

История на пророците и царете

Е. Вайт

Всички библейски текстове са взети от издание на Библията на български език от 1940 г. С ЦП е обозначен Цариградският превод

ПРЕДГОВОР	5
ВЪВЕДЕНИЕ	6
<u>РАЗДЕЛ I</u>	<u>8</u>
ОТ СИЛА КЪМ СЛАБОСТ	9
<u>ГЛАВА I</u>	<u>9</u>
СОЛОМОН	9
ГЛАВА 2	13
ХРАМЪТ И НЕГОВОТО ОСВЕЩАВАНЕ	13
ГЛАВА 3	19
ГОРДОСТ ОТ БЛАГОДЕНСТВИЕТО	19
ГЛАВА 4	23
ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ГРЕХА	23
ГЛАВА 5	28
ПОКАЯНИЕТО НА СОЛОМОН	28
ГЛАВА 6	32
РАЗДЕЛЯНЕ НА ЦАРСТВОТО	32
ГЛАВА 7	37
ЕРОВОАМ	37
ГЛАВА 8	40
ПРЕДАТЕЛСТВОТО НА НАРОДА	40
<u>РАЗДЕЛ II</u>	<u>43</u>
ПРОРОЦИ ОТ СЕВЕРНОТО ЦАРСТВО	43
ГЛАВА 9	43
ИЛИЯ ТЕСВИЕЦЪТ	43
ГЛАВА 10	47
ГЛАС НА СТРОГО ИЗОБЛИЧЕНИЕ	47
ГЛАВА 11	52
КАРМИЛ	52
ГЛАВА 12	56
ОТ ЕЗРАЕЛ ДО ХОРИВ	56
ГЛАВА 13	60
“ЩО ПРАВИШ ТУК, ИЛИЕ?”	60
ГЛАВА 14	63
В ДУХА И СИЛАТА НА ИЛИЯ	63
ГЛАВА 15	68

ЙОСАФАТ	68
ГЛАВА 16	73
ПАДАНЕТО НА АХААВ	73
ГЛАВА 17	78
ПРИЗОВАВАНЕТО НА ЕЛИСЕЙ	78
ГЛАВА 18	82
ИЗЦЕЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ	82
ГЛАВА 19	85
ПРОРОК НА МИР*	85
ГЛАВА 20	88
НЕЕМАН*	88
ГЛАВА 21	91
КРАЯТ НА ЕЛИСЕЕВАТА СЛУЖБА	91
ГЛАВА 22	95
“ГОЛЕМИЯТ ГРАД НИНЕВИЯ”	95
ГЛАВА 23	100
В ПЛЕН НА АСИРИЙЦИТЕ	100
ГЛАВА 24	105
“ЗАГИНАХА ОТ НЯМАНЕ ЗНАНИЕ”	105

РАЗДЕЛ III

ПРОПОВЕДНИК НА ПРАВДАТА	108
ГЛАВА 25	108
ПРИЗОВАВАНЕТО НА ИСАЯ	108
ГЛАВА 26	111
“ЕТО ВАШИЯТ БОГ!”	111
ГЛАВА 27	115
АХАЗ	115
ГЛАВА 28	119
ЕЗЕКИЯ	119
ГЛАВА 29	122
ПОСЛАНИЦИ ОТ ВАВИЛОН	122
ГЛАВА 30	125
ИЗБАВЛЕНИЕ ОТ АСИРИЯ	125
ГЛАВА 31	132
НАДЕЖДА ЗА ЕЗИЧНИЦИТЕ	132

РАЗДЕЛ IV

НАКАЗАНИЕТО НАД ЕДИН НАРОД	136
ГЛАВА 32	136
МАНАСИЯ И ЙОСИЯ	136
ГЛАВА 34	140
ЕРЕМИЯ	140
ГЛАВА 35	146
ПРИБЛИЖАВАЩА СЕ ГИБЕЛ	146
ГЛАВА 36	153
ПОСЛЕДНИЯТ ЦАР НА ЮДА	153
ГЛАВА 37	157
ОТВЕДЕНИ ВЪВ ВАВИЛОНСКИ ПЛЕН	157
ГЛАВА 38	162

СВЕТЛИНА В МРАКА	162
------------------	-----

РАЗДЕЛ V	166
-----------------	------------

ВЕЗИЧЕСКА СТРАНА	166
ГЛАВА 39	166
В ЦАРСКИЯ ПАЛАТ НА ВАВИЛОН	166
ГЛАВА 40	171
СЪНЯТ НА НАВУХОДОНОСОР	171
ГЛАВА 41	174
ОГНЕНАТА ПЕЩ	174
ГЛАВА 42	178
ИСТИНСКОТО ВЕЛИЧИЕ	178
ГЛАВА 43	181
НЕВИДИМИЯТ НАБЛЮДАТЕЛ	181
ГЛАВА 44	187
В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ	187

РАЗДЕЛ VI	191
------------------	------------

СЛЕД ПЛЕНА	191
ГЛАВА 45	191
ЗАВРЪЩАНЕ НА ПЛЕННИЦИТЕ	191
ГЛАВА 46	196
“И С ТЯХ БЯХА БОЖИТЕ ПРОРОЦИ, ТА ИМ ПОМАГАХА”	196
ГЛАВА 47	202
ИСУС И АНГЕЛЪТ	202
ГЛАВА 48	206
“НЕ ЧРЕЗ СИЛА, НИТО ЧРЕЗ МОЩ...”	206
ГЛАВА 49	209
В ДНИТЕ НА ЦАРИЦА ЕСТИР	209
ГЛАВА 50	211
ЕЗДРА - СВЕЩЕНИК И КНИЖНИК	211
ГЛАВА 51	215
ДУХОВНО СЪЖИВЛЕНИЕ	215
ГЛАВА 52	219
ЧОВЕК НА ДЕЙСТВИЕТО	219
ГЛАВА 53	221
СТРОИТЕЛИ НА СТЕНАТА	221
ГЛАВА 54	225
УПРЕК СРЕЩУ ИЗНУДВАНЕТО	225
ГЛАВА 55	228
ЕЗИЧЕСКИ ЗАГОВОРИ	228
ГЛАВА 56	231
НАПЪТВАНИ В БОЖИЯ ЗАКОН	231
ГЛАВА 57	233
РЕФОРМАЦИЯ	233

РАЗДЕЛ VII	237
-------------------	------------

СВЕТЛИНА В ЗДРАЧА	237
ГЛАВА 58	237
ИДВАНЕТО НА ИЗБАВИТЕЛ	237
ГЛАВА 59	245
ИЗРАИЛЕВИЯТ ДОМ	245
ГЛАВА 60	252
ВИДЕНИЯ ЗА БЪДЕЩА СЛАВА	252
СЪДЪРЖАНИЕ	256

Предговор

“Пророци и царе” е втората книга от пенталогията, обхващаща свещената история, обаче последната, излязла от перото на даровитата писателка Е. Вайт. В периода от 70 години, през който е проповядвала и писала книги в Америка, Европа и Австралия, госпожа Вайт винаги е представяла пред широката публика историческите събития, разкриващи невидимите влияния на доброто и злото – Божията десница и дейността на големия противник.

С дълбоко проникновение авторката отдръпва завесата на времето и открива философията на историята, благодарение на която отминалите събития добиват непреходно значение. Тя изразява тази философия по следния начин: “Силата на народите и на отделните личности не е във възможностите и в благоприятните обстоятелства, които сякаш са ги направили неуязвими; не е и в тяхното така наречено величие. Велики и силни ги прави единствено мощта и провидението на Бога. Чрез свое лично отношение към Неговото провидение те решават съдбата си. Човешката история разказва за човешки постижения, военни победи и успехи в постигането на световно величие. Божията история описва човека такъв, какъвто е в очите на Бога”.

Книгата “Пророци и царе” започва с описания на славното царуване на Соломон над Израил и на обединеното царство, в чието владение е храмът на Йехова – център на истинското поклонение на Бога. Проследени са превратностите в историята на избрания народ, раздвоен между послушание към Бога и служене на чужди богове. През този съдбоносен период се виждат доказателства за бушуващия конфликт между Христос и Сатана.

В книгата има превъзходни изследвания върху различни характери: Соломон, чиято мъдрост не го запази от грях; Еровоам – егоистичния политикан, и бедствията, до които доведе неговото управление; силния и безстрашен Илия; Елисей – пророка на мира и изцерителните чудеса; жестокия и нечестив Ахаз; праведния и добросърдечен Езекия; възлюбения от Бога Даниил; Еремия – пророка на скръбта; Агей, Захария и Малахия – пророци на възстановяването. Сред всички тях се откроява в слава идещият Цар, Агнеца Божи, единородният Божи Син, в Когото всички символи намират своето изпълнение.

“Патриарси и пророци”, първата книга от пенталогията, обхваща историята на света от сътворението до края на Давидовото царуване. Втора подред е книгата, която държите в ръцете си. Третата книга, “Животът на Исус”, разглежда живота и делото на Христос. В четвъртата – “Деяния на апостолите”, е описана историята на ранната християнска църква. Последната книга от пенталогията – “Великата борба между Христос и Сатана”, проследява историята на конфликта между доброто и злото от сътворението на света до наши дни, както и обновяването на земята след второто пришествие на Христос. Искреното желание на издателите и на Борда на настоятелството “Е. Вайт” е тази книга да бъде един истински урок на вяра в Бога и в Неговия Син, Спасителя на света, а историята на Божието провидение, видимо в живота на велики хора от Стария завет, да укрепят духовния живот и да просвети всички, които прочетат нейните страници.

От американските издатели

Въведение

Господнето лозе

С цел да даде на всички народи по земята най-добрите небесни дарове Бог призова Аврам да излезе от езическия си род и да се засели в Ханаанската земя. "Ще те направя голям народ - каза Той - ... и ще прославя името ти и ще бъдеш за благословение." Голяма чест бе за Авраам Господният призив да стане родоначалник на народ, който векове наред да бъде пазител на Божията истина в света, народ, чрез който всички други народи на земята щяха да бъдат благословени с идването на обещания Месия.

Хората бяха загубили познанието за истинския Бог. Умовете им бяха замъглени от идолопоклонство. Опитваха се да заменят Божествените наредби, които са святи, праведни и добри, със закони, хармонизиращи с намеренията на жестоките им и себелюбиви сърца. Но въпреки това в голямата Си милост Бог не ги унищожи. Намерението Му бе да им даде възможност да Го опознаят чрез Неговата църква. Планираше разкритите посредством народа Му принципи да бъдат средство за възстановяване на Божия нравствен образ в човека.

Божият закон трябва да бъде възвеличен, а авторитетът Му - утвърден. Това велико и благородно дело бе поверено на израилевия дом. Бог отдели израилтяните от света, за да може да им даде свята поръка. Направи ги пазители на Своя закон с намерението да съхранят познанието за Него между хората. Така небесната светлина трябваше да озари един свят, потънал в тъмнина, а призивът да бъде чул от всички народи, за да се обърнат от идолопоклонството към служенето на живия Бог.

"С голяма сила и мощна ръка" Бог изведе избрания Си народ от египетската земя. "Прати слугата Си Мойсея и Аарона, когото бе избрал. Които извършиха сред тях знаменията Му и чудесата Му в Хамовата земя... Смъмри Червеното море и то изсъхна; и така ги преведе през дълбочините като през пасбище." Освободи ги от положението им на слуги, за да ги заведе в добра страна - страна, която в провидението Си бе приготвил за тях като убежище от враговете им. Искаше да ги запази за Себе Си и да ги закриля с вечната Си десница, а те в отговор на Неговата доброта и милост трябваше да възвеличат името Му и да го прославят по цялата земя.

"Защото дял на Господа са неговите люде, Яков е падащото Му се с жребие наследство. Намери го в пуста земя. Да! в пуста, дива и виеща. Огради го, настави го, опази го като зеницата на окото Си. Както орел разбутва гнездото си, трепери над пилетата си, разпростира крилата си, та ги подема и вдига ги на крилата си, така Господ сам го води и нямаше с него чужд бог." Така Всемогъщият доведе израилтяните при Себе Си, за да могат да живеят под сянката Му. Чудно запазени от опасностите в пустинята, те се заселиха в обещаната земя като привилегирован народ.

Използвайки притча, Исаия бе разказал със завладяващ патос историята на призоваването на Израил и неговото възпитаване, което трябваше да му помогне да живее в света като представител на Йехова и да бъде носител на всяко добро дело: "Сега ще пея на любезния си, песен на обичния си за лозето Му. Любезният ми имаше лозе на много тлъсто гърдо. Окопа го и очисти го от камъните и насади го с отбрана лоза, съгради кула сред него, изкопа още и лив в него и очакваше сладко грозде..."

Бог възнамеряваше чрез избрания народ да даде благословение на цялото човечество. "Защото лозето на Господа на Силите е израилевият дом - заяви пророкът - и юдовите мъже са садът, който Го зарадва."

На израилтяните бяха поверени Божиите слова. Те бяха защитени като с ограда от заповедите на закона Му, от вечните принципи на истина, справедливост и чистота. Послушанието спрямо тези принципи трябваше да

им бъде закрила, защото само то можеше да ги спаси от самоунищожаването – последица от греховните обичаи, които ги владееха. Подобно на кула в лозе Бог постави сред тях Своя свят храм.

Ръководител им беше Христос. Той трябваше да продължава да бъде за тях учител и ръководител, какъвто им бе и в пустинята. В скинията и в храма на Неговата слава обитаваше в святата шехина, стояща над умилостивилището. Бог непрестанно показваше богатствата на Своята любов и търпение.

Чрез Мойсей Бог бе изявил пред израилтяните Своята цел, а условията за благополучието им бяха изречени ясно. "Понеже вие сте люде свети на Господа вашия Бог, вас избра Господ вашият Бог да бъдете Нему собствен народ измежду всичките племена, които са по лицето на земята." "Днес ти си заявил, че Йехова е твоят Бог и че ще ходиш в Неговите пътища, ще пазиш повеленията Му, заповедите Му и съдбите Му и ще слушаш Неговия глас; а Господ днес е заявил, че ти ще бъдеш Негов собствен народ, както ти се е обещал, за да пазиш всичките Негови заповеди и за да те постави по-високо от всичките народи, които е направил за похвала, за именитост и за слава и за да сте люде свети на Господа твоя Бог, според както Той е говорил."

Израилтяните трябваше да се разположат върху цялата територия, посочена им от Бога. Налагаше се народите, отхвърлящи поклонението и служенето пред истинския Бог, да бъдат лишени от собствеността си. Целта на Бога обаче бе чрез Израил да разкрие Своя характер, та хората да бъдат привлечени към Него. Евангелската покана трябваше да бъде разнесена по целия свят. Чрез представяните от жертвената система учения се изискваше Христос да бъде изявен на народите и всички, които погледнеха към Него, да живеят. Подобно на ханаанката Раав и моавката Рут отклонилите се от идолопоклонството към поклонението на истинския Бог щяха да станат едно с Божия избран народ. Когато броят на израилтяните се увеличише, трябваше да разширят границите си, докато накрая царството им обхване целия свят.

Но древният Израил не осъществи Божието намерение. Господ заяви: "А пък аз бях те насадил лоза отбрана, семе съвсем чисто. Тогава ти как си се променила в изродени пръчки на чужда за Мене лоза?" "Израил е лоза, която се разпростира и дава изобилно плод за себе си." "И сега ерусалимски жители и юдови мъже, съдете, моля, между Мене и лозето Ми. Що повече бе възможно да се направи за лозето Ми, което не му направих? Защо тогава, докато очаквах да се роди сладко грозде, то роди диво? И сега, ето, ще ви кажа какво ще направя на лозето Си. Ще махна плета му и то ще се похаби. Ще разбия оградата му и то ще се потъпче. И ще го запустя. Не ще да се подреже нито прекопае, но ще произведе глогове и шипки. Ще заповядам още на облаците да не ваят дъжд на него. Защото... Той очакваше от тях правосъдие, но ето кръвопролитие; правда, но ето вопъл."

Чрез Мойсей Господ бе обяснил на Своя народ какъв ще бъде резултатът от неверността. С отказа си да спазват завета с Него израилтяните биха се откъснали от Божествения живот и Господ не би им дал благословенията Си. Понякога те се вслушваха в тези предупреждения и върху тях, а чрез тях и върху заобикалящите ги народи, бяха изливани изобилни благословения. Но в своята история те много по-често забравяха Бога и изгубваха от погледа си високата привилегия като Негови представители. Ограбваха Го в службата, която изискваше от тях, ограбваха и ближните си от религиозно наставление и пример на свят живот. Искаха да запазят за себе си плодовете на лозето, на което бяха поставени стопани. Със скъперничеството и алчността си станаха презрени дори от езичниците. Така на езическия свят бе даден повод да тълкува погрешно характера на Бога и законите на Неговото царство.

С бащинско сърце Бог търпеше Своя народ. Той апелираше към тях, като даваше и оттегляше милостите Си. Упорито им показваше греховете и търпеливо очакваше да ги признаят. Пророци и вестители бяха изпратени,

за да поставят Божиите изисквания към настойниците, но вместо да бъдат посрещнати добре, тези проникателни, изпълнени с духовна сила хора бяха третирани като врагове. Настойниците ги преследваха и убиваха. Бог изпрати и други вестители, но и те бяха посрещнати по същия начин, само че с още по-голяма омраза.

Оттеглянето на Божествената благодат през периода на изгнаничество доведе мнозина до покаяние. Въпреки това, когато се върна в обещаната земя, еврейският народ повтори грешките на предишните поколения и влезе в политически конфликт със заобикалящите го народи. Изпратените от Бога пророци, за да поправят ширещото се зло, бяха приети с подозрението и презрението, проявявано и към предишните вестители. Така век след век пазителите на лозето задълбочаваха вината си.

Доброто лозе, засадено от Божествения стопанин върху хълмовете на Палестина, бе презряно от израилтяните и впоследствие – изхвърлено зад оградата. Те го опустошиха и стъпкаха под нозете си с надеждата да го унищожат завинаги. Стопанинът премести лозето и го скри от очите им. Отново го насади, но този път от другата страна на стената, така че повече да не се вижда. Клонки висяха над стената и към него можеха да се правят присади, но самото стебло бе поставено извън обсега и вредителската сила на хората.

На земята днес от особено голяма стойност за Божията църква – пазителка на Неговото лозе – са вестите на съвет и увещание, дадени чрез пророците, изяснили Божиите вечни намерения за човечеството. В техните учения са разкрити ясно любовта на Бога към падналото човечество и планът Му за неговото спасение. Историята на израилевото призоваване, неговите успехи и провали, както и възстановяването на Божията благосклонност, отхвърлянето на господаря на лозето и плана на вековете, провеждан от благочестивия остатък, за който трябва да се изпълнят всички обещания на завета – това е темата на Божиите вестители към църквата Му през отминалите векове. И днес Божията вест към Неговата църква – към тези, които пазят лозето Му като верни настойници – не е по-различна от вестта, изговорена чрез древните пророци. “Прелестно лозе, пейте за него. Аз Господ го пазя. Всяка минута ще го поя; ношем и денем ще го пазя, за да го не повреди никой.”

Нека Израил се надява на Бога. Господарят на лозето все още събира измежду хората от всички народи и племена скъпоценните плодове, за които така дълго е чакал. Скоро ще се върне при Своите Си и в този щастлив ден ще се изпълни вечното Му намерение за израилевия дом. “В идните поколения Яков ще се закорени, Израил ще напъпи и цъфне и те ще напълнят лицето на света с плод.”

Бит. 12:2

По Римл. 7:12

Изх. 32:11

Пс. 105:26, 27, 106:9

Второзак. 32:9-12

Исая 5:1, 2

Исая 5:7

Второзак. 7:6, 26:17-19

Еремия 2:21

Осия 10:1 – ЦП

Исая 5:3-7

Исая 27:2, 3

Исая 27:6

Раздел I

От сила към слабост

“Така казва Господ: Мъдрият да не се хвали с мъдростта си, силният да не се хвали със силата си и богатият да не се хвали с богатството си. Но който се хвали, нека се хвали с това, гдето разбира и познава Мене, че съм Господ, който извършвам милост, правосъдие и правда на земята; понеже в това благоволя, казва Господ” (Еремия 9:23:24).

Глава 1

Соломон

По време на царуването на Давид и Соломон Израил стана силен между народите и получи много възможности да влияе мощно в полза на истината и правдата. Името на Йехова бе възвеличавано и почитано и това даваше надежда, че целта, за която израилтяните бяха заселени в обещаната земя, може да се изпълни. Бяха разрушени стени и стремящите се към истината хора от езически страни не бяха връщани незадоволени. Имаше новоповярвали и Божията църква на земята се увеличаваше и благоденстваше.

Соломон бе помазан и провъзгласен за цар в последните години от живота на баща си Давид, отказал се от престола в негова полза. Отначало животът му бе многообещаващ и Божията цел бе той да става все по-силен, все по-славен и все повече да отразява Божия характер. Вдъхновявайки Неговия народ, Соломон трябваше да му помогне да изпълни святото си задължение на пазител на Божествената истина.

Давид знаеше, че Божията възвишена цел за Израил можеше да бъде изпълнена само ако управници и народ се стремят с неотслабващо усърдие да постигнат поставеното пред тях духовно равнище. Знаеше, че за да може синът му Соломон да спази задължението, с което Бог го бе почел, не трябваше да бъде само воин, държавник и цар, а силен, добър човек, проповедник на правда и пример за преданост.

С нежност и искреност Давид умоляваше Соломон да бъде мъжествен и благороден, да показва милост и любеща доброта към своите поданици. При всичките си взаимоотношения със земните народи да почита и прославя Божието име, както и да изявява красотата на светостта. Множеството трудни и забележителни преживявания, през които бе преминал в живота си, го бяха научили колко голяма е стойността на благородството и добродетелността и го бяха подтикнали да заяви пред Соломон на смъртното си легло: “Оня, който владее над човеци, нека бъде праведен, нека бъде един, който владее със страх от Бога; и ще бъде като утринната виделина, когато изгрява слънцето в безоблачна зора, като зеле, що никне из земята от сиянието, което блясва след дъжд”.²

О, каква възможност имаше Соломон! Ако следваше вдъхновените от Бога наставления на своя баща, царуването му би било с правда, подобно на описаното в 72-ия псалм: “Боже, дай Твоето правосъдие на царя и правдата Си на царския син, за да съди Твоите люде с правда и угнетените Ти с правосъдие. Планините ще донесат мир на людете и хълмовете мир с правда. Той ще съди справедливо угнетените между людете, ще избави чадата на немотните и ще смаже насилника. Ще Ти се боят, догде трае

слънцето и догде съществува луната, из родове в родове. Той ще слезе като дъжд на окосена ливада, като ситен дъжд, който оросява земята. В неговите дни ще цъфти праведният и мир ще изобилва, докато трае луната. Той ще владее от море до море и от Ефрат до краищата на земята. Пред него ще коленичат жителите на пустинята и неприятелите му ще лижат пръстта. Царете на Тарсис и на островите ще донесат подаръци. Царете на Шева и на Сева ще поднесат дарове. Да! ще му се поклонят всичките царе, всичките народи ще му слугуват. Защото той ще избавя сиромаша, когато вика, и угнетения, и безпомощния. Ще се смили за сиромаша и немотния и ще спаси душите на немотните. От угнетение и насилие ще изкупи душите им и скъпоценна ще бъде кръвта им пред очите му. И ще живее; и нему ще се даде от шевското злато. Винаги ще се възнася молитва за него и цял ден ще го благославят. Изобилие от жито ще има на земята до върховете на планините. Плодът му ще се люлее като ливанската планина и жителите по градовете ще цъфтят като земната трева. Името му ще пребъдва до века; името му ще се продължава, докато трае слънцето. И ще се благославят в него хората. Всичките народи ще го облажават. Благословен да е Господ Бог Израилев, който Един прави чудеса, и благословено да бъде славното Негово име до века. И нека се изпълни със славата Му цялата земя. Амин и амин“.

В младостта си Соломон прие Давидовия избор за свой и дълги години ходеше в правда, а животът му се отличаваше със стриктно послушание на Божиите заповеди. В началото на царуването си отиде с приближените си в Гаваон, където все още се намираше скинията, построена в пустинята. Там заедно с избраните от него съветници, “хилядниците и стотниците”, “съдиите” и “всичките първенци от целия Израил, началниците на бащините домове”, принесоха жертви на Бога и се посветиха на служба за Господа. Тъй като донякъде знаеше колко големи са свързаните с царското управление задължения, Соломон осъзна, че ако искат да изпълняват отговорностите си както трябва, хората, които носят тежък товар, трябва да търсят ръководството на Източника на всяка мъдрост. Ето защо той насърчи съветниците си да се свържат искрено с него и да се уверят дали са приети от Бога.

Повече от всяко земно благо царят желаеше мъдрост и разум, за да осъществи възложеното му от Бога дело. Копнееше за бистър ум, за разумно сърце, за нежност на духа. През онази нощ Господ се яви на Соломон в сън и каза: “Искай какво да ти дам”. В отговора си младият и неопитен цар изрази чувството си на безпомощност и желанието за помощ. “Ти показва голяма милост към слугата Си баща ми Давида, понеже той ходи пред Тебе във вяроност, в правда и в сърдечна правота с Тебе. И Ти си запазил за него тая голяма милост, че си му дал син да седи на престола му, както е днес. И сега, Господи Боже мой, Ти си направил слугата Си цар вместо баща ми Давида; а аз съм малко момче; не зная как да се обхождам. И слугата Ти е сред Твоите люде, които Ти си избрал, люде много, които поради множеството си не могат да се изброят, нито да се пресметнат. Дай, прочее, на слугата Си разумно сърце, за да съди людете Ти, за да различава между добро и зло; защото кой може да съди тоя Твой голям народ. И тия думи бяха угодни Господу, понеже Соломон поиска това нещо. И Бог му каза: Понеже си поискал това нещо и не поиска за себе си дълъг живот, нито поиска за себе си богатство, нито поиска смъртта на неприятелите си, но поиска за себе си разум, за да разбираш правосъдие, ето, сторих според както си казал. Ето, дадох ти мъдро и разумно сърце, така щото преди тебе не е имало подобен на тебе, нито подир тебе ще се издигне подобен на тебе. А при това ти дадох каквото не си поискал – и богатство, и слава, така щото между царете не ще има подобен на тебе през всичките ти дни. И ако ходиш в Моите пътища и пазиш повеленията Ми и заповедите Ми, както ходи баща ти Давид, тогава ще продължа дните ти”.³

Бог обеща, че както е бил с Давид, така ще бъде и със Соломон. Ако царят ходеше пред Господа в правда, ако правеше това, което Той му

нареди, тронът му би се укрепил и царуването му би било средство за издигането на Израил като "мъдри и разумни люде"⁴, светлина за заобикалящите ги народи.

Думите на Соломон в молитвата пред Бога до древния олтар на Гавеон, разкриват неговото смирение и силното му желание да отдаде почит на Бога. Той осъзна, че без Божествена помощ би бил безпомощен като малко дете и не би могъл да изпълни възложените му отговорности. Знаеше, че не притежава проникателност и осъзнаването на тази голяма нужда го подтикна да потърси Бога, за да получи разум. В сърцето му нямаше егоистичен стремеж за познание, което да го издигне над другите. Искаше да изпълнява вярно задълженията си и избра дара, който в царуването щеше да му помогне да прослави Бога. Соломон никога не е бил по-богат, мъдър и велик, както, когато призна: "А аз съм малко момче, не зная как да се обхождам".

Онези, които днес заемат издигнати постове, трябва да се стремят да научат урока, даден чрез молитвата на Соломон. Колкото по-висока е длъжността на човек, толкова по-голяма е отговорността му, по-силно е влиянието, което упражнява, по-голяма е зависимостта му от Бога. Винаги би трябвало да помни, че заедно с призива за служене идва и призивът за благоразумни действия пред ближните. Трябва да стои пред Бога като ученик. Службата не придава святост на характера. Човек става истински велик, като почита Бога и спазва Неговите заповеди.

Бог, на Когото служим, не гледа на лице. Той, Който даде на Соломон дух на проникателност, желае да дари същото благословение на Своите чада в наше време. "Но ако някому от вас не достига мъдрост - заявява Божието слово, - нека иска от Бога, Който дава на всички щедро, без да укорява, и ще му се даде." Когато тежко обремененият човек копнее за мъдрост повече, отколкото за богатство, сила или слава, няма да остане разочарован. Той ще научи от великия Учител не само какво да прави, но и как да го прави, че да получи Божието одобрение.

Докато не се отклонява от своето посвещение, надареният от Бога човек с разум и способности няма да се стреми към висок пост, нито ще се стреми да управлява и да поставя под контрол. Хората носят отговорности по необходимост, но вместо да се бори за господство, истинският ръководител ще се моли за разумно сърце, за да може да съди между добро и зло.

Пътят на поставените за водители хора не е никак лесен. Те трябва да виждат във всяка трудност напомняне за молитва. Никога не бива да пропускат да се съветват с великия Източник на всяка мъдрост. Укрепени и просветени от Твореца, те ще могат да отстояват твърдо срещу нечестивите влияния и да правят разлика между правда и грях, между добро и зло. Ще одобряват одобреното от Бога и искрено ще се стремят да предотвратяват въвеждането на погрешни принципи в Неговото дело.

Соломон получи от Бога мъдростта, за която копнееше повече, отколкото за богатства, почести или дълголетие. Молбата му за мъдрост, разумно сърце и нежен дух бе удовлетворена. "И Бог даде на Соломона твърде много мъдрост и разум, и душевен простор като крайморския пясък. Така Соломоновата мъдрост надмина мъдростта на всичките източни жители и цялата египетска мъдрост, защото беше по-мъдър от всичките човеци... и името му се прочу между всичките околни народи."⁶

"И целият Израил... бояха се от царя, защото видяха, че Божия мъдрост имаше в него, за да раздава правосъдие." Хората обикнаха Соломон така, както бяха обикнали Давид, и започнаха да му се подчиняват във всичко. "Соломон... се закрепил на царството си и Господ, неговият Бог бе с него и твърде много го възвеличи."

В продължение на много години животът на Соломон се отличаваше с посветеност на Бога, праведност, непоклатими принципи и стриктно послушание на Божиите заповеди. Той ръководеше всяко важно начинание и мъдро се справяше с деловите работи в царството. Неговото богатство и мъдрост, величествените строежи и обществените сгради, които издигна

през първите години от управлението си, енергичността, благочестието, справедливостта и великодушието, разкриващи се в думи и дела, спечелиха доверието на неговите поданици и възхищението и почитта на управниците от много страни.

Името на Йехова бе почитано през първите години от Соломоновото царуване. Мъдростта и праведността на царя свидетелстваха на народите за превъзходните качества на Бога, Комуто той служеше. За известно време Израил бе светлина за света, която разкриваше величието на Йехова. Истинската слава на началните години от царуването на Соломон не идваше от неговата ненадмината мъдрост, несметни богатства, голяма сила и слава, а от уважението, което спечели за името на израилевия Бог благодарение на мъдрото използване на небесните дарове.

Годините минаваха, славата на Соломон се увеличаваше и той се стремеше да прославя Бога, като увеличава своята умствена и духовна сила и продължава да дарява и други с получените благословенията. Повече от всички останали разбираше, че сила, мъдрост и разум притежаваше поради благосклонността на Йехова и че тези дарове му бяха дадени, за да предаде на света познание за Царя на царете.

Соломон се интересуваше много от естествени науки, но изследванията му не се ограничаваха само до един дял от знанието. В резултат на старателно изучаване на всички сътворени неща – одушевени и неодушевени, той получи ясно разбиране за Твореца. В природните сили, в минералите, в животинския свят и във всяко дърво, храст и цвете Соломон виждаше откровение на Божията мъдрост. В старанието да учи все повече и повече познанието му за Бога и любовта му към Него се увеличаваха непрестанно.

Дадената му свише мъдрост изрази в песни на възхвала и в много притчи. "Той изрече три хиляди поговорки, а песните му бяха хиляда и пет на брой. Той говори за дърветата, от ливанския кедър дори до исоба, който никне из стената. Говори още за животните, за птиците, за пълзящите и за рибите."

В Соломоновите притчи са изложени принципите на святия живот и висшите стремления; принципи, които са родени от небето и водят до благочестие; принципи, които би трябвало да ръководят всяка постъпка в живота. Точно широкото разпространяване на тези принципи и признаването на Бога като Един, на Когото принадлежат всяка слава и почит, направиха началото на Соломоновото царуване време на морално извисяване, както и на материално благоденствие.

"Блажен оня човек, който е намерил мъдрост – писа Соломон, – и човека, който е придобил разум. Защото търговията с нея е по-износна от търговията със сребро, и печалбата от нея – по-скъпа от чисто злато. Тя е по-скъпа от безценни камъни и нищо, което би пожелал ти, не се сравнява с нея. Дългоденствие е в десницата ѝ, а в левицата ѝ – богатство и слава. Пътищата ѝ са пътища приятни и всичките ѝ пътеки мир. Тя е дърво на живот за тия, които я прегръщат, и блажени са ония, които я държат."

"Главното е мъдрост. Затова придобивай мъдрост и при всичко, що си придобил, придобивай разум." "Началото на мъдростта е страх от Господа." "Страх от Господа е да се мрази злато. Аз мразя гордост и високоумие, лош път и опаки уста."

О, да се беше вслушал Соломон в тези чудни слова на мъдрост през по-късните години от царуването! О, ако беше послушал Този, Който бе заявил: "Устните на мъдрите разсяват знание", и Който бе учил земните владетели да въздават прослава на Царя на царете вместо на земните величия, никога не би присвоил с "опърничави уста" и с "гордост и високоумие" славата, дължима единствено на Бога!

В английския превод на Библията се казва: "Като нежна трева" – б.пр.

3Царе 3:5-14; 2Лет. 1:7-12
Второзак. 4:6
Яков 1:5
3Царе 4:29-31
3Царе 3:28
2Лет. 1:1
3Царе 4:32, 33
Пр. 3:13-18
Пр. 4:7
Псалм 111:10
Пр. 8:13

Глава 2

Храмът и неговото освещаване

Дълго обмисляният план на Давид да издигне храм на Господа бе осъществен от Соломон с мъдрост. В продължение на седем години Ерусалим бе пълен с работници, заети с подравняване на избраното място, издигане на големите подпирачи стени, поставяне на широки основи – “големи камъни, камъни с голяма стойност”, с оформяне на тежките дървени трупи, докарани от ливанските гори и с построяване на величественото светилище.

Едновременно с подготвянето на дървото и камъка – задача, за чието изпълнение се трудеха хиляди хора – напредваше и изработването на нещата за обзавеждането на храма под ръководството на Хирам от Тир, “човек изкусен и разумен... изкусен и да изработва злато и сребро, мед и желязо, камъни и дърво, и мораво, синьо, висон и червено”.

Така, докато строежът на хълма Мория се градеше безшумно с “камъни, приготвени на кариерата, така щото нито чук, нито топор, нито какво да е желязно сечиво не се чу в дома, като се строеше”, красивите вещи бяха изработвани според плановете на Давид, поверени на сина му – “всички вещи, които бяха за Божия дом”. Те включваха кадилния олтар, масата за хлябовете, светилника и светилата, както и съдовете и инструментите, свързани със службата на свещениците в Светая – всичко “от злато, и то чисто злато”.

Медните предмети – олтарът за всеизгаряне, леяното море, закрепено върху дванадесет вола, по-малките умивалници и много други съдове – “на Йорданското поле царят ги изля в глинената земя между Сокхот и Середата”. Тези съдове бяха изработени в голямо количество, за да няма недостиг.

Просторната сграда, която Соломон и неговите помощници издигнаха за Бога и за поклонение пред Него, бе безподобна по красота и ненадмината по великолепие. Украсен със скъпоценни камъни, заобиколен от просторни дворове с величествени порти, обкован с резбован кедър и позлатен, храмът бе подходящ символ на живата Божия църква на земята. Съобразно Божествения план през вековете тя се строи с материали, оприличени на “злато, сребро, скъпоценни камъни”, “издялани за украшение на дворци”. На този духовен храм “е крайгълен камък сам Христос Исус, върху Когото всяко здание, стройно сглобено, расте за храм, свят на Господа”.

Най-накрая храмът, проектиран от цар Давид и строен от сина му Соломон, бе завършен. “Всичко, каквото дойде в сърцето на Соломона да направи в Господния дом..., свърши го благополучно.” И сега издигнатият на хълма Мория палат, за да бъде наистина според желанието на Давид място за обитаване не “за човек, но за Господа Бога”, оставаше да се направи тържествена церемония по официалното му посвещаване на Йехова и за Негово богослужение.

Мястото, където храмът бе построен, отдавна се смяташе за свята земя. Тук Авраам, бащата на всички верни, бе показал готовността си да пожертва своя единствен син, за да се подчини на заповедта на Йехова. Тук Бог бе подновил с Авраам завета на благословието, което включваше славното месианско обещание за избавление на човечеството чрез жертвата на Сина на Всемогъщия. Тук Давид принесе всеизгаряне и примирителна жертва, за да задържи поразяващия меч на ангела на унищожението и Бог му отговори с огън от небето. Сега поклонниците на Йехова бяха отново тук, за да се срещнат със своя Бог и да подновят обета си на вяроност към Него.

Времето, избрано за посвещението, бе изключително благоприятно – седмия месец, когато хора от всички краища на царството се събираха по обичая си в Ерусалим за празника на шатороразпъването – празник преди всичко повод за радост. Трудът по събирането на жетвата бе завършил, а работата за новата година още не бе започнала. Хората бяха свободни от грижи и можеха да се отдадат на святото и радостно влияние на тържествения случай.

В определеното време израилевото многолюдие заедно с богато облечените представители на множество народи се събраха в дворовете на храма. Гледката бе необикновено величествена. Соломон, израилевите старейшини и най-влиятелните мъже от народа бяха дошли от другата част на града, откъдето бяха донесли ковчега на завета. Бяха пренесени "шатърът за срещане с всичките свети принадлежности", намиращи се на Гавеонските височини. Тези скъпоценни неща, напомнящи за преживяванията на израилтяните по време на странстването им през пустинята и за завладяването на Ханаан, сега намериха постоянен дом в красивата страда, заместваща преносимата постройка.

Соломон последва примера на баща си Давид, като внесе в храма святия ковчег с двете каменни плочи, върху които с Божия пръст бяха написани заповедите на Декалога. На всеки шест крачки той принасяше жертви. С песни, музика и с голяма тържественост "свещениците внесоха ковчега на Господния завет на мястото му в светилището". На излизане от вътрешното светилище те получаваха длъжностите си. Певците – левити, облечени в бели дрехи от лен, с кимвали, псалтири и арфи – стояха на изток от олтара, а с тях още сто и двадесет свещеници свиреха с тръби.

"И като възгласиха тръбачите и певците заедно, пеещи и славословещи Господа с един глас и като издигнаха глас с тръби и кимвали и музикални инструменти, та хвалеха Господа, защото е благ, защото милостта Му е до века, тогава домът, Господният дом, се изпълни с облак, така щото поради облака свещениците не можаха да застанат, за да служат, защото Господната слава изпълни Божия дом".

Когато разбра какво означава този облак, Соломон възкликна: "Господ е казал, че ще обитава в мрак, но аз ти построих дом за обитаване, място, в което да пребиваваш вечно".

"Господ царува, нека треперят племената. Той обитава между херувимите; нека се потресе земята. Господ е велик в Сион и високо е издигнат над всичките племена. Нека славословят Твоето велико и страшно име; Бог е свят. И силата на царя обича правосъдието; Ти утвърждаваш правота; Ти извършваш правосъдие и правда в Якова. Възвисявайте Господа нашия Бог и кланяйте се пред подножието Му. Той е свят".

"Всред двора" на храма бяха издигнати "медна платформа, която беше пет лакътя дълга, пет лакътя широка и пет лакътя висока". Соломон застана на нея и с вдигнати ръце благослови голямото множество пред себе си. "Цялото израилево общество стоеше на крака".

"Благословен да бъде Господ израилевият Бог – възкликна Соломон, – Който извърши с ръцете Си онова, което говори с устата Си на баща ми Давида... избрах Ерусалим, за да се настани името Ми там".

След това Соломон коленичи на платформата и пред целия народ изрече молитва на посвещение. Издигайки ръце към небето, докато хората от множеството стояха с наведени глави, царят се помоли със следните

думи: "Господи Боже Израилев, няма на небето и на земята Бог подобен на Тебе, Който пазиш завета и милостта към слугите Си, които ходят пред Тебе с цялото си сърце... Но Бог наистина ли ще обитава с човека на земята? Ето, небето и небето на небесата не са достатъчни да Те поберат; колко по-малко тоя дом, който построих! Но пак погледни благосклонно към молитвата на слугата Си и към молението му, Господи Боже мой, тъй щото да послушаш вика и молитвата, с която слугата Ти се моли пред Тебе, за да бъдат очите Ти денем и нощем отворени към тоя дом, към мястото, за което Ти си казал, че ще настаниш името Си там, за да слушаш молитвата, с която слугата ти ще се моли на това място. Слушай моленията на слугата Си и на людете Си Израиля, когато се молят на това място; да! слушай Ти от местообиталището Си, от небето и като слушаш, бивай милостив...

... Ако людете Ти Израил бъдат разбити пред неприятеля по причина, че са ти съгрешили и се обърнат, та изповядат Твоето име и принесат молитва, като се помолят пред Тебе в тоя дом, тогава Ти послушай от небето и прости греха на людете Си Израиля и възвърни ги в земята, която си дал на тях и на бащите им.

Когато се затвори небето, та не вали дъжд по причина, че са Ти съгрешили, ако се помолят на това място и изповядат Твоето име, и се обърнат от греховете си, понеже ги съкрушаваш, тогава Ти послушай от небето и прости греха на слугите Си и на людете Си Израиля и покажи им добрия път, в който трябва да ходят, и дай дъжд на земята Си, която си дал в наследство на людете Си.

Ако настане глад на земята, ако настане мор, ако се появят изсушителен вятър, мана, скакалци или гъсеници, ако неприятелите им ги обсадат в градовете на земята им - каква да е язва или каква да е болест, ако се появи между тях, тогава всяка молитва, всяко моление, което би се принесло от кой да бил човек или от всичките Ти люде Израиля, когато всеки познае раната си и болката си и простре ръцете си към Твоя дом, Ти послушай от небето, от местообиталището Си и прости, и въздай на всекиго според всичките му постъпки, като познаваш сърцето му..., за да ти се боят, като ходят в Твоите пътища през цялото време, когато живеят на земята, която си дал на бащите ни.

А за чужденеца, още който не е от людете Ти Израиля, но иде от далечна страна заради Твоето велико име и заради Твоята мощна ръка и заради Твоята издигната мишца - когато дойдат, та се помолят в тоя дом, тогава послушай от небето, от местообиталището Си и подействай според всичко, за което чужденецът Те призове, за да познаят името Ти всичките племена на света и Ти се боят, както людете Ти Израил, и да познаят, че с Твоето име се нарече тоя дом, който построих.

Ако людете Ти излязат на боя против неприятелите си, където би ги пратил Ти, и Ти се помолят, като се обърнат към тоя град, който Ти си избрал, и към дома, който построих на Твоето име, тогава послушай от небето молитвата им и моленето им и защити правото им.

Ако ти съгрешат (защото няма човек, който да не греши) и Ти се разгневиш на тях, та ги предадеш на неприятеля и пленителите им ги заведат пленници в земя далечна или близка, и дойдат на себе си в земята, гдето са отведени пленници, та се обърнат и Ти се помолят в земята, гдето са заплениени, и рекат: Съгрешихме, беззаконствахме, сторихме неправда, и се обърнат към Тебе с цялото си сърце и с цялата си душа в земята, гдето са заплениени, гдето са ги завели пленници и се помолят, като се обърнат към земята си, която си дал на бащите им, към града, който си избрал, и към дома, който построих за Твоето име, тогава Ти послушай от небето, от местообиталището Си молитвата им и моленията им, защити правото им и прости на людете Си, които са Ти съгрешили.

Сега, моля Ти се, Боже мой, нека бъдат отворени очите ти и внимателни ушите Ти към молитвата, която се принася на това място. Стани, прочее, сега, Господи Боже, влез в покоя Си, Ти и ковчегът на Твоята сила; свещениците Ти, Господи Боже, да бъдат облечени със спасение и светиите ти нека се веселят в блага. Господи Боже, недей

отблъсква лицето на помазаника си; помни милостите, които си показал към слугата си Давида”.

Когато Соломон завърши молитвата си, ”огън слезе от небето, та изгори всеизгарянията и жертвите”. Свещениците не можеха да влязат в храма, тъй като ”Господнята слава изпълни дома”. ”А всичките израилтяни, като видяха.., че Господнята слава бе над дома, наведоха се с лице до земята върху постланите камъни, та се поклониха, прославящи Господа, защото е благ, защото милостта Му е до века”.

Тогава царят и всичките люде принесоха жертви пред Господа. ”Така царят и всичките люде посветиха Божия дом”. В продължение на седем дни тълпите, дошли от всички краища на царството, от ”прохода Хамат до Египетския поток”, ”твърде голям събор”, празнуваха с радост и веселие. Цяла седмица щастливите хора прекараха, като спазваха празника ”Шатроразпъване”. В края на дните за посвещение и празнуване хората тръгнаха по домовете ”с радостни и весели сърца за благостите, които Господ бе показал към Давида, към Соломона и към людето Си Израиля”.

Царят бе направил всичко по силите си, за да подтикне народа да се предаде изцяло на Бога и на служба за Него и да възвеличи свящото Му име. И сега още веднъж, както по-рано в Гавеон, на израилевите управници бяха изявени доказателства, че ще бъдат приети и благословени от Бога. В нощно видение Господ се яви на Соломон и му каза: ”Чух молитвата ти и избрах това място да ми бъде дом за жертви. Ако заключа небето да не вали дъжд, или ако заповядам на скакалците да изпоядат земята, или ако изпратя мор между людето Си и людето Ми, които се наричат с Моето име, смирят себе си, та се помолят и потърсят лицето Ми и се върнат от нечестивите се пътища, тогава ще послушам от небето, ще простя греха им и ще изцеля земята им. Сега очите Ми ще бъдат отворени и ушите Ми внимателни към молитвата, която се принася на това място. Защото сега избрах и осветих тоя дом, за да бъде името Ми в него до века; и очите Ми и сърцето Ми ще бъдат там завинаги”.

Ако Израил бе запазил верността си към Бога, тази славна страда би останала завинаги като вечен знак на Божията особена благосклонност към Неговия избран народ. Господ заяви: ”Също и чужденците, които се прилепват към Господа, за да Му служат, да обичат името на Господа и да бъдат Негови слуги - всеки от тях, който пази съботата да не я оскверни, и държи завета Ми - и тях ще доведе в светия Си хълм и ще ги зарадвам в Моя молитвен дом. Всеизгарянията им и жертвите им ще Ми бъдат благоугодни на олтара Ми, защото домът Ми ще се нарече молитвен дом на всичките племена”.

С тези уверения за приемане Господ показа ясно на царя какви са задълженията му. ”А колкото за тебе - каза Той, - ако ходиш пред Мене, както ходи баща ти Давид, и постъпваш напълно според както съм ти заповядал и пазиш повеленията Ми и съдбите Ми, тогава ще утвърдя престола на царството ти според завета, който направих с баща ти Давида, като рекох: Няма да ти липсва мъж да управлява Израиля”.

Ако Соломон бе продължил да служи на Господа със смирение, цялото му управление би имало мощно влияние за добро върху съседните народи, които имаха толкова добри впечатления от царуването на баща му Давид и от мъдрите думи и чудесните дела на първите години от собственото му царуване. Предвиждайки страшните изкушения, съпровождащи благоденствието и земните почести, Бог предупреди Соломон за злините, които поражда отстъпничеството, и му предсказа ужасните резултати от греха. Дори красивият храм, който току-що бе посветен, заяви Бог, ще стане ”поговорка и поругание между всичките племена”, ако израилтяните изоставят ”Господа Бога на бащите си” и упорстват в идолопоклонството.

Окуражен и ободрен от небесната вест, че молитвата му за Израил е чута, Соломон навлезе в най-славния период от своето царуване, когато ”всичките царе на света” започнаха да търсят общуване с него, ”за да чуят мъдростта, която Бог бе турил в сърцето му”. Мнозина идваха да се

запознат с начина му на управление и да получат съвети за разрешаването на трудни случаи.

Тогаваш Соломон ги учеше, че Бог е Създателят на всичко и те се връщаха по домовете си с ясни представи за израилевия Бог и за Неговата любов към човечеството. Започваха да виждат в природата изявата на любовта и откровението на характера Му. Така мнозина бяха доведени до поклонение пред Него като пред свой Бог.

Смирението на Соломон, проявено във времето, когато пое отговорността за държавата и призна пред Бога: "Аз съм малко момче"; любовта му към Бога, дълбокото му преклонение пред Божеството, недоверието в самия себе си, издигането на безкрайния Творец над всичко – тези черти на характера, така достойни за подражание, бяха разкрити по време на службите, свързани със завършването на храма, когато в молитвата си на посвещение той коленичи смирено като молител. Днешните Христови последователи трябва да се пазят да не би да загубят духа на благоговение и набожно страхопочитание. Свещеното писание учи хората как да се приближават до своя Творец – със смирение, страхопочитание и вяра в Божествения Посредник. Псалмистът възкликва: "Господ е велик Бог и велик Цар над всички богове... Дойдете да се поклоним и да припаднем, да коленичим пред Господа нашия Създател".

Както в публично, така и в лично поклонение, когато отправяме молбите си към Бога, ние имаме привилегиата да свием колене пред Него. Исус, нашият пример, "като коленичи, молеше се". За Неговите ученици е записано, че също са коленичили при молитва. Павел заяви: "... прекланям коленете си пред Отца на нашия Господ Исус Христос". Изповядвайки пред Бога греховете на Израил, Ездра също коленичи. Даниил "падаше на колената си три пъти на ден, молещ се и благодарящ пред своя Бог".

Истинската почит към Бога е подбудена от чувството за Неговото безкрайно величие и от осъзнаването на Неговото присъствие. Всяко сърце би трябвало да бъде дълбоко развълнувано от усещането за Невидимия. Часът и мястото на молитва са свети, защото Бог присъства там. Тъй като почитта се изразява в отношение и поведение, вдъхновеното от него чувство ще се засилва. "Свето е, преподобно е Неговото име", пише псалмистът. Когато изговарят това име, ангелите прикриват лицата си. Тогаваш какво страхопочитание ние, с падналото и греховно естество, трябва да изговаряме Божието име!

Добре ще бъде стари и млади да размислят над тези думи от Писанието, които показват как трябва да се отнасяме към мястото, осветено от Божието особено присъствие. "Изуй обувката от нозете си – заповяда Бог на Мойсей край горящата къпина, – защото мястото, на което стоиш, е света земя". След като видя ангела, Яков възкликна: "Наистина Господ е на това място, а аз не съм знаел... Това не е друго освен Божи дом, това е врата небесна".

С думите, изрекъл повреме на церемонията по посвещението, Соломон се бе опитал да премахне от умовете на присъстващите суеверията, отнасящи се до Твореца и замъглили умовете на езичниците. Небесният Бог не е ограничен в ръкотворни храмове подобно на езическите богове. Въпреки това, когато хората Му се събират в домове, посветени за богослужение, Той желае да се среща с тях чрез Духа Си.

Векове по-късно Павел изрече същата истина с думите: "Бог, който е направил света и всичко, що е в него, като е Господар на небето и на земята, не обитава в ръкотворни храмове, нито Му са потребни служения от човешки ръце, като да би имал нужда от нещо, понеже сам Той дава на всички и живот и дишане и всичко..., за да търсят Бога, та дано биха Го поне напипали и намерили, ако и Той да не е далеч от всеки един от нас; защото в Него живеем, движим се и съществуваме".

"Блажен оня народ, на когото Бог е Господ; хората, които е изброил за Свое наследство. Господ наднича от небето, наблюдава всичките човешки чада; от местообиталището Си гледа на всичките земни жители." "Господ е поставил престола Си на небето и Неговото царство владее над всичко."

“Боже, в святост е Твоят път. Кой бог е велик, както истинският Бог? Ти си Бог, Който вършиш чудеса; явил си между племената силата Си”.

Макар да не живее в ръкотворни храмове, Бог почита с присъствието Си събранията на Своите люде. Обещал е, че когато се съберат, за да го търсят, да признаят греховете си и да се молят един за друг, Той ще се срещне с тях чрез Светия Дух. Но събралите се да Му се поклонят трябва да отстранят от себе си всяка злина. Ако не се покланят в дух и истина и в красотата на святост, от събирането им няма никаква полза. За такива хора Господ казва: “Тия люде се приближават при Мене с устата си и Ме почитат с устните си, но сърцето им далеч отстои от Мене. Обаче напразно ми се кланят...” Тези, които се покланят на Бога, трябва да Му се покланят “с дух и истина, защото такива иска Отец да бъдат поклонниците Му”.

“Но Господ е в светия Си храм; млъкни пред Него, цяла земьо.”

3Царе 5:17
2Лет. 2:13, 14
3Царе 6:7
2Лет. 4:19
2Лет. 4:21
2Лет. 4:17
1Кор. 3:12
Пс. 144:12
Еф. 2:20, 21
2Лет. 7:11
1Лет. 29:1
Виж Битие 22:9, 16-18
Виж 1Лет. 21
2Лет. 5:5
2Лет. 5:7
Виж 2Лет. 5:12
2Лет. 5:13, 14
2Лет. 6:1, 2
Пс. 99:1-5
2Лет. 6:13, 3
2Лет. 6:4, 6
2Лет. 6:14-4
2Лет. 7:1-5
2Лет. 7:8, 10
2Лет. 7:12-16
Исая 56:6, 7
2Лет. 7:17, 18
2Лет. 9:23
3Царе 3:7
Пс. 95:3, 6
Лука 22:41
Виж Деяния 9:40
Еф. 3:14
Виж Ездра 9:5
Даниил 6:10
Пс. 111:9
Изх. 3:5
Бит. 28:16, 17
Деяния 17:24-28
Пс. 33:12-14, 103:19, 77:13, 14
Матей 15:8, 9
Йоан 4:23
Авакум 2:20

Глава 3

Гордост от благоденствието

Докато Соломон възвеличаваше небесния закон, Бог бе с него и му даряваше мъдрост да управлява Израил със справедливост и милост. Отначало, когато получи богатство и земна слава, царят бе смирен и влиянието му – изключително голямо. "И Соломон владееше над всичките царства от реката Ефрат до филистимската земя и до египетската граница... И той имаше мир навсякъде около себе си. Юда и Израил живееха безопасно, всеки под лозата и под смоковницата си... през всичките дни на Соломона".

Но след многообещаващото утро животът му се помрачи от отстъпление. Историята отбелязва тъжния факт, че този, който бе наречен Едидия – "Любезен Господу"; този, който бе почетен от Бога със знаци на Божествена благосклонност, толкова забележителни, че мъдростта и правдата му станаха известни по цял свят; този, който бе убедил мнозина да отдадат слава на израилевия Бог, престана да служи на Йехова и започна да се покланя на езическите идоли. Стотици години, преди Соломон да се възкачи на трона, Господ, предвиждайки опасностите, които щяха да заплашат избраните за израилеви управници, даде чрез Мойсей наставление, което да им служи за ръководно начало. Заемащите израилевия престол бяха посъветвани да направят "препис от тоя закон" на Йехова "от книгата, която е пред левитските свещеници". "Преписът да се намира при него – каза Господ – и да прочита в него през всичките дни на живота си, за да се научи да се бои от Господа своя Бог, да пази всичките думи на тоя закон и тия повеления и да ги върши, за да се не надигне сърцето му над братята му и да се не отклонява от заповедта надясно или наляво; за да остане много години на царството си, той и чадата му всред Израила".

Във връзка с това наставление Господ предупреди особено този, който щеше да бъде помазан за цар "нито да си взема той много жени, за да се не отклони сърцето му, нито да си трупа твърде много сребро и злато".

Соломон знаеше предупрежденията и за известно време се вслушваше в тях. Имаше силно желание да живее и управлява съгласно дадените на Синай заповеди. Начинът му на ръководене на царството бе в ярък контраст с обичаите на тогавашните народи, които не се бояха от Бога и чиито управници погазваха Неговия свят закон.

Опитвайки се да укрепи отношенията си със силното царство на юг от Израил, Соломон застана на забранена почва. Сатана знаеше какъв е резултатът от греха и през първите години от Соломоновото царуване – години на слава поради мъдростта, добродетелността и праведността на царя – се опита да окаже влияние, което по коварен начин би подкопало верността на Соломон към Божиите принципи и би довело до отделянето му от Бога. За успеха на сатанинските усилия знаем от Свещеното писание: "А Соломон се сроди с египетския цар, фараона, като взе фараоновата дъщеря и доведе я да живее в Давидовия град".

От човешка гледна точка тази женитба, макар и несъобразена с ученията на Божия закон, изглеждаше голямо благословение, защото Соломоновата съпруга езичничка стана вярваща и започна заедно с него да се покланя на истинския Бог. Нещо повече, фараонът направи голяма услуга на Израил, като завзе Гезер, уби "ханаанците, които живееха в него", и го даде "за зестра на дъщеря си, Соломоновата жена". Соломон построи отново този град и очевидно по този начин укрепи царството си по средиземноморския бряг. Но като се съюзи с езически народ и подпечата договора за женитба с езическа принцеса, Соломон грубо пренебрегна мъдрите съвети на Бога за запазване на чистотата на Божия народ. Надеждата, че египетската му съпруга би могла да приеме неговата вяра бе слабо извинение за греха.

За известно време Бог, в Своята състрадателност и любов, пренебрегваше тази ужасна грешка. С мъдрото си поведение царят би могъл да се противопостави до голяма степен на злите сили, които неговото неблагодарност предизвикаха. Но бе започнал да забравя за Източника на своята сила и слава. Когато желанията му натезаха над разума, себелюбието нарасна и той започна да се опитва да провежда Божиите планове според собствените си разбирания. Представяше довода, че политическите и търговските съюзи със съседните народи биха ги довели до познаване на истинския Бог, и започна да влиза в непочтени връзки с все повече народи. В много случаи тези съюзи бяха подпечатани чрез женитба с езически принцеси. Заповедите на Йехова бяха изоставени заради обичаите на близките племена.

Соломон се блазнеше от мисълта, че мъдростта му и силата на неговия пример биха обърнали жените му от идолопоклонство към поклонение на истинския Бог и че създадените по този начин съюзи ще привлекат съседните народи до близки отношения с Израил. Напразна надежда! Фатална бе грешката на Соломон да се смята за достатъчно силен да устои на влиянието на езическите съдружници. Фатално бе и заблудението, дало му повод да се надява, че въпреки пренебрежението си към Божия закон други биха могли да бъдат убедени да почитат и спазват святите заповеди.

Съюзите и търговските връзки на царя с езическите народи му донесоха славата, почитта и богатствата на този свят. Той имаше възможност да докара в изобилие злато от Офир и сребро от Тарсис. "И царят направи среброто и златото да изобилват в Ерусалим като камъни, а кедрите направи по множество като полските черници". В дните на Соломон богатството с всичките съпровождащи го изкушения ставаше постоянно на все повече хора, но чистото злато на характера бе потъмняло и почерняло.

Толкова постепенно бе Соломоновото отстъпление, че се бе отдалечил от Бога, преди още да го осъзнае. Почти неусетно започна все по-слабо да се уповава на Божественото ръководство и благословение и все повече на собствените си сили. Малко по малко престана да отдава на Бога непоклатимото послушание, което трябваше да направи от Израил един особен народ, и в същото време започна да се придържа все повече към обичаите на околните народи. Поддал се на изкушенията, идващи от успеха и високия пост, забрави за Източника на своето благоденствие. Амбицията да надмине всички други народи по сила и великолепие го подтикна да използва за себелюбиви цели небесните дарове, употребявани доскоро за прославяне на Бога. Парите, които би трябвало да се пазят за подпомагане на достойни бедни хора и за разпространяване по целия свят на принципите на святия живот, бяха егоистично задържани за славолюбиви проекти.

Завладян от непреодолимо желание да надмине другите народи по външен блясък, царят пренебрегна нуждата от постигане на красота и съвършенство на характера. В стремежа си да се прослави пред света продаде честта и верността си. Несметните богатства, спечелени от търговията с много страни, бяха допълнени с печалбите от тежки данъци. Така гордостта, честолюбието, разпуснатостта и себеугаждането породиха жестокост и суровост. Промени се духът на добросъвестност и благодарност, с който се характеризираха отношенията му с хората през първата част от неговото царуване. От най-мъдрият и най-милостивия владетел той дегенерира в обикновен тиран. Състрадателният и богобоязлив наставник на народа се превърна в потисник и деспот. На народа се налагаше данък след данък, за да се съберат средства за поддържане на пищния царски двор.

Хората започнаха да се оплакват. Уважението и възхищението, което някога хранеха към своя цар, се превърна в недоволство и отвращение.

За да бъдат предпазени от опасността да се уповават на човешка десница, Господ бе предупредил управителите на Израил да не си набавят много коне. Но те пренебрегнаха тази заповед и докарваха "коне из Египет". "И докарваха коне за Соломона от Египет и от всичките страни." "Тоже Соломон събра колесници и конници. Имаше хиляда и четиристотин

колесници и дванадесет хиляди конници, които настани в градовете за колесниците и при царя в Ерусалим”.

Владетелят започна да смята, че луксът, удоволствията и светската слава са доказателство за величието му. Доведоха му стотици красиви и привлекателни жени от Египет, Финикия, Едом, Моав и от много други страни. Те бяха езичнички и практикуваха жестоки и неморални ритуали. Заслепен от красотата им, царят пренебрегна задълженията си към Бога и към държавата.

Собствените жени му влияеха силно и постепенно го склониха да се присъедини към религиозното им поклонение. Соломон пренебрегна Божието наставление, дадено да служи като преграда срещу отстъпничеството, и се отдаде на служене на фалшиви богове. “Защото, когато остаря Соломон, жените му преклониха сърцето му към други богове; и сърцето му не беше свършено пред Господа неговия Бог, както сърцето на баща му Давид. Защото Соломон отиде след Астарта, богинята на сидонците, и след Мелхома, мерзостта на амонците”.

Върху южното било на Елеонския хълм – точно срещу хълма Мория, където се намираше красивият храм на Йехова, Соломон издигна величествен комплекс от сгради, които да служат за езически светилища. За да угоди на жените си, постави сред горички от мирта и маслинени дървета големи идоли – неоформени образи от дърво и камък. Там пред олтарите на езическите божества – “Хамос, мерзостта на Моава” и “Молоха, мерзостта на амонците” – се практикуваха най-отвратителните езически ритуали.

Животът на Соломон му донесе неизбежно наказание. Отделянето от Бога в резултат на общуването с идолопоклонници го провали. Щом изостави верността към Бога, загуби себеконтрол. Моралната му сила се стопи. Сетивата му се притъпиха, съвестта му се опетни. Този, който в началото на царуването си бе показал толкова мъдрост и съчувствие, когато върна безпомощното бебе на майка му, падна толкова ниско, че се съгласи да издигне идол за жертвоприношение на живи деца. Този, който в младостта си бе надарен с тактичност и разум, а в силата на младостта си бе вдъхновен да напише: “Има път, който се вижда прав на човека, но краят му е пътища към смърт”, в по-късните си години се отклони толкова далеч от чистотата, че започна да се застъпва за развратните и отвратителните ритуали, свързани с поклонението на Хамос и Астарта. Този, който при посещаването на храма бе казал на своя народ: “... вашите сърца нека бъдат свършени спрямо Господа...”, стана нарушител и в сърцето, и в живота си се отрече от собствените си думи. Соломон прие разврата за свобода. Опитва се, но на каква цена, да съедини светлината с тъмнината, доброто със злото, чистотата с нечистотата, Христос с Велиал.

От един от най-великите царе, държали някога скиптър, Соломон се превърна в развратник, инструмент и роб на други хора. Характерът му, някога благороден и мъжествен, стана отпуснат и женствен. Вярата му в живия Бог бе изместена от атеистични съмнения. Неверието опетни щастieto му, отслаби принципите му и обезцени живота му. Справедливостта и великодушието в началото на неговото царуване се превърнаха в деспотизъм и тирания. Нещастното, слабо човешко естество! Бог може да направи много малко за хора, които загубват чувството си на зависимост от Него.

През тези години на отстъпничество Израил започна все повече да запада в духовно отношение. Би ли могло да бъде другояче, след като царят на народа бе свързал интересите си със сатанинските посредници? Врагът действаше чрез тях, за да обърка умовете на израилтяните относно истинското и фалшивото духовно служене и те бяха станали лесна плячка. Търговията с други народи ги сближи с хора, които не обичаха Бога, а и тяхната любов към Него бе силно отслабена. Усетът им за възвишения и свят характер на Бога бе изчезнал. Отказвайки да вървят по пътя на послушанието, отдадоха верността си на врага на правдата. Бракът с езичници стана нещо обикновено и скоро престанаха да ненавиждат идолопоклонството. Народът поддържаше полигамията. Покланящи се на идолите майки възпитаваха децата си да спазват езическите ритуали. В

живота на мнозина чистото религиозно служене бе изместено от най-мрачно идолопоклонство.

Християните трябва ясно да се разграничават и да се отделят от света, от неговия дух и влияния. Бог е наистина способен да ни пази в света, но ние не трябва да бъдем от света. Неговата любов не е непостоянна и колеблива. Той винаги бди над Своите чада и грижата му към тях е неизмеримо голяма. Но изисква непоколебима вяръност. "Никой не може да слугува на двама господари, защото или ще намрази единия, а ще обикне другия, или към единия ще се привърже, а другия ще презира. Не можете да слугувате на Бога и на мамона".

Соломон бе надарен с чудна мъдрост, но светът го отдалечи от Бога. Съвременните хора не са по-силни от него. Те са не по-малко склонни да се поддават на влиянията, които причиниха падението му. Както в древността Бог предупреди Соломон за опасността, така и днес Той предупреждава Своите чада да не увреждат душите си, като се привързват към света. "Излезте изсред тях - апелира Бог - и отделете се... и не се допирайте до нечисто, и аз ще ви приема, и ще ви бъда Отец, и вие ще ми бъдете синове и дъщери, казва всемогъщият Бог".

Когато има благоденствие, опасността е неизбежна. През вековете богатствата и славата винаги са застрашавали смирението и духовността. Не е трудно да се носи празна чаша; трудно е да се носи уверено пълната догоре чаша. Бедствия и трудности могат да причинят скръб, но това, което най-много заплашва духовния живот, е благоденствието. Ако човешкото естество не е непрестанно подчинено на Божията воля, ако не е осветено от истината, охолството с положителност ще възбуди естествената склонност към възгордяване.

Има известна безопасност в долината на смирението, където всяка стъпка на човека зависи от Божието поучение и ръководство. Но в най-голяма опасност са хората, които в преносен смисъл стоят на високи кули и поради поста им се предполага, че имат голяма мъдрост. Ако тези хора не направят Бог своя сигурна опора, със сигурност ще паднат.

Винаги когато се подхранват гордост и амбиция, животът се помрачава, тъй като гордостта кара човека да не изпитва никаква нужда и затваря сърцето му за безкрайните небесни благословения. Всеки, който прави себепрославянето цел в живота, ще открие, че е лишен от Божията благодат, чрез която се постигат истинските богатства и задоволяваща радост. Но човекът, даващ и правещ всичко за Христос, знае, че ще се изпълни обещанието: "Благословието Господне обогатява и трудът на човека не ще притури нищо". С нежното докосване на благодатта Спасителят прогонва от душата безпокойството и нечистите амбиции, променя враждебността в любов и неверието в доверие. Когато Бог каже на душата "Последвай Ме", магията на светското привличане се разваля. Ако се чуе Неговият глас, духът на скъперничество и самолюбие се оттегля от сърцето и човекът се чувства свободен да последва Бога.

3Царе 4:21, 24, 25

2Царе 12:25

Второзак. 17:18-20

Второзак. 17:17

3Царе 3:1

3Царе 9:16

2Лет. 1:15

2Лет. 1:16, 9:28; 3Царе 10:26

3Царе 11:4, 5

Виж 3Царе 3:16-28

Пр. 14:12

3Царе 8:61

Матей 6:24

2Кор. 6:17, 18

Пр. 10:22

Глава 4

Последиците от греха

Една от основните причини, довели Соломон до разточителство и потисничество, бе неуспехът му да поддържа у себе си духа на себепожертвувателност.

Когато в подножието на Синай Мойсей предаде на народа Божията заповед "да Ми направят светилище, за да обитавам между тях", отговорът на израилтяните бе съпроводен и с големи дарения. "И пак дойдоха, всеки човек, когато сърцето подбуждаше, и всеки, когато духът разполагаше..." и донесоха дарби. За построяването на светилище бяха необходими много и всеобхватни приготовления. Имаше нужда от голямо количество ценни и скъпи материали, но Господ приемаше само доброволни дарения. "От всеки човек, който на драго сърце би дал, ще приемете приноса за Мене" бе заповедта, повторена от Мойсей пред множеството. Посветеност на Бога и дух на пожертвувателност бяха първите изисквания за приготвянето на място за обитаване на Всемогъщия.

Подобен призив за жертване бе направен, когато Давид прехвърли на Соломон отговорността за построяването на храм. Давид запита насъбралото се множество: "Кой, прочее, ще направи днес доброволен принос Господу?". Този призив за посветеност и доброволно жертване трябваше винаги да се помни от хората, които работеха за издигането на храма.

За построяването на скинията в пустинята Бог надари избрани хора с особени умения и мъдрост. "Тогава рече Мойсей на израилтяните: Видете, Господ повика по име Веселеила... от Юдовото племе и го изпълни с Божия Дух в мъдрост, разум, знание и всякакво изкусно работене, за да изобретява художествени изделия... И Той тури в неговото сърце и в сърцето на Елиава... от Дановото племе да поучават. Изпълни с мъдрост сърцето им, за да работят всякаква работа на резбар, на изкусен художник и на везач..., и на тъкач... Мойсей каза още: Веселеил, Елиав и всеки, който умее, в чието сърце Господ е турил мъдрост и разум, за да знае да върши каква да била работа за службата на светилището, нека работят според всичко, което Господ е заповядал". Небесни посредници помагаша на избраните от самия Бог работници.

Техните потомци наследиха до голяма степен талантите им. За известно време тези мъже от Юда и Дан останаха смирени и всеотдайни, но постепенно, почти незабележимо загубиха желание да държат на Бога и да му служат без самолюбие. Поискаха по-високи надници за работата си поради по-висшите си умения като майстори в художествените занаяти. Понякога молбите им бяха удовлетворявани, но в повечето случаи намираха работа в съседните страни. Вместо с благородния дух на себепожертвувателност, изпълвал сърцата на техните именити прадеди, те бяха завладени от дух на алчност и желание за все по-големи придобивки. За да удовлетворят егоистичните си желания, използваха дадените им от Бога умения в служба на езическите царе и прахосваха талантите си за творби, нанасящи позор на Създателя им.

Сред тези хора Соломон потърси майстори, които да ръководят строежа на храма върху хълма Мория. Бяха му поверени подробни писмени указания за всяка част от свещената сграда и той би могъл да се обърне с вяра към Бога за осветени помощници, които да се надарят с особени таланти за прецизно извършване на необходимата работа. Но царят не използва тази възможност и не прояви вяра в Бога. Поиска от царя на Тир "човек, изкусен да работи злато и сребро, мед и желязо, мораво, червено и синьо и който знае да прави ваени работи, нека работи с изкусните човечи... в Юда и в Ерусалим..."

Финикийският цар му изпрати Хирам, "син на една жена от Давидовите дъщери и на баща тирянин". По майчина линия Хирам бе потомък на Елиав, на когото преди стотици години Бог бе дал голяма мъдрост за съграждането на скинията.

Така за ръководител на групата от работници бе поставен човек, чиито усилия не бяха мотивирани от несебелюбиво желание да работи за Бога. Той служеше на мамона, бога на този свят. Дори фибрите на тялото му бяха пропити от егоизъм.

Поради необикновените си умения Хирам поиска висока заплата. Постепенно погрешните принципи, към които се придържаше, започнаха да се споделят от помощниците му. Работейки с него ден след ден, те се поддадоха на изкушението да сравняват неговата заплата със своята и взеха да забравят колко свята е работата им. Духът на себеотрицание отстъпи място на духа на алчност. В резултат отправиха искане по-високо заплащане, което бе изпълнено.

Започналото да действа по този начин пагубно влияние проникна във всички отдели на Господнето дело и се разпространи из цялото царство. Изисканите и получени високи заплати дадоха на мнозина възможността да се впуснат в разкош и прахосничество. Бедните бяха потискани от богатите и духът на себепожертвувателност бе почти изчезнал. Тези действия създадоха една от основните причини за ужасното отстъпление на човека, който някога бе измежду най-мъдрите от смъртните хора.

Острият контраст между духа и мотивите на хората, строили скинията в пустинята, и духа и мотивите на хората, които строяха солмоновия храм, е урок с голямо значение. Стремехът към печалба, характерен за работниците от храма, се проявява и днес чрез егоизма, ръководещ света. Навсякъде владее дух на алчност, на стремеж към високи постове и заплати. У служителите в светилището рядко се среща доброволната служба и радостното себеотрицание. А това е единственият мотив, който трябва да движи Христовите последователи. Нашият Божествен Създател ни е дал пример как трябва да работят Неговите ученици. Той не предложи пари като награда за службата на хората, призовани с думите: "Дойдете след Мене и аз ще ви направя ловци на човеци". В себеотрицанието и себепожертвувателността те трябваше да бъдат като Него.

Нужно е да се трудим не заради заплащането. Мотивът, който ни подбужда да работим за Бога, трябва да бъде лишен от всякакъв егоизъм. Несебелюбивото посвещение и духът на жертване винаги са били и ще бъдат първото необходимо условие Бог да приеме служенето ни. Нашият Господ и Творец желае в делото Му да няма вплетена нито една нишка на егоизъм. В усилията си е необходимо да влагаме тактичността и умението, точността и мъдростта, които Богът на съвършенството изискваше от строителите на земното светилище. Въпреки това във всичките си усилия трябва да помним, че най-големите таланти или най-блестящото служене са приемливи само когато "аз"-ът бъде положен на олтара като жива и горяща жертва.

Друго отклонение от добрите принципи, довело накрая до падението на израилевия цар, бе, че той се поддаде на изкушението да си присвои славата, принадлежаща единствено на Бога.

От деня, когато на Соломон бе поверена работата по построяването на храма, до момента на неговото завършване, обявената от царя цел бе "да построи дом за Господа израилевия Бог". Своята цел той призна пред насъбралото се израилево множество по време на посвещаването на храма. В молитвата си потвърди, че Йехова е заявил: "Името Ми ще бъде там".

Един от най-вълнуващите моменти в Соломоновата молитва на посвещение бе искането му към Бога дошлите от далечни страни чужденци да научат нещо повече за Този, за чиято слава се носеше мълва сред народите. "Защото ще чуят - каза царят - за великото Ти име и за Твоята мощна ръка, и за Твоята издигната мишца". Соломон се помоли за всички тези чуждоземни поклонници: "Ти послушай... и подействай според всичко, за което чужденецът Те призове, за да познаят името ти всичките люде на

света, да Ти се боят както людете Ти Израил и да познаят, че с Твоето име се нарече тоя дом, който построих”.

В края на службата Соломон бе отправил апел към Израил да бъде верен и истинен пред Бога, за да могат ”всичките племена на света да познаят, че Йехова, Той е Бог; няма друг”.

Истинският Създател на храма бе по-велик от Соломон. На това място се разкриваха Божията мъдрост и слава. Хората, които не осъзнаваха тази истина, се възхищаваха от царя като голям архитект и строител. Той обаче отхвърляше всички почести за замислянето и построяването на храма.

Така стана и когато савската царица посети Соломон. Тъй като бе чула за неговата мъдрост и за великолепието на построения от него храм, тя реши ”да го опита с мъчни за нея въпроси” и да види с очите си великите му дела. Придружена от цяла свита слуги и с камили, натоварени с ”аромати и с твърде много злато и скъпоценни камъни”, тя тръгна на дълго пътуване до Ерусалим. ”И като дойде при Соломона, говори с него за всичко, що имаше на сърцето си”. Разговаряха за тайните на природата, а Соломон ѝ разказа за Бога, сътворил природата, великия Творец, Който обитава в най-високото небе и царува над всички. ”И Соломон отговори на всичките ѝ въпроси. Нямахше нищо скрито за Соломона, което не можа да ѝ обясни”.

”А като видя савската царица всичката мъдрост на Соломона и къщата, която бе построил..., не остана дух в нея... Верен беше слухът - каза тя, - който чух в земята си, за твоето състояние и за мъдростта ти. Аз не вярвах думите, докато не дойдох и не видях с очите си, но, ето, нито половината не ми е била казана. Мъдростта ти и благоденствието ти надминават слуха, който бях чула. Честити мъжете ти, честити тия твои слуги, които стоят всякога пред тебе, та слушат мъдростта ти”.

До края на престоя си царицата разбра от Соломон кой е източникът на неговата мъдрост и преуспяване и се принуди не да възхваля човешкия инструмент, а да възкликне: ”Да бъде благословен Господ твойт Бог, Който има благоволение към тебе да те постави на израилевия престол. Понеже Господ е възлюбил Израила завинаги, затова те е поставил цар, за да раздаваш правосъдие и да вършиш правда”. Бог искаше всички народи да получат същото впечатление. И в началото, когато ”всичките царе на света търсеха Соломоновото присъствие, за да чуят мъдростта, която Бог бе турил в сърцето му”, Соломон прославяше Бога, като им посочваше Съзателя на небето и земята, Царя на вселената, Всемъдрия.

Ако Той бе продължил със смирено сърце да насочва вниманието на хората от себе си към Този, Който му бе дал мъдрост, богатства и слава, колко славен би могъл да бъде животът му! Вдъхновеното перо отбелязва неговите добродетели, но и вярно свидетелства за неговото падение. Издигнал се до върха на величието и заобиколен с даровете на съдбата, Соломон се заслепи, загуби равновесие и падна. Тъй като непрестанно бе възвеличаван от светските хора, накрая изгуби способността да отблъсква ласкателствата. Поверената му мъдрост да прослави Дарителя го изпълни с гордост. Стигна дотам, че допусна хората да говорят за него като за единствения достоен за похвала заради несравнимото великолепието на сградата, планирана и построена с цел да се почете името на Господа израилевия Бог.

Така храмът на Йехова стана известен сред народите като ”Соломоновия храм”. Човешкият посредник бе взел за себе си славата, принадлежаща на Един, който е по-велик и от най-великия. Дори до днес храмът, за който Соломон заяви: ”С Твоето име се нарече тоя дом”, по-често бива наричан Соломоновия храм, а не храм на Йехова.

Няма по-голяма слабост за хората от тази да допуснат да им се приписва славата за дадените от Небето дарове. Истинският християнин би направил Бог първото и най-важното нещо в живота си. Никакви амбициозни подбуди не биха охладели любовта му към Него. С твърдост и упоритост би постъпвал така, че славата да се връща към небесния му Отец. Когато сме

верни във възвеличаването на Божието име, мотивите ни са под Божествен надзор и ние можем да развиваме духовните и интелектуалните си сили.

Исус, Божественият Учител, винаги прославяше името на Своя небесен Отец. Той поучаваше учениците да се молят: "Отче наш, Който си на небесата, да се свети Твоето име". Никога не трябваше да забравят да признаят, че славата Му принадлежи. Великият Изцелител толкова внимаваше да насочи вниманието от Себе си към Източника на Своята сила, че учуденото множество, "като гледаше неми да говорят, недъгави оздравели, куци да ходят и слепи да гледат", не прослави Него, а Израилевия Бог. Христос заяви в чудната молитва, произнесена малко преди разпъването Си: "Аз Те прославих на земята." "Прослави Сина Си, за да Те прослави и Синът Ти". "Отче праведни, светът не Те е познал, но Аз Те познах; и тия познаха, че Ти Си Ме пратил. И явих им Твоето име и ще явя, та любовта, с която Си Ме възлюбил, да бъде в тях, и Аз в тях".

"Така казва Господ: Мъдрият да не се хвали с мъдростта си, силният да не се хвали със силата си и богатият да не се хвали с богатството си, но който се хвали, нека се хвали с това, гдето разбира и познава Мене, че Съм Господ, Който извършвам милост, правосъдие и правда на земята; понеже в това благоволя, казва Господ".

"Ще хваля името на Бога с песен и ще Го възвелича с хваления." "Достоен си, Господи наш и Боже наш, да приемеш слава, почит и сила." "Ще те хваля, Господи Боже мой, от все сърце и ще славя името Ти до века." "Величайте Господа с мене и заедно нека възвеличим името Му".

Въвеждането на принципи, които отклоняват от духа на пожертвувателност и водят до себепрославяне бе придружено с още по-голямо изопачаване на Божествения план за Израил. Бог бе определил чадата Му да бъдат светлината на света. От тях трябваше да изгрыва славата на Неговия закон, разкриващ се в живота им. За осъществяването на този план Той бе поставил избрания народ на стратегическо място сред земните племена.

В дните на Соломон Израилевото царство се простираше от Емат на север до Египет на юг и от Средиземно море до реката Ефрат. През тази територия минаваха много от естествените пътища на световната търговия и кервани от далечни страни непрестанно я прекосяваха надлъж и нашир. Така на Соломон и на народа му бе дадена възможността да откриват на хора от всички племена характера на Царя на царете и да ги учат на почит и послушание към Него. Това познание трябваше да бъде дадено на целия свят. Посредством ученията на свещените жертвоприношения се изискваше Христос да бъде издигнат пред народите, така че всеки, който погледне към Него, да живее.

Поставен за глава на народа, определен да бъде светец фар за околните племена, Соломон би трябвало да използва дадената му от Бога мъдрост и сила на влиянието, за да организира и направлява великия поход за просвещаване на невежите по отношение на Бога и Неговата истина. Така големи множества биха били убедени да спазват Божествените заповеди, Израил би бил предпазен от покварените обичаи на езичниците и Бог на славата би бил възвеличен. Но Соломон забрави за тази най-висша цел. Той не успя да се възползва от чудесните възможности за просвещаване на хората, които непрекъснато минаваха през неговата територия или отсядаха в големите му градове.

Мисионският дух, вложен от Бога в сърцето на Соломон и в сърцата на всички истински израилтяни, бе изместен от духа на печалбарството. Възможностите за контакт с много народи бяха използвани за лично себепрославяне. Соломон се стремеше да се укрепи политически, като по търговските пътища строеше непревземаеми градове. Построи наново Гезер до Йопия, разположен на пътя между Египет и Сирия; Веторон на запад от Ерусалим, пазещ проходите на пътищата, които водеха към сърцето на Юдея, към Гезер и морския бряг; Магедон, разположен на керванския път от Дамаск до Египет и от Ерусалим за севера; също така и "Тадмор в пустата част над юдовата земя" - град, на пътя за идващите от изток кервани.

Всички тези градове бяха добре укрепени. Търговските предимства от излаза на най-горната част на Червено море бяха доразвити чрез построяването на "кораби в Есион-гавер, който е при Елот на брега на Червеното море в едомската земя". Опитни моряци от Тир заедно със Соломоновите слуги управляваха тези морски съдове в пътувания до Офир и донасяха оттам "голямо изобилие алмугови дървета и скъпоценни камъни".

Доходите на царя и на мнозина от неговите поданици се увеличиха неимоверно много, но на каква цена! В резултат на алчността и късогледството на тези, на които бяха поверени Божиите слова, неизброимите, преминаващи по пътищата множества, бяха неосведомени за Йехова.

В ярък контраст с поведението на Соломон бе животът на Христос по време на земното Му пребиваване. Макар че имаше "всяка власт", Спасителят никога не я използваше за себепрославяне. Никакви желаниа за земни завоевания и за светско величие не опетниха съвършената Му служба за човечеството. "Лисиците си имат леговина и небесните птици - гнезда - каза Исус, - а Човешкият Син няма где глава да подслони". Започналите да служат на Господа в отговор на призива ще направят добре да изучат Неговите методи. Той се възползваше от възможността да общува с хората по широките друмища.

По време на почивките между две пътувания Исус се спираше в Капернаум, който стана известен като "Неговия град". Разположен на пътя от Дамаск за Ерусалим, Египет и Средиземно море, градът бе удобен за център на дейността на Спасителя. Оттук минаваха или спираха за почивка хора от много страни. Тук Исус се срещаше с мъже и жени от всички народи и от всички съсловия и поученията Му стигаха до други страни и до много домове. По този начин се предизвикваше интерес към пророчествата за Месия, вниманието се насочваше към Спасителя и целият свят виждаше каква е мисията Му.

В наше време възможностите за общуване с мъже и жени от всички класи и народности са много по-големи, отколкото в дните на Израил. Пътищата са хилядократно повече.

Днешните вестители на Всемогъщия подобно на Христос трябва да застанат на големите кръстопътища, където могат да се срещат с минаващите люде от всички краища на света. Също като Него, скривайки своето "аз" в Бога, те трябва да сеят евангелското семе и да представят пред другите скъпоценните истини на Свещеното писание, които могат да създадат непреходно впечатление в умовете и сърцата и да поникнат за вечен живот.

Сериозни са уроците от неуспеха на Израил през годините, когато управници и народ изоставиха високото призвание, за което бяха поканени. Там, където те бяха слаби и дори пропаднаха, днешният Божи Израил, небесните пратеници, които образуват истинската Христова църква, трябва да бъдат силни, защото върху тях лежи задачата да завършат повереното на хора дело и да подготвят народа за деня на наградата. Но същите влияния, победили някога Израил по време на Соломоновото царуване, все още се срещат и при нас. Силите на врага на всяка правда са здраво укрепени. Победа може да се постигне само чрез Божията мощ. Предстоящият конфликт изисква от нас да проявяваме дух на себеотрицание, да не се уповаваме на себе си, а единствено на Бога, да използваме мъдро всяка възможност за спасяването на души. Господнето благословение ще придружава членовете на Божията църква, когато те работят с обединени усилия, разкривайки на един свят, потънал в тъмнина и заблуда, красотата и светостта, проявени в Христородобен дух на себепожертвувателност, във възвеличаване на Божественото, а не на човешкото и в любов и неуморна служба за тези, които така много се нуждаят от благословенията на евангелието.

Иzx. 25:8, 35:21

1Лет. 29:5

Иzx. 35:30-35, 36:1

2Лет. 2:7
2Лет. 2:14
Матей 4:19
2Лет. 6:7
3Царе 8:29
3Царе 8:42, 43
3Царе 8:60
3Царе 10:1-3; 2Лет. 9:1, 2
3Царе 10:4-8; 2Лет. 9:3-6
3Царе 10:9
Виж Екл. 5:8
Матей 6:9
Виж Матей 6:13
Виж Матей 15:31
Йоан 17:1, 4, 25, 26
Ер. 9:23, 24
Пс. 69:30; Откр. 4:11; Пс. 86:12, 34:3
2Лет. 8:4
2Лет. 8:18; 3Царе 9:26, 10:11
Матей 8:20
Виж Матей 9:1

Глава 5

Покаянието на Соломон

По време на царуването на Соломон Господ му се яви два пъти с думи на одобрение и съвет: в нощното видение в Гавеон, когато обещанието за мъдрост, богатство и слава бе съпроводено от съвет за смирение и послушание; и след посвещаването на храма, когато още веднъж бе призован към вяръност. Дадените на Соломон съвети бяха ясни, обещанията – чудни. Въпреки това за този, който по обстоятелства, по характер и по живот изглеждаше съвсем подходящ да поеме отговорността и да изпълни Божиите очаквания, е записано: "Но Той не опази онова, което Господ заповяда". "... Понеже сърцето му се отвърна от Господа израилевия Бог, Който му се яви два пъти и му заповяда за това нещо да не отива никак след други богове". Толкова голямо бе Соломоновото отстъпничество, толкова закоравяло бе сърцето му в престъпления, че положението му изглеждаше почти безнадежно.

Соломон пренебрегна радостта от общуването с Бога и намери удовлетворение в плътски наслади. Той пише за това свое преживяване.: "Направих си големи работи, съградих си къщи; насадих си лозя... Придобих слуги и слугини... Събрах си и сребро, и злато и особените скъпоценности на царете и на областите. Набавих си певци и певици и насладите на човешките чада – наложници твърде много. Така станах велик и уголемих се повече от всички, които са били преди мене в Ерусалим... И от всичко, което пожелаха очите ми, нищо не им отрекох. Не спрях сърцето си от никаква веселба, защото сърцето ми се радваше във всичките ми трудове... Тогава разгледах всичките дела, които бяха извършили ръцете ми, и труда, в който бях се трудил. И ето, всичко беше суета и гонене на вятъра, и нямаше полза под слънцето. И обърнах се да разгледам мъдростта и лудостта, и безумието, защото що може да стори човек, който е дошъл подир царя относно това, което е вече сторено?... Затова намразих живота... намразих още и всичкия си труд, в който съм се трудил под слънцето".

От горчив опит Соломон разбра празнотата на един живот, търсещ най-висшето благо в земните неща. Той издигна олтари на езически богове, но единственото, което научи, бе колко безсмислени са техните обещания

за душевен покой. Ден и нощ бе угнетяван от мрачни и тъжни мисли. Нямаше повече радост в живота или душевен покой, а бъдещето му изглеждаше мрачно и изпълнено с отчаяние.

И все пак Господ не го изостави. С укоряващи вести и със строги наказания Той се стремеше да му помогне да осъзнае греховността на живота си. Оттегли от него закрилата Си и допусна противници да тормозят и отслабват царството. "... Господ подигна противник на Соломона, едомеца Адад... Бог му подигна и друг противник, Резона Еелиадевия син, който... досаждаше на Израила, като царуваше над Сирия. Също и Еровоам... Соломонов слуга... и той дигна ръка против царя".

Най-накрая чрез един пророк Господ предаде на Соломон заплашителна вест: "Понеже това е сторено от тебе и ти не опази завета Ми и повеленията, които ти заповядах, непременно ще откъсна царството от тебе и ще го дам на слугите ти. Но заради баща ти Давида в твоите дни няма да направя това. От ръката на сина ти ще го откъсна".

Произнесената над него и над дома му присъда сякаш го събуди от сън и с угризения на съвестта започна да вижда глупостта си в истинската й светлина. С покрусен дух, с отслабени ум и тяло той отдръпна уморената си и жадна душа от счупените земни съдове, за да пие още веднъж от извора на живота. От дълго време го измъчваше страхът от погубване, причинено от неспособността му да изостави глупостта. Но сега в дадената вест видя лъч светлина. Бог не го бе отсякъл напълно и все още бе готов да го избави от по-жестокото от гроба робство, от което нямаше сила да се освободи.

Соломон с благодарност призна силата, любовта и добротата на Този, Който стои по-високо от всички. С покаяние започна да осмисля действията си, довели до падането му от издигнатия престол на чистотата и светостта. Не можеше да се надява, че разрушителните последици от греха ще го отминат. Не успя да се отърси от спомените за покварения живот, който бе водил, но с искрен копнеж започна да убеждава други да не тръгват по пътя на неговата глупост. Смирено изповядваше грешките си и издигаше глас на предупреждение да не би и други да бъдат повлияни от злото в начина си на живот и след това погубени.

Истински покаяният се човек не изличава от спомените си своите отминали грехове. След като получи душевен мир, не става безразличен към извършените грешки. Той мисли за онези, които е въвел в зло с поведението си и се опитва по всякакъв възможен начин да ги върне в пътя на истината. Колкото по-ясна е озарилата го светлина, толкова по-силно е желанието му да постави нозете на други хора в правия път. Не се отнася лекомислено към безпътния си живот, като омаловажава слабостите си, а изпраща сигнала за опасност, за да бъдат предупреждени и другите.

Соломон призна, че "сърцето на човешките чада е пълно със зло". На друго място заявява: "Понеже присъдата против нечестивото дело не се изпълнява скоро, затова сърцето на човешките чада е всецяло предадено да струва зло. Ако и грешникът да струва зло сто пъти и да дългоденства, пак аз това зная, че ще бъде добре на ония, които се боят от Бога, които се боят пред Него. А на нечестивия не ще бъде добре. Нито ще се продължат дните му, които ще бъдат като сянка, защото той не се бои пред Бога."

Вдъхновен от Божия Дух, царят записа за следващите поколения историята на пропилените си години, като даде и урок на предупреждение. Така, въпреки че народът му ожъна посятото семе в жетва на зло, животът на Соломон не бе напълно пропилян. По-късно той със смирение и кротост "поучаваше людете на знание, а най-вече измисляше и издирваше, и нареждаше много притчи". Стараеше се "да намери угодни думи и това, което бе с правота написано, думи на истина. Думите на мъдрите са като остени; и като заковани гвоздеи са думите на събирачите на изреченията, дадени от единия пастир. А колкото за нещо повече от това, сине мой, приеми увещание".

“Нека чуем края на цялото слово – писа той. – Бой се от Бога и пази заповедите Му, понеже това е всичко за човека. Защото относно всяко скрито нещо Бог ще докара на съд всяко дело. Било то добро или зло”.

По-късните писания на Соломон разкриват, че колкото повече си е давал сметка за нечестията на своя живот, толкова повече внимание е отделял на съветите към младите да не би да се заблудят и да изгубят най-скъпите небесни дарове. С мъка и срам изповяда, че в разцвета на силите си, когато би трябвало да приеме Бог за своя утеха, подкрепа и живот, се бе отвърнал от небесната светлина и Божията мъдрост и бе поставил идолопоклонството на мястото на служенето на Йехова. И сега, научил от тъжните си преживявания безсмислието на такъв живот, желанието му бе да предпази други от горчивите си разочарования.

С трогателен патос писа за предимствата и отговорностите на младежите, служители на Бога: “Наистина светлината е сладка и приятно е на очите да гледат слънцето. Да! ако и да живее човек много години, нека се весели през всички тях, но нека си спомня и за дните на тъмнината, защото ще бъдат много. Все, що иде, е суета. Весели се, младежо, в младостта си и нека те радва сърцето ти в дните на младостта ти, и ходи по пътищата на сърцето си и според каквото гледат очите ти! Но знай, че за всичко това Бог ще те доведе на съд. Затова отмахни от сърцето си досадата и отдалечи от плътта си всичко, що докарва неволя; защото младостта и юношеството са суета”.

“И помни Създателя си в дните на младостта си, преди да дойдат дните на злото и стигнат годините, когато ще речеш: Нямам наслада от тях; преди да се помрачи слънцето и светлината, луната и звездите и да се върнат облаците подир дъжда, когато стражите на къщата ще треперят и силните мъже ще се прегърбят. И ония, които мелят, ще престанат, защото намаляха. И на тия, които гледат през прозорците, ще се стъмни. Когато вратите ще се затворят при пътя, като отслабне гласът на мелницата; и при гласа на птицата ще стане човек. И всичките звукове на песента ще отслабнат. Още когато ще се боят от всичко, що е високо, и ще треперят в пътя. Когато бадемът се разцъфти и скакалецът натегне и всяка охота изчезне; защото човек отива във вечния си дом и жалеещите обикалят улиците. Преди да се скъса сребърната верижка и да се счупи златната чаша или се строши стомната при извора, или се счупи колелото над кладенеца и се върне пръстта в земята, както е била, и духът се върне при Бога, Който го е дал”.

Животът на Соломон е предупреждение не само за младежите, но и за хората в зряла възраст, както и за онези, които слизат по житейския хълм надолу към залязващото слънце. Виждаме и чуваме за неувереността на младостта – младежите се люшкат между правда и неправда и потокът от зли страсти се оказва прекалено силен за тях. При зрелите хора не наблюдаваме тази нестабилност и липса на вяроност; обикновено очакваме, че характерът е укрепнал и принципите – дълбоко вкоренени. Но това не винаги е така. Когато трябваше да бъде по характер силен като дъб, Соломон загуби твърдостта си и се поддаде на силата на изкушението. Точно тогава, когато трябваше да бъде най-голяма, силата му се оказа най-малка.

От такива примери би трябвало да научим, че и млади, и стари могат да бъдат в безопасност само ако бдят и се молят. Човешката сигурност не е във високи постове и големи привилегии. Човек може в продължение на много години да е имал истински християнски живот, но въпреки това ще бъде нападан от Сатана. Дори мъдрият и могъщ Соломон бе победен в битката с вътрешния грях и външните изкушения. Неговият неуспех ни учи, че каквито и да са интелектуалните качества на човек и колкото и вяроно да е служил на Бога в миналото, никога не може да се уповава на своята мъдрост и почтеност.

Във всяко поколение и във всяка държава истинските основа и образец за оформянето на характера са едни и същи. Божественият закон – “Да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце... и ближния си както

себе си”, този велик принцип, изявен в характера и живота на нашия Спасител, е единствената сигурна основа, единственият сигурен наставник. “А мъдрост и знание ще бъдат утвърждение на времената ти и спасителна сила...” Това са мъдростта и познанието, които само Божието слово може да даде.

И сега са верни изреченията към Израил думи, апелирани за спазване на Божиите заповеди. “... това е мъдростта ви и благоразумието ви пред очите на племената...” Послушанието е единственото защитно средство за запазване на верността, на моралната чистота в дома, на благоденствието на обществото и на стабилността на народа. Сред обръкването, опасностите и конфликтите на живота най-сигурното правило е да вършим нареденото от Бога. “Повеленията Господни са прави” и “който прави това, няма да се поклати довека”.

Всички, които се вслушат в предупреждението на Соломоновото падение ще избягват първия допир с греховете, що го победиха. Само послушание към изискванията на Небето може да предпази всеки от отстъпление. Бог е дал на човека голяма светлина и много благословения, но ако те не бъдат приети, не сме осигурени срещу непокорството и отстъпление. Когато хората, издигнати от Бога на високи позиции, Го изоставят заради своята човешка мъдрост, светлината им се превръща в тъмнина. Поверените им способности стават капан за другите.

Докато конфликтът не завърши, винаги ще има хора, които ще изоставят Бога. Сатана така ще подрежда обстоятелствата, че ако не сме пазени от Божията сила, те почти неусетно ще отслабят защитните сили на душата. На всяка стъпка трябва да се питаме: “Това ли е Господният път?” До края на живота си ще имаме нужда решително да контролираме чувствата и страстите си. Нито за миг не можем да бъдем в сигурност, ако не се уповаваме на Бога и на живота, скрит в Христос. Бдителността и молитвата са стражите на нашата чистота.

Всички, които отидат в Божия град, ще влязат през тясната врата, т.е. с мъчителни усилия; защото “в него никак няма да влезе нещо нечисто”. Съгрешилите обаче не бива да се отчайват. Възрастни хора, някога почетени от Бога, може да са омърсили душите си, като са пожертвали добродетелта на олтара на сластолюбието, но ако се покаят, изоставят греха и се обърнат към Бога, за тях все още има надежда. Този, който заявява: “Бъди верен до смърт и аз ще ти дам венец на живота”, отправя и поканата: “Нека остави нечестивият пътя си и неправедният помислите си, нека се обърне към Господа и той ще се смили за него, и към нашия Бог, защото Той ще прощава щедро”. Бог мрази греха, но обича грешника. “аз ще изцеля отстъплението им – казва Господ, – ще ги възлюбя доброволно”.

Покаянието на Соломон бе искрено, но причинената от безчестния му пример вреда не можеше да бъде премахната. По времето на неговото отстъпление в царството му имаше хора, които останаха верни на призванието си и поддържаха чистота и вяност. Но мнозина тръгнаха в погрешен път. Каещият се цар не можа лесно да възпре силите на злото, активизирани от въвеждането на идолопоклонство и светски обичаи. Влиянието му за добро бе силно отслабено. Мнозина се колебаеха да се доверят напълно на ръководството му. Макар че изповяда греха си и за полза на всички поколения написа доклад на своята глупост и покаянието, той никога не можеше да се надява, че ще премахне пагубното влияние от погрешните си постъпки. Подведени от отстъплението му, мнозина продължиха да вършат зло и само зло. Пътят надолу на мнозина последвали го управници започна от печалното влияние на Соломон, злоупотребил с дадените му от Бога сили.

От тъжното размишление върху безчестния си живот Соломон бе принуден да заяви с болка: “Мъдростта струва повече от военните оръжия”. “Има зло, което видях под слънцето – погрешка, като че ли произхождаща от владетеля, и това е, че безумният се поставя на висок чин...” “Умрели

мухи правят мирото на мировареца да вони и да кипи; така и малко безумие покваря онзи, който е уважаван за мъдрост и чест”.

Най-големият от всички дадени ни чрез Соломоновия живот уроци е да знаем колко голямо е влиянието ни за вършене на добро или зло. Колкото и малка да е нашата сфера на влияние, то е за благословение или за проклятие и въвн от нашето знание и контрол се отразява върху другите за добро или за зло. Влиянието ни може да е изпълнено с мрака на недоволството и себелюбието, да е отровено от някой подхранван грях или пък да е даващата живот сила на вярата, насърчението и надеждата и да е подсладено от аромата на любовта. Едно е сигурно, то винаги ще подтиква към добро или към зло.

Ужасна е мисълта, че влиянието ни може да е дъх на смърт и все пак това е напълно възможно. Кой може да изчисли загубата, когато дори една душа е подведена и лишена от вечното блаженство! И все пак една наша безразсъдна дума може да повлияе толкова силно върху живота на човек, че да се окаже фатална за душата му. Едничък недостатък в характера ни може да отблъсне много хора от Христос.

Жетвата се умножава, когато посятото семе даде плод и после се засее отново. Този закон важи и в отношенията ни с хората. Всяка постъпка, всяка дума е семе, което ще даде плод. Всяко наше действие на загриженост, послушание или себеотрицание ще окаже влияние на други, а чрез тях и на други. И така, всяка постъпка на завист, злоба и разединение е семе, което ще поникне в “горчив корен” и ще отрови мнозина. А колко повече хора ще бъдат отровени от мнозината! Така сеенето на добро или зло има сила не само за сегашното време, но и за вечността.

3Царе 11:10, 9
Екклесиаст 2:4-18
3Царе 11:14-28
3Царе 11:11, 12
Екклесиаст 9:3
Екклесиаст 8:11, 13
Екклесиаст 12:9-12
Екклесиаст 12:13, 14
Екклесиаст 11:7-11
Екклесиаст 12:1-7
Лука 10:27
Исая 33:6 - ЦП
Вт. 4:6
Пс. 19:8
Пс. 15:5
Откр. 21:7
Откр. 2:10
Исая 55:7
Осия 14:4
Екклесиаст 9:18, 10:5, 6, 1
Виж 2Кор. 2:16
Евреи 12:15

Глава 6

Разделяне на царството

“Така Соломон заспа с баща си и беше погребан в града на баща си Давида, а вместо него се възцари син му Ровоам.”

Скоро след възкачването си на трона Ровоам отиде в Сихем, където се надяваше да получи официално признание от всички племена. "... в Сихем беше се стекъл целият Израил, за да го направи цар".

Сред присъстващите беше и Еровоам, Наватовия син, известен във времето на Соломоновото царуване като "човек силен и храбър", на когото пророк Ахия Силонецът бе дал изненадващата вест: "Ето, ще откъсна царството от Соломоновата ръка и ще дам на тебе десет племена".

Чрез вестителя Си Господ бе казал ясно на Еровоам, че царството ще бъде разделено. Разделението трябва да стане - заяви Бог, - "защото оставиха Мене, та послужиха на Астарта, богинята на сидонците, на Хамоса, бога на моавците, и на Мелхома, бога на амонците, и не ходиха в пътищата Ми да вършат онова, което е право пред Мене, и да пазят повеленията Ми и съдбите Ми, както правеше баща му Давид".

Бе му казано също, че разделянето няма да се осъществи преди края на Соломоновото управление. "Не ща обаче да отнема цялото царство от ръката му - рече Господ, - но ще го поставя владетел през всичките дни на живота му заради слугата Ми Давида, когото избрах, защото той пазеше заповедите Ми и повеленията Ми. Обаче ще отнема царството от ръката на сина му и ще го дам на тебе, сиреч десет племена".

В предстоящата криза, предсказана от Божия пророк, Соломон имаше желанието да научи своя избран наследник Ровоам на мъдрост, но никога не успя да повлияе за добро на сина, чието ранно възпитание бе съвсем занемарено. Ровоам бе наследил от майка си, амонка по народност, отпечатъка на непостоянния характер. Понякога се стараше да служи на Бога и получаваше голямо благословение, но не остана твърд и се поддаде на злите влияния, въздействащи му от ранно детство. В житейските грешки на Ровоам и в неговото отстъпление виждаме ужасните последици от връзките на Соломон с жените езичнички.

Племената от дълго време страдаха от неправдите и потисничеството на царя. Соломоновото разточителство в периода на отстъплението му го накара да наложи на народа големи данъци и да изисква тежка ангария. Преди коронацията на новия владетел, водачите на племената решиха да се уверят дали Соломоновият син ще намали данъците. "Тогава Еровоам и целият Израил дойдоха, та говориха на Ровоама, като рекоха: Баща ти направи непоносим хомота ни, сега, прочее, ти улекчи жестокото ни работене на баща ти и тежкия хомот, който наложи върху нас, и ще ти работим".

Преди да определи бъдещата си политика, Ровоам пожела да се посъветва със съветниците си и отговори: "Върнете се при мене подир три дена. И людете си отидоха."

Тогава цар Ровоам се съветва със старейшините, които бяха служили пред баща му Соломона, когато беше още жив, като каза: Как ме съветвате да отговоря на тия люде? Те му отговориха, казвайки: Ако се отнесеш благосклонно към тия люде, та им угодиш и им говориш благи думи, тогава те ще ти бъдат слуги завинаги".

Недоволен, Ровоам се допита до по-младите, с които бе общувал през юношеските си години: "Как ме съветвате вие да отговорим на тия люде, които ми говориха, казвайки: Улекчи хомота, който баща ти наложи върху нас?"

Поласкан от възможността да прояви върховната си власт, Ровоам реши да пренебрегне съвета на старите хора от двореца и младите да направи свои съветници. И така, в определения ден, когато "Еровоам и всичките люде дойдоха при Ровоама", за да чуят каква политика възнамерява да провежда, "царят отговори на людете остро... Баща ми направи тежък хомота ви, но аз ще приложа на хомота ви; баща ми ви наказа с бичове, но аз ще ви накажа със скорпии".

Ако Ровоам и неговите неопитни съветници разбираха Божествената воля за Израил, щяха да се вслушат в искането на народа за решителни реформи в управлението. Но когато при събирането в Сихем им се предостави удобна възможност, не успяха да постъпят разумно и по този

начин отслабиха завинаги влиянието си върху голяма част от народа. Изявеното им желание да продължат и дори да увеличат започналото по времето на Соломон потисничество бе в явно противоречие с Божия план за Израил и даваше на хората повод да се съмняват в искреността на подбудите им. В този глупав и безсърдечен опит да упражни власт царят и избраните му съветници разкриха своята гордост, породена от висок пост и авторитет.

Господ не позволи на Ровоам да осъществи набелязаната си политика. Десетки хиляди хора от племената бяха възнегодували от потисническите мерки на Соломоновото царуване. Сега те разбраха, че единственият начин на действие е да се разбунтуват срещу Давидовия дом. "А като видя целият Израил, че царят не ги послуша, людете в отговор на царя рекоха: Какъв дял имаме ние в Давида? Никакво наследство нямаме в Есеевия син! В шатрите си, Израилю! Промислявай сега, Давиде, за дома си".

Разделението, причинено от резките думи на Ровоам, се оказа непоправимо. От този момент нататък дванадесетте израилеви племена бяха разделени – юдовото и вениаминовото племе образуваха долното, т.е. южното царство Юда, управлявано от Ровоам, а десетте северни племена организираха отделна държава, позната като Израилево царство, управлявано от Еровоам. Така се изпълни предсказанието на пророка за разделянето на държавата. "Това нещо стана от Господа".

Когато Ровоам видя измяната на десетте племена, бързо предприе решителни мерки. Чрез един от влиятелните мъже в царството си "Адорама, който бе над набора", направи усилие да се помири с тях. Но те се отнесоха с посланика на мира по начин, красноречив за силната им омраза към Ровоам. "Но целият Израил го биха с камъни, та умря." Уплашен от това доказателство за силата на бунта, "цар Ровоам побърза да се качи на колесницата си, за да побегне в Ерусалим".

Там "събра целия Юдов дом и вениаминовото племе, сто и осемдесет хиляди отборни войници, за да се бият против Израилевия дом, та дано възвърнат царството пак на Ровоама, Соломоновия син. Но Божието слово дойде към Божия човек в Семая и рече: Говори на Ровоама, Соломоновия син, юдовия цар и на целия юдов и вениаминов дом и на останалите от людете, като речеш: Така казва Господ: Не излизайте, нито се бийте против братята си израилтяните. Върнете се всеки у дома си, защото от Мене стана това нещо. И те послушаха Господното слово, та се върнаха и си отидоха според Господното слово".

В продължение на три години Ровоам се опитваше да извлече поука от тъжното си преживяване в началото на своето царуване. И успя. Той "съгради укрепени градове в Юда", "укрепи тия крепости и тури в тях военачалници и запаси от храна, дървено масло и вино". Постара се да укрепя градовете "твърде много". Но тайната за успеха на Юда през първите години от царуването на Ровоам не бе в укрепените градове, а в признаването на Бога за върховен Управник. Това даде голямо предимство на Юда и Вениамин. Към техните редици се присъединиха много богобоязливи мъже от северните племена. В свещения доклад се казва: "...колкото души от всичките израилеви племена утвърдиха сърцата си да търсят Господа израилевия Бог, дойдоха в Ерусалим, за да жертват на Господа Бога на бащите си. Така за три години те подкрепяха юдовото царство и поддържаха Ровоама Соломоновия син, защото три години ходеха в пътя на Давида и на Соломона".

Ако бе продължил управлението по този начин, Ровоам щеше до голяма степен да изкупи грешките от миналото и да възстанови доверието в способността си да царува с мъдрост. Но боговдъхновеното перо е записало тъжния доклад за Соломоновия наследник, който не успя да окаже силно влияние върху хората, та да станат верни на Йехова. Въпреки че бе упорит по характер, самоуверен, своеволен и склонен към идолопоклонство, ако бе започнал да се уповава на Бога, щеше да развие сила на характера, твърда вяра и желание да спазва Божиите наредби. Но колкото повече време минаваше, толкова повече започваше да разчита на силата на властта си и

на укрепените от него градове. Малко по малко бе завладян от наследените си слабости, докато накрая цялото си влияние започна да упражнява в полза на идолопоклонството. "Но след като се закрепил царството на Ровоама и той станал силен, остави Господния закон, а заедно с него и целия Израил".

Колко тъжни, колко многозначителни са думите: "... а заедно с него и целия Израил"! Избраните от Бога хора да бъдат светлина на съседните народи изоставиха Източника на своята сила и се постаряха да станат като тях. Както при Соломон, така и при Ровоам лошият пример отклони мнозина от правия път. И днес, както някога, така става с всеки, който се предаде на нечестие - влиянието на злото не се ограничава само до извършителя. Никой не живее сам за себе си. Никой не погива сам в беззаконието си. Всеки живот е светлина, която озарява и радва пътя на другите, или тъмно и опустошително влияние, водещо до отчаяние и унищожение. Ние или водим хората нагоре към щастие и безсмъртен живот, или ги водим надолу към скръб и вечна смърт. Ако с постъпките си засилваме или активизираме злите сили на заобикалящите ни, ставаме съучастници в греха им.

Бог не остави ненаказано отстъплението на юдовия управник. "... в петата година на Ровоамовото царуване египетският цар Сисак възлезе против Ерусалим с хиляда и двеста колесници и шестдесет хиляди конници; и людете, които дойдоха с него от Египет - ливийци, сукияни и етиопяни, бяха безбройни. И като превзе юдовите укрепени градове, дойде до Ерусалим. Тогава пророк Семая дойде при Ровоама и при юдовите първенци, които се бяха събрали в Ерусалим поради нахлуването на Сисака, та им рече: Така казва Господ: Вие оставихте Мене, затова и аз оставих вас в ръката на Сисака".

Хората не се бяха отдръпнали до такава крайна степен, че да пренебрегнат Божиите наказания. В понесените от нахлуването на Сисак загуби те видяха Божие провидение и за известно време се смириха. "Праведен е Господ", признаха те.

А когато Господ видя смирението им, словото Му "дойде към Семая и каза: Те се смириха, няма да ги изстребя, но ще им дам някакво избавление; и гневът Ми няма да се излее върху Ерусалим чрез Сисака. Обаче те ще му станат слуги, за да познаят що е да слугуват на Мене и що да слугуват на земните царства.

И тъй египетският цар Сисак възлезе против Ерусалим, та отнесе съкровищата на Господния дом и съкровищата на царската къща, отнесе всичко; отнесе още златните щитове, които Соломон бе направил. А вместо тях цар Ровоам направи медни щитове и ги предаде в ръцете на началниците на телохранителите, които пазеха вратата на царската къща. И когато влизаше царят в Господния дом, телохранителите дохождаха, та ги вземаха, после пак ги занасяха в залата на телохранителите. И като се смири Ровоам, гневът на Господа се отвърна от него, та да не го погуби съвсем; па и в Юда се намираще някакво добро".

Но когато бедствието премина и народът се замогна отново, повечето забравиха страховете си и пак се обърнаха към идолопоклонството. Сред тях бе и самият цар Ровоам. Макар и смирен от сполетялото го нещастие, той не направи от това свое преживяване повратна точка в живота си. Забрави урока, който Бог искаше да му даде и се върна към греховете, донесли наказание над народа. След няколко срамни години, през които царят "стори зло, като не оправил сърцето си да търси Господа...", Ровоам заспа с бащите си и погребан биде в Давидовия град. И вместо него се възцари син му Авия".

С разделянето на царството в началото на Ровоамовото управление славата на Израил започна да намалява и никога вече не се възстанови напълно. През последвалите векове Давидовият трон понякога бе заеман от морални и разсъдливи хора и под ръководството на тези монарси благословенията, дарявани на юдовите жители, досягаха и околните народи. Понякога името на Йехова бе възвишавано над всички фалшиви богове и

законът Му бе почитан. От време на време се повдигаха силни пророци, за да укрепят десницата на управниците и верността на народа. Но семената на злото, разпръснати по времето, когато Ровоам се възкачи на трона, никога нямаше да бъдат напълно изкоренени и понякога избраният Божи народ щеше да изпада толкова низко, че да става за поговорка на езичниците.

Въпреки порочността на онези, които се отдаваха на идолопоклоннически обичаи, Бог в Своята милост правеше всичко възможно да спаси разделеното царство от пълно унищожение. С течение на годините, въпреки че Божиите планове за Израил изглеждаха съвсем осуетени от уловките на хора, вдъхновени от сатанински сили, Бог продължаваше да осъществява добрите Си намерения чрез пленяването и възстановяването на избрания народ.

Разделянето на царството бе само начало на една удивителна история, в която се разкриват Божието дълготърпение и нежно състрадание. Бог искаше да очисти израилтяните за Себе Си като избран народ, ревностен за добри дела. Испитанията и бедствията, през които трябваше да преминат те в резултат от наследените и придобитите порочни наклонности към злото, ги принуди да признаят: "Няма подобен на Тебе, Господи, велик си и велико е името Ти в сила. Кой не би се боял от Тебе, Царю на народите?... Но Господ е истинският Бог, живият Бог и вечният Цар".

Покланящите се на идоли трябваше да научат урока, че фалшивите богове са безсилни да облагородяват и спасяват. "Ония богове, които не са направили небето и земята, да! те ще изчезнат от земята и изпод това небе". Само във верността към живия Бог, Създател и Вседържител на всичко, човек може да намери покой, мир.

Най-сетне наказаните и разкаяли се Израил и Юда трябваше да подновят заветните си отношения с Господа на Силите, Бога на бащите Си, като заявят: "Той направи земята със силата си, утвърди света с мъдростта Си и разпростря небето с разума Си. Когато издава гласа Си водите на небето шумят и Той издига пари от краищата на земята; прави светкавици за дъжда и изважда вятъра от съкровищата Си. Всеки човек е твърде скотски, за да знае; всеки златар се посрамва от кумира си, защото леяното от него е лъжа, в което няма дишане. Суета са те, дело на заблуда. Във времето на наказанието им те ще загинат. Оня, който е делът на Якова, не е като тях, защото Той е създател на всичко; Израил е племето, което е наследството Му; Господ на силите е името Му".

3Царе 11:43

2Лет. 10:1

3Царе 11:28, 31

3Царе 11:33

3Царе 11:34, 35

2Лет. 10:3, 4

2Лет. 10:6, 7

3Царе 12:9

3Царе 12:12-14

3Царе 12:16

3Царе 12:15

Набор - остаряла дума за данък - б.р.

3Царе 12:18

3Царе 12:21-24

2Лет. 11:5, 11, 12

2Лет. 11:16, 18

2Лет. 12:1

2Лет. 12:25

2Лет. 12:6-12

2Лет. 12:14, 16

Еремия 10:6, 7, 10

Еремия 10:11
Еремия 10:12-16

Глава 7

Еровоам

Заел трона на десетте израилеви племена, въстанали срещу Давидовия дом, Еровоам, бившият Соломонов служител, имаше възможност да осъществи мъдри реформи в гражданските и религиозните дела. При управлението на Соломон той бе показал способности и здрав разум. Познанията, получени през годините на вярна служба, го правеха годен да управлява разумно. Но Еровоам не се довери на Бога.

Най-големият му страх бе, че в бъдеще сърцата на неговите поданици могат да бъдат спечелени от управника, заемащ Давидовия престол. Мислеше си, че ако се позволи на десетте племена често да посещават древната столица на еврейската монархия, където службите в храма се извършваха както в годините на Соломоновото царуване, мнозина биха били склонни да ориентират верността си към държавата с център Ерусалим. Еровоам се посъветва със съветниците си и реши със смел удар да намали доколкото е възможно вероятността от бунт срещу управлението си. Намисли да осъществи това, като в границите на новото царство учреди два центъра за богослужение – единия във Ветил, а другия в Дан. За служба на Бога десетте племена бяха поканени да се събират там, вместо да пътуват до Ерусалим.

При подготовката на промяната Еровоам реши да възбуди въображението на израилтяните, като им представи образи, символизиращи присъствието на невидимия Бог. Според плана си той нареди да бъдат изработени две златни телета и да бъдат поставени в светилищата на определените центрове. В усилията си да представи нагледно Божеството Еровоам наруши ясната Божия заповед: "Не си прави кумир...; да не им се кланяш, нито да им служиш".

Еровоам толкова силно желаше да държи десетте племена далеч от Ерусалим, че съвсем забрави за основната слабост на своя план. Не предвиди голямата опасност, на която излагаше израилтяните, поставяйки пред тях езическите символи на Божеството, така добре познати на дедите им от времето на египетското робство. От неотдавнашното си посещение в Египет Той би трябвало да се научи колко глупаво е да се поставят пред народа такива езически изображения. Но твърдата му цел да накара северните племена да прекратят ежегодните си пътувания до святия град го подтикна да предприеме изключително неблагоприятните мерки. "Трудно ви е да възлизате в Ерусалим – настоя царят, – ето боговете ти, Израилю, които те изведоха от египетската земя". Така поданиците бяха поканени да се поклонят пред златните образи и да възприемат необичайни форми на богослужение.

Опитът на царя да убеди левитите, някои от които живееха в неговото царство, да служат като свещеници в новопостроените светилища във Ветил и Дан, бе неуспешен. Затова се принуди да издигне свещеници "от най-долните люде". Обезпокоени от тези начинания, мнозина от верните, включително и голям брой левити, избягаха в Ерусалим, където можеха да се поклонят на Бога в съгласие с Божествените изисквания.

"Тогава Еровоам установи празник в осмия месец на петнадесетия ден от месеца, подобен на празника, който става в Юда, и принесе жертва на жертвеника. Така направи и във Ветил, като пожертва на телетата, които бе направил; и настани във Ветил жреците на високите места, които бе направил".

Предизвикателството на царя към Бога чрез отхвърлянето на Божиите институции, не остана неразобличено. Докато служеше и кадеше таман за

освещаването на издигнатия във Ветил езически олтар, при него дойде един Божи човек от юдовото царство, изпратен да го изобличи за въвеждането на новите форми на богослужение. Пророкът "извика против жертвеника чрез Господното слово, казвайки: Жертвениче, жертвениче, така говори Господ: Ето, син ще се роди на Давидовия дом на име Йосия и ще заколи върху тебе жреците от високите места, които кадят върху тебе; и човешки кости ще се изгорят върху тебе. И в същия ден той даде знамение, като рече: Ето знамението, което изговори Господ: Ето, жертвеникът ще се разцепи и пепелта, която е на него, ще се разсипе". Изведнъж "жертвеникът се разцепи и пепелта се разсипа от жертвеника според знамението, което Божият човек даде чрез Господното слово".

Като видя това, Еровоам бе обладан от дух на дързост към Бога и се опита да задържи вестителя. В гнева си "простря ръката си от жертвеника и рече: Хванете го". Прибързаната му постъпка бе наказана веднага. Ръката, посочваща вестителя на Йехова, внезапно загуби силата си, изсъхна и се вдърви.

Ужасеният цар помоли пророка да се застъпи пред Бога за него. "Изпроси, моля, благоволенията на Господа твоя Бог - замоли царят - и моли се за мене, за да ми се възстанови ръката. И тъй, Божият човек се помоли Господу и ръката на царя му се възстанови и стана както беше по-напред".

Напразни бяха усилията на Еровоам да придаде някаква тържественост на церемонията по посвещението на езическия олтар, поклонението пред който трябваше да доведе до непочитане на служенето на Йехова в Ерусалимския храм. Вестта на пророка би трябвало да подкани царя на Израил да се покае и да изостави безбожните си намерения, които отклоняваха хората от истинското богослужение. Той обаче закорави сърцето си и реши да следва избрания вече път.

На празника във Ветил сърцата на израилтяните все още не бяха затворени. Мнозина чувстваха влиянието на Светия Дух. Господ желаше всички, бързо пристъпващи към отстъпление, да бъдат възпрени, преди да е станало прекалено късно. Той изпрати вестителя Си да прекрати идолопоклонническите обичаи и да разкрие на царя и на народа до какво може да доведе това религиозно падение. Разцепването на олтара бе знак, че Бог не одобрява вършената в Израил мерзост.

Господ желае да избавя, а не да унищожава. Радва се, когато грешниците се спасяват. "Заклевам се в живота Си, казва господ Йехова, не благоволя в смъртта на нечестивия..." С предупреждения и апели призовава съгрешилите да прекратят злите си дела, да се върнат при Него и да живеят. Господ дава на избраните Си вестители Свята смелост, та онези, които ги чуят, да се убоят и да се покаят. Колко решително Божият човек изобличи царя! Тази решителност бе повече от необходима, тъй като нямаше друг начин да отправи своя упрек за съществуващите злини. Господ даде смелост на служителя Си и той успя да остави незабравимо впечатление в умовете на хората, чули вестта. Господните вестители никога не трябва да се страхуват от човеци, а да стоят твърдо за правдата. Докато се уповават на Бога, няма от какво да се боят, защото Този, Който им е дал поръчението, им е дал и уверението за Своята закрила и грижа.

След като изрече вестта, пророкът реши да си тръгне, но Еровоам му каза: "Дойди с мене у дома и обядвай, и ще ти дам подарък. Но Божият човек рече на царя: Ако щеш да ми дадеш половината от дома си, няма да вляза с тебе, нито ще ям хляб, нито ще пия вода на това място, защото така ми бе заръчано чрез Господното слово, което ми каза: Не яж хляб там, нито пий вода и не се връщай през пътя, по който бе отишъл".

Пророкът шеше да направи добре, ако бе осъществил решението си да се върне незабавно в Юдея. Докато пътуваше към дома по друг път, бе настигнат от възрастен човек, който твърдеше, че е пророк и му се представи с измамните думи: "И аз съм пророк, както си ти; и ангел ми говори чрез Господното слово, казвайки: Върни го със себе си у дома си,

за да яде хляб и да пие вода". Лъжата бе многократно повтаряна и поканата настоятелно отправяна, докато накрая Божият човек реши да се върне.

Истинският пророк си позволи да измени на задълженията си, затова Бог допусна да понесе наказанието за греха. Докато той и човекът, който го бе поканил седяха на трапезата, фалшивият пророк, вдъхновен от Всевишния, "рече: Така говори Господ; понеже ти не послуша Господното слово и не упазил заповедта, която ти даде Господ твоят Бог, но се върна, та яде хляб и пи вода на мястото, за което Той ти рече да не ядеш хляб, нито да пиеш там, затова тялото ти няма да се положи в гроба на бащите ти".

Скоро това злокобно пророчество се изпълни буквално. "И след като човекът беше ял хляб и пил, старият пророк оседла осела на пророка, когото бе върнал. А като си отиде той, лъв го намери на пътя и го уби; и тялото му бе простряно на пътя, и оселът стоеше при него; също и лъвът стоеше при тялото. И ето, човеци, като минаваха, видяха тялото простряно на пътя и лъвът стоящ при тялото. И като дойдоха, известиха това в града, гдето живееше старият пророк. А когато пророкът, който го беше върнал, чу, рече: Това е Божият човек, който не послуша Господното слово; затова го предаде Господ на лъва, та го разкъса и го уби според словото, което Господ му говори". Наказанието, сполетяло неверния вестител, бе още едно доказателство за истинността на пророчеството, изговорено пред жертвеника. Ако след неподчинението спрямо Господното слово на пророка би се позволило да си отиде без последици, царят би използвал обстоятелството, за да защити собственото си неподчинение. От разочепения жертвеник, от парализираната ръка и от ужасната участ на човека, осмелил се да пренебрегне ясната заповед на Йехова Еровоам би трябвало да разбере неодобрението на оскърбения Бог. Редно би било наказанията да го предупредят да не упорства в греха. Не само че не се покая, но напротив, Еровоам "пак правеше от всякакви люде жреци за високите места; който пожелаеше, той го посвещаваше, за да има жреци на високите места". Така не само той грешеше, но "направи Израиля да съгреше". "И това нещо беше грях за Еровоамовия дом, поради което да бъде изстребен и погубен от лицето на земята".

В края на смутното си управление от двадесет и две години Еровоам бе разгромен във войната с Авия, наследник на Ровоам. "И в дните на Авия Еровоам не си възвърна вече силата; и Господ го порази, та умря".

Отстъплението, започнало при Еровоамовото царуване, се задълбочаваше, докато накрая се стигна до пълно съсипване на израилевото царство. Още преди смъртта на Еровоам Ахия, старият пророк от Сило, предсказал преди много години възкачването му на трона, заяви: "И Господ ще си въздигне цар над Израиля, който ще изстреби Еровоамовия дом в оня дом; но що? Даже и сега! И Господ ще порази Израиля като тръст, която се клати у водата; и ще изкорени Израиля из тая добра земя, която е дал на бащите им, и ще ги разпръсне отгатък реката Ефрат, понеже направиха ашерите си, та разгневиха Господа".

И все пак Господ не се отказа от Израил, докато първо не направи всичко възможно да го върне отново към Себе Си. През дългите и мрачни години, когато царете един след друг открито предизвикваха Небето и водеха Израил все по-надолу към идолопоклонството, Бог изпращаше на Своя отстъпил народ вест след вест. Чрез пророците Си му даде всяка възможност да отблъсне вълната на отстъплението и да се върне при Него. През годините след разделянето на царството, щяха да дойдат и да работят Илия и Елисей, а нежните апели на Осия, Амос и Авдий щяха да бъдат чути в цялата страна. Израилевото царство нямаше да бъде оставено без благородни свидетели за Божията сила, спасяваща от греха. Дори в най-тъмните години някои оставаха верни на своя Божествен водач и сред идолопоклонство живеяха безукорен живот пред лицето на святия Бог. Тези верни израилтяни бяха част от "остатъка", чрез който целта на Йехова за вечността щеше да се изпълни накрая.

Изх. 20:4, 5
3Царе 12:28
3Царе 12:31 - ЦП
3Царе 12:32
3Царе 13:2, 3, 5
3Царе 13:4, 6
Езекиил 33:11
3Царе 13:7-9
3Царе 13:18-22
3Царе 13:23-26
3Царе 13:33, 34; 14:16
2Лет. 13:20
3Царе 14:15, 16

Глава 8

Предателството на народа

От смъртта на Еровоам до идването на Илия при Ахаав израилтяните преживяваха все по-дълбок духовен упадък. Управлявани от хора, нямащи страх от Йехова и насърчаващи езически форми на богослужение, мнозина бързо забравиха за задължението си да служат на живия Бог и възприеха много от идолопоклонническите обичаи.

Синът на Еровоам Надав бе на израилевия трон само за няколко месеца. На злите му деяния бе сложен край от заговора, ръководен от Вааса, един от неговите генерали, решил да поеме управлението. Надав бе убит заедно с целия си род "според словото, което Господ говори чрез слугата Си Ахия Силонца, поради греховете, с които Еровоам съгреша и чрез които направи Израила да греша, и поради раздражението, с което предизвика гнева на господа Израилевия Бог".

Така загина Еровоамовият дом. Вината му от въведеното идолопоклонство предизвика наказание от Небето. Въпреки това следващите управници - Вааса, Ила, Зимрий и Амрий - в продължение на четиридесет години вървяха по същия фатален път на безчестие.

През по-голямата част от този период на израилевото отстъпление юдовото царство бе управлявано от Аса. Много години "Аса върши това, което бе добро и право пред Господа своя Бог, защото махна жертвениците на чуждите богове и високите места, изпотроши идолите и изсече ашерите, и заповяда на Юда да търсят Господа Бога на бащите си и да изпълняват закона и заповедите Му. Махна още от всичките юдови градове високите места и кумирите на слънцето. И царството утихна пред него".

Вратата на Аса бе подложена на голямо изпитание, когато "етиопянинът Зара излезе против тях с една войска от един милион мъже и с триста колесници" и нахлу в царството му. По време на тази криза Аса не разчиташе на "укрепени градове в Юда", които бе построил със "стени и кули, порти и лостове", нито на "силни и храбри" воители от добре обучената си армия. Царят се надяваше на Йехова, в чието име древният Израил бе избавян по чуден начин. Пригответи войската си за бой и потърси помощ от Бога.

Двете армии се изправиха една срещу друга. За Господните служители бе дошло време на изпитание. Беше ли изповядан всеки грях? Имаха ли юдовите мъже пълно доверие в Божията сила да избавя? Такива мисли вълнуваха водителите им. От човешка гледна точка голямото египетско множество щеше да помете всичко пред себе си. Но в мирно време Аса не се бе отдавал на веселия и удоволствия, а се подготвяше за предстоящата криза. Той имаше армия, обучена за военни конфликти. Бе се постарал да подтикне хората към мир с Бога. Сега, макар че армията му бе по-

малобройна от противниковата, вярата му в Бога – неговата надежда – не отслабна.

Търсил Господа в дни на благоденствие, царят можеше да разчита на Него в ден на бедствие. Молитвите му показаха, че познава чудната Божия сила. "... безразлично е за Тебе да помагаш – извика царят – на мощния или на оня, който няма никаква сила. Помогни нам, Господи Боже наш, защото на Тебе се уповаваме и в Твоето име идем против това множество. Господи, ти си нашият Бог; да не надделее човек против Тебе".

Молитвата на Аса може да бъде подходящо произнесена от всеки християнин. Ние водим битка не "срещу кръв и плът, но срещу началствата, срещу властите, срещу духовните сили на нечестията в небесните места". В житейските конфликти ще се сблъскваме със силите на злото, обединили се срещу правдата. Нашата надежда не е в човек, а в живия Бог. С пълна увереност и вяра можем да очакваме, че Той ще съедини Своето всемогъщество с човешките усилия, за да прослави името Си. Облечени във всеоръжието на Неговата правда, ние можем да победим всеки неприятел.

Вярата на царя бе видимо възнаградена. "И Господ порази етиопяните пред Аса и пред Юда; и етиопяните побягнаха. А Аса и людете, които бяха с него, ги преследваха до Герар; и от етиопяните паднаха толкоз много, щото не можаха вече да се съвземат, защото бидоха смазани пред Господа и пред Неговото множество. И юдовите мъже взеха твърде много користи".

Докато победоносните армии на Юда и Вениамин се връщаха към Ерусалим, "Божият Дух дойде на Азария Одиловия син и излезе да посрещне Аса, и му рече: Слушайте ме, Асо и целия Юдо и Вениамине, Господ е с вас, докато сте вие с Него; и ако Го търсите, ще бъде намерен от вас, но ако Го оставите, Той ще ви остави... А вие се усилвайте и да не отслабват ръцете ви, защото делото ви ще се възнагради".

Силно окуражен от тези думи, Аса бързо започна нова реформация в Юда. Той "отмахна мерзостите от цялата юдова и вениаминова земя и от градовете, които бе отнел от ефремовата хълмиста земя; и поднови Господния олтар, който бе пред Господния трем. И събра целия Юда и Вениамина и живеещите между тях пришелци от Ефрема, Манасия и Симеона, защото мнозина от Израилая прибягнаха при него, като виждаха, че Господ, неговият Бог бе с него. Те се събраха в Ерусалим в третия месец, в петнадесетата година от царуването на Аса. В това време принесоха жертви Господу от донесените користи седемстотин говеда и седем хиляди овци. И стъпиха в завет да търсят Господа Бога на бащите си от цялото си сърце и от цялата си душа... И целият Юда се развесели поради клетвата, защото се заклеха от цялото си сърце и потърсиха Бога с цялата си воля; и Той биде намерен от тях и Господ им даде покой отвсякъде".

Дългогодишната вярна служба на Аса бе помрачена от някои грешки, сторени във времето, когато не се доверяваше изцяло на Бога. Веднъж, когато царят на Израил навлезе в юдовото царство и завзе Рама, укрепен град на около пет мили от Ерусалим, Аса потърси спасение, като се съюзи със сирийския цар Венадад. Това недоверие в Бога във време на нужда бе строго порицано от пророк Ананий, дошъл при Аса със следната вест: "А в това време гледачът Ананий отиде при юдовия цар Аса, та му рече: Понеже си се уповал на сирийския цар, а не си се уповал на Господа своя Бог, затова войската на сирийския цар избягна из ръката ти. Етиопяните и ливийците не бяха ли огромно множество с твърде много колесници и конници? Но пак, понеже ти се упова на Господа, Той ги предаде в ръката ти. Защото очите на Господа се обръщат насам-натам през целия свят, за да се показва Той мощен в помощ на ония, чиито сърца са съвършено разположени към Него. В това ти си постъпил безумно, защото отсега нататък ще имаш войни".

Вместо да се смири пред Бога поради грешката си, "Аса се разгневи на гледача, та го тури в затвор, защото се разсърди против него за туй нещо. И в същото време Аса притесни някои от людете".

"А в тридесет и деветата година от царуването си Аса се разболя от болест в нозете; обаче макар болестта му да ставаше твърде тежка, пак в

болестта си той не потърси Господа, но лекарите". Царят умря в четиридесет и първата година на своето царуване и бе наследен от сина си Йосафат.

Две години преди смъртта му Ахаав започна да владее израилевото царство. Още от самото начало управлението му се характеризираше с необичайно и страшно отстъпление. Баща му Амрий, основател на Самария, "върши зло пред Господа, даже вършеше по-зле от всичките, що бяха преди него", но греховете на Ахаав бяха дори още по-големи. "... от всичките израилеви царе, които бяха преди него, Ахаав извърши най-много да разгневи Господа Израилевия Бог." Той живееше така, "като че беше малко това, че ходеше в греховете на Еровоама Наватовия син". Неудовлетворен от религиозното служене във Ветил и Дан, дръзко поведе народа в най-противно езичество и замести поклонението пред Йехова с култа към Ваал.

Царят си взе за жена Езавел, "дъщеря на сидонския цар Етваал", първосвещеник на Ваал, "и отиде да служи на Ваала и да му се покланя. И издигна жертвеник на Ваала във Вааловото капище, което построи в Самария".

Ахав не само въведе култа към Ваал в столичния град, но по указанията на Езавел издигна езически олтари на много "високи места", където под покроба на околните горички свещениците и други хора, свързани с тази прелъстителна форма на идолопоклонство, упражняваха гибелното си влияние, докато накрая почти целият Израил тръгна след Ваал. "Никой наистина не биде подобен на Ахаава, който продаде себе си да върши зло пред Господа, като го подбуждаше жена му Езавел, и който извърши много мерзости, като следваше идолите, съвсем както вършеха аморейците, които Господ беше изгонил пред израилтяните".

Ахаав не беше морално силен. Брачният му съюз с една езичничка с решителен характер и властнически темперамент доведе до катастрофа не само него, но и цялата нация. Без принципи и с нисък морал, характерът му бе лесно прекършен от смелата духом Езавел. Себелюбивото му естество не можеше да оцени милостта на израилевия Бог и собствените му задължения като пазител и водач на избрания народ.

Под пагубното влияние на Ахаавовото управление израилтяните се отдръпнаха от живия Бог и поквариха пътищата си. Вече от много години те бяха притъпявали чувството си на почит и страх от Господа. Като че ли не бе останал никой, който да се осмели да изложи живота си на опасност, противопоставяйки се открито на ширешите се богохулни обичаи. Мрачната сянка на отстъплението покри цялата страна. Навсякъде можеха да се видят образи на ваалимите и на Астарта. Увеличаваше се броят на езическите храмове и на свещените гори, където хората се покланяха на делото на човешки ръце. Въздухът бе омърсен от пушека на жертвоприношенията пред фалшиви богове. В долини и клисури отекваха пиянските викове на езическите свещеници, които жертваха на слънцето, луната и звездите.

Използвайки влиянието си, Езавел и нейните опорочени свещеници учеха хората, че издигнатите идоли са богове, които управлявали стихииите на земята, огъня и водата чрез някакво мистично въздействие. Всички изобилни небесни дарове - бързите поточета, реките от животодаваща вода, меката роса, капките дъжд, които освежават земята и помагат на полята да родят богата жетва - бяха приписвани на благосклонността на Ваал и Астарта, а не на Дарителя на всеки добър и съвършен дар. Народът забрави, че хълмовете и долините, потоците и изворите са в десницата на живия Бог; че Той контролира слънцето, небесните облаци и всички природни сили.

На отстъпилия народ Бог непрестанно изпращаше предупреждения чрез верни вестители, но всички изобличителни думи бяха безполезни. Напрасно боговдъхновените вестители утвърждаваха правото на Йехова да бъде единственият Бог на Израил; напрасно възвеличаваха поверените от Него закони. Запленени от великолепието на омайните езически ритуали, хората последваха примера на царя и придворните и се отдадоха на опияняващите, низки удоволствия на неморалните обичаи. В сляпата си глупост те

предпочетоха да отхвърлят Бога и службите за него. Така милостиво дадената им светлина се превърна в тъмнина. Чистото злато потъмня.

Уви, славата на Израил изчезна! Никога преди избраният Божи народ не бе изпадал в толкова дълбоко предателство. Имаше четиристотин и петдесет Ваалови пророци и четиристотин пророци на Ашера. Нищо друго освен чудо, не можеше да запази народа от пълно погубване. Израилтяните се бяха отделили от Бога доброволно, но въпреки това в милостта Си Господ все още обичаше подведените да съгрешат и желаше да им изпрати един от най-силните Си пророци, чрез когото мнозина щяха да възстановят своята вяроност към Бога на бащите си.

3Царе 15:29, 30
2Лет. 14:2-5
2Лет. 14:9
2Лет. 14:11
Виж Еф. 6:12
2Лет. 14:12, 13
2Лет. 15:1, 2, 7
2Лет. 15:8-12, 15
2Лет. 16:7-9
2Лет. 16:10
2 Лет. 16:12
3Царе 16:25
3Царе 16:33, 31
3Царе 16:31, 32
3Царе 21:25, 26
Виж 3Царе 18:19

Раздел II

Пророци от северното царство

“Кой е мъдър, та да разбере тия неща? Кой е разумен, та да ги познае? Защото пътищата Господни са прави и праведните ще ходят по тях, а престъпниците ще паднат в тях” (Осия 14:9).

Глава 9

Илия тесвиецът

В дните на Ахаав сред галаадските планини на изток от река Йордан живееше човек на вярата и молитвата, чието безстрашно служене трябваше да спре бързото разпространяване на отстъплението в Израил. Макар че живееше далеч от някой известен град и не заемаше висок пост, тесвиецът Илия започна мисията си с увереност в Божието намерение да подготви пътя пред него и да му даде успех. Устните му говореха думи на вяра и сила, а целият му живот бе посветен на делото на реформата. Той бе гласът, викаш в пустинята, за да разобличава греха и да отблъсква вълната на злото. Когато отиваше при хората като човек, който им разкрива греховете, вестта му се превръщаше в галаадски балсам за съкрушените от грях сърца на всички, пожелали да бъдат излекувани.

Душата на Илия се измъчваше и възмущението му се разгаряше, като виждаше как Израил все повече и повече се отдаваше на идолопоклонство. Бог бе направил велики неща за Своя народ. Бе избавил людете Си от

робство и бе им дал "земите на народите..., за да пазят Неговите повеления и да изпълняват законите Му". Сега обаче доброжелателните планове на Йехова бяха почти забравени. Неверието все повече отдалечаваше избрания народ от Източника на неговата сила. Дълбока скръб завладяваше Илия, когато гледаше от планинското си убежище това падение. Покрусен от мъка той помоли Бога да прекрати порочния живот на народа, така много благодетелстван в миналото, ако е необходимо да го накаже, за да може да види истината за отделянето си от Него. Илия силно желаше хората да се покаят, преди да стигнат толкова дълбоко в злото, че да си предизвикат Господнето унищожение.

На молитвата на Илия бе отговорено. Често повтаряните апели, увещания и предупреждения не бяха подтикнали Израил да се покае. Бе дошло време Бог да им говори чрез наказания. Тъй като поклонниците на Ваал твърдяха, че небесните съкровища - росата и дъждът - идват не от Йехова, а от силите, управляващи природата, и че посредством творческата сила на слънцето земята се обогатява и дава изобилна жетва, Божието проклятие трябваше да накаже омърсената земя. На отстъпилите израилеви племена трябваше да се покаже колко глупаво е да се уповават на Вааловата сила за земни придобивки. Докато не се обърнеха към Бога с покаяние и докато не признаеха, че Той е източник на всички благословения, върху земята нямаше да пада нито роса, нито дъжд.

На Илия бе поверена мисията да предаде на Ахаав небесната присъда. Той не се стремеше да бъде Божи вестител, но слово от Господа го подбуди да направи това. Ревностен за Божията кауза, Илия не се поколеба да се подчини на призива, въпреки че това означаваше да бъде почти сигурно унищожен от ръката на нечестивия цар. Пророкът тръгна веднага и вървеше ден и нощ, докато стигна до Самария. В двореца не поиска разрешение за влизане, нито помоли някого да съобщи за него. Облечен в груба дреха, обикновено носена от тогавашните пророци, мина покрай стражите очевидно незабелязан и застана пред смаяния цар.

Илия не се извини за внезапното си появяване. Един по-велик от израилевия цар го бе упълномощил да говори. Издигайки ръка към небето, той тържествено потвърди в името на живия Бог, че над Израил скоро ще се изпълни присъдата на Всемогъщия. "В името на живия Господ, Израилевия Бог, комуто служа - рече Илия, - заявявам ти, че през тия години няма да падне роса или дъжд освен чрез дума от мене."

Само благодарение на силната си вяра в непроменимата сила на Божието слово Илия можа да изрече вестта. Ако нямаше пълно доверие в Този, на Когото служеше, никога не би застанал пред Ахаав. По пътя за Самария бе минал покрай вечнотечащи потоци, хълмове, покрити със зеленина и величествени гори, които изглеждаха незастрашени от суша. Всяко нещо, на което погледът му се спираше, бе облечено в красота. Пророкът може би се чудеше как ли потоците, които никога не са спирали да текат, ще пресъхнат, или как хълмовете и долините ще бъдат изпепелени от суша, но въпреки това в сърцето му нямаше място за неверие. Той напълно повярва, че Бог ще смири отстъпилия Израил и че в резултат на наказанията той ще се покае. Бог бе изявил Своето неодобрение. Божието слово не можеше да не се изпълни. Въпреки опасността за живота си Илия безстрашно изпълни възложеното му поръчение. Нечестивият цар чу вестта за предстоящата присъда като гръм от ясно небе. Но преди Ахаав да се съвземе от почуда или да даде някакъв отговор, Илия изчезна така внезапно, както се бе появил, без да чака резултата. Господ вървеше пред него и му даваше съвети. "... обърни се към изток и скрий се при потока Херит, който е срещу Йордан. Ще пиеш от потока; а на враните заповядах да те хранят там."

Царят търси старателно, но не намери пророка. Царица Езавел, разгневена от вестта, заключила небесните съкровища, незабавно се посъветва с Вааловите свещеници. В съюз с нея те произнесоха проклятие над пророка и призоваха към отблъскване на Господния гняв. Поискаха да намерят вешателя на скръб, но останаха силно разочаровани. Не можаха и

от други да скрият присъдата, изречена заради ширещото се отстъпление. Новината за изобличаването на израилевите грехове и за предстоящото наказание се разпространи бързо по цялата страна. Някои се уплашиха, но общо взето небесната вест бе приета с презрение и подигравки.

Думите на пророка започнаха да се изпълняват почти веднага. Отначало склонните да се подиграват на думите за бедствие бързо получиха повод за сериозен размисъл. Само след няколко месеца лишената от роса и дъжд земя стана суха и растителността изчезна. Времето минаваше и водата в потоците, за които се знаеше, че никога не са пресъхнали, започна да намалява, а ручейките да изчезват. Въпреки това хората бяха убеждавани от своите водачи да имат доверие в силата на Ваал и да не обръщат внимание на празните думи на Илиа. Свещениците все още настояваха, че дъждът пада благодарение на силата на Ваал. Не се бойте от Илиевия Бог и не треперете от Неговите думи – апелираха те. Ваал дава жетва в определеното време и се грижи за хора и животни.

Божията вест към Ахаав даде на Езавел и на всички Ваалови последователи възможност да изпитат силата на боговете си и ако е възможно, да докажат, че Илиа лъже. Пророчеството на Илиа изглеждаше съвсем маловажно в сравнение с уверенията на стотиците езически свещеници. Ако въпреки изявлението на пророка Ваал можеше да даде роса и дъжд и да направи потоците да текат и растителността да избуи, тогава нека израилевият цар му се покланя и хората да казват, че той е бог.

Твърдо решени да държат народа в заблуда, Вааловите свещеници продължиха да жертват на боговете си и да ги призовават ден и нощ да освежат земята с дъжд. Със скъпи приноси се опитваха да укротят гнева им. С усърдие и упоритост, достойни за една по-добра кауза, се въртяха около езическите си олтари и настойчиво се молеха за дъжд. Нощ след нощ в цялата обречена страна се чуваха виковете и молбите им. Но през деня не се появяваха никакви облаци, които да затулят горящите слънчеви лъчи. Нямаше роса или дъжд, които да намокрят жадната земя. Действията на Вааловите жреци с нищо не промениха словото на Господа.

Цяла година отмина, без да падне нито капка. Земята бе изгорена като с огън. Изпепеляващата жегата унищожи и малкото останала зеленина. Потоците пресъхнаха и стадата от мучащи крави и блеещи овце се лутаха насам-натам. Плодоносните някога полета станаха подобни на горещи пустинни пясъци и безводна пустощ. Изпадаха листата от горичките, посветени на езически богослужения. Горските дървета се превърнаха в голи скелети, които не предлагат никаква сянка. Въздухът бе сух и душен. Прашни бури заслепяваха очите на хората и почти спираха дъха. Преуспяващите градове и села станаха места на плач и жалеене. Липсата на храна и вода предизвика ужасяваща смъртност сред хора и животни. Гладът с всичките му ужаси ставаше все по-осезаем.

Въпреки тези доказателства за Божията сила израилтяните не се покаяха, нито разбраха урока, който Бог искаше да им даде. Те не виждаха, че Този, Който е създал природата, контролира нейните закони и може да ги направи средства за благословение или за унищожение. Горди по сърце, окуражени от фалшивата си религия, те не желяеха да се смирят под могъщата Божия десница и започнаха да търсят друга причина за страданията си.

Езавел решително отказа да признае сушата като наказание от Йехова. Твърдо решил да отправи предизвикателство към небесния Бог, тя и почти целият Израил се обединиха в присъдата си над Илиа, когото смятаха за причинител на всички нещастия. Не бе ли свидетелствал против тяхната форма на богослужение? Стига да можеха да го отстранят, гневът на боговете им би бил укротен и бедите биха престанали – твърдеше тя.

Подстрекаван от царицата, Ахаав нареди старателно да се потърси скривалището на пророка. Изпрати хора до всички съседни народи да открият човека, когото мразеше и от когото се страхуваше. В стремежа си да направи издирването колкото се може по-пълно той изиска от тези царства и народи да дадат клетва, че не знаят нищо за скривалището на

пророка. Но търсенето бе напразно. Пророкът бе на сигурно място, далеч от злобата на царя, чиито грехове бяха нанесли на страната проклятието на оскърбения Бог.

Тъй като усилията да бъде намерен Илия пропаднаха, Езавел реши да си отмъсти, като убие всички израилеви пророци на Йехова. Нито един не трябваше да остане жив. Разярената жена изпълни намерението си и уби много от Божиите служители. Не всички обаче загинаха. Авдий, който бе управител на Ахаавовия дом и все още стоеше твърдо за Бога, "бе взел сто пророка, та бе ги скрил – петдесет в една пещера и петдесет в друга. И беше ги хранил с хляб и вода".

Отмина и втората гладна година, но безмилостното небе все още не даваше и най-малък знак за дъжд. Сушата и гладът продължаваха да опустошават царството. Бащи и майки, безпомощни да облекчат страданията на децата си, бяха принудени да наблюдават смъртта им. И въпреки това отстъпилите израилтяни отказаха да смирят сърцата си пред Бога и продължиха да роптаят срещу човека, чиито думи бяха докарали ужасните наказания. Изглежда не можеха да видят в скръбта и бедствията призив за покаяние – Божествена намеса, която иска да ги спаси от фаталната стъпка, преминаваща границата, отвъд която няма прощение от Небето.

Отстъплението на Израил бе по-страшно от ужасите на глада. Бог искаше да освободи хората от заблудата и да ги доведе до разбиране на отговорността им пред Този, на Когото дължат живота си и всичко останало. Опитваше се да им помогне да възстановят загубената си вяра и затова бе принуден да им нанесе бедствие.

"Благоволя ли аз в смъртта на нечестивия? – казва Господ Йехова, – а не по-добре да се обърне от пътя си и да живее?... Отхвърлете от себе си всичките престъпления, с които беззаконствахте, и направете си ново сърце и нов дух; защо да умрете, доме Израилев? Понеже аз не благоволя в смъртта на оня, който умира, казва Господ Йехова; затова върнете се и живеете". "Върнете се, върнете се от лошите си пътища, защо да умрете, доме Израилев?"

Бог бе изпращал на израилтяните вестители с призиви за възстановяване на верността им. Ако се бяха вслушали в тях и ако се бяха обърнали от Ваал към живия Бог, Илиевата вест и присъда никога не биха били произнесени. Но предупрежденията, които биха могли да бъдат "животворно ухание, което докарва живот", за тях бе "смъртоносно ухание, което докарва смърт". Гордостта им остана непокътната и те ненавиждаха вестителите. Сега изпитваха още по-голяма омраза към пророк Илия. Ако можеше да им падне в ръцете, с радост биха го предали на Езавел. Като че ли, ако го бяха смълчали, биха предотвратили изпълнението на произнесената чрез него присъда! Изправени пред толкова голямо бедствие, те продължаваха да упорстват в идолопоклонството. Така прибавяха нова вина към тази, която бе предизвикала небесната присъда над страната.

За пораженията Израил имаше само един изход – да изостави греховете, довели го до наказание от Всевишния, и да се върне към Господа с искрено сърце. Бе му дадено обещанието: "Ако заключи небето да не вали дъжд, или ако заповядам на скакалците да изпоядат земята, или ако изпратя мор между людете Си и людете Ми, които се наричат с Моето име, смирят себе си, та се помолят и потърсят лицето Ми, и се върнат от нечестивите си пътища, тогава ще послушам от небето, ще простя греха им и ще изцеля земята им". За да постигне този резултат, Бог продължи да задържа росата и дъжда, докато настъпи решителна реформация.

Тази глава е основана на 3Царе 17:1-7

Псалм 105:44, 45

3Царе 18:4

Езекиил 18:23, 31, 32, 33:11

Виж 2Кор. 2:16

2Лет. 7:13, 14

Глава 10

Глас на строго изобличение

За известно време Илия остана скрит в планините край потока Херит. В продължение на много месеци той бе снабдяван с храна по чуден начин. По-късно, когато потокът пресъхна поради сушата, Бог нареди на служителя Си да намери убежище в езическа страна. "Тогава Господното слово дойде към него и рече: Стани, иди в Сарепта сидонска и седи там; ето, заповядах на една вдовица там да те храни."

Тази жена не бе израилтянка. Тя никога не бе имала предимствата и благословенията, на които се радваше Божият народ, но въпреки това вървеше в истинския път и живееше според светлината, озарила пътя ѝ. Сега, когато Илия бе в опасност в израилевата земя, Бог го изпрати да се приюти в нейния дом.

"И тъй, той стана, та отиде в Сарепта. И като дойде при градската порта, ето там една вдовица, която събираше дърва; и той извика към нея: Донеси ми, моля, малко вода в съд да пия. И като отиваше да донесе, той извика към нея и рече: Донеси ми, моля, и залък хляб в ръката си."

В този поразен от бедност дом бе настанал истински глад. Дори жалката храна, която се намираще в него, бе на свършване. Идването на Илия в същия ден, когато вдовицата мислеше, че трябва да се откаже от борбата за живот, до крайна степен бе изпит на нейната вяра в силата на живия Бог да се грижи за нуждите на хората. Дори в голямата си нужда тя даде свидетелство за вярата си, като откликна на молбата на един странник, молещ я да сподели хляба си с него.

На молбата на Илия за хляб и вода вдовицата отговори: "Заклевам се в живота на Господа твоя Бог, нямам ни една пита, но само една шепа брашно в делвата и малко дървено масло в стомната; и ето, събирам две дръвчета, за да ида и да го приготвя за мене и за сина ми да го изядем и да умрем". Илия ѝ отговори: "Не бой се, иди, стори, както каза, но омеси от него първо за мене една малка пита, та ми донеси, а после приготви за себе си и за сина си; защото така казва Господ израилевият Бог: Делвата с брашното няма да се изпразни, нито стомната с маслото ще намалее до деня, когато Господ даде дъжд на земята".

Не можеше да има по-голямо изпитание за вярата. Вдовицата винаги бе добра и щедра към пътниците. Сега въпреки страданието, което можеше да причини на себе си и на детето, доверявайки се, че израилевият Бог ще се погрижи за нейните нужди, издържа голямото изпитание и направи "според каквото каза Илия".

Удивително бе проявеното от финикийката гостоприемство към Божия пророк. И вярата и щедростта ѝ бяха чудно възнаградени. "И тя, и той, и домът ѝ ядоха много дни. Делвата с брашното не се изпразни, нито стомната с маслото намалая според словото, което Господ говори чрез Илия. А след това синът на жената, домакинята, се разболя; и болестта му бе тъй тежка, щото не остана дишане в него. Тогава тя рече на Илия: Какво има между мене и тебе, Божи човече? Дошъл ли си при мене, за да ми припомниш греховете и да умориш сина ми?"

А той ѝ каза: Дай ми сина си. И като го взе от пазухата ѝ, та го изнесе на горната стая, гдето живееше, положи го на леглото си... Тогава той се простря три пъти върху детето и извика към Господа... И Господ послуша Илиевия глас, та се върна душата на детето в него и то оживя.

Тогава Илия взе детето, та го занесе от горната стая в къщата и даде го на майка му; и Илия рече: Виж, синът ти е жив."

Вдовицата от Сарепта сподели залъка си с Илия и като награда животът на нея и на сина ѝ бяха запазени. Бог дарява с големи благословения всички, които при изпитание и нужда съчувстват и помагат на други в още по-голяма нужда. Той не се е променил. Неговата сила не е

по-малка днес, отколкото в дните на Илия. И сега, както тогава, е валидно обещанието на нашия Спасител: "Който приема пророк в името на пророк, награда на пророк ще получи".

"Не забравяйте гостолюбието, понеже чрез него някои, без да знаят, са приели на гости ангели". Тези думи не са загубили силата си въпреки дългия период от време, изминал оттогава. Нашият небесен Отец все още продължава да дава на чадата Си възможности, в които са скрити благословения. Използващи тези възможности, хората получават голяма радост. "Ако даруваш на гладния желаното от душата ти и насищаш наскърбената душа, тогава светлината ти ще изгрява в тъмнината и мракът ти ще бъде като пладне; Господ ще те води всякога, ще насища душата ти в бездъжие и ще дава сила на костите ти; и ти ще бъдеш като напоявана градина и като воден извор, чиито води не пресъхват".

На верните Си служители днес Христос казва: "Който приема вас, Мене приема, и който приема Мене, приема Този, Който Ме е пратил". Нито едно добро дело, извършено в Негово име, няма да остане непризнато и невъзнаградено. Христос дава същото признание и на най-слабите и най-нисшестоящите от Божието семейство. "И който напои един от тия скромните само с една чаша студена вода в име на ученик - каза Исус, - ... никак няма да изгуби наградата си".

През дългите години на суша и глад Илия искрено се молеше сърцата на израилтяните да изоставят идолопоклонството и да се върнат към Бога. Търпеливо чакаше пророкът, докато Божията десница беше над поразената земя. Сърцето му скърбеше, защото виждаше доказателства за увеличаване на повсеместното страдание и започна да копнее да придобие сила за осъществяване на бърза реформация. Но Бог провеждаше Своя план и единственото, което можеше да направи Неговият служител, бе да продължава да се моли с вяра и да чака момента за решителни действия.

Ширещото се отстъпление по времето на Ахаав бе резултат от дългия период на вършене на злини. Стъпка по стъпка, година след година Израил се бе отдалечавал от правия път. Поколение след поколение израилтяните бяха отказвали да оправят пътищата под нозете си и накрая по-голяма част от народа се поддаде на влиянието на тъмните сили.

Около столетие бе изминало от деня, когато под ръководството на цар Давид Израил бе запял дружно хвалебни химни на Всемогъщия, признавайки зависимостта си от Него за всички всекидневни нужди. Чуйте тези думи на прослава, пети от народа: "... Боже, избавителю наш... Развеселяваш излиянията на зората и на вечерта; като посещаваш земята и я напояваш, Ти я преобогатяваш. Реката Божия като е пълна с вода, Ти промишляваш жито за тях, когато така си приготвил земята; като напояваш нейните бразди, изравняваш буците ѝ; като я размекваш с капките на дъжда, благославяш поникналото от нея. Върху годината на благостта Си туряш венец и от следите Ти капе тлъстина. Пасбищата на пустинята капят от изобилията си и хълмовете се опасват с радост. Ливадите се обличат със стада и долините се покриват с жито. Възклищават, още и пеят".

Израилтяните бяха признали Бога за Този, Който "основа земята". Изразявайки вярата си, те пееха: "Покрил си я с морето като с дреха; водите застанаха над планините. От Твоето смъмряне те побягнаха, от гласа на гърма Ти се спуснаха на бяг. Издигнаха се планините, снишаваха се долините на мястото, което беше определил за тях. Положил си предел на водите, за да не могат да преминат, нито да се върнат пак да покриват земята".

Чрез могъществото на Вечния природните елементи в земята, морето и небето остават съединени в определени граници. Всички Бог ги използва за щастието на Своите създания. Доброто Му съкровище дава дъжд на земята на времето му и благославя всичките дела на ръцете ни.

"Ти Си, Който изпращаш извори в доловете, за да текат между планините. Напояват всичките полски зверове. С тях дивите осли утоляват жаждата си; при тях небесните птици обитават и пеят между клончетата... Правиш да никне трева за добитъка и зеленчук за потреба на човека, за да

изважда храна от земята. И вино, което весели сърцето на човека и прави да лъщи лицето му повече от дървено масло, и хляб, който уякчава сърцето на човека... Колко са многовидни Твоите дела, Господи! С мъдрост си направил всичките. Земята е пълна с Твоите творения. Ето голямото и пространно море, гдето има безбройни пълзящи животни, животни малки и големи... Всички тия от Тебе очакват да им дадеш на време храната. Каквото им даваш те го събират. Отваряш ръката Си и те се наситат с блага”.

Израил бе имал много поводи за веселие. Земята, до която Господ го бе довел, бе земя, в която текат мляко и мед. По време на странстването в пустинята Бог бе уверил людетe, че ще ги заведе в страна, където никога няма да страдат от липса на дъжд. “Защото земята, в която влизаш да я притежаваш – каза Господ, – не е както египетската земя, из която излязохте, гдето, като сееше ти семето си, напояваше го с ногата си като зеленчукова градина. Но земята, към която преминавате да я притежавате, е земя богата с гори и долини, която пие вода от дъжда на небето, земя за която Господ твоят Бог се грижи. Очите на Господа твоя Бог са винаги върху нея от началото на годината до края на годината.”

Обещанието за изобилен дъжд бе дадено с условие за послушание. “И казва Господ: Ако слушате прилежно заповедите Ми, които днес ви заповядвам, да любите Господа вашия Бог и да Му слугувате с цялото си сърце и с цялата си душа, тогава ще давам на земята ви дъжда на времето му – и ранния, и късния, за да събираш житото си, виното си и дървеното си масло. И ще давам трева на полетата ти за добитъка ти, и ще ядеш, и ще се наситиш.

Внимавай на себе си – заръча Господ на Своя народ – да не би да се измами сърцето ви и престъпите, като служите на други богове и им се кланяте, та пламне против вас гневът на Господа и Той да затвори небето, за да не вали дъжд и да не дава земята плода си, та скоро да бъдете изтребени от добрата земя, която Господ ви дава”.

Израилтяните бяха предупредени: “Но ако не слушаш гласа на Господа твоя Бог и не внимаваш да вършиш всичките Му заповеди и повеленията Му... Небето над главата ти ще бъде мед и земята под тебе желязо. Господ ще обръща дъжда на земята ти на прах и пепел; ще слиза на тебе от небето, догде бъдеш изтребен”.

Това бяха някои от съветите, които Йехова даде на древния Израил. “Вложете, прочее, тия Мои думи в сърцето си и в душата си – нареди Господ на Своя избран народ – вържете ги за знак на ръката си и нека бъдат като надчелия между очите ви. Да учите на тях чадата си, като говорите за тях, когато седиш в къщата си, когато ходиш по пътя, когато лягаш и когато ставаш”. Тези заповеди бяха съвсем ясни, но вековете минаваха и всяко следващо поколение забравяше за условията, от които зависеше духовното им съществуване. Пагубното влияние на отстъплението можеше да събори всички защитни стени на Божествена благодат.

Така стана, че Бог посети народа Си с най-строги наказания. Предсказанието на Илия получи своето страшно изпълнение. Цели три години вестителят на бедствия бе търсен от град в град и в народ след народ. По нареждане на Ахаав мнозина управници бяха дали клетва, че необикновеният пророк не се намира в техните земи. Въпреки това търсенето продължаваше, тъй като Езавел и Вааловите пророци изпитваха смъртна омраза към Илия и не щадяха сили да го върнат под властта си. Но дъжд все още не идваше.

Накрая “след дълго време... Господнето слово дойде към Илия и рече: Иди, яви се на Ахаава; и ще дам дъжд на земята”. Изпълнявайки нареждането, “Илия, прочее, отиде да се яви на Ахаава”. Когато пророкът тръгна към Самария, Ахаав предложи на управителя на дома си Авдий да издири извори и потоци с надеждата да намерят пасища за гладуващите стада. Последниците от продължителната суша се чувстваха дори в царския двор. Дълбоко загрижен за домочадието си, царят реши да обедини усилия със своя служител в търсене на незасегнати места, където може да се намери пасище. “И тъй, те бяха разделили земята помежду си, за да я

обиколят. Ахаав беше отишъл сам по един път и Авдий беше отишъл сам по друг път. И като беше Авдия на пътя, ето, Илия го срещна; и той го позна и падна на лице и рече: Ти ли си, господарю мой, Илие?"

През времето на израилевото отстъпление Авдий бе останал верен на Господа. Неговият господар, царят, не успя да съкруши верността му към живия Бог. Сега той бе почетен с поръка от Илия, който му каза: "Иди, кажи на господаря си: Ето Илия".

Ужасен, Авдий възкликна: "В шо съм съгрешил, та искаш да предадеш слугата си в ръката на Ахаава, за да ме убие?" Такава вест би предизвикала Ахаав да произнесе смъртна присъда. "Заклевам ти се в живота на Господа твоя Бог - продължи да говори Авдий, - че няма народ или царство, гдето да не е прасал господарят ми да те търси, и когато кажеха: Няма го тук, той заклеваше царството и народа, че не са те намерили. А сега ти казваш: Иди, кажи на господаря си: Ето Илия. А щом се отделя от тебе, Господният Дух ще те отведе, гдето аз не зная; и така, когато отида да известя на Ахаава, че си тук, и той не те намери, ще ме убие."

Авдий искрено се молеше на пророка да не го кара да прави това. "Но аз, твоят слуга - настояваше Авдий, - се боя от Господа още от младостта си. Не е ли известно на господаря ми що сторих, когато Езавел убиваше Господните пророци, как скрих сто души от Господните пророци, петдесет в една пещера и петдесет в друга, и храних ги с хляб и вода? А сега ти казваш: Иди, кажи на господаря си: Ето Илия; и той ще ме убие!"

С тържествена клетва Илия обеща на Авдий, че поръката не е напразна. "Заклевам ти се в живота на Господа на Силите, Комуто служа, днес ще му се явя." При това уверение "Авдий отиде да посрещне Ахаава и му извести".

С удивление и уплаха царят чу вестта на този, от когото се страхуваше, когото ненавиждаше и търсеше така упорито. Добре знаеше, че Илия няма да рискува живота си, за да се срещне с него. Възможно ли бе да се готви да изрече друго проклятие над Израил? Царят се вцепени от ужас. Спомни си за изсъхналата ръка на Еровоам. Не можеше да не послуша, нито пък се осмеляваше да дигне ръка срещу Божия вестител. И така, придружен от телохранители, треперещият монарх отиде на срещата.

Царят и пророкът застанаха лице срещу лице. Ахаав изпитваше силна омраза, но в присъствието на Илия изглеждаше обезсилен и безпомощен. Още с първите си думи, изречени със заекване: "Ти ли си, смутителю на Израила?", той несъзнателно разкри най-съкровениите си мисли. Знаеше, че небето бе станало като гореща мед със слово от Господа, но въпреки това се стремеше да обвини пророка за тежкото наказание, сполетяло страната.

Естествено е съгрешилият да държи Божиите вестители отговорни за бедствията, връхлитачи в резултат от изоставянето на пътя на правдата. Онези, които попадат под властта на Сатана, са неспособни да видят нещата така, както Бог ги вижда. Изобличени пред огледалото на истината, те започват да негодуват. Заслепени от греха, отказват да се покаят, като мислят, че Божиите служители са се обърнали срещу тях и следователно заслужават най-строгото порицание.

Невинен пред Ахаав, Илия не направи опит да се извини или да поласкае царя. Не се опита и да избегне царския гняв, като изрече добрата вест, че периодът на суша е почти към края си. Нямахме за какво да се извинява. Възмутен и ревностен за Божията чест, пророкът отхвърли обвинението на Ахаав и безстрашно заяви, че ужасното бедствие е сполетяло Израил поради греховете на царя и на неговите бащи. "Не смущавам аз Израила - смело извика пророкът, - но ти и твоят бащин дом, защото вие оставихте Господните заповеди и ти последва ваалимите."

И днес има нужда от глас на строго разобличаване, защото тежки грехове отделят хората от Бога. Безбожието става нещо модно. Хиляди казват: "Не щем този да царува над нас". Така често проповядваните леки проповеди не оставят трайни впечатления. Тръбата не издава отчетлив

звук. Ясните режещи истини на Божието слово не пронизват хората в сърцето.

Много така наречени християни, ако могат да изразят истинските си мисли, биха казали: "Защо е нужно да се говори толкова остро?" Те би трябвало и да попитат защо имаше нужда Йоан Кръстител да каже на фарисеите: "Рожби ехиднини! Кой ви предупреди да бягате от идещия гняв?" Защо трябваше да се провокира гневът на Иродиада, като се каже на Ирод, че е незаконно да живее с братовата си жена? Предтечата на Христос загуби живота си заради изречени остри думи. Не можеше ли да живее, без да предизвиква гнева на живеещите в грях?

Така се представят аргументи и от хора, които са верни пазители на Божия закон, докато накрая политиканството заеме мястото на верността и грехът остане неразкрит. Кога в църквата отново ще се чуе изобличителният глас?

"Ти си тоя човек." Недвусмислени и ясни думи като изговорените от Натан пред Давид рядко могат да се чуят от днешните амвони. Ако се изричат по-често, бихме видели как Божията сила се разкрива на хората в много по-голяма степен. Господните вестители не бива да се оплакват, че усилията им са безплодни, докато не се покаят за стремежа си да се харесват и да бъдат приятни на хората - неща, които ги карат да премълчават истината.

Проповедниците, които се стремят да бъдат одобрени от хората и казват: "Мир, мир", макар че Бог не е говорил за мир, ще направят добре да смират сърцата си пред Бога, молейки да им прости лицемерието и липсата на морална сила. Не от любов към ближния обезсилват те поверената им вест, а защото са самодоволни и обичат лесния живот. Истинската любов се стреми преди всичко да отдава почит на Бога и да спасява души. Завладените от такава любов няма да си затварят очите пред истината, за да спестят неприятните последици от откровените си думи. Когато има хора в опасност, Божиите служители не бива да се грижат за себе си, а да говорят даденото им слово, без да извиняват или омаловажават злото.

О, да можеше всеки проповедник да разбере колко свята е неговата служба и колко важна е работата му, да можеше да прояви смелостта на Илия! Като от Бога посочени вестители, проповедниците имат изключително голяма отговорност. Те трябва да изобличават, порицават, увещават с голямо търпение и непрестанно поучаване. Необходимо е на мястото на Христос да работят като настойници на небесните тайни, насърчавайки послушните и предупреждавайки непокорните. За тях светските интриги не трябва да имат никаква стойност. Никога не бива да се отклоняват от пътя, по който Исус им е поръчал да вървят. Важно е да правят това с вяра и да помнят, че са заобиколени от облак свидетели. Не е необходимо да говорят собствените си думи, а Словото, което Един, по-велик от всички земни управители, им е дал да говорят. Тяхната вест трябва да бъде: "Така говори Господ". Господ има нужда от хора като Илия, Натан и Йоан Кръстител, хора, които да провъзгласяват вестта, без да се съобразяват с последствията; хора, които да говорят истината смело, макар че се налага да пожертват всичките си притежания.

Бог не може да използва личности, които във време на опасност, когато се изискват сила, смелост и влияние, се страхуват да застанат решително на страната на правдата. Той има нужда от хора, които ще водят борбата срещу злото и ще воюват против началства и власти, против силите на тъмнината в този свят, против духовните сили на нечестията в поднебесни места. На такива хора Бог ще изрече думите: "Хубаво, добри и верни слуго!...; влез в радостта на господаря си".

Тази глава е основана на 3Царе 17:8-24; 18:1-19

Матей 10:41

Евр. 13:2

Исаия 58:10, 11

Матей 10:40
Матей 10:42
Според древната еврейска поетика тлъстината е символ на изобилие
- б.р.
Пс. 65:5, 8-13
Пс. 104:5-9
По Второзак. 28:12
Пс. 104:10-15, 24-28
Второзак. 11:10-17
Второзак. 28:15, 23, 24
Второзак. 11:18, 19
Лука 19:14
Алюзия за думите на апостол Павел от 1Кор. 14:8 - б.р.
Лука 3:7
2Царе 12:7
По 2Тимотей 4:2
Матей 25:23

Глава 11

Кармил

Пред Ахаав Илия изиска целият Израил да се събере на планината Кармил за среща с него и с пророците на Ваал и Астарта. "Сега, прочее, прати, та събери при мене целия Израил на планината Кармил и четиритотин и петдесет Ваалови пророци, и четирите стотин пророци на Ашера, които ядат на Езавелината трапеза."

Заповедта бе дадена от човек, който сякаш стоеше в присъствието на Йехова. Ахаав незабавно се подчини, като че ли пророкът бе монарх, а царят - негов поданик. Бързи вестители бяха разпратени из цялото царство, за да повикат пророците на Ваал и Астарта за срещата. Във всеки град и село хората се приготвяха за събитието. Докато пътуваха към мястото, сърцата на мнозина се изпълваха с необикновени предчувствия. Предстоеше да се случи нещо необичайно, иначе за какво щяха да бъдат тези призиви за среща на Кармил? Какво ли ново бедствие щеше да сполети жителите на страната?

Преди сушата тази планина бе място на природни красоти, с изворчета, поддържащи вечнотечащите потоци. Плодородните хълмове бяха покрити с нежни цветя и зелени горички. Но сега, поради проклятието на сушата, нямаше и следа от красотата. Издигнатите за религиозни служби олтари пред Ваал и Астарта стърчаха сред изсъхналите дървета. На билото на един от най-високите хълмове, в явен контраст с тези олтари се издигаше порутеният олтар на Йехова.

От Кармил се виждаше голяма част от равнината. Високите му места се забелязваха от много части на израилевото царство. В подножието имаше удобни поляни, откъдето можеше да се наблюдава какво става по-горе. Бог бе поруган чрез езическите ритуали, извършвани под дървета на тези хълмове. Илия избра Кармил като най-доброто място, от което да се види изявата на Божията сила и да се защити честта на Божието име.

Рано сутринта в посочения ден любопитните и нетърпеливи множества от остъпилия Израил се събраха близо до планинския връх. Езавелините пророци минаха покрай тях във величествено шествие. С царска достопочтеност царят дойде и зае мястото си пред свещениците, а идолопоклонниците го поздравиха със силни възгласи. Но сърцата на свещениците бяха свити от мрачни предчувствия, защото си спомняха, че със слово от пророка цели три години и половина израилевата земя бе лишена от роса и дъжд. Бяха сигурни, че предстои голяма криза. Боговете, на които се уповаваха, бяха неспособни да докажат, че Илия е фалшив

пророк. Предметите на тяхното поклонение останаха безразлични към неистовите им викове, към молитвите, сълзите, униженията, отвратителните им церемонии, скъпите им и непрестанни жертви.

Застанал пред цар Ахаав и фалшивите пророци и наобиколен от насъбралите се израилеви множества, Илия изглежда бе единственият желяещ да защити честта на Йехова. Обвиняваният от цялото царство за предизвиканите беди стоеше пред тях очевидно безпомощен в присъствието на монарха, на Вааловите пророци, на войниците и хилядите наобиколили ги хора. Но Илия не бе сам. Над него и около него бе небесното войнство – ангели с огромна сила.

Без да изпитва срам или страх, пророкът застана пред множеството с пълното съзнание за мисията си да изпълни Божията заповед. Цялото му естество бе озарено от величие и тържественост. Хората с вълнение и трепет очакваха да чуят думите му. Поглеждайки първо към разрушения олтар на Йехова и след това към множеството, Илия извика с глас, подобен на звук от тръба: "Докога ще се колебае между две мнения? Йехова, ако е Бог, следвайте Го; но ако е Ваал, следвайте него".

Народът остана безмълвен. Нито един от голямото множество не се осмели да открие, че е верен на Йехова. Тъмният облак на заблудата и заслепението се бе спуснал над Израил. Не всички бяха отстъпили изведнъж. От време на време те не се бяха вслушвали в предупреждението и изобличението от Господа. Всяко отклонение от правдата, всеки отказ да се покаят бяха увеличавали вината им и все повече ги бяха отделяли от Небето. Сега в тази криза те упорито отказаха да застанат на Божия страна.

Господ се отвращава от безразличието и измяната по време на криза в делото Му. Цялата вселена наблюдава с огромен интерес заключителните сцени от великата борба между доброто и злото. Божият народ се приближава до границите на вечния свят. Може ли за него да има нещо по-важно от верността към небесния Бог? През всички векове Той е имал герои на вярата, има ги и сега – онези, които подобно на Йосиф, Илия и Даниил не се срамуват да признаят, че са част от Неговия избран народ. Особените Му благословения съпровождат всички усилия на хората на вярата – хора, които не могат да бъдат отклонени от правия път на задължението, но с Божествена сила задават въпроса: "Кой е откъм Господа"; хора, които няма да се задоволят само с този въпрос, но ще изискат от определените се за Божии чада да направят крачка напред и да открият недвусмислено верността си към Царя на царете и Господа на господарите. Такива хора подчиняват волята и плановете си на Божия закон. От любов към Бога те не смятат живота си толкова скъп, че да не могат да Му го отдадат. Тяхното дело е да проумеят светлината от Словото и с нея да озарят света с ясни и постоянни лъчи. Верността към Бога е техният основен принцип.

Докато на планината Кармил израилтяните се съмняваха и колебаеха, гласът на Илия отново разцепи тишината. "Само аз останах Господен пророк, а Вааловите пророци са четиристотин и петдесет мъже. Те, прочее, нека ни дадат два юнеца и нека изберат единия юнец за себе си, нека го разсекат и го турят на дървата, но огън да не турят отдолу; и аз ще приготвя другия юнец и ще го туря на дървата, но огън няма да туря отдолу. Тогава вие призовете името на вашия бог и аз ще призова името на Господа; и оня бог, който отговори с огън, той нека е Бог."

Предложението му бе съвсем разумно и хората не можеха да го пренебрегнат. Затова намериха сили да отговорят: "Добро е каквото си казал". Вааловите пророци не смееха да издигнат гласове на недоволство. Обръщайки се към тях, Илия им нареди: "Изберете си единия юнец, та го пригответе вие първо, защото сте мнозина; и призовете името на бога си, огън обаче не туряйте отдолу".

На глед смели и предизвикателни, но с ужас във виновните си сърца, фалшивите пророци приготвиха своя олтар и сложиха дървата и жертвата. След това започнаха да правят заклинания. Силните им викове отекваха и се разнасяха по гори и околни хълмове, докато зовяха името на своя бог с

думите: "Послушай ни, Ваале!" Свещениците се събраха около олтара и със скачане, гърчене и пищене, със скубане на коси и раздиране на дрехи умоляваха бога си да им помогне.

Утрото премина, настъпиха следобедните часове, но доказателство, че Ваал чува виковете на заблудените си последователи, все още нямаше. Нямаше глас, нямаше отговор на френетичните им молитви. Жертвата остана непокътната.

Продължавайки с безумните си действия, хитрите свещеници непрестанно се опитваха да изобретят начин, по който да запалят огън на олтара и да накарат хората да вярват, че пламъците са дошли направо от Ваал. Но Илия наблюдаваше всяко движение и свещениците, все още надявайки се да намерят някаква възможност да измамат народа, продължиха с безсмислените си ритуали.

"А около пладне Илия им се присмиваше като казваше: Викайте със силен глас, защото е бог! Той или размишлява, или има някаква работа, или е на път, или може би спи и трябва да се събуди. И те викаха със силен глас и режеха се според обичая си с мечове и с ножове, догде бликна кръв от тях. И като мина пладне, те пророкуваха до часа на вечерния принос, но нямаше глас, нито кой да отговори, нито кой да внимава."

Сатана с удоволствие би се притекъл на помощ на тези, които бе измамил и които му се бяха посветили. С радост би изпратил мълния, за да запали жертвата им. Но Йехова бе ограничил Сатана и бе обуздал силата му, така че нито един от методите на противника не можеше да запали искра на Вааловия олтар.

Накрая гласовете на свещениците пресипнаха от крещене, дрехите им се покриха с кръв от раните, които сами си нанасяха, и те се отчаяха. С неотслабваща ярост започнаха да примесват молитвите си с ужасни проклетия към техния бог на слънцето, а Илия продължи да наблюдава внимателно, защото знаеше, че ако по някакъв измамен начин успеят да запалят огън на олтара си, той ще бъде незабавно разкъсан на парчета.

Започна да се свечерява. Вааловите пророци са изморени, отслабнали, объркани. Един предлага едно, друг - друго, докато накрая прекратяват всичките си усилия. Крясъците и проклятието им спряха да отекват над Кармил. В отчаянието си се оттеглиха от борбата.

През целия ден хората бяха наблюдавали действията на смутените свещеници. Бяха ги видели как безумно скачат около олтара, като че ли искат да уловят горещите слънчеви лъчи, за да послужат на целите им. Гледаха ужасени страшното самоосакатяване на свещениците и размишляваха за глупостта на идолопоклонството. Много хора от множеството се измориха от проявите на демонизъм и започнаха да очакват с голям интерес действията на Илия.

Настъпи часът на вечерната жертва и Илия нареди на народа: "Приближете се при мене". Когато се приближиха треперещи, пророкът се обърна към разрушения олтар, където някога се извършваха богослужения пред небесния Бог, и започна да го поправя. За него тази купчина бе по-ценна от всички великолепни езически олтари.

Поправяйки древния олтар, Илия показва уважението си към завета, който Господ бе сключил с израилтяните след прекосяването на река Йордан и навлизането в обещаната земя.

Като "взе дванадесет камъни според числото на племената на синовете на Якова... издигна олтар в Господното име".

Разочарованите Ваалови свещеници, изтощени от напразните усилия, чакаха да видят какво ще направи Илия. Те мразеха пророка, защото бе предложил изпитание, явило слабостта и бездействието на боговете им. Същевременно изпитваха и страх от силата му. Народът също се страхуваше и стоеше безмълвен, затихнал в очакване, наблюдавайки приготвянията на Илия. Спокойното държане на пророка бе в ярък контраст с фанатичното и безумно поведение на Вааловите свещеници.

След като завърши олтара, пророкът направи окоп около него, подреди дървата, приготви юнеца, положи жертвата на олтара и нареди на хората да залееят жертвата и олтара с вода. "Напълнете четири бъчви с вода - поръча Илия, - та излейте на всеизгарянето и на дървата. И рече: Повторете. И повториха. Рече им още: Потретете. И потретиха. И водата обикаляше около олтара, още и окопът се напълни с вода."

Като напомни на хората за дългогодишното отстъпление, предизвикало гнева на Йехова, Илия ги призова хората да смирят сърцата си и да се върнат към Бога на своите бащи, за да се премахне проклетията върху израилевата земя. След това, покланяйки се почитателно на невидимия Бог, вдигна ръце към небето и се помоли с обикновени думи. Вааловите свещеници бяха крещели с пяна на уста и бяха подскачали от ранно утро до късен следобед. А в молитвата на Илия нямаше безсмислени писъци, които да отекват из кармилските хълмове. Той се молеше така, сякаш знаеше, че Йехова е там и наблюдава сцената, и го слуша. Вааловите пророци се бяха молили бясно и несвързано. Илия се помоли просто и сърдечно Бог да покаже превъзходството си над Ваал, за да може Израил да се върне при Него.

"Господи, Боже Авраамов, Исаков и Израилев, нека стане известно днес, че Ти си Бог в Израила и аз Твой слуга и че според Твоето слово аз сторих всички тия неща. Послушай ме, Господи, послушай ме, за да познаят тия люде, че Ти, Господи, си Бог и че Ти си възвърнал сърцата им надире."

Потискаща и тържествена тишина завладя множеството. Свещениците на Ваал започнаха да треперят от страх. Тъй като съзнаваха вината си, те очакваха незабавно възмездие.

Едва завършила молитвата на Илия, огън, наподобяващ светкавица, падна от небето върху издигнатия олтар, погълна жертвата, испари водата в рова и стопи дори камъните от олтара. Ярката светлина озари планината и заслепи очите на събралите се. В равнините по-долу, където мнозина нетърпеливо наблюдаваха движенията на стоящите на върха, се видя ясно как огънят пада от небето. И всички застинаха от удивление. Това приличаше на огнения стълб, който край Червено море раздели израилтяните от египетските войски.

Хората по хълмовете паднаха по очи от страхопочитание към невидимия Бог. Не се осмелиха да продължат да гледат към изпратения от небето огън. Уплашиха се, че самите те могат да бъдат изгорени. Убедени, че трябва да признаят Бога на Илия като Бог на своите отци, към които дължат почит, извикаха в един глас: "Йехова, Той е Бог; Йехова, Той е Бог". Този вик отекна с удивителна яснота по хълмове и долини. Най-накрая Израил се събуди и се покая. Най-накрая хората видяха колко много са обезславили Бога. Ясно разбраха огромната разлика между Вааловия култ и разумното служене, изисквано от истинския Бог. Народът призна Божията справедливост и милост, проявили се в задържането на росата и на дъжда до момента, когато биха изповядали Неговото име. Сега вече бяха готови да признаят, че Богът на Илия стои над всеки идол.

Вааловите свещеници се смаяха от чудната изява на силата на Йехова. Но въпреки неудобната ситуация, в която бяха изпаднали, и въпреки присъствието на Божествена слава, те отказаха да се покаят от злите си дела. Все още желяха да бъдат пророци на Ваал. Така показаха, че заслужават да бъдат унищожени. За да бъдат израилтяните предпазени от примките на онези, които са ги учили да се покланят на Ваал, Господ поръча на Илия да унищожи фалшивите учители. Гневът на народа вече бе пламнал срещу подбудителите на отстъплението. Когато Илия издаде заповедта: "Хванете Вааловите пророци; ни един от тях да не избяга", хората бяха готови да му се подчинят. Те заловиха свещениците и ги отведоха до потока Кисон, където още преди края на деня, с който започна решителна реформа, служителите на Ваал бяха убити. Нито един не остана жив.

Тази глава е основана на 3Царе 18:19-40
Виж Изх. 32:26

Глава 12

От Езраел до Хорив

Унищожаването на Вааловите пророци проправи пътя за осъществяването на мощна духовна реформация сред десетте племена от северното царство. Илия бе посочил на хората отстъплението им, бе ги призовал да смирят сърцата си и да се върнат при Господа. Небесната присъда бе изпълнена. Народът изповяда греховете си и призна Бога на отците си за единствения жив Бог. Сега небесното проклятие можеше да се оттегли, а благословенията за земята – да се подновят. Нужно беше земята да бъде освежена с дъжд. "Качи се, яж и пий – каза Илия на Ахаав, – защото се чува глас на изобилен дъжд." След това пророкът се качи на върха на планината, за да се помоли.

Не поради някакъв знак за предстоящ дъжд Илия толкова уверено го поръча на Ахаав да се приготви за него. Пророкът не виждаше облаци в небето, не чуваше и гръмотевици. Той просто предаваше словото, което Господният Дух го бе подбудил да говори в отговор на силната му лична вяра. През целия ден непоколебимо бе изявявал Божията воля и бе проявявал доверие в пророчествата от Божието слово. Сега след като бе направил всичко по силите си, знаеше, че Небето изобилно ще излее предсказаните благословения. Същият Бог, изпратил сушата, бе обещал изобилен дъжд като награда за вършенето на правда. Илия зачака да се изпълни обещанието. Застанал смирено, "с лицето си между коленете си", той се застъпи пред Бога за разкаялия се Израил.

Отново и отново Илия изпращаше слугата си до място, откъдето се виждаше Средиземно море, за да разбере дали има някакъв видим знак в отговор на молитвата му. И всеки път той се връщаше с думите: "Няма нищо". Пророкът не загуби търпение или вяра, а продължи искрените си молитви. Шест пъти слугата се връщаше и казваше, че няма знак за дъжд в медното небе. Без да се смути, Илия го изпрати още веднъж, и този път той се върна с думите: "Ето, малък облак колкото човешка длан се издига от морето".

Това бе достатъчно. Илия не изчака да потъмнее небето. В малкия облак с вяра видя изобилния дъжд и постъпи според вярата си, като бързо изпрати слугата при Ахаав с вестта: "Впрегни колесницата си, та слез, за да те не спре дъждът".

В този тежък момент от историята на Израил Бог можа да използва Илия точно защото бе човек с голяма вяра. Докато се молеше, молитвата му се издигна нагоре и се хвана за небесните обещания. Не престана да се моли, докато накрая получи отговор. Той не изчака пълно доказателство, че Бог го е чул, но с желание реши да действа още при най-малкия знак на Божествена милост. Това, което успя да направи под Божие ръководство, може да стори в своята сфера на действие всеки човек в службата си за Бога, защото за пророка от галаадските планини е писано: "Илия беше човек със същото естество като нас; и помоли се усърдно да не вали дъжд, и не вали дъжд на земята три години и шест месеца".

Съвременният свят се нуждае от такава вяра – вяра, която се хваща за обещанията на Божието слово и не отслабва, докато Небето не я зачете. Точно тази вяра ни свързва с Небето и ни прави способни да се съпротивяваме на тъмните сили. Чрез вяра Божите чада "побеждаваха царства, раздаваха правда, получаваха обещания, затуляха устата на лъвовете, угасваха силата на огъня, избягваха острото на ножа, оздравяха от болести, ставаха силни във война, обръщаха в бяг чужди войски". В днешно време ние чрез вяра можем да стигнем до върховете, определени от

Бога за нас. "Ако можеш повярва! Всичко е възможно за този, който вярва".

Вярата е основен елемент на побеждаващата молитва. "... който дохожда при Бога, трябва да вярва, че има Бог и че Той възнагражда тия, които Го търсят." "... ако просим нещо по Неговата воля, Той ни слуша; и ако знаем, че ни слуша, за каквото и да Му попросим, знаем, че получаваме това, което сме просили от Него". Ние можем да представим молитвите си пред Отец с упоритата вяра на Яков, с непоклатимото доверие на Илия, като изискваме всичко обещано от Него. Честта на трона Му зависи от изпълнението на словото Му.

Нощните сенки се стъстяваха над планината Кармил, когато Ахаав се приготвяше да слезе надолу. "А между това небето се помрачи от облаци и вятър и заваля силен дъжд. И Ахаав, возейки се, отиде в Езраел." Докато пътуваше до царския град в тъмнина и пороен дъжд, Ахаав не виждаше пътя пред себе си. Като Божи пророк Илия бе унижил Ахаав пред поданиците му и бе убил всичките езически свещеници, но продължаваше да го признава за цар на Израил. Сега, в знак на уважение, укрепен от Божията сила, той тичаше пред царската колесница, водейки царя към града.

В благородното отношение на Божия вестител към злия цар се съдържа урок за всички, които имат прекалено високо мнение за себе си, а твърдят, че са Божии служители. Някои хора смятат за унижително да изпълняват задължения, изглеждащи им недостойни. Те се колебаят да извършат дори необходимата работа, защото се срамуват да изпълняват задълженията на слуги. Такива хора има какво да научат от примера на Илия. Чрез неговите думи небесната съкровищница бе затворена за земята цели три години. Той бе явно почетен от Бога, когато в отговор на молитвата му на Кармил от небето падна огън и изгори жертвата. Ръката му бе изпълнила Божията присъда, убивайки езическите пророци. Молитвата му за дъжд бе чута. И въпреки това, след очевидната победа, с която Бог благоволи да уважи служенето му, Илия пожела да изпълни задълженията на слуга.

Илия и Ахаав се разделиха пред портата на Езраел. Пророкът предпочете да остане извън градската стена, зави се с наметалото си и легна на голата земя. Царят влезе в града и след като се прибра в двореца разказа на жена си за чудните събития, случили се през изминалия ден, както и за неописуемата изява на Божествена сила, доказало на Израил, че Йехова е истинският Бог, а Илия - Негов избран вестител. Щом чу за унищожаването на езическите пророци, закоравялата и отмъстителна Езавел се разяри. Тя отказа да признае, че в събитията на Кармил има Божия намеса. Дръзко и смело заяви, че Илия трябва да умре.

През тази нощ вестител събуди уморения пророк и му предаде думите на Езавел: "Така да ми направят боговете, да! и повече да притурят, ако утре около тоя час не направя твоя живот както живота на един от тях".

По всичко изглеждаше, че след като е показал такава смелост, след като е постигнал такава пълна победа над цар, свещеници и народ, Илия никога повече не би могъл да се отчая, нито да бъде сплашен. Но този, който бе благословен с толкова много доказателства за Божията любов и грижа, не стоеше над човешките слабости и в този час на изпитание вярата и куражът му се стопиха. Силно озадачен, той се сепна в съня си. От небето се изливаше дъжд и всичко бе потънало в тъмнина. Забрави, че преди три години Бог го бе отвел на друго място, за да го скрие от омразата на Езавел и от преследвачите на Ахаав, и побягна, за да спаси живота си. След като стигна до Вирсавее, "остави слугата си там. А сам той отиде на еднодневен път в пустинята".

Не беше нужно Илия да бяга от задълженията си, а да посрещне заплахите на Езавел с молитва за помощ от Йехова, Който го бе упълномощил да защитава честта Му. Би било редно пророкът да каже на вестителя, че Бог, на Когото се уповава, ще го избави от омразата на царицата. Само няколко часа бяха минали, след като бе видял чудната изява на Божествена сила и това трябваше да го увери, че и сега няма да

бъде изоставен. Ако бе останал на мястото си, ако бе направил Господа свое прибежище и сила, стоейки твърдо за истината, щеше да бъде предпазен от беда. Господ щеше да му даде друга победа, като порази Езавел, и впечатлението, което щеше да се запечата в ума на царя и на народа щеше да доведе до велика реформация.

Илия бе очаквал толкова много от чудото на Кармил. Надявал се бе, че след изявата на Божията сила Езавел няма повече да има влияние над Ахаав и че в Израил ще се проведе бърза реформа. През целия ден на планината Кармил бе работил без храна. Но въпреки преживяното голямо напрежение, със сила поведе Ахаавовата колесница към портите на Езраел.

Но Илия реагира така, както често се реагира след проява на силна вяра и след славен подвиг. Изплаши се, че започналата на Кармил реформация може да не продължи дълго и се отчая. Бе издигнат до върха Фасга, а сега се намираше в ниското на долината. Докато бе вдъхновяван от Всемогъщия, Илия устояваше и на най-тежките изпити на вярата, но в това време на обезсърчение, когато заплахата на Езавел отекваше в ушите му и очевидно Сатана все още имаше надмошие чрез интригите на тази зла жена, той пусна ръката си от Бога. Бе изтощен до крайна степен и постъпи неразумно. Забравяйки за Бога, побягна все по-надалеч и по-надалеч, докато се оказа съвсем сам в пуста и злокобна местност. Крайно уморен, седна да почине под една смрика и се помоли да умре. "Доволно е сега, Господи - рече Илия, - вземи душата ми, защото не съм по-добър от бащите си." Беглец, далеч от хорско обиталище, със съкрушен от горчиво разочарование дух, Илия пожела никога повече да не види човек. Изнемощял до крайност, накрая.

В живота на всеки настъпва период на силно разочарование и прекалено обезсърчение - дни, когато скръбта ни е орис и е трудно да се вярва, че Бог е все още милостив към земните Си чада; дни, когато трудности измъчват душата и смъртта е за предпочитане пред живота. Точно тогава мнозина се пускат от Божията десница и стават роби на съмнението и неверието. Ако можехме в такова време да видим с духовното си зрение значението на Божиите действия, бихме забелязали ангели, които се опитват да ни спасят от самите нас и се мъчат да поставят нозете ни на основа, по-твърда и от вечните канари. Тогава в живота ни би се породила нова вяра, естеството ни би се подновило.

В деня на нещастие и тъмнина верният Йов извика: "Да погине денят, в който се родих..." "Дано само би се претеглила моята печал и злополуката ми да би се турила срещу нея на везните!... Дано получех това, което прося, и Бог да ми дадеше онова, за което копнея! Да благоволише Бог да ме погуби, да пуснеше ръката Си, та ме посече!... Затова аз няма да въздържа устата си, ще говоря в утеснението на духа си, ще плача в горестта на душата си... Така че душата ми предпочита одушване и смърт, а не тия мои кости. Додея ми се, не ща да живея вечно; оттегли се от мене, защото дните ми са суета".

Но макар и уморен от живота, на Йов не бе позволено да умре. Показани му бяха бъдещите възможности и му бе дадена вест на надежда: "Утвърден ще бъдеш и няма да се боиш, защото ще забравиш скръбта си; ще си я спомняш като води, които са оттекли. Твоето пребивание ще бъде по-светло от пладнe и тъмнина ако си, пак ще станеш като зора. Ще бъдеш в увереност, защото има надежда... ще си легнеш безопасно. Ще легнеш и не ще има кой да те уплаши; дори мнозина ще търсят твоето благоволение. А очите на нечестивите ще изтекат; прибежище не ще има за тях; и надеждата им ще бъде, че ще издъхват".

От дълбините на мъката и отчаянието Йов се издигна до върховете на упованието в милостта и спасителната Божия сила. Той възкликна триумфално: "Ако и да ме убие Той, аз ще Го чакам..." "Защото знам, че е жив Изкупителят ми и че в последно време ще застане на земята. И като изтлее след кожата ми това тяло, пак въвн от плътта си ще видя Бога, Когото сам аз ще видя, и очите ми ще гледат, и то не като чужденец".

“Тогава Господ отговори на Йова из бурята” и разкри на служителя Си Своето величие и слава. Когато съзря Твореца, Йов се отврати от себе си и се покая в прах и пепел. Тогава Господ можа да го благослови изобилно и да направи последните му години най-добрите в живота.

Надеждата и смелостта са нещо изключително важно за отдаването на свършена служба за Бога. Те са плод на вярата. Отчаянието е както греховно, така и неразумно. Бог може и желае да дари служителите Си с по-голяма мяра от силата, нужна им във време на изпитание и беда. Плановите на враговете на Неговото дело могат да изглеждат добре изработени и непоклатими, но Бог е способен да развали и най-успешните. Това Той прави, когато му дойде времето и както намери за добре, след като види, че вярата на служителите Му е издържала изпитанието.

За обезсърчените има сигурен лек - вяра, молитва, работа. Вярата и активността ще дадат увереност и удовлетворение, които ще се увеличават ден след ден. Изкушени ли сте да се отдадете на чувството за надвиснала опасност или на дълбоко отчаяние? И в най-мрачните дни, когато всичко изглежда безнадеждно, не се бойте. Имайте вяра в Бога. Той познава вашите нужди и държи в ръцете Си върховната власт. Безкрайната Му любов и състрадание никога не се изчерпват. Не се страхувайте, че Господ няма да успее да осъществи Своето обещание. Той е вечна истина. Никога няма да промени завета си, сключен с онези, които Го обичат. Ще даде на верните си служители успех според нуждите им. Апостол Павел свидетелства: “И Той ми рече: Доволно ти е Моята благодат, защото силата Ми в немощ се показва свършена... Затова намирам удоволствие в немощи, в укори, в лишения, в гонения, в притеснения за Христа; защото когато съм немощен, тогава съм силен”.

Бог изостави ли Илия в този час на изпитание? О, не! Любовта Му към Илия, когато той се почувства изоставен от Бога и от хората, не бе по-малка, отколкото, когато отговори на молитвата му с огън от небето, озарил планинския връх. И сега Илия бе събуден от сън с нежната милувка на приятен глас. Сепна се уплашен, готов да побегне от страха, че врагът го е открил. Но състрадателното лице, надвесено над него, не бе лице на враг, а на приятел. Бог бе изпратил небесен ангел да занесе храна на служителя Му. “Стани, яж - каза ангелът. - И погледна, и ето при главата му пита печена на жаравата и стомна с вода.”

Илия похапна от приготвената за него храна и отново заспа. Ангелът дойде втори път. Докосна изтощения човек и му каза със състрадателна нежност: “Стани, яж, защото пътят е много дълъг за тебе”. “И той стана, та яде и пи и със силата от онова ястие пътува четиридесет дена и четиридесет нощи до Божията планина Хорив”, където се подслони в една пещера.

Тази глава е основана на 3Царе 18:41-46, 19:1-8

Яков 5:17

Евреи 11:33, 34

Марко 9:23

Евреи 11:6; 1Йоаново 5:14, 15

Алюзия за високия хълм, от който Мойсей видял Обетованата земя (виж Второзак. 34:1) - б.р.

Йов 3:3, 6:2, 8-10, 7:11, 15, 16

Йов 11:15-20

Йов 13:15, 19:25-27

Йов 38:1

2Кор. 12:9, 10

“Що правиш тук, Илие?”

Скривалището на Илия в планината Хорив бе неизвестно за хората, но Бог го знаеше. Умореният и обезсърчен пророк не бе оставен сам да се бори със заобикалящите го сили на тъмнината. На входа на пещерата – убежище за Илия, Бог се срещна с него чрез мощен ангел, изпратен да го запита за нуждите му и да му обясни Божията цел за Израил.

Докато Илия не се научеше да се обляга изцяло на Бога, не би могъл да завърши работата си за съблазнените от Вааловия култ. Големият триумф на планината Кармил бе открил път за нови, още по-големи победи. Въпреки това, след чудните възможности, които му се откриваха, Илия избяга, уплашен от заплахите на Езавел. Божият човек трябваше да разбере слабостта на сегашното си положение, сравнено с предимствата, които Господ искаше да му даде.

Бог посрещна изплашения си служител с въпроса: “Що правиш тук, Илие?” Изпратих те до потока Херит и след това до вдовицата от Сарепта. Поръчах ти да се върнеш в Израил и да застанеш пред езическите жреци на Кармил. Дадох ти сила да водиш царската колесница до портите на Езраел. Но кой ти каза да бягаш в пустинята? Каква работа имаш тук?

С огорчена душа Илия се оплака жалостиво: “Аз съм бил много ревнив за Господа Бога на Силите; защото израилтяните оставиха завета Ти, събориха олтарите Ти и избиха с меч пророците Ти; само аз останах, но и моя живот искат да вземат”. Като призова пророка да излезе от пещерата, ангелът му нареди да застане на планината пред Господа и да чуе думите Му. “И ето, Господ минаваше и голям, силен вятър цепеше бърдата и сломяваше скалите пред Господа, но Господ не бе във вятъра; а подир вятъра – земетръс, но Господ не бе в земетръса. И подир земетръса – огън, но Господ не бе в огъня; а подир огъня – тих и тънък глас. И Илия, като го чу, покри лицето си с кожата си, излезе и застана при входа на пещерата.”

Бог реши да се открие на служителя Си не с мощни изяви на Божествена сила, а с “тих и тънък глас”. Той искаше да го научи, че не винаги свързаната с голяма показност работа има най-добър успех при постигане на Божието намерение. Докато Илия чакаше идването на Господа, се разрази буря, просветнаха светкавици и наблизко мина пождащ огън. Бог обаче не бе във всички тях. Тогава се чу нежен глас и пророкът покри главата си в Господното присъствие. Негодуванието му се укроти, духът му се смири. Сега вече знаеше, че тихото упование и непоклатимото доверие в Бога винаги ще му осигуряват помощ във време на нужда.

Не винаги най-интелектуалното представяне на Божията истина убеждава и преобразява душата. Човешките сърца биват докоснати не с красноречие или с логика, а с нежното влияние на Светия Дух, Който работи незабележимо, но сигурно за промяна и развитие на характера. Тихият и тънък глас на Божия Дух има силата да променя сърцето.

“Що правиш тук, Илие?”, попита отново гласът и пророкът отново отвърна: “Аз съм бил много ревнив за Господа Бога на силите, защото израилтяните оставиха завета Ти, събориха олтарите Ти и избиха с меч пророците Ти; само аз останах, но и моя живот искат да отнемат”.

Господ увери Илия, че нечестивите в Израил няма да останат ненаказани. Трябваше да бъдат избрани хора, които в изпълнение на Божия план да накажат идолопоклонническото царство. Налагаше се да се извърши нещо решително, за да се даде възможност на всички да застанат на страната на истинския Бог. Бе необходимо Илия да се върне в Израил и да сподели с други хора отговорността за провеждането на реформация.

“Иди – нареди му Господ, – върни се по пътя си през пустинята в Дамаск и когато пристигнеш, помажи Азаила за цар над Сирия, а Ииуя Намесиевия син помажи за цар над Израила, и Елисея, Сафатовия син от

Авелмеола, помажи за пророк вместо тебе. И ще стане, че който се избави от Азаиловия меч, него Ииуй ще убие; и който се избави от Ииуевия меч, него Елисей ще убие.”

Илия мислеше, че е единственият в Израил, който се покланя на истинския Бог. Но Този, Който чете в сърцата на всички хора, му разкри, че са останалите верни на Бога през дългите години на отстъпление са мнозина. “Оставил съм Си обаче в Израила – каза Господ – седем хиляди души, всички ония, които не са преклонили колена пред Ваала, и всички, чиито уста не са го целунали.”

Много уроци могат да се научат от преживяването на Илия през онези дни на униение и очевидно поражение. Те са изключително ценни за Божиите служители днес, когато отхвърлянето на правдата е всеобщо. Ширещото се сега отстъпление е много сходно с разпространилото се отстъпление в цял Израил в дните на пророка. Множествата днес също следват Ваал, като издигат човешкото над Божественото, възвеличават популярни водачи, покланят се на мамона и поставят научните теории над истините от Божието откровение. Под тяхното пагубно влияние съмнението и неверието се разпространяват в умовете и сърцата и голяма част от хората заместват Божието слово с човешки теории. Публично се учи, че сме стигнали до епоха, когато човешкият разум трябва да бъде поставян над ученията на Словото. Божият закон, небесното мерило за правда, е обявен за невалиден. Врагът на всяка истина действа с измамна сила, за да подтикне хората да заместят Бога с човешки институции и да забравят онова, което Той е определил за щастието и спасението на човечеството.

И все пак толкова ширещото се отстъпление не е всеобщо. Не всички от този свят живеят в беззаконие и грях; не всички са застанали на страната на врага. Бог има хиляди хора, които не са преклонили коляно пред Ваал, копнеят да получат по-задълбочено разбиране за Христос и закона и се надяват, колкото и непостижимо да им се струва, че Христос скоро ще прекрати царуването на греха и смъртта. Има и мнозина, които се покланят на Ваал от невежество и Божият Дух в тях се опитва да надделее.

Такива хора се нуждаят от личната помощ на научилите се да разбират Бога и силата на Неговото Слово. Във време като нашето всяко Божие чадло трябва да работи активно в помощ на ближните си. Когато запознатите с библейската истина се стремят да достигнат копнеещи за светлина мъже и жени, ангели Божии ще им помагат. А където ангелите отиват, никой не бива да се страхува да върви натам. Като резултат от усилията на посветени евангелски работници мнозина ще изоставят идолопоклонството и ще започнат да почитат живия Бог. Много хора ще престанат да боготворят човешки институции и ще застанат безстрашно на страната на Бога и Неговия закон.

Много зависи от неуморния труд на верните. Ето защо Сатана полага всяко усилие да попречи послушните на Бога хора да изпълнят Божия план. Той прави така, че някои съвсем да забравят за възвишената си и свята мисия и да се задоволят напълно от наследите на този живот. Води ги към безметежно съществуване или пък, ръководени от стремежа си към по-големи придобивки, ги подтиква да напускат мястото, където могат да влияят благотворно. Други пък биват подбуждани да бягат от задълженията си поради противопоставяне или гонение. Но към всички Небето се отнася с нежност и състрадание. На всяко Божие чадло, чийто глас е смълчан от врага на душите, се задава въпросът: “Що правиш тук?” Заръчах ви да отидете по целия свят и да проповядвате евангелието, за да пригответе един народ за Господния ден. Защо сте тук? Кой ви е изпратил?

Радостта на Христос, радостта, която го поддържаше в момента на саможертвата и страданието, бе радостта от желанието да види грешниците спасени. Тази трябва да е и радостта на всеки Негов последовател и подбудата за всичките му действия. Хората, които осъзнават дори и в най-малка степен какво означава изкуплението за тях и за техните ближни, ще разберат донякъде големите нужди на човечеството. Сърцата им ще бъдат затрогнати от състрадание, когато виждат моралната и духовната нищета на

множествата, попаднали под сянката на ужасна съдба множества, в сравнение с която физическото страдание изглежда съвсем незначително.

Но някои семейства и отделни личности се задава въпросът: "Какво правиш тук?" В много църкви има семейства, добре обучени в истините на Божието слово, които могат да разширят влиянието си, като се преместят в области, нуждаещи се от тяхната дейност. Бог призовава християнски семейства да отидат в места на мрак и да работят с мъдрост и упоритост за обхванатите от духовна тъмнина. За да се откликне на този призив, е необходима пожертвувателност. Докато мнозина чакат да бъдат премахнати всички препятствия, души погиват без надежда и без Бога. Някои желаят да отидат в райони с много болести и да претърпят значителни трудности и лишения само заради светски облаги и получаване на научни познания. Къде са желаещите да направят същото, за да разкажат и на други хора за Спасителя?

Няма да е нещо ново, ако силни духом хора се обезкуражат и отчаят, защото са притиснати до крайност от трудни обстоятелства; ако понякога не виждат нищо привлекателно в живота, което да пожелаят. Нека помнят, че един от най-силните пророци избяга от гнева на разярена жена, за да спаси живота си. Като беглец, уморен и обезсилен от пътуването, силно разочарован и с потиснат дух, той пожела да умре. Но точно когато всяка надежда бе изчезнала и делото му изглеждало заплашено от поражение, научи един от най-ценните уроци в своя живот. В часа на най-голямата си слабост разбра, че и в най-тежките ситуации е необходимо и е възможно да се доверява на Бога.

Онези, които изразходват жизнените си сили в себеотдаващ труд и са изкушавани да се предадат на отчаяние и недоверие, могат да се окуражат от преживяването на Илия. Божията непрестанна грижа, любовта и силата Му се изявяват най-вече към онези Негови служители, чието усърдие се оценява погрешно или не се оценява; чиито съвети и упори биват пренебрегвани и чиито усилия за провеждане на реформация се сблъскват с омраза и противопоставяне.

Точно във време на най-голяма слабост Сатана напада душите с най-жестоки изкушения. По същия начин се надяваше да победи Божия Син, защото с този метод на действие бе спечелвал много победи над хората. Когато силата на волята е отслабвала и вярата е започвала да отпада, стоялите толкова дълго време твърдо за правдата са се поддавали на изкушението. Мойсей, изморен от четиридесетте години на странстване из пустинята и от проявите на неверие, се пусна за миг от десницата на Всемогъщия. Той се провали точно пред границата на обещаната земя. Така стана и с Илия. Този, който през годините на суша и глад бе запазил доверието си в Йехова; този, който бе застанал безстрашно пред Ахаав; този, който в съдбовния ден на Кармил бе стоял пред целия израилен народ като единствен свидетел на истинския Бог, в момент на слабост допусна страхът от смъртта да победи вярата му в Бога.

Така е и днес. Когато сме заобиколени с трудности и съмнения, объркани от обстоятелствата или умъчнени от бедност и нещастия, Сатана се опитва да разклати доверието ни в Йехова. Тогава ни показва всичките ни грешки и ни изкушава да пренебрегнем Бога и да се усъмним в Неговата любов. Надява се да обезвери душата и да прекъсне връзката ѝ с Бога.

На предния фронт на конфликта подбудените от Светия Дух да извършат едно особено дело често ще чувстват противопоставяне, когато започнат притесненията. Отчаянието може да разклати и най-героичната вяра, да отслаби и най-твърдата воля, но Бог разбира всичко и продължава да състрадава и люби. Да се чака търпеливо, да се уповава, когато всичко изглежда мрачно, е урокът, който ръководителите в Божието дело трябва да научат. Небето няма да ги изостави в ден на изпитание. Като че ли няма нищо по-беззащитно и все пак по-неуязвимо от душата, чувстваща своето нищожество и разчитаща единствено на Бога.

Урокът от преживяването на Илия, отново научил как да се довери на Бога в час на изпитание, е не само за хора с ръководни постове и големи

отговорности. Този, Който бе силата на пророка, е способен да поддържа всяко Свое мъчещо се чадо, независимо от неговата слабост. Той очаква от всеки вяръност и на всеки дава от силата Си според нуждата. Сам по себе си човекът е безпомощен, но с Божието могъщество може да стане толкова силен, че да побеждава злото и да помага и на други да побеждават. Сатана никога не може да надделее над онзи, който е направил Бога свое прибежище. "Само в Господа, ще рече някой за Мене, има правда и сила".

Скъпи християнино, Сатана знае твоите слабости, затова се дръж за Христос. Ако пребъдваш в Божията любов, ще можеш да устоиш на изпитанието. Само Христовата правда може да ти даде сила да възпреш вълната на злото, заливаща света. Нека в духовния ти живот има повече вяра. Тя облекчава всяко бреме, намалява умората. Събития, които сега ти изглеждат непонятни, могат да бъдат разбрани, ако не губиш упованието си в Бога. Върви с вяра в начертания от Бога път. Ще дойдат изпитания, но не спирай да вървиш напред. Това ще засили вярата ти и ще те направи годен за служба. Докладите на свещената история са написани не просто за да четем и да се чудим, а за да може същата вяра, движила Божиите служители в древността, да живее и в нас. Винаги по същия начин Господ ще действа и днес, когато намери сърца, изпълнени с вяра, способни да бъдат проводници на Неговата сила.

Не само за апостол Петър, но и за нас са изговорени думите: "...ето, Сатана ви изиска всички, за да ви пресее като жито; но Аз се молих за тебе, за да не отслабне твоята вяра". Христос никога няма да изостави тези, за които е умрял. Ние можем да Го изоставим и да бъдем победени от изкушения, но Христос никога не може да отхвърли човека, за когото е платил откуп със собствения Си живот. Ако можеше да се отвори духовното ни зрение, бихме видели души смазани от товар и потънали в печал, притиснати като каруца под тежки снопи и обезкуражени до смърт. Бихме видели как ангели летят бързо, за да помогнат на изкушаваните, отблъскват обкръжилите ги зли сили и насочват нозете им на здрава основа. Битките между двете сили са толкова реални, колкото и битките между армиите в този свят. Вечната ни участ зависи от изхода на духовния конфликт.

Във видение пророк Езекиил нещо като ръка под крилата на херувим. Това трябваше да научи Господния служител, че точно Божията сила дава успеха. Хората, които Бог използва за Свои вестители, не бива да мислят, че делото Му зависи от тях. Тази отговорност не е оставена на смъртни същества. Този, Който не спи и работи непрестанно, за да осъществи Своите планове, ще доведе делото Си докрай. Той ще осуети намеренията на нечестивите и ще внесе разкол в съветите на онези, които кроят зли планове срещу Неговия народ. Този, Който е Цар на царете и Господ на силите, стои между херувимите и сред бурите и бедствията на народите, и все още пази чадата Си. Когато крепостите на земните царе бъдат разрушени, когато стрелите на гнева поразят сърцата на Божиите врагове, народът Му ще бъде на сигурно място под десницата на Господа.

Тази глава е основана на 3Царе 19:9-18
Исаия 45:24
Лука 22:31, 32

Глава 14

В духа и силата на Илия

През изминалите столетия след времето на Илия разказът за живота и делата му са окуражавали и насърчавали всички, призовани да отстояват правдата въпреки голямото отстъпление. Той има значение и за нас, "върху които са стигнали последните времена". Историята се повтаря. И в днешния

свят има хора като Ахаав и Езавел. Сегашният век е време на такова идолопоклонство, каквото имаше и в епохата на Илия. Може да няма видими светилища, може да няма видими идоли, но хиляди хора са привързани към боговете на този свят – богатство, слава, удоволствия, приятни басни, предразполагащи човека да следва наклонностите на непокаяното си сърце. Множествата имат погрешна представа за Бога и за Неговите достойнства и служат така усърдно на фалшивия си бог, както езичниците служеха на Ваал. Много хора, дори сред тези, които твърдят, че са християни, са се свързали със сили, неизменно противопоставящи се на Бога и на Неговата истина. Така те са повлияни да изоставят Божественото и да възвеличат човешкото.

Нашето време се характеризира с дух на невярност и отстъпление – дух на показна духовност поради познаване на истината, който в същността си е сляпа самонадеяност. Човешки теории се издигат и се поставят на мястото на Бога и на Неговия закон. Сатана изкушава мъже и жени да се бунтуват и им обещава, че в непослушанието си ще открият свобода, която ще ги направи като богове. Навсякъде се проявява дух на противопоставяне на ясното Божие слово и на езическо издигане на човешката мъдрост над Божественото откровение. Изглежда хората са допуснали умовете им да бъдат така замъглени и объркани от светските обичаи и влияния, че са загубили способността си да правят разлика между светлината и тъмнината, между истината и заблудата. Толкова много са се отклонили от правия път, че приемат мненията на няколко така наречени философи за по-достовърни от библейските истини. Апелите и обещанията на Божието слово, предупрежденията срещу непокорството и идолопоклонството – всички те като че ли нямат сила да смекчат сърцата им. Тези хора смятат, че вярата, движила Павел, Петър и Йоан, е старомодна, мистична и недостойна за разума на съвременния мислител.

В началото Бог даде закона Си на човечеството като средство за постигане на щастие и вечен живот. Единствената възможност на Сатана да осуети Божието намерение е да подбужда хората към неподчинение на този закон. Непрестанните му усилия са насочени към погрешно представяне на неговите учения и към омаловажаване на значението му. Шедьовърът на Сатана е опитът да се промени самият закон, та хората да бъдат накарани да го нарушават, а в същото време да твърдят, че го спазват.

Един писател сравни опита да се промени Божият закон с древната злотворна шега да се обръща в погрешна посока пътният знак, поставен на особено важно място при разклонение. Причиненото от такава шега объркване е било винаги голямо.

Знакът, насочващ хората, пътници в този свят, бе поставен от Бога. Едната му стрелка посочва доброволното послушание към Твореца като път на щастието и живота, а другата – непослушанието като път на страданието и смъртта. Пътят на щастие бе ясно очертан подобно на пътя към убежищния град от времето на древността. Но в един тъжен период от човешката история врагът на всичко добро обърна стрелката в друга посока и много хора поеха по погрешния път.

Господ даде указание на израилтяните чрез Мойсей: "Говори тъй също на израилтяните, казвайки: съботите Ми непременно да пазите; защото това е знак между Мене и вас във всичките поколения, за да знаете, че Аз Съм Господ, Който ви освещавам. Прочее, да пазите съботата, защото ви е света: който я оскверни, непременно да се умъртви, защото всеки, който работи в нея, тоя човек да се изтреби изсред людете си. Шест дена да се работи, а седмият ден е събота за света почивка, света Господу; всеки, който работи в съботния ден, непременно да се умъртви. Прочее, израилтяните да пазят съботата, като я празнуват във всичките си поколения по вечен завет. То е знак между Мене и израилтяните завинаги; защото в шест дена направи Господ небето и земята, а на седмия ден си почива и се успокои".

С тези думи Той ясно показва, че послушанието е пътът към Божия град. Човекът на греха обаче обърна знака в погрешна посока. Той

установи фалшив почивен ден и накара хората да мислят, че като почиват в този ден, спазват заповедта на Твореца.

Бог бе заявил, че седмият ден е събота на Господа. Когато "се свършиха небето и земята", Той издигна съботата като паметник на съзидателното Си дело. Почивайки на седмия ден "от всичките дела, които беше създал...", благослови Бог седмия ден и го освети".

Съботната заповед бе изявена съвсем ясно на Божия народ по времето на изхода от Египет. Докато бяха в робство, надзирателите се опитваха да принудят евреите да работят в събота, като им увеличаваха размера на седмичната работа. Условието на труд постоянно ставаха все по-трудни и непосилни. Израилтяните бяха освободени от робство и доведени до място, където да могат спокойно да спазват заповедите на Йехова. Божият закон бе изговорен на планината Синай и копие от него бе дадено чрез две "каменни плочи, изписани с Божия пръст". През близо четиридесетте години странстване посоченият от Бога почивен ден им бе напомнян постоянно - на седмия ден манната се спираше и двойният дял, който падаше в приготвителния ден се запазваше по чуден начин.

Преди да влязат в Обетованата земя, Мойсей посъветва израилтяните: "Пази съботния ден, за да го освещаваши". Посредством съвестното спазване на съботната заповед Господ искаше непрестанно да им се напомня, че имат отговорности към Него като техен Създател и Изкупител. Истинското спазване на съботата не допускаше идолопоклонство, но ако изискванията на тази заповед от Декалога бяха отхвърлени като маловажни, Създателят би бил забравен и хората биха започнали да се покланят на други богове. "Дадох им и съботите Си - каза Бог - да бъдат знак между Мене и тях, за да познаят, че Аз, Господ, ги освещавам." И въпреки това "отхвърлиха съдбите Ми, не ходиха в повеленията Ми и оскверниха съботите Ми, понеже сърцата им отиваха след идолите им". В апела Си да се върнат към Него Бог насочи вниманието им към важността от пазенето на съботния ден. "Аз Съм Господ вашият Бог; в Моите повеления ходете и Моите съдби пазете и извършвайте ги. Освещавайте още и съботите Ми и нека бъдат знак между Мене и вас, за да познаете, че Аз Господ Съм ваш Бог".

Посочвайки на Юда греховете, довели до вавилонско робство, Господ заяви: "Презирал си... съботите Ми... Затова излях негодуванието Си върху тях, довърших ги с огнения Си гняв и възвърнах върху главите им техните постъпки..."

При възстановяването на Ерусалим в дните на Неемия нарушаването на съботата бе изобличено със строгия въпрос: "Не постъпиха ли така бащите ви, така щото нашият Бог докара всичко това зло на нас и на тоя град? А пък вие умножавате гняв върху Израила като осквернявате съботата".

По време на земната Си служба Христос подчертаваше изискванията на съботната заповед. Във всичките Си поучения Той показваше почит към учредената лично от Него институция. В дните на Исус съботата бе изопачена до такава степен, че в спазването ѝ се проявяваше характерът на егоистични и своеволни хора, а не се изявяваше Божието естество. Исус отхвърли фалшивите учения, с които твърдящите, че познават Бога всъщност Го представяха в погрешна светлина. Макар и преследван от равините с безмилостна враждебност, Той не даде ни най-малък повод да се мисли, че се придържа към техните изисквания, а спазваше съботата според Божия закон.

Съвсем недвусмислено засвидетелства почитта Си към закона на Йехова. "Да не мислите, че съм дошъл да разруша закона или пророците; не съм дошъл да разруша, но да изпълня. Защото истина ви казвам, докле премине небето и земята, ни една йота, ни една точка от закона няма да премине, докато всичко не се сбъдне. И тъй, който наруши една от тия най-малки заповеди и научи така човеците, най-малък ще се нарече в небесното царство, а който ги изпълни и научи така човеците, той ще се нарече велик в небесното царство".

В християнската епоха големият враг на човешкото щастие направи съботата от четвъртата заповед обект на силни атаки. Сатана казва: "Ще

осуetyвам намеренията на Бога. Ще дам сила на моите последователи да премахнат Божия паметник, съботата. Така ще покажа на света, че осветеният и благословен от Бога ден е променен. Този ден няма да се помни от хората. Ще залича спомена за него. Ще го заменя с ден, който не носи Божието одобрение – ден, който не може да бъде знак между Бога и Неговия народ. Ще накарам всички, приели този ден, да му придадат светостта, която Бог придаде на седмия ден.

Ще възвелича себе си чрез моя заместник. Почитан ще бъде първият ден и протестантският свят ще приеме фалшивия почивен ден като истински. Чрез нарушаване на учредената от Бога събота ще направя така, че законът Му да бъде презиран. Думите "знак между Мене и вас във всичките поколения" ще бъдат използвани в подкрепа на фалшивия почивен ден.

По този начин светът ще стане мое притежание. Ще бъда владетел на земята, княз на света. Ще поставя умовете под мой контрол, та Божията събота да стане предмет на презрение. Знак? Ще направя спазването на седмия ден знак на неподчинение към земните власти. Човешките закони ще станат толкова строги, че хората няма да се осмеляват да спазват съботата. Поради страх от липса на храна и облекло те ще се присъединят към света в нарушаването на Божия закон. Земята ще бъде изцяло под моя власт."

Чрез установяването на фалшива заповед врагът замисли да промени времена и закони. Но успял ли е наистина да промени Божия закон? Отговорът се намира в 31 глава от "Изход". Този, Който е същият вчера, днес и довека, е казал за съботата: "... това е знак между Мене и вас във всичките поколения... То е знак... завинаги". Обърнатата стрелка посочва друг път, но Бог не се е променил. Все още е могъщият израилев Бог. "Ето, народите са като капка от ведро. И се считат като ситен прашец на везните. Ето, островите са като ситен прах, що се дига. Ливан не е достатъчен за гориво, нито стигат животните му за всеизгаряне. Всичките народи са като нищо пред Него, считат се пред Него за по-малко от нищо, да! за празнота". Сега Той ревнува за закона Си така, както и в дните на Ахаав и Илиа.

О, колко много се пренебрегва този закон! Вижте как съвременният свят се е изправил в явен бунт против Бога. Той наистина представлява едно опако поколение, завладяно от неблагоприятност, формализъм, лицемерие, гордост и отстъпление. Хората пренебрегват Библията и мразят истината. Исус вижда как законът Му се отхвърля, любовта му се презира, пратениците Му се приемат с безразличие. Говорил е от милост, но тя е останала пренебрегната. Храмът на човешката душа се е превърнал в място за безчестна търговия. Егоизъм, завист, гордост, злоба – всичко това се подхранва в сърцето.

Много хора не се колебаят да се подиграват с Божието слово. Присмиват се на онези, които го приемат такава, каквото е. Забелязва се все по-голямо презрение към закона и реда и това води началото си от нарушаването на ясните заповеди на Йехова. Насилията и престъпленията са резултат от непослушанието. Вижте окаяността и нещастieto на хората, които се кланят на идоли и напразно се стремят да постигнат щастие и мир.

Вижте как целият свят пренебрегва съботната заповед. Вижте дързостта и богохулството на онези, които въвеждат закони за запазване на предполагаемата святост на първия ден от седмицата и в същото време – закони, легализиращи търговията с алкохол. Поставяйки своята мъдрост над мъдростта от писаното Слово, те се опитват да упражняват принуда над човешката съвест, като разрешават извършването на зло, унищожавачо създадените по Божи образ същества. Сатана е този, който вдъхновява такава законодателство. Той добре знае, че над хората, издигнали човешките наредби на Божествените ще тегне Божието проклятие, затова прави всичко по силите си, за да отклони мнозина в широкия път, водещ към смърт.

От толкова дълго време хората са се прекланяли пред човешки мнения и институции, че почти целият свят е започнал да следва идолите. Този, който се е опитал да промени Божия закон, използва всякакви измами и уловки, за да накара човечеството да се обяви против Бога и против знака – отличителна черта за праведните. Но Господ няма вечно да позволява законът Му да бъде нарушаван и презиран безнаказано. Настъпва време, когато "Господ на Силите ще бъде против всеки горделив и надменен човек и против всичко, което се надига". Скептиците могат да се отнасят с подигравки, присмех и отрицание към изискванията на Божия закон. Светският дух може да опозори мнозина и да ги държи под контрол. Божието дело може да бъде поддържано само с големи усилия и непрестанни жертви; и въпреки това истината ще възтържествува.

В последната фаза от работата на Бога на земята законът Му ще бъде възвеличен. Фалшивата религия може да получи надмошие, беззаконието може да се умножи, любовта на мнозинството може да охладнее, Голготският кръст може да бъде забравен и светлина, подобно на мъртвешки саван да покрие света; всичките сили на обществото може да се насочат против истината, заговор след заговор да се организират, за да бъде победен Божият народ, но в часа на най-голямото изпитание Илиевият Бог ще използва човешки посредници за разпространяване на вестта, която не може да бъде смълчана. В многолюдните градове и в местата, където хората си позволяват да изричат най-силните хули против Всевишния, ще се чуе гласът на строго изобличение. Определените от Бога хора смело ще разобличат съюза между църквата и света. С усърдие ще призовават мъже и жени да престанат да се подчиняват на човешки институции и да се обърнат към спазване на истинската събота. "Бойте се от Бога и въздайте Нему слава – ще обявят те пред всеки народ, – защото настана часът, когато Той ще съди; и поклонете се на Този, Който е направил небето и земята, морето и водните извори... Ако някой се поклони на звяра и на неговия образ и приеме белег на челото си или на ръката си, той ще и да пие от виното на Божия гняв, което е приготвено чисто в чашата на гнева Му".

Бог няма да наруши завета Си, нито ще промени вече казаното. Словото Му ще пребъдва във вечността непроменимо като трона Му. Във времето на съда този завет, ясно изписан с Божия пръст, ще бъде показан и целият свят ще застане пред съдилището на всемогъщия Съдия, за да получи присъдата.

И днес, както в дните на Илия, има ясно очертана разделителна линия между хората, спазващи Божиите заповеди, и поклонниците на фалшиви богове. "Докога ще се колебаете между две мнения? – извика Илия. – Йехова, ако е Бог, следвайте Го. Но ако е Ваал бог, следвайте него". Вестта за нашето време е: "Падна, падна великият Вавилон... Излезте от нея, люде Мои, за да не участвате в греховете ѝ и да не споделяте язвите ѝ; защото греховете ѝ стигнаха дори до небето и Бог си спомни нейните неправди".

Не е далеч времето, когато всяка душа ще бъде изпитана. Ще ни бъде налагано спазването на фалшивия почивен ден. Борбата ще бъде между Божиите и човешките заповеди. Непрестанно отстъпвалите пред исканията на света и придържалите се към светските обичаи ще предпочетат да се поддадат на злите сили, а не да изтърпят присмех, обиди и заплахи за затвор и смърт. Тогава златото ще се отдели от шлага. Истинската праведност ще може да бъде различено от лицемерието и преструвките. Много звезди, от чиято светлина сме се възхищавали, ще потънат в тъмнина. Хората, приели украсата на светилището, но останали необлечени с Христовата правда, ще бъдат видени в срама на тяхната голота.

Сред жителите на земята, разпръснати по всичките ѝ части, има и такива, които не са преклонили коляно пред Ваал. Подобно на небесните звезди, появяващи се само през нощта, тези верни люде ще започнат да светят, когато тъмнина покрие света и всичките народи. В езическа Африка, в католическите страни на Европа и Южна Америка, в Китай, в Индия, в морските острови и по всички неизвестни кътчета на земята Бог

Си е запазил избрани люде, които ще излъчват светлина в тъмнината и ясно ще разкрият на отстъпилото човечество преобразяващата сила на послушанието към Божия закон. Такива хора има дори в наше време във "всеки народ, език и племе". В часа на най-голямото отстъпление, когато огромните усилия на Сатана ще накарат "малки и големи, богати и сиромаси, свободни и роби" да получат под заплахата от смърт знака на покорност към един фалшив почивен ден, тези верни люде, "безукорни и незлобливи, непорочни Божи чада", ще блестят като светилина на света. Колкото по-непрогледна е тъмнината, толкова по ярки ще бъдат лъчите им.

Колко ли необичайно е било Илиа да преброи Израил във времето, когато Божиите съдби се стоварваха върху отстъпилия народ! Той можа да види само един на Божия страна. Но когато каза: "Само аз останах, но и моя живот искат да отнемат", се почуди от Божиите думи: "Оставил съм Си обаче в Израила седем хиляди души, всички ония, които не са преклонили коляно пред Ваала".

Затова никой да не се опитва да брое днешния Израил. По-добре е всеки да придобие сърце от плът, сърце, изпълнено с нежност и съчувствие, сърце, което подобно на Христовото да копнее за спасението на погиващия свят.

1Кор. 10:11
Изх. 31:13-17
Бит. 2:1-3
Изх. 31:18
Второзак. 5:12
Езекиил 20:12, 16, 19, 20
Езекиил 22:8-31
Неемия 13:18
Матей 5:17-19
Изх. 31:13, 17
Исая 40:15-17
Исая 2:12
Откр. 14:7-10
3Царе 18:21
Откр. 18:2, 4, 5
Откр. 13:16
Филип. 2:15
3Царе 19:14, 18

Глава 15

Йосафат

Докато се възкачи на трона на тридесет и пет годишна възраст, Йосафат имаше примера на добрия цар Аса, който в почти всички кризисни моменти бе вършил "това, което бе право пред Господа, както баща му Давид". По време на успешното си 25-годишно царуване Йосафат се стремеше да ходи "съвършено в пътя на баща си Аса; не се отклони от него".

В усилията си да управлява мъдро Йосафат се опитваше да убеди своите поданици да се обявят решително против езическите обичаи. Много от хората в царството му "жертваха и кадяха по високите места". Царят не премахна веднага тези олтари, но от самото начало се опита да предпази Юда от греховете, характерни за северното царство, управлявано от Ахаав, чийто съвременник бе. Самият Йосафат бе верен на Бога. "... той ходи в първите пътища на баща си Давида и не потърси ваалимите, но потърси Бога на бащите си и в Неговите заповеди ходи, а не по делата на Израила." Заради верността му Господ бе с него и "утвърди царството в ръката му".

“И целият Юда даде подаръци на Йосафата; и той придоби богатство и голяма слава.” Годишите минаваха, реформацията се задълбочаваше и царят “отмахна от Юда високите места и ашерите”. “Също той изстреби от земята останалите мъжеложници, които бяха останали от времето на баща му Аса”. Така постепенно жителите на Юда бяха освободени от опасностите, сериозно заплашващи духовното им развитие.

В цялото царство хората имаха нужда от познания върху Божия закон. В това се криеше сигурността им. Ако съобразяваха живота си с изискванията му, щяха да бъдат верни не само на Бога, но и на ближните си. Знаейки това, Йосафат предприе стъпки за цялостно обучение на народа в Священото писание. На принцовете, отговорни за различни райони от царството, бе наредено да подпомогнат организирането на обучение на свещеници. С царска заповед учителите започнаха да работят под ръководството на принцовете, като “обхождаха всичките юдови градове, та поучаваха людете”. Когато мнозина се постареха да разберат Божиите изисквания и да отстранят греха, настъпи истинско духовно съживление.

Точно на тази мъдра грижа за религиозните нужди на поданиците си Йосафат дължеше своето благоденствие като управник. Ползата от послушанието към Божия закон е винаги голяма. В придържането към Божествените заповеди има преобразяваща сила, носеща мир и благоволение между хората. Ако ученията на Божието слово можеха да станат основното влияние в живота на всеки човек, ако умът и сърцето можеха да бъдат подчинени на неговата възпираща сила, съществуващите сега злини в обществения и социалния живот биха били премахнати. Всеки дом трябваше да упражнява влияние, което би правило хората силни духом и морално издръжливи. Така нацията и всеки отделен човек биха имали големи предимства.

В продължение на много години Йосафат живя в мир, необезпокояван от съседните народи. “И страх от Господа обзе всичките царства в земите, които бяха около Юда, та не воюваха против Йосафата”. От Филистимската земя получаваше данъци и подаръци; от Арабия – големи стада овце и кози. “И Йосафат продължаваше да се възвеличава твърде много; и съгради в Юда крепости и житници-градове... и мъже силни и храбри..., които слугуваха на царя, освен ония, които царят постави в укрепените градове в целия Юда”. Изобилно благословен с “богатство и голяма слава”, той трябваше да оказва силно влияние в полза на истината и правдата.

На върха на благоденствието си, няколко години, след като се бе възкачил на трона, Йосафат се съгласи да ожени сина си Йорам за Готолия – дъщеря на Ахаав и Езавел. Образуваният съюз между Юдовото царство и Израил не бе одобрен от Бога и във времето на криза донесе бедствие на царя и на много от поданиците му.

По един повод Йосафат посети израилевия цар в Самария. На царския гост от Ерусалим бяха оказани царски почести. Преди края на посещението си той бе убеден да се съюзи с израилевия цар за война срещу сирийците. Ахаав се надяваше, че като обедини силите си с Юда, ще може да си възвърне Рамот – един от старите убежищни градове, за който бе уверен, че принадлежи на израилтяните.

Йосафат бе обещал в момент на слабост, че ще се присъедини към израилевия цар във войната, но в тези прибързани действия здравият му разум го подбуди да потърси съвет от Бога и да предложи на Ахаав: “Моля, допитай се сега до Господното слово”. Ахаав събра четиристотин от фалшивите пророци на Самария и ги попита: “Да идем ли на бой в Рамот-галаад или да не ида?” Отговорът им бе: “Иди и Бог ще го предаде в ръката на царя”.

Недоволен, Йосафат се опита да научи със сигурност каква е Божията воля. “Няма ли тук освен тия някой Господен пророк, за да се допитаме чрез него?”. “Има още един човек, чрез когото можем да се допитаме до Господа – отговори Ахаав, – но аз го мразя, защото никога не пророкува добро за мене, но всякога зло”. Йосафат твърдо настояваше да бъде извикан Божият човек. След като се появи пред тях и Ахаав му нареди:

"... да ми не говориш друго освен истината в Господнето име!", Михей заяви: "Видях целия Израил пръснат по планините като овци, които нямат овчар; и Господ рече: Тия нямат господар; нека се върнат всеки у дома си с мир".

Думите на пророка би трябвало да покажат на царете, че планът им не е одобрен от небето, но нито един от тях не пожела да се вслуша в предупреждението. Ахаав бе решил какво да върши и искаше да го осъществи. Йосафат бе дал честната си дума. "Ще бъдем с тебе във войната". След такова тържествено обещание той не желаше да оттегли войските си. "И така, израилевият цар и юдовият цар Йосафат отидоха в Рамот-галаад".

В последвалата битка Ахаав бе прострелян от стрела и малко по-късно умря. "И около захождането на слънцето нададе се в стана вик, който казваше: Всеки да иде в града си и всеки на мястото си!". Така се изпълни предсказанието на пророка.

След съкрушителната битка Йосафат се върна в Ерусалим. Приближаваше града, когато пророк Ииуй го посрещна с изобличителните думи: "На нечестивия ли помагаш и тия ли, които мразят Господа, обичаш?... Все пак обаче намериха се в тебе добри неща, защото ти отмахна ашерите от земята и утвърди сърцето си да търсиш Бога".

Последните години от царуването на Йосафат изминаха в укрепване на отбранителните и духовните сили на Юда. Той се засели "в Ерусалим, сетне излезе пак между людете от Вирсавее до Ефремовата хълмиста земя, та ги обърна към Господа Бога на бащите им".

Едно от най-важните начинания на царя бе установяването и поддържането на добре действащи съдилища. "И по всичките укрепени градове на Юда постави съдии в земята, град по град." Той даде и някои наставления: "Внимавайте какво правите; защото не съдите за човека, но за Господа, Който е с вас в съдопроизнасянето. Затова нека бъде върху вас страх от Господа; внимавайте в делата си, защото у Господа нашия Бог няма неправда, нито лицеприятие, нито даропрятие".

Съдебната система бе усъвършенствана чрез основаването на апелативен съд в Ерусалим, където Йосафат постави "някои от левитите и свещениците и от началниците на израилевите бащини домове, за Господния съд и за спорове").

Царят поръча на съдиите да бъдат верни на Бога. "Така да постъпвате със страх от Господа, вярно и със съвършено сърце. И ако дойде при вас от братята ви, които живеят в градовете си, какъвто и да бил спор между кръв и кръв, между закон и заповед, между повеления и узаконения, увещавайте ги да не стават виновни пред Господа, да не би да дойде гняв върху вас и върху братята ви. Така постъпвайте и няма да станете виновни.

И ето, първосвещеникът Амария ще бъде над вас във всяко Господне дело; и началникът на Юдовия дом Зевадия, Исмаиловият син, ще бъде във всяко царско дело; а левитите ще бъдат надзиратели пред вас. Действайте мъжествено и Господ ще бъде с добрия".

В голямото си желание да защитава правата и свободите на поданиците си Йосафат реши всеки член на човешкото семейство да получава справедлива присъда от Бога, управляващ над всички. "Бог стои в Божия събор, съди сред боговете." Хората, определени за съдии, ръководени от Бога, трябваше да съдят "справедливо сиромаша и сирачето", да отдават "правото на оскърбения и бедния", да избавят "сиромаша и немотния" и да ги отърват "от ръката на нечестивите".

В края на Йосафатовото царуване Юдовото царство бе нападнато от армия, която с основание всяваше ужас у жителите на земята. "... моавците и амонците, и с тях някои от маонците дойдоха да вокват против Йосафата." Вестта за нахлуването стигна до царя чрез вестносец, започнал разказа си с ужасяващите думи: "Голямо множество иде против тебе изотвд Соленото море, от Сирия; и ето ги в Асасон-тамар (който е Енгади)".

Йосафат бе смел и доблестен човек. Години наред бе засилвал армията си и бе укрепвал градовете си. Имаше добра готовност да посрещне всеки враг, но в часа на голямото изпитание не се облегна на оръжия и войски. Не с дисциплинирана армия и с укрепени градове, а с жива вяра в Израилевия Бог можеше да спечели победа над езичниците, хвалещи се, че имат силата да унижат Юда пред очите на всички народи.

“А Йосафат се уплаши и предаде се да търси Господа, и прогласи пост по целия Юда. И юдейците се събраха, за да искат помощ от Господа; дори от всичките юдови градове дойдоха да търсят Господа.”

Застанал пред народа в храмовия двор, Йосафат изля душата си в молитва, обръщайки се към Бога да изпълни Своите обещания и изповядвайки безпомощността на Израил. “Господи, Боже на бащите ни, не си ли Ти Бог на небето? И не си ли Ти владетел над всичките царства на народите? И не е ли в Твоята ръка сила и могъщество, така щото никой не може да устои против Тебе? Не беше ли Ти, Боже наш, Който си изпъдил жителите на тая земя пред людете Си Израила и дал си я завинаги на потомството на приятеля Си Авраама? И те се заселиха в нея и построиха Ти светилище в нея за Твоето име и рекоха: Ако ни връхлети зло – меч, съдба, мор или глад – и ние застанем пред тоя дом и пред тебе (защото Твоето име е в тоя дом) и извикаме към Тебе в бедствието си, тогава Ти ще ни послушаш и избавиш.

И сега, ето амонците и моавците и ония от гората Сиир, които не си оставил Израила да ги нападне, когато идеха от Египетската земя, но се отклониха от тях и не ги изстребиха – ето как ни възнаграждават, като идат да ни изпъдят от Твоето притежание, което си ни дал да наследим. Боже наш, не щеш ли да ги съдиш? Защото в нас няма сила да противостоим на това голямо множество, което иде против нас, и не знаем що да правим; но към Тебе са очите ни”.

Йосафат уверено можеше да каже: “Към Тебе са очите ни”. От много години той бе учил народа да се уповава на Този, Който в миналото толкова често се бе намесвал, за да спаси Своите избрани от унищожение. Сега в бедата Йосафат на беше сам. “А целият Юда стоеше пред Господа с челядите си, жените си и чадата си”. Обединени в пост и молитва, те помолиха Бога да смути враговете им, за да се прослави името Му.

“Боже, недей мълча, не премълчавай, нито бивай безмълвен, Боже. Защото ето, враговете Ти правят размирие и ненавистниците Ти са издигнали глава. Коварен съвет правят против Твоите люде и се наговарят против скритите Твои. Рекоха: Елате да ги изстребим, за да не са народ и да се не споменава вече името на Израила. Защото единодушно се съгласиха заедно. Направиха съюз против Тебе – шатрите на Едом и исмаилите, Моав и агаряните, Гевал, Амон и Амалик... Стори им като на мадиамците, като на Сисара, като на Явина при потока Кисон... Нека се посрамят и ужасят завинаги. Да! нека се смутят и погинат, за да познаят, че Ти, Чието име е Йехова, Един си Всевишен над цялата земя”.

Когато хората заедно със своя цар се смириха пред Бога и Го помолиха за помощ, Господният дух облада “левитина Язиил, Захариевия син” и той каза: “Слушайте, целий Юдо, вие ерусалимски жители, и ти царю Йосафате; така казва Господ на вас: Не бойте се, нито да се уплашите от това голямо множество, защото Боят не е ваш, но Божи. Слезте утре против тях; ето, те възлизат през нагорницето Асис и ще ги намерите при края на долината пред пустинята Еруил. Не ще да е потребно вие да се биете в тоя бой; поставете се, застанете и вижте със себе си извършеното от Господа избавление, Юдо и Ерусалиме; не бойте се, нито да се уплашите; утре излезте против тях, защото Господ е с вас.

Тогавата Йосафат се наведе с лицето до земята; и целият Юда и ерусалимските жители паднаха пред Господа, та се поклониха Господу. И левитите от потомците на Каатовците и от потомците на Кореевците станаха да хвалят с много силен глас Господа Израилевия Бог.

И тъй, на сутринта всички станаха рано, та излязоха към пустинята Текуе; а когато бяха излезли”, докато вървяха напред към бойното поле,

Йосафат застана пред тях и рече: "Слушайте ме, Юдо и вие ерусалимски жители; вярвайте в Господа вашия Бог и ще се утвърдите; вярвайте пророците Му и ще имате добър успех. Тогава, като се съветва с людете, нареди някои от тях да пеят Господу и да хвалят великолепието на Неговата святост, като излизат пред войската, казвайки: Славославете Господа, защото милостта Му е до века". Певците вървяха пред армията и издигаха гласове в прослава на Бога заради обещаната победа.

Странен бе начинът, по който израилтяните тръгнаха за битка с врага - хвалеха Господа с песни и възвеличаваха израилевия Бог. Това бе бойната им песен. Те наистина притежаваха красотата на светостта. Колкото повече възхваляваха на Бога, толкова по-силни ставаха надеждата, куражът и вярата им. Нима това няма да укрепи ръцете на храбрите "войници" в наше време, които защитават истината?

"И когато почнаха да пеят и да хвалят, Господ постави засади против амонците и моавците и против ония от хълмистата страна Сиир, които бяха дошли против Юда; и те бидоха поразени. Защото амонците и моавците станаха против жителите на хълма Сиир, за да ги изстребят и заличат; и като довършиха жителите на Сиир, те си помогнаха взаимно да се изстребят. А Юда, като стигна до стражарската кула на пустинята, погледна към множеството и ето, те бяха мъртви тела, паднали на земята и никой не беше се избавил".

В този кризисен момент силата на Юда бе в Бога. Тя е в Него и за народа Му в наше време. Не трябва да се уповаваме на князе или да заместваме Бога с хора. Необходимо е да помним, че човешките същества грешат и се заблуждават, а само Този, Който притежава всяка власт, е нашата укрепена кула. При всяка спешна нужда трябва да имаме вярата, че "бойт е Божи". Неговата сила е неограничена и очевидно невъзможните ситуации само ще направят победата още по-красноречива.

"Спаси ни, Боже на спасението ни, събери ни и избави ни от народите, за да славословим Светото Твое име и да тържествуваме в Твоята хвала".

Натоварени с плячка, юдовите воители се върнаха "с веселие, понеже Господ ги беше развеселил с поражението на неприятелите им. И дойдоха в Ерусалим с псалтири и арфи, и тръби до Господния дом". Наистина имаха причина да се радват. Подчинявайки се на поръката: "... застанете и вижте със себе си извършеното от Господа избавление...; не бойте се, нито да се уплашите", те се бяха доверили изцяло на Бога и Той бе доказал, че е тяхна крепост и спасение.

Едва сега можеха да разберат боговдъхновените Давидови химни: "Бог е нам прибежище и сила, винаги изпитана помощ в напасти... Строшава лък и сломява копие, изгаря с огън колесници. Млъкнете и знайте, че аз съм Бог; ще се възвиша между народите, ще се възвиша на земята. Господ на Силите е с нас; прибежище е нам Якововият Бог".

"Според името ти, Боже, е и хвалата Ти до краищата на земята; десницата Ти е пълна с правда. Нека се весели хълмът Сион. Нека се радват юдовите дъщери заради Твоите съдби... Защото Тоя Бог е наш Бог до вечни векове. Той ще ни ръководи дори до смърт".

Чрез вярата на юдовия цар и на войните от неговата армия "страх от Бога обзе всичките царства на околните страни, когато чува, че Господ воювал против неприятелите на Израила. И така, царството на Йосафата се успокои, защото неговият Бог му даде спокойствие отвсякъде".

3Царе 15:18

3Царе 22:43

3Царе 22:43

2Лет. 17:3-5

2Лет. 17:5, 6

3Царе 22:46

2Лет. 17:9

2Лет. 17:10

2Лет. 18:1
2Лет. 18:11
2Лет. 18:4, 5
2Лет. 18:6
2Лет. 18:4
3Царе 22:16, 17
2Лет. 18:3
3Царе 22:29
3Царе 22:36
2Лет. 19:2, 3
2Лет. 19:4
2Лет. 19:5-7
2Лет. 19:8
2Лет. 19:9-11
Пс. 88:1, 2
2Лет. 10:1, 2
2Лет. 20:3-12
2Лет. 20:13
Пс. 83
2Лет. 20:14-21
2Лет. 20:22-24
1Лет. 16:35
2Лет. 29:27, 28
2Лет. 20:17
Пс. 46
Пс. 48:10, 11, 14
2Лет. 20:29, 30

Глава 16

Падането на Ахаав

Още от самото начало греховното влияние на Езавел върху Ахаав продължи и през следващите години от живота му. Това доведе до такива дела на позор и насилие, каквито според святата история са били рядко надминавани. "Никой наистина не биде подобен на Ахаава, който продаде себе си да върши зло пред Господа, като го подбуждаше жена му Езавел."

Алчен по природа, Ахаав бе подкрепен от Езавел във вършенето на злодеяния и бе последвал наклонностите на злото си сърце, докато накрая себелюбивият дух го завладя изцяло. Не можеше да овладее желанията си; смяташе, че всичко, което поиска, му принадлежи по право.

Тази основна черта в характера на Ахаав, оказала толкова пагубно влияние върху съдбата на царството при наследниците му, се разкрива в един случай, когато Илия още бе пророк в Израил. Съвсем близо до царския дворец се намираше лозето на езраелеца Навутей. Ахаав реши в сърцето си да го придобие и предложи да го купи или в замяна да даде друга земя. "Дай ми лозето си да го имам за бостан, понеже е близо до къщата ми; и вместо него ще ти дам лозе по-добро от него или, ако ти се види добре, ще ти дам стойността му в пари."

Навутей ценеше лозето си изключително много и тъй като бе принадлежало на дедите му, отказа да го продаде. "Да не ми даде Господ да ти дам бащиното си наследство" – каза Навутей. Според левитските правила никаква земя не можеше да се прехвърля завинаги чрез продажба или замяна. Всички израилтяни трябваше "да се привързват, всеки за наследството на отеческото си племе".

Царят почти се разболя от отказа на Навутей. "И Ахаав дойде у дома си тъжен и огорчен... И като легна на леглото си, отвърна лицето си и не взе хляб."

Езавел скоро научи за случилото се и възмутена, че някой може да откаже на царската молба, увери Ахаав, че без причина продължава да тъжи. "Царуваш ли ти наистина над Израиля? – попита тя. – Стани, яж хляб и нека е весело сърцето ти. Аз ще ти дам лозето на езраелеца Навутей."

Ахаав не се интересува какви средства ще използва жена му, за да постигне целта си. Без да чака, Езавел започна да осъществява непочтеното си намерение. Написа писмо от името на царя, подпечатано го с царския печат и го изпрати на старейшините и благородниците в града, където живееше Навутей. В писмото се казваше: "Прогласете пост и поставете Навутея на видно място пред хората; и срещу него поставете двама лоши човечеци да засвидетелстват против него, казвайки: Ти похули Бога и царя. Тогава го изведете вън и убийте го с камъни, и нека умре".

Заповедта бе изпълнена. "И мъжете от града му, старейшините и благородните... сториха според заповедта, която Езавел им бе пратила..." Тогава Езавел отиде при царя и му каза да отиде и да вземе лозето. Без да се замисля за последствията, Ахаав сляпо послуша съвета ѝ и присвои така желаната собственост.

Не бе позволено на царя да се радва безнаказано на спечеленото с измама и проливане на кръв. "Но Господното слово дойде върху тесвицеца Илия и рече: Стани, слез да посрещнеш израилевия цар Ахаава, който живее в Самария; ето, той е в Навутеевото лозе, гдето слезе да го присвои. И да му говориш, казвайки: "Така казва Господ: Уби ли ти, а още присвои ли ти?" След това Господ нареди на Илия да изкаже за него страшна присъда.

Пророкът побърза да изпълни Божието поръчение. Срећнал в лозето лице срещу лице строгия вестител на Йехова, виновният цар изрази страха си с думите: "Намери ли ме, враже мой?"

Без никакво бавене Господният вестител отговори: "Намерих те, защото ти си продал себе си да вършиш зло пред Господа. Ето, казва Господ, аз ще докарам зло върху тебе, ще те измета и ще изстребя от Ахаава всеки от мъжки пол..." Нямаше да бъде проявена никаква милост. Господ заяви, че целият Ахаавов дом трябваше да бъде напълно унищожен "като дома на Еровоама, Наватовия син, и като дома на Вааса, Ахивевия син, поради раздражението, с което Ме ти разгневи, като направи Израиля да съгреши".

А за Езавел Господ заяви: "Кучетата ще изядат Езавел при рова на Езраел. Който от Ахаавовия род умре в града, него кучетата ще изядат, а който умре в полето, него въздушните птици ще изядат".

Когато царят чу ужасната вест, "раздра дрехите си, тури вретиче на снагата си, пости и лежеше обвит във вретиче, и ходеше внимателно.

Тогава Господното слово дойде към тесвицеца Илия: Видя ли как се смири Ахаав пред Мене? Понеже той се смири пред Мене, няма да докарам злото в неговите дни; в дните на сина му ще докарам злото върху дома му".

След по-малко от три години цар Ахаав бе убит от сирийците. Наследникът му Охозия "върши зло пред Господа, като ходи в пътя на баща си и в пътя на майка си, и в пътя на Еровоама, Наватовия син, който направи Израиля да греши; защото служи на Ваала и му се поклони, и разгневи Господа Израилевия Бог според всичко, което бе вършил баща му". Непрестанно се изливаха наказания поради греховете на непокорния цар. Опустошителната война с Моав, а после и инцидентът, застрашил живота му, свидетелстваха за Божия гняв над него.

Охозия "падна през решетката на своята горна стая" и сериозно се нарани. Уплашен от възможните последици, изпрати някои от служителите си да попитат акаронския бог Ваал-зевув дали ще се възстанови. Вярваше се, че посредством свещениците акаронският бог предсказва бъдещето. Много хора отиваха да се допитват, но предсказанията идваха от княза на тъмнината.

Служителите на Охозия срещнаха един Божий човек, който им нареди да се върнат при царя със следната вест: "Няма ли Бог в Израиля, та пращаш да се допитат до акаронския бог Ваал-зевува? Няма, прочее, да слезеш от

леглото, на което си се качил, но непременно ще умреш". След като изрече вестта си, пророкът си тръгна.

Удивените служители бързо се върнаха при царя и му повториха думите на Божия човек. Царят попита: "Какъв беше на глед човекът...?" Отговориха: "Беше човек облечен в кожух и препасан около кръста си с кожен пояс". "Това е тесвиецът Илия" - възкликна Охозия. Той знаеше много добре, че ако виденият от служителите странник бе наистина Илия, думите неизбежно щяха да се сбъднат. Със силното желание, ако е възможно, да избегне страшната присъда, царят реши да повика пророка.

Два пъти изпращаше групи войници да го сплашват и два пъти Божият гняв се изливаше върху тях. Третата група войници се смири пред Бога и предводителят им, приближавайки се до Господния вестител, "коленичи пред Илия и го помоли, казвайки му: Божи човече, моля ти се, нека бъде скъпоценен пред очите ти животът ми и животът на тия петдесет твои слуги...

... И ангел Господен рече на Илия: Слез с него; не бой се от него. И тъй, той стана, та слезе с него при царя. И рече му: Така казва Господ: Понеже си пратил човечи да се допитат до акаронския бог Ваал-зевува, като че нямаше Бог в Израила, за да се допиташ до Неговото слово, затова няма да слезеш от леглото, на което си се качил, но непременно ще умреш".

По време на бащиното си царуване Охозия бе видял чудните дела на Всеомогъщия. Бе видял страшните доказателства на Бога към отстъпилия Израил за това, как да се отнася към отхвърлящите задължителността на закона. Към тези събития Охозия се отнесе като към празни приказки. Вместо да смири сърцето си пред Господа, бе последвал Ваал и в последните дни от живота си бе извършил най-предизвикателната си и безбожна постъпка. Бунтовно настроен и нежелаещ да се покае, Охозия "умря според Господното слово, което Илия беше говорил".

В историята на цар Охозия и неговия грях има предупреждение, което никой не може да пренебрегне безнаказано. Съвременните хора може да не се покланят на езически богове, но хиляди отдават почитта си на езическия олтар, както направи израилевият цар. Шири се духът на идолопоклонство, макар че под влиянието на науката и образованието, то е приело по-изискани и по-привлекателни форми от тези в дните, когато Охозия потърси акаронския бог. Всеки ден сме свидетели на тъжния факт, че вярата в сигурното пророческо слово намалява и нейното място заемат суеверието и сатанинските измами, които завладяват умовете на много хора.

Днес мистериите на езическото богослужение са заменени с тайнствени контакти и сеанси, затъмнени стаи и чудеса, вършени от спиритически медиуми. "Разкритията" на тези медиуми се приемат охотно от хилядите хора, които отказват да признаят светлината от Божието слово или от Божия Дух. Вярващите в спиритизма могат да говорят за древните магьосници с презрение, но големият измамник се смее триумфално, когато се поддават на уловките му с различно проявление.

Много хора потръпват от ужас при мисълта да се допитат до медиуми, но в същото време се привличат от по-приемливи форми на спиритизъм. Други биват отклонени от ученията на християнската наука, от мистицизма на теософията и от други ориенталски религии.

Апостоли от почти всички разновидности на спиритизма твърдят, че имат силата да лекуват. Те приписват тази сила на електричеството, магнетизма и на така наречените безвредни средства или на латентните сили в ума на човека. Не са малко хората, дори в сегашната християнска епоха, които отиват при такива лечители, вместо да се доверят на силата на живия Бог и на уменията на квалифицирани лекари. Майката, стояща до леглото на болното си дете, възкликва: "Не издържам вече. Няма ли лекар, който да може да излекува детето ми?" Казват ѝ за чудните лекувания, извършвани от някой ясновидец или лечител чрез магнетизъм, и тя доверява скъпата си рожба на неговите грижи. По този начин го поставя в ръцете на

Сатана, който все едно е до нея. И в много случаи бъдещият живот на детето се контролира от сатанинската сила, която е почти невъзможно да бъде премахната.

Бог имаше причина да се гневи поради порочността на Охозия. Какво не бе направил, за да спечели сърцата на израилтяните и да им вдъхне доверие в Себе Си? Векове наред им бе давал доказателства за ненадмината доброта и любов. Още от самото начало бе показал, че наслаждението Му е с човешките чада. Винаги се бе отзовавал на помощ на всички, които искрено Го търсеха. И въпреки това, обръщайки се от Всевишния към най-големия враг на народа Му, израилевият цар обяви пред езичниците, че има по-голямо доверие в техните идоли, отколкото в небесния Бог. По същия начин Го обезславят и съвременните хора, когато за помощ и съвет се обърнат от Източника на силата и мъдростта към силите на тъмнината. Ако гневът на Бога пламна поради деянието на Охозия, как се отнася Той към онези, които макар да имат по-голяма светлина, решават да тръгнат по същия път?

Предаващите се на сатанинските чародеяния може да се хвалят с голямата полза, която са получили, но доказва ли тя, че в поведението им има мъдрост или сигурност? Какво от това, че животът се продължава? Какво от това, че се постига светска печалба? Струва ли си в края на краищата да се пренебрегва Божията воля? Накрая всички очевидни печалби ще се окажат непоправима загуба. Не можем безнаказано да премахнем дори една от бариерите, поставени от Бога срещу силата на Сатана.

Тъй като Охозия нямаше син, негов наследник стана брат му Йорам, владеещ над десетте племена в продължение на дванадесет години. През тези години майка му Езавел, която все още бе жива, продължи да влияе неблагоприятно на държавните дела. Много от израилтяните продължаваха да практикуват езическите обичаи. Самият Йорам "върши зло пред Господа, но не както баща му и майка му, защото дигна Вааловия кумир, който бе направил баща му. Обаче беше привързан за греховете на Еровоама, Наватовия син, който направи Израила да греша; не се остави от тях".

По време на Йорамовото царуване над Израил умря Йосафат, а Йосафатовият син, също наречен Йорам, се възкачи на трона на юдовото царство. Чрез женитбата си с дъщерята на Ахаав и Езавел Йорам от Юда се свърза тясно с израилевия цар и през царуването си последва Ваал, "както постъпваше Ахаавовият дом... Той построи и високи места по юдовите планини и направи ерусалимските жители да блудстват, и разврати Юда".

На царя на Юда не бе позволено да продължи ужасното си отстъпление неизобличен. Пророк Илия все още не беше грабнат на небето и не можеше мълчешком да наблюдава как юдовото царство върви по същия път, извел северното царство на ръба на гибелта. Пророкът изпрати на Йорам от Юда писмо, в което злият цар прочете страшните думи: "Така казва Господ Бог на баща ти Давида: Понеже ти не си ходил в пътищата на баща си Йосафата, нито в пътищата на юдовия цар Аса, но си ходил в пътя на израилевите царе и си направил Юда и ерусалимските жители да блудстват, както блудства Ахаавовият дом, още си избил и братята си, дома на баща си, които бяха по-добри от тебе, ето, Господ порази с тежък удар людете ти, чадата ти, жените ти и целия ти имот; и ти тежко ще боледуваш..."

... Господ подигна против Йорама духа на филистимците и на арабите, които са близо до етиопяните; и те възлязоха против Юда, спуснаха се на него и заграбиха целия имот, що се намери в царската къща, още и синовете му и жените му, така щото не му остана син, освен Йоахаз [Охозия], най-младият от синовете му.

А подир всичко това Господ го порази с неизцерима болест в червата; и след известно време, накрая, след две години... умря с лют болки". "А вместо него се възцари син му Охозия".

Ахаавовият син Йорам все още управляваше израилевото царство, когато племенникът му Охозия се възцари на юдовия престол. Той царува само една година и през това време, повлиян от майка си Готолия, "негова съветница в нечестията му", "ходи в пътя на Ахаавовия дом и извърши зло"

пред Господа". Баба му Езавел бе все още жива и той смело се съюзи с вуйчо си Йорам от Израил.

Охозия от Юда скоро стигна до трагичния завършек на живота си. Оцелелите членове от Ахаавовия дом наистина бяха "съветници за неговото погубване". Докато Охозия бе на посещение при вуйчо си в Езраел, пророк Илия получи указание от Бога да изпрати един от синовете на пророците в Рамон-галаад, за да помага Ииуй за цар на Израил. По това време обединените сили на Юда и Израил бяха заети с военни действия срещу сирийците в Рамот-галаад. Йорам бе ранен в битка и се бе върнал в Езраел, оставяйки Ииуй да се грижи за царските армии.

При помазването на Ииуй вестителят на Илия заяви: "Помазах те цар над Господните люде, над Израила". След това тържествено възложи на Ииуй специално поръчение от небето. "И ти да поразис дома на господаря си Ахаава - заяви Господ чрез Своя вестител, - за да отмъстя върху Езавел за кръвта на слугите Си пророците, за кръвта на всичките Господни слуги. Защото целият Ахаавов дом ще бъде изстребен..."

След като войската го провъзгласи за цар, Ииуй отиде в Езраел, където започна да изпълнява присъдата над избралите да живеят в грях и да водят и другите в грях. Йорам от Израил, Охозия от Юда и царицата майка Езавел заедно с "всичките останали от Ахаавовия дом в Езраел и всичките му големци, близките му приятели и свещениците му" бяха убити. "Всичките пророци на Ваала, всичките му служители и всичките му жреци", живеещи в центъра на Вааловия култ близо до Самария минаха под нож. Езическите образи бяха счупени и изгорени, а храмът на Ваал бе разрушен до основи. "Така Ииуй изстреби Ваала от Израила".

Вестта за това унищожение стигна до Готолия, дъщерята на Езавел, която все още имаше важно положение в юдовото царство. Когато разбра, че синът ѝ, царят на Юда, е мъртъв, "стана, та погуби целия царски род от юдовия дом". В това клане всички Давидови потомци, имащи право на трона, бяха изклани до един с едно-единствено изключение. Съпругата на първосвещеника Йодай скри бебето на име Йоас в храма. То остана потулено цели шест години, докато "Готолия царуваше над земята".

В края на този период "левитите и целият Юда" се обединиха с първосвещеника Йодай, за да коронясат и помажат детето Йоас и да го провъзгласят за цар. "После изпляскаха с ръце и казаха: Да живее царят!".

"А Готолия, като чу вика от людете, които се стичаха и хвалеха царя, дойде при людете в Господния дом". "И погледна, и ето, царят стоеше при стълпа според обичая и военачалниците и тръбите при царя, и всичките люде отстрана се радваха и свиреха с тръбите. Тогава Готолия раздра дрехите си и извика: "Заговор! Заговор!".

Но Йодай нареди на стотниците да хванат Готолия и нейните последователи и да ги изведат извън храма до мястото на екзекуцията, където ги убиха.

Така загина последният член от Ахаавовия дом. Ужасното зло, извършено чрез съюза с Езавел, продължи, докато загина и последният от потомците на Ахаав. Дори в юдовата земя, където поклонението на истинския Бог никога не бе официално отменено, Готолия бе успяла да съблазни мнозина. Веднага след екзекуцията на непокаялата се царица "всичките люде от земята влязоха във Вааловото капище, та го събориха, жертвениците му и кумирите му изпотрошиха съвсем и Вааловия жрец Матан убиха пред жертвениците".

Последва реформация. Участниците в провъзгласяването на Йоас за цар направиха тържествен завет, че "ще бъдат Господни люде". След като греховното влияние на Езавелината дъщеря бе премахнато от юдовото царство и Вааловите свещеници бяха избити, а храмът им разрушен, "всичките люде от страната се зарадваха и градът се успокои".

3Царе 22:52, 53

Зародило се през 19 в. религиозно движение, което поставя писанията на Мери Бейкър наравно с Библията. Набляга на свръхестественото изцерение - б.р.

През 19 в. с тези термини са били назовавани явленията, които днес наричаме терапия с биоенергия - б.р.

По Пр. 8:31

4Царе 3:2, 3

2Лет. 21:6, 11

2Лет. 21:12-19; 4Царе 8:24

2Лет. 22:3, 4; 4Царе 8:27

2Лет. 22:4

4Царе 9:6-8

4Царе 10:11, 19, 28

2Лет. 22:10, 12

2Лет. 23:8

4Царе 11:12

2Лет. 23:12

4Царе 11:14

4Царе 11:18

2Лет. 23:16, 21

Глава 17

Призоваването на Елисей

Бог бе поръчал на Илия да помага друг пророк, който да заеме мястото му. "Елисея Сафатовия син... помагай за пророк вместо тебе." За да изпълни поръчката, Илия тръгна да намери Елисей. Пътувайки на север, наблюдаваше колко променена е околността в сравнение с онова, което беше съвсем доскоро! Преди време земята бе изпепелена, а нивите оставени необработени, тъй като цели три години и половина не бяха падали нито роса, нито дъжд. Сега навсякъде бе избуяла зеленина, сякаш за да навакса времето на суша и глад.

Бащата на Елисей бе богат земеделец - човек, чието домочадие бе от хората, не преклонили коляно пред Ваал във времето на почти всеобщото отстъпление. Домът му бе почитен от Бога, защото там верността към религията на древния Израил бе правило на всекидневието. В такава обстановка преминаха ранните години от живота на Елисей. В тишината на селския живот, учейки се от Бога, от природата и от трудностите на физическия труд, той получи такова добро обучение в простотата на навиците и в послушанието към родителите и към Господа, което му помогна да стане годен за предстоящия висок пост.

Елисей бе призван за пророк, когато ореше земята заедно с башините си слуги. Това бе работата, най-близка на сърцето му. Характеризираше се не само със способността на ръководител, но и със смирението на слуга. Въпреки че имаше тих и спокоен дух, бе също енергичен и твърд. Отличаваше се с почтеност, вярност и любов и със страх от Господа. В изморителното всекидневие получаваше сила, целеустременост и благородство на характера, като непрекъснато растеше в благодат и познание. Докато служеше на баща си в домашните задължения, учеше се да служи и на Бога.

Чрез верността си в малките неща Елисей се подготвяше за много по-сериозни поръчения. Чрез практическия си опит ден след ден той ставаше годен за много по-голяма и възвишена работа. Доби опит в служенето и в резултат на това се научи да дава наставления и да ръководи. Тук има урок за всички. Никой не знае каква е Божията цел, когато се допускат трудности, но всички могат да бъдат сигурни, че верността в малките неща

е доказателство за годност в много по-сериозни задължения. Всяка постъпка открива характера и само онзи, който покаже в малките неща, че е "работник, който няма от що да се срамува", може да бъде почетен от Бога с по-висша мисия.

Ако човек мисли, че е без значение как се изпълняват дребните поръчения, значи е негоден за по-висока длъжност. Той може да се смята за компетентен да изпълнява по-тежки задължения, но Бог вижда и под повърхността. След изпитания и трудности за такъв човек се издава присъдата: "Претеглен на везните и намерен за недостатъчен". Липсата на вяръност се отразява на характера му. Той не получава благодат, сила и характерни черти, които могат да се придобият единствено чрез цялостно себепредаване.

Тъй като не са пряко свързани с някаква религиозна дейност, мнозина мислят, че животът им е безполезен и че не правят нищо за напредъка на Божието царство. С каква радост биха се заели ако само можеха да извършат велико дело! Но понеже могат да служат единствено в малките дела, те мислят, че са оправдани да не вършат нищо. По този въпрос грешат. Човек може да служи активно на Бога и когато се занимава с обикновените всекидневни задължения - когато сече дървета, почиства нивата или върви след плуга. Майката, обучаваща децата за служба на Христос, работи толкова за Бога, колкото и проповедникът на амвона.

Мнозина копнеят за особени таланти, с които да вършат чудни дела, а в същото време пренебрегват непосредствените задължения, чието изпълнение би придало особен вкус на живота. Нека тези хора се заемат с възложените им отговорности. Успехът зависи не толкова от таланта, колкото от енергичността и желанието. Не притежаването на възхитителни способности ни прави способни да работим добре, а съзнателното изпълняване на всекидневните задължения, съзнателността и искреното желание за преуспяването на другите. Най-добрите качества могат да се открият у най-смирнените хора. Най-обикновените задачи, изпълнени с любов и вяръност, са скъпоценни в Божиите очи.

Упътен от Бога в търсене на приемник на делото, Илия мина през полето, където Елисей ореше, и постави на плещите на младежа своя кожух - символ на посвещението. По време на глада Сафатовото семейство се бе запознало с делото и мисията на Илия. Сега Божият Дух разкри на Елисеевото сърце значението на тази постъпка - знак, че Бог го е призовал да стане последовател на Илия.

"А той остави воловете, та се завтече подир Илия и рече: Нека целуна, моля, баща си и майка си и тогава ще те последвам." Отговорът на Илия бе: "Иди, върни се, защото какво съм ти сторил?" Тези думи нямаха за цел да отблъснат, а да изпитат вярата. Елисей трябваше да приеме изискването и да реши дали да приеме, или да отхвърли призива. Ако желанията му бяха насочени единствено към дома и неговото благополучие, можеше да си остане в него. Но Елисей разбра значението на призоваването. Знаеше, че идва от Бога и не се поколеба да се подчини. За никакви земни придобивки нямаше да пропусне възможността да стане Божи служител и да пожертва привилегиата да общува с Господния слуга. "И той се върна отподире му, та взе двойката волове и ги закла, а с приборите на воловете опече месото им и даде на людете, та ядоха. Тогава стана, та последва Илия и му слугуваше". Без да се колебае, напусна любимия дом, за да подпомага пророка в несигурния му живот.

Ако Елисей бе попитал Илия какво очаква от него, каква ще бъде работата му, щеше да получи отговора: "Бог знае; Той ще ти покаже. Ако се довериш на Господа, Той ще отговори на всичките ти въпроси. Можеш да дойдеш с мене, ако имаш доказателство, че Бог те е призовал. Сам се увери, че Бог ме подкрепя и че ти чуваш Неговия глас. Ако можеш да изоставиш всичко, за да спечелиш Божието благоволение, ела".

Подобен на призива към Елисей бе отговорът на Христос към богатия младеж, попитал Го: "... какво добро да сторя, за да имам вечен

живот?... Ако искаш да бъдеш съвършен, иди, продай имота си и дай на сиромасите; и ще имаш съкровище на небесата. Дойди и ме следвай”.

Елисей прие повика за служене, без да се обръща назад към удоволствията и удобствата, които оставяше. Чул думите на Спасителя, богатият младеж “отиде си наскърбен, защото беше човек с много имот”. Не пожела да направи жертва. Любовта му към материалните притежания бе по-голяма от любовта към Бога. С отказа си да се отрече от всичко заради Христос се оказа недостоеен да Му служи.

Апелът да поставим всичко на олтара на служенето стига до всеки от нас. Не от всички се иска да работят като Елисей, нито пък на всички се казва да продадат имота си. Но Бог ни кани да поставим службата за Него на първо място в живота си и да не допускаме да измине нито ден, без да сме направили нещо за напредъка на делото Му на земята. Той не очаква от всички еднаква служба. Един може да бъде призван да работи в чужда страна, друг – да даде част от средствата си за поддържане на евангелското дело. Бог приема приноса на всеки. Необходимо е единствено посвещение. Посветените ще чуят небесния призив и ще откликнат.

На всеки участник в Божията благодат Господ посочва какво да прави за другите. Всеки от нас трябва да поеме задължението си и да каже: “Ето ме, изпрати мене”. Независимо дали човек е проповедник на евангелието или лекар, търговец или земеделец, чиновник или механик, на него са възложени отговорности. Работата му е да разкрива на другите евангелието на спасението. Всяко начинание, в което се включва, трябва да бъде средство за постигане на тази цел.

В началото от Елисей не се поиска да направи нещо велико. Обучението му се състоеше все още в изпълняване на съвсем обикновени поръчения. За него се казва, че е поливал вода върху ръцете на господаря си Илия. Желаше да върши всичко, което Господ му нареди, и на всяка стъпка учеше уроците на смирението и служенето. Като придружител на пророка той не спираше да показва верността си във всичко и същевременно всекидневно се посвещаваше на определената му от Бога мисия.

Животът му при Илия не бе без изкушения. Винаги имаше изпитания, но при всеки случай се доверяваше на Бога. Бе изкушаван да мисли за оставения дом, но устоя. Сложил вече ръка на ралото, бе решен да не се обръща назад и въпреки всички изпитания и трудности остана верен на призиванието си.

Службата за Бога се състои в нещо много повече от проповядване на Словото. Службата за Бога означава младите хора да бъдат научени така, както Илия учеше Елисей, да бъдат откъсвани от обикновените задължения и да им се възлагат отговорности в Божието дело – отначало малки, а след това по-големи, за да придобиват сила и опит. В евангелското дело има хора на вратата и на молитвата, които могат да кажат: “Това, което беше отначало, което чухме, което видяхме с очите си, което изгледахме и ръцете ни попипаха за Словото на живота..., това, което сме видели и чули, него възвестяваме и на вас...” Младите неопитни библейски работници трябва да бъдат обучавани чрез истински труд и свързани с опитните Божии служители. Така ще се научат да носят отговорности.

Хората, които се занимават с подготовката на млади работници, вършат благородна работа. Сам Господ сътрудничи на усилията им. А младежите, към които е отправен призивът за посвещение и които имат привилегията да общуват отблизо с искрени и набожни библейски работници, трябва да се възползват от тези възможности. Бог ги е почел, като ги е избрал за служба и ги е поставил там, където могат да получат най-доброто обучение за нея. Те трябва да са смирени, верни, послушни и готови да работят. Ако се подчиняват на Божието напътствие, изпълняват Неговите указания и избират служителите Му за свои съветници, ще се развият като праведни, принципни и непоклатими мъже, на които Бог е възложил длъжности.

Когато евангелието се проповядва в неговата чистота, хората ще бъдат призвани от плуга и от обичайните делови занимания, значително

ангажиращи ума, и ще бъдат обучавани от мъже с опит. След като се научат как да работят успешно, ще започнат да проповядват истината със сила. Чрез чудни изяви на Божието провидение планини от трудности ще бъдат премествани и хвърляни в морето. Вестта, която има толкова голямо значение за жителите на земята, ще бъде чута и разбрана. Хората ще разберат що е истина. Делото ще напредва все повече и повече, докато всички хора на земята бъдат предупредени. Тогава ще дойде свършекът.

Няколко години след призоваването Елисей и Илия работеха заедно, като всеки ден младежът напредваше в подготовката си за делото. Илия бе Божи инструмент за премахването на големи злини. Поддържаното от Ахаав и от езичничката Езавел идолопоклонство бе прелъстило народа, но му бе противодействано решително. Пророците на Ваал бяха изтребени. Целият израилев народ бе силно развълнуван и мнозина започнаха да се връщат към поклонението на Бога. Като наследник на Илия Елисей трябваше с внимателни и търпеливи напътствия да се опита да насочи Израил по верния път. Връзката му с Илия, най-великият пророк след Мойсей, го подготви за делото, което скоро трябваше сам да поеме.

През годините на съвместна работа Илия трябваше от време на време строго да изобличава явни беззакония. Когато непочтеният Ахаав отне лозето на Навутей, точно Илия произнесе пророчество за съдбата и наказанието на целия Ахаавов дом. Когато след смъртта на баща си Ахаав Охозия изостави живия Бог заради култа към акаронския бог Ваал-зевув, настоятелният протест на Илия бе чул още веднъж.

В годините на израилевото отстъпление основаните от Самуил пророчески училища бяха западнали. Елисей ги възстанови, като се погрижи младите хора да получат образование, което би ги довело до възвеличаване и почитане на закона. Три от тези училища – в Галгал, Ветил и Ерихон, са споменати в библейския доклад. Малко преди Илия да бъде грабнат в небето, двамата с Елисей посетиха един от тези центрове на обучение. Тук младите ученици отново получиха уроците, които Божият пророк им бе давал при предишните си посещения. Илия най-много наблегна на високото им призвание да бъдат верни на небесния Бог. Той подчерта също така важността от простота във всяка страна от обучението им. Само по този начин биха могли да бъдат оформени по небесен образ и да се заемат с работа в Господното дело.

Когато Илия видя какво се постига чрез тези училища, сърцето му се зарадва. Реформацията не бе цялостна, но все пак из цялото царство можеше да се види истинността на Божиите думи: "Оставил съм Си обаче в Израила седем хиляди души..."

Докато Елисей придружаваше пророка в пътуването му от училище в училище, вярата и решителността му бяха изпитани още веднъж. В Галгал, а след това във Ветил и Ерихон пророкът го покани да се върне. "Седи тук, моля – каза Илия, – защото Господ ме прати до Ветил". Но в предишните години, когато вървеше след ралото, Елисей се бе научил да не се проваля и да не се обезкуражава. Сега, когато се бе заел да "оре" в друга област на живота, не искаше да бъде отклонен от целта си. Не желаше да се отделя от учителя си, докато има възможност да получава нови познания, необходими за годността му за служене. Без Илия да знае, откровението, че ще бъде грабнат на небето бе дадено на учениците в пророческите училища и на самия Елисей. И сега изпитаният служител на Божия човек не се отделяше от него. Отговорът му всеки път, когато бе поканван да се върне, бе: "Заклевам се в живота на Господа и в живота на душата ти, няма да те оставя".

"И тъй, отидоха и двамата... И като взе Илия кожата си, та го стъгна, удари водата и тя се раздели на едната и на другата страна, така че двамата преминаха по сухо. И когато преминаха, Илия каза на Елисея: Искай какво да ти сторя, преди да бъда отнет от тебе."

Елисей не поиска светска слава или висок пост сред великите хора на земята. Най-много копнееше за голяма мярка от Духа, даден от Бога толкова изобилно на човека, комуто предстоеше да бъде почетен с

грабване. Знаеше, че нищо друго освен вложения в Илия Дух не може да го направи годен за длъжността в Израил, за която Бог го е призовал. Затова помоли Илия с думите: "Моля, нека бъде в мене двоен дял от духа ти".

На тази молба пророкът отговори: "Мъчно нещо поиска ти, но ако ме видиш, когато ме отнемат от тебе, ще ти бъде така; но ако не, не ще бъде. И докато те още ходеха и се разговаряха, ето, огнена колесница и огнени коне, които ги разделиха един от друг; и Илия възлезе с вихрушка на небето".

Илия бе символ на светиите, които ще бъдат живи във времето на второто идване на Христос и изменени в една минута, в миг на око, при последна тръба, без да вкусят смърт. Като представител на хората, които щяха бъдат преобразени по този начин в края на Христовата служба на земята, на Илия бе позволено да застане заедно с Мойсей до Спасителя на Планината на преобразението. В тези прославени мъже учениците видяха в миниатюр царството на изкупените. Те зърнаха Исус облечен в небесна светлина. Чуха глас от облак, който Го обяви за Божи Син. Видяха Мойсей, представител на хората, които ще бъдат възкресени от мъртвите при второто пришествие. Там бе и Илия, представител на онези, които в края на земната история ще бъдат променени от смъртни в безсмъртни и ще бъдат грабнати на небето, без да ги постигне смърт.

Самотен и обезсърчен в пустинята, Илия бе казал, че не иска да живее и се бе помолил да умре. Но Господ в голямата Си милост не бе послушал думите му. Все още му предстоеше много работа и когато тя бъдеше свършена, той не биваше да загине в отчаяние и самота. За него бе определено не да слезе в гроба, а да се издигне с Божии ангели до присъствието на Неговата слава.

А Елисей, като гледаше, извика: "Татко мой, татко мой, колесницата Израилева и конница негова! И не го видях вече. И хвана дрехите си, та ги разкъса на две части. И като дигна кожуха на Илия, който падна от него, върна се и застана на брега на Йордан. И взе кожуха, който падна от Илия, та удари водата и рече: Где е Господ Илиевият Бог? И като удари и той водата, тя се раздели на едната и на другата страна; и Елисей премина. А пророческите ученици, които бяха в Ерихон, като го видяха отсреща, рекоха: Илиевият дух остава на Елисея. И дойдоха да го посрещнат и му се поклониха до земята".

Когато Господ в провидението Си сметне за необходимо да отдели от делото Си този, комуто е дал мъдрост, Той ще подпомага и ще укрепва неговите приемници, ако Го потърсят за помощ и ходят в пътищата Му. Те може да са дори по-мъдри от своите предшественици, защото имат възможност да се обогатят от техния опит и да получат мъдрост от грешките им.

От този момент нататък Елисей зае мястото на Илия. Верният в малкото трябваше да докаже, че е верен и в многото.

3Царе 19:16
3Царе 19:20
3Царе 19:21
Матей 19:16, 21, 22
1Йоаново 1:1, 3
3Царе 19:18
4Царе 2:1-11
По 1Кор. 15:51, 52
4Царе 2:12-15

Глава 18

Изцелението на водите

Във времето на патриарсите долината на река Йордан бе "добре напоявана... като Господнята градина". Точно в тази красива долина Лот реши да си направи дом, като "преместваше шатрите си, докато стигна до Содом". След унищожаването на градовете от равнината околната местност се превърна в пустош и оттогава стана част от Юдейската пустиня.

От хубавата долина остана само къс земя, чиито животодаващи извори и потоци радваха човешките сърца. Т,к, сред житни нивя и горички от палми с фурми и други плодове дръвчета, израилтяните бяха разположили стана си, след като прекосиха река Йордан. Тук за първи път бяха яли от плодовете на обещаната земя. Пред тях се издигаха стените на езическата крепост Ерихон, център на култа към Астарта - най-лошата и най-неморалната форма на ханаанското идолопоклонство. Скоро стените му бяха разрушени и жителите убити. При падането на града бе направено тържествено изявление пред целия Израил: "Проклет пред Господа оня човек, който стане да съгради тоя град Ерихон; със смъртта на първородния си син ще тури основите му и със смъртта на най-младия си син ще постави портите му".

Изминаха пет столетия. Мястото остана пусто и прокълнато от Бога. От проклятието пострадаха дори изворите, които правеха тази част от долината толкова желана. Но в дните на Ахаавовото отстъпление, когато култът към Астарта бе възобновен чрез влиянието на Езавел, Ерихон, древната столица на това поклонение, бе построена отново макар и с ужасни последици за строителя. "... ветилецът Хиил съгради Ерихон; тури основите му със смъртта на първородния си син Авирон и постави вратите му със смъртта на най-младия си син Селув, според словото, което Господ говори чрез Исуса Навиевия син".

Недалеч от града, сред плодоносните горички се намираше едно от пророческите училища. След възнесението на Илия Елисей тръгна натам. По време на престоя му хората от града дойдоха при пророка и казаха: "Виж, молим ти се, местоположението на тоя град е добро, както вижда господарят ни, но водата е лоша, а земята е неплодна". Изворът, който в предишни години бе чист и даваше живот и голямо количество от водата, снабдяваща града и околността, сега бе негодна за употреба.

Елисей отговори на молбата на ерихонските жители с думите: "Донесете ми ново блюдо и турете в него сол". След като ги получи, "слезе при извора на водата, та хвърли солта в него, като рече: Така казва Господ: Изцерих тая вода; не ще има вече от нея ни смърт, ни неплодие".

Изцерението на ерихонската вода бе постигнато не с човешка мъдрост, а чрез чудотворната Божия намеса. Онези, които построиха града наново, не заслужаваха небесните благословения, но въпреки това Бог на небесата, Който "прави слънцето Си да изгрява на злите и на добрите и дава дъжд на праведните и на неправедните", намери за уместно в този случай чрез знак на състрадание да разкрие Своето желание да излекува Израил от духовните му болести.

Възстановяването беше трайно. "Така водата биде изцерена, каквато е и до днес според словото, което Елисей говори". Годишите минаваха век след век и тази част от долината се превръщаше в красив оазис.

Много са духовните уроци, които могат да се научат от историята с изцеряването на водите. Новото блюдо, солта, изворът - във всички тях има много символизъм.

Хвърляйки сол в горчивия извор, Елисей научи израилтяните на същия духовен урок, даден от Спасителя векове по-късно на учениците Му: "Вие сте солта на земята". Попаднала в замърсения извор, солта очисти водите и донесе живот и благословение там, където преди имаше горчивина и смърт. Сравнявайки Своите чада със сол, Бог иска да ги научи, че целта му е, като ги направи поданици на благодатта, да станат средство за спасение на други. Пред целия свят Бог избра народ не само за да го осинови като Свой, но чрез Неговите синове и дъщери светът да получи благодатта, носеща спасение. Авраам не бе избран само с цел да стане

Божи приятел, но и да бъде посредник на особените благословения, които Господ искаше да даде на народите.

Светът има нужда от доказателства за искрено християнство. Отровата на греха действа в сърцето на обществото. Градове и села тънат в грях и морална развала. Светът е изпълнен с болести, страдания и неправда. Навсякъде има хора, живеещи в бедност и нищета, обременени с чувство на вина и загиващи поради липса на спасително влияние. Евангелието на истината е винаги пред тях, но въпреки това те гинат, защото примерът на тези, които трябва да бъдат за тях ухание на живот, е всъщност ухание на смърт. Душите им пият от горчилката, тъй като изворите са отровени, макар че би трябвало да са източници на вечен живот.

Солта трябва да се смеси с веществото, към което се добавя, за да проникне в него и да може да го съхрани. Същото се получава при личните контакти и общуване. Хората биват достигнати от спасителната сила на евангелието. Те не се спасяват като едно цяло, а като отделни личности. Личното влияние е голяма сила. То трябва да действа заедно с Христовото влияние, за да възвисява там, където Христос възвисява, да дава правилни принципи и да спира разпространяването на светската поквара. То трябва да разпръсква благодатта, която единствено Христос може да даде. Трябва да издига, да подслажда живота и характера на хората чрез силата на личния пример, обединена с искрена вяра и любов.

Господ заяви за замърсения ерихонски извор: "Изцерих тая вода; не ще има вече от нея ни смърт, ни неплодие". Изворът символизира отделената от Бога душа. Грехът не само я отделя, но и унищожава у нея желанието и способността да Го опознаем. Чрез греха целият човешки организъм се разстройва; способностите на душата биват принизени. Липсва чистата религия и светостта на сърцето. Преобразяващата Божия сила не е успяла да промени характера. Душата е слаба и поради липса на достатъчна морална сила за победа остава замърсена и покварена.

Всичко се подновява в очистеното сърце. Промяната на характера е свидетелство пред света, че Христос обитава в него. Божият Дух дава нов живот в душата, като мислите и желанията подчинява на Христовата воля. Вътрешният човек се обновява по Божия образ. Слаби и грешни мъже и жени показват на света, че изкупителната сила на благодатта може да направи греховния характер уравновесен и способен да дава изобилни плодове.

Сърцето, което приема Божието слово, не е като изпаряващ се басейн, нито като счупен съд, пропускащ скъпоценното си съдържание. То е като планински поток, подхранван от непресъхващи извори, чиито студени искрящи води скачат от камък на камък и освежават изморените, жадните и наскърбените. То е като постоянно течаща вода, която по течението надолу става все по-дълбока и по-широка, докато накрая животодаващите ѝ води обхванат цялата земя. Потокът, спускащ се надолу с песен, оставя след себе си дар от зеленина и плодородие. Тревата по бреговете му е свежа, зеленината на дърветата е по-гъста, цветята са в по-голямо изобилие. Когато земята опустее и се изпепели под жегата на лятното изгарящо слънце, зелена ивица бележи пътя на реката.

Така е и с истинското Божие чадо. Христовата религия се разкрива като жизнен, всепроникващ принцип, живот, действителност, духовна енергия. Когато сърцето е отворено за небесното влияние на истината и любовта, тези принципи ще се изливат като потоци в пустиня и в пустошта и безводието ще родят плодове.

Когато хората очистени и осветени чрез познаване на библейската истина се заемат от цяло сърце с душеспасителното дело, наистина ще станат ухание за живот. Като пият всеки ден от неизчерпаемия източник на благодатта и познанието, те ще откриват, че сърцата им преливат от Духа на техния Господ и че тяхната всеотдайна служба е физически, умствено и духовно полезна за мнозина. Изморените се освежават, болните възстановяват здравето си, а обременените от греха получават облекчение.

В далечни страни се чува благодарствено възклицание от устата на онези, чиито сърца са били преобразени от грях в правда.

“Давайте и ще ви се дава”, защото Божието слово е “градински извор... кладенец с текуща вода и поточета от Ливан”.

Бит. 13:10:12
Исус Навиев 6:26
3Царе 16:34
4Царе 2:19-21
Матей 5:45
4Царе 2:22
Матей 5:13
Лука 6:38
Песен на песните 4:15

Глава 19

Пророк на мир*

Работата на Елисей като пророк бе в известен смисъл различна от работата на Илия, комуто бяха поверени вести на изобличение и осъждане. Гласът му укоряваше без страх, като призоваваше царя и народа да изоставят злите си пътища. Мисията му бе много по-миролюбива. Той трябваше да подпомогне и утвърди започнатото от Илия дело и да научи народа на Господния път. Боговдъхновеният доклад го рисува като човек, лично общуващ с народа. Придружен от пророческите синове, той носеше лек и радост чрез своите чудеса и служене.

Бе човек с мек и любезен дух, но можеше да бъде строг и това личи от постъпката му, когато по пътя за Ветил бе подигран от безбожни младежи, излезли извън града. Тези млади хора бяха чули за възнесението на Илия и бяха превърнали изключителното събитие в обект на присмех, насочен към Елисей. “Качи се, плешиве! Качи се, плешиве.”¹ При тези присмивателни думи пророкът се обърна и подбуден от Всемогъщия, ги прокле. Последвалото страшно наказание бе от Бога. От дъбравата излязоха две мечки и разкъсаха четиридесет и два души.

Ако Елисей бе допуснал подигравката да остане незабелязана, тълпата щеше да продължи да се гаври и осмива и мисията му да поучава и да спасява в това време на голяма опасност за народа щеше да се провали. Този случай на ужасна строгост бе достатъчен за Елисей да спечели уважението на хората до края на живота си. Цели петдесет години той излизаше и влизаше през портите на Ветил, обхождайки страната от град в град, минавайки през тълпи от безделни, груби и разпуснати млади хора. Никой обаче не му се подиграваше и не се отнасяше несериозно към качествата му на пророк на Всемогъщия.

Дори любезността трябва да има граници. Авторитетът трябва да бъде подкрепян от твърда строгост, иначе мнозина ще го приемат с подигравки и презрение. Така наречената нежност, глезене и угаждане, използвани от родители и настойници за възпитаване на младите, е една от най-големите злини, която може да ги сполети. Във всяко семейство има нужда от твърдост, решителност и поставяне на определени изисквания.

Почитанието, което така липсваше на Елисеевите присмиватели, е добродетел, която трябва да бъде грижливо пазена. Всяко дете трябва да бъде учено на истинско преклонение пред Бога. Божието име никога не бива да се изговаря лекомислено или безразсъдно. Ангелите закриват лицата си, когато го произнасят. Какво благоговение трябва да изразяваме с устата си ние, падналите, грешни същества!

Почтителност трябва да се показва и към Божиите представители – проповедници, учители и родители, призвани да говорят и действат вместо Него. Чрез уважението към тях е почетен Бог.

Любезността също е една от добродетелите на Духа и би било добре да се развива у всеки човек. Тя има сила да смекчава характера, който иначе би бил груб и недодялан. Хората, изповядващи, че са Христови последователи, а са груби, нелюбезни и неприветливи, не са научили нищо от Исус. Тяхната искреност може да не бъде поставяна под съмнение, праведността им да не бъде под въпрос, но искреността и правдата няма да изкупят липсата на любезност и учтивост.

Духът на любезност, с който Елисей можа да повлияе силно в живота на много израилтяни, е записан в историята, разкрит е в приятелските му отношения с едно сунамско семейство. В пътуванията си из царството "... един ден Елисей замина в Сунам, гдето имаше една богата жена; и тя го задържа да яде хляб. И колкото пъти заминаваше, свръщаше там, за да яде хляб". Стопанката на дома видя, че Елисей е "свят Божи човек" и каза на съпруга си: "Да направим, моля, една малка стаичка на стената и да турим в нея за него легло и маса, и стол, и светилник, за да свръща там, когато дохожда при нас". Елисей често идваше под този покрив благодарен за спокойствието и мира. Любезността на жената не остана незабелязана за Бога. Домът ѝ бе без деца и скоро Господ я възнагради за гостоприемството, като ѝ подари син.

Минаха години. Детето стана достатъчно голямо, за да излиза на полето с жетварите. Един ден бе поразено от жегата "и рече на баща си: Главата ми! Главата ми!" Бащата нареди на един момък да отнесе детето при майката. "И детето седя на коленете ѝ до пладне и тогава умря. И тя се качи, та го положи на леглото на Божия човек и като затвори вратата след него, излезе."

В мъката си сунамката реши да отиде при Елисей за помощ, намиращ се по това време на планината Кармил. Придружена от слугата си, тя веднага тръгна на път. "А Божият човек, като я видя отдалеч, рече на слугата си Гиезий: Ето там сунамката! Сега, прочее, тичай да я посрещнеш и кажи ѝ: Добре ли си? Добре ли е мъжът ти? Добре ли е детето?" Слугата изпълни нареденото, но ужасената майка пожела да разкрие причината за мъката си едва когато стигна до Елисей. След като чу за загубата ѝ, пророкът нареди на Гиезий: "Препашаи кръста си, вземи тоягата ми в ръка, та иди. Ако срещнеш човек, да го не поздравиш, а ако те поздрави някой, да му не отговориш; и положи тоягата ми върху лицето на детето".

Но майката не се примири, докато самият Елисей не тръгна с нея. "Заклевам се в живота на Господа и в живота на душата ти, няма да те оставя", настоя жената. "И така, той стана, та отиде подир нея. А Гиезий мина пред тях и положи тоягата върху лицето на детето; но нямаше ни глас, нито слушане. Затова се върна да го посрещне и му извести, казвайки: Детето не се събуди."

Когато стигнаха до къщата, пророкът се качи в стаята, където лежеше мъртвото дете, "затвори вратата зад тях двамата и помоли се Господу. Тогава се качи, та легна върху детето и като тури устата върху неговите уста и очите си върху неговите очи и ръцете си върху неговите ръце, простря се върху него; и стопли се тялото на детето. После се оттегли, та ходеше насам-натам из къщата, тогава пак се качи, та се простря върху него; и детето кихна седем пъти, и детето отвори очите си".

Елисей извика Гиезий и му нареди да повика майката. "И когато влезе при него, рече ѝ: Вземи сина си. И тя влезе, падна на нозете му, та се поклони до земята и дигна сина си, та излезе."

Така вярата на жената бе възнаградена. Христос, великият Дарител на живот, ѝ върна сина. По същия начин ще бъдат възнаградени Неговите верни, когато при второто Му идване смъртта загуби жилото си, а победата на гроба, за която е претендирала, бъде отнета. Тогава Бог ще върне на служителите Си заграбените им от смъртта деца. "Така казва Господ: Глас

се чува в Рама, ридание и горчиво плакане; Рахил оплаква чадата си и не иска да се утеши за чадата си, защото ги няма. Така казва Господ: Въздържай гласа си от плач и очите си от сълзи, защото делото ти ще се възнагради, казва Господ, и те ще се върнат от земята на неприятеля. Има надежда за сетнините ти, казва Господ, и чадата ти ще се върнат в своите предели"2.

Исус утешава скръбта ни за мъртвите с вест на безкрайна любов: "От силата на преизподнята ще ги изкупя, от смърт ще ги избавя. О смърт! Где са язвите ти? О преизподньо! Где е погубителната ти сила?"3 "Бях мъртъв и ето, живея до вечни векове; и имам ключовете на смъртта и на ада"4. "Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба; и мъртвите в Христа ще възкръснат по-напред. После ние, които сме останали живи, ще бъдем грабнати заедно с тях в облаците да посрещнем Господа във въздуха; и така ще бъдем всякога с Господа"5.

В службата си сред хората Елисей, подобно на Спасителя на човечеството, чийто символ бе, съчетаваше лекуването с поучение. Във всичките си действия вярно и неуморно се стремеше да поддържа и укрепва важната образователна дейност на пророческите училища. Според Божието провидение думите на наставление към групите събрани младежи бяха потвърдени от неоспоримите доказателства за намесата на Светия Дух, а понякога и от други непогрешими свидетелства за авторитета му като служител на Йехова.

При едно от посещенията си в училището в Галгал той отне отровата от един котел. "... имаше глад в земята; и като седяха пред него пророческите ученици, та го слушаха, рече на слугата си: Тури големия котел, та свари вариво за пророческите ученици. Затова един излезе на полето, за да набере зеленище и като намери диво растение, набра от него диви тиквички, та напълни дрехата си и се върна и ги нарязва в котела с варивото, понеже не знаеше, че са отровни. После сипаха на човеците да ядат, а като ядоха от варивото, извикаха, казвайки: Божи човече, смърт има в котела! И не можеха да ядат от него. А той рече: Тогава донесете брашно. И като го хвърли в котела, рече: Сипи на хората да ядат. И нямаше нищо отровно в котела."

Докато все още върлуваше глад в страната, Елисей пак нахрани в Галгал сто души с подарените му от "един човек от Ваалсалиса" "хляб от първите плодове, двадесет ечемичени хляба и пресни класове жито небелени". При него имаше хора, които се нуждаеха от храна. Когато подаръкът бе направен, той каза на слугата си: "Дай на хората да ядат, защото така казва Господ: Ще се нахранят и ще остане излишък. Тогава сложи пред тях, та се нахраниха и остана излишък според Господното слово".

Каква благодат прояви Христос с чудото да задоволи глада на хората чрез вестителя! Много пъти след този случай, макар и не винаги толкова явно и забележително, Господ Исус върши чудеса, за да удовлетвори човешките нужди. Ако имахме ясно духовно зрение, щяхме да разбираме по-добре, отколкото сега, Божиите действия на състрадание към човешките чада.

Само Божията благодат може да направи нещо съвсем малко да бъде достатъчно за всички. В Божията десница то може да се увеличи стократно. Бог може да постави "трапеза в пустинята" чрез Своите източници. С докосването на десницата Си Той може да наспори оскъдната храна и да я направи достатъчна за всички. Именно Неговата сила умножи хлябовете и зърното в ръцете на пророческите синове.

В дните на земната Христова служба, когато Той извърши подобно чудо, нахранвайки множествата, бе проявено същото неверие, каквото проявиха хората, общували с древния пророк. "Що! - възкликна слугата на Елисей. - Да сложа ли това пред стотина човека?" Когато Исус нареди на учениците Си да дадат на множеството да яде, те отговориха: "Нямаме

повече от пет хляба и две риби, освен да отидем ли и да купим храна за всички тия люде?"⁶ Как ще стигне това за толкова много хора?

Този случай е урок за Божиите чада от всеки век. Когато Господ възложи някаква работа, хората да не питат доколко разумна е заповедта или вероятните последици от усилията им да я извършат. Наличното количество в ръцете им може да изглежда недостатъчно да задоволи нуждата, но в Божиите ръце то ще се окаже повече от достатъчно. Слугата "сложи пред тях, та се нахраниха и остана излишък според Господнето слово".

Голямата нужда на съвременната църква е да разбере по-добре отношението на Бога към изкупените чрез жертвата на сина Му, както и да спечели по-голяма вяра в напредъка на Божието дело на земята. Никой да не губи време, като оплаква недостатъчността на източниците, с които разполага. Външният вид може да е съвсем необещаващ, но енергичността и доверието в Бога ще ги умножат. Дарът, донесен Му с благодарност и с молитва за благословение, ще нарасне така, както нарасна храната, дадена на пророческите синове и на измореното множество.

- * Тази глава е основана на 4Царе 4
- 1 4Царе 2:23
- 2 Еремия 31:15-17
- 3 Осия 13:14
- 4 Откр. 1:18
- 5 1Сол. 4:16, 17
- 6 Лука 9:13

Глава 20

Нееман*

"А Нееман, военачалникът на сирийския цар, беше човек велик и почитан пред господаря си, понеже чрез него Господ бе дал избавление на Сирия; при това беше човек силен и храбър, но беше прокажен."

Сирийският цар Венадад бе разгромил израилевата войска в битката, гибелна за Ахаав. Оттогава сирийците водеха непрестанна война по границата срещу Израил. При едно от нападенията бяха отвели младо момиче, което в земята на пленничеството "служуваше на Неемановата жена". Въпреки че бе робиня и далеч от дома си, тази девойка бе един от Божиите свидетели, които, без да съзнават, изпълняваха целта, заради която Бог бе избрал Израил за Свой народ. Докато прислужваше в езическия дом, в нея се появи съчувствие към господаря ѝ. Спомняйки си за извършените от Елисей удивителни чудеса на изцеление, тя каза на господарката си: "Ако беше господарят ми при пророка, който е в Самария, и той би го излекувал от проказата му!" Знаеше, че небесната сила бе с Елисей и вярваше, че Нееман може да бъде излекуван с нея.

Поведението на пленената девойка, обноските ѝ в езическия дом са красноречиво свидетелство за силата на ранното домашно възпитание. Няма по-висше поръчение, поверено на бащите и майките, от поръчението, свързано с грижите и възпитанието на децата им. Родителите трябва да положат основите на навиците и характера. С примера и поученията си те до голяма степен определят бъдещето на своите чада.

Щастливи са онези от тях, чийто живот е истинско отражение на Божието естество, така че обещанията и заповедите на Бога събуждат в детето чувство на благодарност и уважение. Бащи и майки, които с нежността, справедливостта и дълготърпението си предават на детето любовта, справедливостта и дълготърпението на Бога, и които го учат да ги обича, да им се доверява и да ги слуша, всъщност го учат да обича, да се доверява и да бъде послушно на небесния Баща. Родители, които дават

на децата си този дар, им подаряват съкровище, по-скъпоценно от богатството на всички векове, съкровище, трайно като вечността.

Не знаем децата ни в каква област от живота ще бъдат призвани да служат. Те могат да прекарат дните си в дома, да се заемат с обикновени занаяти или да станат проповедници на евангелието в езически страни, но все пак всички са призвани да бъдат мисионери за Бога, служители на милостта. Те трябва да получат възпитание, което ще им помогне, като работят всеотдайно, да застанат на Христова страна.

Когато ѝ говореха за Бога, родителите на тази еврейска девойка не знаеха каква ще бъде участта ѝ, но те изпълниха с вярност повереното им задължение. И в дома на сирийския военачалник детето им свидетелстваше за Бога, Когото се бе научила да почита.

Нееман чу това, което момичето каза на господарката си. Получи разрешение от царя и тръгна да търси изцеление, взимайки със себе си "десет таланта сребро, шест хиляди жълтици и десет премени дрехи". Взе и писмо от сирийския цар до израилевия цар, в което пишеше: "... пратих до тебе слугата си Неемана, за да го изцериш от проказата му". След като царят на Израил прочете писмото, "раздра дрехите си и рече: Бог ли съм аз, за да умъртъвявам и да съживявам, та праща до мене да изцера човека от проказата му? Моля, прочее, разсъдете и вижте как търси повод за скарване с мене".

Елисей разбра за случилото се и изпрати вест на царя: "Защо си раздрал дрехите си? Нека дойде сега при мене и ще познае, че има пророк в Израиля.

И така, Нееман дойде с конете си и с колесниците си, та застана при вратата на Елисеевата къща". Чрез вестител пророкът му нареди: "Иди, окъпи се седем пъти в Йордан и ще се обновят месата ти, и ще се очистиш".

Нееман бе очаквал някаква чудна изява на небесна сила. "Ето, аз мислех, че той непременно ще излезе при мене, ще застане и ще призове името на Господа своя Бог и ще помаха ръката си върху мястото и така ще изцери прокажения." Съветът да се умие в Йордан засегна гордостта му и той обиден и разочарован възкликна: "Реките на Дамаск, Авана и Фарфар не струват ли повече от всичките води на Израиля?... Затова той се обърна и си отиде много разгневен".

Гордият дух на Нееман се възпротиви на Елисеевия съвет. Споменатите от сирийския военачалник реки бяха изключително красиви с горичките около тях и мнозина се тълпяха по бреговете на тези привлекателни потоци, за да се поклонят на езическите си богове. За Нееман не би било унижение да се потопи в някоя от тези реки. Но да се излекува можеше само ако спази особените напътствия на пророка. Само доброволното послушание можеше да донесе желания резултат.

Слугите на Нееман го помолиха да изпълни указанията на Елисей. "... ако ти беше заръчал пророкът нещо голямо, не би ли го извършил? - настояха те. - Колко повече, прочее, като ти казва! Окъпи се и очисти се!" Вратата на Нееман бе подложена на изпит, а в същото време гордостта му се бореше за надмощие. Победи вратата. Честолюбивият сириец потисна гордостта на сърцето и смирено се подчини на изявената Божия воля. Седем пъти се потопи в Йордан "според думите на Божия човек" и вратата му бе възнаградена. "И месата му се обновиха като месата на малко дете, и очисти се."

С благодарност "се върна при Божия човек с цялата си дружина" и с готовност изповяда: "Ето, сега узнах, че няма Бог в целия свят освен в Израиля".

В съответствие с обичая от онова време Нееман помоли Елисей да приеме скъп подарък. Пророкът отказа. Не желаше да получи заплащане за благословието, което Бог в милостта Си му бе дал. "Заклевам се в живота на Господа, Комуто слугувам, не ща да приема." Сириецът "го принуждаваше да приеме; но отказа".

“Тогава Нееман рече: Ако не, то нека се даде, моля, на слугата ти товар за две мъски от тая пръст, защото слугата ти не ще вече да принася ни всеизгаряне, нито жертва на други богове освен на Господа. Господ да прости това нещо на слугата ти, ако, когато влиза господарят ми в капището на Римона, за да се поклони там, и се подпира на ръката ми, се навеждам и аз в капището на Римона; като се навеждам в капището на Римона, Господ да прости това нещо на слугата ти!

И рече му иди с мир. И така, той отиде от него на известно разстояние.”

През всички тези години Гиезий, слугата на Елисей, бе имал възможност да развие себеотрицателен характер като характера на своя господар. Имаше привилегията да стане благороден знаменосец в Господното войнство. Можа да се възползва от най-добрите дарби на Небето, но щом ги отхвърли, започна да ламти за примамките на светското богатство. Сега скритите копнежи на алчните му желаниа го доведоха до състоянието да се поддаде на силното изкушение. Гиезий си помисли: “Ето, господарят ми се посвени, та не взе от ръката на тоя сириец Нееман това, което донесе; но... аз ще се завтека подир него и ще взема нещо от него”. И така, скришом “Гиезий се завтече подир Неемана”.

“А Нееман, когато видя, че тича подир него, скочи от колесницата да го посрещне и рече: Добре ли е с всички ви?” Тогава Гиезий излъга преднамерено: “Господарят ми ме прати да река: Ето, тъкмо сега дойдоха у мене от хълмистата земя на Ефрема двама младежи от пророческите ученици; дай им, моля, един талант сребро и премени дрехи”. Нееман с радост откликна на тази молба и му даде два таланта сребро вместо един “заедно с две премени дрехи”. И Нееман нареди на слугите си да тръгнат обратно със съкровището.

Близо до дома на Елисей Гиезий освободи слугите и скри среброто и одеждите. След това “влезе, та застана пред господаря си”. За да избегне укора, излъга втори път. Запитан от пророка: “Отгде идеш?”, Гиезий отговори: “Слугата ти не е ходил никъде”.

Тогава дойде строгото изобличение, което показва, че Елисей знае всичко. “Не отиде ли сърцето ми с тебе, когато се върна човекът от колесницата си, за да те посрещне? Време ли е да приемеш пари и да приемеш дрехи, маслини и лозя, овци и говеда, слуги и слугини? Затова Неемановата проказа ще се залепи за тебе и за рода ти до века. И той излезе от присъствието му прокажен, бял като сняг.”

Сериозни са уроците, които научаваме от преживяването на човека, комуто бяха дадени изключително големи и святи привилегии. Постъпката на Гиезий бе от такъв характер, че стана камък за препъване в пътя на Нееман, чийто ум бе озарен от чудна светлина и който бе благоприятно разположен към поклонението на живия Бог. За измамата на Гиезий не можеше да има никакво оправдание. До деня на смъртта си той остана прокажен, прокълнат от Бога и отбягван от хората.

“Лъжливият свидетел няма да остане ненаказан и който издиша лъжи, няма да избегне”¹. Хората могат да скрият злите си дела от човешки очи, но не могат да измамят Бога. “Но всичко е голо и разкрито пред очите на Този, на Когото има да отговаряме”². Гиезий мислеше, че ще излъже Елисей, но Бог разкри на пророка Си думите, изговорени на Нееман, както и всяка подробност от срещата им.

Истината е от Бога. Лъжата в различните ѝ форми е от Сатана. Всеки, който по какъвто и да е начин се отклонява от правата линия на истината, се предава под властта на Лукавия. Научилите се от Христос хора не биха участвали в “безплодните дела на тъмнината”³. В говор и в постъпки те ще бъдат естествени, откровени и истинни, защото се приготвят за общуване със светиите, в чийто уста “не се намери лъжа”⁴.

Чудната вяра на Нееман бе спомената и коментирана от Спасителя като урок за всички, които твърдят, че служат на Бога векове след завръщането на Нееман в родната Сирия излекуван физически и преобразен по дух. “... много прокажени имаше в Израил във времето на пророк Елисея

- заяви Спасителят, - но никой от тях не бе очистен, а само сириецът Нееман"5. Бог отмина много прокажени в Израил, тъй като неверието им бе затворило вратата на благодатта. В Божиите очи един езически благородник, верен на убежденията си за добро и чувстващ необходимостта от помощ, бе по-достоеен за благословение, отколкото болните в Израил, пренебрегвали и презирали дадените им от Бога привилегии. Бог работи за хората, които оценяват Неговите милости и откликват на дадената от небето светлина.

Днес във всяка страна има искрени по сърце хора и небесната светлина грее над тях. Ако поддържат верността си в онова, което смятат за свое задължение, ще им бъде давана все по-голяма светлина, докато накрая, подобно на Нееман от древността, стигнат до признанието, че "няма Бог в целия свят" освен живия Бог, Твореца.

Към всяка искрена душа, "която ходи в тъмнина и няма светлина", е отправена поканата: "... нека се уповава на името Господне и нека се обляга на своя Бог". "Защото от древността не се е чуло, до уши не е стигнало, око не е видяло друг бог освен Тебе да е извършил такива дела за ония, които го чакат. Посрещаш с благост този, който радостно върши правда, дори ония, които си спомнят за тебе в пътищата Ти"6.

* Тази глава е основана на 4Царе 5

1 Пр. 19:5

2 Евр. 4:13

3 Еф. 5:11

4 Откр. 14:5

5 Лука 4:27

6 Исаия 50:10, 64:4, 5

Глава 21

Краят на Елисеевата служба

Призован за пророческа служба, докато Ахаав все още царуваше, Елисей бе станал свидетел на много промени в Израилевото царство. Наказание след наказание се бяха изливали над израилтяните по време на царуването на сириец Азаил, помазан за бич Божи над отстъпилия народ. Предприетите строги мерки за реформа, започнати от Ииуй, бяха довели до унищожаването на целия Ахаавов дом. В продължителните войни със сирийците наследникът на Ииуй Йоахаз бе загубил някои от градовете на изток от Йордан. За известно време изглеждаше, че сирийците могат да спечелят контрол над цялото царство. Но започнатата от Илия и продължена от Елисей реформация бе подбудила много хора да търсят Бога. Олтарите на Ваал бяха изоставени и Божието намерение бавно, но сигурно се изпълняваше в живота на избраните да Му служат от цяло сърце.

Бог допусна съгрешилият Израил да бъде наказан от сирийците точно поради любовта Си към него. Тъй като изпитваше състрадание към хората със слаби морални сили, Господ подбуди Ииуй да убие безбожната Езавел и целия Ахаавов дом. Чрез милостивото Божие провидение свещениците на Ваал и Астарта бяха отстранени още веднъж, а езическите им олтари разрушени. В мъдростта Си Бог предвидя, че ако изкушенията бъдат премахнати, някои ще изоставят езичеството и ще погледнат нагоре. Ето защо Той допускаше да ги сполетяват бедствие след бедствие. Наказанията Му бяха съпроводени с милости. Когато постигна Своите цели, изля благоволенieto Си върху научилите се да Го търсят.

Докато силите на доброто и злото се бореха за надмощие и Сатана правеше всичко по силите си, за да довърши унищожението, започнато по време на царуването на Ахаав и Езавел, Елисей продължаваше да свидетелства. Той се сблъска с противопоставяне, но въпреки всичко никой

не можеше да обори думите му. В цялото царство хората го почитаха и уважаваха. Мнозина идваха при него за съвет. Езавел бе още жива, когато израилевият цар Йорам потърси мъдростта му. Веднъж в Дамаск той бе посетен от вестители, пратени от сирийския цар Венадад, желаещ да научи дали ще умре от сполетялата го болест. На всички пророкът свидетелстваше истинно във време, когато правдата навсякъде се изопачаваше, а по-голямата част от народа бе въстанала в открит бунт против Небето.

Бог никога не изостави Своя избран вестител. Веднъж, по време на сирийското нашествие, царят на Сирия се опита да убие Елисей, тъй като уведомяваше израилевия цар за плановете на неприятеля. Сирийският цар се бе посъветвал със служителите, казвайки: "На еди кое си място ще разположа стана си". Господ разкри този план на Елисей и той извести на израилевия цар: "Пази се да не минеш през това място, защото сирийците са слезли там. И израилевият цар прати до мястото, за което Божият човек му каза и го предупреди; и опази се оттам не веднъж и дважд.

И сърцето на сирийския цар се смути поради това нещо; затуй свика слугите си, та им каза: Не щете ли да ми обадите кой от нашите е за израилевия цар? А един от слугите му каза: Никой, господарю мой царю; но пророкът, който е в Израиля, Елисей, известява на израилевия цар думите, които говореш в спалнята си".

Решен да отстрани пророка от пътя си, сирийският цар заповяда: "Идете, научете се где е, за да пратя да го заловят". Елисей бе в Дотан и царят, узнал това, изпрати натам "коне, колесници и голяма войска, които дойдоха през нощта и обиколиха града. И на сутринта, когато слугата на Божия човек стана, та излезе, ето, войска с коне и колесници беше обиколила града".

Ужасен, слугата на Елисей веднага му извести за случилото се. "Ах, господарю мой! Какво ще правим?"

"Не бой се - отговори пророкът, - защото ония, които са с нас, важат повече от ония, които са с тях." И тогава, за да може слугата сам да се увери, "помоли се Елисей, казвайки: Моля ти се, Господи, отвори му очите, за да види. И Господ отвори очите на слугата, та видя и ето, хълмът бе пълен с огнени коне и колесници около Елисея." Войска от небесни ангели бе застанала между Божия служител и въоръжената група. Тя бе дошла с голяма сила, но не да унищожи или да изиска поклонение, а да застане около слабите и безпомощни Господни служители.

Когато ги сполетят трудности и очевидно няма изход, Божиите люде трябва да се уповават единствено на Господа.

Докато сирийските войници напредваха смело, без да осъзнават присъствието на невидимото небесно войнство, "Елисей се помоли Господу, казвайки: Моля Ти се, поразии тия люде със слепота. И поразии ги със слепота, според както каза Елисей. Тогава Елисей им рече: Не е тоя пътят, нито е тоя градът; дойдете подир мене и ще ви заведа при човека, когото търсите. И отведе ги в Самария.

И щом стигнаха в Самария, Елисей рече: Господи, отвори очите на тези, за да видят. И Господ отвори очите им, та видяха; и ето, бяха всред Самария. А когато ги видя, израилевият цар рече на Елисея: Да ги поразя ли, татко? Да ги поразя ли?

А той отговори: Не ги поразявай. Поразил ли би ти ония, които би пленил с меча си и с лъка си? Сложи им хляб и вода, за да ядат и пият; и нека отидат при господаря си. И така, той им сложи много ястия; и след като ядоха и пиха, пушна ги, та отидоха при господаря си".

След този случай известно време Израил не бе атакуван от сирийците. Но по-късно, при решителното управление на енергичния цар Азаил сирийските войски стигнаха до Самария и я обсадиха. Никога Израил не е бил в толкова тежко положение, както при тази обсада. Греховете на бащите наистина се стовариха върху чадата и върху чадата на техните чада. Ужасът от продължителния глад подтикваше израилевия цар към отчаяни постъпки, но Елисей предсказа, че ще се спасят още на следващия ден.

С приближаването на утрото Господ направи така, че "да се чуе в стана на сирийците тропот от колесници и тропот от коне, тропот от голяма войска". Обзети от страх, те "бяха станали и побягнаха в полусветлината, като оставиха шатрите си, конете си и ослите си - целия стан, както си беше - и бяха побягнаха за живота си", без да се спират никъде по пътя, докато не прекосиха Йордан.

През нощта след бягството четирима прокажени, намиращи се край градските порти, отчаяни от глада, намислиха да отидат в сирийския лагер и да се оставят на милостта на войниците, надявайки се с това да предизвикат тяхната симпатия и да получат храна. Какво бе удивлението им, когато, проникнали в стана, не видяха никакъв човек. Без да има кой да им пречи и забранява, те "влязоха в един шатър, та ядоха и пиха, и взеха от там сребро, злато и дрехи и отидоха, та ги скриха; после, връщайки се, влязоха в друг шатър, взеха и от там и отидоха, та скриха взетото. Тогава рекоха помежду си: Ние не правим добре; тоя ден е ден на добри вести". Бързо се върнаха в града и занесоха добрата новина.

Плячката бе голяма. Толкова много беше храната през този ден, че "една сата чисто брашно се продаваше за един сикъл и две сати ечемик - за един сикъл", както Елисей бе предсказал предишния ден. "Според Господнето слово" Божието име още веднъж бе прославлено пред езичниците чрез Неговия пророк в Израил.

Така Божият човек продължи да работи години наред, служейки вярно на народа, а във време на криза беше до царете като мъдър съветник. Дългите години, когато управници и народ бяха отстъпили в езичество, извършиха пагубното си дело. Навсякъде все още личаха мрачните от това, но въпреки всичко на различни места имаше хора, които решително отказваха да преклонят коляно пред Ваал. Докато Елисей продължаваше реформацията, мнозина изоставиха езичеството и познаха радостта от поклонението пред истинския Бог. Окуражен от чудесата на Божествена благодат, пророкът закопня още повече да достигне всички искрени по сърце. Навсякъде, където отиваше, се стремеше да бъде проповедник на правдата.

От човешка гледна точка духовното възстановяване на народа бе толкова безнадеждно, колкото е и днес за Божиите служители, които работят в мрачните кътчета на земята. Но Христовата църква е Божие средство за провъзгласяване на истината. Господ ѝ дава силата да извърши особено дело и ако Му бъде вярна и спазва Неговите заповеди, в нея ще обитава превъзходството на Божествената сила. Остане ли вярна на завета, срещу нея не ще има земна сила, която би могла да ѝ се противопостави. Силите на врага ще могат да ѝ се противят дотолкова, доколкото плявата се противи на вятъра.

Църквата ще стигне до зората на слънчев и славен ден, ако се облече с одеждата на Божията правда и се освободи от верноподанството си към света.

Бог призовава Своите верни да окуражават невярващите и отчаяните. Обърнете се към Господ, вие пленници на надеждата. Търсете сила от Бога, от живия Бог. Показвайте непоклатима, смирена вяра в Неговата сила и желание да спасява. Когато с вяра се хванем за силата Му, Той ще промени, по чуден начин ще промени и най-безнадеждните и отчайващи обстоятелства. Ще направи това за слава на името Си.

При пътуванията си от място на място из цялото израилево царство Елисей не престана да се интересува от утвърждаването на пророческите училища. Бог бе с него където и да се намираще, давайки му способност да говори и сила да върши чудеса. Веднъж "пророческите ученици казаха на Елисея: Ето сега мястото, гдето живеем, та внимаваме пред тебе, е тясно за нас. Нека отидем, молим, до Йордан и от там да вземем всеки по една греда и да си построим там място, гдето да живеем". Пророкът отиде с тях до Йордан, като ги подкрепяше с присъствието си, даваше им наставления и дори извърши чудо, за да им помогне в работата. "А един от тях, като сечеше греда, желязото падна във водата и той извика, и рече: Ах,

господарю мой! То беше взето назаем! А Божият човек рече: Где падна? И показа му мястото. Тогава той отсече едно дръвце, та го хвърли там; и желязото изплава. И рече: Вземи си го. И той простря ръка, та го взе”.

Толкова успешна бе службата на пророка и толкова значително бе влиянието му, че на смъртния му одър дори младият цар Йоас – идолопоклонник и неуважаващ Бога, го призна за баща на Израил и в негово присъствие го обяви за по-ценен от армия с коне и колесници във време на бедствие. В Писанието се казва: "... Елисей се разболя от болестта, от която умря. И израилевият цар слезе при него, та плака над него, като рече: Татко мой! Татко мой! Колесница израилева и конница негова!”.

За много нуждаещи се измъчени души пророкът бе като мъдър и съчувстващ баща. В този случай той не отблъсна безбожния младеж, толкова недостоеен за поверения му пост и все пак толкова нуждаещ се от съвет. В провидението Си Бог даде възможност на царя да изкупи миналите си провали и да помогне за напредъка на царството. Враговете сирийци, заемащи земите на изток от Йордан, трябваше да бъдат отблъснати. Божията сила още веднъж щеше да се изяви в полза на грешащия Израил.

Умиращият Елисей нареди на царя: "Вземи лък и стрели". Йоас се подчини. Тогава пророкът каза: "Тури ръката си на лъка. И като тури ръката си, Елисей положи ръцете си върху ръцете на царя и рече: Отвори източния прозорец" – гледащ към градовете отвъд Йордан, завладени от сирийците. Когато царят отвори решетъчния прозорец, Елисей му нареди да стреля. Докато стрелата летеше, на пророка му бе внушено да каже: "Стрелата на Господнето спасение! Да! стрелата на избавлението от сирийците! Защото ще поразииш сирийците в Афек, докле ги довършиш”.

Сега пророкът изпита вярата на царя. Заповядвайки му да вземе стрелата, каза: "Удряй на земята". Царят удари три пъти по земята и след това ръката му застина. "Трябваше да удариш пет или шест пъти – възкликна учуденият Елисей. – Тогава щеше да удариш сирийците, докле ги довършиш; но сега само три пъти ще поразииш сирийците”.

Тук се крие урок за всички, заемащи отговорен пост. Когато Бог открива път за постигане на определено дело и дава увереност за успех, избраният инструмент трябва да направи всичко по силите си, за да осъществи обещания резултат. Успехът ще бъде съразмерен на ентузиазма и упоритостта, с която се извършва работата. Бог може да върши чудеса за народа Си само ако народът действа енергично. За делото Си Господ призовава посветени хора, които имат морална сила и гореща любов към душите, както и никога неотслабващо усърдие. За такива работници никоя задача няма да е прекалено трудна, никоя ситуация – безнадеждна. Те ще продължават да работят без страх, докато очевидното поражение се превърне в славна победа. Нито затворническите стени, нито очакващата ги мъченическа смърт ще ги принудят да се отклонят от целта си да бъдат Божии съработници за установяването на Неговото царство.

Делото на Елисей завърши със съвета и насърчението, дадени на Йоас. Този, върху когото бе излята пълна мяра от духа на Илия, бе останал верен до края. Никога не бе отстъпил. Никога не бе загубил упование в силата на Всемогъщия. Всеки път, когато пътят пред него изглеждаше затворен, продължаваше да напредва с вяра и Бог уважаваше доверието му и премахваше трудностите.

На Елисей не бе дадено да последва учителя си в огнена колесница. Бог допусна да бъде съкрушен от продължителна болест. През дългите часове на човешка слабост и страдание вярата му се държеше здраво за Божиите обещания и той винаги виждаше около себе си небесни вестители, носещи утеха и мир. Както на Дотанските височини бе видял заобикалящото го небесно множество, огнените израилеви колесници и конници, така сега усещаше присъствието на състрадаващия му ангел и това го поддържаше. През целия си живот бе упражнявал силна вяра. Докато напредваше в познание за Божиите дела и за Неговата милостива любов, вярата му узря в непоколебимо доверие в Бога. Когато смъртта го повика, бе готов да си почине от делата си.

“Скъпоценна е пред Господа смъртта на светиите му.” “А праведният и в смъртта си има упование.” Елисей можеше да каже уверено заедно с псалмиста: “Но Бог ще изкупи душата ми от силата на преизподнята; защото ще ме приеме”. С радостно възклицаване Елисей можеше да свидетелства: “Защото знаая, че е жив изкупителят ми и че в последно време ще застане на земята”. “А аз ще видя лицето Ти в правда. Когато се събудя, ще се наситя от изгледа Ти”.

Виж 4Царе 6 гл.

Внук на Азаил, който бе определен за бич Божи над Израил.

Виж 4Царе 7:5-16

4Царе 6:1, 2

4Царе 6:5-7

4Царе 13:14

4Царе 13:15-19

Пс. 116:15

Пр. 14:32

Пс. 49:15

Йов 19:25

Пс. 17:15

Глава 22

“Големият град Ниневия”

В дните на разделения Израил Ниневия – столицата на асирийското царство, бе сред най-големите градове на древния свят. Основана на плодородните брегове на Тигър малко след разпръскването на народите около вавилонската кула, тя бе процъфтявала през вековете, докато накрая стана “твърде голям град, който изискваше три дни, за да се обходи”.

Във времето на най-голямото си благоденствие градът бе станал център на престъпността и безчестието. Божият Дух го е охарактеризирал като “кръвнишки град..., пълен с лъжа и грабеж”. С образен език пророк Наум го сравнява с жесток, хищен лъв. “Защото върху кого – пита пророкът – не е падало всякога нечестието ти?”

И все пак, колкото и нечестив да беше, градът Ниневия още не се бе предал напълно на злото. Този, Който “наблюдава всичките човешки чада” и “открива всичко, що е скъпоценно”, видя в онзи град мнозина, които търсят нещо по-добро и по-висше и ако им бе дадена възможността да научат за живия Бог, биха изоставили злите си дела и биха Му се поклонявали. И така в мъдростта Си Бог им се разкри по непогрешим начин, за да ги доведе, ако е възможно, до покаяние.

Избраният инструмент за това дело бе пророк Йона, Аматиевият син. Господното слово към него бе: “Стани, иди в големия град Ниневия и викай против него, защото нечестието му възлезе пред Мене.”

Когато пророкът помисли за трудностите и за сякаш неизпълнимото поръчение, бе изкушен да се усъмни в разумността на призива. От човешка гледна точка като че нищо не можеше да се постигне в гордия град с провъзгласяването на такава вест. Той забрави за момент, че Бог, Комуто служи, е всемъдър и всесилен. Докато се колебаеше и съмняваше, Сатана го изпълни с обезсърчение. Обхвана го голям страх и побягна към Тарсис. Когато “слезе в Йопия” и намери кораб, готов за отплаване, “плати за превоза си и влезе в него, за да отиде с тях”.

Голяма бе отговорността, възложена на Йона чрез това поръчение. И все пак Този, Който го бе натоварил да отиде там, можеше да поддържа служителя Си и да му даде успех. Ако пророкът се бе подчинил, без да се съмнява, щеше да си спести много мъчителни преживявания и да получи изобилно благословение. Но въпреки това Господ не го изостави в часа на

отчаянието му. Чрез низ от изпитания и необикновени случки бе възвърнато доверието му в Бога и в Неговата неограничена сила да спасява.

Ако при първия призив бе размислил спокойно, може би щеше да осъзнае колко глупаво бе да избяга от възложените му отговорности. И в безумното си бягство не бе оставен необезпокояван за дълго. "Но Господ подигна силен вятър по морето и стана голяма буря в морето, тъй че корабът изглеждаше, че ще се разбие. Тогава моряците уплашени извикаха всеки към своя бог и хвърлиха в морето стоките, които бяха в кораба, за да олекне от тях; а Йона бе слязъл и легнал в дъното на кораба, и спеше дълбоко."

Докато моряците търсеха езическите си богове, началникът на кораба, загубил ума и дума от страх, потърси Йона и му каза: "Какво става с тебе, спящия? Стани, призиви Бога си, негли Бог си спомни за нас и не загинем".

Но молитвите на човека, изоставил задължението си, не помогнаха. Моряците мислеха, че необичайно силната буря бе породена от гнева на боговете им и решиха като крайна мярка да хвърлят жребий, "та да познаем по коя причина е това зло на нас. И като хвърлиха жребие, то падна на Йона. Тогава му рекоха: Кажи ни молим ти се по коя причина е това зло на нас. Каква ти е работата и отгде идеш? От коя си земя и от кои си люде?"

А той им рече: Аз съм евреин и се боя от Господа небесния Бог, Който направи морето и сушата.

Тогава хората се много уплашиха и рекоха му: Защо си сторил това? (Защото хората знаеха, че бягаше от Господното присъствие, понеже беше им казал.)

Тогава му рекоха: Що да ти сторим, за да утихне за нас морето? (Защото морето ставаше все по-бурно.) И рече им: Вземете ме, та ме хвърлете в морето и морето ще утихне за вас, защото знам, че поради мене ви постигна тая голяма буря.

Но пак хората гребяха силно, за да се върнат към сушата; но не можаха, защото морето ставаше все по-бурно срещу тях. Затова извикаха към Господа, казвайки: Молим Ти се, Господи, молим Ти се да не загинем поради живота на тоя човек; и не налагай върху нас невинна кръв, защото Ти, Господи, си сторил каквото си искал. И тъй, взеха Йона, та го хвърлиха в морето; и яростта на морето престана. Тогава хората се убояха твърде много от Господа; и принесоха жертви Господу, и направиха обреди.

А Господ бе определил една голяма риба да погълне Йона; и Йона остана във вътрешността на рибата три дни и три нощи.

Тогава Йона се помоли на Господа своя Бог из вътрешността на рибата, като каза: В скръбта си извиках към Господа и Той ме послуша. Из вътрешността на преизподнята извиках и Ти чу гласа ми. Защото Ти ме хвърли в дълбочините, в сърцето на морето. И потоци ме обиколиха. Всичките Твои вълни и големи води преминаха над мене. И аз рекох: Отхвърлен съм отпред очите Ти. Но пак ще погледна наново към светия Твой храм. Водите ме обкръжиха дори до душа. Бездната ме обгърна, морският бурен се обви около главата ми. Слязох до дъното на планините. Земните лостове ме затвориха завинаги. Но пак, Ти Господи Боже мой, си избавил живота ми из рова. Като чезнеше в мене душата ми, спомних си за Господа и молитвата ми влезе при Тебе в светия Ти храм. Ония, които уповават на лъжливите суети, оставят милостта, спазвана за тях. Но аз ще принеса жертва с хвалебен глас. Ще отдам това, което съм обрекъл. Спасението е от Господа".

Най-накрая Йона бе научил, че "от Господа е спасението". След покаянието и признаването на спасителната Божия благодат дойде и избавлението. Йона бе освободен от опасностите на големите дълбини и изхвърлен на суша.

Още веднъж Божият служител бе упълномощен да предупреди Ниневия. "И Господното слово дойде втори път към Йона и рече: Стани, иди в големия град Ниневия и възгласи му проповедта, която ти казвам." Този

път пророкът не прояви недоверие или съмнение, а без колебание се подчини. "... стана и отиде в Ниневия според Господното слово".

Щом влезе в града, започна да обявява вестта: "Още четиридесет дни и Ниневия ще бъде съсипана." Вървеше от улица в улица и провъзгласяваше предупреждението.

Викът не бе напразен. Отекваше из улиците на безбожния град и се предаваше от уста на уста, докато всички жители чува обезпокоителните думи. Божият Дух отвори всяко сърце за вестта и накара множествата да треперят поради греховете си и да се покайват с дълбоко смирение.

"И ниневийските жители повярваха в Бога; и прогласиха пост и се облякоха с вретище от най-големия между тях до най-нищожния, понеже вестта бе стигнала до ниневийския цар, който, като стана от престола си, съблече одеждата си, покри се с вретище и седна на пепел. И обяви и прогласи из Ниневия с указ от царя и от големците му с тия думи: Човеците и животните, говедата и овцете да не вкусат нищо, нито да пасат, нито да пият вода, но човек и животно да се покрийт с вретище; и нека викат силно към Бога, да! да се върнат всеки от лошия си път и от неправдата, която е в ръцете им. Кой знае дали Бог не ще се обърне и разкае и се отвърне от лютия Си гняв, та да не погинем?"

Когато царят и благородниците заедно с обикновените хора, привилегировани и низшестоящи, "се покаяха чрез Йоновата проповед" и заедно извикаха към небесния Бог, Той им подари Своята милост. "И като видя Бог делата им, как те се обърнаха от лошия си път, Бог се разкае за злото, което бе рекъл да им направи, и не го направи." Присъдата бе отменена и израилевият Бог бе възвеличен и прославен из целия езически свят, а законът му - почетен. Много години по-късно Ниневия стана плячка на околните народи, защото забрави за Бога и се възгордя.

Когато Йона научи за Божието намерение да пошади града въпреки безчестието му, тъй като народът се бе покаял във вретище и пепел, вместо да бъде първият зарадвал се на Божията удивителна благодат, се уплаши да не би да го сметнат за фалшив пророк. Стараейки се да запази доброто си име, той забрави колко безкрайно по-голяма стойност имат душите в този окаян град. Божието състрадание към покаялите се ниневийци предизвика у Йона негодувание. "И помоли се Господу, казвайки: О, Господи, не беше ли това каквото казах още когато бях в отечеството си? Това бе причината, по която предвах да бягам в Тарсис, защото знаех, че си Бог жалостив и милосърд, дълготърпелив и многомилостив, Който се разкайваш за злото."

Още веднъж се поддаде на склонността си към недоверие и съмнение и още веднъж изпадна в отчаяние. Забрави за нуждите на другите и при мисълта, че е по-добре да умре, отколкото да види града запазен, възкликна в недоволството си: "Затова, моля Ти се, Господи, вземи още сега живота ми, защото ми е по-добре да умра, отколкото да живея... Добре ли е да негодуваш? - попита Господ. - Тогава Йона излезе из града и седна на източната страна от града, дето си направи колиба, под която седеше на сянка, докле види какво ще стане с града. И Господ Бог определи да израсте една тиква, която се издигна над Йона, за да бъде сянка над главата му. И Йона се зарадва твърде много за тиквата."

Тогава Бог даде нагледен урок на Йона: "определи един червей, който поразил тиквата и тя изсъхна. И щом изгря слънцето, Бог определи горещ източен вятър; и слънцето биеше върху главата на Йона, така щото примираше и поиска за себе си да умре, като казваше: По-добре ми е да умра, отколкото да живея".

Отново Господ проговори на Своя пророк: "Добре ли е да негодуваш за тиквата?" А той отговори: "Добре е да негодувам, даже до смърт."

Тогава рече Господ: Ти пожали тиквата, за която не си се трудил, нито си я направил да расте, която се роди в една нощ и в една нощ загина. А аз не трябваше ли да пожалья оня голям град Ниневия, в който има повече от сто и двадесет хиляди души, които не умеят да различават дясната си ръка от лявата си ръка, освен многото добитък?"

Въпреки че бе объркан, унижен и неспособен да разбере Божията цел с пощадяването на Ниневия, Йона бе изпълнил поръчението да предупреди този голям град. Макар че предсказаното събитие не се изпълни, вестта бе дошла от Бога и постигна целта си. Славата на Неговата благодат се бе разкрила сред езичниците. Онези, които отдавна стояха "в тъмнина и в мрачна сянка, вързани със скръб и с желязо", "извикаха към Господа в бедствието си" и "изведе ги из тъмнината и мрачната сянка и разкъса оковите им". Той "изпраща словото Си, та ги изцелява и ги отървава от ямите".

По време на земната Си служба Христос спомена за добрия резултат от проповедта на Йона в Ниневия и сравни жителите на онзи езически център с хората, които по Негово време твърдяха, че са Божи народ. "Ниневийските мъже - заяви Исус - ще се явят на съда с това поколение и ще го осъдят, защото те се покаяха чрез Йоновата проповед, а ето, тука има повече от Йона." Христос дойде в един зает свят, изпълнен с шум от търговия и пазарища, където хората се опитваха да заграбят всичко за себе си. Над тази бъркотия се чу гласа Му като Божия тръба: "... какво се ползва човек, като спечели целия свят, а изгуби живота си? Защото какво би дал човека в замяна на живота си?"

Както проповедите на Йона бяха знак за ниневийците, така Христовото проповядване бе знак за Неговото поколение. Но какъв контраст при приемане на Словото! Въпреки безразличието и презрението Спасителят продължи да работи, докато успешно завърши мисията Си.

Тук има урок и за Христовите вестители в днешно време, когато градовете на народите имат такава нужда от познание за качествата и намеренията на истинския Бог, каквато имаха древните ниневийци. Посланиците на Христос трябва да показват на хората един по-благороден, до голяма степен забравен свят. Според учението на Священото писание единственият град, който ще трае до века, е градът, чийто строител и създател е Бог. С очите на вярата хората могат да видят небесните порти, облени от живата Божия слава. Чрез Своите служители Господ Исус призовава хората да се стремят със свята амбиция да си осигурят вечното наследство. Той апелира към тях да си събират съкровища край Божия трон.

Поради непрестанното увеличаване на злото, върху жителите на градове се стоварва бързо и сигурно една почти всеобща присъда. Почти невъзможно е за човешкото перо да опише ширещата се поквара. Всеки ден има нов изблик от размирици, подкупи, измами. Всеки ден се увеличава списъкът на насилия, беззакония, прояви на безразличие към човешките страдания, на брутално и демонично унищожаване на човешкия живот. Всеки ден дава нови свидетелства за увеличаване на безумието, на убийствата и самоубийствата.

Век след век Сатана се е стремил да държи хората в невежество относно благотворните намерения на Йехова. Той се е опитвал да скрие от погледа им величието на Божия закон - принципите на справедливост, милост и любов, изразени в него. Хората се хвалят с чудния прогрес и просветеността на века, в който живеем, но Бог вижда, че земята е изпълнена с беззаконие и насилие. Човекът заявява, че Божият закон е отменен, че Библията не е автентична. Резултатът е такъв порой от зло, какъвто не е заливал света от времето на Ной и на отстъпилия Израил. Благородството на душата, любезността, благочестието са изместени от стремежа да се задоволят желанията за забранени неща. Черният списък от престъпления, извършени с цел печалба, може да смрази кръвта и да изпълни душата с ужас.

Нашият Бог е Бог на милостта. Към нарушителите на Своя закон Той се отнася с дълготърпение и нежно състрадание. И въпреки това в наше време, когато хората имат толкова много възможности да се запознаят с Божия закон, разкрит в Священото писание, великият Управник на вселената не може да гледа със задоволство към градовете на порока, където царуват насилие и престъпност. Бързо приближава краят на Божието търпение към тези, които упорстват в непослушанието.

Трябва ли хората да се учудват от внезапните и неочаквани промени в отношението на върховния Управител към жителите на падналия свят? Трябва ли да се учудват, когато в резултат на прегрешенията и увеличаващата се престъпност идва наказание? Трябва ли да се учудват, че Бог нанася унищожение и смърт на хора, чиито престъпно придобити печалби са били получени чрез лъжи и измами? Въпреки че все по-голяма светлина върху Божиите изисквания огрява пътя на мнозина, те отказват да признаят водителството на Йехова и предпочитат да останат под черното знаме на начинателя на бунта срещу небесното управление.

Божие то търпение е много голямо – толкова голямо, че се удивляваме, когато размислим за непрестанното престъпване на Неговите заповеди. Всемогъщият сам ограничава Своята сила. Но един ден със сигурност ще накаже безбожните, които толкова смело отхвърлят справедливите изисквания на декалога.

Бог дава на хората период на благодат, но идва момент, когато Божието търпение се изчерпва и наказанията Му се изливат. Господ дълго търпи хората и градовете, като милостиво ги предупреждава, за да ги спаси от Своя Божествен гняв. Ще дойде време, когато молбите за милост няма да бъдат повече чувани и бунтовниците, продължаващи да отхвърлят светлината на истината, ще бъдат премахнати от милост към самите тях и към тези, които биха се повлияли от примера им.

Наближава времето, когато в света ще има такава скръб, каквато никакъв човешки балсам няма да може да излекува. Едно след друго ще следват бедствията по море и по суша. Колко често чуваме за земетресения и урагани, за унищожение с огън и вода, за големи загуби на човешки живот и имущество! Очевидно тези бедствия са случайни изблици на дезорганизиран и нерегулиран природни сили, намиращи се извън човешки контрол. В тях обаче може да се разчете Божият план. Те са част от средствата, с които Бог се стреми да събуди хората за грозящата ги опасност.

Докато се стремят да провъзгласяват добрата вест за спасение, Божиите вестители не бива да се обезсърчават от нечестията, несправедливостта и окаяността, с които се сблъскват в големите градове. Господ ще подкрепи такъв работник с вестта, която даде на апостол Павел в езическия град Коринт: "Не бой се, но говори и не млъквай, защото аз съм с тебе и никой няма да те нападне, та да ти стори; защото имам много люде в тоя град." Нека хората, заети с душеспасителна работа хора помнят, че макар и мнозина да се вслушат в Божия съвет, даден в словото Му, целият свят няма да се обърне към светлината и истината и към поканите на търпеливия и милостив Спасител. Във всеки град, дори потънал в насилия и престъпления, има много хора, които чрез правилно обучение могат да се научат да бъдат Исусови последователи. По този начин хиляди могат да бъдат достигнати със спасителната истина и да приемат Христос за личен Спасител.

Божията вест към жителите на земята в наше време е: "Затова бъдете и вие готови, защото в час, когато го не мислите, Човешкият Син иде." Условието в обществото и особено в големите градове съобщават гръмогласно, че часът на Божия съд идва и краят на всичко е наблизил. Изправени сме пред най-голямата криза на вековете. Божиите наказания ще се изливат с бърза последователност – огън, наводнения, земетресения, войни и кръвопролития. Тогава не бива да се учудваме от великите и решителни събития, защото ангелите на милостта не могат повече да бъдат защита за непокаяните.

"Защото ето, Господ излиза от мястото Си, за да накаже жителите на земята за беззаконието им; и земята ще открие кървите си и не ще покрие вече убитите си." Бурята на Божия гняв е надвиснала. Ще устоят само онези, които отговорят на милостивата покана, както отговориха жителите на Ниневия, подтикнати от проповедите на Йона. Те се осветиха чрез послушание на законите на Божествения Управител. Само праведните ще се

скрият с Христос в Бога, докато опустошението отmine. Нека езикът на душата бъде:

Прибежище друго аз нямам,
безпомощната ми душа на Теб се уповава.
Не ме оставяй, о, не ме оставяй сам!
Подкрепи ме и ми дай утеха.

Скрий ме, о Спасителю,
докато бурята в живота ми премине.
И заведи душата ми безопасно
в небесен пристан на спасение.

Йона 3:3
Наум 3:1
Наум 3:19
Пс. 33:13
Йов 28:10
Йона 1:1, 2
Йона 1:3
Йона 1:4, 5
Йона 1:6
Йона 1:7 до 2:9

Пс. 3:8

Йона 3:1-3

Йона 3:4

Йона 3:5-9

Матей 12:41

Йона 3:10

За унижението и падането на асирийското царство виж гл. 30.

Йона 4:2

Йона 4:3-6

Йона 4:7-11

Виж Пс. 107:10, 13, 14, 20

Матей 12:41

Марко 8:36, 37

Деяния 18:9, 10

Матей 24:44

Исая 26:21

Известна американска евангелска песен от миналия век - б.пр.

Глава 23

В плен на асирийците

Последните години на злостанното израилево царство се характеризираха с такива насилия и кръвопролития, каквито не е имало и в най-лошите периоди на борби и размирици по времето на Ахаав. Повече от две столетия управниците на десетте племена бяха "сели" ветрове и сега "жънеха" бури. Цар след цар биваха убивани, за да се проправи път за управлението на още по-амбициозни хора. "Те поставиха царе - каза Господ за тези нечестиви узурпатори, - но не чрез Мене. Назначиха началници, но без да ги призная Аз." Всички принципи на правосъдието бяха премахнати. Онези, които би трябвало да стоят пред земните народи като хранители на Божията благодат, "се отнесоха коварно към Господа" и един към друг.

С най-строги укори Бог се опита да събуди непокаялия се народ и да го накара да осъзнае предстоящата опасност от пълно унищожение. Чрез Осия и Амос Той изпращаше на десетте племена вест след вест, като апелираше за пълно покаяние и ги заплашваше с бедствия, породени от

продължителното беззаконие. "Орахте нечестие - заяви Осия, - пожънахте беззаконие, ядохте плода от лъжата, защото си уповал на своя си път, на многото си силни мъже. Затова метеж ще се подигне между племената ти и всичките ти крепости ще се разорят... Рано израилевият цар съвсем ще се отсече."

Пророкът свидетелства за Ефрем: "Чужденци поядоха силата му и той не знае. Дори бели косми му поникнаха тук-там, а той не знае". "... Израил отхвърли доброто..." "Поразен е в съдбата". Неспособни да осъзнаят злокобния резултат от злия си път, десетте племена трябваше скоро да станат "скитници между народите".

Някои от израилевите водачи много болезнено чувстваха загубата на престиж и желаеха да го възстановят. Вместо да изоставят обичаите, отслабили царството, те продължиха да беззаконстват, блазнени от мисълта, че когато дойде времето, ще получат желаната политическа мощ чрез съюз с езициниците. "Когато Ефрем видя, че боледува и Юда видя раната си, Ефрем отиде при асириецата и Юда прати до цар Ярива." "И Ефрем е като глупав гълъб, който няма разум. Викат към Египет за помощ, отиват в Асирия." "Правят завет с асирийците."

Чрез Божия човек, появил се пред олтара във Ветил, чрез Илия и Елисей, чрез Амос и Осия Господ многократно бе показвал на десетте племена злините от непослушанието. Но въпреки укорите и призивите Израил бе затъвал в отстъпление все повече и повече. "Защото Израил упорства като упорита юница", каза Господ. "Людете Ми решително отстъпват от Мене."

Имаше и време, когато върху бунтовния народ се стоварваха небесни наказания. "Затова ги изсякох чрез пророците - заяви Господ. - Убих ги с думите на устата Си; и съдбите Ми се явяват като светлината. Защото милост искам, а не жертва и познаване Бога повече от всеизгаряния. Те обаче както Адам престъпиха завета. Там постъпиха коварно към Мене."

"Слушайте Словото Господне, израилтяни... - бе вестта, която дойде към тях, - понеже ти забрави закона на твоя Бог, то и аз ще забравя твоите чада. Колкото повече се умножиха, толкова повече Ми съгрешаваха! Ще обърна славата им в безчестие... И аз ще ги накажа за постъпките им и ще им въздам за делата им."

Беззаконието на Израил през последния половин век преди асирийския плен бе подобно на беззаконието от времето на Ной и от времето на всяка друга епоха, когато хората са отхвърляли Бога и изцяло са се отдавали на вършенето на зло. Издигането на природата над Бога на природата, поклонението пред творението вместо пред Твореца винаги са водили до най-големи злини. Когато в поклонението си пред Ваал и Астарта израилтяните отдаваха почит на природните сили, те прекъсваха връзката си с всичко възвишено и благородно и затова лесно станаха плячка на изкушенията. Без душата им да има някаква защита, заблудилите се поклонници нямаха предпазен щит срещу греха и се поддаваха на злите страсти на човешкото сърце.

Пророците издигаха гласа си срещу тежкото иго, срещу явните несправедливости, разпуснатостта и разкоша, разточителството, безсрамните гуляи и пиянство, срещу покварата и разврата в тази епоха. Напразни бяха протестите им, напразни бяха изобличенията на греха. "Те мразят този, който изобличава в портата - заявява Амос, - и се гнусят от онзи, който говори справедливо... Вие, които угнетявате праведния, приемате подкупи и извърщате правото на сиромасите в портата."

Такива бяха някои от резултатите, след като Еровоам постави двете златни телета. Първото отклонение от наследените форми на поклонение бе довело до въвеждане на още по-страшни форми на идолопоклонство, докато накрая почти всички поданици в царството се отдадоха на примамващите обичаи на поклонение пред природата. Като забравиха своя Творец, израилтяните "дълбоко се извратиха".

Пророците продължиха да протестират срещу злините и да апелират за правда. "Посейте за себе си по правда, пожънете с милост - апелира Осия,

- разработете престоялата си земя, защото е време да потърсите Господа, докле дойде и ви научи правда." "Затова обърни се към твоя Бог, пази милост и правосъдие и винаги се надявай на твоя Бог." "Израилю, върни се при Господа твоя Бог, защото си паднал чрез беззаконието си... Отнеми всяко наше беззаконие и приеми благата ни."

На нарушителите бяха дадени много възможности да се покаят. Във времето на най-голямото отстъпление и най-голямата нужда Бог им изпрати вест за прощение и надежда. "Ти си погубил себе си, Израилю, но помощта ти е в Мене."

"Дойдете да се върнем при Господа - умоляваше пророкът. - Защото Той разкъса и Той ще ни изцели, порази и ще привърже раната ни. Подир два дни ще ни съживи, на третия ден ще ни въздигне и ще живеем пред Него. Да! Нека познаем Господа, нека следваме да Го познаваме. Той ще се появи сигурно както зората и ще дойде при нас както дъжда, както пролетния дъжд, който пои земята."

На всички, забравили за спасителния план за грешници, попаднали в клопката на Сатана, Господ предложи възстановяване и мир. "Аз ще изцеля отстъплението им, ще ги възлюбя доброволно, защото гневът Ми се отвърна от него. Аз ще бъда като роса на Израила. Той ще процъфти като крем и ще простре корените си като ливанско дърво. Клоновете му ще се разпространят; славата му ще бъде като маслина и благоуханието му като Ливан. Които живеят под сянката му, изново ще се съживят като жито и ще процъфтят като лоза. Дъхът му ще бъде като ливанско вино. Ефреме, какво имаш вече да се оплакваш от идолите си? Аз го чух и ще го пазя; Аз му съм като вечнозелена елха; от Мене е твоят плод. Кой е мъдър, та да разбере тия неща? Кой е разумен, та да ги познае? Защото пътищата Господни са прави и праведните ще ходят по тях, а престъпниците ще паднат в тях."

Бяха показани и предимствата от поклонението пред Бога. "Потърсете Ме и ще живеете - покани ги Господ. - Но не търсете Ветил, нито влизайте в Галгал, нито заминавайте във Вирсавее. Защото Галгал непременно ще отиде в плен и Ветил ще изчезне..."

... Потърсете доброто, а не злото, за да живеете. Така Господ Бог на Силите ще бъде с вас, както вие казвате. Мразете злото, обичайте доброто и установявайте правосъдие в портата. Може би Господ, Бог на Силите, да се смили за останалите от Йосифа."

Повечето от слушателите отказваха да се възползват от поканите. Думите на Божиите вестители бяха толкова противни на злите желания на непокаяните, че езическите свещеници във Ветил изпратиха съобщение на израилевия владетел: "Амос направи заговор против тебе всред израилевия дом; земята не може да търпи многото му думи."

Господ заяви чрез пророк Осия: "Когато щях да лекувам Израила, тогава се откри беззаконието на Ефрема и нечестията на Самария... И гордостта на Израила свидетелства пред лицето му, но пак, въпреки всичко това, не се връщат при Господа своя Бог, нито Го търсят."

Поколение след поколение Господ бе търпял Своите заблудили се чада. Дори сега, пред предизвикателството и бунта, Той копнееше да им се разкрие като Един, Който желае да спасява. "Що да ти сторя, Ефреме? Що да ти сторя, Юда? Защото добротата ви е като утринния облак и като росата, която рано прехождат."

Ширешите се по цялата страна злини, бяха станали непоправими и над Израил бе изречена страшната присъда: "Ефрем се е прилепил към идолите си; оставете го". "Настанаха дните на наказанието, дните на въздаянието настанаха и Израил ще го познае."

Сега десетте израилеви племена трябваше да пожънат плодовете на отстъплението си, започнало от времето, когато поставиха езически олтари във Ветил и Дан. Божията вест към тях бе: "Той е отхвърлил телето ти, Самарию; гневът Ми пламна против тях. Докога не ще могат да се очистят? Защото телето наистина е от Израила. Художникът го е направил; то не е Бог. Да! Самарийското теле ще се разтроши." "Самарийските жители ще се

разтреперят поради телците на Вет-авен; защото хората му и неговите жреци, които се хвалеха с него поради славата му, ще ридаят за него, понеже славата се изгуби от него. Тоже и идолът ще бъде отведен в Асирия като подарък на цар Ярива" (Сенахерив).

"Ето, очите на Господа Йехова са върху грешното царство и ще го погубя от лицето на света. Само че няма да погубя съвсем Якововия дом, казва Господ. Защото, ето, аз ще заповядам и ще пресея израилевия дом между всичките народи, както се пресеява житото в решетото. Обаче ни най-малко зърно няма да падне на земята. От Мене ще измрат всичките грешници между хората Ми, които казват: Това зло няма да стигне до нас, нито ще ни предвари."

"Къщите от слонова кост ще се съсипят и на големите къщи ще се тури край, казва Господ." "Защото Господ Йехова на Силите е Оня, Който се допира до земята и тя се топи, така щото всички, които живеят на нея, ще жалейт..." "... синовете ти и дъщерите ти ще паднат от меч и земята ти ще се раздели с въже; а сам ти ще умреш в нечиста земя и Израил непременно ще бъде закаран пленник от земята си." "И понеже ще ти направя това, пригответи се да посрещнеш своя Бог, Израилю".

За известно време тези предсказания наказания бяха забавени и през дългото царуване на Еровоам Втори израилевата войска спечели важни битки. Но периодът на очевиден просперитет не донесе промяна в сърцата на непокаяните и накрая бе издадена присъдата: "Еровоам ще умре от меч, а Израил непременно ще бъде закаран пленник от земята си".

Смелостта на това изявление не направи никакво впечатление на царя и на народа – толкова далеч бяха отишли в греховете си. Амасия, водач на езическите свещеници във Ветил, който се засегна от ясните думи на пророка срещу народа и царя, каза на Амос: "О, ти гледачо, иди, бягай в Юдовата земя, там яж хляб и там пророкувай; а във Ветил вече да не пророкуваш пак, защото е царско светилище и царски дворец."

На тези думи пророкът отговори твърдо: "Затова така казва Господ... Израил непременно ще бъде закаран пленник..."

Словата срещу отстъпилите племена се изпълниха буквално, въпреки че унищожението на царството стана на етапи. В присъдата Си Господ показва милост и когато "асирийският цар Фул дойде против земята", тогавашният израилев цар Манаим не бе отведен в плен, а му бе позволено да остане на трона като васал на асирийското царство. "А Манаим даде на Фула хиляда таланта сребро, за да му помогне да закрепи царството в ръката си. И Манаим с насилие събра среброто от Израила, от всичките големи богаташи по петдесет сребърни сикли, за да даде на асирийския цар". След като унижиха десетте племена, за известно време асирийците се върнаха в земята си.

Манаим, който съвсем нямаше намерение да се покайва за злините, причинили упадъка на царството му, продължи да върши "греховете на Еровоама Наватовия син, с които направи Израила да греши". Наследниците му Факия и Факей също вършеха зло пред Господа. В дните на Факей, царувал в продължение на двадесет и четири години, асирийският цар Теглат-феласар нахлу в Израил и отведе много пленници от племената в Галилея и източно от Йордан. "Рувимците и гадците, и половината от манасиевото племе" заедно с още много жители от "Галаад и Галилея, и цялата Нефталимова земя" бяха разпръснати сред езичници в страни, далеч от Палестина.

Северното царство никога не се възстанови от ужасния удар. Малкият остатък от хора запази формата на управление, макар че вече не притежаваше власт. След Факей щеше да има само още един управник – Осия. Скоро царството щеше да бъде пометено завинаги. Но в онова време на скръб и нещастие Бог пак прояви милост и даде на народа още една възможност да изостави идолопоклонството. В третата година от царуването на Осия добрият цар Езекия се възцари над Юда и незабавно започна важни реформи в храмовата служба в Ерусалим. Бе подготвено празнуване на Пасхата, за което бяха поканени не само племената Юда и Вениамин, над

които Езекия бе помазан за цар, но също така и всички северни племена. Вестта се разгласи "по целия Израил, от Вирсавее дори до Дан, покана да дойдат, за да направят пасха на Господа Израилевия Бог в Ерусалим; защото отдавна не бяха я празнували според предписанието.

И тъй, бързоходците отидоха с писмата от царя и първенците му по целия Израил и Юда" с настоящата покана: "Чада на Израила, обърнете се към Господа Бога на Авраама, на Исаака и на Израила, за да се обърне Той към останалите от вас, които се избавихте от ръката на асирийските царе... Сега не закоравявайте врата си, както сториха бащите ви, но предайте се Господу и влезте в светилището Му, което е осветил завинаги, и служете на Господа вашия Бог, за да отвърне от вас яростния Си гняв. Защото, ако се обърнете към Господа, то на братята ви и чадата ви ще се покаже милост от тия, които са ги пленили, и те ще се върнат в тая земя; защото щедър и милостив е Господ вашият Бог и няма да отвърне лицето Си от вас, ако вие се обърнете към Него".

Езекия изпрати бързоходци с вест "от град в град през Ефремовата и Манасиевата земя". В тази покана Израил би трябвало да види апел за покаяние и обръщане към Бога. Но останалите от десетте племена, все още живеещи на територията на процъфтяващото някога царство, се отнесоха към царските вестносци от Юда с безразличие и дори с презрение. "... те им се присмяха и подиграха се с тях." Имаше и хора, които откликнаха с радост. "Някои обаче от Асира, Манасия и Завулونا се смириха и дойдоха в Ерусалим... за да пазят празника на безквасните хлябове."

Две години по-късно в Самария нахлуха асирийските пълчища, предвождани от Салманасар. В последвалата обсада много хора загинаха мъчително от глад, болести и нож. Градът и народът паднаха и остатъкът от десетте племена бе отведен в плен и разпръснат в различни провинции от асирийското царство.

Унищожението, сполетяло северното царство, бе наказание направо от Небето. Асирийците бяха просто средството, което Бог използва, за да осъществи намерението Си. Чрез Исая, започнал да пророкува малко преди падането на Самария, Господ нарече асирийската войска "жезъла на гнева Ми. Тоягата, в чиято ръка е Моето негодувание!"

Израилтяните "бяха съгрешили на Господа своя Бог... и бяха вършили зли дела... не бяха послушали, но... бяха отхвърляли повеленията Му и завета, който направи с бащите им, и заявленията, с които им заявяваше". Тъй като "бяха оставили всичките заповеди на Господа своя Бог, та си бяха направили две леяни телета, направили бяха ашери и се кланяли на цялото небесно множество и бяха служили на Ваала" и упорито отказваха да се покаят, Господ "отхвърли целия израилев род, унижи ги и ги предаде в ръката на разграбителите, докле ги отхвърли от лицето Си". Това бе извършено според ясните предупреждения, които им бе изпращал чрез "всичките Си слуги, пророците".

Така Израил бе отведен от своята земя в Асирия, "защото не послушаха гласа на Господа своя Бог, но престъпиха завета Му - всичко, което Господният слуга Мойсей заповяда".

В страшните наказания над десетте племена имаше Божи план на мъдрост и милост. Онова, което Бог не можеше повече да направи чрез тях в земята на бащите им, щеше да се стреми да постигне, като ги пръсне сред езичниците. Предстоеше да се изпълни планът Му за спасение на всички, които изберат да приемат оправданието чрез Спасителя на човечеството. Въпреки бедствията над Израил Господ подготвяше пътя за Своята слава, която трябваше да се разкрие на земните народи. Не всички пленници бяха непокаяни. Сред тях имаше и хора, останали верни на Бога, и други, смирили се пред Него. Чрез тях, "чада на живия Бог", Той щеше да разкрие на много асирийци чертите на Своя характер и благословенията на закона Си.

Осия 8:4

Осия 5:7

Осия 10:13-15

Пророк Осия често използва името на Ефрем – най-големия отстъпник сред израилевите племена, като символ на покварен народ – б. амер. издатели.

Осия 7:9, 8:3, 5:11, 9:17

Осия 5:13, 7:11, 12:1

Осия 4:16, 11:7

Осия 6:5-7

Осия 4:1, 6-9

Амос 5:10, 12

Осия 9:9

Осия 10:12, 12:6, 14:1, 2

Осия 13:9 – ЦП

Осия 6:1-3

Осия 14:4-9

Амос 5:4, 5, 14, 15

Амос 7:10

Осия 7:1, 10

Осия 6:4

Осия 4:17, 9:7

Осия 8:5, 6; 10:5, 6

Амос 9:8-10, 3:15, 9:5, 7:17, 4:12

Амос 7:11

Амос 7:12, 13

Амос 7:17

4Царе 15:19, 20

4Царе 15:18

2Лет. 30:5-9

2Лет. 30:10-13

Исая 10:5

4Царе 17:7, 11, 14-16, 20, 23, 18:12

Осия 1:10

Глава 24

“Загинаха от нямане знание”

Благосклонността на Бога към Израил е зависела винаги от послушание. В полите на Синай израилтяните бяха влезли в заветни отношения с Бога като Негово “собствено притежание... повече от всичките племена”. Тържествено бяха обещали да следват послушанието. “Всичко, което Господ е казал, ще сторим” – казаха те. И когато само след няколко дена Божият закон бе прогласен на Синай и чрез Мойсей бяха дадени допълнителни повеления и съдби, те обещаха в глас: “Всичко, което Господ е казал, ще вършим”. При потвърждаването на завета народът още веднъж заяви: “Всичко, каквото е казал Господ, ще вършим и ще бъдем послушни.” Бог бе избрал израилтяните за Свой народ и те Го бяха избрали за свой Цар.

Близко към края на странстването из пустинята условията на завета бяха повторени. На самата граница на обещаната земя при Ваалфегор мнозина станаха плячка на хитро изкушение, а останалите верни подновиха клетвата си за вяност. Чрез Мойсей те бяха предупредени за изкушенията, които предстояха да ги връхлетят. Настойчивият апел към тях бе да останат отделени от заобикалящите ги народи и да се покланят единствено на Бога.

Мойсей се обърна към народа с думите: “Сега слушай, Израилю, повеленията и съдбите, които ви уча да вършите, за да живеете и да влезете и наследите земята, която ви дава Господ Бог на бащите ви. Да не

притурите нещо на думите, които ви заповядвам, нито да отнемете от тях, за да пазите заповедите на Господа вашия Бог, които ви заповядвам... пазете и вършете ги, защото това е мъдростта ви и благоразумието ви пред очите на племената, които, като чуят за всички тия повеления, ще рекат: Ето, мъдри и разумни люде са тия на тоя велик народ."

Към израилтяните бе отправен особен апел да не забравят Божиите заповеди, в чието спазване биха намерили сила и благословение. "Само внимавай на себе си и пази добре душата си - бяха Господните думи, дадени чрез Мойсей - да не би да забравиш делата, които очите ти са видели, и да не би да се изгубят от сърцето ти през всичките дни на живота ти; но предавай ги на чадата си и на внуците си." Никога не трябваше да забравят удивителните сцени от даването на закона на Синай. Ясни и решителни бяха предупрежденията към Израил срещу ширешите се сред съседните народи езически обичаи. "Прочее, внимавайте добре на себе си... да не би да се развратите и си направите идол, подобие на някой образ... и да не би, като подигаш очи към небето и видиш слънцето и луната, звездите и цялото небесно множество, да се мамиш, та да им се кланяш и да служиш на тях, които Господ твоят Бог разпредели на всичките народи под цялото небе... Внимавайте на себе си да не забравяте завета, който Господ вашият Бог направи с вас, да не би да си правите идол, подобие на нещо, което Господ твоят Бог ти е запретил."

Мойсей разкри застрашаващите ги злини, ако се отклонят от повеленията на Йехова. Призовавайки свидетелството на небето и земята, той заяви, че ако след заселването в обещаната земя хората въведат скверни форми на богослужение, започнат да се покланят на изображения и откажат да се върнат към служенето на истинския Бог, Господният гняв ще се запали и те ще бъдат отведени в плен и разпръснати между езичниците. "... ще изчезнете от земята - предупреди ги Господ, - за превземането на която вие преминавате Йордан; няма да живеете дълго време в нея, а съвсем ще бъдете изтребени. Господ ще ви разпръсне между племената и ще останете малочислени между ония народи, всред които Господ ще ви отведе. Там ще служите на богове, дело на човешки ръце, на дърво и камък, които нито виждат, нито чуват, нито ядат, нито миришат."

Това пророчество, изпълнено частично по времето на съдиите, се изпълни по-пълно и буквално с пленяването на Израил в Асирия и на Юда във Вавилон.

Израилевото отстъпление бе ставало постепенно. Поколение след поколение Сатана многократно бе опитвал да накара избрания народ да забрави "заповедите, повеленията и съдбите", които бе обещал да спазва винаги. Лукавият знаеше, че ако може да подведе израилтяните да забравят Бога и да отидат след други богове и да им служат, съвсем ще бъдат изтребени.

Врагът на Божията църква на земята обаче не е взел предвид състрадателното естество на Този, Който "никак не обезвинява виновния" и все пак е прославен с това, че е "жалостив и милосерд, дълготърпелив, Който изобилва с милост и с вярност, Който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях". Въпреки усилията на Сатана да осуети Божия план за Израил Господ е разкривал милостта Си дори в най-мрачните мигове от неговата история, когато е изглеждало, че злите сили ще спечелят победа. Той му е давал всичко необходимо за благополучието му като народ. "Писах му величията на закона Си - каза Господ на Осия, - но се сметнаха като нещо чуждо." "Аз още научих Ефрема да ходи, като го хващах за мишците му, но не познавах, че ги лекувах." Голяма бе нежността на Господ към тях, когато ги наставляваше чрез пророците със слово след слово и заповед след заповед.

Ако израилтяните се бяха вслушали във вестите на пророците, последвалите унижения щяха да им бъдат спестени. Те упорито бяха отхвърляли Божия закон, затова Бог бе принуден да ги остави да бъдат отведени в робство. "Людете Ми загинаха от нямаване знание" - бе Божията

вест, дадена чрез Осия. – Понеже ти отхвърли знанието, то и аз отхвърлих тебе... ти забрави закона на твоя Бог...”

Във всички векове нарушаването на Божия закон е водело до същите последици. Във времето на Ной, когато всички принципи на правдата бяха нарушени и беззаконието стана толкова голямо и така широко разпространено, че Бог не можеше повече да го търпи, излезе декрет: “Ще изстребя от лицето на земята човека, когото създадох...” В дните на Авраам жителите на Содом открито предизвикваха Бога и Неговия закон. Като последица настъпи същото безчестие, същата поквара и същото необуздано задоволяване на апетитите, което бе характерно за хората от предпотопния свят. Содомците минаха границата на Божието търпение и срещу тях се запали огънят на Божието отмъщение.

Времето преди пленяването на десетте израилеви племена бе сходно по непослушание и нечестие. Божият закон бе смятан за нищо и това отвори портите за нахлуващата в Израил поквара. “Защото Господ има спор с жителите на тая земя, понеже няма верност, нито милост, нито знание за Бога по земята. Друго няма освен клетва, лъжа и убийство, кражба и прелюбодейство. Разбиват къщи и кръв допира до кръв.”

Произнесените от Амос и Осия пророчества за наказание бяха съпътствани и от предсказания за бъдеща слава. На десетте племена, от дълго време в бунт и непослушание, не бе дадено пророчество за пълно възстановяване на предишната им сила в Палестина. До края на вековете те трябваше да бъдат “скитници между народите”. Но чрез Осия бе дадено пророчество, което им показва предимството да участват в окончателното възстановяване, т.е. да станат Божи народ в края на земната история, когато Христос ще се яви като Цар на царете и Господ на господарите. “... за дълго време” – заяви пророкът – десетте племена ще бъдат “без цар и без началник, без идолски стълп, без ефод и без домашни богове. После израилтяните наново ще потърсят Господа своя Бог и царя си Давида; и в послешните дни ще дойдат със страхопочитание при Господа и при Неговата благодост.”

Със символичен език Осия представи пред десетте племена Божия план за възстановяване на всяка покаяла се душа, която би се присъединила към Неговата земна църква, и благословенията, дадени на Израил в обещаната земя в дните на неговата верност към Бога. Говорейки за Израил като за народ, на когото копнее да покаже милост, Господ провъзгласи: “Но ето, аз ще я привлека и като я заведа в пустинята, ще ѝ говоря по сърцето ѝ. И още оттам ще ѝ дам ханаанските лозя и долината Ахор [смушение] за врата на надежда. И там тя ще се отзове както в дните на младостта си и както в деня, когато възлезе из египетската земя. В оня ден, казва Господ, ще ме наричаш: Мъж ми; и няма да Ме наричаш вече: Ваал ми [мой господар]. Защото ще премахна имената на ваалимите от устата ѝ и те няма вече да се поменуват с имената си”.

В последните дни на земната история Божият завет с народа Му, спазващ заповедите, ще бъде подновен. “В оня ден ще направя за тях завет с полските зверове, с небесните птици и със земните гадина; и като строша лък и меч, и бой, и ги махна от земята, ще ги населя в безопасност. И ще те стодя за Себе Си завинаги. Да! Ще те стодя за Себе Си в правда и в съдба, в милосърдие и милости. Ще те стодя за Себе Си във верност; и ще познаеш Господа.

И в оня ден ще отговоря, казва Господ, ще отговоря на небето и то ще отговори на земята и земята ще отговори на житото, на виното и на маслото; и те ще отговорят на Езраела. И ще я населя за Себе Си на земята; и ще покаже милост към непомилваната. И на ония, които не бяха Мои люде, ще река: Мои люде сте вие; и те ще рекат всеки един: Ти си мой Бог.”

“И в оня ден останалите от Израила и избавените от Якововия дом...ще се облягат с истина на Господа, Светия Израилев.” От “всеки народ и племе, език и люде” ще има хора, които с радост ще откликнат на вестта: “Войте се от Бога и въздайте Нему слава, защото настана часът,

когато Той ще съди." Те ще изоставят всеки свързващ ги със света идол и ще се поклонят на "Този, Който е направил небето и земята, морето и водните извори". Ще се освободят от всяка примка и ще застанат пред света като паметници на Божията милост. Послушни на Божествените изисквания, те ще бъдат признати от ангели и хора за "тия, които пазят Божиите заповеди и вярата в Исуса".

"Ето, идват дни, казва Господ, когато орачът ще стигне жетваря и лινόтъпкачът – сеятеля. От планините ще капе мъст. И всичките хълмове ще се стопят. И Аз ще върна от плен людете Си Израиля. Те ще съградят запустелите градове и ще ги населят. Ще насадят лозя и ще пият виното им. И ще направят градини и ядат плода им. И те няма вече да се изтръгнат от земята, която им дадох, казва Господ, твоят Бог."

Изх. 19:5, 8
Изх. 24:3, 7
Второзак. 4:1-6
Второзак. 4:9
Второзак. 4:15, 16, 19, 23
Второзак. 4:26-28
Второзак. 6:1
Виж Второзак. 8:19
Изх. 34:6, 7
Осия 8:12, 11:3 – ЦП
Осия 4:6
Бит. 6:7
Осия 4:1, 2
Осия 9:17
Осия 3:4, 5
Осия 2:14-17
Осия 2:18-23
Исая 10:20
Откр. 14:6, 7, 12
Амос 9:13-15

Раздел III

ПРОПОВЕДНИК НА ПРАВДАТА

"Нима може да се отнеме користта от силния или да се отърват пленените от юнака? Но Господ така казва: Пленниците на силния ще се отнемат и користта ще се отърве от страшния." "Ще се върнат назад, съвсем ще се посрамят ония, които се уповават на ваяните идоли, които казват на леяните: Вие сте наши богове" (Исая 49:24, 25, 42:17).

Глава 25

Призоваването на Исая

Дългото царуване на Озия в земята на Юда и Вениамин се отличаваше с благоденствие, по-голямо от това на всеки друг владетел след Соломон, живял два века по-рано. Много години царят бе управлявал благоразумно. С небесно благословение войската му възвърна някои от загубените през изминалите години земи. Наново бяха построени и укрепени градове и страната заздрави позициите си спрямо съседните страни. Търговията беше

съживена и богатствата на народите потекоха към Ерусалим. Името на Озия "се прочу надалеч, защото му се помагаше чудно, догдето стана силен".

Напредъкът обаче не бе съпроводен с обновление на духовна сила. Храмовите служби се провеждаха както преди и големи множества се събираха да се покланят на живия Бог. Но гордостта и формализмът постепенно изместиха смирението и искреността. За Озия е писано: "Но когато стана силен, сърцето му се надигна, та се отдаде на поквара и извърши престъпление против Господа своя Бог."

Дързостта бе грехът, отразил се толкова пагубно на Озия. Нарушавайки ясната наредба на Йехова, че никой освен Аароновите наследници не може да служи като свещеник, царят влезе в светилището, "за да покади върху кадилния олтар". Първосвещеникът Азария и неговите помощници се възпротивиха и го помолиха да се откаже от намерението си. "... защото си извършил престъпление - настояха те, - което не ще ти бъде за почит от Господа Бога."

Озия се разгневи от смелостта да бъде смъмрен по такъв начин. Но не му бе позволено да оскверни светилището и да пренебрегне единодушния протест на свещениците. Докато стоеше там, изпълнен с бунтовен гняв, внезапно бе поразен от Божие наказание. На челото му се появи проказа. Избяга ужасен и никога повече не влезе в двора на храма. Остана прокажен до деня на смъртта си няколко години по-късно - жив пример за това, колко е безумно да се отклоняваме от ясното "Така казва Господ". Нито високият пост, нито дългите години на служене можеха да извинят дързостта - грях, с който опетни последните години от царуването си и предизвика небесно наказание.

Бог не гледа на лице. "Но ако някой съгреши с надменна ръка, бил той туземец или чужденец, той показва презрение към Господа; тоя човек ще бъде изстребен измежду хората си."

Наказанието на Озия като че ли обузда сина му. През последните години от управлението на баща си Йотам имаше тежки отговорности и след смъртта му получи трона. За Йотам пише: "Той върши това, което бе право пред Господа; постъпваше съвсем както бе направил баща му Озия. Но високите места не се отмахнаха; хората още жертваха и кадяха по високите места."

Озия беше в края на царуването си и Йотам вече носеше много от държавните отговорности, когато Исаия, произлизащ от царски род, бе призован още в млада възраст да поеме мисията на пророк. Периодът, в който трябваше да работи, се характеризираше с големи опасности за Божия народ. Той щеше да стане свидетел на нахлуването в Юда на съюзените армии на северен Израил и Сирия; щеше да види как асирийските войски разполагат станове си около главните градове на царството; в негово време Самария щеше да бъде превзета, а десетте израилеви племена - разпръснати между народите. Юда щеше да бъде многократно нападан от асирийската армия и Ерусалим щеше да преживее обсада, която да доведе до неговото падане, ако Бог не се бе намесил по чуден начин. Северното царство вече бе изправено пред големи опасности. Божията закрила се оттегляше и асирийските войски се готвеха да завземат Юдовата земя.

Но заплахите отвън, макар и много обезпокоителни, не бяха толкова сериозни, колкото заплахите отвътре. Господният служител бе силно объркан и потиснат от извратеността на народа. Със своето отдръпване от Бога и бунтовно поведение хората, които трябваше да носят светлина на народите, всъщност предизвикваха Божиите наказания. Много от злините, довели до бързото унищожаване на северното царство и изобличени съвсем недвусмислено от Осия и Амос, покваряваха юдовото царство.

Социалното положение на народа бе съвсем безнадеждно. В желанието си за печалба хората прибавяха къща към къща и нива към нива. Справедливостта се извращаваше и към бедните не се показваше милост. Бог заявява за тези злини: "Ограбеното от сиромаша е в къщите ви. Защо разломявате хората Ми и смилате лицата на сиромашите?" Дори магистратите, които имаха задължението да предпазват безпомощните, си

запушваха ушите за виковете на бедните и нуждаещите се, вдовиците и сираците.

Потисничеството и богатството бяха съпроводени от гордост и стремеж към показност, пиянство и гуляйджийство. В дните на Исаия идолопоклонството не предизвикваше изненада у никого. Нечестивите обичаи бяха станали така разпространени сред всички слоеве на обществото, че малцината, останали верни на Бога, често се обезсърчаваха и изпадаха в отчаяние. Изглеждаше, че Божият план за Израил ще пропадне и че бунтовният народ ще бъде споделян от съдбата на Содом и Гомор.

В тези условия никак не е чудно, че когато през последната година от царуването на Озия Исаия бе призван да занесе на Юда Божиите предупредителни и изобличителни вестии, той се отказа от отговорността. Добре знаеше, че ще се сблъска с упорита съпротива. Когато осъзна неспособността си да се справи със ситуацията и помисли за непокорството и неверието на народа, за когото трябваше да работи, мисията му се стори безнадеждна. Трябваше ли в отчаянието си да я изостави и да не обезпокоява Юда в идолопоклонството му? Дали боговете на Ниневия управляват земята с предизвикателство към небесния Бог?

Такива мисли занимаваха ума на Исаия, застанал под портика на храма. Внезапно вратата и вътрешната завеса на храма сякаш се отвориха и му бе позволено да погледне в Светая Светих, където дори пророк не можеше да пристъпи. Във видение му бе показан Йехова, седящ на висок и издигнат престол, а славата Му изпълваше храма. Около трона стояха серафими, "чиито лица бяха покрити поради страхопочитанието им, проявявано по време на служенето на своя Създател. Всички заедно тържествено произнасяха словата: "Свет, свет, свет Господ на Силите! Славата Му пълни цялата земя". Основите на праговете се поклатиха от звука и домът се изпълни с хвалението им.

Видял откритата Божия слава и величие, Исаия остана поразен от чистотата и светостта на Бога. Колко голяма бе разликата между несравнимото съвършенство на Твореца и греховното поведение на онези, които заедно с него от дълго време принадлежаха към избрания народ на Израил и Юда! "Горко ми - възкликна той, - защото загинах; понеже съм човек с нечисти устни и живея между люде с нечисти устни, понеже очите ми видяха Царя, Господа на Силите." Намираш се сякаш в пълната светлина на Божието присъствие във вътрешното светилище, той осъзна, че остане ли в собственото си несъвършенство и недостатъчност, ще бъде съвсем неспособен да завърши великата мисия, за която е бил призван. Но един от серафимите бе изпратен да премахне безпокойството му и да го направи годен за нея. До устните му бе допрян жив въглен от олтара и се чуа думите: "Ето, това се допря до устните ти и беззаконието ти се отне, и грехът ти се умилостиви". След това Бог рече: "Кого да пратя? И кой ще отиде за нас?" Исаия отговори: "Ето ме, изпрати мене."

Небесният посетител заръча на вестителя, застанал в очакване: "Иди, кажи на тия люде: С уши непрестанно ще чуете, но няма да схванете и с очи непрестанно ще видите, но няма да разберете. Направи да затлъстее сърцето на тия люде и направи да натегнат ушите им..., да не би да гледат с очите си и да слушат с ушите си, и да разберат със сърцето си, и да се обърнат, та се изцелят".

Задачата на пророка бе ясна. Той трябваше да издигне глас на протест срещу съществуващите злини. Но се страхуваше да приеме поръчението, без да е получил увереност и надежда. "Господи, докога?" - попита той. Нима никой човек от избрания народ няма да разбере, да се покае и да бъде изцерен?

Душевната му мъка за съгрешилия Юда не бе напразна. Мисията му нямаше да бъде съвсем безрезултатна. Все пак злините, умножавали се поколения наред, не можеха да бъдат премахнати в този период. През целия си живот той трябваше да бъде търпелив, смел учител - пророк на надеждата и на наказанието. Всичките плодове от неговите усилия и от работата на всички верни Божии вестители ще се видят, когато Божият план

бъде осъществен окончателно. Ще бъде спасен един остатък. За да се постигне това, вестите на предупреждение и умоляване трябваше да бъдат предадени на бунтуващия се народ. Господ заяви: "Докато запустеят градовете, та да няма жител, и къщите, та да няма човек, и страната да запустее съвсем, докато отдалечи Господ човеците и напуснатите места всред земята бъдат много."

Тежки наказания щяха да сполетят непокаяните - войни, плен, потисничество, загуба на сила и влияние сред народите - всички те щяха да станат, за да се покаят онези, които разпознаят намесата на оскърбения Бог. Скоро десетте племена от северното царство скоро щяха да бъдат разпръснати сред народите и градовете им да запустеят. Унищожителните армии на враждебни народи щяха непрекъснато да завладяват земята им. Дори накрая Ерусалим щеше да падне, а Юда да бъде пленен. Въпреки всичко обещаната земя нямаше да остане пуста завинаги. Небесният посетител увери Исая: "Но още ще остане в нея една десета част и тя ще бъде погрязена; но както на теревинта и дъба пънът им остава, когато се отсекаат, така светият род ще бъде пънът й."

Това уверение за изпълнението на Божието намерение окуражи сърцето на Исая. Какво от това, че земните сили се обединяват срещу Юда? Какво от това, че Господните вестители се сблъскват с противопоставяне и съпротива? Исая бе видял Царя, Господа на Силите, бе чул песента на серафимите: "Славата Му пълни цялата земя." Пророкът бе получил обещанието, че изпратените вестители до отстъпилия Юда на Йехова ще бъдат придружени със силата на Светия Дух да убеждава. Така Исая получи способността да осъществи възложената му мисия. През дългия си и труден живот той пазеше спомена за това видение. В продължение на повече от шестдесет години бе за юдовите чада пророк на надеждата, който ставаше все по-дръзновен в предсказанията си за бъдещия триумф на църквата.

Познат и като Азария

2Лет. 26:15

2Лет. 26:16

2Лет. 26:16, 18

Числа 15:30

4Царе 15:34, 35

По Исая 5:8

Исая 3:14, 15

Виж Исая 10:1, 2

Виж Исая 2:11, 12, 3:16, 18-23

Виж Исая 5:22, 11, 12

Виж Исая 2:8, 9

Исая 6:3

Исая 6:5

Исая 6:7, 8

Исая 6:9, 10

Исая 6:11

Исая 6:11, 12

Исая 6:13

Исая 6:3

Глава 26

"Ето вашият Бог!"

В дните на Исая духовното зрение на човечеството бе помрачено поради погрешно разбиране на Бога. Сатана от дълго време се бе опитвал да подвежда хората да гледат на създателя си като на автор на греха, страданията и смъртта. Измамените по този начин си представяха Бога като

безмилостен и взискателен. Те мислеха, че ги наблюдава, за да ги изобличава и осъжда, а не че приема грешниците дотогава, докато има законно извинение за нежеланието Му да им помогне. Законът на любовта, чрез който се управлява вселената, най-големият измамник представи погрешно като ограничение на човешката радост и тягостно бреме, от което трябва да бягаме. Той заяви, че заповедите не могат да бъдат спазвани и че прегрешенията се наказват произволно.

Израилтяните нямаха извинение за това, че забравиха истинския характер на Йехова. Често Бог им се бе разкривал като "многомилостив и благодатен, дълготърпелив и изобилващ с милост и вярност". "Когато Израил бе младенец - засвидетелства Бог, - тогава го възлюбих и из Египет повиках сина Си."

Господ бе проявявал голяма нежност към тях по време на освобождаването им от египетско робство и на пътуването до обещаната земя. "Във всичките им скърби Той скърбеше и ангелът на присъствието Му ги избави; поради любовта Си и поради милосърдието Си Той сам ги изкупи, дигна ги и носи ги през всичките древни дни."

"Самият Аз ще вървя с тебе"... - бе обещанието, дадено по време на пътуването през пустинята. Това уверение бе придружено от чудната изява на Божия характер, позволила на Мойсей да обяви пред всички Неговата доброта и да им опише по-пълно качествата на техния невидим Цар. "Господ замина пред него и прогласи: Господ, Господ, Бог жалостив и милосерд, дълготърпелив, Който изобилва с милост и с вярност, Който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях, но никак не обезвинява виновния."

Когато на границите на обещаната земя те отказаха да продължат напред и да се подчинят на Божията заповед, Мойсей основа чудната си молитва за живота на Израил върху познанието за дълготърпението на Йехова и за Неговата безкрайна любов и милост. Във върховния момент на техния бунт Господ каза: "Ще ги поразя с мор и ще ги изстребя." След това предложи да направи от Мойсеевите потомци "народ по-голям и по-силен от тях". И пророкът представи чудните Божии обещания за избрания народ в молитва. После като най-силен от всички аргументи посочи Божията любов към падналия човек.

В милостта Си Господ отговори: "Прощавам им според както си казал". След това под формата на пророчество даде на Мойсей знание за Неговата цел относно окончателния триумф на Израил: "... заклевам се в живота Си, че ще се изпълни целият свят с Господнята слава." Славата на Бога, Неговият характер, милостта, любезността и нежната Му любов - качествата, които Мойсей представи, застъпвайки се за Израил - трябваше да бъдат разкрити на цялото човечество. Това пророчество на Йехова трябваше да бъде двойно осигурено. То бе потвърдено с клетва. Колкото е сигурно, че Бог живее и царува, толкова е сигурно, че славата Му ще бъде изявена между езичниците, а чудесата Му - сред всичките народи.

Именно във връзка с бъдещото изпълнение на пророчеството Исаия бе чул блестящите серафими да пеят пред трона: "Славата Му пълни цялата земя." Уверен в изпълнението на тези думи, пророкът смело заяви за покланящите се на дървени и каменни изображения: "Те ще видят славата Господня."

Днес пророчеството се изпълнява бързо. Мисионерската дейност на Божията църква на земята дава изобилен плод и скоро евангелската вест ще бъде провъзгласена на всички народи. "За похвала на славната Му благодат" хора от всеки народ, език и племе трябва да бъдат приети чрез "Възлюбения" си, "за да се показва през идните векове премногото богатство на [Неговата] благодат чрез добрината [Му] към нас в Христа Исуса". "Благословен да е Господ Бог Израилев, Който Един прави чудеса; и благословено да бъде славното Негово име до века; и нека се изпълни със славата Му цялата земя."

Във видението, дадено на Исаия в двора на храма, бе показано съвсем ясно какъв е характерът на израилевия Бог. "Всевишният и Превъзнесеният,

Който обитава вечността, Чието име е Светий", се бе явил пред него във величието Си. Въпреки това пророкът разбра съчувстващото естество на своя Господ. Този, Който "обитава на високо и свето място", обитава "сонзи, който е със съкрушен и смирен дух, за да съживява духа на смирените и да съживява сърцето на съкрушилите се". Ангелът, упълномощен да докосне устните на Исаия, му донесе вестта: "Беззаконието ти се отне и грехът ти се умилостиви."

Видял своя Бог, пророкът, подобно на Савел от Тарс край портата на Дамаск, не само осъзна собственото си недостойнство, но в смиреното му сърце се утвърди увереността в прощението – цялостно и дадено даром. Той се изправи като променен човек. Видя своя Господ. Зърна красотата на Божествения характер. Можеше да свидетелства за промяната, станала след погледа към Безкрайната Любов. От този момент пророкът бе вдъхновен от копнежа да види съгрешилия Израил освободен от бремето и наказанието за греха. "Защо да бъдете още бити... – попита Исаия. – Дойдете сега, та да разискваме, казва Господ. Ако са греховете ви като мораво, ще станат бели като сняг; ако са румени като червено, ще станат като бяла вълна." "Измийте се, очистете се, отмахнете от очите Ми злото на делата си, престанете да вършите зло. Научете се да струвате добро..."

Бог, Комуто твърдяха, че служат, но чийто характер бяха разбрали погрешно, им бе представен като велик Изцелител на духовни болести. Какво от това, че цялата глава е болна и сърцето – изнемощило? Какво от това, че от главата до петите няма здраво място, а има рани, синини и гнойни язви? Човекът, ходил гордо по пътя на сърцето си, може да намери изцеление, като се обърне към Господа. "Видях пътищата му и ще го изцеля. Още ще го вода и пак ще утеша него и наскърбените му... Мир, мир на далечния и близкия. И ще го изцеля."

Пророкът въздигна Бога като Творец на всички. Вестта му към юдовите градове бе: "Ето вашият Бог!" "Така казва Бог, Господ, Който е направил небето и го е разпрострял, Който е разтлал земята с произведенията й..." "Аз съм Господ, Който извърших всичко." "Аз създавам светлината и творя тъмнината... Аз създадох земята и сътворих човека на нея; аз, да! Моите ръце разпростряха небето, аз дадох заповеди на цялото му множество." "И тъй, на кого ще Ме уподобите, та да му бъда равен? казва Светият. Дигнете очите си нагоре, та вижте: Кой е създал тия светила и извежда множеството им с брой? Той ги вика всичките по име; чрез величието на силата Му. И понеже е мощен във власт, ни едно от тях не липсва."

На онези, които се страхуваха, че няма да бъдат приети, ако се върнат при Него, пророкът казва: "Защо говориш, Якове, и казваш, Израилю: Пътят ми е скрит от Господа и правото ми се пренебрегва от моя Бог? Не знаеш ли, не си ли чул, че вечният Бог Йехова, Създателят на земните краища, не отслабва и не се уморява? Неговият разум е неизследим. Той дава сила на отслабналите и умножава мощта на немощните. Даже младите ще отслабнат и ще се уморят и отбраните момци съвсем ще паднат, но ония, които чакат Господа, ще подновят силата си. Ще се издигат с крила като орли, ще тичат и няма да се уморят, ще ходят и няма да отслабнат."

Сърцето на Безкрайната Любов е благосклонно към всички, които се чувстват безсилни да се освободят от примките на Сатана. Бог милостиво им предлага да ги укрепи, за да живеят за Него. "Не бой се, защото аз съм с тебе. Не се ужасявай, защото аз съм твой Бог. Ще те укрепя, да!... Ще те подпра с праведната Си десница... Защото аз, Господ твой Бог, съм, Който подкрепям десницата ти и ти казвам: Не бой се, аз ще ти помогна. Не бой се, червею Якове и вие, малцината израилеви. аз ще ти помагам, казва Господ Твой изкупител, Светият Израилев."

Жителите на Юда не заслужаваха тази милост, но въпреки това Бог не ги отхвърли. Чрез тях името Му трябваше да бъде възвеличено сред езичниците. Много хора, все още незапознати с Неговите качества, трябваше да видят славата на Божия характер. С цел да представи съвсем

ясно милостивите си намерения Бог продължи да изпраща слугите Си пророците с вестта: "Върнете се сега всеки от лошия си път и от злите си дела..." "Заради Своето име - заяви Господ чрез Исая - ще отложи изливането на гнева Си и заради главата Си ще се въздържа... Заради Себе Си ще сторя това; защото как да се оскверни името Ми? Да! Не ща да дам славата Си на друг."

Призивът за покаяние бе изречен недвусмислено и ясно и всички бяха поканени да се върнат. "Търсете Господа, докле може да се намери - апелира пророкът. - Призовавайте Го, докато е близо. Нека остави нечестивият пътя си и неправедният помислите си. Нека се обърне към Господа и Той ще се смили за него; и към нашия Бог, защото Той ще прощава щедро."

Ти, читателю, избрал ли си собствен път? Отдалечил ли си се от Бога? Случвало ли ти се е да се храниш с плодовете на греха и след това да откриеш, че те се превръщат на пепел в устата ти? А сега, когато плановите ти за живота са объркани и надеждите мъртви, може би се чувстваш самотен и духовно опустошен? Гласът, който отдавна говори на сърцето ти, но ти не си искал да го слушаш, сега стига до тебе ясен и чист: "Станете, та заминете, защото не е тука почивката ви поради нечистотата, която погубва. Да! страшно погубва." Върнете се в дома на Отца. Той ви кани с думите: "Върни се при Мене, защото Аз те изкупих." "Приклонете ухото си и дойдете при Мене, послушайте и душата ви ще живее. И Аз ще направя с вас вечен завет според верните милости, обещани на Давида."

Не слушайте нашепванията на неприятеля да стоите далеч от Христос, докато станете достатъчно добри, за да влезете в Христовото присъствие. Ако чакате дотогава, никога няма отидете при Него. Когато Сатана посочва мръсната ви дреха, повторете обещанието на Спасителя: "... който дойде при Мене, никак няма да го изпъдя." Кажете на врага, че кръвта на Исус Христос очиства от всеки грях. Нека Давидовата молитва стане и ваша: "Поръси ме с исоп и ще бъда чист, измий ме и ще стана по-бял от сняг." Апелът на пророка към жителите на Юда да погледнат към живия Бог и да приемат милостивите Му дарове, не бе напразен. От тях имаше и такива, които искрено се вслушаха и изоставиха идолите си, за да служат на Йехова. Те се научиха да виждат в своя Творец любовта, милостта и нежното съчувствие. И в предстоящите дни на мрак, когато в страната щеше да остане само остатък, думите на пророка щяха да продължават да дават плод на решителна реформация. "В оня ден човек ще погледне към Създателя си - заяви Исая - и очите му ще се взрат в Светия Израилев. Той не ще погледне към жертвениците, делото на ръцете си, нито ще се взре в онова, което изработиха пръстите му, нито в ашерите, нито в кумирите на слънцето."

Мнозина щяха да видят Един, Който "цял е прелестен", "личи и между десет хиляди". "Очите ти ще видят царя в красотата му", гласеше обещанието за милост. Греховете им щяха да бъдат простени и те щяха да се хвалят единствено с Господа. В този чуден ден на изкупление от идолопоклонството щяха да възкликнат: "... Господ ще бъде с нас във величието Си като място на широки реки и потоци... Господ е наш Съдия, Господ е наш законодател, Господ е наш цар, Той ще ни спаси."

Провъзгласяваните от Исая вести бяха изпълнени с утеха и насърчение за онези, които решиха да изоставят злите си пътища. Чуйте Господните думи, предадени чрез Неговия пророк: "Помни това, Якове и Израилю, защото си Ми служител. Аз те създадох; Мой служител си. Израилю, няма да бъдеш забравен от Мене. Изличих като гъста мъгла престъпленията ти и като облак греховете ти. Върни се при мене, защото Аз те изкупих."

"В оня ден ти ще речеш: Господи, ще Те славословя, защото, ако и да си се разгневил на мене, гневът Ти се отвърна и Ти си ме утешил. Ето, Бог ми е спасение. Ще се уповавам и не ще се боя; защото Господ Йехова е моя сила и песен и Той стана мое спасение... Пейте Господу, защото

извърши велики дела. Нека бъде познато това по цялата земя. Извикай и възклицавай, сионска жителко, защото Светият Израилев е велик всред тебе.”

Пс. 86:15
Осия 11:1
Исая 63:9
Изх. 33:14
Изх. 34:6, 7
Числа 14:12
Виж Числа 14:17-19
Числа 14:20, 21
По Пс. 96:3
Исая 6:3
Исая 35:2
По Еф. 1:6, 2:7
Пс. 72:18, 19
По Исая 57:15
Исая 6:7
Исая 1:5, 18, 16, 17
По Исая 1:6
Исая 57:18, 19
Исая 40:9
Исая 42:5, 44:24, 45:7, 12
Исая 40:25, 26
Исая 40:27-31
Исая 41:10, 13, 14
Еремия 25:5
Исая 48:9, 11
Исая 55:6, 7
Михей 2:10
Исая 44:22; 55:3
Йоан 6:37
Пс. 51:7
Исая 17:7, 8
Песен на песните 5:16, 10
Исая 33:17
Исая 33:21, 22
Исая 44:21, 22
Исая 12:1, 2, 5

Глава 27

Ахаз

Възцаряването на Ахаз постави Исая и сътрудниците му в условия, по-ужасни откогато и да било в миналото в Юдовото царство. Мнозина, устоявали преди на покваряващото влияние на идолопоклонническите обичаи, сега бяха убедени да участват в поклонението на езическите божества. Израилевите князе се оказаха недостойни за поверените им отговорности. Фалшиви пророци идваха със заблуждаващи вести. Някои от свещениците пък проповядваха заради заплащането. Въпреки това водачите на отстъпничеството все още спазваха формата на Божието поклонение и твърдяха, че са част от Божия народ.

Пророк Михей, който през тези размирни времена даваше своето свидетелство, заяви, че грешниците в Сион, макар и да твърдят, че “се облягат на Господа” и богохулно да се хвалят: “Не е ли Господ всред нас? Никакво зло няма да ни сполети”, продължаваха да градят “Сион с кръв и

Ерусалим - с беззаконие". Срещу тези злини пророк Исая издигна глас на строго изобличение: "Чуйте словото Господне, князе содомски; слушайте поуката на нашия Бог, люде гоморски. Защо Ми е множеството на жертвите Ви? - казва Господ... Когато дохождате да се явявате пред Мене, кой е поискал от вас това, да тъпчете дворовете Ми?"

Божие слово заявява: "Жертвата на нечестивите е мерзост, колко повече, когато я принасят за нечестива цел!" Небесният Бог е с очи твърде чисти, за да гледа злото и не може да гледа извращението. Той се отдръпва от грешника не защото няма желание да прощава, а защото грешникът отказва да се възползва от богатия дар на благодатта и по този начин Бог не може да избавя от греха. "Ето, ръката на Господа не се е скъсила, та да не може да спаси, нито ухото Му отъпяло, та да не може да чува. Но вашите беззакония са ви отлъчили от Бога ви и вашите грехове са скрили лицето Му от вас, та не ще да чува."

Соломон е написал: "Горко ти, земя, когато царят ти е дете". Така бе и с Юдовата земя. В резултат на непрестанните си прегрешения нейните управници бяха станали като деца. Исая насочи вниманието на хората към слабата им позиция сред земните народи. Показа им, че този резултат се дължи на безчестието, практикувано по високите места. "Защото ето, Господ, Йехова на Силите ще отнеме от Ерусалим и от Юда подкрепата и подпорката - каза пророкът - всяка подкрепа от хляб и всяка подкрепа от вода. Всеки силен и всеки ратник, съдията и пророка, чародея и стареца, петдесетника и почтения, и съветника, изкусния художник и вещия баяч. И ще им дам деца за князе, които детински ще владеят над тях... Защото Ерусалим рухна, Юда падна, понеже и каквото говорят, и каквото правят са противни на Господа и дразнят славните Му очи..."

"Люде Мои - продължи пророкът, - вашите водители ви правят да заблуждавате и развалят пътя, по който ходите." Това се изпълни буквално по време на царуването на Ахаз. За него е записано: "Но ходи в пътищата на израилевите царе, направи още и леяни идоли за ваалимите. При това той кади в долината на Еномовия син..." "... даже преведе сина си през огъня според мерзостите на народите, които Господ изпъди пред израилтяните."

Наистина бе време на голямо изпитание за избрания народ. Само след няколко години десетте племена от израилевото царство щяха да бъдат разпръснати сред езическите народи. И в юдовото царство перспективите изглеждаха мрачни. Добрите влияния бързо намаляваха, а злите - нарастваха. Когато размисли за положението, пророк Михей бе принуден да възкликне: "Благочестивият се изгуби от страната и няма ни един праведник между човеците... Най-добрият между тях е като трън, най-праведният е по-бодлив от трънен плет." "Ако Господ на Силите не бе ни оставил малък остатък - каза Исая, - като Содом бихме станали, на Гомор бихме се оприличили."

Заради остатъка от верни, както и поради безкрайната Си любов към стрешилите, Бог във всеки век е дълготърпял бунтовниците и е апелирал към тях да изоставят злите си дела и да се върнат при Него. Чрез определените от Него хора Той е разкривал пред нарушителите пътя на правдата "заповед след заповед, правило след правило...", тук малко, там малко".

Така бе и по времето на Ахазовото царуване. Покана след покана бяха изпращани на съгрешилия Израил да възстановят верността си към Йехова. Нежни бяха апелите на пророците. Когато заставаха пред хората, искрено молейки ги да се покаят и реформират, думите им даваха плод за прослава на Бога.

Михей отправи чудния призив: "Слушайте сега що казва Господ. Стани ми казва Той, съди се пред планините и нека чуят хълмовете гласа ти, като им кажеш: Планини, и вие твърди основи на земята, слушайте спора Господен; защото Господ има спор с людето Си и ще се съди с Израиля."

Люде Мои, що ви сторих? И с какво ви досадих? заявявайте против Мене. Защото Аз ви изведох из египетската земя, избавих ви от дома на робството и пратих пред вас Мойсея, Аарона и Мариам.

Люде Мои, спомнете си сега какво намеряваше моавският цар Валак и какво му отговори Валаам, Веоровият син. Спомнете си всичко станало между Ситиим и Галгал, за да познаете справедливите дела Господни."

Господ, Комуто служим, е дълготърпелив; "не чезнат щедростите Му". През целия период на благодатно време Духът Му умолява хората да приемат дара на живота. "Заклевам се в живота Си, казва Господ Йехова, не благоволя в смъртта на нечестивия, но да се върне нечестивият от пътя си и да живее. Върнете се, върнете се от лошите си пътища, защо да умрете, доме Израилев?" Свойствена сатанинска уловка е да води хората към грях и след това да ги оставя безпомощни и без надежда, страхуващи се да потърсят прощение. Но Бог отправя поканата: "... нека се хване за силата Ми, за да се примири с Мене! Да! нека се примири с Мене." В Христос е дадено всичко необходимо за живота ни, дадено е всяко насърчение.

В дните на отстъпничеството на Юда и Израил много хора питаха: "С какво да дойда пред Господа и се поклоня пред Всевишния Бог? Да дойда ли пред Него с всеизгаряния, с едногодишни телци? Ще благоволи ли Господ в хиляди овни или в десетки хиляди реки от масло?" Отговорът беше съвсем ясен: "Той ти е показал, човече, що е доброто и какво иска Господ от тебе, освен да вършиш праведното, да обичаш милост и да ходиш смирено със своя Бог?"

Изтъквайки стойността на практическото благочестие, пророкът само повтаряше съвета, даден на Израил векове преди това. Когато се канеха да влизат в обещаната земя, Господ чрез Мойсей им даде словото Си: "А сега, Израилю, какво иска от тебе Господ твоят Бог, освен да се боиш от Господа твоя Бог, да ходиш във всичките Му пътища, да Го любиш и да слугуваш на Господа твоя Бог с цялото си сърце и с цялата си душа, та да пазиш заповедите на Господа и повеленията Му, които днес ти заповядвам за твое добро?" Век след век тези съвети бяха повтаряни от служителите на Йехова пред застрашените от формализъм и от пренебрегване на милостта. Когато по време на земната Си служба Христос бе запитан от един законник: "Учителю, коя е голямата заповед в закона?", Исус му отговори: "Да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа и с всички си ум. Това е голямата и първа заповед. А втора, подобна на нея, е тая: Да възлюбиш ближния си, както себе си. На тия две заповеди стоят целият закон и пророците."

Тези ясни думи на пророците и на самия Учител би трябвало да приемем като глас Божи в душата на всеки. Не бива да изпускат нито една възможност да вършим дела на милост, на нежно съчувствие и християнска любезност към обременените и потиснатите. Ако не можем да направим нещо повече, поне да говорим думи на кураж и надежда на онези, които не познават Бога и могат да бъдат достигнати най-лесно чрез съчувствие и любов.

Изобилни са обещанията за хората, търсещи възможности да носят радост и благословение в живота на другите. "Ако даруваш на гладния желаното от душата ти и насищаш наскърбената душа, тогава светлината ти ще изгрява в тъмнината и мракът ти ще бъде като пладне. И Господ ще те води всякога, ще насища душата ти в бездъждие и ще дава сила на костите ти; и ти ще бъдеш като напоявана градина и като воден извор, чиито води не пресъхват."

Животът на Ахаз, който живееше в идолопоклонство и беше чул най-искрените апели на пророците, можеше да доведе до едно-единствено нещо. "... гневът от Господа е бил върху Юда и Ерусалим и Той ги предаде да бъдат тласкани и да бъдат предмет на учудване и на съскане." Царството започна бързо да запада и съществуването му бе застрашено от завоевателни армии. "Тогава сирийският цар Расин и Израилевият цар Факей, Ромелиевият син, дойдоха в Ерусалим да вокват и обсадиха Ахаза."

Ако Ахаз и високопоставените от царството му бяха истински служители на Всемогъщия, нямаше да се страхуват от неестествения съюз, формиран срещу тях. Многобройните грехове обаче ги бяха лишили от сила. Изплашено от възмездието на оскърбения Бог, сърцето на царя "и сърцето на хората му се разклатиха, както горските дървета се разклашат от вятъра". В този момент на криза Господ чрез Словото Си поръча на Исая да отиде при треперещия цар с думите: "Гледай да си спокоен, да не се уплашиш, нито да се покажеш малодушен... Понеже Сирия, Ефрем и Ромелиевият син сториха лошо намерение против тебе, казвайки: Да възлезем против Юда и да го утесним, и да си пробием пролом в него, и да поставим Тавеиловия син за цар сред него... така казва Господ Йехова: Това няма да стане, нито да бъде." Пророкът заяви, че израилевото царство и Сирия скоро ще бъдат съкрушени. "Ако не вярвате това, вие няма да се утвърдите."

Юдовото царство би преуспяло, ако Ахаз бе приел небесното слово. Но предпочете да се облекне на човешка десница и да потърси помощ от езичници. В отчаянието си изпрати вест към асирийския цар Теглат-феласар: "Аз съм твой слуга и твой син. Възлез да ме избавиш от ръката на сирийския цар и от ръката на израилевия цар, които се подигнаха против мене." Молбата бе придружена с богат подарък, взет от царската съкровищница и от храмовото хранилище.

Поисканата помощ бе изпратена и цар Ахаз получи временно облекчение, но на каква цена за Юда! Предложеният данък възбуди алчността на Асирия и тази предателска нация скоро заплаши Юда с нападение и плячкосване. Ахаз и нещастните му поданици бяха измъчвани от страхове да не би да попаднат в ръцете на жестоките асирийци.

"Господ смири Юда" заради непреставашите грехове. В това време на наказание Ахаз вместо да се покае "още повече престъпваше против Господа... Защото жертваше на дамасковите богове... Понеже боговете на сирийските царе им помагат - казваше той, - на тях ще принасям жертви, за да помагат и на мене".

В края на царуването си отстъпилият цар нареди портите на храма да бъдат затворени. Святите служби бяха спрени. Светилниците не горяха повече пред олтара. Не се принасяха жертви за греховете на хората. Сладкият тамянов дъх повече не се възнасяше нависоко по време на сутрешната и вечерната жертва. Като изоставиха дворовете в Божия дом и затвориха портите му, жителите на нечестивия град смело си издигнаха по ъглите на Ерусалимските улици олтари на езически божества. Като че ли езичеството победи и силите на тъмнината бяха взели надмощие.

Но в Юда живееха и хора, запазили верността си към Йехова, които твърдо отказваха да бъдат въввлечени в идолопоклонство. Точно към тях Исая, Михей и помощниците им гледаха с надежда, наблюдавайки разрухата през последните години от царуването на Ахаз. Светилището им бе затворено, но праведните получиха уверението: "... Бог е с нас... Него осветете, от Него да се страхувате и пред Него да треперите. И Той ще бъде за светилище."

Михей 3:11, 10

Исая 1:10-12

Пр. 21:27

По Авакум 1:13

Исая 59:1, 2

Екл. 10:16

Исая 3:1-4, 8

Исая 3:12

2Лет. 28:2, 3

4Царе 16:3

Михей 7:2, 4

Исая 1:9

Исая 28:10

Михей 6:1-5
Плачът на Еремия 3:22
Езекиил 33:11
Исаия 27:5
Михей 6:6-8
Второзак. 10:12, 13
Матей 22:36-40
Исаия 58:10, 11
2Лет. 29:8
4Царе 16:5
Исаия 7:2
Исаия 7:4-7, 9
4Царе 16:7
2Лет. 28:19, 22, 23
Исаия 8:10, 13, 14

Глава 28

Езекия

В рязък контраст с безразсъдното управление на Ахаз бе реформацията, проведена при успешното царуване на неговия син. Възцарил се на трона, Езекия бе решен да направи всичко по силите си, за да спаси Юда от участието на северното царство. Вестите на пророците не поддържаха половинчати мерки. Надвисналото наказание можеше да бъде избегнато само с най-решителна реформа.

В кризата Езекия се прояви като човек, който може да се възползва от възможностите. Едва се бе възкачил на трона и започна да прави планове и да ги осъществява. Първо насочи вниманието си към възстановяване на толкова дълго занемарените храмови служби. В това начинание той искрено призова към сътрудничество групата свещеници и левити, останали верни на святото си призвание. Сигурен в лоялността и подкрепата им, сподели с тях желанието си да започне незабавни и всеобхватни реформи. "Защото бащите ни са отстъпили - призна той, - сторили са зло пред Господа нашия Бог, оставили са Го и са отвърнали лицата си от Господното обиталище... Сега, прочее, имам сърдечно желание да направим завет с Господа Израилевия Бог, за да отвърне от нас яростния Си гняв."

С няколко добре подбрани думи царят описа положението, в което се намираха - затворен храм и преустановени служби; открито идолопоклонство, практикувано по улиците на града и из цялото царство; отстъпил народ, който би могъл да остане верен на Бога, ако юдовите водачи бяха дали добър пример; упадък на царството и загуба на престиж пред околните народи. Северното царство бързо са разпаднало. Мнозина загинаха от меч, а множествата бяха вече отведени в робство. Скоро Израил щеше да бъде напълно завладян от асирийците и изцяло погубен. Тази участ със сигурност би сполетяла и Юда, ако Бог не работеше чрез избраните Си представители.

Езекия се обърна директно към свещениците да се обединят с него в осъществяване на необходимите реформи. "... не бивайте сега небрежни - апелира царят, - защото вас е избрал Господ да стоите пред Него, да Му служите, да сте Му служители и да кадите." "... осветете се сега, осветете храма на Господа Бога на бащите си."

Бе настъпило време за бързи действия. Свещениците започнаха незабавно. Осигурявайки си сътрудничеството и на други измежду тях, неприсъствали на срещата, те се заеха с цяло сърце да извършат делото по почистването и освещаването на храма. Поради годините на поквара и занемареност работата бе съпроводена с много усложнения. Но свещениците

и левитите се трудеха неуморно и за удивително кратко време можах да кажат, че задачата е изпълнена. Храмовите порти бяха поправени и отворени, святите съдове – събрани и поставени на местата им. Всичко това се направи, за да се възстанови службата в храма.

По време на първата служба градските управници потърсиха прощение за греховете на народа, като за целта се свързаха с цар Езекия и със свещениците и левитите. Върху олтара бе сложен принос за грях, “за да направят умилостивение за целия Израил”. “И като свършиха принасянето, царят и всички, които присъстваха с него, коленичиха и се поклониха.” В храмове дворове отново отекнаха слова на прослава и преклонение. Богомолците, осъзнавайки че се освобождават от робството на греха и отстъплението, пееха песните на Давид и Асаф с радост. “И Езекия и всичките люде се радваха, загдето Бог беше предразположил людете; понеже това нещо стана ненадейно.”

Бог наистина бе подготвил сърцата на юдовите големци да поведат решително реформаторско движение срещу вълната на отстъпление. Чрез пророците Си Той бе изпращал на избрания народ вест след вест на искрена молба – вести, които бяха презирани и отхвърляни от десетте племена на израилевото царство, сега предадено на враговете му. Но в Юда имаше богобоязлив остатък и пророците продължиха да апелират към него. Чуйте как Исаия настоява: “Върнете се, о чада на Израила, към Този, от Когото много сте отстъпили.” Чуйте как Михей уверено заявява: “Но аз ще погледна към Господа, ще чакам Бога на спасението си. Бог мой ще ме послуша. Не злорадствай заради мене, неприятелко моя, ако падна, ще стана, ако седна в тъмнина, Господ ще ми бъде светлина. Ще нося гнева на Господа, защото му съгреших, догдето отсъди делото ми и извърши съдба за мене, като ме изведе на видело; тогава ще видя правдата Му.”

Тези, както и много други вести, разкриващи желанието на Бога да прощава и да приема преднамерено изоставилите Го, бяха давали надежда на много отчаяни души през тъмните години, когато храмове порти бяха затворени. Сега, след като водачите започнаха да въвеждат реформата, голямо множество хора, изморени от робството на греха, бяха готови да откликнат.

Онези, които влязоха в храмове дворове, за да търсят прощение и подновяване на клетвата си на вярност към Йехова, бяха по чуден начин насърчени от пророческата част на Свещеното писание. Тържествените предупреждения срещу идолопоклонството, изговорени чрез Мойсей пред целия Израил, бяха придружени от пророчества за Божието желание да чува молитвите и да прощава на онези, които във време на отстъпничество Го потърсят с цяло сърце. “... ако най-последно се обърнеш към Господа твоя Бог – бе казал Мойсей – и послушаш гласа Му, то, понеже Господ твоят Бог е Бог милостив, Той няма да те остави, нито ще те изстреби, нито ще забрави завета, за който се е клел на бащите ти.”

В пророческата молитва, произнесена при освещаването на храма, чиито служби Езекия и неговите помощници сега възстановяваха, Соломон бе изрекъл думите: “Когато людете Ти Израил бъдат разбити пред неприятеля по причина, че са ти съгрешили, ако се обърнат към Тебе, та изповядат Твоето име и принесат молитва, като ти се помолят в тоя дом, тогава Ти послушай от небето и прости греха на людете Си Израила”. Тази молитва бе подпечатана с видимото Божие одобрение – в края огън слезе от небето и изгори всеизгарянията и жертвите и славата на Бога изпълни храма. През нощта Господ се бе явил на Соломон, за да му каже, че молитвата му е чута и че на поклонниците в храма ще бъде показвана милост. Бе дадено благодатното уверение: Ако “людете Ми, които се наричат с Моето име, смирят себе си, та се помолят и потърсят лицето Ми, и се върнат от нечестивите си пътища, тогава ще послушам от небето, ще простя греха им и ще изцеля земята им”.

Тези обещания се изпълниха по удивителен начин по времето на проведената от Езекия реформация.

Доброто начало, поставено с очистването на храма, бе последвано от по-широко движение, в което участваха и Израил, и Юда. В усърдието си да превърне храмовите служби в истинско благословение за народа Езекия реши да възкреси древния обичай, при който израилтяните се събираха да празнуват Пасхата.

От много години тя не се спазваше като национален празник. Разделянето на царството след Соломоновото царуване бе направило празника неприложим. Но ужасни наказания, сполетели десетте племена, събудиха в сърцата на някои желанието за нещо по-добро. Вълнуващите вести на пророците също повлияха. Поканата за празнуване на Пасхата в Ерусалим бе разгласена с царски пратеници надлъж и нашир "от град в град през Ефремовата и Манасиевата земя дори до Завулон". На много места носителите на любезната покана бяха изпъждани. Непокаяните я пренебрегваха. Въпреки това някои хора, жадуващи да търсят Бога, за да получат по-ясно познание за волята Му, "се смириха и дойдоха в Ерусалим".

Откликът в Юдовата земя бе много по-голям, защото върху жителите ѝ "бе Божията ръка, за да им даде едно сърце да постъпят по заповедите на царя и на първенците" - заповеди в съответствие с разкритата чрез пророците Божия воля.

Празнуването имаше голяма полза за насъбралите се множества. Осквернените улици на града бяха очистени от идолопоклонническите олтари, поставени по време на Ахазовото царуване. На определения ден Пасхата бе отпразнувана и народът цяла седмица принасяше примирителни жертви и изучаваше онова, което Бог иска да се върши. Всеки ден левитите проповядваха "добро знание за Господа", а хората, приготвили сърцата си да Го търсят, намериха прощение. Множеството, покланящо се на Бога, получи голяма радост. "И всеки ден левитите и свещениците славословеха Господа, пеещи с музикални инструменти на Господа." Всички бяха обединени от желанието да славословят Този, Който бе толкова щедър и милостив към тях.

Отрежданите обикновено седем дни за пасхалния празник отминаха бързо, но богомолците решиха да прекарат още седем дни в по-цялостно изучаване на Господния път. Свещениците продължиха да учат хората от книгата на закона. Всеки ден народът се събираше край храма за славословие и благодарност. В края на това голямо събиране стана ясно, че Бог е действал по чуден начин за духовната промяна на отстъпилия Юда и за възпирането на вълната от идолопоклонство, заплашваща да помете всичко пред нея. Тържествените предупреждения на пророците не бяха напразни. "Така стана голямо веселие в Ерусалим; защото от времето на израилевия цар Соломона, Давидовия син, не бе станало такова нещо в Ерусалим."

Дойде време богомолците да се връщат по домовете си. "... левитите и свещениците станаха, та благословиха людете; и гласът им биде послушан от Господа и молитвата им възлезе на небето, Неговото свето обиталище." Бог бе приел съкрушените по сърце, които бяха изповядали греховете си и се бяха обърнали към Него за прощение и помощ.

Остана да се извърши едно важно дело, в което всички завърнали се по домовете си трябваше да вземат активно участие. То носеше белега на истинска реформация. В Свещеното писание се казва: "... целият Израил, които се намираха там, излязоха по юдовите градове, та изпотрошиха кумирите, изсякоха ашерите и събориха високите места и жертвениците из целия Юда и Вениамина, също и в Ефрем и Манасия, докле ги унищожиха всички. Тогава всичките израилтяни се върнаха в градовете си, всеки в своята собственост."

Езекия и неговите помощници започнаха различни реформи за укрепване на духовните и светските интереси на царството. "В целия Юда" царят "върши това, което бе добро и право, и вярно пред Господа своя Бог. Във всяка работа, която почна... вършеше я от все сърце и успяваше". "На Господа Израилевия Бог се упова... не престана да го

следва, но упазни заповедите, които Господ даде на Мойсея. И Господ бе с него. Където и да излизаше, той благоуспяваше.”

Царуването на Езекия се характеризираше с низ от забележителни събития, показали на околните народи, че израилевият Бог е с народа Си. Успехът на асирийците в завладяването на Самария и в разпръсването на остатъка от десетте племена сред народите в началото на неговото царуване накараха мнозина да се усъмнят в силата на еврейския Бог. Окуражени от успехите си ниневийците отдавна бяха забравили вестта на Йона и бяха започнали да се противопоставят на небесните планове. Няколко години след падането на Самария победоносната армия, постигнала известни успехи, се появи в Палестина, този път насочена срещу укрепените юдови градове. Но войските се оттеглиха за известно време поради трудности в други части на царството им. Едва няколко години по-късно, към края на царуването на Езекия, щеше да бъде показано на народите дали езическите богове ще имат окончателната победа.

2Лет. 29:6, 10
2Лет. 29:11, 5
2Лет. 29:24, 29, 36
Исая 31:6
Михей 7:7-9
Второзак. 4:30, 31
3Царе 8:33, 34
По 2Лет. 7:1
2Лет. 7:14
2Лет. 30:10, 11
2Лет. 30:12
2Лет. 30:22 - ЦП
2Лет. 30:21
2Лет. 30:26
2Лет. 30:27
2Лет. 31:1
2Лет. 31:20, 21; 4Царе 18:5-7

Глава 29

Посланици от Вавилон

През периода на успешното си царуване цар Езекия бе внезапно повален от лоша болест. Страдащ до смърт, положението му бе извън човешките възможности. И последният лъч надежда изчезна, когато пророк Исая дойде при него с вестта: “Така казва Господ: Нареди за дома си, понеже ще умреш и няма да живееш.”

Бъдещето изглеждаше Безнадеждно. Но царят все още можеше да се моли на Този, Който досега бе негово “прибежище и сила, винаги изпитана помощ в напасти”. И така, “царят обърна лицето си към стената, та се помоли Господу, казвайки: Моля Ти се, Господи, спомни си сега как ходих пред Тебе с вяност и с цяло сърце и върших това, което е угодно пред Тебе. И Езекия плака горко”.

От дните на Давид не бе управлявал цар, който като Езекия да бе вършил толкова велики дела за укрепване на Божието царство, и то във време на отстъпление.

Умиращият управник бе служил верно на Бога и бе укрепил доверието на хората в Йехова като техен всевластен Господар. И той като Давид можеше да каже: “Нека дойде молитвата ми пред Твоето присъствие; приклони ухото Си към вика ми. Защото се насити душата ми на бедствия и животът ми се приближава към преизподнята.”

“Защото Ти, Господи Йехова, си моя надежда; на Тебе съм се уповавал от младостта си. Ти си ми бил подпорка от рождението ми... Не ме отхвърляй във време на старостта ми... Боже, не се отдалечавай от мене; Боже мой, побързай да ми помогнеш... Да! дори до старост и бели коси, Боже, не ме оставяй, докато не разглася силата Ти на идещия род, твоята мощ на всички бъдещи поколения.”

Този, чиято щедрост не чезне, чу молитвата на служителя Си. “А преди да беше излязъл Исая до средната част на града, Господното слово дойде към него и рече: Върни се, та кажи на вожда на Моите люде, Езекия, така казва Господ, Бог на баща ти Давида: Чух молитвата ти, видях сълзите ти; ето Аз ще те изцеля; след три дена ще възлезеш в Господния дом. Ще приложа на живота ти петнадесет години; и ще избавя тебе и тоя град от ръката на асирийския цар; и ще защита тоя град заради Себе Си и заради слугата Ми Давида.”

Радостен, пророкът се върна с окуражителни и обнадеждаващи думи. Като посъветва царя да постави върху болното място компрес от смокини, Исая му предаде Божията вест на милост, защита и загриженост.

Подобно на Мойсей в Мадиамската земя, подобно на Геден в присъствието на небесния вестител, подобно на Елисей малко преди възнасянето на неговия учител Езекия помоли за знамение, че вестта е небесна. “Какво ще бъде знаменията - попита Езекия, - че Господ ще ме изцели и че след три дена ще отида в Господния дом?...

... Ето какво ще ти бъде знаменията от Господа, че Господ ще извърши това, което каза: Избери - да напредне ли сянката десет стъпала, или да се върне надире десет стъпала?... Лесно нещо е да слезе сянката десет стъпала - отговори царят, - не, но нека се върне сянката десет стъпала надире.”

Само чрез явната Божия намеса сянката от слънчевия часовник можеше да се върне десет степени назад и това трябваше да бъде знамение за Езекия, че Господ е чул молитвата му. “И пророк Исая извика към Господа; и Той върна сянката десет стъпала надире, по които беше слезнала върху слънчевия часовник на Ахаза.”

Възстановен в обичайната си сила, царят на Юда призна с песен милостта на Йехова и даде обет остатъка от дните си да прекара в доброволно служене на Царя на царете. Благодарността и признанието за Божието състрадателно отношение към него е вдъхновение за всички, които желаят да прекарат живота си за прослава на Твореца.

“Аз рекох: В половината от дните си ще вляза в портите на преизподнята. Лиших се от остатъка на годините си. Рекох: Няма да видя вече Господа, Господа в земята на живите; няма да видя вече човека, като съм между ония, които престанаха да живеят. Жилището ми се премести и се дигна от мене като овчарски шатър. Навих живота си като тъкач; от основата Той ще ме отреже. Между заранта и вечерта ще ме довършиш. Успокоявах се до сутринта; но Той като лъв троши всичките ми кости. Между заранта и вечерта ще ме довършиш. Като лястовица или жерав така крещях, стенех като гургулица, очите ми изнемосяха от гледане нагоре. В утеснение съм, Господи; стани ми поръчител.

Що да кажа аз? Той ми рече и сам го изпълни. Ще ходя смирено през всичките си години поради огорчението на душата си. Чрез тия неща живеят човеците, Господи. И само в тях е животът на моя дух. Така ще ме изцелиш и ще ме съживиш. Ето, вместо мир дойде върху мене голяма горест; и ти от любов към душата ми си я избавил от рова на тлението. Защото си хвърлил зад гърба Си всичките ми грехове. Защото преизподнята не може да Те хвали; смъртта не може да Те славослови. Ония, които слизат в рова, не могат да се надеят на Твоята вяност. Живият, живият, той ще те хвали, както аз днес; бащата ще извести на чадата си Твоята вяност. Господ е близо да ме спаси. Затова ще пеem моите песни със струнни инструменти в дома Господен през всичките дни на живота си.”

В плодородните равнини на Тигър и Ефрат живееше един древен народ, който по това време, макар и завладян от Асирия, бе определен за

владетел на света. Сред този народ имаше мъдреци, изучаващи астрономията с голямо внимание. Те силно се учудиха, когато забелязаха, че сянката на слънчевия часовник се връща с десет степени. Царят им Веродах-валадан разбра, че чудото е било извършено за знамение на юдовия цар, показващо, че небесният Бог му дава още живот. Веродах-валадан изпрати при Езекия посланици, за да го поздравят за възстановяването му и ако е възможно, да научат повече за Бога, способен да извърши толкова велико чудо.

Посещението на пратениците от далечната страна откри на Езекия възможност да възвеличи живия Бог. Колко лесно би било да им разкаже за Бога, Вседържител на всички сътворени неща, чрез чиято благосклонност животът му бе спасен в момент на безнадеждност! Каква голяма промяна би могла да стане в сърцата на тези търсачи на истината, дошли от халдейските полета, ако се запознаеха с върховенството на живия Бог!

Но гордостта и суетността обладаха сърцето на Езекия и за да се възвеличи, отвори пред алчните им очи съкровищата, с които Бог бе обогатил народа Си. Царят "им показва къщата със скъпоценните си вещи - среброто и златото, ароматите и скъпоценните масла, целия си оръжеен склад и всичко, каквото се намираше между съкровищата му; в къщата му и в цялото му владение не остана нищо, което Езекия не им показва". Той не постъпи така, за да прослави Бога, а за да се издигне в очите на чуждите князе. Не размисли, че тези хора бяха представители на могъщ народ, който нито се бои от Бога, нито Го обича и че е неразумно да им доверява богатствата на държавата.

Посещението на посланиците бе изпит за благодарността и посветеността на Езекия. В Свещеното писание се казва: "Но относно посланиците, които вавилонските първенци пратиха до него да разпитат за знамението, станало в страната, Бог го остави, за да го изпита и да узнае всичко, що беше на сърцето му." Ако Езекия се бе възползвал от дадената му възможност да свидетелства за силата, добротата и състраданието на израилевия Бог, докладът на посланиците щеше да бъде като лъч светлина, проникващ в тъмнината. Но той възвеличи себе си повече от Господа на Силите. Царят "не отдаде Господу според стореното нему благодеяние, защото сърцето му се надигна".

Колко пагубни бяха последиците! На Исаия бе разкрито, че отпътувалите посланици са отнесли със себе си сведения за видените богатства и че царят на Вавилон и съветниците му правят планове да обогатят страната си с ерусалимските съкровища. Езекия бе извършил тежък грях. "Затова гняв падна на него и на Юда и Ерусалим."¹³

"Тогаваш дойде пророк Исаия при цар Езекия, та му рече: Какво казаха тия човечи? И отгдето дойдоха при тебе? И Езекия рече: От далечна земя идат при мене, от Вавилон. Тогаваш каза: Що видяха в къщата ти? И Езекия отговори: Видяха всичко, що има в къщата ми; няма нищо между съкровищата ми, което не им показвах.

Тогаваш Исаия рече на Езекия: Слушай словото на Господа на силите: Ето, идат дни, когато всичко, що е в къщата ти и каквото бащите ти са събрали до тоя ден, ще се пренесе във Вавилон; няма да остане нищо, казва Господ. И ще отведат от синовете, които ще излязат от тебе, които ще родиш; и те ще станат скопци в палата на вавилонския цар.

Тогаваш Езекия рече на Исаия: Добро е Господнето слово, което ти изрече."

Дълбоко съжаляващ, "Езекия се смири поради надигането на сърцето си, той и ерусалимските жители, тъй че Господният гняв не дойде на тях в Езекиевите дни". Но лошото семе беше посято; след време щеше да израсне и жетвата от него да бъде запустяване и мъка. През останалите години от царуването си царят на Юда щеше да има голямо благоденствие поради твърдото си намерение да поправи миналото и да прослави името на Бога, Комуто служеше. Въпреки това вярата му щеше да бъде сериозно изпитана и щеше да научи, че само ако се изцяло се уповава на Йехова, може да се надява, че ще постига победи над силите на тъмнината, които се стремят към неговото погубване и към пълното унищожаване на народа му.

Разказът за неуспеха на Езекия, когато при посещението на посланиците не се показва достоен за поверената му мисия е изключително важен урок за всички нас. Ние трябва не само да работим, но и да говорим за скъпоценния си опит с Бога, за Неговата милост и любов, за неизследимата дълбина на любовта на Спасителя. Когато умът и сърцето се изпълнят с любов към Бога, няма да е трудно да говорим за това, което е влязло в духовния ни живот. Великите мисли, благородните подбуди, ясното възприемане на истината, несебелюбивите намерения, копнежът за благочестие и святост ще намират израз в думи, разкриващи същността на сърдечното съкровище.

Хората, с които общуваме всеки ден, се нуждаят от нашата помощ и ръководство. Душевното им състояние може да е такова, че навреме изговорената дума да се забие като гвоздей. Утре някои от тях е възможно да бъдат там, където никога няма да ги достигнем отново. Какво е влиянието върху тези наши близни?

Всеки ден от живота е пълен с отговорности, с които трябва да се справяме. Всеки ден с думите и делата си правим впечатление на хората, с които общуваме. Колко голяма е нуждата да поставим страж на устата си и да внимаваме в постъпките си! Едно безразсъдно движение, една неразумна стъпка и мощните вълни на някое силно изкушение могат да тласнат душата към дъното. Не можем да върнем назад мислите, които сме поселили в умовете. Ако те са били зли, може би сме задвижили ред от обстоятелства, верига от злини, които нямаме силата да спрем.

От друга страна, с примера си помагаме на ближните да развият добрите принципи, даваме им сила да вършат добро. Сами те упражняват същото благотворно влияние върху други. Така, без да осъзнаваме, стотици и хиляди човешки същества са подпомогнати от нашето влияние. Истинският Христов последовател засилва добрите намерения у хората, с които общува. Пред невярващия, обичащ греха свят, той разкрива силата на Божията благодат и съвършенството на Неговия характер.

Исая 38:1
Пс. 46:1
4Царе 20:2, 3
Пс. 88:2, 3
Пс. 71:5, 6, 9, 12, 18
По Плачът на Еремия 3:22
4Царе 20:4-6
4Царе 20:8-11
Исая 38:10-20
Исая 39:2
2Лет. 32:31
2Лет. 32:25
13 2Лет. 32:25
Исая 39:3-8
2Лет. 32:26

Глава 30

Избавление от Асирия

Във време на голяма опасност за народа, когато асирийските пълчища нахлуваха в юдовата земя и като че ли нищо не можеше да спаси Ерусалим от пълно унищожение, Езекия, полагайки упованието си в мощта на Йехова да избавя, свика силите на царството, за да се противопоставят безстрашно на езическите потисници. "Бъдете силни и храбри, не бойте се, нито се уплашвайте от асирийския цар, нито от голямото множество, което е с него - насърчи Езекия юдовите мъже, - защото с нас има Един по-

велик, отколкото има с него. С него са плътски мишци; с нас е Господ, нашият Бог, да ни помогне и да воюва в боевете ни.”

Не без причина можеше да говори царят с такава сигурност за изхода. Гордият асириец, макар и използван за известно време от Бога като жезъл на Неговия гняв, не винаги щеше да побеждава. “Да се не боите от асириеца – бе Господната вест към жителите на Сион, дадена чрез Исаия няколко години преди това – ..., защото още твърде малко... и Господ на Силите ще подбуди против него бич, както в порязването на Мадиама при канарата Орив. И жезълът му ще се издигне над морето и ще го възвиси според както го възвиси над Египет. И в оня ден товарът му ще се мести от плещите ти и хомотът му от врата ти; и хомотът ще се строши поради помазанието ти.”

В друга пророческа вест, дадена “в годината, в която умря цар Ахаз”, пророкът бе заявил: “Господ на Силите се закле, казвайки: Непременно както намислих, така ще стане и както реших, така ще стои – че ще съкруша асириеца в земята Си и ще го стъпча на планините Си. Тогава хомотът му ще се дигне от тях и товарът му ще се снесе от плещите им. Това е решението, взето за цялата земя и тая е ръката, която се простира над всичките народи. Защото Господ на Силите взе решение и кой ще го осуети? И ръката Му е простряна и кой ще я върне назад?”

Силата на потисника щеше да бъде сломена. Въпреки това в първите години от управлението си Езекия продължи да плаща данък на Асирия според подписаното от Ахаз споразумение. Междувременно царят се бе съветвал “с първенците си и със силните си мъже” и направи всичко възможно за защитата на царството. Осигури изобилие от вода в Ерусалим, която извън града съвсем липсваше. “И Езекия се ободри и съгради пак цялата стена, която бе съборена, направи кулите ѝ по-високи, съгради и другата стена извън и поправи Мило в Давидовия град и направи много копия и щитове. И постави военачалници над людето...” Не бе пропуснато нищо необходимо за подготовката на обсадата.

Във времето, когато Езекия зае юдовия трон, асирийците вече бяха отвели голям брой израилтяни от северното царство. Няколко години по-късно, докато защитата на Ерусалим все още укрепваше, асирийците обсадиха и превзеха Самария, и разпръснаха десетте племена сред многобройните провинции на асирийското царство. Границите на Юда бяха само на няколко мили, а Ерусалим отстоеше на не по-малко от петдесет мили. Богатата плячка, която биха намерили в храма, изкушаваше неприятеля да се върне.

Но царят на Юда реши да извърши своя дял в подготовката за отпор на врага. След като направи всичко възможно, което можеше да се постигне с човешка изобретателност и сила, той събра войските си и апелира да не се боят. “Светият Израилев е велик всред тебе”, бе вестта на пророк Исаия към Юда. С непоклатима вяра царят заяви: “С нас е Господ, нашият Бог, да ни помогне и да воюва в боевете ни.”

Вярата на другите се предава най-бързо чрез проява на вяра. Юдовият цар се бе подготвил за приближаващата буря и сега душата му се надяваше на Бога, уверен в изпълнението на пророчеството за асирийците. “И людето се успокоиха от думите на юдовия цар Езекия.”⁷ Какво от това, че асирийската армия, покорила най-великите земни народи и триумфирала над Самария в Израил, сега насочваше силите си срещу Юда? Какво от това, че се хвалела: “Както ръката ми е стигнала царствата на идолите, чиито изваяни идоли бяха по-много от ерусалимските и самарийските, не ще ли направя на Ерусалим и на неговите кумири, както направих на Самария и на нейните идоли?”⁸ Жителите на Юда нямаше от какво да се страхуват, тъй като опората им бе в Йехова.

Така дълго очакваната криза настъпи. Асирийските войски, вървящи от триумф към триумф, се появиха в Юдея. Уверени в победата си, военачалниците разделиха войниците на две армии, едната от които трябваше да пресрещне египетските войници на юг, а другата – да обсади Ерусалим.

Сега единствената надежда на Юда бе в Бога. Всяка възможна помощ от Египет бе възпряна, а наблизко нямаше приятелски народ, който да подаде ръка.

Асирийските офицери, сигурни в силата на дисциплинираните си войници, уредиха среща с юдовите старейшини, на която безочливо поискаха предаването на града. Искането бе придружено с хулни думи срещу Бога на евреите. Поради слабостта и измяната на Израил и Юда името на Бога не бе вече на почит сред другите народи, а бе станало предмет на непрестанни злословия⁹.

Рапсак, един от военачалниците на Сенахерим, рече: "Кажете сега на Езекия: Така казва великият цар, асирийският, каква е тая увереност, на която се уповаваш? Ти казваш: Имам благоразумие и сила за воюване. Но това са само лицемерни думи. На кого, прочее, се надяваш, та си въстанал против мене?"¹⁰

Офицерите разговаряха извън портите на града, но стражите на стената можеха да ги чуват. Представителите на асирийския цар направиха своите предложения на висок глас и помолиха юдовите старейшини да говорят на сирийски, а не на еврейски, да не би стражите да разберат разговора. Рапсак пренебрегна предложението и продължи още по-високо да говори на еврейски: "Слушайте думите на великия цар, асирийския цар: Така казва царят: Да ви не мами Езекия. Защото той не ще може да ви избави. И да ви не прави Езекия да се упоавате на Господа, като казва: Господ непременно ще ни избави; тоя град няма да бъде предаден в ръката на асирийския цар. Не слушайте Езекия, защото така казва асирийският цар: направете спогодба с мене и излезте при мене и яжте всеки от лозето си и всеки от смокинята си и пийте всеки от водата на черната си, докле дойда и ви заведе в земя, подобна на вашата земя, земя изобилваща с жито и вино, земя изобилваща с хляб и лозя.

Внимавайте да не би ви убеждавал Езекия като казва: Господ ще ни избави. Някой от боговете на народите избавил ли е земята си от ръката на асирийския цар? Где са боговете на Емат и Арфад? Где са боговете на Сефаруим? Избавиха ли те Самария от ръката ми? Кои измежду всичките богове на тия страни са избавили земята си от моята ръка, та да избави Йехова Ерусалим от ръката ми?"¹¹

На тези заплахи юдовите мъже "не му отговориха ни дума". Събранието привърши. Еврейските представители се върнаха при Езекия "с раздрани дрехи, та му известиха Рапсаковите думи"¹². Като чу това богохулно предизвикателство, царят "раздра дрехите си, покри се с вретиче и влезе в Господния дом"¹³.

Вестител бе изпратен до Исая, за да му разкаже за резултата от срещата. "Ден на скръб, на изобличение и на оскърбление е тоя ден", бе вестта на царя. "Може би Господ твоят Бог ще чуе всичките думи на Рапсака, когото господарят му асирийският цар прати да укорява живия Бог, и ще изобличи думите, които Господ твоят Бог чу; затова възнеси молба за остатъка, що е оцелял."¹⁴

"Затова цар Езекия и пророк Исая, Амосовият син, се помолиха и викаха към небето."¹⁵

Бог отговори на молитвите на служителя Си. На Исая бе дадена вест за Езекия: "Не бой се от думите, които си чул, с които слугите на асирийския цар Ме похулиха. Ето, аз ще туря в него такъв дух, щото, като чуе слух, ще се върне в своята земя; и ще го направя да падне от нож в своята земя."¹⁶

След като си тръгнаха от срещата с юдовите старейшини, асирийските представители отидоха направо при царя си, който с част от своята армия пазеше пътищата от Египет. Като чу доклада, Сенахерим "писа и писма да хули Господа, израилевия Бог и да говори против Него, като казваше: Както боговете на народите на тия земи не избавиха своите люде от ръката ми, така и Езекиевият Бог няма да избави Своите люде от ръката ми"¹⁷.

Надменната заплаха бе придружена и от вестта: "Твоят Бог, на Когото уповаваш, да те не мами, като казва: Ерусалим няма да бъде

предаден в ръката на асирийския цар. Ето, ти чу какво направили асирийските царе на всичките земи, как ги обrekli на изстребление, та ти ли ще се избавиш? Боговете на народите избавиха ли ония, които башите ми изстребиха, Гозан, Харан, Ресеф и еденяните, които бяха в Таласар? Где е ематският цар, арфадският цар и царят на града Сефаруим, на Ена и на Ава?"¹⁸

Получил заплашителното писмо, царят на Юда го занесе в храма, разгъна го пред Господа¹⁹ и се помоли със силна вяра за помощ от небето, за да разберат земните народи, че Богът на евреите все още живее и царува. Честта на Йехова бе поставена като залог. Само Той можеше да ги избави.

"Господи, Боже израилев, Който седиш между херувимите, Ти и само Ти си Бог на всичките земни царства; Ти си направил небето и земята. Приклони, Господи, ухото Си и чуй; отвори, Господи, очите Си и виж; и чуй думите, с които Сенахирим изпрати тогоз да похули живия Бог. Наистина, Господи, асирийските царе запусиха народите и земите им; и хвърлиха в огън боговете им, защото не бяха богове, но дело на човешки ръце, дървета и камъни; затова ги погубиха. Сега, прочее, Господи Боже наш, отърви ни, моля Ти се, от ръката му, за да познаят всичките земни царства, че Ти си Господ, единственият Бог."²⁰

"Послушай, Пастирю Израилев, Който водиш като стадо Йосифа; Ти, Който обитава между херувимите, възсияй. Пред Ефрема, Вениамина и Манасия раздвижи силата Си и дойди да ни спасиш. Възвърни ни, Боже, и осияй с лицето Си; и ще се спасим. Господи, Боже на Силите, докога ще пазиш гняв против молитвите на людетe си? Даваш им да ядат хляб със сълзи. И поиш ги изобилно със сълзи. Направил си ни предмет на разпра между съседите ни; и неприятелите ни се смеят помежду си.

Възвърни ни, Боже на Силите, осияй с лицето Си и ще се спасим. Пренесъл си лоза из Египет. И като си изгонил народите, нея си насадил. Пригответил си място пред нея и тя е пуснала дълбоко корени, и е изпълнила земята. Покриха се бърдата със сянката ѝ; и клоновете ѝ станаха като изящните кедри. Простря клончетата до морето и ластарите си до Ефрат. Защо си съборил плетищата ѝ, та я берат всички, които минават през пътя? Запуска я глиган от гората и полските зверове я пояждат. Обърни се, молим ти се, Боже на Силите, погледни от небето и виж, и посети тая лоза, и защити това, което е насадила Твоята десница и отрасъла, който Си направил силен за Себе Си...

... Съживи ни и ще призовем Твоето име. Възвърни ни, Господи Боже на силите. Осияй с лицето Си и ще се спасим."²¹

Молитвите на Езекия за юдовите жители и за честта на техния върховен Господар бяха в хармония с Божието намерение. В благословението си по време на службата за освещаването на храма Соломон се бе помолил Господ да поддържа "правото на людетe Си Израила според всекидневната нужда, така щото всичките племена на света да познаят, че Йехова, Той е Бог; няма друг"²². Господ щеше да показва особена милост, когато по време на война или на насилничество от чужда войска израилевите старейшини биха влезли в молитвения дом и биха се помолили за избавление.²³

Езекия не бе лишен от надежда. Исаия му изпрати вест: "Така казва израилевият Бог: Чух това, за което си се помолил на Мене против асирийския цар Сенахирим. Ето словото, което Господ изговори за Него: Презря те, присмя ти се девицата, сионовата дъщеря... Кого си обидил и похулил ти? И против Кого си говорил с висок глас и си надигнал нагоре очите си? Против Светия Израилев. Господа си обидил ти чрез посланиците си, като си рекъл: С множеството на колесниците си възлязох аз върху височината на планините, върху уединенията на Ливан. И ще изсека високите му кедри, отборните му елхи; и ще вляза в най-крайното помещение по него, в леса на неговия Кармил. Аз изкопах и пих чужди води и със стъпалото на нозете си ще пресуша всичките реки на Египет.

Не си ли чул, че Аз съм наредил това отдавна и от древни времена Съм начертал това? А сега го изпълних, така щото ти да обръщаш укрепени градове в купове развалини. Затова жителите им станаха безсилни, уплашиха се и посрамаха се, бяха като трева на полето, като зеленина, като трева на къщния покрив и жито, препълнено преди да стане стъбло.

Но Аз зная жилището ти, излизането ти и влизането ти и убийството ти против Мене, понеже буйството ти против Мене и надменността ти стигнаха до ушите Ми, затова ще туря куката Си в ноздрите ти и юздата Си в устните ти, та ще те върна през пътя, по който си дошъл."24

Завоевателната армия остави юдовата земя пуста, но Бог бе обещал по чуден начин да се погрижи за нуждите на народа. На Езекия бе дадена вестта: "И това ще ти бъде знаменieto: Тая година ще ядете това, което е саморасло, втората година това, което израства от същото, а третата година посеете и пожънете, насадете лозя и яжте плода им. И оцелялото от Юдовия дом, което е останало, пак ще пуска корени долу и ще дава плод горе. Защото из Ерусалим ще излезе остатък и из хълма Сион оцелялото. Ревността на Господа на Силите ще извърши това.

Затова така казва Господ за асирийския цар: Няма да влезе в тоя град, нито ще хвърли там стрела, нито ще дойде пред него с щит, нито ще издигне против него могила. По пътя, през който е дошъл, по него ще се върне и в тоя град няма да влезе, казва Господ. Защото ще защитя тоя град, за да го избавя заради Себе Си и заради слугата Ми Давида."25

Избавлението дойде същата нощ. "... ангел Господен излезе, та порази сто осемдесет и пет хиляди души в асирийския стан."26 "Всичките силни и храбри мъже и първенците, и военачалниците в стана на асирийския цар"27 бяха погубени.

Новината за ужасното наказание на войската, изпратена да превземе Ерусалим, скоро стигна до Сенахирим, който още пазеше пътищата от Египет за Юдея. Изплашен, асирийският цар побърза да си замине "и се върна с посрамено лице в земята си"27. Той обаче нямаше да управлява дълго време. Според пророчеството за внезапния му край царят бе убит от хора от собствения му дом. "А вместо него се възцари син му Есарадон."28

Богът на евреите бе победил гордия асириец Честта на Йехова бе защитена в очите на съседните народи. Сърцата на ерусалимските граждани бяха изпълнени със свята радост. Искрените им молитви за спасение бяха съпроводени с изповядване на греховете и с много сълзи. В голямата си нужда те се бяха облегли изцяло на Божията сила да спасява и Той не ги изостави. Сега храмовите дворове ечаха от песни на тържествено хваление.

"Познат е Бог в Юда; в Израил е велико името Му. В Салим е скинията Му и обиталището Му е в Сион. Там Той строши лъскавите стрели на лъка. Щита и меча, и битката.

Светъл се явяваш, о Славни, от хълмовете с користите. Твърдосърдечните бидоха обрани, заспаха във вечния си сън и никой от яките мъже не намери ръцете си. От Твоето мъмрене, Боже Яковов, паднаха в дълбок сън и колесници, и коне.

Ти, самият Ти си страшен и кой може да устои пред лицето Ти, когато се разгневиш? Направил си да се чуе от небето присъда; земята се убоя и утихна. Когато Бог стана да съди, за да спаси всичките кротки на земята.

Наистина човешката ярост ще се обърне в хвала на Тебе; с остатъка от яростта ще се опашеш. Обричайте се и изпълнявайте обреците си на Господа вашия Бог. Всички, които са около Него, нека принасят дарове на Достопочитаемия. Той снишава гордостта на князете, страшен е за земните царе."29

В издигането и падането на асирийската империя има много уроци за съвременните народи. Във времето на върховния й просперитет Писанието оприличи славата на Асирия на благородно дърво в Божията градина, надвесило се над околните дървета.

"Ето, асириецът бе кедър в Ливан с хубави клонове, с дебела сянка и с висок ръст; и върхът му бе всред гъсти клончета... под сянката му живееха всичките големи народи. Така бе красив по големината си и по

дължината на клоновете си; защото корените му бяха при много води. Кедрите в Божията градина не можеха да го скрият; елхите не се сравняваха с клоновете му и яровите не приличаха на клончетата му; никакво дърво в Божията градина не се сравняваше с него по красотата му... всичките едемски дървета, които бяха в Божията градина, му завиждаха."30

Но управниците на Асирия, вместо да използват необикновените си благословения в полза на човечеството, станаха бич за много народи. Безмилостни, без да мислят за Бога и за ближните си, те преследваха целта да накарат всички народи да признаят върховенството на боговете на Ниневия, които издигаха и над Всемогъщия. Бог им бе изпратил Йона с вест на предупреждение и за известно време те се смириха пред Господа на Силите, и потърсиха прощение. Но скоро се върнаха към идолопоклонството и към завоевателните си походи.

В изобличението си срещу злите в Ниневия пророк Наум възкликна: "Горко на кръвнишкия град. Цял е пълен с лъжа и грабеж. Плячката не липсва. Пукот на бичове се чува и шум от тропот на козела, на тичащи коне и на подскачащи колесници. Конникът се качва с лъскав меч и бляскаво копие. Има и много ранени и голямо число убити... Ето, аз съм против тебе, казва Господ на силите."31

С безпогрешна точност Всемогъщият все още записва делата на народите. Докато милостта Му продължава, придружена от призиви за покаяни, отчетът остава открит, но когато определените граници се прехвърлят, действието на Неговия гняв започва. Отчетът се закрива. Божието търпение свършва. Милостта престава да апелира.

"Господ е дълготърпелив и велик в сила и никак няма да обезвими нечестивия. Пътят на Господа е във вихрушка и буря и облаците са праха на нозете Му. Смърюва морето и го изсушава и пресушава всичките реки. Васан и Кармил повяхват и ливанският цвят се изнурява. Планините треперят от Него и хълмовете се разтопяват; а земята се раздвижва от присъствието Му. Да! светът и всичките му жители. Кой може да устои пред негодуванието Му? И кой може да застане, когато пламне гневът Му? Когато яростта Му се излива като огън, скалите се разпадат пред Него."32

Именно така Ниневия, "веселящият се град, който живееше безгрижно, който думаше в сърцето си: аз съм и освен мене няма друг!", се "изпразни, изтърси и запустя... , място, гдето младите лъвове се хранеха, гдето ходеха лъвът, лъвицата и лъвчето и нямаше кой да ги плаши"33.

Виждайки напред във времето, когато гордостта на Асирия щеше да бъде сломена, Софония пророкува за Ниневия: "Черди ще лежат всред нея, всякакъв вид животни; пеликанът и ежът ще обитават в капителите ѝ. Гласът им ще екне в прозорците; пустота ще има в праговете, защото Той ще я лиши от кедровите изделия."34

Голяма бе славата на асирийското царство, но голямо щеше да бъде и рухването му. Развивайки притчата за благородното кедрово дърво, пророк Езекиил ясно предсказа падането на Асирия поради нейната гордост и жестокост. Той заяви: "Затова така казва Господ: Понеже ти си се издигнал високо и понеже си дигнал върха си между гъстите клончета и сърцето му се надигна поради височината му, затова ще го предам в ръката на силния от народите, който непременно ще се разправи с него. Изпъдих го поради нечестията му. Чужденци, страшните между народите, отсякоха го и го оставиха. Клончетата му паднаха по планините и по всичките долини и клоновете му се строшиха по всичките потоци на земята; и всичките народи на света слязоха от сянката му и го оставиха.

На трупа му ще си починат всичките небесни птици и върху клоновете му ще бъдат всичките животни от полето, за да не се възвиси във височината си никое от дърветата край водите, нито да издигне върха си между гъстите клончета...

... Така казва Господ Йехова: В деня, когато той слезе в преизподнята, причиних жалеене... и всичките дървета на полето повяхнаха за него. Направих народите да потреперят при шума на падането му."35

Гордостта на асирийското царство и неговото падане ще служат като урок до края на вековете. Бог пита днешните народи, които безсрамно и гордо се обединяват против Него: "На кого си се уподобил така по слава и по величие между едемските дървета? При все това ще бъдеш свален както всичките други едемски дървета в най-дълбоките места на света."³⁶

"Господ е благ, крепост е в ден на бедствие и познава уповаващите се на Него. Но с потопно наводнение ще направи пълно разорение"³⁷ на всички, които се опитват да се възвисяват над Всемогъщия.

"Гордостта на Асирия ще се повали и скиптърът на Египет ще се отнеме."³⁸ Това важи не само за народите в древността, заставали против Бога, но и за всички съвременни нации, които не успеят да изпълнят Божието намерение. В деня за даване на наградите, когато праведният съдия на земята "пресее народите"³⁹ и хората, пазили истината, бъдат допуснати в Божия град, небесните сводове ще отекват от триумфалната песен на изкупените. "У вас ще има песен - заявява пророкът - както в нощта на тържествен празник и сърдечна веселба, както, когато тръгват със свирки, за да отидат при канарата израилева, в Господния хълм. И Господ ще направи да се чуе славният Му глас... асириецът, който с жезъл удря, ще бъде смазан чрез гласа Господен и всеки удар със съдбоносния жезъл, който Господ ще сложи върху него, ще бъде с тъпанчета и арфи."⁴⁰

2Лет. 32:7, 8

По Исаия 10:5

Исаия 10:24-27

Исаия 14:28, 24-27

2Лет. 32:3, 5, 6

Исаия 12:6

2Лет. 32:8

8 Исаия 10:10, 11

9 По Исаия 52:5

10 4Царе 18:19, 20

11 Исаия 36:13-20

12 Исаия 36:21, 22

13 4Царе 19:1

14 4Царе 19:3, 4

15 2Лет. 32:20

16 4Царе 19:6, 7

17 2Лет. 32:17

18 4Царе 19:10-13

19 Виж 4Царе 19:14

20 4Царе 19:15-19

21 Пс. 80

22 3Царе 8:59, 60

23 Виж 3Царе 8:33, 34

24 4Царе 19:20-28

25 4Царе 19:29-34

26 4Царе 19:35

27 2Лет. 32:21

28 Исаия 37:38

29 Пс. 76

30 Езекиил 31:3-9

31 Наум 3:1-5

32 Наум 1:3-6

33 Софония 2:15; Наум 2:10, 11

34 Софония 2:14

35 Езекиил 31:10-16

36 Езекиил 31:18

37 Наум 1:7, 8

38 Захария 10:11

39 Исаия 30:28

40 Исаия 30:29-32

Глава 31

Надежда за езичниците

През време на службата си Исаия посочваше ясно Божествения план за езичниците. Други пророци го бяха споменавали, но словото им не винаги беше разбирано. На Исаия бе възложено да представи ясно на Юда истината, че към Божия Израил ще се причислят много, без да са плътски потомци на Авраам. Това учение не бе в съгласие с тогавашната теология. Но пророкът безстрашно прогласяваше дадените му от Бога вести и носеше надежда на много сърца, копнеещи за обещаните на Авраамовото потомство духовни благословения.

В писмото си до вярващите в Рим апостолът на езичниците насочва вниманието към тази особеност в проповедите на Исаия. "А Исаия се осмелява да каже: "Намерен бях от ония, които не Ме търсеха - пише Павел, - явен станах на тия, които не питаха за Мене."

Често израилтяните изглежда не можеха или не искаха да разберат Божия план за езичниците. Точно според него те бяха станали отделен народ и се бяха установили като независима нация сред земните народи. Баща им Авраам, на когото бяха дадени заветните обещания, бе призван да излезе от рода си и да отиде в далечна земя, за да стане светлина за езичниците. В обещанието се казваше, че потомството му ще бъде многобройно като морския пясък, но той не се ръководеше от себелюбивата цел да стане основател на голям народ в Ханаанската земя. Божият завет с него обхващаше всички земни народи. "Ще те направя голям народ - каза Йехова, - ще те благословя и ще прославя името ти и ще бъдеш за благословение. Ще благословя ония, които те благославят и ще прокълна всеки, който те кълне; и в тебе ще се благославят всички земни племена."

При подновяването на завета малко след раждането на Исаак Божият план за човечеството трябваше да бъде разкрит отново. "... чрез него ще се благославят всичките народи на земята", бе уверението на Бога относно обещаното дете. След време небесен посетител още веднъж заяви: "В твоето потомство ще се благославят всичките народи на земята..."

Всеобхватността на този завет бе позната на Авраамовите деца и на децата на децата му. Израилтяните бяха избавени от египетско робство точно за да бъдат благословение за другите народи и Божието име да стане познато "по целия свят". Ако бяха послушни на Неговите изисквания, щяха да бъдат далеч по-напред от другите народи по мъдрост и интелигентност, но това превъзходство трябваше да бъде постигнато само за да се изпълни Божието намерение за всички земни народи.

Чудните събития, свързани с освобождаването на Израил от египетско робство и със завладяването на обещаната земя, накараха много езичници да признаят Израилевия Бог като всевластен Владетел. "И египтяните ще познаят - гласеше обещанието, - че Аз съм Господ, когато дигна ръката Си против Египет и изведа израилтяните изсред тях." Дори гордият фараон бе принуден да признае силата на Йехова. "... идете, послужете на Йехова - каза той на Мойсей и Аарон, - ... па благословете и мене."

Напредващите израилеви множества видяха, че мълвата за мощта на Бога на евреите ги бе изпреварила и някои от езичниците бяха разбрали вече, че Той е единственият Бог. В безбожния град Ерихон една езичничка заяви: "Господ, вашият Бог, Той е Бог на небето горе и на земята долу." Спаси я стигналото до нея по този начин знание за Йехова. "С вяра Раав блудницата не погина заедно с непокорните..." Обръщането ѝ към Бога не бе единствен случай на Божия милост към езичници, признаващи

Божествената Му власт. В централната част на страната гаваонците – един многоброен народ, отхвърлиха езичеството и се присъединиха към Израил, за да споделят с тях заветните благословения.

Бог не признава различията между отделните народности, раси и съсловия. Той е Творец на цялото човечество. По сътворение всички хора са от едно семейство и едно цяло чрез изкуплението. Христос дойде да премахне стените на разделение, да отвори отделенията на храмовите дворове, за да може всяка душа да има свободен достъп до Бога. Любовта Му е толкова всеобхватна, дълбока и пълна, че прониква навсякъде. Заблудените от измамите на дявола и намиращите се под негово влияние биват освобождавани от нея и поставяни до Божия трон, обиколени от дъгата на обещанието. За Христос няма евреин, нито грък, роб или свободен.

В годините след завладяването на обещаната земя добрите планове на Йехова за спасение на езичниците бяха почти напълно забравени и затова стана необходимо Бог отново да изяви намерението Си. "Ще си спомнят и ще се обърнат към Господа всичките земни краища – цялото боговдъхновеността псалмист. – И ще се поклонят пред Тебе всичките племена на народите." "Ще дойдат големци от Египет; Етиопия ще побърза да простре ръцете си към Бога." "И тъй, народите ще се боят от името Господне и всичките земни царе от славата Ти." "Това ще се напише за бъдещото поколение; и люде, които ще се създадат, ще хвалят Господа. Защото Той надникна от Своята света висина. От небето Господ погледна на земята, за да чуе въздишките на затворените, да освободи осъдените на смърт, за да възвестят името на Господа в Сион и хвалата Му в Ерусалим, когато се съберат заедно племената и царствата, за да слугуват на Господа."

Ако Израил бе верен на призванието си, всички земни народи щяха да споделят неговите благословения. Но сърцата на израилтяните, на които бе поверено познанието за спасителната истина, останаха неотзивчиви към нуждите на околните. Когато Божието намерение бе забравено, на езичниците започна да се гледа като на люде, извън границите на Божията милост. Светлината на истината бе загасена и настъпи тъмнина. Народите бяха покрити с булото на невежеството; любовта към Бога бе почти непозната, а заблудите и суеверията процъфтяваха.

Такава бе обстановката, когато Исаия бе призван за пророческа мисия. Въпреки това той не се обезкуражи, защото в ушите му още звучеше триумфалният хор на ангелите около Божия трон: "Славата Му пълни цялата земя." Вярата му бе укрепена от видения за славните завоевания на църквата Божия, когато "земята ще се изпълни със знание за Господа, както водите покриват дъното на морето". "Вънкашното покривало, което е мятано върху всичките племена, и покривката, която е простряна върху всичките народи" ще бъдат унищожени окончателно. Божият Дух ще се излее на всяка плът. Гладуващите и жадуващите за правда ще се причислят към Божия Израил. "И те ще поникнат между тревата като върби край течащи води – каза пророкът. Един ще казва: Аз съм Господен, друг ще се нарича с Якововото име, а друг ще подписва с ръката си, че ще служи Господу и ще произнася с почит израилевото име."

На пророка бе открито Божието добро намерение за разпръсването на непокаялия се Юда между народите. "...людето Ми ще познаят Моето име – заяви Господ. – Затова ще познаят в оня ден, че Аз съм, Който говоря..." И не само те трябваше да научат урока на послушание и упование. В местата на изгнаничеството си щяха да предадат и на други знанието за живия Бог. Мнозина сред синовете на чужденците щяха да се научат да Го обичат като свой Създател и Изкупител. Щяха да започнат да спазват святата Божия събота като паметник на творческата Му мощ. Когато Той щеше да запретне "светата Си мишца пред всичките народи", за да избави народа Си от плен, "всичките земни краища" щяха да видят, че спасението е от Бога. Много от изоставилите езичеството щяха да пожелаят да се обединят изцяло с израилтяните и да ги придружат в пътуването им до Юдея. Никой от тях нямаше да каже: "Господ съвсем ще ме отдели от людето Си." Словото Божие, дадено чрез пророка на хората, които биха Му се

покорили и биха спазвали Неговия закон, гласеше, че отсега нататък те ще се числят към духовния Израил – Божията църква на земята.

“Също и чужденците, които се прилепват към Господа, за да Му служат, да обичат името на Господа и да бъдат Негови слуги – всеки от тях, който пази съботата да я не оскверни и държи завета Ми – и тях ще доведа в светия си хълм и ще ги зарадвам в Моя молитвен дом. Всеизгарянията им и жертвите им олтара Ми ще Ми бъдат благоугодни. Защото Моят дом ще се нарече Молитвен дом на всичките племена. Господ Йехова, Който събира изгонените от Израиля, ето що казва: Ще му събера още и други освен своите му, които вече са събрани.”

На Исая бе позволено да погледне през вековете във времето, когато обещаният Месия ще дойде втори път. Отначало той видя само “скръб и тъмнина, мрак на измъчване”. Мнозина, копнеещи за светлината на истината, бяха отведени от фалшиви учители в обърканите лабиринти на философията и спиритизма. Други разчитаха на външното благочестие, но не постигаха истинска святост във всекидневния живот. Бъдещето им изглеждаше безнадеждно. Но скоро картината се промени и пред очите му се разкри чудно видение. Съзря Слънцето на правдата да изгрыва с изцеление в крилата Си. Възкликна с възхита: “Но на измъчената земя не ще има мрак както в предишните времена, когато Той унижи земята Завулон и земята Нефталим; но в послешните времена ще я направи славна – нея, която по пътя към езерото, отгатак Йордан, Галилея на народите. Людете, които ходеха в тъмнина, видяха голяма светлина. На ония, които седяха в земя на мрачна сянка, изгря им светлина”.

Славната Светлина на света щеше да донесе спасение на всеки “народ и племе, език и люде”. За предстоящото дело пророкът чу вечният Отец да заявява: “Малко нещо е да Ми бъдеш служител, за да възстановиш племената на Якова и за да възвърнеш опазените на Израиля. Ще те дам още за светлина на народите, за да бъдеш Мое спасение до земния край.. В благоприятно време те послушах и в спасителен ден ти помогнах. Ще те опазя и ще те дам за завет на людете, за да възстановиш земята, за да ги направиш да завладеят запустелите наследства. Като кажеш на вързаните: Излезте; на ония, които са в тъмнината: Явете се... Ето, тия ще дойдат отдалеч; и ето, ония – от север и от запад, а пък ония – от синимската земя.”

Все по-нататък във времето пророкът видя буквалното изпълнение на тези славни обещания. Видя как носителите на добрата вест за спасение отиват по всички краища на земята, при всяко племе и народ. Чу как Господ казва на евангелската църква: “Ето, ще простирам към нея мир като река и славата на народите като прелял поток.” Чу и поръчението: “Уголеми мястото на шатъра си и нека разширят завесите на жилищата ти. Не се скъпи; продължи въжетата си и закрепи колчетата си. Защото ще се разпространиш надясно и наляво. Потомството ти ще завладее народите и ще населят запустелите градове.”

Йехова каза на пророка, че ще изпрати свидетелите Си “в народите, в Тарсис, Фул и Луд... в Тувал и Яван, далечните острови”.

“Колко са прекрасни върху планините нозете на онзи, който благовества, който проповядва мир! Който благовества добро, който проповядва спасение! Който казва на Сиона: Твоят Бог царува.”

Пророкът чу Божия глас да призовава църквата да извърши възложената ѝ работа, за да бъде приготвен пътят за установяване на вечното Господне царство. Вестта бе ясна и недвусмислена: “Стани, свети, защото светлина дойде за тебе и славата Господня те осия. Защото ето, тъмнина ще покрие земята и мрак племената. А над тебе ще осияе Господ и славата Му ще ти се яви. Народите ще дойдат при светлината ти и царете при бляскавата ти зора. Дигни наоколо очите си и виж: Те всички се събират, идат при тебе. Синовете ти ще дойдат отдалеч и дъщерите ти ще бъдат носени на ръце...”

... Чужденците ще съградят стените ти и царете им ще ти служат. Защото в гнева Си те поразих, но в благоволенieto Си ти показах милост.

Портите ти ще бъдат винаги отворени, не ще се затворят ни денем, ни нощем, за да се внася в тебе имота на народите и да се докарват царете им."

"Към Мене погледенете и спасени бъдете всички земни краища; защото Аз Съм Бог и няма друг."

Тези пророчества за голямо духовно пробуждане във време на тъмнина днес намират своето изпълнение в умножаващите се мисионерски станции, стигащи до най-затънтените кътчета на земята. Групите от мисионери в езически страни са оприличени от пророка на пряпорец, издигнат, за да упъти търсещите светлината на истината.

"И в оня ден - казва Исая - към Йесеевия корен, който ще стои като знаме на племената, към него ще прибягват племената и неговото местоуспокоение ще бъде славно. И в оня ден Господ пак втори път ще възвърне с ръката Си останалите от людете Си... и ще издигне знаме за народите, и ще събере изгонените на Израила, и ще събере в едно разпръснатите на Юда от четирите ъгъла на земята."

Денят на спасението е наближил. "Защото очите на Господа се обръщат насам-натам през целия свят, за да се показва Той мощен в помощ на ония, чиито сърца са съвършено разположени към Него." Сред "Племената, езиците и народите" Той вижда мъже и жени, които се молят за светлина и знание. Душите им са незадоволени: от дълго време са се хранили с пепел. Врагът на всяка правда ги е заблудил и те се движат пипнешком като слепци. Но са искрени по сърце и желаят да научат подобрия път. Макар живеещи в мрака на езичеството, без познание за писания закон на Бога и за Сина Му Исус Христос, те са разкрили по много начини действието на Божията сила в умовете и характерите си.

Понякога онези, които нямат друго познание за Твореца освен полученото чрез действието на Божествената благодат, са добри към Божиите служители и ги защитават с риск на собствения си живот. Светият Дух влага Христовата благодат в сърцата на много благородни хора, търсещи истината, и им дава дух на съчувствие противно на тяхното естество и въпреки придобитото възпитание. "Истинската светлина, която осветлява всеки човек, идеше на света." Тази светлина осветява душите им и ако ѝ се отдава внимание, ще направлява нозете им към Божието царство. Пророк Михей каза: "Ако седна в тъмнина, Господ ще ми бъде светлина... Като ме изведе на видело, тогава ще видя правдата Му."

Небесният спасителен план е достатъчно голям, за да обхване целия свят. Бог копнее да вдъхне на падналото човечеството дъха на живота. Той няма да допусне да се разочарова душа, искрена в копнежа си за нещо по-висше и по-благородно от онова, което светът може да предложи. Бог непрекъснато изпраща ангелите Си при хората, които макар и намиращи се в трудни обстоятелства, се молят с вяра някаква превъзхождаща ги сила да стане тяхна и да им донесе спасение и мир. Той ще им се разкрива и ще ги среща със Своето провидение по различни начини, за да могат да утвърдят доверието си в Онзи, Който е дал себе си като откуп за всички, "за да възложат надеждата си на Бога и да не забравят делата на Бога, но да пазят Неговите заповеди".

"Нима може да се отнеме користта от силния или да се отърват пленените от юнак? Но Господ така казва: Пленниците на силния ще се отнемат и користта ще се отърве от страшния." "... съвсем ще се посрамят ония, които се уповават на ваяните идоли, които казват на леяните: Вие сте наши богове."

"Блажен оня, чийто помощник е Якововият Бог, чиято надежда е на Господа, неговия Бог." "Върнете се в крепостта, вие обнадеедени затворници." "Виделина изгрява в тъмнината за праведните" и тази виделина е за всички искрени по сърце в езическите земи - "праведните" в Божиите очи. Бог е казал: "Ще доведе слепите през път, който не са знаели, ще ги вода в пътеки, които им са били непознати. Ще обърне тъмнината в светлина пред тях и неравните места ще направя равни. Това ще сторя и няма да ги оставя."

Римл. 10:20
Бит. 12:2, 3
Бит. 18:18
Бит. 22:18
Изх. 9:16
Изх. 7:5
Изх. 12:31, 32
Исус Навиев 2:11
Евр. 11:31
Пс. 22:27, 68:31, 102:15, 18-22
Исая 6:3
Исая 11:9
Исая 25:7
Исая 44:4, 5
Исая 52:6
Исая 52:10
Исая 56:3
Исая 56:6-8
Исая 8:22
Исая 9:1, 2
Исая 49:6, 8, 12
Исая 66:12
Исая 54:2, 3
Исая 66:19
Исая 52:7
Исая 60:1-4, 10, 11; 45:22
Исая 11:10-12
2Лет. 16:9
По Исая 44:20
Йоан 1:9
Михей 7:8, 9
Пс. 78:7
Исая 49:24, 25
Исая 42:17
Пс. 146:5
Захария 9:12
Пс. 112:4
Исая 42:16

Раздел IV

Наказанието над един народ

“Тебе обаче не ща да довърша, но ще те накажа с мярка. А не мога да те изкарам съвсем невинен” (Еремия 30:11).

Глава 32

Манасия и Йосия

При дългогодишното безбожно управление на Манасия процъфтяващото по времето на Езекия Юдово царство още веднъж стигна до падение.

Езичеството бе съживено и голяма част от народа бе въввлечена в идолопоклонство. "Но Манасия подмами Юда и ерусалимските жители да вършат по-лошо от народите, които Господ изстреби пред израилтяните." Славната светлина на предишните поколения бе последвана от мрака на суеверието и заблудата. Появиха се и се развиха големи злини – тирания, потисничество, враждебност към всичко добро. Правосъдието бе изопачено, насилие се ширеше навсякъде.

И все пак в тези порочни времена все още имаше свидетели за Бога и за правдата. Големите изпитания, през които Юда бе преминал победоносно по време на Езекиевото царуване, бяха развили в сърцата на много хора твърдост, която сега служеше като предпазна стена срещу ширещото се безчестие. Тяхното свидетелство за истината и законността предизвика гнева на Манасия и помощниците му в управлението, които се опитваха да узаконят злините си, смълчавайки всеки неодобрителен глас. "... Манасия проля и твърде много невинна кръв, докле напълни Ерусалим от единия край до другия."

Един от първите убити бе Исая, който повече от половин век бе за Юда определен от Йехова вестител. "Други пък изпитваха присмехи и бичувания, а още и окови, и тъмници. С камъни биваха убити, с трион претрити, с мъки мъчени, умираха заклани с нож, скитаха се в овчи и кози кожи и търпяха лишение, бедствия и страдания. Те, за които светът не беше достоен, се скитаха по пустините и планините, по пещерите и рововете на земята."

Някои от пострадалите от гоненията по време на царуването на Манасия получиха поръчение да разгласят една особена вест на изобличение и наказание. Пророкът заяви, че царят на Юда "извърши повече зло от всичко, което извършиха аморейците, които бяха преди него". Поради това безчестие над царството бе надвиснала криза. Скоро жителите му щяха да бъдат отведени като пленници във Вавилон и "да бъдат разграбени и пленявани от всичките си неприятели". Но в далечната страна Господ нямаше да изостави съвсем онези, които биха Го признали за своя Владетел. Те може би щяха да преминат през големи изпитания, но въпреки това Бог щеше да ги избави в определеното от Него време и по определения от Него начин. Напълно доверилите се Нему биха намерили сигурно убежище.

Пророците продължиха да предупреждават и да апелират. Безстрашно говореха на Манасия и на народа му, но вестите се посрещаха с присмех. Отстъпилият Юда не искаше да слуша. Като предупреждение за онова, което би могло да сполети народа, ако продължава да упорства, без да се покае. Господ допусна царят да бъде пленен от отряд сирийски войници, които "го туриха в окови, вързаха с вериги и заведоха го във Вавилон" – тяхната временна столица. Това нещастие опомни царя. "А когато беше в бедствие, помоли се на Господа своя Бог и смири се много пред Бога на бащите си. И когато Му се помоли, Бог даде внимание на него и послуша молбата му, та го доведе пак в Ерусалим, на царството му. Тогава Манасия позна, че Господ – Той е Бог." Но колкото и забележително да бе, покаянието стана прекалено късно, за да спаси царството от скверното влияние на вкоренените идолопоклоннически обичаи. Мнозина се бяха препънали и паднали, без да се изправят повече.

Сред хората, непоправимо променили живота си от фаталната измяна на Манасия, бе и собственият му син, възцарил се на юдовия престол на двадесет и две годишна възраст. За цар Амон е записано: "Ходи напълно в пътя, в който ходи баща му и служи на идолите, на които служеше баща му, та им се поклони. И остави Господа Бога на бащите си и не ходи в Господния път." Той "не се смири пред Господа, както се смири баща му Манасия, но тоя Амон вършеше все по-много и по-много престъпления". На злия цар не бе позволено да управлява дълго време. Поради неговата дързост и нечистота бе убит в двореца от личните си слуги само две години след възцаряването му. "И людете от страната направиха сина му Йосия цар вместо него."

Когато Йосия зае престола, на който щеше да управлява тридесет и една години, хората, запазили чиста вярата си, започнаха да се надяват, че безчестието в царството е пресечено, тъй като новият цар, макар и само на осем години, се боеше от Бога и от самото начало "върши това, което бе право пред Господа, като ходи напълно в пътя на баща си Давида, без да се отклони надясно или наляво". Въпреки че бе син на зъл цар, отвсякъде изкушаван да следва стъпките на баща си, и с много малко съветници, които да го подкрепят в правия път, Йосия бе верен на израилевия Бог. Предвид грешките на предишните поколения предпочете да върши правда вместо да падне до дълбините на греха и деградацията, както баща си и дядо си. Царят не се "отклони надясно или наляво". Като човек на отговорен пост той реши да спазва посочените на израилевите управници наставления за ръководство. Послушанието му даде възможност на Бога да го използва като "съд за почит".

Във времето, когато Йосия започна да управлява, а и много години преди това, верните в Юда се питаха дали Божиите обещания към древния Израил ще се изпълнят някога. От човешка гледна точка Божият план за избрания народ изглеждаше почти невъзможен за изпълнение. През последните години отстъплението от предишните векове се бе задълбочило. Десет от племената бяха разпръснати сред езичниците. Бяха останали само племената на Юда и Вениамин, но дори и те като че ли бяха стигнали до ръба на морална и национална катастрофа. Пророците бяха започнали да предсказват пълното унищожаване на красивия им град, където се намираше построенят от Соломон храм и където бяха съсредоточени всичките им земни надежди за национално величие. Възможно ли бе Бог да изневери на извяеното Си намерение да избави онези, които биха Му се доверили? Изправени пред продължителното гонение на праведните и очевидното благоденствие на безбожните, можеха ли останалите верни на Бога да се надяват на по-добри дни?

Това безпокойство намери израз в словото на пророк Авакум. Виджайки участва на вярващите от своето време, той изказа душевната си мъка с въпроса: "Докога, Господи, ще викам, а Ти не щеш да слушаш? Викам към Тебе за насилие, но не щеш да избавиш. Защо ми показваш беззаконие и ме правиш да гледам извращение? Защото грабителство и насилие има пред мене, има и каране и препирня се повдига. Затова законът е отслабнал и правосъдието не излиза към победа; защото нечестивите окръжават праведния, та правосъдието излиза извратено."

Бог отговори на вика на верните Си чада. Чрез Своя избран говорител Той откри намерението Си да накаже народа, отделил се от Него, за да служи на езическите богове. Още в поколението на онези, които тогава задаваха въпроси за бъдещето, Бог щеше по чуден начин да ръководи делата на силните народи и да даде голямо превъзходство на вавилонците. Тези халдеи, "страшни и ужасни", щяха внезапно да нападнат юдовата земя и да бъдат определен свихе бич Божи. Князете на Юда и благородните от народа щяха да бъдат отведени като пленници във Вавилон. Юдейските градове, села и обработваеми земи щяха да запустеят. Нищо нямаше да бъде пощадено.

Уверен, че дори в това ужасно наказание Божието намерение за народа Му ще се изпълни по някакъв начин, Авакум се поклонил и смирено приел разкритата воля на Йехова. "Не си ли Ти от века, Господи Боже мой, Светий мой!" - възкликна пророкът. Тогава с вярата си премина през лошата перспектива за близкото бъдеще и като се хвана за скъпоценните обещания, разкриващи Божията любов към Неговите верни чада, добави: "Няма да умрем." С така изразената вяра постави своя живот и живота на всеки вярващ израилтянин в ръцете на един състрадателен Бог.

Този случай, в който се изяви силната вяра на Авакум, не бе единствен. Друг път, когато размишляваше за бъдещето, той каза: "На стражата си ще застана, ще се изправа на кулата и ще внимавам да видя какво ще ми говори Той." Господ милостиво му отговори: "Напиши видението и изложи го ясно на дъсчици, за да може да се чете бърже. Защото

видението се отнася към едно определено бъдещо време, но бърза към изпълнението си и няма да излъже. Ако и да се бави, чакай го, защото непременно ще дойде, няма да закъснее. Ето, душата му се надигна, не е отдън права; а праведният ще живее чрез вярата си.”

Вярата, укрепила Авакум и всички святи и праведни хора в онези дни на голямо изпитание, е същата, която поддържа и днешния Божи народ. В мрачни мигове, в най-тежки обстоятелства християнинът може да укрепя душата си чрез източника на всяка светлина и сила. Неговата надежда и кураж могат да се подновят ден след ден посредством вяра в Бога. “А праведният ще живее чрез вярата си.” В службата за Бога не бива да има униние, колебание или страх. Господ ще изпълни и най-големите надежди на уповащите се Нему. Ще им даде мъдростта, необходима за различните им нужди.

Апостол Павел е красноречиво свидетелство за изобилната благодат, подарена на всяка изкушавана душа. Дадено му бе уверението: “Доволно ти е Моята благодат; защото силата Ми в немощ се показва съвършена.” С благодарност и вяра измъченият Божи служител отговори: “... с преголяма радост по-добре ще се похваля с немощите си, за да почива на мене Христовата сила. Затова намирам удоволствие в немощи, в укори, в лишения, в гонения, в притеснения за Христа; защото, когато съм немощен, тогава съм силен”.

Трябва да подхранваме и развиваме вярата, за която свидетелстват пророците и апостолите - вярата, хванала се здраво за Божиите обещания и очакваща спасение според определените от Бога начини и средства. Сигурното пророческо слово ще се изпълни докрай при славното пришествие на нашия Господ и Спасител Исус Христос като Цар на царете и Господ на господарите. Очакването може да изглежда продължително, душата може да е потисната от обезсърчителни обстоятелства, много от получените голямо доверие могат да отпаднат, но нека уверено заявим подобно на пророка, който се опитваше да окуражи Юда във време на невиджано падение: “Но Господ е в светия Си храм; млъкни пред Него, цяла земя.” Нека винаги помним радостната вест: “... видението се отнася към едно определено бъдеще време, но бърза към изпълнението си и няма да излъже; ако и да се бави, чакай го, защото непременно ще дойде, няма да закъснее... А праведният ще живее чрез вярата си.”

“Господи, дух вестта за Тебе и се убоях. Господи, оживявай делото Си всред годините, всред годините го изявявай. В гнева Си помни милостта. Бог дойде от Теман и Светият от хълма Фаран. Славата Му покри небето и земята бе пълна с хваление към Него. Сиянието Му бе като светлината. Лъчи се издаваха из страната Му и там бе скривалището на силата Му. Пред Него вървеше морът и мълнии излизаха под нозете Му. Той застана и разклати земята, погледна и направи народите да треперят; и вечните планини се разпаднаха. Безконечните гори се наведоха. Постъпките Му бяха както в древността...”

... Излязъл си за избавление на людете Си, за избавление чрез помазаника Си...

... Защото, ако и да не цъфти смоковницата, нито да им плод по лозите, трудът на маслината да се осуети и нивите да не дадат храна, стадото да се отсече от оградата и да няма говеда в оборите, пак аз ще се веселя в Господа, ще се радвам в Бога на спасението си. Йехова Господ е силата ми.”

Авакум не бе единственият, чрез когото бе дадена вест на надежда за бъдещ триумф, както и за сегашно наказание. По време на царуването на Йосия Софония получи слово от Господа, разкриващо ясно последиците от дългото отстъпление и насочващо вниманието на истинската църква към бъдещата слава. Неговите пророчества за приближавашата се присъда над Юда се отнасят с еднаква сила за присъдата, която ще сполети непокаялия се свят преди второто идване на Христос: “Близо е великият ден Господен. Близо и много бърза - гласът на деня Господен; там ще извика горчиво и силният. Ден на опустошение и на разорение, ден на тъмнина и на мрак,

ден на облак и на гъста мъгла, ден на тръба и на тревога против укрепените градове и против високите кули...

... Аз така ще наскърбя човеците, щото ще ходят като слепи, защото са стрешили против Господа. Кръвта им ще се излее като прах... Нито среброто им, нито златото им ще може да ги избави в деня на гнева Господен; но цялата земя ще бъде погълната от огъня на ревнивостта Му; защото ще довърши, и то скоро, всичките жители на земята."

"Изпитайте себе си, да! изпитайте, народе безсрамни, преди да влезе указът в сила (денят минава като плява) - преди да ви сполети лютият гняв Господен, преди да ви постигне денят на гнева Господен. Търсете Господа, всички кротки на земята, които извършвате съдбите Му; търсете правда, търсете кротост, негли бъдете покрити в деня на гнева Господен."

"Ето, в онова време ще се разправя с всички, които те угнетяват. Ще избавя куцата, ще прибера изгонената и ще направя ония за хвала и слава, чийто срам е бил в целия свят. В онова време ще ви доведе пак и в онова време ще ви събера; защото ще ви направя именити и за похвала между всичките племена на земята, когато върна пленниците ви пред очите ви, казва Господ."

"Пей, сионова дъщерьо, възкликнете, Израилю, весели се и радвай се от все сърце, ерусалимска дъщерьо; защото Господ отмени присъдите за тебе, изхвърли неприятеля ти. Цар Израилев, да! Господ е всред тебе; няма вече да видиш зло. В оня ден ще се рече на Ерусалим: Не бой се, и на Сион: Да не отслабват ръцете ти. Господ твой Бог е всред тебе, Силният, Който ще те спаси; ще се развесели за тебе с радост, ще се успокои в любовта Си, ще се весели за тебе с песни."

2Лет. 33:9

4Царе 21:16

Евр. 11:36-38

4Царе 21:11, 14

2Лет. 33:11-13

4Царе 21:21, 22

2Лет. 33:23, 25

4Царе 22:2

Алюзия за библейския текст от Римл 9:21 - б.р.

Авакум 1:2-4

Авакум 1:7

Авакум 1:12

Авакум 2:1-4

2Кор. 12:9, 10

Авакум 2:20

Авакум 2:3, 4

Авакум 3: 2-6, 13, 17-19

Софония 1:14-16

Софония 1:17, 18

Софония 2:1-3

Софония 3:19, 20

Софония 3:14-17

Глава 34

Еремия

Еремия бе сред онези, които очакваха трайно духовно пробуждане като последица от реформацията на Йосия. Той бе призван от Бога на пророческа служба още младеж в тринадесетата година от царуването на Йосия. Като член на левитското свещенство, от детството си бе подготвян

за свята служба. В щастливите години на подготовка едва ли осъзнаваше, че от рождение е определен да бъде "пророк на народите". В момента на Божия призив го изпълни чувство за собствено нищожество. "О, Господи Йехова! Ето, аз не зная да говоря, защото съм дете."

Бог видя в младия Еремия човек, на когото можеше да се разчита и който би стояла твърдо за правдата въпреки силното противопоставяне. В детството си той се бе оказал верен и сега му предстоеше да претърпи трудности като добър воин за кръста. "Не думай: Дете съм – каза Господ на избрания Си вестител, – защото при всичките, при които ще те пратя, ще идеш и всичко, що ти заповядам, ще кажеш. Да не се боиш от тях, защото Аз съм с тебе, за да те избавям, казва Господ... опашки кръста си и стани, та им кажи всичко, което ще ти заповядам. Да се не уплашиш от тях. Да не би Аз да те уплаша пред тях. Защото ето, Аз те поставих днес като укрепен град, железен стълб и като медни стени против цялата страна, против царете на Юда, против първенците му, против свещениците му и против хората на тая страна. Те ще вокват против тебе, но няма да ти надвият; защото Аз съм с тебе, за да те избавям, казва Господ."

Четиридесет години Еремия щеше да стои пред народа като свидетел за истината и правдата. Във време на невиджана измяна той с живота и характера си щеше да бъде нагледен пример за единствения истински Бог. При ужасните обсади на Ерусалим пророкът щеше да бъде говорител на Йехова. Щеше да предскаже падането на Давидовия дом и унищожаването на красивия, построен от Соломон храм. И въпреки затворен поради безстрашните предсказания щеше да продължи да изобличава ясно греха на високите места. Презиран, мразен и отхвърлен от хората, накрая щеше да стане свидетел на изпълнението на собствените си пророчества за предстоящата беда и да стане участник в мъките и скърбите след унищожаването на обречения град.

Но въпреки голямата разруха, през която народът бързо преминаваше, на Еремия често бе позволявано да погледне отвъд печалните сцени от настоящето към славното бъдеще, когато Божият народ ще бъде изкупен от земята на неприятеля и отново утвърден в Сион. Предварително видя времето, когато Господ щеше да поднови заветните Си отношения с избрания народ. "И душата им ще бъде като напоявана градина, и те няма да изнемощеят вече."

За призоваването си на пророческа служба сам той писа: "Тогавга Господ простря ръката Си, та я допря до устата ми; и Господ ми рече: Ето, турих думите Си в устата ти. Видж, днес те поставих над народите и над царствата, за да изкореняваш и да съсипваш, да погубваш и да събаряш, да градиш и да садиш."

Благодаря на Бога за думите "да градиш и да садиш". Тези думи увериха Еремия, че Божията цел е да възстановява и лекува. Строги бяха вестите, които трябваше да се провъзгласяват през следващите години. Пророчества за идващи наказания трябваше да се изговорят без страх. От равнините на Сенаар щеше да "избухне зло върху всичките жители на тая земя... И ще произнеса съдбите Си против тях поради всичкото им нечестие, гдето Ме оставиха и кажиха на чужди богове и се поклониха на делата на своите ръце". И все пак пророкът трябваше да изрича тези вести заедно с уверения за опрощаване на всички, които биха изоставили злите си дела.

Като мъдър духовен строител Еремия още от самото начало на жизненото си дело се стремеше да поощри Юдовите мъже да поставят основата на духовния си живот, като се покаят изцяло. От дълго време те бяха съграждали с материал, оприличаван от апостол Павел на дърво, сено и слама, а самият Еремия го нарича шлак.

"Сребро отхвърлено ще ги нарекат – заяви той на упорития народ, – защото Господ ги отхвърли." Сега към тях бе апелено да започнат да градят с мъдрост за вечността, като изоставят шлака на отстъпничеството и неверието и за основа използват материалите: чисто злато, пречистено

сребро и скъпоценни камъни, т.е. вяра, послушание и добри дела - единствените приемливи неща в очите на святия Бог.

Господното слово за народа Му, прогласено чрез Еремия, бе: "Върни се, отстъпнице Израил... Аз няма да направя да ви нападне гневът Ми, защото Съм милостив, казва Господ. И не ще пазя гняв завинаги. Само признай беззаконието си, че си станала престъпница против Господа своя Бог... Върнете се, чада отстъпници, казва Господ, защото Аз Съм ви съпруг... Ти ще Ме назовеш Отец мой и няма да се отвърнеш от да Ме следваш... Върнете се, чада отстъпници, и Аз ще ви изцеля от отстъпничествата ви."

Към тези чудни апели към съгрешилия Му народ Господ прибави думите, които можеха да върнат хората при Него. Те просто трябваше да кажат: "Ето, ние идем към Тебе, защото Ти си Господ нашият Бог. Наистина празна е очакваната от хълмовете помощ, от шумната тълпа по планините; само в Господа нашия Бог е избавлението на Израила... Да легнем в срама си и да ни покрие нашето посрамление. Защото сме съгрешавали на Господа нашия Бог ние и бащите ни от младостта си дори до днес; и не сме слушали гласа на Господа нашия Бог".

Реформата на Йосия бе очистила земята от езическите олтари, но сърцата на повечето хора не бяха променени. Поникналите семена на истината, които даваха надежда за изобилна жетва, бяха задушени от тръни. Още едно отстъпление би било фатално. Господ се опита да събуди народа и да го накара да осъзнае надвисналата опасност. Само ако останеха верни на Йехова, можеха да се надяват на Божествена милост и благоденствие.

Еремия многократно насочваше вниманието им към съветите от "Второзаконие". Повече от всеки друг пророк той наблягаше на ученията от Мойсеевия закон и показваше как те могат да донесат най-висше духовно благоденствие на целия народ и на всеки поотделно. "И попитайте за древните пътеки - призова ги той - где е добрият път и ходете по него, и ще намерите покой за душите си."

Веднъж по нареждане от Бога пророкът застана до един от главните входове към града и там показа колко важно е свято да се спазва съботният ден. Имаше опасност жителите на Ерусалим да забравят за светостта му, но бяха сериозно предупредени в този ден да не вършат обичайните си задължения. Бе обещано благословение при условие послушание. "И тъй, ако Ме послушате внимателно - каза Господ - да не внасяте товар през портите на тоя град в съботен ден, но да освещавате съботния ден, та да не вършите в него никаква работа, тогава ще влизат през портите на тоя град царе и князе, седящи на Давидовия престол, возени на колесница и яздещи на коне, те и първенците им, юдовите мъже и ерусалимските жители. И тоя град ще се населява вечно."

Обещанието за благоденствие - награда за верността, бе съпроводено от пророчество за ужасни наказания, които ще сполетят града, ако жителите му се окажат неверни към Бога и към Неговия закон. Ако съветите да почитат Бога на бащите си и да освещават съботния ден не бѣдеха чути, градът и дворците щяха да бѣдат напълно унищожени от огън.

Така пророкът застана твърдо за солидните принципи на благочестивия живот, ясно описани в книгата на закона. Но обстановката в юдовата земя бе такава, че положителна промяна можеше да се постигне само с най-решителни мерки. Затова пророкът работеше усърдно за непокаяните. "Разорете целините си - умоляваше той - и не сейте между тръни... Ерусалиме, измий сърцето си от зло, за да се избавиш."

Повечето хора не обърнаха внимание на призива за покаяние и реформация. След смъртта на добрия цар Йосия управниците на народа се бяха оказали неверни към поверените им задължения и бяха подвели мнозина. Йоахаз, свален от престола поради намесата на египетския цар, бе последван от Йоаким, големия син на Йосия. Още от самото начало на Йоакимовото царуване Еремия получи малка надежда да спаси обичната си страна от погубване, а хората - от робство. Въпреки това не му бе

позволено да мълчи в една обстановка на заплаха за пълно унищожаване на царството. Останалите верни на Бога трябваше да бъдат окуражени да стоят твърди в правдата, а грешниците, ако е възможно, да бъдат убедени да изоставят нечестията.

Кризата изискваше открити и всеобхватни усилия. Бог нареди на Еремия да застане в храмовия двор и да говори на всички минаващи юдови мъже. От дадените му вести той не трябваше да изпусне нито дума, за да имат грешниците в Сион пълната възможност да чуят и да се върнат от безбожните си пътища.

Пророкът се подчини, застана до портата на Господния дом и издигна глас на предупреждение и молба. Вдъхновен от Всемогъщия, той заяви: "Слушайте словото Господне, всички юдейци, които влизате през тези порти, за да се преклоните Господу. Така казва Господ на Силите, Израилевият Бог; поправете пътищата си и делата си и аз ще ви утвърдя на това място. Не се уповавайте на лъжливи думи, та да казвате: Храмот Господен, храмот Господен, храмот Господен е това. Защото, ако наистина поправите пътищата си и делата си, ако съдите съвършено право между човека и ближния му, ако не угнетявате чужденеца, сирачето и вдовицата и не проливате невинна кръв на това място, нито следвате чужди богове за ваша повреда, тогава ще ви направя да живеете на това място, в земята, която дадох на бащите ви от века и до века."

Тук ясно проличава нежеланието на Бог да наказва. Той задържа наказанията, за да умолява непокаяните. Този, Който проявява "милост, правосъдие и правда на земята", милее за Своите заблудили се чада. Опитва се по всякакъв възможен начин да ги въведе в пътя на вечния живот. Бе извел израилтяните от робство, за да служат на Него, единствения истински и жив Бог. Макар че отдавна се бяха посветили на идолопоклонство и бяха пренебрегнали предупрежденията Му, Той изрази желанието Си да отложи наказанието и да даде още една възможност за покаяние. Показа, че надвисналата съдба може да бъде избягната само чрез истинско реформиране на сърцата. Напразна бе надеждата им в храма и в извършваните там служби. Ритуали и церемонии не могат да изкупят греха. Въпреки твърденията им, че са избран Божи народ, само промяна на сърцата и на живота можеше да ги спаси от неизбежната последица на отдавна практикуваните грехове.

"В Юдовите градове и в ерусалимските улици" вестта на Еремия към Юда беше: "Слушайте думите на тоя завет" - ясните заповеди на Йехова, записани в Священото писание - "и изпълнявайте ги." Това бе същата вест, която провъзгласяваше още докато стоеше в дворовете на храма в началото на Йоакимовото царуване.

Накратко бе разказана историята на Израил от дните на изхода. Заветът на Бога с тях бе: "Слушайте гласа Ми и аз ще ви бъда Бог и вие ще Ми бъдете люде! И ходите по всичките пътища, които ви заповядвам, за да благоденствате." Много пъти този завет бе нарушаван безсрамно. Много пъти людето от избрания народ "ходиха по намеренията и по упоритостта на своето нечестиво сърце и отидоха назад, а не напред".

"Защо, прочее - попита Господ, - се отбиха тия ерусалимски люде с неизменимо отбиване?" Според пророка така бе, защото не слушаха гласа на Господа своя Бог и бяха отказали да се променят. "Честността изчезна - жалееше пророкът - и се изгуби от устата им." "Даже щъркелът по небето знае определените си времена и гургулицата, и лястовицата, и жеравът пазят времето на дождането си. А Моите люде не знаят закона Господен." "Няма ли да ги накажа за това?, казва Господ. Душата Ми не ще ли въздаде на такъв народ?"

Бе дошло време за дълбоко изпитване на сърцето. Докато Йосия царуваше, хората имаха някаква надежда. Той обаче не можеше повече да се застъпва за тях, защото бе паднал в битка. Греховете на народа бяха такива, че времето за покровителство бе отминало безвъзвратно. "Даже Мойсей и Самуил ако биха застанали пред Мене - рече Господ, - пак душата Ми не би се смилила за тия люде. Изпъди ги от лицето Ми и нека си

излязат. И когато ти рекат: Къде да излезем? Тогава ще им речеш: Така казва Господ: Които са за смърт, на смърт, и които са за нож, под нож...; и които са за плен, в плен."

Отказът да се вслушат в предлаганата им сега от Бога милостива покана щеше да стовари върху непокаяния народ наказанията, сполетели северното царство Израил преди повече от век. Вестта бе: "Ако не Ме послушате да ходите в закона Ми, който поставих пред вас, да слушате думите на слугите Ми пророците, които пращам при вас, като ставам рано и ги пращам (но вие не послушахте), тогава ще направя тоя дом като Сило и ще направя тоя град предмет, с който всичките народи на света ще кълнат."

Присъстващите в храмовия двор чуха словата на Еремия и разбраха ясно, че става въпрос за Сило и за дните на Илий, когато филистимците бяха победили Израил и отнесли ковчега на завета.

Грехът на Илий се състоеше в лекомисленото подминаване както на беззаконието на синовете му, поставени на свята служба, така и на ширещото се в цялата страна нечестие. Неуспехът му да поправи тези злини бе предизвикал ужасно бедствие за Израил. Синовете му паднаха в битка, самият той загуби живота си, а Божият ковчег бе взет от израилевата земя и тридесет хиляди души бяха убити - всичко това, защото бе допуснато грехът да се шири, без да бъде порицан и без да бъде възпрян. Напрасно Израил се бе надявал, че присъствието на ковчега ще им осигури победа над филистимците въпреки греховните обичаи. По същия начин в дните на Еремия жителите на Юда бяха склонни да мислят, че стриктното изпълняване на определените за Бога служби ще ги запази от справедливо наказание за нечестивия им живот.

Какъв урок е това за хората, на които са поверени отговорни постове в днешната църква Божия! Какво сериозно предупреждение за изкореняване на злините, които биха опозорили делото на истината! Нека никой, който твърди, че е пазител на Божия закон, не се ласкае с мисълта, че външният показ на уважение към заповедите ще го предпази от Божествената справедливост. Нека никой не отказва да приеме укор за злото, нито да обвинява Божиите служители, че са прекалено ревностни в стремежа си да очистят стана от неправда. Мразещият греха Бог призовава всички, които уверяват, че спазват закона Му, да изоставят всяко беззаконие. Пренебрегването на покаянието и на доброволното послушание ще навлекат на съвременните хора толкова сериозни последици, колкото бяха и за древния Израил. Има предел, извън който наказанията на Йехова не могат да се бавят. Разрушаването на Ерусалим в дните на Еремия е сериозно предупреждение за съвременния Израил, че съветите и увещанията, дадени чрез избрани служители, не могат да бъдат пренебрегвани безнаказано.

Вестта на Еремия към свещениците и народа възбуди ненавистта на много хора. Войнствените им обвиняващи викове гласяха: "Ти защо пророкува в Господното име, като рече: Тоя дом ще стане като Сило и тоя град ще се запустят, та да няма жител? И всичките люде се събраха около Еремия в Господния дом." Свещеници, фалшиви пророци и народ се обърнаха с гняв към този, който не им говореше приятни неща, нито пък пророкуваше лъжи. Така словото на Бога бе презряно, а служителят му - заплашен със смърт.

Вестта за думите на Еремия стигна до юдовите князе и те бързо тръгнаха от двореца за храма, за да научат сами истината. "Тогава свещениците и пророците говориха на първенците и на всичките люде, казвайки: Този човек заслужава да бъде умъртвен, защото пророкува против тоя град, както чухте с ушите си."

Еремия застана смело пред управници и народ, заявявайки: "Господ ме изпрати да пророкувам против тоя дом и против тоя град всичките думи, които чухте. Затова сега оправете постъпките и делата си и послушайте гласа на Господа вашия Бог; и Господ ще се разкае за злото, което е изговорил против вас. А за мене ето, съм в ръката ви; направете ми

каквото ви се вижда добро и угодно. Но добре да знаете, че ако ме умъртвите, то ще докарате невинна кръв върху себе си, върху тоя град и върху жителите му; защото наистина Господ ме прати при вас да говоря в ушите ви всички тия думи."

Ако пророкът се бе изплашил от заплахите на висшестоящите, вестта му би останала без резултат и той би загубил живота си. Но смелостта, с която предаваше тържествените предупреждения, предизвика уважението на народа и израилевите благородници се обявиха в негова подкрепа. Те спореха със свещениците и фалшивите пророци, посочвайки им колко неразумни са предлаганите от тях крайни мерки, а думите им накараха народа да се замисли. Така Бог даде защитници на служителя Си.

Старейшините също се обединиха в протеста си срещу решението на свещениците за съдбата на Еремия. Те споменаха случая с Михей, който бе пророкувал наказание над Ерусалим: "Сион ще се изоре като нива, Ерусалим ще стане грамади от развалини и хълмът на дома като високи места на лес". После попитаха: "Умъртвиха ли го Юдовият цар Езекия и целият Юда? Не убоя ли се той от Господа и не умилостиви ли Господа, та Господ се разкая за злото, което беше изрекъл против тях? Ние, прочее, бихме причинили голямо зло на своите души."

Благодарение на призивите на тези влиятелни мъже животът на пророка бе пощаден, въпреки че много от свещениците и фалшивите пророци, неспособни да понесат казаните от него изобличителни истини, с радост биха го умъртвили, обвинен в подстрекателство.

От деня на призоваването си до края на служенето си Еремия стоеше пред Юда като "изпитател и крепост", срещу която човешкият гняв не можеше да надделее. "Те ще вокват против тебе - предупреди Господ Своя слуга, - но няма да ти надвият, защото аз съм с тебе, за да те избавям и да те отървам, казва Господ. Ще те отърва от ръката на нечестивите и ще те изкупя от ръката на насилниците."

По естество плах и свит, Еремия копнееше за мира и спокойствието на усамотения живот, където нямаше да бъде свидетел на продължаващото беззаконие на любимия си народ. Сърцето му се топеше от болка поради пораженията от греха. "О, да би била главата ми вода, очите ми извор на сълзи - жалееше той, - та да плача денем и нощем за убитите на дъщерята на людете ми! О, да би имало за мене в пустинята убежище за пътници, за да оставя людете си и да си отида от тях!"

Жестоки бяха подигравките, които трябваше да изтърпи. Чувствителната му душа бе непрекъснато пронизвана от стрелите на присмеха, изстрелвани от онези, които презираха вестите му и се подиграваха с желанието му да ги промени духовно. "Станах за присмех на всичките си люде - каза той - и за песен на тях цял ден." "Аз станах за присмех цял ден, всички се подиграват с мене... Обвинявайте и ние ще го обвиним, думат всички, с които аз живеех в мир, които гледат да се спъна - може би той ще се помами в някаква погрешка, та ще надмогнем над него и ще си му отмъстим."

Но верният пророк всеки ден получаваше сила да устоява. "Но Господ е с мене като мощен и страшен защитник - заяви пророкът. Затова гонителите ми ще се спънат и не ще надмогнат. Те ще се посрамят много, защото не постъпиха разумно; срамът им ще бъде вечен, няма да се забрави... Пейте Господу, хвалете Господа; защото избави душата на немотния от ръката на злодейците."

Преживяванията на Еремия от дните на младостта му, а и по-късно по време на неговото служене, го научиха, че "пътят на човека не зависи от него; не е дадено на човека, който ходи, да управля стъпките си". Той се научи да се моли: "Господи, наказвай ме, но с мярка, не в гнева Си, да не би да ме довършиш."

Когато бе призован да пие от чашата на изпитанието и мъката и когато в бедата си, бе изкушен да каже: "Погина увереността ми и надеждата ми като отдалечена от Господа", той си спомни Божията подкрепа и триумфално възкликна: "... по милост Господня ние не се довършихме,

понеже не чезнат щедростите Му. Те се подновяват всяка заран; голяма е Твоята вярност. Господ е дял мой, казва душата ми; затова ще се надявам на Него. Благ е Господ към ония, които го чакат, към душата, която Го търси. Добро е да се надява някой и тихо да очаква спасението от Господа.”

Еремия 1:5, 6
Еремия 1:7, 8, 17-19
Еремия 31:12
Еремия 1:9, 10
Еремия 1:14, 16
Еремия 6:30 – ЦП
Еремия 3:12-14, 19, 22
Еремия 3:22-25
Еремия 6:16
Еремия 17:24, 25
Еремия 4:3, 14
Еремия 7:2-7
Еремия 9:24
Еремия 11:6
Еремия 7:23, 24
Еремия 8:5
Виж Еремия 5:3
Еремия 7:28, 8:7, 9:9
Еремия 15:1, 2
Еремия 26:4-6
Еремия 26:9
Еремия 26:11
Еремия 26:12-15
Еремия 26:18, 19
Еремия 6:27, 15:20, 21
Еремия 9:1, 2
Плачът на Еремия 3:14; Еремия 20:7, 10
Еремия 20:11, 13
Еремия 10:23, 24
Плачът на Еремия 3:18, 22-26

Глава 35

Приближаваща се гибел

През първата годината от царуването на Йоаким бяха дадени много предупредения за надвисналата опасност. Изговореното от пророците Господне слово щеше да се изпълни. Мощното асирийско царство на север с отдавнашна огромна власт нямаше повече да владее народите. Египет на юг, на чиято сила царят на Юда се уповаваше напразно, скоро щеше да получи решителен отпор. Съвсем неочаквано една нова световна сила, Вавилонската империя, щеше да се издигне от изток и бързо да засенчи другите народи.

Само след няколко години вавилонският цар щеше да бъде използван като средство за изливане на Божия гняв над непокаяния Юда. Много пъти Ерусалим щеше да бъде нападан и завладяван от обсаждащите го армии на Навуходоносор. Хората – отначало в групи само от няколко души, а по-късно хиляди по хиляди и десетки хиляди по десетки хиляди – щяха да бъдат отведени като пленници, обречени на принудително изгнание в Сенаарската земя. Йоаким, Йоахин, Седекия – всички тези еврейски царе щяха да станат васали на вавилонския цар, а после да въстанат срещу него. Освен това няколко още по-ужасни бедствия щяха да сполетят непокорния народ, докато накрая цялата страна щеше да се превърне в

пустош, Ерусалим – разрушен и изгорен, Соломоновият храм – съборен, а Юдовото царство щеше да падне и завинаги да бъде лишено от предишното си влияние сред земните народи.

В тези времена на промяна, изпълнени с опасности за израилевия народ, Небето даде чрез Еремия много вести. Така Господ откри на юдеите достатъчно възможности да се освободят от обвързващия съюз с Египет и да избегнат конфликта с вавилонските управници. Когато заплахата стана съвсем реална, пророкът представи на народа низ от нагледни притчи, надявайки се по този начин да го събуди и да му припомни задълженията към Бога, както и да го подтикне към запазване на приятелски отношения с Вавилон.

За да илюстрира необходимостта от послушание към Божиите изисквания, в една от стаите на храма Еремия повика някои от рихавовците, постави пред тях вино и ги покани да пият. Както можеше да се очаква, те реагираха и категорично отказаха. "Не щем да прием вино, защото Йонадав, син на праотеца ни Рихав, ни заповяда, казвайки: Да не пиете вино, нито вие, нито потомците ви до века..."

... Тогава дойде Господното слово към Еремия и рече: Така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: Иди, та речи на Юдовите мъже и на ерусалимските жители: Господ казва: Няма ли да приемете поука, та да слушате Моите думи? Думите на Йонадава Рихавовия син, който заповяда на потомците си да не пият вино, се изпълняват; те и до днес не пият, защото слушат заповедите на праотеца си."

Бог пожела по този начин да покаже контраста между послушанието на рихавовците и непослушанието и бунта на народа Му. Рихавовците бяха изпълнявали заповедта на своя праотец и сега не се подмавиха да съгрешат. Но юдовите мъже не се вслушаха в думите на Господа и затова щяха да понесат страшните Му наказания.

"Аз обаче говорих на вас, като ставах рано и говорех – каза Господ, – но вие не Ме послушахте. Пратих при вас и всичките Си слуги пророците, като ставах рано и пращах да казват: Върнете се сега всеки от лошия си път, поправете делата си и не отивайте след други богове да им служите и ще живеете в земята, която дадох на вас и на бащите ви; но вие не приклонихте ухото си и не Ме послушахте. Понеже синовете на Йонадава Рихавовия син изпълняват заповедта, която праотец им заповяда, а тия люде не слушат Мене, затова така казва Господ, Бог на Силите, Израилевият Бог: Ето, ще докарам върху Юда и върху всичките ерусалимски жители всичкото зло, което произнесох против тях; защото говорих им, но те не чува и виках им, но те не отговориха."

Когато са стоплени и покорени от влиянието на Светия Дух, човешките сърца се вслушват в съветите, но когато човек не обръща внимание на порицанието и сърцето му се затвърди, Господ го оставя да бъде ръководен от други влияния. Отказвайки истината, той приема заблудата, която се превръща в средство за погубването му.

Бог бе апелирал към Юда да не предизвиква гнева Му, но евреите не се вслушаха. Накрая срещу тях бе произнесена присъда – отведени бяха във вавилонски плен. Той щеше да използва халдеите, за да накаже непокорния Си народ. Страданията на юдеите щяха да бъдат съразмерни на светлината, която бяха имали, и на предупрежденията, които бяха презрели и отхвърлили. От дълго време Бог забавяше наказанието, но сега щеше да покаже неодобрението Си в едно последно усилие да прекрати нечестието им.

Над дома на рихавовците бе произнесено слово за дълготрайно благоденствие. Пророкът заяви: "Понеже послушахте заповедта на праотеца си Йонадава, опазихте всичките му заръчки и изпълнихте всичко, що ви заповяда, затова така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: От Йонадава Рихавовия син няма да липсва човек, който да стои пред Мене завинаги." Така Господ научи народа Си, че верността и послушанието ще му донесат благословието, което получиша рихавовците заради спазването на заповедта на своя праотец.

Урокът е и за нас. Ако един добър и мъдър баща, дал най-добри и успешни средства, за да предпази потомците си от злините на невъздържанието, бе достоен да му бъде отговорено с послушание, то колко повече Божият авторитет трябва да бъде почитан като много по-свят от човешкия. Нашият Творец и Управник, безкраен по сила и страшен в наказанията Си, се опитва по всеки възможен начин да подбуди хората към покаяние от греховете им. Чрез устата на служителите Си Той предсказва опасностите от непослушанието. Господ предупреждава срещу греха и го укорява. Людете Му имат успех само благодарение на Неговата милост и защото са предизвестени от избраните Му служители за опасностите от непослушанието. Бог не може да поддържа и пази хора, които отхвърлят съветите и презират укорите Му. За известно време може да забави възмездието, но няма да въздържа завинаги ръката Си.

Юдеите бяха сред онези, за които Бог бе провъзгласил: "И вие ще Ми бъдете царство от свещеници и народ свят." По време на своето служене Еремия никога не забрави за голямата необходимост от святост на сърцето във всичките житейски взаимоотношения и особено в службата за Всевишния. Съвсем точно предвиди падането на царството и разпръсването на юдейските сред народите, но с очите на вярата погледна след тези събития към времето на възстановяването. В ушите Му звучеше Божието обещание: "И ще събера останалите Си овце от всичките страни, гдето ги изпъдих, и ще ги върна пак в кошарите им... Ето, идат дни, казва Господ, когато ще въздигна на Давида праведен отрасъл, Който като цар ще царува, ще благоденства и ще върши правосъдие и правда по земята. В Неговите дни Юда ще бъде спасен и Израил ще обитава в безопасност. И ето името, с което ще се нарича: ГОСПОД Е НАША ПРАВДА."

Така към пророчествата за предстоящия съд бяха прибавени пророчества за окончателно и славно избавление. Онези, които решаха да бъдат в мир с Бога и да живеят свят живот сред ширещата се поквара, щяха да бъдат подкрепяни при всяко изпитание, за да могат да свидетелстват за Господа с мощ и сила. В идните векове тяхното спасение щеше да надмине по слава извършеното за израилтяните по време на Изхода. Идеха дни, заяви Господ чрез пророка Си, "когато не ще рекат вече: Заклеваме се в живота на Господа, Който възведе израилтяните из Египетската земя! Но: Заклеваме се в живота на Господа, Който възведе и Който доведе потомството на Израилевия дом от северната земя и от всичките страни, гдето ги бях изгонил! И ще се населят в своята земя". Такива бяха чудните пророчества, прогласени от Еремия през последните години от историята на Юдовото царство, когато вавилонците завладяваха света и насочваха войските си към стените на Сион.

Обещанията за спасение като сладка музика идваха до ушите на онези от хората, които бяха останали твърди в поклонението си пред Йехова. В домовете на благородници и нисшестоящи, където съветите на един спазващ завета Си Бог бяха все още почитани, думите на пророка бяха напомняни непрекъснато. Дори децата бяха развълнувани и във възприемчивите им умове останаха трайни впечатления.

Точно съзнателното спазване на заповедите от Священото писание във времето на Еремия даде на Даниил и неговите другари възможност да възвеличат истинския Бог пред земните народи. Възпитанието, което тези еврейски деца бяха получили в домовете на родителите си, ги направи силни във вярата и твърди в службата им за живия Бог, Съзателя на небето и земята. Когато в началото на Йоакимовото царуване Навуходоносор обсади и завладя Ерусалим за първи път и отведе Даниил и неговите приятели заедно с други хора, специално подбрани за работа във вавилонския дворец, вярата на еврейските пленници бе изпитана до краен предел. Но научилите се да се уповават на Божиите обещания разбраха силата им във всяко преживяване, през което трябваше да преминат по време на изгнаничеството си в чужда страна. Священите писания бяха за тях пътеводител и опора.

Като човек, тълкуващ значението на наказанията, които започнаха да се сипят над Юда, Еремия благородно защити Божията справедливост и милостиви намерения, разкриващи се дори в най-тежките бедствия. Пророкът работеше неуморно. В желанието си да стигне до всички хора той разшири влиянието си наоколо извън Ерусалим, като често посещаваше различни райони на царството.

В свидетелствата си към църквата винаги споменаваше ученията от книгата на закона, толкова почитана и възвеличавана при царуването на Йосия. Отново наблягаше на важността да се поддържат заветни отношения с милостивия и състрадателен Бог, който на планината Синай изговори заповедите от Декалога. Еремиевите думи на предупреждение и молба стигнаха до всяко кътче на царството и всички хора имаха възможността да научат Божията воля за народа.

Пророкът показва ясно, че нашият небесен Баща допуска наказания, за да "познаят народите, че са само човеци". "И ако ходите противно на Мене и не склоните да Ме слушате... - предупреди Господ народа Си, - то и Аз ще ходя противно на вас... А вас ще разпръсна между народите и ще изтръгна нож след вас; и земята ви ще бъде пуста и градовете ви пустиня."

По същото време вестите за предстояща гибел бяха чути от князете и народа. Техният цар Йоаким, който би трябвало да бъде мъдър духовен наставник, пръв да изповяда греховете си и водач в реформацията и във вършенето на добри дела, прекарваше времето си в егоистични удоволствия. "Ще си построя голяма къща и широки стаи", намисли царят и реши да я "покрива с кедър и я боядисва с алено". Тази къща бе построена с парите и труда, придобити чрез измама и потисничество.

Гневът на пророка пламна и той бе подбуден да произнесе присъда над недостойния управник. "Горко на онзи, който строи къщата си с неправда и стаите си с кривда, който кара ближния си да му работи без заплата и не му дава надницата му... Понеже гледаш да си натрупаш кедрове, ще царуваш ли? Баща ти не ядеше и не пиеше ли? Да! но той извършваше правосъдие и правда, тогава благоденстваше. Отсъждаше делото на сиромаша и на немотния; тогава благоденстваше. Не значеше ли това да Ме познава? казва Бог. А твоите очи и твоето сърце не са в друго, освен в нечестната си печалба и в проливане невинна кръв, и в извършване насилство и угнетение.

Затова така казва Господ за Юдовия цар Йоаким, Йосиевия син: Няма да го оплакват, казвайки: Горко, брате мой! или: Горко, сестро! Няма да го оплачат, казвайки: Горко, господарю! Или: Горко, негово величество! Той ще бъде погребан с оселско погребение, извлечен и хвърлен оттатък ерусалимските порти."

Ужасната присъда щеше да сполети Йоаким само след няколко години, но Господ на милостта изяви твърдото Си намерение първо на непокорния народ. В четвъртата година от царуването му пророк Еремия "говори на всичките юдови люде и на всичките ерусалимски жители", посочвайки, че повече от двадесет години, "от тринадесетата година на юдовия цар Йосия... дори до днес", бе свидетелствал за Божието желание да спасява, но вестите му бяха отхвърляни с презрение.

Сега Господното слово за тях бе: "Затова така казва Господ на Силите: Понеже не послушахте думите Ми, ето, Аз ще изпратя и ще взема всичките северни родове, казва Господ, тоже и слугата Ми Навуходносора, вавилонския цар, та ще ги доведе против тая земя и против нейните жители, и против всички тия околни народи; ще ги обрека на изстребление и ще ги направя за учудване и за подсвиркване, и ще ги обърна на вечна пустота. При това ще направя да престане между тях гласът на веселието и гласът на радостта, гласът на младоженеца и гласът на невястата, шумът на мелницата и светенето на светилото. И цялата тая земя ще бъде пуста и за учудване; и тия народи ще робуват на вавилонския цар седемдесет години."

Решението бе ясно произнесено, но значението му едва ли бе разбрано от множеството. За да създаде още по-силно впечатление, Господ намисли нагледно да представи изречените думи. Той каза на Еремия да оприличи съдбата на царството с изпиването на чаша, пълна с виното на Божия гняв. Сред първите, които трябваше да пият от тази горчива чаша, щяха да бъдат "Ерусалим и юдовите градове с царете им и първенците им". Освен тях от същата чаша щяха да пият "египетският цар, фараонът, със слугите му, първенците му и всичките му люде", както и много други народи - докато Божието намерение бъде изпълнено.

За да илюстрира още по-добре характера на бързо приближаващото наказание, на пророка бе поръчано: "... вземи някои от старейшините на людете и от старейшините на свещениците и излез в долината на Еномовия син..." Там, след като им разкриеше измяната на Юда, трябваше да счупи на парчета "стомната пред мъжете" и да заяви от името на Йехова, чийто служител бе: "Ей така ще строша тия люде и тоя град, както някой строшава грънчарски съд, който не може вече да стане цял."

Той направи според нареденото. После, след като се върна в града, застана в двора на храма и заяви пред всичките люде: "Така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: Ето, ще докарам на тоя град и на всичките му села всичкото зло, което изрекох против него, защото закоравиха врата си да не слушат думите Ми."

Вместо да доведат до изповед и покаяние, думите му възбудиха гнева на властниците и в резултат на това свободата на Еремия бе отнета. Затворен и пхнат в клада, той продължи да съобщава на околните небесните вестни. Гласът му не можеше да бъде смълчан от гоненията. Словото на истината, заяви той, "става в сърцето ми като пламнал огън, затворен в костите ми; уморявам се да го задържам, но не мога".

Приблизително по това време Бог бе наредил на Еремия да започне да записва вестите, които искаше да предаде на хората, за чието спасение сърцето му непрестанно копнееше. "Вземи си един свитък книга - нареди Господ на служителя Си, - та напиши в него всичките думи, които ти говорих против Израила, против Юда и против всичките народи от деня, когато почнах да ти говоря, от дните на Йосия дори до днес. Дано чуе Юдовият дом всичкото зло, което аз мисля да им направя, тъй щото да се върнат всеки от лошия си път, и аз да простя беззаконието им и греха им."

Послушен на тази заповед Еремия извика на помощ верния си приятел писаря Варух и му продиктува "всичките думи, които Господ му бе говорил". Те бяха внимателно написани на свитък. Тук грехът се порицаваше сериозно, предупреждаваше се за последиците от продължителното отстъпление и се отправяше искрен апел за изоставяне на всяко зло.

Когато писането завърши, Еремия - все още затворник, изпрати Варух да прочете свитъка на множеството, събрало се в храма по случай националния ден за пост "в петата година на Юдовия цар Йоаким Йосиевия син, в деветия месец". "Негли принесат молба пред Господа - каза пророкът - и се върнат всеки от лошия си път, защото големи са гневът и яростта, които Господ е произнесъл против тия люде."

Варух се подчини и написаното прозвуча пред всички жители на Юда. Скоро първенците повикаха писаря да прочете и на тях думите. Слушаха ги с голям интерес и обещаха да разкажат чутото на царя. Обаче посъветваха писаря да се скрие, защото се страхуваха, че царят ще отхвърли свидетелството и ще се опита да убие тези, които бяха приготвили и разпространили вестта.

Когато старейшините разказаха на Йоаким прочетеното от Варух, той веднага нареди да му донесат ръкописа и да му го прочетат. Юдия, един от царските служители, донесе свитъка и започна да чете изобличителните и предупредителните думи. Бе зима и царят и неговите помощници, юдовите първенци, бяха събрани край огън. Само малка част бе прочетена, когато царят, безгрижен за надвисналата над него и над народа му опасност,

грабна ръкописа и в изблик на ярост "срязва свитъка с писарското ножче и хвърли го в огъня на жарника, догдето изгоря целият свитък".

Нито царят, нито служителите му се уплашиха и "не раздраха дрехите си". Някои от благородниците обаче "ходатайстваха пред царя да не изгаря свитъка", но той не ги послуша. Писанието бе унищожено и гневът на несправедния пламна против Еремия и Варух. Той изпрати да ги хванат, "но Господ ги скри".

Като представи на вниманието на поклонниците в храма, на благородниците и на царя записаното неодобрение в боговдъхновения свитък, Бог в милостта Си се опитваше да покаже на юдовите мъже кое е за тяхно добро. "Дано чуе юдовият дом всичкото зло, което аз мисля да им направя, тъй щото да се върнат всеки от лошия си път и аз да простя беззаконието им и греха им." Бог съжалява човека, мъчещ се в слепотата на своята греховност. Той се стреми да просвети замъгления разум, като изпраща упреци и заплахи, чиято цел е да накара и най-издигнатите да почувстват невежеството си и да се разкаят за заблудите си. Господ се опитва да помогне на самодоволните да престанат да се задоволяват със суетните си придобивки и да потърсят духовното благословение, идващо от тясната връзка с Небето.

Божият план не е да изпраща вестители, които да се харесват на грешниците и да ги ласкаят. Той не дава вести не мир, които да приспят неосветените в тяхната светска сигурност. Напротив, Бог поставя тежко бреме върху съвестта на злосторника и пронизва душата му с острите стрели на съжалението. Ангелите помощници им представят ужасните Божии наказания, за да засилят чувството за недостатъчност и да подбудят агонизиращия вик: "... що трябва да сторя, за да се спася?" Но Всемогъщият, Който смирява до прахта, избличава греха и нанася позор на гордостта и амбицията, е същият Бог, Който издига разкаялия се и поразения. С дълбоко съчувствие Този, Който допуска наказанието, пита: "Какво искате да ви сторя!"

Най-благородното нещо, което човек може да направи, когато е съгрешил против святия и милостив Бог, е да се покае искрено и да изповяда заблудата си със сълзи, идващи дълбоко от душата. Това е Божието изискване. Той не може да приеме нещо по-малко от съкрушено сърце и разкаян дух. Но цар Йоаким и неговите управници с надменност и гордост отхвърлиха Божията покана. Не пожелаха да се вслушат в предупреждението и да се покаят. Бе им дадена последната милостива възможност, но я отхвърлиха, като изгориха святия ръкопис. Бог бе заявил, че ако и сега откажеха да чуят гласа Му, ще ги постигне ужасно възмездие. Така направиха и Господ изрече окончателната присъда над Юда. Гордите мъже, опълчили се срещу Всемогъщия, щяха да бъдат особено наказани от Божия гняв.

"Затова така казва Господ за юдовия цар Йоаким: Не ще има от него кой да седи на Давидовия престол. И трупът му ще бъде изхвърлен - денем на пека, а нощем на сланата. аз ще накажа него, потомството му и слугите му за беззаконието им; и ще докарам на тях, на ерусалимските жители и на юдовите мъже всичкото зло, което изрекох против тях."

Историята не свърши с изгарянето на свитъка. Царят можеше да се отърве много по-лесно от ръкописа, отколкото от съдържащите се в него избличание и предупреждение и от приближаващото наказание, което Бог бе провъзгласил срещу бунтовния Израил. Но въпреки това свитъкът бе изготвен отново. "Вземи си пак друг свитък - нареди Господ на своя служител, - та напиши в него всичките предишни думи, които бяха в първия свитък, който юдовият цар Йоаким изгори." Писаните пророчества за Юда и Ерусалим бяха превърнати в пепел, но думите още бяха живи, "като пламнал огън" в сърцето на Еремия. И бе му позволено да напише отново това, което гневът на един човек напразно бе унищожил.

Еремия взе друг свитък и го даде на Варух, "който написа в него от устата на Еремия всичките думи на книгата, която юдовият цар Йоаким беше изгорил в огъня; а при тях се притуриха и още много подобни думи". В

гнева си един човек се бе опитал да попречи на делото на Божия пророк, но начинът, по който Йоаким бе решил да ограничи влиянието на служителя на Йехова, откри нова възможност за представяне на Божествените изисквания.

Духът на противопоставяне на изобличението, довел до преследването и затварянето на Еремия, съществува и днес. Мнозина отказват да чуят многократните предупреждения и предпочитат да слушат фалшиви учители, ласкаещи тяхната суета и пренебрегващи злите им дела. В ден на бедствие такива хора няма да имат сигурно убежище и помощ от Небето. Божиите избрани служители трябва да посрещат с кураж и търпение връхлиташите ги изпитания и страдания, причинени от укори, пренебрежение или погрешно предаване на думите им. Те трябва да продължават вярно да вършат възложеното им от Бога дело и винаги да помнят, че Спасителят на човечеството и Неговите апостоли също претърпяха побои и гонения заради Божието слово.

Целта на Бога бе Йоаким да се вслуша в съветите на Еремия и така да си спечели благоразположението на Навуходоносор и да си спести много скърби. Младият цар бе дал клетва за вярност към владетеля на Вавилон и останеше ли верен на обещанието си, щеше да се ползва с уважението на езичниците, а това би довело до ценни възможности за обръщането на много души към Бога.

Презрял дадените му необикновени привилегии, царят на Юда своенравно вървеше по собствения си път. Наруши честната си дума към управника на Вавилон и въстана, което докара на него, а също и на царството, големи трудности. Срещу му бяха изпратени "халдейски чети, сирийските чети, моавските чети и четите на амонците" и той бе безпомощен в опитите си да запази земята от нашествието на тези мародери. Пагубното му царуване завърши само след няколко години; бе покрит с позор, отхвърлен от Небето, мразен от народа си и презиран от вавилонските владетели, защото бе предал доверието им. Всичко това бе резултат от фаталната грешка да отхвърли Божия план, разкрит му чрез определения от Бога вестител.

Йоакимовият син Йоахин бе царувал само три месеца и десет дни, когато се предаде на халдейската армия, отново обсадила обречения град. Тогава Навуходоносор "пресели Йоахин във Вавилон и заведе пленници от Ерусалим във Вавилон – майката на царя, жените на царя, скопците на царя и първенците от земята", общо няколко хиляди души, както и "дърводелците и ковачите – хиляда души". Заедно с тях вавилонският цар отнесе "всичките съкровища на Господния дом и съкровищата на царската къща".

Макар сломено и ограбено откъм хора и съкровища, бе позволено юдовото царство да съществува като отделна държава. Начело на държавното управление Навуходоносор постави Матания, по-младия син на Йосия, като го преименува Седекия.

Еремия 35:6, 12-14
Еремия 35:14-17
Еремия 35:18, 19
Изход 19:6 – ЦП
Еремия 23:3-6
Еремия 23:7, 8
Пс. 9:20
Левит 26:21, 28, 33
Еремия 22:14
Еремия 22:13-19
Еремия 25:2, 3
Еремия 25:8-11
Виж Еремия 25 гл.
Виж Еремия 19 гл.

Уред за мъчение. Дървена плоскост от две съединяващи се части, оформящи отвори, в които са пъхали ръцете и главата или краката на затворниците - б.р.

Еремия 20:9

Еремия 36:2, 3

Еремия 36:4

Еремия 36:9, 7

Еремия 36:23

Еремия 36:24-26

Еремия 36:3

Деянния 16:30

Матей 20:32

Еремия 36:30, 31

Еремия 36:28, 32

4Царе 24:2

4Царе 24:15, 16, 13

Глава 36

Последният цар на Юда

В началото на царуването си Седекия се ползваше с пълното доверие на вавилонския цар и имаше за съветник пророк Еремия. Ако беше честен в отношенията си с вавилонците и ако се бе вслушвал в дадените чрез Еремия Господни вестии, би могъл да си запази уважението на много властици и да има възможности да им предаде познанието за истинския Бог. Тогава пленените във Вавилон биха получили известни предимства и много по-голяма свобода. Божието име щеше да бъде почитано надлъж и нашир, а на останалите в Юда щяха да бъдат спестени връхлетелите ги ужасни бедствия.

Седекия и всички в Юда, включително и пленниците във Вавилон, бяха посъветвани чрез Еремия да се подчинят на властта на завоевателите си. Особено важно бе да се стремят към мир в земята на пленничеството си. Това обаче противоречеше на естествените пориви на човешкото сърце. Сатана се възползва от обстоятелствата и надигна фалшиви пророци сред хората не само в Ерусалим, но и във Вавилон. Те заявяваха, че игото на робството скоро ще бъде стросено и народът ще възвърне предишната си слава.

Вслушването в такива ласкателни пророчества щеше да предизвика царя и пленниците към фатални действия и би осуетило Божиите милостиви планове. За да не се подбудят размирици, които да предизвикат големи страдания, Господ нареди на Еремия да се справи незабавно с критичната ситуация, като предупреди царя на Юда за последиците от въстанието. Пленниците също бяха посъветвани с писма да не се оставят да бъдат мамени с вестта за близко освобождение. "Да ви не мамят пророците ви и чародеите ви, които са всред вас" - настоя Еремия. Това стана повод да се спомене изявеното от вестители Господне намерение да възстанови Израил в края на седемдесетгодишния плен.

С какво нежно състрадание Бог разкри на Своя пленен народ плановете Си за Израил! Той знаеше, че ако фалшивите пророци убедят хората в скорошно избавление, положението във Вавилон би се влошило. Всяко противопоставяне би събудило бдителността и жестокостта на халдейските власти и би ограничило още повече свободите им. Щяха да последват страдания и бедствия. Господ иска те да се подчиняват тихо на съдбата си и да направят плена си колкото е възможно по-поносим. Съветът Му бе: "Постройте къщи и живеете в тях, насадете градини и яжте плода им... търсете мира на града, гдето ви направих да бъдете закарани пленници, и молете се за него Господу, понеже в неговия мир ще имате и вие мир."

Сред фалшивите учители във Вавилон имаше двама мъже с покварен живот, които твърдяха, че са святи. Еремия бе осъдил нечестията им и ги бе предупредил за опасността. Разгневени от изобличението, те се опитаха да се противопоставят на делото на истинския пророк, като подбудиха хората да пренебрегнат думите му и да действат против Божия съвет за подчинение пред вавилонския цар. Господ свидетелства чрез Еремия, че тези фалшиви пророци ще бъдат предадени в ръцете на Навуходоносор и убити пред очите му. Не след дълго това предсказание се изпълни буквално.

До края на вековете ще има хора, които ще създават объркване и бунт сред твърдящите, че са представители на истинския Бог. Лъжепророците ще насърчават хората да гледат съвсем лекомислено на греха. Когато ужасните последици от злите им дела станат явни, те ще се опитват, ако е възможно, да прехвърлят отговорността върху човека, който ги е предупредил добросъвестно, така както евреите обвиниха Еремия за лошата си съдба. Но както в древността изговорените чрез пророка думи на Йехова бяха защитени, така и днес е съвсем сигурно, че вестите Му ще бъдат утвърдени.

Още от самото начало Еремия не бе преставал да съветва за подчинение пред вавилонците. Този съвет бе даван не само на Юда, но и на много от околните народи. В ранните години от царуването на Седекия посланици от Едом, Моав, Тир и други народи посетиха юдовия цар, за да разберат дали според него е дошло време за общо въстание и дали той би се присъединил към тях в борбата срещу владетеля на Вавилон. Докато посланиците чакаха отговор, Господ каза на Еремия: "Направи си ремъци и дървени части на хомот и тури ги на врата си; и прати ги на едомския цар, на моавския цар, на царя на амонците, на тирския цар и на сидонския цар чрез ръката на ония посланици, които са дошли в Ерусалим при юдовия цар Седекия."

Еремия трябваше да посъветва посланиците да предадат на господарите си, че Бог е предал неговите братя в ръката на Навуходоносор, царя на Вавилон, и те трябва да "слугуват нему, на сина му и на внука му, докле дойде времето и на неговата земя".

Казано им бе също така да заявят на управниците си, че ако отхвърлят служенето на вавилонския цар, ще бъдат наказвани "с нож, с глад и с мор", докато бъдат довършени. Но най-вече трябваше да изоставят ученията на фалшивите пророци, които биха дали обратни съвети. "А вие недейте слуша пророците си - заяви Господ, - нито чародеите си, нито предвещателите си, нито омаятелите си, които, като ви говорят, казват: Няма да слугувате на вавилонския цар; защото те ви пророкуват лъжа, та да ви отдалечат от земята ви и аз да ви изпъдя, та да загинете. А оня народ, който подложи врата си под хомота на вавилонския цар и му слугува, него ще оставя да пребивава в земята си, казва Господ, и ще я работи, и ще я населява." Най-лекото наказание на милостивия Бог над един толкова непокорен народ бе да го подчини на Вавилон, но ако той се опълчеше срещу присъдата, щеше да понесе пълната мярка на Божието наказание.

Когато Еремия им разкри Божията воля посредством хомота около врата си, представящ игото на подчинението, почудата на събралите се за съвет хора от различни народи нямаше граници. Сред първите, дръзнали да отхвърлят Господните думи, бе Анания, един от фалшивите пророци, за когото народът бе предупреден. В желанието си да спечели благоразположението на царя и придворните той издигна глас на протест, заявявайки, че Бог му е дал думи да насърчи евреите. "Така говори Господ на Силите, Израилевият Бог, като казва: Строших хомота на вавилонския цар. Вътре в две цели години ще върна в това място всичките съдове на Господния дом, които вавилонският цар Навуходоносор взе от това място и занесе във Вавилон. И в това място ще върна, казва Господ, юдовия цар Йехония Йоакимовия син и всичките юдови пленници, които отидоха във Вавилон; защото ще строша хомота на вавилонския цар."

Еремия чистосърдечно помоли присъстващите свещеници и народни множества да се подчинят на вавилонския цар за определения от Бога период. Той припомни на юдовите мъже пророчествата на Осия, Авакум, Софония и други, чиито вести на изобличение и предупреждение бяха подобни на неговите. Напомни им събитията, които се бяха случили в изпълнение на пророчествата за наказание на неизповядания грях. В миналото Божиите наказания бяха нанесени над непокаяните и това бе буквално изпълнение на намеренията Му, разкрити чрез Неговите вестители.

“Пророкът, който пророкува за мир – когато се изпълни думата, тогава ще се познае, че той е пророк, когато Господ наистина е пратил”, бе заключението на Еремия. Ако Израил реши да поеме риска, бъдещите събития щяха да покажат кой е истинският пророк.

Думите на Еремия, дал съвет за подчинение, накараха Анания дръзко да се усъмни в достоверността на вестта. Той взе символичния хомот от врата на Еремия, счупи го и каза: “Така казва Господ: По този начин ще строша хомота на вавилонския цар Навуходоносора от врата на всичките народи вътре в две цели години. И пророк Еремия отиде по пътя си.” Очевидно той не можеше да направи нищо друго освен да се оттегли от конфликта. Но получи друга вест. “Иди, та говори на Анания – заръча Йехова, – като речеш: Така казва Господ: Ти строши дървените хомоти, но вместо тях ще направиш железни хомоти. Защото така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: Железен хомот турих на врата на всички тия народи, за да слугуват на вавилонския цар Навуходоносора; и ще му слугуват...”

... Тогава рече пророк Еремия на пророка Анания: Слушай сега Анание, Господ не те е пратил; но ти правиш тия люде да се упоават на лъжа. Затова така казва Господ: Ето, аз ще те отпратя от лицето на земята! Тая година ще умреш, защото си проповядвал бунт против Господа. И така, пророк Анания умря същата година, в седмия месец.”

Фалшивият пророк бе засилил неверието на народа в Еремия и неговата вест. Бе се обявил за Господен вестител и затова умря. В петия месец Еремия предсказа смъртта на Анания и в седмия месец думите му се изпълниха.

Раздвижването, причинено от словата на фалшивите пророци, стана повод Седекия да бъде заподозрян в измяна и само благодарение на неговите бързи и решителни действия му бе позволено да продължи да царува като васал. Малко след като посланиците напуснаха Ерусалим, той има възможност да участва във важна мисия до Вавилон, придружавайки Сарая, “главен постелник”. При това посещение в халдейския двор Седекия поднови клетвата си за вярност към Навуходоносор.

Чрез Даниил и други еврейски пленници вавилонският монарх бе запознат със силата и върховната власт на истинския Бог и когато Седекия още веднъж обеща тържествено да остане лоялен, Навуходоносор му поиска да се закълне в името на Господа израилевия Бог. Ако Седекия бе уважил това изискване, верността му би имала огромно влияние върху умовете на мнозина, станали свидетели на поведението на мъжете, твърдящи, че почитат името и хранят почит към Бога на евреите.

Но царят на Юда забрави за голямата привилегия да прославя името на живия Бог. За Седекия е записано: “Той върши зло пред Господа своя Бог; не се смири пред пророк Еремия, който му говореше из Господните уста. А още се и подигна против цар Навуходоносора, който го бе закълел в Бога в подчиненост; и закорави врата си и упорства в сърцето си да се не обърне към Господа израилевия Бог.”

Докато Еремия свидетелстваше в юдовата земя, сред пленниците във Вавилон бе въздигнат пророк Езекиил да ги предупреди и утеши, а също така да потвърди изговореното чрез Еремия Господне слово. През останалите години от царуването на Седекия Езекиил показва колко е глупаво да се разчита на фалшивите предсказания, даващи надежда на изгнаниците, че скоро ще се завърнат в Ерусалим. Бе му поръчано да

предвещае посредством много символи и сериозни вести обсадата и пълното унищожаване на Ерусалим.

В шестата година от царуването на Седекия Господ разкри на Езекиил във видение някои от мерзостите, вършени в Ерусалим, в Господния дом и дори във вътрешния двор. Стаи с изображения и рисувани идоли, "всякакви подобия на гадове и гнусни животни, и всичките идоли на израилевия дом" - всичко това бързо мина едно след друго пред смаяния поглед на пророка.

Онези, които би трябвало да бъдат духовни водачи на народа, "старейшините на израилевия дом" седемдесет на брой, кадияха тамян пред езическите изображения, изписани в скришни стаи, намиращи се на святата земя на храмовия двор. "Господ не ни вижда" - така юдовите мъже се успокояваха един друг, докато вършеха езическите ритуали. "Господ е напуснал земята" - заявяваха богохулно те.

Пророкът щеше да види и още по-големи мерзости. До портата, водеща от външния към вътрешния двор, му бяха показани жени, оплакващи Тамуз, а във "вътрешния двор на Господния дом... между предхрамието и олтара около двадесет и пет мъже с гърбовете си към Господния храм и с лицата си към изток, които се кланяха на слънцето към изток".

И сега славното Същество, придружило Езекиил в удивителното видение за нечестията по високите места на юдовата земя, го запита: "Видя ли, сине човешки? Малко ли е за юдовия дом дето вършат мерзости каквито тия вършат тука? Защото, като напълниха земята с насилия, пак предизвикват гнева Ми; и ето, турят клончето до ноздрите си. Затова и Аз ще действам с ярост; окоето Ми няма да пощади, нито ще покажа милост; и макар да извикат в ушите Ми с висок глас, няма да ги послушам".

Чрез Еремия Господ бе заявил на безбожните мъже, дръзнали да застанат пред народа в Негово име: "Защото и пророкът, и свещеникът се оскверниха; дори в дома Си намерих нечестията им, казва Господ." В тази страшна картина за Юда, отразена от летописеца на Седекиевото царуване, обвинението за нарушаване на светостта на храма е подчертано още веднъж. "При това всичките по-главни свещеници и людето преумножиха престъпленията си според всичките мерзости на народите и оскверниха дома на Господа, който Той бе осветил в Ерусалим", заяви боговдъхновеният писател.

Денят на гибелта на юдовото царство приближаваше бързо. Господ не можеше повече да дава надежда, че ще отлага най-страшните Си наказания. "И вие ли ще останете съвсем ненаказани? - попита Господ. Няма да останете ненаказани..."

Дори тези думи бяха приети с присмех и подигравки. "Дните минават, а никое видение не се сбъдва", казваха непокаяните. Но това отхвърляне на сигурното пророческо слово бе строго изобличено чрез Езекиил. "Затова кажи им: Така казва Господ Йехова: Ще направя тая поговорка да престане и няма вече да се употребява за поговорка в Израиля. Но кажи им: Дните приближават, тоже и изпълнението на всяко видение. Защото не ще има вече никакво лъжливо видение, нито ласкателно предсказване всред израилевия дом. Защото Аз Съм Господ; Аз ще говоря и словото, което ще говоря, ще се изпълни. Няма да се отлага вече; защото във вашите дни, бунтовни доме, като изговоря слово, ще го и изпълня, казва Господ Йехова.

Пак дойде към мене Господното слово - свидетелства Езекиил - и рече: Сине човешки, ето ония, които са от израилевия дом, казват: Видението, което той вижда, ще се изпълни след много дни и той пророкува за далечни времена. Затова кажи им: Така казва Господ Йехова: Ни една от думите Ми не ще се отлага вече, но словото, което ще говоря, ще се изпълни, казва Господ Йехова."

Сред водещите народа към гибел бе и царят им Седекия. Като изостави напълно дадените чрез пророците Господни съвети, забрави за благодарността, която дължеше на Навуходonosор, и наруши тържествената си клетва за вярност в името на Господа израилевия Бог, юдовият цар се възпротиви на пророците, на благодетеля си и на Бога. В суетата на

своята мъдрост той се обърна за помощ към древния враг на Израил и "прати свои посланици в Египет, за да му дадат коне и много люде".

"Ще благоуспее ли? - пита Господ за онзи, който по този начин предаде святите си задължения. "Ще се избави ли оня, който прави това? Или, като нарушава договора, ще избегне ли? Заклевам се в живота Си, казва Господ Йехова, в мястото, гдето живее царят, който го е поставил цар, чиято клетва той е презрял и чийто договор е нарушил, непременно там ще умре при него всред Вавилон. И фараон със силната си войска и с голямото си множество няма да направи за него нищо във войната... Защото той презря клетвата и наруши договора; и ето, след като даде ръката си, пак стори всичко това. Той няма да се отърве."

За скверния и порочен Израилев княз бе дошъл денят на окончателната присъда. "Снеми митрата - нареди Господ - и свали короната." До деня, когато сам Христос ще основе царството си, на Юда няма да бъде позволено да има цар. "Аз ще я катурна, катурна, катурна - бе Божията заповед за трона на Давидовия дом, - та и това няма да трае, докле дойде оня, комуто принадлежи; и нему ще я дам."

Еремия 29:8

Еремия 29:5-7

Еремия 27:2, 3

Еремия 27:7

Еремия 27:8-11

Еремия 28:2-4

Еремия 28:9

Еремия 28:11

Еремия 28:13-17

Еремия 51:59

2Лет. 36:12, 13

Езекиил 8:10

Езекиил 8:11, 12

Митична личност, обожествена след смъртта ѝ - б.р.

Езекиил 8:13-16

Езекиил 8:17, 18

Еремия 23:11

2Лет. 36:14

Еремия 25:29

Езекиил 12:21-28

Езекиил 17:15-18

По Езекиил 21:25 - ЦП

Езекиил 21:25-27

Глава 37

Отведени във вавилонски плен

В деветата година от царуването на Седекия "вавилонският цар Навуходоносор дойде, той и цялата му войска против Ерусалим", за да го обсадят. Положението на Юда бе безнадежно. "Ето, Аз съм против тебе" - заяви Господ чрез Езекиил. "Аз Господ изтеглих ножа Си из ножницата му; няма да се върне вече... всяко сърце ще се стопи, всичките ръце ще отслабват, всеки дух ще примре и всичките колена ще станат като вода... Ще излея негодуванието Си върху тебе, с огнения Си гняв ще духна върху тебе и ще те предам в ръцете на скотски мъже, които са способни да погубят."

Египтяните се опитаха да дойдат на помощ на обсадения град и за да ги отблъснат, халдеите изоставиха за известно време обсадата на

юдейската столица. В сърцето на Седекия се породи надежда и той изпрати вестител до Еремия с поканата да се моли за еврейския народ.

Ужасният отговор на пророка бе, че халдеите ще се върнат и ще разорят града. Указът бе издаден. Непокаяният се народ не можеше вече да избегне Божиите наказания. "Недейте се мами да казвате: Халдейците непременно ще се оттеглят от нас; понеже те няма да се оттеглят. Защото даже ако поразите цялата войска на халдейците, които вокват против вас, и оцелеят от тях само някои ранени, пак те ще станат всеки от шатъра си и ще изгорят тоя град с огън." Остатъкът от Юда трябваше да бъде отведен в плен, за да научи в трудности урока, който отказваше да научи при много по-благоприятни обстоятелства. Издадената от небесния Наблюдател присъда не подлежеше на обжалване.

Сред все още живеещите в Ерусалим праведни, на които бе разкрито Божието намерение, имаше и хора, решили да не допуснат безмилостните завоеватели до свещения ковчег с написани върху каменните плочи заповеди от декалога. Успяха да сторят това. С жалеене и мъка поставиха ковчег в пещера, където поради греховете на людете на Израил и Юда трябваше да остане скрит и никога повече да не им бъде върнат. Свещеният ковчег е все още скрит и не е бил докосван оттогава досега.

Дълги години Еремия бе стоял пред народа като верен свидетел за Бога. Сега, когато обреченият град щеше да премине в ръцете на езичниците, той реши, че делото му е приключено. Опита се да си тръгне, но бе спрял от сина на един от лъжепророците. Той докладва, че Еремия имал намерение да се присъедини към вавилонците, към които многократно бе увещавал юдовите мъже да се подчинят. Пророкът отрече лъжливото обвинение, но въпреки това "първенците се разгневиха на Еремия, та го биха и туриха го в тъмница".

Надеждите, зародили се в сърцата на старейшините и на народа, когато армиите на Навуходоносор тръгнаха на юг, за да посрещнат египтяните, скоро бяха съвсем сломени. Господнето слово бе: "Ето, аз съм против тебе, фараоне, египетски царю..." Силата на Египет бе като счупена тръстика. "И всичките египетски жители - бе казано в боговдъхновеното слово - ще познаят, че аз съм Господ; защото бяха жезъл от тръстика за израилевия дом." "Мишците обаче на вавилонския цар ще засилия, а фараоновите мишци ще отпаднат; и ще познаят, че аз съм Господ, когато туря меч Си в ръката на вавилонския цар и той я простре върху египетската земя."

Докато юдовите старейшини все още напразно гледаха за помощ от Египет, цар Седекия, обзет от лошо предчувствие, мислеше за хвърления в затвора Божи пророк. След доста дни изпрати да го доведат и го попита тайно: "Има ли слово от Господа?" Еремия отговори: "Има... Ти ще бъдеш предаден в ръката на вавилонския цар."

При това Еремия рече на цар Седекия: "Що съм съгрешил на тебе или на слугите ти, или на тия люде, та ме туриха в тъмница? Где са сега вашите пророци, които пророкуваха, казвайки: Вавилонският цар няма да дойде против вас или против тая земя? Затова, слушай сега, моля, господарю мой, царю, нека бъде приета, моля, молбата ми пред тебе, щото да не ме накараш да се върна в къщата на писача Йонатана, за да не умра там."

В отговор на тази молба "цар Седекия заповяда и предадоха Еремия да бъде пазен в двора на стражата, и даваха му всеки ден по един хляб от улицата на хлебарите, догдето се свърши всичкият хляб на града. И така Еремия седеше в двора на стражата".

Царят не се осмеляваше открито да се довери на Еремия. Макар че страхът го принуди да търси от него информация, той си остана прекалено слаб да се възпротиви на неодобрението на старейшините и на народа и не се подчини на изявената от пророка Божия воля.

От двора на затвора Еремия продължаваше да дава съвети за покорност пред вавилонското господство. Да се окаже съпротива, означаваше да се отиде на сигурна смърт. Господнята вест към Юда бе:

“Който остане в тоя град, ще умре от нож, от глад и от мор, но който излезе при халдейците, ще остане жив; животът му ще бъде за корист и ще живее.” Изречените слова бяха пределно ясни. В името на Господа пророкът смело заяви: “Тоя град непременно ще бъде предаден в ръката на войската на вавилонския цар и той ще го превземе.”

Накрая старейшините се разгневиха от непрестанно повтаряните съвети на Еремия, противопоставящи се на решението им за съпротива, и предприеха енергичен протест пред царя, подчертавайки, че пророкът е враг на държавата, думите му отслабват ръцете на людете и носят нещастие. Следователно трябва да бъде осъден на смърт.

Страхливият цар знаеше, че обвиненията са лъжливи, но за да успокои хората на високи и влиятелни постове, се престори, че вярва на лъжите и предаде Еремия в ръцете им да правят с него каквото пожелаят. Пророкът бе хвърлен “в ямата на царския син Мелхия, която бе в двора на стражата; и спуснаха Еремия с въжета. И в ямата нямаше вода, но тиня; и Еремия затъна в тинята”. Но Бог му даде приятели, които се застъпиха за него пред царя и той отново бе преместен в двора на затвора.

Царят още веднъж изпрати да доведат тайно Еремия и му заповяда да разкаже точно каква е Божията воля за Ерусалим. В отговор Еремия запита: “Ако ти го явя, не е ли така, че непременно ще ме умъртвиш? И ако те съветвам, не ще ме послушаш.” Царят влезе в една тайна стая с пророка. “Заклевам ти се в живота на Господа, Който е създал душите ни – обеща Седекия, – че няма да те умъртвя, нито ще те предам в ръката на тия човеци, които искат живота ти.”

Все още имаше възможност царят да пожелае да се вслуша в предупрежденията на Йехова и така да прибави милост към наказанието дори в този момент, когато то се изливаше над града и над народа. “Ако излезеш при първенците на вавилонския цар – бе вестта, предадена на царя, – тогава ще се опази животът ти и тоя град няма да се изгори с огън; па и ти ще останеш жив и домът ти. Но ако не излезеш при първенците на вавилонския цар, тогава тоя град ще бъде предаден в ръката на халдейците, които ще го изгорят с огън; и ти няма да избегнеш от ръката им...”

... аз се боя от юдеите, които прибягнаха при халдейците – отговори царят, – да не би да ме предадат в ръката им и те да се поругаят с мене.” Пророкът обаче му обеща: “Няма да те предадат.” След това искрено го помоли: “Послушай, моля, Господния глас относно това, което ти говоря; така ще ти бъде добре и животът ти ще се опази.”

Така дори в последния миг Бог показва благоволение към решилите се да се подчинят на справедливите Му изисквания. Ако царят бе послушал, животът на хората сигурно щеше да бъде пощаден, а градът – спасен от опожаряване. Той обаче си помисли, че е отишъл твърде далеч, за да се върне назад. Страхуваше се от евреите, страхуваше се от подигравки, страхуваше се за живота си. След толкова години на бунт срещу Бога Седекия смяташе за твърде унизително да каже на народа: “Приемам изговореното от пророк Еремия Господне слово. Не се осмелявам да воквам против неприятеля поради всички тези предупреждения.”

Със сълзи на очи Еремия помоли Седекия да спаси себе си и народа. С мъка в сърцето го увери, че не се ли вслуша в Божия съвет, няма да избяга безнаказано и вавилонците ще плякосат всичките му притежания. Но царят бе тръгнал в погрешния път и не желаше да се върне назад. Реши да следва съвета на фалшивите пророци и на мъжете, които всъщност презираше и които се присмиваха на слабостта му да задоволява толкова лесно всяко тяхно желание. Той жертва благородната свобода на мъжеството си и стана страхлив роб на общественото мнение. Нямаше определена цел да върши зло, но нямаше и смелостта да застане твърдо на страната на правото. Макар и убеден в истинността на дадения от Еремия съвет, нямаше моралната сила да го последва и в резултат на това вървеше упорито напред в погрешна посока.

Бе толкова слабохарактерен, че не желаше царедворците и народът да разберат за разговора му с Еремия – до такава степен страхът от хората бе обзел душата му. Какво опустошение можеше да бъде избягнато, ако бе застанал смело и бе заявил, че вярва във вече почти изпълнените думи на пророка! Той би трябвало да каже: "Ще се подчиня на Господа и ще спася града от пълно унищожение. Не се осмелявам да пренебрегна Божиите заповеди заради страх от хората. Обичам истината, мразя греха и ще следвам съвета на Могъщия Израилев." Тогава всички биха уважили смелостта му и луташите се между вярата и неверието щяха да застанат твърдо на страната на правото. Смелостта и справедливостта на това поведение щяха да вдъхнат в поданиците му възхищение и лоялност. Щеше да получи достатъчно голяма подкрепа и Юда би бил пощаден от неизказаните мъки, кланета, глад и огън.

Слабостта на Седекия бе грях, за който плати ужасна цена. Врагът като лавина помете града и го опустоши. Еврейската армия бе отблъсната и хвърлена в смут. Народът бе завладян. Седекия бе взет пленник, а синовете му – заклани пред очите му. Отведоха го от Ерусалим, избодоха очите му и пристигнал във Вавилон, загина по най-жалък начин. Халдеите не пощадиха красивия храм, украсявал повече от четири века билото на хълма Сион. "И изгориха Божия дом и събориха стената на Ерусалим, и всичките му палати изгориха с огън, и всичките му скъпоценни вещи унищожиха."

Във времето, когато Ерусалим бе окончателно завладян от Навуходоносор, мнозина бяха избягали от ужасите на продължителната обсада, но загинаха от меч. Някои от останалите, предимно по-видните свещеници, държавни служители и старейшини, бяха отведени във Вавилон и там екзекутирани като предатели. Други бяха пленени и направени роби на Навуходоносор и синовете му "до времето на персийското царство, за да се изпълни Господнето слово, изговорено чрез устата на Еремия".

За самия Еремия е записано: "А вавилонският цар Навуходоносор заръча на началника на телохранителите Навузардан относно Еремия, като рече: Вземи го и имай грижа за него, и да не му сториш никакво зло, но каквото ти рече, това да му направиш."

Освободен от затвора от вавилонските служители, пророкът реши да сподели съдбата на малкия остатък – "някои от най-бедните в земята", оставени от халдеите да бъдат "лозари и земеделци". Над всички тях вавилонците поставиха за управител Годолия. Само след няколко месеца новоназначеният управител бе убит коварно. Накрая бедняците, след като минаха през много изпитания, бяха убедени от водачите си да потърсят убежище в Египет. Еремия високо протестира срещу това решение: "Не отивайте в Египет... – умоляваше пророкът. Но боговдъхновеният съвет не бе послушан и "всичките останали от Юда... мъжете, жените, децата" избягаха в Египет, не послушаха Господния глас и отидоха до Тафнес".

Оповестените от Еремия пророчества за гибел на остатъка, въстанал срещу Навуходоносор с бягство в Египет, бяха придружени с обещания за помилване на онези, които биха се покаяли за глупостта и биха се върнали. Господ нямаше да пощади хората, отхвърлили съвета му поддали се на съблазнителното влияние на египетското идолопоклонство, но щеше да се отнесе милостиво към останалите верни и праведни. "А които избягнат от ножа и се върнат от египетската земя в юдовата земя – заяви пророкът, – ще бъдат малцина на брой; и всички останали от Юда, които отидоха в египетската земя, за да пришепстват там, ще познаят чие слово ще се събдне – Моето или тяхното."

Скръбта на пророка за голямата греховност на тези, които би трябвало да са духовна светлина за света, както и мъката му за съдбата на Сион и на хората, отведени във вавилонски плен, са разкрити в записаното от него жалеене. То е своеобразно възпоменание на глупостта да се отхвърлят съветите на Йехова и да се приема човешка мъдрост. Сред руините Еремия можеше да промълви: "... по милост Господня ние не се довършихме, понеже не чезнат щедростите му". Непрестанната му молитва

бе: "Нека издирим и изпитаем пътищата си и нека се върнем при Господа." Докато Юда бе все още царство сред народите, пророкът бе попитал своя Бог: "Отхвърлил ли си съвсем Юда? Погнусила ли се е душата ти от Сион?" Той имаше смелостта и да отправи молба към Бога: "Заради името Си недей се погнусява от нас." Непоклатимата му вяра в непроменимия Божи план да въведе ред там, където има объркване, и да покаже на земните народи и на цялата вселена Своята справедливост и любов, го подбуди да се застъпва уверено за хората, които биха изоставили злото и биха се обърнали към правдата.

Но сега Сион бе окончателно разрушен. Божият народ бе в плен. Потънал в скръб, пророкът възкликна: "Как седи усамотен градът, който е бил многолюден! Стана като вдовица великата между народите столица! Оная, която беше княгиня между областите, стана поданица! Непрестанно плаче нощем и сълзите ѝ са по бузите ѝ; между всичките ѝ любовници няма кой да я утешава. Всичките ѝ приятели ѝ изневериха, станаха ѝ неприятели.

Юда отиде в плен от притеснение и тежко робуване; живее между езичниците, не намира покой. Всичките му гонители го стигнаха всред теснините му. Тъжат сионските пътници, защото никой не иде на определените празници. Всичките му порти са пусти; свещениците му въздишат, девиците му са наскърбени и сам той е в горест. Противниците му взеха връх; неприятелите му благоденстват; защото Господ го наскърби поради многото му беззакония. Младенците му отидоха в плен пред противника."

"Как покри Господ с облак сионовата дъщеря в гнева Си, хвърли от небето долу на земята великолепието на Израила и в деня на гнева Си не си спомни за подножието Си! Господ изстреби всичките Яковови жилища и не пожали. Събори в гнева Си укрепленията на Юдовата дъщеря; събори ги до земята. Оскверни царството и първенците му. В разпаления Си гняв строши всеки израилев рог. Оттегли десницата Си от да е срещу неприятеля. И като пламенен огън, който пояжда всичко наоколо, изгори Якова. Запъна лъка Си като враг; усили десницата Си като противник и изби всичко приятно на окото. Върху шатъра на сионовата дъщеря изля яростта Си като огън..."

... Какво да ти заявя? Какво сравнение да ти представя, ерусалимска дъщерьо? Кому да те оприлича, за да те утеша, девице, сионова дъщерьо? Кому да те оприлича, за да те утеша, девице, сионова дъщерьо? Защото разорението ти е голямо като морето; кой може да те изцели?"

"Спомни си, Господи, какво ни стана; погледни и виж как ни укоряват. Наследството ни мина на чужденци, къщите ни на странни. Останахме сирачето без баща. Майките ни са като вдовици... Бащите ни съгрешиха и няма ги; и ние носим техните беззакония. Слуги господаруват над нас и няма кой да ни избави от ръката им... Затова чезне сърцето ни; затова причерня на очите ни..."

... Ти, Господи, седиш като Цар до века. Престолът Ти е из род в род. Защо ни забравяш завинаги и ни оставяш за толкоз дълго време? Възвърни ни, Господи, към Себе Си и ще се възвърнем; обнови дните ни както изпърво."

4Царе 25:1
Езекиил 21:3, 5-7, 31
Еремия 37:9, 10
Еремия 37:15
Езекиил 29:3, 6, 30:25, 26
Еремия 37:17-20
Еремия 37:21
Еремия 38:2, 3
Еремия 38:6
Еремия 38:15, 16

Еремия 38:17-20
2Лет. 36:19
2Лет. 36:20:21
Еремия 39:11, 12
Еремия 52:16
Еремия 43:5-7
Еремия 44:28
Плач Еремиев 3:22, 40
Еремия 14:19, 21
Плач Еремиев 1:1-5; 2:1-4, 13; 5:1-3, 7, 8, 17, 19-21

Глава 38

Светлина в мрака

Мрачните години на унищожение и смърт, отбелязали края на юдовото царство, щяха да отчаят и най-смелото сърце, ако не бе окуражаващото слово на Божиите вестители. Чрез Еремия в Ерусалим, Даниил във вавилонския дворец, Езекиил по бреговете на река Ховар Господ на милостта разкриваше вечните Си намерения и даваше увереност, че желае да изпълни за Своя избран народ обещанията, записани в Мойсеевите писания. Наистина Бог щеше да осъществи дадената дума за верните Нему. "Божието слово... живее и трае до века."

В дните на броденето из пустинята Господ бе направил всичко възможно, за да запомнят чадата Му думите на закона. След заселването в Ханаан Божиите заповеди трябваше да бъдат повтаряни ежедневно във всеки дом; трябваше да бъдат написани на страничните стълбове и на портите, както и на паметни плочки. Указано бе към тях да се напише музика и да бъдат пети от млади и стари. Свещениците трябваше да ги разясняват на публични събрания, а управниците да ги изучават всеки ден. "... да размишляваш върху нея денем и нощем - заръча Господ на Исус Навин за книгата на закона, - за да постъпваш внимателно според всичко, каквото е написано в нея, защото тогава ще напредваш в пътя си и тогава ще имаш добър успех."

Мойсеевите писания бяха разяснявани от Исус Навин пред целия Израил. "От всичко, що заповяда Мойсей, нямаше дума, която Исус не прочете пред всичките събрани израилтяни с жените, децата и чужденците, които се събираха между тях." Това бе в хармония с ялната заповед на Йехова, според която думите от книгата на закона трябваше да бъдат препрочитани веднъж на седем години по време на празника Шатроразпъване. "Събирай хората, мъжете, жените, децата и чужденеца, който е отвътре градовете ти - бе заръчано на духовните водачи на Израил, - за да чуят и се научат, та да се боят от Господа вашия Бог и да внимават да изпълняват всичките думи на този закон; да чуят и чадата им, които не знаят, та да се научат да се боят от Господа вашия Бог дотогава, докогато живеете в земята, към която преминавате през Йордан, за да я завладеете."

Ако този съвет бе следван през вековете, колко по-различна щеше да бъде израилевата история! Надежда, че ще се изпълни Божието намерение, можеше да има само ако в сърцата на хората цареше почит към Божия свят закон. Спазването на Божествения закон даваше сила на Израил по време на Давидовото управление и през първите години от царуването на Соломон. Чрез вяра в живото Слово бе извършена реформация в дните на Илия и Йосия. Точно към това Слово - най-голямото богатство на Израил - Еремия насочваше вниманието на хората в усилията си да осъществи реформа. Където и да проповядваше, се обръщаше към хората с искрената молба: "Слушайте думите на този завет..." - думи, които им биха дали да разберат

напълно Божието намерение да разпространи сред всички племена познанието за спасителната истина.

В последните години от отстъпването на Юда увещанията на пророка като че ли оставаха безрезултатни и когато армията на халдеите дойде да обсади Ерусалим за трети и последен път, надеждата изчезна от всяко сърце. Еремия предсказваше пълно унищожение и точно заради настоящите му апели за отстъпване пред неприятеля бе хвърлен в затвор. Но Бог не остави без надежда верния остатък, намиращ се все още в града. Още докато бе наблюдаван отблизо от хората, подигравачи се на вестите му, на пророка бяха дадени нови откровения за Божието желание да прощава и спасява – нещо, което е било неизчерпаем източник на утеха за църквата на Бога от онази епоха до днес.

Хванал се здраво за Божиите обещания, Еремия представи на жителите на обречения град една притча. Посредством нея той им показва нагледно силната си вяра, че Бог ще изпълни намерението Си за Своя народ. В присъствието на свидетели и според всички изисквания на закона той си купи за седемнадесет сикли сребро нива, собственост на рода му и намираща се в близкото село Анатот.

От човешка гледна точка купуването на земя в територия, попаднала под ръката на вавилонците, изглеждаше голяма глупост. Самият пророк бе предсказвал унищожаването на Ерусалим, опустошаването на Юдея и окончателното падане на царството. Бе пророкувал, че пленничеството в далечния Вавилон ще продължи дълго. Вече в напреднала възраст, не можеше да се надява, че ще се възползва от направената покупка. И все пак изучаването на записаните в Священото писание пророчества бе създадо в сърцето му твърдо убеждение, че Господното намерение е да възстанови на пленените Му чада тяхната древна собственост – Обещаната земя. С очите на вярата Еремия видя как в края на робството пленниците се връщат и се заселват в земята на бащите си. Купувайки имота в Анатот, пророкът правеше каквото можеше, за да даде и на други надеждата, утешила сърцето му.

След като подписа документа за собственост и получи подписите на свидетелите, Еремия нареди на секретаря си Варух: "Вземи тия записи – тоя запечатан запис за покупката и тоя отворен запис – и тури ги в пръстен съд, за да стоят за дълго време. Защото така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: Пак ще се купуват в тая земя къщи, ниви и лозя".

Тази необичайна сделка се направи във време, когато перспективите за Юда бяха толкова отчайващи. И незабавно след уреждането на покупката и съхраняването на документите вярата на Еремия, непоклатима до този момент, бе сериозно изпитана. Не е ли действал дръзко в стремежа си да вдъхне надежда на Юда? Не е ли давал фалшиви обещания в желанието си да утвърди доверието в обещанията на Божието слово? Онези, които бяха влезли в заветни отношения с Бога, отдавна презираха даваната им благодат. Възможно ли е въобще някога да се изпълнят обещанията за избрания народ?

Със смутен дух, сломен от скръб за страданията на тези, които бяха отказали да се покаят за греховете си, пророкът се обърна към Бога за по-голямо просветление относно Божественото намерение за човечеството.

"О, Господи Йехова – помоли се той, – ето, Ти си направил небето и земята с голямата Си сила и с простряната Си мишца; няма нищо мъчно за Тебе, Който показваш милост към хиляди родове, а въздаваш беззаконието на бащите в пазухата на чадата им подир тях; великият, могъщественият Бог, Господ на Силите е името Му, велик в намерения и силен в дела, чиито очи са отворени над всичките пътища на човешките чада, за да въздадеш всекиму според пътищата му и според плода на делата му. Ти, Който си извършил знамения и чудеса в египетската земя, известни дори до днес и в Израеля, и между другите човечи, и си придоби име, каквото е днес... и си им дал тая земя, за която си се заклел на бащите им да я дадеш на тях, земя, гдето тече мляко и мед; и те влязоха и я завладяха;

но понеже не послушаха гласа Ти, нито ходиха по закона Ти и не направиха ни едно нещо от всичко, що си им заповядал да правят, затова си докарал върху тях всичкото това зло.”

Армията на Навуходоносор се готвеше да превземе с атака стените на Сион. Хиляди хора загиваха в последната отчаяна защита на града. Много повече умираха от глад и болести. Съдбата на Ерусалим бе запечатана. Обсадните кули на вражеските сили вече се показваха над стените. “Ето могилиците! – продължи с молитвата си пророкът. – Неприятелите стигнаха до града, за да го завладеят; и градът е предаден в ръката на халдейците, които воюват против него, поради ножа и глада, и мора, и това, което си говорил, стана; ето, Ти виждаш! А въпреки това, Господи Боже, Ти ми рече: Купи си нивата с пари и повикай свидетели; при все, че градът е предаден в ръката на халдейците.”

На молитвата на пророка бе отговорено. “Тогава дойде Господното слово към Еремия” в часа на бедствие, когато вратата на вестителя на истината бе изпитвана като с огън. “Ето, Аз съм Господ, Бог на всяка твар; има ли нещо мъчно за Мене?” Скоро градът щеше да падне в ръцете на халдеите; портите и дворците му щяха да бъдат изгорени. Но въпреки че предстоеше унищожение и жителите на града щяха да бъдат отведени в плен, вечното намерение на Йехова за Израил предстоеше да се изпълни.

На молитвата на Своя служител Господ отговори, като за тези, върху които падаха наказанията Му, добави: “Ето, ще ги събера от всички страни, гдето бях ги изпъдил в гнева Си, в яростта Си и в голямото Си негодувание; и като ги върна в това място, ще ги населя в безопасност; и те ще Ми бъдат люде и Аз ще им бъда Бог; и ще им дам едно сърце да ходят в един път, за да се боят от Мене винаги, за тяхно добро и за доброто на чадата им подир тях. И ще направя с тях вечен завет, че няма да се отвърна от да ги диря, за да им правя добро; и ще туря в сърцата им страх от Мене, за да не отстъпят от Мене; дори ще се радвам над тях да им правя добро и ще ги насадя с вярност в тая земя, с цялото Си сърце и с цялата Си душа.

Защото така казва Господ: Както докарах върху тия люде всичкото това голямо зло, така ще докарам върху тях и всичкото добро, което им съм обещал. Ще се купуват ниви в тая земя, за която казвате: Пуста е без човек или животно; предадена е в ръката на халдейците. Ще купуват ниви с пари и като подписват записи и ги запечатват, ще повикват свидетели във Вениаминовата земя и в ерусалимските околности, в юдовите градове и в планинските градове, в полските градове и в южните градове; защото ще ги върна от пленението им, казва Господ.”

В потвърждение на тези уверения за избавление и възстановяване “Господното слово дойде към Еремия втори път, като бе той още затворен в двора на стражата, и рече: Така казва Господ, Който върши тия неща, Господ, Който ги прави, за да ги утвърждава – Йехова е името Му. Извикай към Мене и ще ти отговоря и ще ти покажа велики и тайни неща, които не знаеш. Защото така казва Господ, Израилевият Бог за къщите на тоя град и за дворците на юдовите царе, които са били разрушени...Ето, ще донеса в него здраве и изцеление и ще ги изцеля, и ще им открия изобилие на мир и на вярност. Ще върна юдовите пленници... ще ги очистя от всичкото беззаконие... И тоя град ще Ми бъде град, чието име да се споменава с радост, с хвала и със слава пред всичките народи в света, които ще чуят всичкото добро, което им правя Аз. И ще се убоят и ще се разтреперят за всичкото добро и за всичкия мир, който ще му доставя.

Така казва Господ: В това място, за което вие казвате: Пусто е, без човек и без животно. Да! В юдовите градове и в ерусалимските улици, които са пусти, без човек, без жител и без животно, пак ще се чуе глас на радост и глас на веселие, глас на младоженец и глас на невеста, глас на ония, които казват: Хвалете Господа на Силите, защото Господ е благ, защото Неговата милост е до века и глас на ония, които принасят благодарствени приноси в дома Господен, защото ще върна пленниците, взети от тая земя, както са били по-напред, казва Господ.

Така казва Господ на Силите: В това място, което е пусто, без човек и без животно, и във всичките му градове пак ще има жилища на овчари, които ще успокояват стадата си. В планинските градове и в полските градове, в южните градове и във Вениаминовата земя, в околностите на Ерусалим и в юдовите градове пак ще минават стадата под ръката на ония, които ги броят, казва Господ.

Ето, идат дни, казва Господ, когато ще изпълня онова добро слово, което говорих за израилевия дом и за юдовия дом."

Така Божията църква бе утешена в един от най-мрачните дни на дългия ѝ конфликт със силите на злото. Сатана като че ли триумфираше в опита си да унищожи Израил. Бог обаче виждаше след настоящите събития и знаеше, че народът Му ще има възможност да изкупи миналото. Вестта Му към църквата бе: "... не бой се, служителю Мой, Якове..., нито се страхувай, Израилю; защото, ето, ще те избавя от далечната страна и потомството ти от земята, гдето са пленени; и Яков, като се върне, ще се успокои и си почине и не ще има кой да го плаши. Защото Аз съм с тебе, казва Господ, за да те избавя... Защото ще ти възстановя здравето и ще те изцеля от раните ти..."

В радостния ден на възстановяване племената на разделения Израил трябваше да бъдат обединени в един народ. Господ трябваше да бъде признат за владетел над "всичките израилеви родове". "И те ще Ми бъдат люде", заяви Господ. "Пейте с радост за Якова и възкликнете за главния от народите; прогласете, похвалете и кажете: Спаси, Господи, людете Си, останалите от Израила. Ето, Аз ще ги доведа от северната земя и ще ги събера от краищата на света; и заедно с тях слепият и куцият... ще се върнат тука с голямо множество. С плач ще дойдат и като се молят, ще ги доведа. Ще ги доведа до водни реки през прав път, в който няма да се спънат, защото съм Отец на Израила и Ефрем е първородният Мой."

Унизени пред народите, тези, които някога бяха почитени от Небето повече от всички други племена на земята, трябваше в пленничество да научат урока на послушание, така необходимо за бъдещото им щастие. Докато не научеха този урок, Бог не можеше да осъществи желанието Си за тях. "Тебе обаче не ща да довърша, но ще те накажа с мярка" – заяви Господ, когато обясняваше, че ги наказва за тяхно добро. Въпреки всичко хората, които бях обект на Неговата нежна любов, нямаше да бъдат отхвърлени завинаги. Господ щеше да покаже пред всички земни народи, че може да дава победа там, където има очевидно поражение, че предпочита да спасява, а не да унищожава.

На пророка бе дадена вестта: "Слушайте, народи, словото Господне и известете в далечните острови, казвайки: Който разпръсна Израила, Той ще го събере и ще го опази както овчарят стадото си. Защото Господ е изкупил Якова, изкупил го е от ръката на по-силния от него. И те ще дойдат и ще пеят върху височината на Сион и ще се стекат към благата Господни, към житото, виното и дървеното масло и към рожбите на овцете и на говедата; и душата им ще бъде като напоявана градина и те няма да изнемогнат вече... Аз ще обърна жалеенето им в радост и ще ги утеша, и ще ги развеселя подир скръбта им. Още ще наситя душата на свещениците с тлъсто; и людете Ми ще се наситят с Моите блага, казва Господ..."

... Така казва Господ на силите, Израилевият Бог: Изново ще употребяват тоя говор в юдовата земя и в градовете ѝ, когато ги върна от плен – Господ да те благослови, жилище на правда, свети хълм! И там ще обитава Юда заедно с всичките му градове, земеделците и чергаските със стада. Защото наситих изнурената душа и напълних всяка изнемогнала душа...

... Ето, идат дни, казва Господ, когато ще направя с израилевия дом и с юдовия дом нов завет. Не такъв завет, какъвто направих с бащите им в деня, когато ги хванах за ръка, за да ги изведа из египетската земя; защото те престъпиха Моя завет, поради което Аз се отвърнах от тях, казва Господ. Но ето заветът, Който ще направя с израилевия дом след ония дни, казва Господ: Ще положи закона Си във вътрешностите им и

ще го напиша в сърцата им. Аз ще бъда техен Бог и те ще бъдат Мои люде. И няма вече да учат всеки ближния си и всеки брата си и да казват: Познайте Господа. Защото те всички ще Ме познават, от най-малкия до най-големия между тях, казва Господ; защото ще простря беззаконието им и греха им няма да помня вече.”

1Петрово 1:23
Исус Навиев 1:8
Исус Навиев 8:35
Второзак. 31:12, 13
Еремия 11:2
Еремия 32:14, 15
Еремия 32:17-23
Еремия 32:24, 25
Еремия 32:26, 27
Еремия 32:37-44
Еремия 33:1-14
Еремия 30:10, 11, 17
Еремия 31:1, 7-9
Еремия 30:11
Еремия 31:10-14, 23-25, 31-34

Раздел V

В езическа страна

“Вие сте Мои свидетели, казва Господ, и служителят Ми, когото избрах...” (Исаия 43:10).

Глава 39

В царския палат на Вавилон

Сред израилтяните, отведени във Вавилон в началото на седемдесетгодишния плен имаше и хора с дух на истински християни – твърди като стомана в устояване на принципа, нежелаещи да се поддадат на себелюбие, но готови да прославят Бог с цената на всичко. В земята на изгнаничеството тези мъже трябваше да осъществяват Божието намерение, като предоставят на езическите народи благословенията, идващи от познаването на Йехова. Те трябваше да бъдат Негови представители. Никога не биваше да правят компромиси с идолопоклонниците. За тях бе голяма чест да имат репутацията на служители на живия Бог. Прославяха Го и в благоденствие, и в тежки мигове и Бог прославяше тях.

Фактът, че тези хора, поклонници на Йехова, бяха пленници във Вавилон, а съдовете от Божия дом – поставени в храма на вавилонските божества, бе използван пред посетителите като доказателство, че местната религия и обичаи превъзхождат религията и обичаите на евреите. Но чрез унижението, предизвикани от отделянето на Израил от Бога, Господ доказва на Вавилон Своето превъзходство, светостта на Своите заповеди и благословенията, резултат от послушанието. Това свидетелство Той даде по единствено възможния начин – чрез преданите Нему.

Сред останалите верни на Господа бяха Даниил и тримата му другари – пример за онова, което хората могат да постигнат, когато се свържат с

Бога на мъдростта и силата. Тези младежи от царско потекло бяха взети от простотата на своите еврейски домове и заведени в най-величествения град на най-прочутия световен монарх. Навуходоносор "заповяда на началника на скопците си Асфеназ да доведе някои от израилтяните, сиреч от царския род и от благородните, юноши без никакъв недостатък, красиви на глед, които проумяваха всякаква мъдрост, вещи във всякакво знание, такива, които владееха науките и бяха достойни да стоят в царския палат...

... А между тях бяха от юдейците Даниил, Анания, Мисаил и Азария". Създал в тях забележителни способности, Навуходоносор реши, че те трябва да бъдат обучени и да заемат важни постове в царството. За да бъдат напълно подготвени за своята работа, царят нареди да ги учат на халдейски език и за три години да им бъде дадено изключителното образование, предлагано на князете.

Имената на Даниил и другарите му бяха сменени с имената на халдейски божества. Родителите евреи отдаваха голямо значение на имената на своите деца. Често те означаваха черти на характера, които родителите искаха детето да развие. Князът, под чието управление бяха поставени младежите, "нарече Даниила Валтасасар и Анания - Седрах, Мисаила - Мисах, и Азария - Авденаго".

Царят не задължи еврейските младежи да се откажат от вярата си и да приемат идолопоклонството, но се надяваше постепенно да ги убеди. Като им даде имена, свързани с езичеството, и всеки ден ги поставяше в досег с езически обичаи и под влияние на прелъстителните ритуали на езическото богослужение, той се надяваше да ги убеди да се откажат от религията на народа си и да възприемат вавилонското поклонение.

Още в самото начало на тяхната служба характерите им бяха решително изпитани. Бе наредено да ядат от храната и да пият от виното, поднасяни на царската трапеза. Царят мислеше, че по този начин показва благоразположение и загриженост за тяхното преуспяване. Но ястията от царската трапеза бяха посвещавани на идолите и се смяташе, че човекът, който яде от тях, отдава почит на вавилонските богове. Верността към Йехова не позволи на Даниил и другарите му да се присъединят към почитането на вавилонските идоли. Би било отричане от вярата дори да даваха вид, че ядат от храната и пият от виното. Ако направеха това, щяха да почетат езичеството и да обезславят принципите на Божия закон.

От друга страна, не дръзваха да рискуват да се поддадат на гибелния ефект от разкоша и разпуснатостта, влияещи на физическото, умственото и духовното развитие. Бяха запознати с историята на Надав и Авиуд, чието невъздържание и фаталните последици от него бяха записани в свитъците на Петокнижието. Знаеха, че физическата и умствената им сила би била силно повлияна от пиенето на вино.

Даниил и другарите му бяха научени от родителите си на стриктно въздържание. Те бяха възпитавани, че Бог ще ги държи отговорни за способностите им и че никога не трябва да отслабват и пилеят силите си. Това възпитание бе за тях средство да бъдат запазени сред деморализиращото влияние на вавилонския дворец. Изкушенията на този покварен и разпуснат царски двор бяха силни, но младежите останаха неопетнени. Никаква сила, никакво влияние не можеше да ги отклони от принципите, които бяха научили отпреди чрез изучаване на Божието слово и чрез дела.

Ако Даниил желаше, можеше да намери достатъчно убедителни извинения да пренебрегне строгите навици на въздържание. Би могъл да твърди, че зависи от благосклонността на царя и е подчинен на неговата воля, затова няма друг изход освен да яде от царската храна и да пие от виното. Ако би се придържал към Божието учение, царят би се обидил и Даниил би изгубил поста и живота си. Пренебрегвайки Господнята заповед, би си запазил разположението на царя и би си осигурил големи предимства и многообещаващи възможности за светско благоденствие.

Но той не се поколеба. Божието одобрение му бе по-скъпо от доброжелателното отношение на най-силния земен владетел, по-скъпо от

самия живот. Реши да остане твърд във верността си независимо от последиците. "Даниил реши в сърцето си да не се оскверни от изрядните ястия на царя, нито от виното, което той пиеше." Намерението му бе подкрепено и от тримата приятели.

Вземайки това решение, еврейските младежи не действаха дръзко, а с пълно доверие в Бога. Те не искаха да бъдат особняци, но го предпочитаха, вместо да опозорят Бога. Направеха ли компромис със злото под натиска на обстоятелствата, отстъпването от принципите би намалило чувството им за правда и отвращението им от злото. Първата погрешна стъпка би довела и втора, докато накрая връзката им с Небето се прекъсне и бъдат погълнати от изкушенията.

"А Бог направи щото Даниил да придобие благоволение и милост пред началника на скопците" и молбата му да не се осквернява бе приета с уважение. Въпреки това управникът се поколеба. "Аз се боя от господаря си царя - обясни той на Даниил, - който определи ястието ви и питието ви, да не би да види, че лицата ви са по-малко поправени от лицата на юношите, вашите връстници, и така да турите главата ми в опасност пред царя."

Тогаваша Даниил се обърна към Мелзар, служителя, отговарящ за еврейските младежи, и го помоли да не се хранят от ястията на царя и да не пият от неговото вино. Помоли го да направят десетдневно изпитание, през което време на евреите да се дава проста храна, а приятелите им да ядат от изисканите блюда на царя.

Мелзар удовлетвори молбата им, макар че се страхуваше да не би съгласието му да разгневи царя. Даниил разбра, че е спечелил. В края на изпитателния период от десет дни надзирателят видя, че резултатът е много добър и няма от какво да се страхува. "...техните лица изглеждаха по-красиви и по-пълни, отколкото лицата на всичките юноши, които ядяха от изрядните ястия на царя." По външен вид еврейските младежи изглеждаха много по-добре от съучениците си вавилонци. И затова им бе позволено да продължат с простата си диета през целия курс на обучение.

В продължение на три години еврейските младежи бяха обучавани на "учението и езика на халдейците". През този период те останаха непоклонливо верни на Бога и непрестанно се облягаха на Него за сила. Благодарение на въздържателните си навици съчетаха искреност с упоритост и твърдост. Не гордостта и амбицията ги бяха довели в царския палат и поставили в близост с хора, които не познаваха Бога и не се страхуваха от Него. Бяха пленници в чужда страна, изпратени там от Безграничния Разум. Отделени от влиянието на дома и от общуването със святи хора, те се стремяха да се държат достойно, за да прославят своя победен народ и Този, за чиято слава служеха.

Господ гледеше с одобрение на твърдостта, себеотрицанието и сърдечната чистота на еврейските младежи. Благословенията Му ги придружаваха навсякъде. Той им даде "знание и разум във всяко учение и мъдрост; и Даниил можеше да проумява всички видения и сънувания". Изпълнено бе обещанието: "...ония, които славят Мене, тях ще прославя Аз..." Тъй като Даниил се държеше здраво за Бога, облада го дух на пророческа сила. Докато получаваше наставления за задълженията в двореца, Бог го учеше да чете тайните на бъдещето и да записва за идните поколения чрез цифри и символи събития, които обхващаха историята на света от неговото време до края на вековете.

Когато дойде моментът младежите да бъдат изпитани, евреите бяха разпитвани заедно с другите кандидати за служба в царството. Но "между всички тях не се намери подобен на Даниила, Анания, Мисаила и Азария". Големият им интелект, задълбочените познания, правилният език свидетелстваха за непокътната сила и енергия на ума. "И във всяко дело, което изискваше мъдрост и проумяване, за което царят ги попита, намери ги десет пъти по-добри от всичките врачове и вражари, които бяха в цялото му царство." "Затова те стояха пред царя."

Във вавилонския двор бяха събрани представители от всички страни, хора с големи таланти, надарени с природни дарби и получили най-доброто образование, което светът можеше да предложи. И все пак никой от тях не можеше да се сравни с еврейските младежи. По физическа сила и красота, по умствени способности и постижения те нямаха съперници. Гордата осанка, гъвкавата походка, хубавият външен вид, остриrete сетива, чистият дъх – всички те свидетелстваха за добри навици и бяха знак за благородство, с което природата дарява послушните на законите ѝ.

Получавайки образование от вавилонците, Даниил и другарите му постигнаха повече от своите приятели, но тяхната ученост не бе дошла случайно. Знанието придобиваха посредством правилната употреба на силите си и под ръководството на Светия Дух. Те бяха във връзка с Източника на всяка мъдрост, а познанието за Бога бе основа на обучението им. С вяра се молеха за мъдрост и живееха според молитвите си. Животът им бе такъв, че Бог да може да ги благославя. Избягваха онова, което би отслабило силите им и се възползваха от всяка възможност да се образуват във всички области на науката. Следваха житейски правила, които биха им помогнали да увеличават силите и интелекта си. Стремяха се да придобият познание с една-единствена цел – да прославят Бога. Осъзнаваха, че за да бъдат представители на истинската религия сред фалшивите богове на езичеството, трябва да имат бистър ум и да усъвършенстват християнския си характер. Техен Учител бе сам Бог. Постоянно се молеха, учеха прилежно, общуваха с Невидимия, ходеха с Бога като Енох.

Истинският успех във всяка дейност не е резултат от случайност или предопределеност, а е резултат от действието на Божието провидение, награда за вярата и благоразумието, за добродетелите и твърдостта. Умствените способности и високият морал не са нещо случайно. Бог дава възможности. Успехът зависи от това, как ги използваме.

Докато Бог действаше в Даниил и другарите му да желаят това и да го изработват, те воюваха за спасението си. Тук е разкрит Божественият принцип на сътрудничество, без което не може да бъде постигнат истински успех. Човешките усилия нямат полза, ако липсва Божията сила, а без човешки усилия Божиите действия нямат стойност за човека. За да стане Божията благодат наша, трябва да извършим своя дял. Тя се дава, за да действа в нас, и това ние да желаем и да го изработваме, но никога не може да замести личните усилия.

Както сътрудничесе с Даниил и другарите му, така Господ ще сътрудничи и с всички, които се стремят да изпълняват Неговата воля. Чрез даването на Духа Си Той ще подкрепи всяко вярно решение, всяко благородно намерение. Вървящите в пътя на послушанието ще се сблъскат с много трудности. Силни и незабележими влияния могат да ги обвържат със света, но Господ е способен да обезсили всеки и всяко нещо, което работи за разгрома на избраните Му люде. С Неговата сила те могат да победят всяко изкушение, да превъзмогнат всяка трудност.

Бог свърза Даниил и другарите му с големците във Вавилон, за да могат да представят Божия характер сред езическия народ. Как станаха годни за толкова издигнат и почитан пост? Верността в малките неща оформи цялостната насока на живота им. Те почитаха Бога и в дребните задължения, и в големите отговорности.

Както призова Даниил да свидетелства за Него във Вавилон, така Бог призовава и нас за свидетели в днешния свят. И в най-малките, и в най-големите житейски дела Господ желае да разкриваме пред хората принципите на Неговото царство. Мнозина чакат да им бъде възложено нещо велико, а във всекидневните задължения пропускат възможностите да разкриват верността към Бога. Всеки ден те се провалят в изпълнението на дребните неща в живота. Дните им минават неусетно в очакване на някакво велико дело, в което да покажат предполагаемите си големи таланти и по този начин да задоволят амбициите си.

В живота на истинския християнин няма дребни неща. В очите на Всемогъщия всяко задължение е важно. Господ премерва много точно всяка

възможност за служене. Неизползваните способности се отчитат толкова стриктно, колкото и използваните. Ще бъдем съдени по това, което е трябвало да направим, но не сме го направили, защото не сме използвали силите си за прослава на Бога.

Благородният характер не е плод на случайност. Не се дължи на особена благосклонност или дарба от Провидението. Резултат е от самодисциплина, подчиняване на страстите на разума, предаване на собственото "аз" в служба на Бога и на хората. Чрез следваните от еврейските младежи въздържателни принципи Бог говори на съвременната младеж. Има нужда от хора, които подобно на Даниил да направят всичко възможно за каузата на правдата. Нужни са чисти сърца, силни ръце и безстрашие, тъй като войната между греха и добродетелта изисква непрестанна бдителност. Сатана идва при всяка душа с изкушения над апетита, затулени с подмамващо покритие.

Тялото е най-важното средство, чрез което се развиват умът и душата и характерът укрепва. Затова врагът на душите насочва изкушенията си към намаляване на физическите сили. Успехът му в това отношение често води до предаване на цялото естество на злото. Ако не бъдат под властта на разума, склонностите на физическото естество неизбежно ще доведат до упадък и смърт. Страстите трябва да бъдат контролирани от волята, която пък да бъде под контрола на Бога. Царствената сила на разума, осветена от Божията благодат, трябва да има надмощие в живота. Интелектуалната мощ, физическата издръжливост и продължителността на живота зависят от непроменими закони. Послушен на тях, човекът може да победи себе си, да победи наклонностите си, да победи началствата и властите, духовните сили на нечестията в небесните места.

Според древния ритуал, който представлява евангелието в символи, на Божия олтар не можеше да се принесе жертва с недостатък. Жертвата, символизираща Христос, трябваше да бъде без никакъв недостатък. Божието слово посочва този факт като илюстрация на това, което трябва да бъдат Божиите чада - "жертва жива", "без петно или бръчка".

Еврейските младежи бяха хора като нас, но останаха твърди въпреки прелъстителното влияние на вавилонския двор, защото разчитаха на сила, която никога не се изчерпва. Езическият народ видя в тях нагледно представени Божията доброта и милост и Христовата любов. В опитността им имаме пример за триумфа на принципите над изкушенията, на чистотата над покварата, на посвещението и верността над атеизма и идолопоклонството.

И днешните младежи могат да имат духа на Даниил. Те могат да черпят от същия източник на сила, да притежават същата сила на себеконтрол, да проявяват същите добродетели в живота си дори при неблагоприятни обстоятелства. С решителност и бдителност те могат да устоят на връхлиташите душата изкушения. Но ще победи само онзи, който реши да върши правото заради самото право.

Какъв живот имаха тези благородни евреи! Когато казаха сбогом на бащините си домове, едва ли са предполагали, че ги очаква толкова блестящо бъдеще. Верни и твърди, те се поддаваха на Божието ръководство, така че чрез тях Бог можа да изпълни намерението Си.

Същите могъщи истини, разкрити от тези младежи, Бог възнамерява да извести чрез днешните младежи и деца. Животът на Даниил и другарите му е илюстрация на онова, което Господ ще направи за хората, които Му се отдават и с цяло сърце се стараят да осъществяват целите Му.

Тази глава е основана на Даниил 1 гл.

1Царе 2:30

По Фил. 2:13

По Еф. 6:12

Римл. 12:1; Еф. 5:27

Сънят на Навуходоносор

Скоро след като Даниил и другарите му започнаха да служат на вавилонския цар, се случиха неща, разкриващи на езическия народ силата и верността на израилевия Бог. Навуходоносор сънува забележителен сън, от който "духът му се смути и сънят побягна от него". Но въпреки че бе силно развълнуван след събуждането си, царят откри, че не можеше да си спомни какво е сънувал.

Смутен, Навуходоносор събра мъдреците - "врачовете и вражарите, омаятелите и халдейците" - и ги помоли за помощ. "Видях сън - каза царят - и духът ми се смущава, за да разбере съня." Показвайки им така своята обърканост, той поиска да му разкрият онова, което би успокоило душата му.

Отговорът на мъдреците бе: "Царю, да си жив до веки! Кажи съня на слугите си и ние ще явим значението му".

Недоволен от уклончивия отговор и подозиращ ги, че въпреки претенциите им да разкриват човешките тайни те не желаят да му помогнат, царят им обеща едновременно богатство и слава и ги заплаши със смърт, ако не само не разтълкуват съня, но и не го разкажат. "Указът излезе от мене; ако не ми явите съня и значението му, ще бъдете разсечени и къщите ви ще се обърнат на бунища, но ако явите съня и значението му, ще получите от мене подаръци, награди и голяма чест."

Мъдреците отговориха: "Нека каже царят съня на слугите си и ние ще явим значението му".

Възмутен и разгневен от очевидното лукавство на тези, на които бе вярвал, Навуходоносор заяви: "Зная добре, че вие искате да печелите време, понеже виждате, че указът излезе от мене. Обаче, ако не ми явите съня, има само това решение за вас; защото сте се наговорили да говорите лъжливи и празни думи пред мене, додето се измени решението ми. Кажете ми, прочее, съня и аз ще узная, че можете да ми явите и значението му".

Уплашени за последиците от неуспеха си, магьосниците се опитаха да покажат на царя, че молбата му е неразумна, че той иска нещо, което никога не е било искано от човек. "Няма човек на света - протестираха те, - който да може да яви тая царска работа, защото няма цар, господар или управител, който да е изискал такава нещо от врач или вражар, или халдеец. Това нещо, което царят изисква е мъчно и няма друг, който би могъл да го яви пред царя, освен боговете, чието жилище не е между човеците."

Тогава "царят се разгневи много и се разяри и заповяда да погубят всичките вавилонски мъдrecи".

Даниил и приятелите му също бяха сред хората, търсени от служителите, за да се изпълни царската наредба. Когато им казаха, че според заповедта трябва и те да умрат, Даниил се обърна към началника на царските телохранители Ариох "с благоразумие и мъдрост": "Защо е тоя царски указ тъй прибързан?" Ариох му разказа за смущението на царя от удивителния сън и за неуспеха му да си осигури помощта на досегашните си довереници. Като чу това, Даниил с риск за живота си се осмели да влезе при царя и да го помоли да му даде известно време, през което да се помоли на своя Бог за откриване и тълкуване на съня.

Монархът се съгласи с тази молба. "Тогава Даниил отиде в къщата си и яви това нещо на другарите си Анания, Мисаила и Азария." Заедно потърсиха мъдрост от източника на всяка светлина и познание. Имаха силна вяра и бяха убедени, че Бог ги е поставил на това място, за да вършат Неговото дело и да изпълняват дадените от Него поръчения. Във време на обърканост и опасност винаги се бяха обръщали към Бога за ръководство и закрила и Той винаги им бе помагал. Сега с покаяни сърца отново се оставиха на разположение на Съдията на света, молейки Го да ги избави в

това време на особена нужда. Молитвите им не останаха нечути. Бог, Когото почитаха, почете тях. Господният Дух ги осени и сънят на царя и значението му бяха разкрити на Даниил в нощно видение.

Първото нещо, което Даниил направи, бе да благодари на Бога за даденото откровение. "Да бъде благословено името Божие от века и до века - възкликна той. - Защото мъдростта и силата са Негови. Той изменява времената и годините; сваля царе и поставя царе. Той е, Който дава мъдрост на мъдрите и знание на разумните. Той открива дълбоките и скрити неща. Той познава онова, което е в тъмнината; и светлината обитава с Него. На Тебе, Боже на бащите ми, благодаря, и тебе славословя, Който си ми дал мъдрост и сила, като си ми открил онова, което попросих от Тебе, защото си ни открил царската работа."

Даниил веднага отиде при Ариох, на когото царят бе наредил да убие мъдреците. "Недей погубва вавилонските мъдречи - каза пророкът. - Въведи ме пред царя и аз ще явя на царя значението на съня." Служителят бързо заведе Даниил при царя с думите: "Намерих човек от юдейските пленници, който ще яви на царя значението".

Ето го еврейският пленник, спокоен и сдържан в присъствието на владетеля на най-мощната империя. Още с първите си думи отказа да приеме каквато и да е почит и възвеличи Бога като източника на всяка мъдрост. На развълнувания въпрос на царя: "Можеш ли да ми откриеш съня, който видях, и значението му?", той отговори: "Тайната, която царят изисква, не могат да явят на царя ни мъдречи, ни вражари, ни врачове, ни астролози, но има Бог на небеса, Който открива тайни; и Той явява на цар Навуходоносора онова, що има да стане в последните дни.

Ето сънят ти и това, което си видял в главата си, на леглото си: Царю, размишленията ти дойдоха в ума ти на леглото ти за онова, което има да стане по-после; и Оня, Който открива тайни, ти е явил онова, що има да стане. Но колкото за мене, тая тайна не ми се откри чрез някоя мъдрост, която имам аз повече от всичките живи, но за да се открие на царя значението на съня и за да разбереш размишленията на сърцето си.

Ти, царю, си видял, и ето, голям образ. Тоя образ, който е бил велик и чийто блясък е бил превъзходен, е стоял пред тебе; и изгледът му е бил страшен. Главата на тоя образ е била от чисто злато, гърдите му и мишците му от сребро, коремът му и бедрата му от мед, краката му от желязо, нозете му отчасти от желязо, а отчасти от кал.

Ти си гледал, догдето се е отсякъл камък, не с ръце, който е ударил образа в нозете му, които са били от желязо и кал и ги е строшил. Тогава желязото, калта, медта, среброто и златото са се строшили изведнъж и са станали като прах по гумното лете; и вятърът ги е отнесъл и за тях не се е намерило никакво място. А камъкът, който ударил образа, е станал голяма планина и е изпълнил целия свят.

Това е сънят" - уверено заяви Даниил, а царят, чул с огромно внимание всички подробности, разбра, че сънят е същият, причинил му толкова голямо безпокойство. Така умът му бе подготвен да приеме благосклонно и тълкуванието. Царят на царете щеше да предаде на вавилонския монарх една велика истина. Щеше да му открие, че има сила над земните царства - сила да издига и сваля царе. Разумът на Навуходоносор трябваше да се пробуди, ако е възможно, за да осъзнае голямата си отговорност пред Небето. Щяха да му бъдат разкрити бъдещи събития, стигащи до края на вековете.

"Царю, ти си цар на царете - продължи Даниил, - на когото небесният Бог даде царство и сила, могъщество и слава; и където и да живеят човеците, горските зверове и небесните птици, Той ги е дал в твоята ръка и те е поставил господар над всички тях. Ти си оная златна глава.

И подир тебе ще се издигне друго царство, по-долно от твоето, и друго трето царство от мед, което ще обладае целия свят.

Ще се издигне и четвърто царство, яко като желязо, понеже желязото строшава и сдробява всичко; и то ще строшава и стрива както желязото, което строшава всичко.

А понеже си видял нозете и пръстите отчасти от грънчарска кал и отчасти от желязо, това ще бъде едно разделено царство; но в него ще има нещо от силата на желязото, понеже си видял желязото смесено с глинена кал. И както пръстите на нозете са били отчасти от желязо и отчасти от кал, така и царството ще бъде отчасти яко и отчасти крехко. И както си видял желязото смесено с глинена кал, така те ще се размесят с потомците на други родове човеци, но няма да се слоят един с друг, както желязото не се смесва с калта.

И в дните на ония царе небесният Бог ще издигне царство, което до века няма да се разруши, и владичеството над което няма да премине към други люде; но то ще строши и довърши всички тия царства, а само то ще пребъде до века. Както си видял, че камък се е отсякъл от планината не с ръце и че е разтрил желязото, медта, калта, среброто и златото, великият Бог открива на царя онова, което има да стане по-после. Сънят е истинен и тълкуванието му вярно."

Царят бе убеден, че тълкуването е вярно и със смирено страхопочитание "падна на лице, та се поклони", казвайки: "Наистина вашият Бог е Бог на боговете и Господ на царете и откривател на тайни, тъй като ти можа да откриеш тая тайна."

Навуходоносор отмени указа за екзекуцията на мъдреците. Животът им бе спасен поради Данииловото общуване с Този, Който разкрива тайни. "Тогава царят възвеличи Даниила, даде му много и големи подаръци и го постави управител над цялата вавилонска област и началник на управителите над всичките вавилонски мъдречи. И Даниил измоли от царя и той постави Седраха, Мисаха и Авденаго над работите на вавилонската област, а Даниил беше в царския дворец."

Според анализите на човешката история развитието на народите, възходът и падението на империите зависят от волята и силата на хората. Събитията като че ли се оформят до голям степен от човешка мощ, амбиция или каприз. Но в Божието слово завесата се отдръпва и ние виждаме във всички взаимодействия на човешки интереси, сила и страсти намесата на всемилостивия Бог, Който тихо и търпеливо следва Своята воля.

С несравними по красотата и нежност думи апостол Павел разкри на атинските мъдречи Божието намерение за създаването и разселването на племената и народите: "Бог, който е направил света и всичко, що е в него - заяви апостолът, - ... не обитава в ръкотворени храмове, нито Му са потребни служения от човешки ръце, като да би имал нужда от нещо, понеже сам Той дава на всички и живот, и дишане, и всичко. Направил е от една кръв всички човешки народи да живеят по цялото лице на земята, като им е определил предназначени времена и пределите на заселищата им, за да търсят Бога, та дано биха Го поне напипали и намерили, ако и Той да не е далеч от всеки един от нас."

Бог е казал ясно, че всеки може да приеме "връзките на завета". Божията цел при сътворението бе земята да се насели със същества, чието съществуване да бъде благословение за самите тях и в отношенията помежду им, както и прослава на техния Творец. Всички, които желаят, могат да станат част от този план. За тях е казано: "Людете, които създадох за Себе Си, за да оповестяват хвалата Ми."

В закона Си Бог бе изявил принципите - основа на истинското благоденствие както за народа, така и за всеки поотделно. Пред израилтяните Мойсей заяви за закона: "... това е мъдростта ви и благоразумието ви." "Защото за вас това не е празно нещо, понеже то е животът ви..." Така дадените на израилтяните благословения се предлагат в същата степен и на всеки народ и отделна личност под небето, стига да спазват същите условия.

Стотици години преди някои народи да се появят на историческата сцена, Всемогщият погледна през вековете и предсказа възхода и падането

на световните царства. Бог потвърди пред Навуходоносор, че вавилонското царство ще падне и ще се издигне второ царство, на което също ще бъде дадено благодатно време. Поради неуспеха да възвеличи истинския Бог славата му ще увехне и трето царство ще дойде на негово място. То също щеше да премине и четвъртото царството, здраво като желязо, щеше да подчини земните народи.

Ако управниците на Вавилон – най-богатото от всички земни царства – винаги живееха със страх от Йехова, щеше да им бъде дадена мъдрост и сила, които биха ги държали близо до Него и биха запазили мощта им. Но те разчитаха на Бога само когато бяха обезпокоени и объркани. В такива периоди не успяваха да намерят помощ от великите си мъже и започваха да търсят хора като Даниил – почитачи живия Бог и почитани от Него. Обръщаха се към тях с молба да разбулят тайните на Провидението, защото макар и мъже с голям интелект, вавилонските управници се бяха отдалечили от живия Бог поради греховете си и не можеха да разбират откровенията и предупрежденията за бъдещето си.

Изследователят на Божието слово може да види в историята на народите буквалното изпълнение на Господните пророчества. Най-накрая разбит и сломен, Вавилон премина в забрава, защото във времето на благоденствието управниците му се смятаха за независими от Бога и приписваха славата на царството си на човешки постижения. Мидо-Персийското царство също бе споletяно от Божия гняв, защото бе потъпкало закона на Йехова. В сърцата на повечето хора от народа нямаше място за страх от Господа. Навсякъде се ширеха безчестие, богохулство и поквара. Следващите царства бяха дори още по-покварени и корумпирани. Те затъваха все по-дълбоко в морален упадък.

Властта на всеки земен владетел е дадена от Небето и успехът зависи от това, как е употребен този дар. Вестта на Бога към всеки човек е: "Аз те опасам, ако и да Ме не познаваш." Съветът към Навуходоносор в древността е доживотен урок за всеки от нас: "... да напуснеш греховете си чрез вършене правда и беззаконията си чрез правене благодеянията на бедните, негли се продължи благоденствието ти."

Да разберем всичко това – да разберем, че "правдата възвишава народ", че "престолът се утвърждава с правда" и се поддържа с милост, и да видим в изпълнението на тези принципи проявата на силата на Този, Който "сваля царе и поставя царе" – това означава да разберем философията на историята.

Тази истина е изявена само в Божието слово. Там е разкрито, че силата на народите, както и на отделната личност, не се крие в средства и възможности, които сякаш ги правят непобедими; не е и в тяхното прехвалено величие. Тя се измерва според верността, с която изпълняват Божието намерение.

Тази глава е основана на Даниил 2 гл.

Деяния 17:24-27

Езекиил 20:37

Исая 43:21

Второзак. 4:6, 32:47

Исая 45:5

Даниил 4:27

Пр. 14:34, 16:12, по 20:28

Глава 41

Огнената пещ

Сънят с големия образ, разкрил на Навуходоносор събития, стигащи до края на вековете, му бе даден, за да разбере ролята си в световната

история и отношението, което царството му би трябвало да има към Небесното царство. Чрез тълкуването на съня му бе показано ясно, че ще бъде основано Божие вечно царство. "И в дните на ония царе - бе казал Даниил - небесният Бог ще издигне царство, което довека няма да се разруши и владичеството над което няма да премине към други люде; но то ще строши и довърши всички тия царства, а само то ще пребъде до века... Сънят е истинен и тълкуванието му вярно."

Царят бе признал Божията власт, казвайки на Даниил: "Наистина вашият Бог е Бог на боговете... и откривател на тайни..." За известно време той се боеше от Бога, но сърцето му не бе очистено от светските амбиции и от желанието за себеиздигане. Благоденствието, с което се характеризираше царуването му, го изпълваше с гордост. Скоро престана да почита Господа и възобнови поклонението си пред идолите с още по-голямо усърдие и фанатизъм.

Думите "ти си оная златна глава" се бяха връзали в ума на владетеля. За да се възползват от това и от завръщането му към езичеството, мъдреците в царството предложиха той да построи образ, подобен на явлия се в съня, и да го издигне на такова място, че всички да виждат златната глава - символ на неговото управление.

Поласкан от угодническото предложение, царят реши да изпълни това и дори да направи нещо повече. Вместо да го възпроизвежда образът щеше да надмине по блясък оригинала. Неговата ценност нямаше да намалява в посока от главата към нозете, а щеше да бъде изцяло от злато - символ в целия Вавилон на пребъдващото, неунищожимо, всемогъщо царство, което трябваше да сломи всички други царства и да остане навеки.

Идеята да основе вечна империя и династия се нравеше изключително много на могъщия владетел, пред чиито оръжия земните народи не можеха да устоят. С ентузиазъм, породен от голяма амбиция и себелюбива гордост, той се посъветва с мъдреците си как да осъществи това начинание. Забравяйки забележителните случки, свързани със съня за гигантския образ, забравяйки как израилевият Бог чрез служителя Си Даниил бе изяснил значението на съня и че благодарение на това тълкувание големците в държавата бяха спасени от позорна смърт, забравяйки всичко освен желанието да утвърди властта и величието си, царят и държавните му съветници решиха, че по всякакъв възможен начин ще се опитат да потвърдят върховенството на Вавилон и да си осигурят лоялността на всички хора.

Символът, чрез който Бог бе разкрил на царя и на народа намерението Си за земните царства, сега щеше да бъде използван за прослава на човешката мощ. Данииловото тълкувание трябваше да бъде отхвърлено и забравено, а истината - разяснена и приложена погрешно. Определеният от Небето символ да разкрие пред умовете на хората важните бъдещи събития щеше да бъде използван срещу разпространяването на познанието, което Бог искаше светът да получи. Така в резултат на уловките на лукави хора Сатана се опитваше да осуети Божия план за човечеството. Врагът на хората знаеше, че чистата от всякаква заблуда истина има голяма сила да спасява. Но използвана за себевъзвеличаване и за задоволяване на човешки амбиции, се превръща в сила, която носи зло.

Навуходоносор нареди да бъде изработен огромен златен образ, подобен на видения в съня, като за целта се използват богатствата от голямата му съкровищница. Само материалът трябваше да бъде по-различен. Халдеите бяха свикнали да правят великолепни изображения на езическите си божества, но никога преди не бяха правили нещо толкова голямо и внушително като тази чудно красива статуя - шестдесет лакти висока и шест лакти широка. Не е чудно, че в страната, където идолопоклонството бе широко разпространено, красивият и безценно скъп образ на полето Дура, представящ славата на Вавилон и неговото великолепие и сила, стана обект на поклонение. В съгласие с това излезе декрет, че в деня на посвещението всички трябва да покажат верността си към Вавилон, като се поклонят на образа.

Дойде определеният ден и голямо множество от "племена, народи и езици" се събра на полето Дура. Според царската заповед след засвирването на музиката всички "падаха и се кланяха на златния образ". В този изпълнен със събития ден силите на тъмнината като че ли спечелиха голяма победа. Поклонението пред златния образ щеше да стане част от установените форми на езичество, признато в страната за държавна религия. По този начин Сатана се надяваше да осуети Божието намерение израилевите пленници във Вавилон да станат средство за благословение на всичките езически народи.

Но Бог знаеше как да действа. Не всички се бяха поклонили пред идола - символ на човешка власт. Сред множеството имаше трима мъже, които твърдо бяха решили да не опозорят небесния Бог. Техният Бог бе Цар на царете и Господ на господарите. Нямаше да преклонят коляно пред друг.

Гордият от успеха си Навуходоносор бе информиран, че сред поданиците има хора, които са се осмелили да нарушат неговата заповед. Някои от мъдреците, злорадстващи поради почестите, отдадени на верните Даниилови другари, докладваха на царя за явното нарушаване на неговото желание. "Царю, да си жив до века! - възкликнаха те. - Има някои юдеи, които ти си поставил над работите на Вавилонската област - Седрах, Мисах и Авденаго, които човеци, царю, не те зачетоха; на боговете ти не служат и на златния образ, който си поставил, не се кланят."

Царят заповяда да му доведат тези мъже. "... нарочно ли не служите на моя бог - попита той - и не се кланяте на златния образ, който поставих?" Опита се със заплахи да ги накара да се присъединят към множеството. Посочи им огнената пещ и им напомни за очакващото ги наказание, продължат ли да упорстват и да не се подчиняват на волята му. Но евреите с твърдост засвидетелстваха верността си към небесния Бог и вярата си в Неговата сила да спасява. Поклонението пред образа бе възприето от всички като акт на обожествяване. Такава почит те можеха да отдадат единствено на Бога.

Докато тримата евреи стояха пред царя, той бе убеден, че те притежават нещо повече от останалите мъдречи в царството. До този момент вярно изпълняваха всяко задължение. Реши да им даде още една възможност. Стига само да покажат, че желаят да се присъединят към множеството в поклонението пред образа, всичко би се разминало, но "ако не се поклоните - добави царят, - в същия час ще бъдете хвърлени всред пламенната огнена пещ". След това вдигна предизвикателно ръка нагоре и попита: "... кой е оня бог, който ще ви отърве от ръцете ми?"

Напразни бяха заплахите на Навуходоносор. Той не можеше да накара тези мъже да изменят на Владетеля на вселената. От историята на предците си бяха научили, че непослушанието към Бога води до позор, бедствия и смърт, а страхът от Господа е начало на мъдрост, основа на всичко добро в живота. Гледащи спокойно към пещта, те отговориха: "Навуходоносоре, нам не ни трябва да ти отговаряме за това нещо. Ако е така, нашият Бог, Комуто ние служим, може да ни отърве от пламенната огнена пещ и от твоите ръце, царю, ще ни избави." Вярата им се утвърди още повече, когато заявиха, че Бог би се прославил, като ги избави. С победоносна убеденост, породена от доверието им в Бога, те добавиха: "Но ако не, пак да знаеш, царю, че на боговете ти няма да служим и на златния образ, който си поставил, няма да се кланяме".

Гневът на царя нямаше граници. "Тогава Навуходоносор се изпълни с ярост и изгледът на лицето му се измени против Седраха, Мисаха и Авденаго" - представители на един презрян и пленен народ. Заповяда пещта да бъде нажежена седем пъти повече от обичайното и здрави войници от армията му да вържат поклонниците на израилевия Бог и да ги подготвят за незабавна екзекуция.

"Тогава тия мъже бидоха вързани с шалварите си, хитоните си, мантиите и другите си дрехи и бяха хвърлени всред пламенната огнена пещ." "А тия трима мъже, Седрах, Мисах и Авденаго, паднаха вързани всред пламенната огнена пещ." "А понеже царската заповед бе настойчива и пещта

се нагорещи премного, огненият пламък уби ония мъже, които дигнаха Седраха, Мисаха и Авденаго.”

Но Господ не забрави Своите Си. Когато свидетелите Му бяха хвърлени в пещта, Спасителят им се разкри лично и всички те започнаха да ходят сред буйния огън. В присъствието на Господа на горещината и студа пламъците загубиха свойството си да поглъщат.

Царят наблюдаваше от трона си и очакваше да види как хората, дръзнали да му се противопоставят, ще бъдат унищожени. Но чувството му на победа внезапно изчезна. Застаналите наблизо благородници видяха как лицето му побледня, когато като стана от трона си и погледна в пламъците. Силно обезпокоен, царят се обърна към съветниците си с въпроса: “Не хвърлихме ли всред огъня трима мъже вързани?... Ето, виждам четирима мъже развързани, които ходят всред огъня, без да имат някаква повреда; и по изгледа си четвъртият прилича на син на боговете”.

Откъде езическият цар знаеше как изглежда Божият Син? Еврейските младежи, заемащи отговорни постове във Вавилон, му бяха представили истината чрез живот и характер. Когато бяха питани за основанията на вярата си, те отговаряха без никакво колебание. Ясно и просто бяха разкрили принципите на правдата, като по този начин показваха на околните Бога, Комуто се покланяха. Бяха разказвали за идещия Христос, Изкупителя. В лицето на четвъртия човек сред пламъците царят разпозна Божия Син.

Забравил за величието и достойнството си, Навуходоносор слезе от трона и тръгна към отвора на пещта. “. . . слуги на всевишния Бог, излезте и дойдете тук.”

Тогава Седрах, Мисах и Авденаго излязоха пред голямото множество и то видя, че са непокътнати. Присъствието на техния Спасител ги бе опазило, само връзките бяха изгорели. “И като се събраха сатрапите, наместниците, областните управители и царските съветници, видяха, че огънят не бе имал сила върху телата на тия мъже, косъм от главата им не бе изгорял и шалварите им не бяха се изменили, нито даже миризма от огън не бе преминала на тях.”

Забравен бе и големият златен образ, поставен там с такава грандиозна церемония. В присъствието на живия Бог хората се уплашиха и разтрепериха. “Благословен да бъде Бог Седрахов, Мисахов и Авденагов – бе принуден да признае униженият цар, – Който изпрати ангела Си и избави слугите Си, които, като се уповаваха на Него, не послушаха думата на царя, но предадоха телата си, за да не служат, нито да се поклонят на друг бог, освен на своя си Бог.”

Преживяното през този ден подбуди Навуходоносор да издаде декрет: “всеки човек, от които и да било люде, народ и език, който би казал зло против Бога на Седраха, Мисаха и Авденаго, да се разреже и къщата му да се обърна на бунище. Защото друг бог няма, който може да избави така” – бе основанието за декрета.

С тези, а и с други подобни думи, царят на Вавилон се опита да покаже пред всички земни народи убеждението си, че силата и авторитетът на Бога на евреите Го правят достоен за поклонение. Господ бе доволен от усилията на царя да Му отдаде почит и да разпространи из цялата вавилонска империя царската клетва за вяност.

Правилно бе, че царят направи публична изповед и се постара да възвеличи небесния Бог повече от всички други богове, но в стремеха си да принуди своите поданици да направят същата изповед на вяра и да покажат същата почит Навуходоносор надхвърли правата си на земен владетел. Той нямаше основание, нито гражданско, нито морално, да заплашва хора със смърт, ако не се покланят на Бога, така както нямаше и право да издаде указ отказалите да се покланят на златния образ да се хвърлят в огнена пещ. Бог никога не принуждава хората да Му се подчиняват. Той дава на всички свобода да избират на кого да служат.

Като избави верните Си служители, Господ показа, че застава на страната на потиснатите и порицава всички земни власти, които въстават

срещу небесната власт. Тримата евреи изявиха пред целия народ на Вавилон вярата си в Този, на Когото се покланяха. Те се уповаваха на Бога. В часа на голямото изпитание си спомниха обещанието: "Когато минаваш през водите, с тебе ще бъда; и през реките - те не ще те потопят. Когато ходиш през огъня, ти няма да се изгориш и пламъкът не ще те опали." По чуден начин вярата им в живото Слово бе прославена пред всички. Вестта за необикновеното избавление бе разнесена в много страни от представителите на различните народи, поканени от Навуходоносор за церемонията по посвещението. Чрез верността на чадата Си Бог бе прославен по цялата земя.

Важни са уроците, които могат да бъдат научени от опитността на еврейските младежи на полето Дура. В наше време мнозина Божии служители, макар и невинни, ще бъдат предадени на страдания, унижения и жестокости в ръцете на онези, които са вдъхновени от Сатана и са изпълнени със завист и религиозен фанатизъм. Гневът на хората ще бъде насочен особено срещу вярващите, които освещават съботата според четвъртата заповед. Последният всесветски указ ще обяви, че те заслужават смърт.

Времето на бедствие за Божия народ изисква непоклатима вяра. Господните чада трябва да показват, че се покланят единствено на Него и че нищо, дори заплахата за живота, не може да ги убеди да направят и най-малка отстъпка пред фалшивото поклонение. За верните сърца заповедите на смъртни човеци ще изглеждат маловажни в сравнение със Словото на вечния Бог. Истината ще бъде изповядвана, въпреки че това ще води до затвор, изгнание или смърт.

Както в дните на Седрах, Мисах и Авденаго, така и в заключителния етап на земната история Господ ще действа мощно за онези, които стоят твърдо за правдата. Този, Който ходеше с еврейските благородници в огнената пещ, ще бъде със Своите последователи където и да се намират. Неговото пребъдващо присъствие ще утешава и поддържа. Във времето на бедствие - скръб, каквато не е имало, откакто живеят хора - верните на Господа ще останат непоклатими. Сатана и цялото му войнство не могат да унижат и най-слабия Божи светия. Ангели с огромна сила ще ги защитават и заради тях Йехова ще се открива като "Бог на боговете", способен да спасява доверяващите се Нему.

Тази глава е основана на Даниил 3 гл.

Даниил 2:44, 45

Даниил 2:47

Даниил 2:38

Исая 43:2

Даниил 2:47

Глава 42

Истинското величие

Постигнал най-голямата земна слава и признат дори от боговдъхновеното слово за "цар на царе", Навуходоносор приписваше понякога на Йехова заслугата за величието на царството и за великолепието на царуването си. Това чувстваше той и след като видя в съня си големия образ. Умът му бе силно повлиян от видението и от мисълта, че колкото и велика да е вавилонската империя, накрая ще падне и други царства ще я завладеят, докато накрая царството, установено от небесния Бог, ще премахне всички земни власти и никога няма да премине.

След време Навуходоносор забрави за благородната си вяра в Божието намерение за народите. И все пак, когато гордият му дух бе смирен пред множеството на полето Дура, той още веднъж призна, че Божието царство е "вечно царство и Неговото владичество из род в род". Въпреки че бе

езичник по рождение и възпитание и владетел на езически народ, у него се бе запазило вътрешното чувство за справедливост и правда и Бог можеше да го използва като средство за наказание на бунтовниците и за изпълнение на Божествената цел. Той бе страшният между народите и след години на продължителни и изтощителни битки му бе дадено да завладее Тир. Египет също стана плячка на победоносната му армия. По-късно Навуходоносор прибавяше към вавилонската империя царство след царство, а славата му на най-велик владетел на своето време ставаше все по-голяма и по-голяма.

Не е чудно, че славният монарх, така амбициозен и горд, бе изкушен да се отклони от пътя на смирението – единственото качество, водещо до истинско величие. В периодите между две завоевателни войни той отделяше голямо внимание за укрепването и разкрасяването на столицата, докато накрая град Вавилон стана гордостта на царството, "златния град", "славата на целия свят". Страстта му като строител и очевидният му успех да направи Вавилон едно от чудесата на света развиха самолюбието му. Това постави в опасност личността му на мъдър държавник, когото Всемогъщият можеше да използва като средство за осъществяване на Своето намерение.

В милостта Си Бог даде на царя друг сън, за да го предупреди за опасността и за уловката, която застрашаваше да го унищожи. В нощно видение Навуходоносор съгледа голямо дърво да израства от земята. Върхът му стигаше до небето, а клоните му обхващаха цялата земя. Стада от планини и хълмове намираха подслон под сянката му и небесните птици свиваха гнезда в клоните му. "Листата му бяха хубави, плодът му изобилен и в него имаше храна за всички... и от него се хранеше всяка твар."

Докато гледаше към високото дърво, забеляза "свет страж", който се приближи и извика със силен глас: "Отсечете дървото и изсечете клоновете му; отърсете листата му и разпръснете плода му; нека бягат животните изпод него и птиците от клоновете му; обаче оставете в земята пъна с корените му в сред полската трева, и то с железен и меден обръч наоколо и нека се мокри с небесната роса и участта му нека бъде с животните в тревата на земята. Нека се измени човешкото му сърце и нека му се даде животинско сърце; и така нека минат над него седем времена. Тая присъда е по заповед от стражите и делото на думата на светите, за да знаят живите, че Всевишният владее над царството на човеците, дава го комуто ще и поставя над него най-нищожния измежду човеците."

Силно обезпокоен от видението, което бе очевидно предсказание за бедствие, царят го разказа пред "врачовете, вражарите, халдейците и астролозите", но въпреки че бе съвсем ясно, никой от мъдреците не можа да го разтълкува.

Още веднъж сред този езически народ трябваше да се даде свидетелството, че само онези, които обичат Бога и се боят от Него, могат да разбират тайните на небесното царство. Объркан, царят изпрати да повикат служителя му Даниил – човек почитан заради верността, твърдостта и ненадминатата си мъдрост.

Когато Даниил се отзова на царската покана и застана пред Навуходоносор, той му каза: "Валтасасаре, началниче на врачовете, понеже узнах, че духът на светите богове е в тебе и никаква тайна не е мъчна за тебе, обясни ми виденията на съня, който видях, и кажи ми значението му." Разказа съня си и продължи: "Валтасасаре, кажи значението му, защото ни един от мъдреците на царството ми не може да ми яви значението; а ти можеш, защото духът на светите богове е в тебе."

Даниил добре разбра съня и значението му го изуми. Той "остана смаян за малко и размишленията му го смущаваха". Царят забеляза Данииловото колебание и объркване и окуражи служителя си: "Валтасасаре, да те не смущава сънят или значението му."

"Господарю мой – отвърна Даниил, – сънят нека бъде върху ония, които те мразят, и това, което означава, върху неприятелите ти!" Пророкът разбра, че Бог му е възложил сериозното поръчение да разкрие на Навуходоносор наказанието, което щеше да го сполети поради неговата

гордост и самонадеяност. Даниил трябваше да разтълкува съня по такъв начин, че царят да го разбере и макар че ужасното значение го караше да се колебае и да стои в почуда, трябваше да каже истината, каквито и да биха били последиците за него.

Тогава Даниил изпълни поръката на Всевишния. "Дървото, което си видял, че станало голямо и яко, чиято височина стигала до небето и което се виждало от целия свят, чиито листа били хубави и плодът му изобилен, дори достатъчна храна за всички, под което живеели полските животни и по клоновете на което се подсланяли небесните птици, това дърво си ти, царю, който си станал голям и як; защото величието ти нарасна и стигна до небето и владичеството ти до края на света.

А гдето царят е видял един свет страж да слиза от небето и да казва: Отсечете дървото и го съборете, но оставете в земята, в полската трева пъна с корените му, и то с железен и меден обръч наоколо, и нека се мокри от небесната роса и нека бъде участта му с полските животни, докато така минат над него седем времена - ето значението му, царю: Решението на Всевишния, което постигна господаря ми царя, е да бъдеш изгонен измежду хората, жилището ти да бъде с полските животни, да ядеш трева като говедата и да те мокри небесната роса, и да минат над тебе седем времена, догдето познаеш, че Всевишният владее в царството на хората и го дава комуто ще. А гдето се заповядало да оставят пъна с корените на дървото, значи, че царството ще ти бъде обезпечено, щом признаеш, че небесата владеят."

След като разтълкува съня съвсем точно, Даниил призова гордия монарх да се покае и да се обърне към Бога, та чрез вършене на добро да избегне бедствието. "Затова, царю, нека ти бъде угоден моят съвет да напуснеш греховете си чрез вършене правда и беззаконията си чрез правене благодеянията на бедните, негли се продължи благоденствието ти."

За известно време впечатлението от предупреждението и съвета на пророка повлияха на Навуходоносор, но непромененото от Божията благодат сърце бързо забравя за нашепванията на Светия Дух. Самолюбието и амбицията все още не бяха изкоренени от сърцето на царя и след време тези черти се появиха отново. Въпреки милостиво дадения му съвет и предупрежденията от миналото той отново допусна да бъде обхванат от дух на завист към царствата, които трябваше да дойдат след него. Управлението му, до този момент справедливо и милостиво в голяма степен, стана потисническо. Затвърди сърцето си и използва дадените от Бога таланти за себепрославяне и превъзласяне над Господа, дал му живот и власт.

Божията присъда се забави с месеци. Но тази милост не предизвика покаяние у царя, напротив, той продължи да подхранва гордостта си, докато накрая престана да вярва в тълкуването на съня и започна да се шегува с предишните си страхове.

Година след предупреждението се разхождаше из двореца и размишляваше за властта си на велик владетел и за успехите си като строител. Той възкликна: "Не е ли велик тоя Вавилон, който аз съградих с мощната си сила за царското жилище и за славата на величието си!"

Докато думите бяха още на устата му, глас от небето обяви, че произнесената от Бога присъда влиза в действие. Чу се наредбата на Йехова: "На тебе се известява, царю Навуходоносоре, че царството премина от тебе; и ще бъдеш изгонен измежду хората, между полските животни ще бъде жилището ти и ще те хранят с трева като говедата; и седем времена ще минат над тебе, догдето признаеш, че Всевишният владее над царството на хората и го дава комуто ще."

Само за миг му бе отнет дадения от Бога разум. Проницателността му, която царят смяташе за съвършена, мъдростта, с която се гордеше, бяха отнети и могъщият някога владетел стана малоумен. Ръката му не можеше повече да държи скиптъра. Предупрежденията бяха пренебрегнати. Сега, лишен от дадената му от Бога власт и изгонен от средата на хората, Навуходоносор "ядеше трева като говедата и тялото му се мокреше от

небесната роса, догдето космите му пораснаха като пера на орли и ноктите му като на птици”.

Цели седем години Навуходоносор удивляваше всичките си поданици; седем години бе смиряван пред света. След това разумът му бе възстановен и гледайки почтително на небесния Бог, призна Божията намеса в наказанието. В публична прокламация призна вината си и голямата Божия милост във възстановяването си. “А в края на тия дни аз, Навуходоносор, подигнах очите си към небесата и разумът ми се възвърна, като благослових Всевишния и похвалих и прославих Онзи, Който живее довека, понеже владичеството Му е вечно владичество и царството Му из род в род. Пред Него всичките земни жители се считат като нищо. По волята Си Той действа между небесната войска и между земните жители; и никой не може да спре ръката Му или да Му каже: Шо правиш Ти?

И в същото време, когато разумът ми се възвърна, възвърнаха ми се за славата на царството ми и величието, и светлостта ми; защото съветниците ми и големците ми ме търсеха, закрепих се на царството си и ми се притури превъзходно величие.”

Гордият някога монарх бе станал смирено Божие чадо; деспотичният и горделив владетел – мъдър и състрадателен цар. Този, който бе предизвикал и похулил небесния Бог, сега призна властта на Всевишния и искрено се постара да работи със страх в Господа за щастието на поданиците си. Под упрека на Онзи, Който е Цар на царете и Господ на господарите, най-накрая Навуходоносор научи урока, нужен на всички владетели – истинското величие се състои в истинското благочестие. Той призна Йехова за жив Бог с думите: “Сега аз, Навуходоносор, хваля, превъзнасям и славя небесния Цар; защото всичко, що върши, е с вярност и пътищата Му са справедливи; а Той може да смири ония, които ходят горделиво”.

Божие намерение бе изпълнено – най-голямото световно царство да му отдаде почит. Публичната прокламация, в която Навуходоносор признаваше Божията милост, доброта и власт, бе последният указ в живота му, записан в свещената история.

Тази глава е основана на Даниил 4 гл.

Езекиил 26:7

По Езекиил 28:7

Исая 14:4 – Превод Кинг Джеймс, Еремия 51:41

Глава 43

Невидимият Наблюдател

В последните години от живота на Даниил в страната, в която преди шестдесет години той и другарите му евреи бяха отведени в плен, настанаха големи промени. Навуходоносор, страшният между народите, бе умрял, а Вавилон, “славата на целия свят”, бе преминал под неразумното управление на неговите наследници. В резултат на това се бе стигнало до постепенно, но сигурно разпадане.

Чрез глупостта и слабостта на Валтасар, внук на Навуходоносор, гордият Вавилон скоро щеше да падне. Допуснат на царска власт още в своята младостта, Валтасар се опияняваше от силата си и надигаше сърцето си против небесния Бог. Имаше много възможности да узнае Божията воля и да осъзнае отговорността си да се подчинява на Бога. Знаеше, че Йехова бе постановил прогонването на дядо му от човешкото общество; знаеше за духовната промяна и чудното възстановяване на Навуходоносор. Обаче допусна любовта към удоволствията и славата да заличи от паметта му урока, който никога не би трябвало да забравя. Пропиля така милостиво дадените му възможности и не се възползва от предоставените случаи да се

запознае по-пълно с истината. Валтасар отмина с безразличие познанието, което Навуходоносор получи с цената на толкова много страдания и унижения.

Не след дълго настъпи обрат. Вавилон бе обсаден от Кир, племенник на мидянина Дарий и главнокомандващ обединената армия на мидяните и персите. Но в привидно непревземаемата крепост с дебели стени и метални порти, защитена от река Ефрат и снабдена с изобилие от храни, развратният монарх се чувстваше на сигурно място и прекарваше времето си във веселие и гуляи.

В своята гордост и самоувереност, чувствайки се безумно сигурен, Валтасар "направи голям пир на хиляда от големците си и пиеше вино пред хилядата". Целият разкош, който можеше да се получи от богатството и властта, придаваше на обстановката величие. Красиви и съблазнителни жени сред гостите се грижеха за царското пиршество. Там присъстваха и учени, и образовани хора. Принцове и държавници пиеха виното като вода и гуляеха под опияняващото му влияние.

Когато разумът бе замъглен от развратно опиянение и гуляйджиите бяха завладени от най-ниските страсти, самият цар започна да ръководи оргията. Той "заповяда да донесат златните и сребърните съдове, които дядо му Навуходоносор беше задигнал от храма, който бе в Ерусалим, за да пият с тях царят и големците му, жените му и наложниците му". Гордееше се с това, че за него няма нищо свято. "Тогава донесоха златните съдове... и с тях пиеха царят и големците му, жените му и наложниците му. Пиеха вино и хвалеха златните, сребърните, медните, железните, дървените и каменните богове."

Едва ли допускате, че на тази езическа оргия има небесен Свидетел, че невидим Божествен Наблюдател гледа към скверната сцена, чува богохулната веселба и е очевидец на идолопоклонството. Скоро неканеният Гостенин направи така, че присъствието Му да се почувства. Когато гуляят бе стигнал върхната си точка, безплътна ръка се показа и изписа върху стената на палата букви, пламтящи като огън - думи, които, макар и непознати за голямото множество, бяха зловеща поличба за опомнилия се цар и неговите гости.

Сред буйното пиршество настана тишина, а присъстващите бяха обзети от неизказан ужас, наблюдавайки как ръката бавно изписва тайнствените букви. Като на картина минаха пред тях делата от покварения им живот, сякаш бяха изправени пред съда на вечния Бог, чийто авторитет току-що бяха предизвикали. Там, където само допреди малко имаше веселие и богохулни остроумия, сега стояха побледнели хора, викащи от страх. Когато Бог направи така, че хората да се страхуват, те не могат да скрият силата на изпитвания ужас.

Най-уплашен бе Валтасар. Той бе отговорен повече от всички останали за бунта срещу Бога, достигнал през тази нощ кулминацията си във вавилонското царство. В присъствието на невидимия Наблюдател - представител на Този, Чийто авторитет бе оспорен и Чийто име бе похулено, царят се бе парализирал от страх. Съвестта му се бе пробудила. "Ставите на кръста му се разхлабиха и колената му се удряха едно о друго." Валтасар се бе възвеличил над небесния Бог и се бе облегал на собствената си сила, без да предполага, че някой може да му каже: "Защо правиш това?" Сега разбра, че трябва да дава отчет за повереното му царство и че няма никакво извинение за пропилените възможности и за предизвикателното си отношение.

Напразно се опитваше да прочете горящите букви. Това бе тайна, която не можеше да проумее, сила, която не можеше нито да разбере, нито да отхвърли. В отчаянието си се обърна за помощ към мъдреците на царството. Над събралото се множество прокълнтя безумният му вик, призоваващ астролозите, халдеите и гадателите да прочетат написаното. "Който прочете това писание - обеща той - и ми яви значението му, ще бъде облечен в багреница, златна огърлица ще се окачи около шията му и ще бъде един от тримата, които ще владеят царството." Безответни

останаха апелът му към доверените съветници и обещанието за богата награда. Небесната мъдрост не може да се купува или продава. "... всичките царски мъдреци... не можах да прочетат написаното, нито да явят на царя значението му." Не можах да прочетат тайнствените букви, така както и мъдреците от предишното поколение не можах да разтълкуват сънищата на Навуходоносор.

Тогава царицата майка си спомни за Даниил, който преди повече от половин век бе разкрил на цар Навуходоносор съня за големия образ и неговото тълкуване. "Царю, да си жив до века! - каза тя. - Да те не смущават мислите ти, нито да се изменява лицето ти. Има човек в царството ти, в когото е духът на светите богове; и в дните на деда ти в него се намериха светлина, разум и мъдрост като мъдростта на боговете; и дядо ти, казвам, царю, го постави началник на врачовете, на вражарите, на халдейците и на астролозите. Защото превъзходен дух и знание, разум за тълкуване сънища, изясняване на гатанки и разрешаване на недоумения се намираха в тоя Даниил, когото царят преименува Валтасар. Сега нека се повика Даниил и той ще покаже значението на написаното.

Тогава Даниил биде възведен пред царя." Правейки усилие да си възвърне самообладанието, Валтасар попита пророка: "Ти ли си оня Даниил, който си от пленените юдейци, които дядо ми царят доведе от Юдея? Чух за тебе, че духът на боговете бил в тебе и че светлина, разум и превъзходна мъдрост се намирали в тебе. И сега бяха въведени пред мене мъдреците и вражарите, за да прочетат това писание и ми явят значението му, но не можах да покажат значението на това нещо. Но аз чух за тебе, че си могъл да тълкуваш и да разрешаваш недоумения; прочее, ако можеш да прочетеш написаното и да ми явиш значението му, ще бъдеш облечен в багреница, златна огърлица ще се окачи около шията ти и ти ще бъдеш един от тримата, които ще владеят царството."

Незаинтересован от царските обещания Даниил застана пред ужасената тълпа със спокойствието и достойнството на служител на Всевишния не да говори ласкателства, а да разтълкува вестта за гибел. "Подаръците ти нека останат за тебе - каза той - и дай на другито наградите си; все пак аз ще прочета на царя написаното и ще му явя значението му."

Пророкът първо напомни на Валтасар за познати неща, които обаче не го бяха научили на урока на смирение, способен да го спаси. Говори за греха и падането на Навуходоносор и за Господнето отношение към него - даряване с власт и слава, но и присъда за гордостта му; говори също за последвалото признаване на силата и милостта на израилевия Бог. След това със смели и недвусмислени думи порица Валтасар за голямото му безчестие. Разкри греха му и му даде урока, който би могъл да научи, но не бе пожелал. Валтасар не се бе замислил за опитността на дядо си, нито пък се бе вслушал в предупредителния глас на събития, толкова важни за самия него. Бе му дадена възможността да опознае и да се подчини на истинския Бог, но не я бе приел в сърцето си и сега трябваше да понесе последствията от своя бунт.

"А ти..., Валтасаре - заяви пророкът, - не си смирил сърцето си, макар и да знаеше всичко това, но си се надигнал против небесния Господ; и донесоха пред тебе съдовете на дома Му, с които пиехте вино ти и големците ти, жените и наложниците ти; и ти славослови сребърните, златните, медните, железните, дървените и каменните богове, които не виждат, нито чуват, нито разбират; а Бога, в чиято ръка е дишането ти и в чиято власт са всичките твои пътища, не си възвеличил. Затова от Него е била изпратена частта от ръката и това писание се написа."

Поглеждайки към дадената от Небето вест, пророкът прочете: "М'НЕ, М'НЕ, Т'КЕЛ, УПАРСИН". Ръката, изписала буквите, вече не се виждаше, но четирите думи все още светеха с ужасна отчетливост. Със затаен дъх хората се заслушаха в обяснението на стария пророк.

"Ето и значението на това нещо: М'НЕ - Бог е преброил дните на твоето царство и го е свършил. Т'КЕЛ - претеглен си на везните и си бил

намерен недостатъчен. П'РЕС - раздели се царството ти и се даде на мидяните и персите."

В тази последна нощ на глупост и безумие Валтасар и неговите придворни бяха изпълнили мярката на своята вина и на вината на халдейското царство. Божията задържаща десница не можеше повече да отклонява надвисналото зло. Чрез много изяви Бог се бе опитал да ги научи да бъдат послушни на Неговия закон. "Опитахме се да целим Вавилон, но не се изцели", заяви той за тези, чиято присъда бе вече произнесена от Небето. Поради необикновената извратеност на човешкото сърце Бог най-накрая бе намерил за необходимо да обяви неотменимата присъда. Валтасар щеше да бъде съкрушен и царството му да премине в чужди ръце.

Когато пророкът спря да говори, царят нареди да го възнаградят според обещанието и "облякоха Даниила в багреницата, окачиха златната огърлица около шията му и прогласиха за него да бъде един от тримата, които да владеят царството".

Преди повече от век в боговдъхновеното слово бе предсказано, че "нощта на веселието", през която царят и съветниците му щяха да се надпреварват в богохулства, внезапно ще се превърне във време на страх и унищожение. Сега с бърза последователност се случваха важни събития, предсказани в пророческите писания години преди раждането на основните действащи лица в тази драма.

Докато царят все още бе в залата за празненства, заобиколен от тези, чиято участ бе подпечатана, вестител го уведоми, че градът е превзет от врага, срещу когото се чувстваше толкова сигурен. Казано му бе, че "бродовете са завзети с изненада... и военните мъже разтреперени". Още докато той и благородниците му пиеха от святите съдове на Йехова и възхваляваха боговете си от сребро и злато, мидяните и персите, отклониха река Ефрат от коритото ѝ и стигнаха до самия център на неохранявания град. Армията на Кир стоеше пред стените на двореца, градът бе изпълнен с неприятелски войски "като със скакалци" и триумфалните им викове се извисяваха над отчаяните стонове на ужасените гуляйджи.

"В същата нощ царят на халдейците Валтасар биде убит" и чужд монарх зае престола му.

Еврейските пророци бяха предсказали съвсем ясно как ще падне Вавилон. Когато във видение Бог им бе разкрил бъдещите събития, те бяха възкликнали: "Как се превзе Сесах и се изненада славата на целия свят! Как стана Вавилон за учудване между народите!... Как се счупи и сломи чукът на целия свят! Как се обърна Вавилон на пустота между народите!... От слуха за превземането на Вавилон земята се потресе и вопълът се разчу между народите."

"Внезапно падна Вавилон и се разруши... Защото изстребителят дойде върху него, да! върху Вавилон. И юнаците му се хванаха, лъковете им се строшиха; понеже Господ е Бог, Който въздава и непременно ще въздаде. Аз ще опия първенците му и мъдрите му, управителите му, началниците му и юнаците му. Те ще заспят вечен сън, от който няма да се събудят, казва Царят, чието име е Господ на Силите."

"Поставих ти примка и ти се хвана, Вавилоне, без да се сетиш. Намерен биде, още и уловен, защото си се възпротивил на Господа. Господ отвори оръжейницата Си, та извади оръжията на гнева Си; защото Йехова, Господ на Силите, има да извърши дело в земята на халдейците..."

... Така казва Господ на Силите: Израилтяните и юдейците се угнетяват заедно. Всички, които ги заплениха, задържат ги, отказват да ги пуснат. Но Изкупителят им е мощен; Господ на Силите е името Му. Непременно ще се застъпи за делото им, за да успокои света и да смути вавилонските жители."

Широките стени на Вавилон бяха съборени, а високите му порти изгорени с огън. Така Господ на Силите "наказва света за злината им" и прекрати "високоумието на страшните".

"... Вавилон, славата на царствата, красивият град, с който се гордеят халдеите", стана като Содом и Гомор – завинаги прокълнато място. "Никога няма да се насели – заяви боговдъхновеното слово, – нито ще бъде обитаван из род в род. Нито арабите ще разпъват шатрите си там, нито овчари ще правят стадата си да почиват там. Но диви котки ще почиват там. Къщите им ще бъдат пълни с виещи животни, камилоптици ще живеят там и пръчове ще скачат там. Хиени ще вят в замъците им и чакали в увеселителните им палати." "И ще го обърна в притежание на ежове и във водни локви; и ще го помета с метлата на погибелта, казва Господ на Силите."

За последния владетел на Вавилон, както и за първия, бе произнесена присъдата на Божествения Наблюдател: "На тебе се известява, царю..., че царството премина от тебе."

"Сниши се, та седни в пръстта, девице, дъщерьо вавилонска. Седни на земята, а не на престол... Седи, та мълчи и влез в тъмнината, халдейска дъщерьо, защото няма вече да те наричат господарка на царствата. Разгневих се на людете Си, оскверних наследството Си и предадох ги в ръката ти; но ти не им показа милост...

... И рекла си: До века ще бъда господарка, та не си взела това присърце, нито си помнила сетнината му. Сега, прочее, чуй това, ти сластолюбко, която седиш безгрижна, която казваш в сърцето си: Аз съм и освен мене няма друга; няма да стоя вдовица, нито ще знам що е да се обезчада.

И двете тия неща ще дойдат върху тебе внезапно, в един ден – обезчадаване и вдовство. В пълна мяра ще те постигнат въпреки многото ти чародейства и голямото изобилие на обаянията ти. Понеже си била дързостна в нечестията си и си рекла: Никой не ме вижда, понеже мъдростта ти и знанието ти са те отвратили и си рекла в сърцето си: Аз съм и освен мене няма друга. Затова ще дойде върху тебе зло, без да знаеш отгде се явява; и беда ще те нападне, без да можеш да я умилостивиш. Ще дойде внезапно върху тебе и опустошение, без да ти е било известно. Приблужи сега с обаянията си и с многото си чародейства, в които си се трудила от младостта си. Може би ще се ползваш! Може би ще уплашиш неприятеля! Уморила си се в многото си съвещания. Нека приблизят сега астролозите, звездобройците и предвещателите по новолунията и нека те избавят от това, което ще дойде върху тебе! Ето, те ще бъдат като плява, огън ще ги изгори. Не ще могат да се избавят от силата на пламъка... Не ще има кой да те избави."

На всеки народ, дошъл на световната сцена, е позволено да заеме определено място от земята, за да може да се види дали ще изпълни намеренията на Наблюдателя и на святия Бог. Пророчеството проследява издигането и напредъка на най-великите световни империи – Вавилон, Мидо-Персия, Гърция и Рим. При всяка от тях, както и при по-слабите народи, историята се е повтаряла. Всеки е имал период на изпитание, всеки се е провалял, славата му е изчезвала, силата му е намалявала.

Докато народите са отхвърляли Божиите принципи и по този начин сами са предизвиквали гибелта си, върховната Божествена сила е продължавала да действа през вековете. Точно това бе видяно от пророк Езекиил в чудното видение по време на изгнанието в халдейската земя. Пред смаяния му поглед бяха представени символи, разкриващи една върховна Сила, която се занимава с делата на земните управници.

На брега на река Ховар Езекиил видя "вихрушка, идеща от север, голям облак и пламнал огън, а около него сияние; и отсрещ него се виждаше нещо наглед като светъл метал, от средата на огъня". Няколко колела едно в друго бяха движени от четири живи същества. Високо над тях "се виждаше подобие на престол наглед като камък сапфир; и върху подобие на престола имаше подобие наглед като човек, седящ на него нависоко". "А подобие на човешка ръка в херувимите се виждаше под крилата им." Колелата бяха направени толкова сложно, че на пръв поглед изглеждаше, че са в безпорядък; и все пак те се движеха в свършена

хармония. Небесните същества, поддържани и ръководени от ръката под крилата на херувима, движеха тези колела. Над тях върху сапфирен трон бе Вечният. Около трона имаше дъга – символ на Божествената милост.

Както сложният механизъм от колела бе под ръководството на ръката под крилата на херувима, така сложната плетеница от събития е под контрола на Бога. Сред борбите и шума на народите Този, Който седи на трона над херувимите, все още ръководи делата на земята.

Историята на народите ни говори и днес. На всяка нация и на всяка отделна личност Бог е определил роля във великия Си план. Днес хора и народи биват отмервани чрез отвеса в ръката на Непогрешимия. Чрез избора си всеки решава собствената си съдба, а Бог ръководи събитията, за да постигне целите Си.

Пророчествата, дадени от великия АЗ СЪМ в Словото Му, съединени като отделни брънки в една обща верига от събития – от вечността в миналото към вечността в бъдещето – ни показват на кой етап се намираме от хода на вековете и какво може да се очаква в предстоящите години. Всичко предсказано от пророчествата до момента може да бъде проследено в страниците на историята и ние трябва да сме сигурни, че онова, което предстои, ще се изпълни в последователност.

Днес знаменията на времето разкриват, че сме пред прага на големи и важни събития. Светът е в трескаво състояние. Пред очите ни се изпълнява пророчеството на Спасителя за събития, предшествали второто Му идване. "И ще чуете за войни и за военни слухове... Защото ще се повдигне народ против народ и царство против царство и на разни места ще има глад и трусове."

Сегашното време представлява голям интерес за хората. Владетели и държавници, мъже на отговорни и важни постове, разумни хора от всички класи са насочили вниманието си към събитията, които се случват около нас. Те наблюдават напрежението, завладяващо живота, и осъзнават, че нещо велико и решително ще се случи; че светът е пред прага на голяма криза.

Библията и само Библията дава точно обяснение на тези неща. В нея са разкрити последните сцени от историята на нашия свят, събития, които вече хвърлят сянката си пред нас. Звукът от тяхното приближаване кара земята да трепери, а човешките сърца да се свиват от страх.

"Ето, Господ изпразва земята и я запустява, превръща я и разпръсква жителите й... Защото престъпиха законите, не зачитаха повелението, нарушиха вечния завет. Затова клетва погълна земята; и ония, които живеят на нея, се намериха виновни."

"Уви за оня ден! Защото денят Господен наближи и ще дойде като гибел от Всесилния... Семената изсъхнаха под буците си, житниците запустяха, хранилищата се съсипаха, защото житото изсъхна. Как пъшка добитъкът! Скитат се чардите говеда, защото нямат пасбище. Да! изгнаха стадата овце." "Лозата изсъхна и смоковницата повяхна; нарът, палмата и ябълката, дори всичките полски дървета изсъхнаха и радостта изчезна измежду човешките чада."

"Боли ме в дълбочините на сърцето ми. Сърцето ми се смущава в мене, не мога да мълча. Защото си чула, душе моя, тръбен глас, тревога за бой. Погибел върху погибел се прогласява; защото цялата земя се опустошава."

"Горко! Защото велик е оня ден, подобен нему не е бивал. Именно той е време на утеснението на Якова; но ще бъде избавен от него."

"Понеже ти си казал: Господ е прибежище мое, и си направил Всевишния обиталището си, затова няма да те сполети никакво зло, нито ще се приближи язва до шатъра ти."

"... дъщерьо сионова... ще те изкупи Господ от ръката на неприятелите ти. А сега са се събрали против тебе много народи, които казват: Нека се омърси и нека види окото ни желанието си върху Сиона. Но тия не познават мислите на Господа, нито разбират Неговото намерение." Бог няма да изостави църквата Си в часа на най-голямата опасност. Той е

обещал избавление. "Ето, аз ще върна от плена Якововите шатри - казва Господ - и ще се смиля за жилищата му."

Тогава Божият план ще бъде изпълнен. Принципите на Неговото царство ще бъдат почитани от всички живеещи под слънцето.

Тази глава е основана на Даниил 5 гл.

Еремия 51:41

Виж Исаия 21:4 - ЦП

Еремия 51:31, 32

Еремия 51:14

Еремия 51:41, 50:23,46, 51:8,56,57, 50:24,25,33,34

Еремия 51:58; Исаия 13:11,19-22, 14:23

Даниил 4:31

Исаия 47:1-15

Езекиил 1:4, 26, 10:8

Матей 24:6, 7

Исаия 24:1-6

Йоил 1:15-18, 12

Еремия 4:19, 20

Еремия 30:7

Пс. 91:9, 10

Михей 4:10-12

Еремия 30:18

Глава 44

В рова на лъвовете

Когато Дарий Мидянина зае трона, принадлежал на вавилонците властници, веднага се зае с промени в управлението. Той "постави над царството сто и двадесет сатрапи... и над тях трима князе, един от които бе Даниил, за да дават тия сатрапи сметка на тях; и тъй царят да не губи. В това време тоя Даниил се отличаваше от другите князе и сатрапите, защото имаше в него превъзходен дух; и царят намисли да го постави над цялото царство".

Оказаната на Даниил чест възбуди завистта на ръководните хора в царството и те започнаха да търсят повод да се оплачат от него. "Но не можах да намеря никаква причина или вина, защото той бе верен и в него не се намери никаква погрешка или вина."

Безупречното поведение на Даниил възбуди още повече ревността на враговете му. "Няма да намерим никаква причина против тоя Даниил - бяха принудени да признаят те - освен ако намерим нещо относно закона на неговия Бог."

Тогава князе и сатрапи се събраха на съвет и изработиха план, с който се надяваха да унищожат пророка. Решиха да помолят царя да подпише подготвен от тях декрет, в който се забранява в продължение на тридесет дни на всеки човек в царството да се моли на Бог или на човек освен на царя Дарий. Нарушителите щяха да бъдат наказани с хвърляне в рова на лъвовете.

В съгласие с плана князете приготвиха указа и го занесоха на Дарий за подпис. Ласкаейки неговата суетност, те го убедиха, че издаването му ще утвърди още повече царската слава и власт. Незапознат с тънките интриги, Дарий не схвана злобата на князете, откриваща се в замислянето на декрета, и поддал се на лукавството им, подписа документа.

Враговете на Даниил си тръгнаха от царския дворец доволни от устроения за служителя на Йехова капан. Сатана дейно участваше в заговора. Пророкът заемаше висок пост в царството и злите ангели се страхуваха, че влиянието му ще отслаби контрола им над управниците.

Точно сатанинските посредници бяха подбудили завистта и ревността у князете; точно те бяха вдъхновили плана за унищожаването на Даниил. Принцовете осъществиха този план, превръщайки се в инструменти на злото.

Те се надяваха, че ще могат да постигнат целите си, ако използват твърдостта на Даниил в спазването на собствените принципи. И не се излъгаха в преценката си за характера му. Пророкът бързо разбра за зловещото им намерение, но не промени начина си на живот дори в най-дребните неща. Защо да престане да се моли сега, когато най-много се нуждае от молитва? Би предпочел да загуби живота си, отколкото надеждата си за помощ от Бога. Със спокойствие изпълняваше задълженията си на княжески началник. В часа за молитва отиваше в стаята си и при широко отворени прозорци, гледащи към Ерусалим, се молеше на небесния Бог според обичая си. Не се опитваше да се крие. Знаеше много добре какви ще бъдат последиците от верността му към Бога, но духът му не се смути. Не искаше да допусне заговорниците за неговата гибел да си помислят дори, че връзката му с Бога е прекъсната. Даниил се подчиняваше във всички случаи, при които царят имаше право да дава заповеди, но нито монархът, нито декретът му можеха да го накарат да се отклони от верността си към Царя на царете.

Така пророкът смело и все пак спокойно и смирено заяви, че никаква земна власт няма право да се намесва в отношенията между душата и Бога. Заобиколен от идолопоклонници, той бе верен свидетел за тази истина. Неустрасимото му придържане към правдата бе ярка светлина в моралната тъмнина на езическия царски двор. И пред съвременния свят Даниил е достоен пример за християнско безстрашие и вяност.

Целият ден князете наблюдаваха пророка. Три пъти го видяха да влиза в стаята си и три пъти чува гласа му да произнася искрена молитва пред Бога. На следващата сутрин се оплакаха на царя. Даниил, най-почитаният и верен държавник, бе пренебрегнал царския указ. "Не подписа ли ти забрана - напомниха му те, - че всеки човек, който до тридесет дни би отправил просба до кой да било бог или човек освен до тебе, царю, ще се хвърли в рова на лъвовете?"

Това е вярно - отговори царят - според закона на мидяните и персите, който не се изменява."

Тогава те ликуващи уведомиха Дарий за поведението на най-доверения му съветник. "Оня Даниил, който е от пленените юдейци - възкликнаха те, - не зачита ни тебе, царю, нито подписаната от тебе забрана, но принася молбата си три пъти на ден."

Когато чу тези думи, монархът веднага разбра, че е поставена уловка за верния му служител. Не поради желание за прослава на царя, а поради завист към Даниил бяха направили предложението за царския указ. Силно натъжен, че участва в злото дело, до залеза на слънцето Дарий потърси начин да избави приятеля си. Тъй като очакваха, че царят ще се опита да предприеме нещо, князете се обърнаха към него с думите: "Знай, царю, че е закон на мидяните и на персите никаква забрана или повеление, което царят постави, да не се изменява". Макар и набързо издаден, указът бе непроменим и трябваше да бъде изпълнен.

"Тогава царят заповяда, та докараха Даниила и го хвърлиха в рова на лъвовете. А царят, проговаряйки, рече на Даниила: Твоят Бог, Комуто ти служиш непрестанно, Той ще те отърве." Върху рова бе поставен камък и царят сам "го запечати със своя си печат и с печата на големците си, за да се не измени никакво намерение относно Даниила. Тогава царят отиде в палата си и пренощува гладен; нито остави да донесат пред него музикални инструменти; и сънят побягна от него".

Бог не попречи на Данииловите неприятели да го хвърлят в рова на лъвовете. Той допусна зли ангели и непочтени хора да стигнат толкова далеч в намеренията си, за да направи избавлението на служителя Си още по-забележително, а разгромът на враговете на истината и правдата още по-голям. "Наистина човешката ярост ще се обърне в хвала на Тебе", бе свидетелството на псалмиста. Чрез смелостта на човека, предпочел да

следва правдата, а не политическите ветрове, Сатана щеше да бъде победен, а Божието име – възвеличено и прославено.

Рано следващата сутрин цар Дарий бързо отиде до рова и "извика с плачевен глас...: Данииле, служителю на живия Бог, твоят Бог, комуто ти служиш непрестанно, можа ли да те отърве от лъвовете?"

Пророкът отговори: "Царю, да си жив до века! Моят Бог прати ангела Си да затули устата на лъвовете, та не ме повредиха, защото се намерих невинен пред Него; още и пред тебе, царю, не съм сторил никакво прегрешение.

Тогава царят се зарадва много и заповяда да извадят Даниила из рова. И когато Даниил бе изваден из рова, никаква повреда не се намери на него, защото се бе уповал на своя Бог.

Тогава по заповед на царя докараха ония човеци, които бяха наклеветили Даниила, и хвърлиха тях, чадата им и жените им в рова на лъвовете; и преди да стигнат до дъното на рова, лъвовете им надвиха и счупиха всичките им кости."

Още веднъж езически владетел издаде прокламация, възхваляваща Данииловия Бог като истински Бог. "Тогава цар Дарий писа до всички племена, народи и езици, които живеят по целия свят: Мир да се умножи на вас! Издавам указ, щото в цялата държава, над която царувам, да треперят човеците и да се боят пред Данииловия Бог; защото той е живият Бог, Който е утвърден довека, и Неговото царство е царство, което няма да се наруши и властта Му ще трае докрай. Той избавя и отървава, и върши знамения и чудеса на небесата и на земята. Той е, който отърва Даниила от силата на лъвовете."

Непочтените врагове на Божия служител бяха напълно съкрушени. "... Даниил благоденстваше в царуването на Дария и в царуването на персиеца Кир." Чрез общуването си с него тези езически монарси бяха принудени да признаят, че неговият Бог е "живият Бог, Който е утвърден до века и Неговото царство е царство, което няма да се наруши."

От историята на Данииловото избавление можем да научим, че във време на изпитание и страдание Божиите чада трябва да бъдат такива, каквито са били, когато бъдещето е изглеждало многообещаващо и всичко около тях е било според желанието им. Даниил в лъвовия ров бе същият Даниил, който стоеше пред царя като главен министър и пророк на Всевишния. Човекът, чието сърце се уповава на Господа, в часа на най-голямото си изпитание ще остане същият, какъвто е бил във времето, когато светлина и благоразположение от Бога и от хората са го огрявали. Вярата стига до невидимото и се хваща за вечните реалности.

Небето е много близо до страдащите за правдата. Христос уеднаквява интересите Си с интересите на Своите верни. Той страда чрез страданията на светиите Си и всеки, който докосне избраните Му, докосва самия Него. Силата, способна да избавя от физическа болка, може да спасява и от по-големи злини, като дава възможност на Божиите служители да запазят верността си във всякакви обстоятелства и да триумфират чрез Божествената благодат.

Преживяванията на Даниил като държавник във Вавилон и Мидо-Персия разкриват истината, че деловият човек не е задължително лукав и интригант, а е възможно да бъде ръководен от Бога във всяка постъпка. Даниил, министър-председател на най-великите земни царства, бе в същото време Божи пророк, получаващ светлина от небесната съкровищница. Макар и човек като нас, боговдъхновеното слово го описва без недостатък. Когато враговете му проучиха отблизо деловата му работа, откриха, че не е допусната никаква грешка. Той бе пример за това, което всеки делови човек може да бъде, ако сърцето му е преобразено и посветено, а мотивите му са праведни в очите на Бога.

Стриктното придържане към небесните заповеди дава не само светски, но и духовни благословения. Непоклатим във верността си към Бога, притежаващ огромно самообладание, с благородството, достойнството и твърдата си вяроност Даниил, макар и младеж, бе спечелил "благоволение и

милост“ пред началника езичник, под чието разпореждане бе поставен. Същите черти се проявяваха и след това. . Той бързо се издигна до поста министър-председател на Вавилон. При управлението на различни монарси, падането на един народ и установяването на друга световна империя, пророкът проявяваше такава мъдрост и умение на държавник, толкова свършени бяха тактичността и любезността му, сърдечната доброта и верността към принципите, че дори враговете му бяха принудени да признаят, че не могат да намерят у него “никаква погрешка или вина”, “защото той бе верен”.

Натоварен с отговорности за държавата и с тайните на царството, което показва почитта на хората към него, той бе почетен и от Бога като Негов посланик и му бяха дадени много откровения за тайните на следващите векове. Чудните пророчества, записани от него в едноименната му книга – от гл. 7 до гл. 11, не бяха напълно разбрани дори от самия пророк, но преди края на земния му труд той получи благословената увереност, че в “края на времето” – заключителния период на световната история – отново ще “застане в делата си”. Не му бе дадено да разбере всичко, което Бог му бе разкрил за плановете Си. “Затвори думите и запечатай книгата”, бе заповедта за пророческите писания. Те трябваше да останат запечатани до “края на времето”. “Иди си, Данииле – още веднъж нареди ангелът на верния вестител на Йехова, – защото думите са затворени и запечатани до края на времето... Но ти си иди, догдето настане краят; и ще се успокоиш и в края на дните ще застанеш в дела си.”

Колкото повече приближаваме края на земната история, толкова повече записаните от Даниил пророчества изискват нашето особено внимание, тъй като се отнасят за времето, в което живеем. С тях трябва да бъдат свързвани ученията на последната книга от новозаветните писания. Сатана е подвел мнозина да вярват, че пророческите части от книгите на Даниил и Йоан не могат да бъдат разбрани. Но има съвсем ясно обещание, че особени благословения ще съпровождат изучаването на тези пророчества. “Разумните ще разберат”, бе казано относно виденията на Даниил, които трябваше да бъдат разпечатани в последните дни. За откровението, дадено от Христос на служителя Му Йоан, което да ръководи Божия народ през вековете, е обещано: “Блажен, който прочита, и ония, които слушат думите на това пророчество и пазят написаното в него.”

От възхода и падането на народите, изяснени от книгите “Даниил” и “Откровение”, трябва да научим колко преходни са външната показност и светската слава. Вавилон с цялата си мощ и великолепие, каквито светът ни не е виждал оттогава насам – сила и великолепие, които изглеждаха на хората от тогавашната епоха нещо стабилно и трайно – премина толкова бързо и невъзвратно! Загина като “цвета на тревата”. Така загина и Мидо-Персийското царство и царствата на Гърция и Рим. Така загива всичко, което не е поставило Бога за своя основа. Устоява само свързаното с Неговия план и отразяващото Неговия характер. Божиите принципи са единственото сигурно нещо, познато на нашия свят.

Внимателното изучаване на Божия план в историята на народите и в откриването на бъдещите събития ще ни помогне да оценим истинската стойност на видимите и невидимите неща и да научим каква е действителната цел на живота. Така, с поглед към събитията в светлината на вечността, ще можем подобно на Даниил и другарите му да живеем за истинното, благородното и вечното. Като изучаваме в този живот принципите на царството на нашия Господ и Спасител – това блажено царство, което ще трае до вечни векове – можем да се приготвим за идването Му и то да стане наше притежание.

Тази глава е основана на Даниил 6 гл.

Даниил 1:9

Даниил 12:4, 13

Даниил 12:10

Откр. 1:3

Яков 1:10

Раздел VI

След плена

“Господ да те смъмри, Сатано, да! да те смъмри Господ, Който избра Ерусалим. Не е ли този една главня изтръгната из огън?” (Захария 3:2).

Глава 45

Завръщане на пленниците

Идването на армията на Кир до стените на Вавилон бе знак за евреите, че освобождението им от плен приближава. Повече от век преди да се роди Кир, Бог го бе споменал по име и бе направил така, че да бъде записан начинът, по който неочаквано ще превземе Вавилон и ще освободи израилтяните от робство.

Чрез пророк Исая бе казано: “Така казва Господ на помазаника Си, на Кира, когото Аз държа за дясната ръка, за да покоря народи пред него..., за да отворя вратите пред него, та да не затворят портите. Аз ще ходя пред тебе и ще изравня неравните места, ще разбия медните врати и ще строша железните лостове; ще ти дам съкровища, пазени в тъмнина, и богатства, скрити в скривалища, за да познаеш, че Аз съм Господ, Израилевият Бог, Който те призовавам по името ти.”

Неочакваното нахлуване на армията на персийския завоевател в центъра на вавилонската столица по коритото на реката, чиито води бяха отклонени, и през вътрешните порти, оставени без охрана поради безразсъдно чувство за сигурност, даде на евреите неоспоримо доказателство за буквалното изпълнение на пророчеството на Исая за внезапното падане на поробителите им. То бе за тях недвусмислен знак, че Бог ръководи съдбините на народите в полза на евреите, тъй като пророчеството за завладяването и падането на Вавилон съдържа и следните думи: “... Кир: той е Моят овчар, който ще изпълни всичко, което Ми е угодно, даже когато кажа на Ерусалим: Ще се съгради, и на храма: Ще се положат основите ти.” “Аз издигнах него [Кир] с правда и ще оправям всичките му пътища. Той ще съгради града Ми и ще пусне пленниците Ми без откуп или подаръци, казва Господ на Силите.”

Това не бяха единствените пророчества, на които пленниците можеха да основават надеждата си за скорошно освобождение. Писанията на Еремия им бяха познати, а в тях ясно бе определен периодът от време до възстановяването на Израил. “А когато се свършат седемдесетте години – бе предсказал Господ чрез Своя вестител, – Аз ще накажа вавилонския цар и оня народ за беззаконието им, казва Господ, също и халдейската земя, която ще обърне във вечна пустота.” Към остатъка от Юда щеше да бъде показана милост в отговор на усърдна молитва. “И вие ще Ме намерите, казва Господ; и ще ви върна от плен, и ще ви събера от всичките народи и от всичките места, гдето ви бях изпъдил, казва Господ; и ще ви върна на мястото, отгдето ви направих да бъдете закарани пленници.”

Даниил и другарите му често бяха размишлявали за тези и други подобни пророчества, разкриващи Божията цел за народа Му. И сега, когато бързият ход на събитията показва намесата на Божията десница сред земните народи, Даниил насочи вниманието си към дадените на Израил пророчества.

Вярата му в пророческото слово го подбуди към действие, предсказано от святите писатели. "Като се изпълнят седемдесет години във Вавилон, Аз ще ви посетя и ще изпълня благото Си слово към вас, като ви върна... Защото Аз зная мислите, които мисля за вас, казва Господ, мисля за мир, а не за зло, за да ви дам бъдеще и надежда. Тогава ще извикате към Мене и ще отидете, та ще Ми се помолите; и Аз ще ви послушам. И ще Ме потърсите, и ще Ме намерите, като Ме потърсите с цялото си сърце."

Малко преди падането на Вавилон, докато размишляваше за тези пророчества и молеше Бога да му даде разбиране за времената, Даниил получи ред видения за възхода и падането на царствата. В първото видение, записано в седмата глава на книгата "Даниил", бе дадено и тълкуването, но въпреки това не всичко му бе показано. "... размишленията ми ме смущават много - писа той за преживяванията си по това време - и изгледът на лицето ми се измени, но запазих това нещо в сърцето си."

В друго видение бе дадена по-голяма светлина за бъдещите събития. В края Даниил чу "един свят да говори и друг свят рече на този, който говореше: Докога се простира видението?" Отговорът: "До две хиляди и триста денонощия, тогава светилището ще се очисти", смути пророка. Той искрено копнееше да разбере значението на видението. Не можеше да проумее каква е връзката между предсказаното от Еремия седемдесетгодишно пленничество и две хиляди и тристата години, за които във видение бе чул небесният посетител да обявява, че ще изминат, преди да се очисти Божието светилище. Ангел Гавриил му даде частично обяснение, но въпреки това, когато чу думите "видението... се отнася до далечни дни", пророкът загуби съзнание. "Тогава аз, Даниил, примрях и боледувах няколко дни; после станах и вършех царските работи. А чудех се за видението, защото никой не го разбираше."

Все още загрижен за Израил, Даниил отново проучи пророчествата на Еремия. Те бяха съвсем ясни, толкова ясни, че от записаните в книгите свидетелства разбра "числото на годините, за които дойде Господното слово към пророк Еремия, че запустението на Ерусалим ще трае седемдесет години".

С вяра, основана на сигурното пророческо слово, той помоли Господа за скорошно изпълнение на тези обещания. Желанието му бе да се запази Божията чест. В молитвата си се уеднакви с недостойните за Божия план хора и изповяда греховете им като свои.

"Тогава обърнах лицето си към Господа Бога, за да отправя към Него молитва и молби с пост, вретиче и пепел... помолих се на Господа моя Бог и се изповядах..."

Макар че от дълги години служеше на Бога и Небето го бе нарекло възлюбен, Даниил се представи пред Бога като грешник и се помоли за голямата нужда на народа, когото обичаше. Молитвата му бе красноречива и проста, настойчива и искрена. Чуйте как се застъпва пред Господа: "О, Господи, велики и страшни Боже, Който пазиш завета и милостта Си към ония, които Те любят и пазят Твоите заповеди! Съгрешихме, постъпихме извратно, вършихме нечестие, бунтувахме се и се отклонихме от Твоите заповеди и от Твоите съдби; и не послушахме слугите Ти пророците, които говориха в Твое име на царете ни и на началниците ни, на бащите ни и на всичките люде на земята ни.

На Тебе, Господи, прилича правда, а на нас срам на лицето, както е и днес, на юдовите мъже на ерусалимските жители и на целия Израил, както на ония, които са ближни, така и на ония, които са далечни по всички страни, гдето си ги изгонил поради престъплението, което извършиха против Тебе... На Господа нашия Бог принадлежат милост и прощение, защото се възбунтувахме против Него...

... Господи, според всичката Твоя правда, моля се, нека гневът Ти и яростта Ти се отвърнат от Твоя град Ерусалим, светия Ти хълм; защото поради нашите грехове и поради беззаконията на бащите ни Ерусалим и Твоите люде станавме за укор на всички, които са около нас.

Сега, прочее, послушай, Боже наш, молитвата на слугата Ти и молбите му и заради Господа осияй с лицето Си върху запустялото Си светилище. Боже мой, приклони ухото Си и послушай, отвори очите Си и виж опустошенията ни и града, който се нарича с Твоето име; защото ние не принасяме прошенията си пред Тебе заради нашата правда, но заради многото Твои щедрости. Господи, послушай; Господи, прости; Господи, дай внимание и подействай; да не закъснееш, заради Себе Си, Боже мой; защото с Твоето име се наричат градът Ти и людете Ти.”

Небето се бе свело ниско, за да чуе искрената молитва. Преди още да завърши молитвата си за прощение и възстановяване, мощният Гавриил отново му се яви и насочи вниманието му към видението, получено преди падането на Вавилон и преди смъртта на Валтасар. Тогава ангелът му разкри в подробности периода от седемдесет седмици, който трябваше да започне от момента на “излизането на заповедта да се съгради изново Ерусалим”.

Даниил произнесе молитвата си “в първата година на Дария” – монархът, чийто генерал Кир бе отнел от Вавилон скиптъра на световното господство. Царуването на Дарий бе зачетено от Бога. Изпратен му бе ангел Гавриил да го укрепи и уякчи. След смъртта му – около две години след падането на Вавилон, Кир зае престола. Началото на неговото царуване отбеляза завършването на седемдесетте години от периода, когато първата група евреи бяха взети от Юдея и преселени от Навуходоносор във Вавилон.

Бог използва избавлението на Даниил от рова на лъвовете да създаде благоприятно впечатление у Кир Велики. Безупречните качества на Божия човек и способностите му на държавник с голяма проникателност подбудиха персийския владетел да му окаже почит и да се вслушва в съветите му. Сега, точно във времето, за което Бог бе казал, че храмът Му в Ерусалим ще бъде построен отново, Кир разбра отнасящите се за самия него пророчества, така добре познати на Даниил. Това го подбуди да освободи еврейския народ.

Когато царят видя словото, предсказало сто години преди раждането му начина, по който Вавилон щеше да бъде превзет; когато прочете вестта, отправена към него от Владетеля на всемира: “Аз те опасях, ако и да не Ме познаваш, за да познаят от изгрева на слънцето и от запад, че освен Мене няма никой”; когато очите му зърнаха заявлението на вечния Бог: “Заради Якова, служителя Ми, и Израила, избрания Ми, призовах те по името ти, дадох ти почтено име, ако и да Ме не познаваш”; когато проследи в боговдъхновения доклад думите: “Аз издигнах него [Кир] с правда и ще оправям всичките му пътища. Той ще съгради града Ми и ще пусне пленниците Ми без откуп или подаръци...”, сърцето му се развълнува и той реши да изпълни определената му от Бога мисия. Реши да пусне еврейските пленници да си отидат без откуп и да им помогне да възстановят храма на Йехова.

В писмена прокламация, разнесена по цялото царство, Кир извести за желанието си да се погрижи за завръщането на евреите и да възстанови храма им: “Небесният Бог Йехова ми е дал всичките царства на света – призна царят с благодарност в прокламацията – и Той ми е заръчал да Му построя дом в Ерусалим, който е в Юда. Прочее, който между вас, от всичките Негови люде, е наклонен неговият Бог да бъде с него, нека възлезе в Ерусалим, който е в Юда, и нека построи на Йехова Израилевия Бог (Той е Бог) дома, който е в Ерусалим. На всеки, който е оцелял, в каквото и да било място, гдето пришества, нека му помогнат мъжете на онова място със сребро и със злато, с имот и с добитък, освен това, което доброволно би се принесло за Божия дом, който е в Ерусалим”.

“Нека се построи домът – нареди царят относно строежа на храма, – мястото, гдето се принасят жертви, и да се положат здраво основите му; височината му да бъде шестдесет лакътя, широчината му шестдесет лакътя, с три реда големи камъни и един ред нови дървета; и разноските да се дадат от царския дом. Също и златните и сребърните вещи на Божия дом,

които Навуходоносор взе от храма, който бе в Ерусалим, та ги донесе във Вавилон, нека се дадат назад и да се повърнат на храма в Ерусалим, всяка на мястото си, и да се положат в Божия дом."

Вестта за този декрет стигна до най-отдалечените провинции на царството и навсякъде сред пленените настана голяма радост. Мнозина като Даниил бяха изучавали пророчествата и бяха молили Бога за обещаната Му намеса в полза на Сион. Сега на молитвите им бе отговорено. С веселие и ликуване те запяха: "Когато Господ възвръщаше сионовите пленници, ние бяхме като ония, които сънуват. Тогава се изпълниха устата ни със смях и езикът ни с пеене. Тогава казаха между народите: Велики неща извърши за тях Господ. Господ извърши велики неща за нас, от които се изпълниха с радост."

"Тогава станаха началниците на бащините домове на Юда и Вениамина и свещениците, и левитите, с всичките, на които Бог подбуди духа да възлязат" - тези бяха богобоязливите, останали от около петдесет хиляди евреи в земята на робство, които решиха да се възползват от предложената им чудна възможност "да построят Господния дом, който е в Ерусалим". Приятелите им не ги оставиха да си тръгнат с празни ръце. "И всичките им съседни им помагаша със сребърни вещи, със злато, с имот, с добитък и със скъпоценни неща..." Към тези и към много други доброволни дарения бяха добавени "вещите на Господния дом, които Навуходоносор бе донесъл от Ерусалим... тях извади персийският цар Кир чрез съкровищника Митридат... пет хиляди и четиристотин" на брой, предназначени за храма, който трябваше да бъде възстановен.

Отговорността да бъде водач на връщащото се в Юдея множество Кир възложи на Зоровавел, потомък на цар Давид. Към него се присъедини и първосвещеникът Исус. Дългото пътуване през пустинни местности завърши благополучно и щастливите хора, благодарни на Бога за многото Му милости, веднага се заеха с възстановяване на онова, което бе разрушено и унищожено. "Началниците на бащините домове" бяха първите, които предложиха от средствата си, за да подпомогнат построяването на храма. Народът последва примера им и даде от оскъдното си имущество.

Възможно най-бързо бе издигнат олтар на мястото на древния олтар в храмовия двор. При посвещението на този олтар хората "се събраха като един човек" и заедно възстановиха святата служба, прекратена при унищожаването на Ерусалим от Навуходоносор. Преди да се разотидат по домовете си, които се опитваха да построят наново, заедно "пазиха празника на шатроразпъването".

Издигането на олтар за ежедневните всеизгаряния силно зарадва останалите верни. От все сърце направиха необходимите приготовления за възстановяването на храма. Колкото повече подготвителните работи напредваха, толкова повече куражът им се увеличаваше. От много години бяха лишени от видимите знаци на Божието присъствие. Сега, отвсякъде заобиколени от тъжните спомени за отстъплението на бащите им, копнееха за някакъв траен символ на Божието прощение и благоразположение. Одобрението на Бога им бе по-ценно от възвръщането на личната собственост и на старите привилегии. Господ бе действал за тях по чуден начин и те чувстваха сигурността на присъствието Му. Въпреки това желяеха още по-големи благословения. С радостно очакване гледаха напред към времето, когато храмът щеше да бъде построен и щяха да видят излизащото от него сияние на Божията слава.

Работниците, заети с подготовката на строителните материали, откриха сред развалините някои от големите камъни, донесени там в дните на Соломон. Те бяха готови за употреба, а освен тях се намери и много нов материал. Скоро работата напредна дотолкова, че камъните трябваше да бъдат положени за основа. Това бе направено в присъствието на хиляди хора, дошли да видят напредъка на строежа и да изразят радостта от участието си в него. Докато поставяха ъгловия камък на мястото му, под акомпанимента на свещеническите тръби и кимвалите на Асафовите синове

людете "пяха ответно, като хвалеха Господа и Му благодаряха, защото е благ, защото е до века милостта Му към Израила".

Строящият се дом бе тема на много пророчества, говорещи за благосклонността, която Господ искаше да окаже на Сион. Всички присъстващи на поставянето на крайъгълния камък чувстваха в сърцата си духа на събитието. Музиката и възгласите на възхвала, които се чуваха през този радостен ден, се смесиха с други, по-различни викове. "Обаче мнозина от свещениците, левитите и началниците на бащините домове, старци, които бяха видели първия дом, плачеха със силен глас, като се основаваше той дом пред очите им."

Естествено бе тъга да изпълни сърцата на възрастните хора, спомнили си за последиците от дълго продължилото бунтовно поведение. Ако те и тяхното поколение се бяха подчинили на Бога и бяха осъществили плана Му за Израил, построеният от Соломон храм нямаше да бъде разрушен и нямаше да има нужда да бъдат отведени в плен. Но заради своята неблагодарност и неверност бяха разпръснати сред езичниците.

Сега условията бяха променени. С нежност и милост Господ още веднъж бе посетил народа Си и му бе позволил да се завърне в родината си. Мъката поради миналите грешки отстъпи пред голямата радост. Бог бе подбудил сърцето на Кир да помогне на евреите да построят отново храма и това предизвика прояви на дълбока благодарност. И все пак някои не можеха да видят Божиата направляваща десница. Вместо да се радват, в сърцата им се таяха чувства на недоволство и обезсърчение. Бяха видели славата на Соломоновия храм и сега ги болеше поради по-неугледния външен вид на новата сграда.

Роптаенето, оплакването и неблагоприятните сравнения влияеха потискащо върху умовете на мнозина и отслабиха ръцете на строителите. Работниците започнаха да питат дали да продължават строежа на сградата, критикувана още от самото начало и повод за толкова голямо недоволство.

Сред множеството имаше и хора, чиято голяма вяра и по-широк поглед им помогнаха да не гледат на тази по-малка слава с такова неодобрение. "А мнозина възкликнаха гръмогласно от радост; така щото хората не можах да различават гласа на веселото възкликание от гласа на плача на хората; защото хората възкличаваха със силен глас и гласът се чуваше надалеч."

Ако хората, които не се радваха при полагането на каменната основа можеха да видят последиците от липсата на вяра през този ден, щяха да се ужасят. Едва ли осъзнаваха стойността на своите неодобрителни и обезкуражаващи думи; едва ли подозираха изразеното недоволство до каква степен ще забави завършването на Господния дом.

Великолепието на първия храм и внушителните ритуали на неговите религиозни служби бяха гордост за израилтяните преди плена. Но често пъти в богослужението им липсваше онова, което Бог смяташе за най-важно. Славата на първия храм, величието на неговите служби не можеха да ги препоръчат пред Бога, защото те не правеха най-ценното за Него. Не му принасяха жертва на смирение и покаяние.

Когато жизнено важните принципи на Божието царство бъдат забравени, церемониите стават многолюдни и разточителни. Ако се пренебрегне изграждането на характера, ако липсва красотата на душата, ако се презре обикновената добродетелност, гордостта и любовта към показност ще изискват великолепни църковни сгради, богата украса и внушителни церемонии. Но Бог не бива почитан чрез всичко това. Той цени църквата Си не заради външната показност, а заради искреното благочестие, което я отличава от света. Господ я измерва според изграждането на нейните членове в познанието за Христос и според напредъка ѝ в духовния опит. Той търси принципи на любов и богобоязливост. Цялата красота на изкуството не може да се сравни с красотата на характера, разкриващ се от Христовите представители.

Една църква може да бъде най-бедната в страната, може да няма привлекателността на разкошната сграда, но ако членовете ѝ притежават принципите на Христовия характер, ангели ще се присъединят към тяхното

богослужение. Възхвалата и благодарността на изпълнените със задоволство сърца ще се издигне към Бога като сладко благоухание.

“Славете Господа, защото е благ, защото Неговата милост трае до века. Така нека говорят изкупените от Господа, които Той изкупи от ръката на противника.”

“Пейте Му, славословете Го. Говорете за всичките Му чудесни дела. Хвалете се с Неговото свето име; нека се весели сърцето на ония, които търсят Господа.” “Защото насища жадна душа и гладна душа изпълня с блага.”

Исая 45:1-3
Исая 44:28, 45:13
Еремия 25:12
Еремия 29:14
Еремия 29:10-13
Даниил 7:28
Даниил 8:13
Даниил 8:14
Даниил 8:26, 27
Даниил 9:2
Даниил 9:3, 4
Даниил 9:4-9, 16-19
Даниил 9:25
Даниил 9:1
По Даниил 11:1
Ездра 1:2-4
Ездра 6:3-5
Пс. 126:1-3
Ездра 1:5-11
Познат и като Сасавасар
Ездра 2:64-70
Ездра 3:1-6
Ездра 3:11
Ездра 3:12
Ездра 3:12, 13
Пс. 107:1,2, 105:2,3, 107:9

Глава 46

“И с тях бяха Божиите пророци, та им помагаха”

Близо до израилтяните, заели се с възстановяването на храма, живееха самаряните – смесен народ, произлязъл от смесените бракове между езически заселници от Асирия и останалите от десетте племена в Самария и Галилея. След време самаряните започнаха да твърдят, че се покланят на истинския Бог, но по дух и обичаи бяха идолопоклонници. Вярно е, бяха убедени, че идолите им служат само за да им напомнят за живия Бог, Владетеля на вселената, но въпреки това продължаваха да се кланят на ръкотворни изображения.

В периода на възстановяване самаряните станаха известни като “неприятелите на Юда и на Вениамина”. Когато чуха, че “върналите се от плена строели храма на Господа израилевия Бог, дойдоха при Зоровавела и при началниците на бащините домове” и изразиха желание да се присъединят към тях в делото. “Да градим с вас – предложиха те, – защото и ние търсим вашия Бог, както вие Нему, и жертваме от времето на асирийския цар Есарадон, който ни възведе тук.” Но привилегията, за която молеха, им бе отказана. “Не можете вие заедно с нас да построите дом на нашия

Бог - заявиха израилевите водачи, - но ние сами ще построим на Господа израилевия Бог, както ни заповяда персийският цар Кир."

Хората, решили да се завърнат от Вавилон, бяха малко на брой; и сега, когато започнатата работа изглеждаше непосилна, най-близките им съседи предложиха помощта си. Самаряните споменаха за поклонението си пред истинския Бог и изразиха желание да споделят привилегиите и благословенията, свързани с храмовата служба. "И ние търсим вашия Бог, както вие - казаха те, - да градим с вас." Но ако еврейските водачи бяха приели тяхното предложение, щяха да отворят врата за навлизане на идолопоклонството. Разбраха неискреността им. Осъзнаха, че помощта, получена от съюза с тези хора, би била нищо в сравнение с благословенията, които можеха да спечелят, ако следваха ясните заповеди на Йехова.

За отношенията, които Израил трябваше да има с околните народи, Господ бе заявил чрез Мойсей: "Да не правиш договор с тях, нито да ги пожалиш..., защото ще отвърнат синовете ти от да Ме следват, за да служат на други богове и така ще пламне против вас гневът на Господа, който скоро ще те изтребят." "Защото сте люде свети на Господа вашия Бог и вас избра Господ измежду всичките племена, които са по лицето на земята..."

Последиците от договорни отношения с околните народи бяха предсказани ясно. "Господ ще те разпръсне между всичките племена от единия край на света до другия край на света - бе казал Мойсей - и там ще служиш на други богове, които нито ти си познавал, нито бащите ти, на дърво и камък. Но и всред тия народи не ще намериш покой, нито ще има почивка за стъпалото на ногата ти; но там Господ ще ти даде треперене на сърцето, помрачаване на очите и изнемогване на душата. Животът ти ще бъде в неизвестност пред тебе; и ти ще се боиш денем и нощем и не ще бъдеш уверен за живота си. Заран ще думаш: О, да мръкнеше! И вечер ще думаш: О, да съмнеше! Поради страха, с който в сърцето си ще се страхуваш и поради зрелищата, които с очите си ще виждаш." "Но ако оттам потърсите Господа твоя Бог - гласеше обещанието, - всеки от вас ще го намери, ако го потърси с цялото си сърце и с цялата си душа."

Зоровавел и другарите му бяха запознати с тези и с други подобни текстове от писанията. По време на плена получаваха доказателство след доказателство за тяхното изпълнение. Сега, след като се бяха покаяли за злините, станали причина да се изпълни предсказаната от Мойсей присъда над тях и над бащите им; след като се бяха обърнали с цяло сърце към Бога и подновили заветните си отношения с него, бе им позволено да се завърнат в Юдея, за да възстановят унищоженото. Трябваше ли от самото начало да правят договор с идолопоклонници?

"Да не правиш договор с тях", бе казал Бог. Наскоро посветилите се на Господа до олтара, поставен пред руините от храма, разбираха, че винаги трябва да има ясна граница между Божия народ и света. Отказаха да се съюзят с хора, които бяха запознати с заповедите на Божия закон, но не желаеха да му се подчинят.

Дадените във Второзаконие принципи, предназначени за наставление на Израил, трябва да бъдат спазвани от Божия народ до края на вековете. Истинското благоденствие зависи от непроменимостта на заветните ни отношения с Бога. Никога не можем да си позволим да правим компромис с принципите, като влизаме в съюз с хора без страх от Бога.

Съществува постоянна опасност християните да започнат да вярват, че за да имат влияние над светските хора, трябва до известна степен да се придържат към светското. Но дори и да изглежда, че такава поведение дава големи предимства, то винаги завършва с духовно поражение. Божиите люде трябва да се пазят от всяко фино влияние, което се стреми да проникне чрез ласкателства, изречени от неприятелите на истината. Ние сме пътници и чужденци в този свят и вървим по път, пълен с опасности. Не бива да се вслушваме в хитрите уловки и примамващите предложения, направени, за да ни отклонят от нашата вяроност.

Най-страшни са не откритите и заклетите врагове на Божието дело. Много по-голяма сила да подмамват имат онези, които подобно на неприятелите на Юда и Вениамин идват с приятни думи и изкусителни предложения, очевидно стремящи се към приятелски съюз с Божиите чада. Всяка душа трябва да внимава да не бъде внезапно завладяна от внимателно прикрити и майсторски приготвени съблазни. Особено в наше време, когато земната история е в своя край, Господ иска чадата Му да бдят и да не се отпускат. Макар че борбата е непрестанна, никой не е оставен да се бори сам. Ангели помагат и пазят вярващите, които ходят смирено пред Бога. Нашият Господ никога няма да изневери на доверието ни в Него. Когато чадата Му, търсещи закрила от злото, се приближават все повече до Него, Той с милост и любов издига защитна стена срещу врага. Не ги докосвайте - казва Бог, - защото са Мои. Врязал съм ги на дланите на ръцете Си.

Неуморни в своето противопоставяне, самаряните "отслабваха ръцете на юдовите люде и им пречеа в граденето, и наемаха съветници против тях, за да осуетят намерението им през всичките дни на персийския цар Кир, дори до царуването на персийския цар Дарий". С лъжливи доклади предизвикваха подозрителност склонните към нея умове. Но силите на злото бяха възпирани дълги години и юдейските жители продължаваха да работят.

Докато Сатана се опитваше да повлияе на властите в Мидо-Персия да проявят неодобрението си към Божия народ, ангели работеха в подкрепа на изгнаниците. Цялото Небе наблюдаваше с интерес борбата. Чрез пророк Даниил ни е позволено да надзърнем в тази гигантска битка между силите на доброто и на злото. Цели три седмици Гавриил се бореше със силите на тъмнината, стремейки се да се противопостави на влиянията върху ума на Кир. В края на битката сам Христос дойде да помогне на Гавриил. "Обаче князът на персийското царство ми противостоеше двадесет и един дни - заяви Гавриил, - но ето, Михаил, един от главните князе, дойде да ми помогне; аз, прочее, останах непотребен вече там при персийските царе." Всичко, което Небето можеше да направи за Божия народ, бе направено. Най-накрая бе извожвана победа; силите на врага бяха възпрени в дните на Кир и на сина му Камбис, царувал седем години и половина.

Това бе време на чудна възможност за евреите. В сърцата им влияеха най-силните небесни посредници и Божият народ трябваше да работи неуморно, за да приведе в действие указа на Кир. Не биваше да пестят усилия за възстановяването както на храма и неговите служби, така и за установяването на домовете си в Юдея. Но във времето, когато Бог изявяваше Своята сила, мнозина показваха нежелание. Противопоставянето на враговете бе силно и решително и строителите постепенно загубиха кураж. Някои не можеха да забравят сцената с полагането на крайъгълния камък, когато у мнозина липсваше недоверие. Тъй като самаряните ставаха все по-дръзки, много от евреите започнаха да се питат дали все пак сега е времето за възстановяване на храма. Скоро съмнението се разнесе. Обезсърчени и уплашени, много от работниците се върнаха по домовете си, за да се заемат с обичайните си занимания.

При царуването на Камбис работата по храма напредваше бавно, а при царуването на Смердис (наречен Артаксеркс в Ездра 4:7) самаряните подбудиха безочливия измамник да издаде декрет, забраняващ на евреите да възстановят своя храм и град.

Повече от година храмът остана занемарен и почти изоставен. Хората живееха в домовете си и се опитваха да придобият материални богатства, но положението им бе за окаяване. Работеха колкото можеха, но трудът им нямаше успех. Като че ли самата природа бе срещу тях. Тъй като оставиха храма пуст, Господ им изпрати опустошителна суша. Той ги бе дарил с плодове от полето и градините, с жито, вино и масло като знак за Своята благосклонност, но поради егоистичното ползване на тези изобилни дарове благословието бе оттеглено.

Такова бе положението до царуването на Дарий Хистасп. Израилтяните бяха в плачевно състояние както по отношение на духовните, така и по отношение на земните неща. Толкова дълго бяха недоволствали и се бяха

съмнявали, толкова дълго бяха поставяли личния интерес на преден план, докато гледаха с безразличие порутения Господен храм, че мнозина забравиха за целта, поради която Бог ги бе върнал в Юдея. Те казаха: "Не е още времето, което щяло да дойде, времето да се построи Господният дом."

Но дори и в този период на мрак уповаващите се на Бога не останаха без надежда. Пророк Агей и Захария бяха призовани да се справят с кризата. С вълнуващи свидетелства те разкриха на народа причината за бедите. Липсата на материално благоденствие бе резултат от пренебрегването на Божиите интереси, казаха пророците. Ако израилтяните бяха почели Бога, ако Му бяха оказали полагащото Му се уважение, като направят строежа най-важното нещо за себе си, щяха да поканят Неговото присъствие и благословение.

Агей запита обезсърчените: "Време ли е сами вие да живеете в своите с дъски обковани къщи, докато тоя дом остава пуст? Сега, прочее, така казва Господ на Силите: Помислете за постъпките си." Защо сте направили толкова малко? Защо се грижите за собствените си къщи, а пренебрегвате Божия дом? Къде е усърдието, което някога проявявахте при възстановяването на Господния храм? Какво спечелихте, като работите за себе си? Желанието да се избегне бедността ви е довело до занемаряване на храма и така предизвикахте точно това, от което се страхувахте. "Посяхте много, но малко събрахте. Ядете, но не се насищате, пиете, но не се напивате, обличате се, но никому не му е топло; и надничарят приема заплатата, за да я тури в скъсан мещец."

Тогава с разбираеми за тях думи Господ разкри причината за бедността им: "Очаквахте за много, а ето, излезе малко. И когато го донесохте у дома си, Аз духнах на него. Защо? казва Господ на Силите. Поради Моя дом, който остава пуст, докато вие тичате всеки в своята къща. И тъй, поради вас небето задържа росата си и земята възпира плода си. Защото Аз повиках суша на земята и по горите, на житото, на виното и на дървеното масло, на всичко, що произвежда земята, на човеците и на добитъка и на всичките трудове на човешките ръце."

"Помислете за постъпките си - призова Господ. - Качете се на гората, та докарайте дърва и постройте дома; и Аз ще благоволя в него и ще се прославя..."

Израилевите водачи и народът взеха присърце дадените чрез пророк Агей съвет и изобличение. Разбраха, че Бог отправя сериозен апел. Не се осмелиха да пренебрегнат повторно изпратеното им наставление - че духовното и материалното благоденствие зависят от вярното изпълнение на Божиите заповеди. Подбудени от предупрежденията на пророка, Зоровавел и Исус, "всичките оцелели люде послушаха гласа на Господа своя Бог и думите на пророк Агея".

След като Израил реши да се подчини, изобличителните думи бяха последвани от насърчителна вест. "... Агей говори на людето..., казвайки: Аз съм с вас, дума Господ. И Господ възбуди духа на управителя на Юда Зоровавел" и на Исус, "и на всичките оцелели люде и те дойдоха, та работеха в дома на господата на Силите, своя Бог".

Само месец, след като възобновиха работата по храма, строителите получиха друга утешителна вест: "Но ободри се сега, Зоровавелю, казва Господ; и ободри се, ти велики свещениче, Исусе сине Йоседеков; и ободрете се, всички люде на тая земя, казва Господ, и работете; защото Аз съм с вас, казва Господ на Силите."

Пред събралия се на планината Синай Израил Бог бе заявил: "И ще обитавам между израилтяните, и ще им бъда Бог; и те ще познаят, че Аз съм Йехова техният Бог, Който ги изведох из египетската земя, за да обитавам между тях. Аз съм Йехова, техният Бог." И сега, въпреки че многократно се бяха бунтували и оскърбявали Светия Дух, Бог още веднъж чрез вестите на Своя пророк им протягаше спасителна десница. Като признание за участието им в Неговия план Той поднови завета Си в

обещанието, че Светият Дух ще остане между тях, и им заръча да не се боят.

Господ заявява и на чадата Си днес: "Ободрете се... и работете; защото Аз съм с вас..." В лицето на Господа християнинът винаги има силен помощник. Може и да не знаем начина, по който Господ ще помогне, но едно знаем със сигурност: Той никога няма да подведе доверилите се Нему. Ако християните можеха да разберат колко пъти Бог е направлявал стъпките им, за да се провалят целите на неприятеля, не биха продължили да се лутат и да се оплакват. Вярата им в Бога би се укрепила и никакво изпитание не би ги поклатило. Биха признали, че Господ е източникът им на мъдрост и енергия, а Той чрез тях би осъществил решението Си.

Искрените увещания и насърчения, дадени чрез Агей, бяха потвърдени и допълнени от Захария. Него Бог повика за сътрудник, когато призова израилтяните да изпълнят заповедта и да започнат да строят. Първата вест на Захария уверяваше, че Божието слово никога не е непразно, и обещаваше благословение за тези, които ще се вслушват в сигурния пророчески глас.

Макар че полетата им опустяха и храната им бързо намаляваше, а наоколо имаше неприятелски народи, израилтяните бяха подбудени да вървят напред с вяра, откликвайки на призива на Божиите вестители, и да работят усърдно за възстановяване на разрушения храм. Това дело изискваше силна вяра в Бога. Когато народът се постара да извърши своя дял и поиска да поднови Божията благодат в сърцата и в живота, към него идваше вест след вест от Агей и Захария. Вестите даваха на хората твърда увереност, че вярата им ще бъде богато възнаградена и че Божието слово за бъдещата слава на храма, чиито стени издигаха, ще се изпълни. В същия този храм, в определеното време ще се яви като Учител и Спасител на човечеството Желаният от всички народи.

Така строителите не бяха оставени сами. "... и с тях бяха Божиите пророци, та им помагаша." Сам Господ на Силите бе заявил: "И ободрете се..., защото Аз съм с вас."

След искреното покаяние и желанието да вървят напред с вяра получиха обещанието за материално благоденствие. "От днес ще ви благословя" - заяви Господ.

На техния водач Зоровавел - този, който през всички години след завръщането от Вавилон бе поставян на толкова големи изпитания - бе дадена най-скъпоценната вест. Идва ден, каза Господ, когато всички врагове на избрания народ ще бъдат сломени. "В оня ден, казва Господ на Силите, ще взема тебе, служителю Мой, Зоровавелю... и ще те положа като печат, защото те избрах..." Сега управителят на Израил можеше да разбере защо бе преминал през период на обезсърчение и объркване; можеше да види Божия план във всичко случило се.

Изговорените лично към Зоровавел думи са записани, за да окуражават Божиите чада от всяка епоха. Бог има някаква цел, когато изпраща изпитания на Своите деца. Той никога не ги води по начин, различен от този, по който те биха искали да бъдат водени, ако можеха да видят края от началото и да разпознаят в него славата на плана, който изпълняват. Всичко, предизвикано от Бога като изпитание и трудност, идва, за да могат вярващите да получат сила да работят и да страдат за Него.

Дадената на Агей и Захария вест подбуди хората да положат всяко усилие за възстановяване на храма. Но по време на работата бяха притеснявани от самаряните и от някои други, които се стараеха да им попречат по всеки възможен начин. При един случай надзорниците на тази провинция от мидоперсийското царство посетиха Ерусалим и попитаха за името на човека, разрешил да се възстанови сградата. Ако по това време евреите не се бяха уповали на Бога за ръководство, питането можеше да се окаже пагубно за тях. "Но върху старейшините на юдеите беше окото на техния Бог, така щото те не можах да ги спрат, докле не се отнесе работата до Дария, и тогава да се даде писмен отговор за работата." На служителите бе отговорено толкова мъдро, че те решиха да напишат писмо

до Дарий Хистасп, тогавашен владетел на Мидо-Персия, като насочат вниманието му към указа на Кир. Той нареждаше Божият дом в Ерусалим да бъде възстановен и разходите за това да бъдат поети от царската съкровищница.

Дарий потърси и намери декрета, след което нареди на хората, направили разследването, да позволят продължаването на строежа "Не спъвайте работата на този Божи дом - заповяда той. - Областният управител на юдеите и старейшините на юдеите нека построят този Божи дом на мястото му.

При туй относно онова, що трябва да направите за тия старейшини на юдеите, за построяването на този Божи дом - продължи Дарий, - издавам указ да се дадат незабавно от царския имот, от данъка на жителите отвъд реката разносните на тия човеци, за да не бъдат възпрепятствани. И каквото би им потрябвало, било телци, овни или агнета, за всеизгарянията на небесния Бог, тоже жито, сол, вино или дървено масло според искането на свещениците, които са в Ерусалим, нека им се дават всеки ден непременно, за да принасят благоуханни жертви на небесния Бог и да се молят за живота на царя и на синовете му."

Нареди също да бъдат налагани строги наказания на хората, които по какъвто и да е начин биха променили декрета. Накрая завърши със забележителното изявление: "И Бог, Който е настанил името Си там, нека изстреби всички царе и племена, които биха прострели ръка, за да изменят тая заповед, та да се събори този Божи дом, който е в Ерусалим. Аз, Дарий, издадох указа; нека се изпълни незабавно." Така Господ приготви пътя за завършване на храма.

Месеци преди изготвянето на този декрет израилтяните бяха започнали да работят с вяра, а Божиите пророци им помагаша с вести, напомнящи на работниците Господния план за Израил. Два месеца след като бе произнесена последната отбелязана вест на Агей, Захария получи поредица видения за Божието дело на земята. Те бяха дадени под формата на притчи и символи във време на голяма несигурност и безпокойство и бяха от голямо значение за хората, работещи в името на Израилевия Бог. На водачите им се струваше, че даденото им разрешение за възстановяване скоро ще бъде оттеглено. Бъдещето изглеждаше мрачно. Бог видя, че народът Му се нуждае от защитата и подкрепата, разкрити чрез Божията безкрайна милост и любов.

Във видение Захария чу ангел Господен да пита: "Господи на Силите, докога няма да покажеш милост към Ерусалим и юдовите градове, против които си негодувал през тия седемдесет години? И Господ отговори с добри думи, с утешителни думи на ангела, който говореше с мене - каза Захария. - И тъй ангелът, който говореше с мене, ми рече: Извикай и кажи: Така казва Господ на Силите: Ревнувам твърде силно за Ерусалим и за Сион и много се сърдя на охолните народи; защото, като се разсърдих само малко, те спомогнаха към наскърбяването на Израила. Затова така казва Господ: Аз съм се върнал с милост в Ерусалим; домът Ми ще се построи в него, казва Господ на Силите; и връв ще се опъне върху Ерусалим."

Пророкът бе подбуден да предскаже: "Така казва Господ на Силите: Градовете Ми още ще се преливат с благосъстояние; и Господ още ще утеша Сион и пак ще избере Ерусалим."

После Захария видя силите, разпръснали Юда, Израил и Ерусалим, символизиращи от четири рога. Веднага след това видя четирима ковачи - символ на посредниците, използвани от Господа, за възстановяване на народа Му и на молитвения дом.

"След това подигнах очите си и видях, и ето човек с връв за мерене в ръката му. Тогава рекох: Къде отиваш? А той ми рече: Да измеря Ерусалим, за да видя каква е широчината му и каква е дължината му. И ето, ангелът, който говореше с мене, излезе; и друг ангел излезе да го посрещне и му рече: Тичай, говори на този юноша, като кажеш: Ерусалим ще се насели без стени поради многото човеци и добитък в него; защото Аз,

казва Господ, ще бъде огнена стена около него и ще бъде славата всред него.”

Бог бе наредил Ерусалим да бъде построен отново. Видението за измерването на града бе уверение, че Той ще даде утеха и сила на угнетените и ще изпълни обещанията Си за вечен завет. Защитата Му, заяви Господ, щеше да бъде като огнена стена около града и чрез людето Му Неговата слава щеше да бъде разкрита на всички човешки синове. Това, което бе направил за Своя народ, трябваше да стане известно на цялата земя. “Извикай и възклицавай, сионска жителко, защото Светият Израилев е велик всред тебе.”

Ездра 4:1-3
Второзак. 7:2-4; 14:2
Второзак. 28:64-67
Второзак. 4:29
Ездра 4:4, 5
Даниил 10:13
Агей 1:2
Агей 1:4-6
Агей 1:8-11
Агей 1:7, 8
Агей 1:12
Агей 1:13, 14
Агей 2:4
Изход 29:45, 46
По Исаия 63:10
Ездра 5:2
Агей 2:4
Агей 2:19
Агей 2:23
Ездра 5:5
Ездра 6:7-10
Ездра 6:12
Захария 1:12-16
Захария 1:17
Захария 2:1-5
Исаия 12:6

Глава 47

Исус и ангелът

Напредъкът на храмовия градеж чувствително обезпокои силите на злото. Сатана реши да направи още по-големи усилия, за да отслаби и обезсърчи Божиите люде – като им покаже несъвършенствата на характера. Ако тези, които бяха страдали толкова дълго поради миналите си грехове, можеха отново да бъдат подбудени да пренебрегнат Божиите заповеди, пак биха били поставени под робството на греха.

Тъй като израилтяните бяха избрани, за да запазят познанието за Бога на земята, те постоянно бяха обект на сатанинската враждебност. Дяволът бе решил да ги унищожи. Той не можеше да им навреди, докато бяха послушни, и му се налагаше да използва цялата си сила и лукавство, за да ги подмамва в греха. Запленени от неговите изкушения, те бяха нарушили Божия закон и бяха станали плячка на враговете си.

Въпреки че бяха отведени като пленници във Вавилон, Господ не ги изостави. Изпращаше им пророците Си с изобличения и предупреждения и ги подбуждаше да осъзнаят вината си. Когато се смириха пред Него и се върнаха с истинско покаяние, Той им изпрати вести да ги насърчи,

заявявайки, че ще ги освободи от плена, ще възвърне благосклонността Си към тях и още веднъж ще ги засели в собствената им земя. И сега, когато делото на възстановяване бе започнало и остатък от Израил се бе върнал в Юдея, Сатана реши да осуети Божия план, като се постара да подбуди езическите народи да унищожат евреите.

Но в този кризисен момент Господ ги укрепи "с добри думи, с утешителни думи". Чрез запомнящата се илюстрация за работата на Сатана и делото на Христос Той показа силата на техния Ходатай да побеждава обвинителя на Божия народ.

Във видение пророкът видя "великия свещеник Исуса", облечен "в нацапани дрехи", стоящ пред Господния ангел и молещ Бога да прояви милост към Своя изстрадал народ. Докато той се моли за изпълнение на Божиите обещания, Сатана започва упорито да му се противопоставя. Посочва му израилевите прегрешения като причина, която прави невъзможно възстановяването на Божията благосклонност. Твърди, че израилтяните са негова плячка и изисква да бъдат дадени в ръката му.

Първосвещеникът не може да защити себе си и народа си от сатанинските обвинения. Той не твърди, че Израил е невинен. Изцапаните дрехи, с които е облечен като техен представител, символизируют греховете на людетe. С тях застава пред Ангела, изповядва вината им, но и посочва тяхното покаяние и смирение, и заявява, че разчита на милостта на опрощаващия Изкупител. С вяра се позовава на Божиите обещания.

След това Ангелът - сам Христос, Спасителят на грешниците - смълчава обвинителя на Своя народ: "Господ да те смъмри, Сатано, да! да те смъмри Господ, Който избра Ерусалим. Не е ли този една главня изтръгната из огън?" Израилтяните бяха прекарали дълго време в пещта на страданиято. Поради греховете си те бяха почти погубени от пламъка, запален от Сатана и неговите посредници, но сега Бог протягаше ръка за спасение.

Исусовото застъпничество е прието и следва заповедта: "Съблечете от него нацапаните дрехи", и Ангелът казва на Исус: "Ето, отнех от тебе беззаконието ти и ще те облека в богати одежди... И тъй, туриха хубава митра на главата му и го облякоха с дрехи..." Собствените му грехове и греховете на народа бяха простени. Израил бе облечен с "богати одежди" - вменената Христова правда. Поставената на главата на Исус митра бе същата като носената от свещениците и имаше надписа "Свет Господу". Това показваше, че сега можеше да служи пред Бога в Неговото светилище въпреки предишните си прегрешения.

Ангелът заяви на Исус: "Така казва Господ на Силите: Ако ходиш в пътищата Ми и ако пазиш наредбите Ми, тогава ти пак ще пазиш дома Ми и пак ще пазиш дворовете Ми, и ще ти дам свободен достъп между стоящите тук." Останеше ли послушен, щеше да бъде почитан като съдия или управник над храма и службите му; щеше да ходи сред придружаващите го ангели дори в този живот, а накрая щеше да се присъедини към множеството около Божия трон.

"Слушай сега, велики свещениче Исусе, ти и другарите ти, които седят пред тебе (понеже и те са човеци, поставени за знамение), защото ето, аз ще доведа служителя Си, Отрасъла." В Отрасъла, идещия Избавител, се криеше надеждата на Израил. Именно чрез вяра в идещия Спасител Исус и народът му получиха прощение. Чрез вяра в Христос се възстанови Божията благосклонност към тях. Благодарение на Неговите заслуги те ходеха по пътя Му, пазеха заповедите Му и щяха да станат "човеци за знамение" - избрани от Небето за почит сред земните народи.

Сатана обвини Исус и народа му. По същия начин през вековете обвинява всички, които търсят Божията милост и благоразположение. Той е "клеветникът на нашите братя, който ги клевети денем и нощем пред нашия Бог". Борбата се повтаря за всяка избавена от силата на злото душа, чието име е записано в Агневата книга на живота. Когато човек бъде приет в Божието семейство, това винаги предизвиква решителната съпротива на

неприятеля. Но Този, Който тогава бе надеждата за Израил, негова защита, оправдание и изкупление, е надеждата и за днешната църква.

Сатана обвинява търсещите Господа не защото се обявява срещу техните грехове. Дяволът се радва на дефектите в характера им, защото знае, че власт над тях може да постигне само ако нарушат Божия закон. Атаките му произлизат единствено от враждата му с Христос. Посредством спасителния план Исус разкъсва веригите на Сатана, с които е сковал човечеството, и спасява души от властта му. Цялата омраза и злоба на архибунтовника излиза наяве, когато вижда доказателствата за Христовото превъзходство. С демонска сила и лукавство действа той, за да изтръгне от Божиите ръце хората, приели спасението. Води ги до скептицизъм, подлъгва ги да загубят доверието си в Бога и да се отделият от Неговата любов. Изкушава ги да нарушат закона, а после ги изисква като свои пленници, оспорвайки правото на Христос над тях.

Сатана знае, че всички, които търсят прощение и благодат от Бога, ще ги получат; показва им греховете, за да ги обезвери. Винаги търси повод да се възмушава от хората, стараещи се да бъдат послушни на Бога. Опитва се да опорочи и най-добрите им дела и служене. Стреми се да осигури тяхната присъда чрез неизброими уловки, изключително фини и жестоки.

Със собствена сила хората не могат да се противопоставят на обвиненията на неприятеля. Човекът стои пред Бог в оцапана от греха дреха и изповядва вината си. Но нашият защитник Исус се застъпва за всички, които чрез покаяние и вяра са Му поверили опазването на душите си. Той ходатайства за тях и с мощното доказателство на Голгота побеждава обвинителя им. Съвършеното Му послушание на Божия закон Му е дало всяка власт на небето и земята. Затова изисква от Своя Отец милост и примирение за виновния човек. На обвинителя на людете Си Христос заявява: "Господ да те смъмри, Сатано. Тези са откупени с кръвта Ми, главни изтръгнати от огън"; а на онези, които имат вяра и разчитат на Него, е дадено обещанието: "Ето, отнех от тебе беззаконието ти и ще те облека в богати одежди."

Всички, облекли одеждата на Христовата правда, ще бъдат пред Него избрани, праведни и верни. Сатана няма сила да ги изтръгне от десницата на Спасителя. Христос няма да позволи нито една душа, поискала с покаяние и вяра Божията закрила, да попадне под властта на Сатана. В Словото Му е казано: "... нека се хванат за силата Ми, за да направят мир с Мене; и ще направят мир с Мене." Обещанието, дадено на Исус, се отнася и за всички нас: "Ако ходиш в пътищата Ми и ако пазиш наредбите Ми..., ще ти дам свободен достъп между стоящите тук." Божии ангели ще ходят сред нас дори в този свят и накрая ние ще застанем сред ангелите около Божия трон.

Видението на Захария за Исус и Ангела се отнася с особена сила за духовното преживяване на Божия народ в последните сцени от великия ден на умилюванието. Тогава "църквата на остатъка" ще преживее голямо изпитание и скръб. Онези, които пазят Божиите заповеди и имат вярата Исусова, ще изпитат гнева на змея и на неговото войнство. Сатана смята светските хора за свои поданици. Опитва се да спечели контрол дори над много християни. Но ето, че има една малка група, която се противопоставя на неговата власт. Ако можеше да ги изличи от лицето на земята, триумфът му би бил пълен. Както повлия на езическите народи да унищожат Израил, така в близко бъдеще ще подбуди земните нечисти сили да погубят Божия народ. От хората ще се изисква да се човешки постановления, които са нарушение на Божествения закон.

Верните на Бога ще бъдат заплашвани, обвинявани, поставяни извън закона. Ще бъдат предавани дори от родители и братя, от роднини и приятели; и някои от тях ще бъдат умъртвявани. Единствената им надежда ще бъде Божията милост; единствената им защита – молитвата. Както Исус се молеше пред Ангела, така членовете на "църквата на остатъка" със съкрушено сърце и непоколебима вяра ще се молят за прощение и избавление

чрез Исус, техния Ходатай. Ще осъзнават много добре греховността на своя живот, ще видят слабостите и недостатъците си и това може да ги отчае.

Изкусителят стои до тях да ги обвинява, така както стоеше до Исус. Той им посочва изцапаните дрехи и несвършения характер. Показва им слабостите и глупавите постъпки, греха неблагодарност, липсата на прилика с Христос, което е обезславяло техния Изкупител. Опитва се да им внуши мисълта, че положението им е безнадеждно и петното на тяхната скверност никога няма да бъде премахнато. Надява се да унищожи вярата им, за да се поддадат на изкушенията и да изоставят верността си към Бога.

Сатана много добре знае кои грехове са извършили Божиите люде в резултат на изкушенията му. Обвинява ги, че чрез тях са загубили Божията закрила и сега има право да ги погуби. Твърди, че и те в същата степен като него заслужават да бъдат отделени от Бога. "Това ли са - пита той - хората, които на небето ще заемат моето място и мястото на свързалите се с мене ангели? Те казват, че спазват Божия закон, но дали са опазили заповедите му? Не са ли обичали себе си повече от Бога? Не са ли поставяли собствените си интереси над службата за Господа? Не са ли обичали нещата от този свят? Вижте извършените грехове. Вижте техния егоизъм, злоба, омраза един към друг. Нима Бог ще изпъди мене и ангелите ми от присъствието Си, а ще възнагради виновните в същите грехове? Не можеш да направиш това, Ти, Боже на справедливостта. Справедливостта изисква присъда над тях."

Но макар че Христовите последователи са съгрешавали, те не са се предавали под контрола на сатанинските посредници. Покайвали са се за греховете си и са търсили Господа със смирение и разкаяние. Божественият Ходатай се застъпва за тях. Този, Който е най-силно наскърбен от тяхната неблагодарност и познава греховете и покаянието им, заявява: "Господ да те смърти, Сатано. Дал съм живота Си за тези души. Те са връзани на дланите на ръцете ми. Може да имат недостатъци в характера, може да са се проваляли, но са се покаяли и аз съм им простил и съм ги приел".

Атаките на Сатана са силни, измамите му - фини, но Бог бди за людето Си. Тяхната мъка е голяма, пламъците от пещта сякаш ги поглъщат, но Исус ще ги изплати като злато, пречистено с огън. Светското в нрава им ще бъде премахнато, та да може чрез тях Христовият образ да се разкрива в своето съвършенство.

Понякога изглежда, че Господ е забравил опасностите, в които се намира църквата Му, и причинените ѝ от неприятелите вреди. Но Той никога не забравя. Нищо в този свят не му е толкова скъпо, колкото Неговата църква. Не е волята Му тя да се опорочава от светски обичаи. Не оставя народа Си да бъде победен от сатанинските изкушения. Ще накаже представящите Го по фалшив начин, но ще бъде милостив към всички искрено покаяли се. Ще даде нужната помощ на молещите Го за сила да развият християнски характер.

Във времето преди края Божиите люде ще въздишат и ще плачат за вършените по земята мерзости. Със сълзи на очи ще предупреждават нечестивите за опасността да се потъпква Божия закон. С неизказана мъка ще се смиряват пред Господа с покаяние. Безчестните ще се подиграват на скръбта им и ще се смеят на сериозния им зов. Но мъката и смирението на Божия народ е непогрешимо доказателство, че той си възвръща силата и благородството на погубения чрез греха характер. Когато вярващите се приближават все повече до Христос и погледът им се отправя към Неговата съвършена чистота, могат да видят съвсем ясно голямата греховност на греха. Смирението и кротостта са условията за успех и победа. Венец на слава очаква онези, които се поклонят в подножието на кръста.

Молещи се, Божиите верни, сякаш се сливат с Него. Сами не знаят колко сигурно са защитени. Подтиквани от Сатана, владетелите в този свят се опитват да ги унищожат, но ако очите на Божиите чада можеха да се отворят, както се отвориха очите на Елисеевия слуга край Дотан, щяха да видят Божи ангели около себе си, задържащи силите на тъмнината.

Когато Божият човек смири душата си пред Бога, молейки за чистота на сърцето, тогава се издава заповедта: "Съблечете от него нацапаните дрехи", и се изричат насърчителните думи: "Ето, отнех от тебе беззаконието ти и ще те облека в богати одежди." Чистата одежда на Христовата правда се поставя върху изпитваните и изкушаваните Божии чада. Презреният остатък се облича в славни одежди, които повече няма да бъдат омърсени от покварата на света. Имената им остават в Агневата книга на живота, записани сред имената на верните от всички векове. Те са устояли на примките на измамника; не са се уплашили от рева на змея и не са се отклонили от верността си към Бога. Сега те завинаги са предпазени от капаните на изкушителя. Греховете им се прехвърлят върху причинителя на греха. Върху главите им се поставя митра.

Докато Сатана представя обвиненията си, святи невидими ангели минават напред-назад и поставят на верните печата на живия Бог. Това са хората, които стоят на Сион заедно с Агнето и името на Отца е написано на челата им. Те пеят нова песен пред трона - песен, която никой човек не може да научи освен сто четиридесет и четирите хиляди, изкупени от земята. "Те са, които следват Агнето където и да отива; те са били изкупени измежду човеците за първи плодове на Бога и на Агнето. И в устата им не се намери лъжа; те са непорочни."

Това се стига до цялостното изпълнение на думите на Ангела: "Слушай сега, велики свещениче Исусе, ти и другарите ти, които седят пред тебе (понеже и те са човеци, поставени за знамение), защото ето, аз ще доведа служителя Си, Отрасъла." Христос се разкрива като Изкупител и Избавител на Своя народ. Сега наистина те са "човеци за знамение". Сълзите и униженията от тяхното странстване отстъпват пред радостта и славата в присъствието на Бога и на Агнето. "В същия ден издънката Господня ще бъде красива и славна и плодът на земята изряден и приличен за избавените измежду Израила. И останалите в Сион и оцелелите в Ерусалим ще се нарекат свети. Всички, които са записани в Ерусалим за живот."

Захария 1:13

Става дума за Исус Йоседековия син - б.р.

Захария 3:1, 3

Захария 3:2

Захария 3:4, 5

Изход 28:36

Захария 3:7

Захария 3:8

Откровение 12:10

Захария 3:4

Исаия 27:5 - ЦП

Захария 3:7

Виж Лука 21:16

Захария 3:4

Откр. 14:4, 5

Захария 3:8

Исаия 4:2, 3

Глава 48

"Не чрез сила, нито чрез мощ..."

Веднага след видението на Захария за Исус и ангела пророкът получи вест за работата на Зоровавел. "И ангелът, който говореше с мене, се върна и ме събуди, както човек, който се събужда от съня си. И рече ми: Що виждаш? И рекох: Погледнах и ето светилник цял от злато с чаша отгоре

му, със седемте светила на него и със седем цеви на седемте светилника, които са върху му; и край него две маслинени дървета, едно отдясно на чашата и едно отляво ѝ.

И проговорих, та рекох на ангела, който говореше с мене, като казах: Какви са тия, господарю мой?... Тогава, отговаряйки, говори ми, като каза: Ето Господнето слово към Зоровавела, което казва: Не чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Духа Ми, казва Господ на Силите...

... Тогава, отговаряйки му, рекох: Какви са тия две маслинени дървета отдясно на светилника и отляво? И втори път отговорих, като му казах: Какви са тия две маслинени клончета, които през двете златни цеви изпразват из себе си маслото като злато?... Тогава каза: Те са двамата помазани, които стоят пред Господаря на целия свят."

В това видение се показва как стоящите пред Бога две маслинени дървета изливат през златни тръбички златно масло от себе си в чашата на светилника. От тях се пълнят светилниците в светилището, за да светят непрекъснато с ярка светлина. Така чрез помазаните, които се намират в Господнето присъствие, се предава на Божиите люде пълнотата от Божията светлина, любов и сила, за да могат и те да дадат на други светлина, радост и бодрост. Обогадените по този начин обогатяват и други с богатствата на Божията любов.

При възстановяването на Господния дом Зоровавел бе работил въпреки многобройните трудности. Още от самото начало противници "отслабваха ръцете на юдовите люде и им пречеа в граденето", после "побързаха да възлязат в Ерусалим при юдеите, та ги спряха насила". Но Господ се бе намесил в защита на строителите и сега чрез пророка Си каза на Зоровавел: "Що си ти, планино велика? Пред Зоровавела - поле! Той ще изнесе връхния камък с възкликание - благодат! Благодат нему!"

През цялата история на Божия народ големите планини от трудности, очевидно непреодолими, са безпокояли онези, които са се опитвали да осъществяват Божия план. Господ допуска такива пречки, за да изпита вярата. Времето, когато сме притеснени отвсякъде, е една възможност повече от друг път да се уповаваме на Бога и на силата на Неговия Дух. Проявата на жива вяра означава увеличаване на духовната сила и развиване на непоклатимо доверие. По този начин душата става победител. Пречките, които Сатана поставя в пътя на христианина, ще изчезнат пред молитвата с вяра, защото небесните сили ще дойдат на помощ. "И нищо няма да ви бъде невъзможно."

Обикновено светът започва някое начинание с помпозност и хвалби. Божият начин е скромното начало да стане славен триумф на истината и правдата. Понякога Бог обучава служителите Си, като допуска разочарования и очевидни неуспехи. Целта Му е да се научат да се справят с трудностите.

Често хората са изкушавани да изпадат в колебание пред обърканите ситуации и пречките, но ако упованието им остане непоклатимо до края, Бог ще проправи път. Успехът ще дойде, докато се борят с трудностите. Пред неустрашимия дух и твърдата вяра на Зоровавел големите планини от трудности щяха да станат като равнини. Човекът, чиито ръце са положили основата на дома, "неговите ръце тоже ще го изкарат". "Той ще изнесе връхния камък с възкликание - благодат!"

Човешка сила и мощ не са основали Божията църква, нито пък могат да я унищожат. Не на канарата на човешката сила, а на Христос Исус, Канарата на вековете, е основана църквата "и портите на ада няма да ѝ надделеят". Божието присъствие дава стабилност на Неговото дело. Божието слово към нас е: "Не се уповавайте на князе, нито на човешки син"... "В безмълвие и увереност ще бъде силата ви." Божието славно дело, основано на вечните принципи на правдата, никога няма да се провали. То ще върви от сила към сила "не чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Духа Ми, казва Господ на Силите".

Буквално бе изпълнено обещанието "ръцете на Зоровавела положиха основата на тоя дом; неговите ръце тоже ще го изкарат". "И юдейските

старейшини градяха успешно, насърчавани чрез пророкуването на пророк Агея и на Захария, Идовия син. Те градиха и свършиха според заповедта на израилевия Бог и според указа на персийския цар Кир и Дарий, и Артаксеркс. Така тоя дом се свърши на третия ден от месец Адар, в шестата година от царуването на цар Дария.”

Малко след това бе извършена церемонията по посвещаването на възстановения храм. ”И израилтяните, свещениците, левитите и останалите от завърналите се от плена пазиха с веселие посвещението на тоя Божи дом... И завърналите се от плена направиха пасхата на четиридесетия ден от първия месец.”

Вторият храм не можеше да се сравни по великолепиe с предишния, нито пък бе осветен от видимите знаци на Божието присъствие, отличаващи първия храм. По време на посвещението нямаше изява на свръхестествена сила. Не бе видян облак от слава да изпълни новопостроеното светилище. Не падна огън от небето да изгори жертвата върху олтара. Шекината вече не бе сред херувимите в Светая Светих. Ковчегът на завета, омилостивилицето и плочите на свидетелството вече не бяха там. Никакъв знак от небето не извести на молещия се свещеник волята на Йехова.

И все пак това бе храмът, за който Господ бе заявил чрез пророк Агей: ”Последната слава на тоя дом ще бъде по-голяма от предишната...” ”Ще разтърся всичките народи и отбраните неща на всичките народи ще дойдат; и аз ще изпълня тоя дом със слава, казва Господ на силите.” Векове наред учени мъже се опитваха да обяснят как е било изпълнено даденото от Бога обещание на Агей. И въпреки това, когато дойде Исус от Назарет, Желаният от всичките народи, Който с присъствието Си освети храма, мнозина отказаха да видят в събитието някакъв особен знак. Гордостта и неверието бяха замъглили умовете им за истинското значение на пророческите думи.

Вторият храм бе почетен не с облак от славата на Йехова, а с присъствието на Този, в Когото обитаваше ”телесно всичката пълнота на Божеството” – сам Бог, ”явен в плът”. Вторият храм надмина славата на първия единствено с това, че бе почетен от личното присъствие на Христос по време на земната Му служба. ”Желанието на всички народи” наистина бе дошло в Божия храм, когато Човекът от Назарет учеше и изцеляваше в святите му дворове.

Захария 4:1-6, 11-14

Ездра 4:4, 23

Захария 4:7

Матей 17:20

Захария 4:9, 7

Матей 16:18

Пс. 146:3

Исая 30:15

Захария 4:6

Захария 4:9

Ездра 6:14, 15

Ездра 6:16, 19

В английския превод на Библията King James Version се казва: ”... и желанието на всичките народи ще дойде.” Преводът New International Version гласи: ”... и желаният от всичките народи ще дойде.” От цитирания български превод на Библията не става ясно, че пророчеството се отнася за идването на Месия – б.пр.

Агей 2:9, 7

Кол. 2:9; 1Тимотей 3:16

В дните на царица Естир

Поради милостта на Кир около петдесет хиляди от пленниците се възползваха от декрета, разрешаващ им да се завърнат в родината. Те обаче бяха само малък остатък в сравнение със стотиците хиляди, разпръснати из провинциите на Мидо-Персия. Повечето израилтяни бяха предпочели да останат в земята на робството, за да не претърпяват трудностите по пътуването и по възстановяването на изоставените градове и домове.

Изминаха около двадесет години, когато тогавашният владетел Дарий Хистасп издаде втори указ, благоприятен като първия. Така в милостта Си Бог даде на евреите в мидо-Персия още една възможност да се завърнат в земята на бащите си. Господ предвидя трудните времена, които щяха да дойдат при царуването на Ксеркс - Асуир според книгата "Естир" - и не само промени сърцата на властниците, но и вдъхнови Захария да призове изгнаниците да се завърнат.

"О, о, бягайте от северната земя" - бе вестта, дадена на разпръснатите израилеви племена, установили се в различни страни далеч от предишните си домове. "... ще ви разширя към четирите небесни ветрища, казва Господ. О! Отърви се, сионова дъщерьо, която живееш с вавилонската дъщеря. Защото така казва Господ на Силите: След възстановяването на славата Той ме изпрати при народите, които ви ограбиха; понеже, който докача вас, докача зеницата на окото Му. Защото ето, аз ще помахам с ръката си върху тях и те ще станат корист на ония, които са им работили: и ще познаете, че Господ на силите ме е изпратил."

Неизменната господня цел бе Божият народ да бъде радост за света и да прославя името Му. През дългите години на плен Той им бе дал много възможности да възстановят верността си към Него. Някои бяха решили да слушат и да се учат - те се бяха спасили по време на големите бедствия. Много от тях станаха част от завърналия се остатък. Бяха оприличени от боговдъхновеното слово на клон "от върха на високия кедър", който трябва да бъде посаден "на планина висока и отлична, на високата израилева планина".

Те бяха тези, "на които Бог подбуди духа", завърнали се след декрета на Кир. Но Бог не престана да призовава хората, доброволно останали в земята на робството. Откриваше им различни възможности, та и те да се приберат. Но повечето от евреите, които не откликнаха на указа на Кир, не се поддадоха на ново влияние и не се вслушаха в поканата и дори когато Захария ги предупреди да бягат от Вавилон без повече да се бавят.

Междувременно условията в Мидо-Персия бързо се промениха. Дарий Хистасп, при чието управление бе оказана особена милост на евреите, бе наследен от Ксеркс Велики. При неговото царуване останалите, които не се бяха вслушвали в призива да бягат, щяха да попаднат в ужасна криза. Не се бяха възползвали от дадената им от Бога възможност и сега щяха да се изправят лице срещу лице със смъртта.

Чрез агагеца Аман - безскрупулен човек на висок пост в Мидо-Персия - Сатана се опита да осуети Божия план. Аман силно мразеше евреина Мардохей. Той не му бе направил нищо лошо, а просто бе отказал да му се покланя като на бог. Тъй като не се задоволяваше само с унищожаването на Мардохей, "Аман искаше да изстреби Мардохеевите люде, сиреч всичките юдеи, които бяха в цялото царство на Асуира".

Заблуден от лъжливите му думи, Ксеркс бе подбуден да издаде указ за избиване на всички евреи, "пръснати и разсеяни между племената по всичките области" на Мидоперсийското царство. Определен бе ден, в който евреите трябваше да бъдат убити, а имуществото им - конфискувано. Царят едва ли осъзнаваше последиците от изпълнението на неговия указ. Сам

Сатана, скритият подстрекател на плана, се опитваше да премахне от земята пазителите на познанието за истинския Бог.

“И във всяка област, гдето стигна тая заповед и указът на царя, стана между юдеите голямо тъгуване, пост, плач и ридание.” Указите на мидяните и персите не можеха да се отменят. Очевидно бе, че няма никаква надежда, всички израилтяните бяха обречени на изстребление.

Но планът на неприятеля бе осуетен от Сила, Която царува сред човешките чада. По Божие провидение богобоязливата еврейка Естир бе станала царица в Мидоперсийското царство. Мардохей бе неин близък роднина. В безнадеждното си положение те решиха да се обърнат към Ксеркс от името на своя народ. Естир трябваше да се опита да влезе при царя като застъпник. “А кой знае – каза Мардохей – дали не си дошла ти на царството за такова време, каквото е това?”

Кризата, пред която Естир се бе изправила, изискваше бързи и решителни действия, но както тя, така и Мардохей разбираха, че ако Бог не действа мощно в тяхна подкрепа, собствените им усилия биха били напразни. И така, Естир отдели време за близко общуване с Бога, източника на нейната сила. “Иди – нареди тя на Мардохей, – събери всичките юдеи, които се намират в Суса, и постете за мене, не яжте и не пийте три дни, нощем и денем; и аз и момичетата ми ще постим подобно; тогава ще вляза при царя, което не е според закона, и ако погина, нека погина.”

Събитията се развиха бързо. Появяването на Естир пред царя, оказаната ѝ благосклонност, угощението на царя и царицата с Аман като единствен гост, неспокойният сън на царя, публичната почит, оказана на Мардохей и унижението и падането на Аман след разкриване на нечестивия му заговор – всички тези подробности са позната история. Бог подежда чудно в полза на покаялия се народ. Издаденият нов указ, разрешаващ на евреите да се бият за живота си, бързо бе разнесен по всички краища на царството от куриери на коне, които “излязоха бърже, тикани от царската заповед”. “И във всяка област и във всеки град, гдето стигна царската заповед и указ, юдеите имаха радост и веселие, пируване и добър ден. И мнозина от людете на земята станаха юдеи, защото страх от юдеите ги обзе.”

В определения ден за унищожението им “юдеите се събраха в градовете си по всичките области на цар Асуира, за да турят ръка на ония, които биха искали злото им; и никой не можа да им противостои, защото страх от тях обзе всичките племена”. Превъзходни по сила ангели бяха упълномощени от Бога да пазят людете Му, докато “стояха за живота си”.

На Мардохей бе даден почтеният пост, заеман преди от Аман. Той “стана втори подир цар Асуира, велик между юдеите и благоугоден на многото си братя”. Стремеше се да работи за благото на Израил. Така Бог още веднъж даде на избрания Си народ благоразположението на мидоперсийския двор, като по този начин направи възможно осъществяването на плана Си да ги възстанови в собствената им земя. Но едва няколко години по-късно, в седмата година от царуването на Артаксеркс I, наследник на Ксеркс Велики, значителен брой от евреите се завърнаха в Ерусалим, водени от Ездра.

Голямата опасност за Божия народ в дните на Естир не беше нещо характерно само за онази епоха. Авторът на “Откровение”, гледайки през вековете към края на човешката история, заяви: “... змеят се разяри против жената, та отиде да воюва против останалите от нейното потомство, които пазят Божиите заповеди и държат свидетелството за Исуса.” Същият дух, водил хора през миналите векове да преследват истинската църква, в бъдеще ще ги води да действат по същия начин срещу отстояващите верността си към Бога. Дори в наше време се правят приготовления за последния голям конфликт.

Указът срещу Божия народ на “остатъка” ще бъде подобен на издадения от Асуир срещу евреите. Днес враговете на истинската църква

виждат в малката група, спазваща съботната заповед, един Мардохей, застанал край портата. Почитта на Божия народ към Неговия закон е постоянен упрек към хората, отхвърлили страха от Бога и потъпкващи Господнята събота.

Сатана ще подстрекава сили срещу малцинството, отказващо да приеме общоприети обичаи и традиции. Хора на висок пост и с добра репутация ще се съюзят с беззаконните и безбожните срещу Божиите люде. В желанието им да ги опозорят ще бъдат използвани богатство, таланти, образование. Управници, духовници и църковни членове ще правят заговори срещу тях. Устно и писмено, с хвалби, заплахи и подигравки ще се опитват да сломят вярата им. Човешките страсти ще бъдат разбудени с лъжливи твърдения и гневни призови. В стремежа си да обвинят поддръжниците на библейската събота няма да могат да използват израза "така говори Словото" и за да компенсират тази празнина, ще прибегнат до репресивни укази. За да си осигурят популярност и покровителство, законотворците ще се поддадат на искането за неделни закони. Но богобоязливите не могат да приемат институция, нарушаваща заповед от декалога. На това бойно поле ще бъде проведена последната голяма битка във войната между истината и заблудата. За изхода не сме оставени в неизвестност. Днес, както и в дните на Естир и Мардохей, Господ ще защити Своята истина и Своя народ.

Захария 2:6-9
Езекиил 17:22, 23
Ездра 1:5
Естир 3:6
Естир 4:3
Естир 4:14
Естир 4:16
Естир 8:14, 17
Естир 9:2, 16
Естир 10:3
Откр. 12:17

Глава 50

Ездра - свещеник и книжник

Около седемдесет години след завръщането на първата група пленници, водени от Зоровавел и Исус, тронът на Мидо-Персия зае Артаксеркс Лонгиман. Поредица от забележителни събития свързват името на този цар със свещената история. По време на неговото управление живяха и работиха Ездра и Неемия. Той е царят, който през 457 г. пр. Хр. издаде третия и последен указ за възстановяване на Ерусалим. По негово време се завърнаха група евреи, водени от Ездра; Неемия и другарите му завършиха стената около Ерусалим; храмовете служби бяха реорганизирани и започна голяма религиозна реформация под ръководството на Ездра и Неемия. През дългото си царуване царят често проявяваше благосклонност към Божия народ. В своите доверени и обичани еврейски приятели Ездра и Неемия той виждаше хора, определени от Бога и издигнати за особено дело.

Преживяването на Ездра по време на пребиваването му сред останалите евреи във Вавилон бе толкова необикновено, че привлече благосклонното внимание на цар Артаксеркс. С него той разговаряше свободно за силата на небесния Бог и за Божия план да възстанови евреите в Ерусалим.

Потомък на Аарон, Ездра бе получил свещеническо образование. В допълнение на това се бе запознал с писанията на магове, астролози и мъдреци от мидоперсийското царство, но не бе останал доволен от духовното си състояние. Копнееше да бъде в пълна хармония с Бога и да

има мъдростта да извършва Божията воля. И така, "Ездра бе утвърдил сърцето си да изучава Господния закон и да го изпълнява". Това го подбуди да се заеме усърдно с изучаване историята на Божия народ, записана в писанията на пророци и царе. Изследва историческите и поетичните текстове от Писанията, за да узнае защо Господ бе допуснал Ерусалим да бъде разрушен и народът Му – отведен в езическа страна.

Ездра обърна особено внимание на израилевата история от времето, когато Аврам получи обещанието. Той изучи наставленията, дадени на планината Синай и през дългия период на бродене в пустинята. Сърцето му трептеше, когато откриваше нови и нови неща за Божието отношение към народа Му и когато осъзнаваше светостта на закона от Синай. Ездра бе развълнуван. Преживя ново и цялостно обръщане и реши да изучи святата история, за да може да използва познанието като благословение и светлина за народа.

Постара се да се подготви добре за делото, което вървеше, че му предстои. Потърси Бога с цяло сърце, за да стане мъдър учител на Израил. Когато се научи да подчинява разума си на Божията воля, в живота му се осъществиха принципите на истинското осветление, оказали влияние след години не само върху младежите, потърсили наставленията му, но и върху всички, които общуваха с него.

Бог избра Ездра да бъде проводник на доброто за Израил и да възвърне на свещеничеството славата, от която бе лишено по време на плена. Той се разви като човек с необикновена ученост и стана "книжник, вещь в Мойсеевия закон". Тези качества го направиха една от най-издигнатите личности в мидоперсийското царство.

Стана говорител на Бога и започна да обучава хората близо до него на законите, управляващи Небето. През останалите години от живота си, независимо дали бе в царския двор на Мидо-Персия, или в Ерусалим, работеше преди всичко като учител. Колкото по-добре предаваше на другите научените от него принципи, толкова повече се увеличаваше способността му да работи. Стана човек, известен със своята добродетелност и усърдие. Пред света бе Господният свидетел за силата на библейската истина, която облагородява ежедневиия живот.

Усилията на Ездра да съживи интереса към изучаване на Писанието останаха увековечени чрез упорития дългогодишен труд по запазване и умножаване на святите книги. Той събра всички копия от закона, които можа да намери, и се постара да ги препише и разпространи. Чистото Слово, размножено и стигнало в ръцете на много хора, даде познания с неограничена стойност.

Вярата му, че Бог ще извърши велико дело за народа Си, го подбуди да разкаже на Артаксеркс за желанието си да се върне в Ерусалим, за да съживи интереса към изучаване на Божието слово и да помогне на братята си във възстановяването на святия град. Разказът за пълното му упование в израилевия Бог, Който може да пази и да се грижи за народа Си, направи силно впечатление на царя. Той добре разбираше, че израилтяните се връщаха в Ерусалим, за да служат на Йехова. И все пак доверието му в почтеността на Ездра бе толкова голямо, че прояви към тях забележителна благосклонност, като даде в отговор на молбата богати дарове за храмовата служба. Царят направи Ездра специален представител на мидоперсийското царство и му повери широки пълномощия, за да осъществи той стаеното в сърцето си намерение.

Указът на Артаксеркс Лонгиман за възстановяване и построяване на Ерусалим – третият подред след завършване на седемдесетгодишното пленничество – е забележителен с няколко неща: царските изявления за небесния Бог, признаването на заслугите на Ездра и щедростта, проявена към остатъка от Божия народ. Артаксеркс нарече Ездра "свещеник... книжника, книжника вещь в думите на Господните заповеди и в повеленията Му към Израиля...", книжника вещь в закона на небесния Бог". Царят и съветниците му дадоха щедро дарение "на израилевия Бог, Чието обиталище е в Ерусалим", а освен това Артаксеркс се погрижи да бъдат поети

повечето разходи, като нареди да бъдат платени "от царската съкровищница".

Ти си "изпратен от царя и от седмината му съветници - заяви Артаксеркс пред Ездра - да изпиташ за Юда и Ерусалим според закона на твоя Бог, който е в ръката ти". След това продължи с думите: "Каквото и да е заповядано от небесния Бог, нека се направи точно за дома на небесния Бог, да не би да дойде гняв върху царството на царя и на синовете му."

Давайки разрешение на израилтяните да се завърнат, Артаксеркс се погрижи да бъдат възстановени привилегиите на свещениците и древните ритуали. "При това ви известяваме относно свещениците, левитите, певците, вратарите, нетинимите и слугите на тоя Божи дом, че на никого от тях не ще бъде законно да се наложи данък, мито или пътна повинност." Погрижи се също така и за назначаването на граждански управители, които да ръководят народа справедливо и в съгласие с еврейските закони. "И ти, Ездра, според мъдростта, която имаш от твоя Бог - нареди той, - постави управници и съдии, които да съдят всичките люде, намиращи се отвъд реката, и те всички да са такива, които знаят законите на твоя Бог; и поучавайте всеки, който не ги знае. И против всеки, който не пази законите на твоя Бог и царския закон, нека се изпълнява незабавно против него присъдата, било за смърт, за заточение, за конфискуване на имот или за затвор."

Така, "понеже добрата ръка на неговия Бог беше над него", Ездра бе убедил царя да направи всичко необходимо за доброволното завръщане в Ерусалим на целия израилев народ и на свещениците и левитите. На изгнаниците още веднъж бе дадена възможност да се приберат в земята си, с която бяха свързани обещанията за израилевия дом. Указът силно зарадва хората, изучаващи заедно с Ездра Божия план за народа му. "Благословен да бъде Господ, Бог на нашите бащи - възкликна Ездра, - Който е турил такава мисъл в сърцето на царя, да прослави дома на Господа, който е в Ерусалим, и е направил да намеря милост пред царя и съветниците му и пред всичките силни първенци на царя!"

В издаването на указа се бе проявила Божията сила. Някои разбраха това и с радост се възползваха от привилегиата да си тръгнат при толкова благоприятни обстоятелства. На определеното място и в определеното време желаещите да се върнат в Ерусалим се събраха за дълго пътуване. "Тия събрах при реката, която тече към Ава - казва Ездра, - и там се разположихме в стан три дни."

Ездра бе очаквал много хора да се завърнат в Ерусалим, но броят на откликналите на призива бе отчайващо малък. Мнозина, сдобили се с къщи и земя, нямаха желание да пожертват притежанията си. Обичаха лесния живот и удобствата и бяха доволни, че могат да останат. Примерът им се оказа пречка за други, които иначе биха избрали да се присъединят към тръгналите напред с вяра.

Когато Ездра погледна към събралата се група, бе удивен, че синовете на Левий отсъстват. Къде бяха членовете на племето, отделено за свята служба в храма? На призива: "Кой е на Божия страна?", левитите би трябвало да се отзоват първи. По време на плена, а и след това, те имаха много привилегии. Имаха пълната свобода да се грижат за духовните нужди на своите братя в изгнание. Бяха построени синагоги, в които свещениците провеждаха богослужения и поучаваха народа. Бе разрешено спазването на съботата и изпълнението на святите ритуали на еврейската вяра.

Но с течение на времето, след края на робството, условията се промениха и върху плещите на израилевите водачи паднаха много нови отговорности. Храмът в Ерусалим бе построен и осветен. Възникна нужда от повече свещеници за изпълнение на храмовите служби и от Божии люде, които да учат народа. Освен това имаше опасност да бъде ограничена религиозната свобода на останалите евреи във Вавилон. Чрез пророк Захария, както и чрез наскоро преживяното през смутния период по времето на Естир и Мардохей, евреите в Мидо-Персия бяха ясно предупредени да се

завърнат в собствената си земя. Бе дошло време, когато за тях ставаше опасно да живеят сред езичници. Предвид променените условия свещениците във Вавилон би трябвало да видят в новия указ особен призив към тях за завръщане в Ерусалим.

Царят и управниците му бяха направили много повече от необходимото, за да открият пътя за завръщането. Те бяха дали изобилни средства, но къде бяха хората? Левиите синове се провалиха във време, когато със своето решение да придружат братята си биха подбудили мнозина да ги последват. Необичайното им безразличие бе тъжен пример за отношението на израилтяните във Вавилон към Божия план за избрания народ.

Ездра още веднъж призова левитите, изпращайки им бърза покана да се присъединят към неговата група. За да подчертае важноста от незабавни действия, им изпрати писмена молба от "по-видни човеци".

Докато пътниците се бавеха около Ездра, доверените вестители тръгнаха с молбата "да ни изпратят служители за дома на нашия Бог". Апелът бе чут и някои от колебаещите се взеха окончателно решение за връщане. Общо около четиридесет свещеници и двеста и двадесет нетиними - хора, на които Ездра можеше да разчита като мъдри служители и добри учители и помощници - бяха доведени в стана.

Сега всички бяха готови да тръгнат. Предстоеше им пътуване, което можеше да се проточи няколко месеца. Мъжете бяха взели със себе си жените и децата си, а също и голямо съкровище за храма и неговите служби. Ездра съзнаваше, че врагове ги причакват по пътя, готови да ограбят и убият него и спътниците му. Въпреки това не поиска от царя въоръжен отряд за охрана. "Защото ме беше срам да поискам от царя войници и конници, за да ни помогнат против неприятели по пътя; понеже бяхме говорили на царя, казвайки: Ръката на нашия Бог е за добро над всички, които Го търсят, а силата Му и гневът Му са против всички, които Го оставят."

Така Ездра и другарите му имаха случай да възвеличат Божието име пред езичниците. Вратата в силата на живия Бог би укрепнала, ако самите израилтяни биха показали твърдо упование в своя Божествен Водач. Затова решиха да Му се доверят напълно. Не пожелаха да се молят за военна закрила и така да дадат на езичниците повод да припишат на човешка сила славата, принадлежаща единствено на Бога. Не можеха да си позволят да предизвикат съмнение в умовете на приятелите си езичници относно искреността на своите думи, че като Божи народ разчитат само на Бога. Искяха да придобият сила не чрез богатството и властта на идолопоклонници, а чрез Божията милост. Щяха да бъдат защитени само ако не забравяха Господния закон и се стремяха да го спазват.

Това познание за условията, при които биха продължили да се радват на благославящата Божия десница, придаваше нещо повече от обикновена тържественост на службата на посвещение, проведена от Ездра и другите верни души малко преди отпътуването. "Тогава прогласих пост там при реката Аава - пише Ездра по този повод, - за да се смирим пред нашия Бог и да просим от Него добър път за нас, за чадата ни и за всичкия ни имот... Постихме, прочее, и молихме се на нашия Бог за това и Той ни послуша."

Божие благословение обаче не направи излишни проявите на благоразумие и предварителното планиране. Като специална мярка за опазване на съкровището Ездра отдели "дванадесет от главните свещеници" - хора, чиято върност и почтеност бяха доказани - и им претегли "среброто, златото и вещите, които царят, съветниците му и първенците му, и целият Израил, който се намираше там, бяха дали в принос". На тези мъже тържествено бе заръчано да действат като бдителни настойници на повереното им съкровище. "Вие сте свети Господу - заяви Ездра - и вещите са свети; защото среброто и златото са доброволен принос на Господа Бога на бащите ви; внимавайте, прочее, и пазете ги докле ги претеглите пред

по-първите от свещениците и левитите и началниците на израилевите бащини домове в Ерусалим, в стаите на Господния дом.”

Грижите на Ездра за пренасянето и сигурността на Господнето съкровище ни дават урок, заслужаващ задълбочено изследване. Бяха избрани само хората с доказана вяръност. Бяха им дадени ясни указания за поверените им отговорности. Назначаването на верни служители като пазители на Божието имущество бе израз, че Ездра осъзнава необходимостта от ред и организация в Божието дело.

В дните, когато се бавеха около реката, бе направено всичко необходимо за дългото пътуване. “Тогава на дванадесетия ден от първия месец – пише Ездра – станахме от реката Аава, за да отидем в Ерусалим; и ръката на нашия Бог бе над нас за добро, та ни избави от неприятелска ръка и от причакващи по пътя.” Пътуването продължи около четири месеца. Движеха се бавно, защото хората, придружаващи Ездра, бяха много – общо няколко хиляди души заедно с жените и децата. Всички бяха запазени. Враговете им бяха възпрени да извършат злини. Пътуването бе благополучно и на първия ден от петия месец в седмата година от царуването на Артаксеркс стигнаха Ерусалим.

Ездра 7:10
Ездра 7:6
Ездра 7:11, 12, 15, 20
Ездра 7:14, 23
Ездра 7:24, 25, 26
Ездра 7:9, 13
Ездра 7:27, 28
Ездра 8:15
Ездра 7:28; 8:16
Ездра 8:17
Ездра 8:22
Ездра 8:21, 23
Ездра 8:24, 25, 28, 29
Ездра 8:31

Глава 51

Духовно съживление

Ездра пристигна в Ерусалим съвсем навреме. Там имаше голяма нужда от присъствието му. Идването му окуражи и обнадежди сърцата на мнозината, дълго работили при трудни условия. Бе постигнато много след завръщането на първата група пленници, ръководени от Зоровавел и Исус преди повече от седемдесет години. Храмът бе завършен и градските стени – частично възстановени. Въпреки това оставаше още немалко работа.

Сред завърналите се от по-напред в Ерусалим имаше мнозина, останали верни на Бога през целия си живот, но много от децата и внуците им бяха забравили за светостта на Божия закон. Дори някои от хората на отговорни постове живееха в открит грях. Тяхното поведение до голяма степен парализираше усилията на други за напредъка на Божието дело. Явните нарушения на закона толкова дълго бяха останали непорицани, че благословието на Небето не можеше повече да почива върху народа.

По Божие провидение завърналите се с Ездра бяха отделяли време за търсене на Господа. Пътуването от Вавилон без защитата на човешка сила ги бе насърчило духовно. Вярата на мнозина бе укрепнала и сега, в общуването с унилите и безразлични ерусалимски жители, влиянието им стана важна предпоставка за започналата скоро след това реформа.

На четвъртия ден след пристигането съкровищата от сребро и злато заедно със съдовете за службата в светилището бяха предадени в ръцете на

храмовите служители в присъствието на свидетели, които ги приеха с изключителна точност. Всеки предмет бе разгледан "и цялото тегло се записа в същото време".

Завърналите се с Ездра пленници "принесоха всеизгаряния на Израилевия Бог" като принос за грях и в знак на благодарността им за закрилата на святите ангели по време на пътуването. "И предадоха царските поръчки на царските сатрапи и на областните управители отсам реката; и те помагаха на людете и на Божия дом."

Много скоро след това няколко израилеви първенци дойдоха при Ездра със сериозно оплакване. Някои от "израилевите люде и свещениците и левитите" до такава степен бяха пренебрегнали святите заповеди на Йехова, че бяха започнали да си взимат жени от околните народи. "Защото са вземали от дъщерите им за себе си и за синовете си - бе казано на Ездра, - тъй че светият род се е смесил с людете на тия земи; дори ръката на първенците и на по-видните лица е била първа в това престъпление."

Изучавайки причините за вавилонския плен, Ездра бе научил, че отстъплението на израилтяните е произлязло до голяма степен от смесването им с езическите народи. Той бе разбрал, че ако се бяха подчинили на Божията заповед да стоят отделени от съседните народи, биха им се спестили много тъжни и унизителни преживявания. Сърцето му се развълнува, когато научи, че въпреки уроците от миналото видни мъже са се осмелили да престъпят законите, дадени като защитна стена срещу отстъпничеството. Помисли си колко добър е Бог, като отново дава на людете Си място в родната им страна. Обзе го справедливо негодувание и мъка поради тяхната неблагодарност. "И като чух това нещо - казва той, - раздрах дрехата си и мантията си, скубах космите от главата си и от брадата си и седях смутен."

Тогаваше се събраха при мене всички, които трепереваха от думите на израилевия Бог поради престъплението на ония, които са били в плена; и седях смутен до вечерната жертва."

По време на вечерната жертва Ездра стана и още веднъж раздра дрехата и мантията си, падна на колене и в молитва разтовари душата си пред Небето. Вдигна ръце към Господа и възкликна: "Боже мой, срамувам се и червя се да подигна лицето си към Тебе, Боже мой, защото нашите беззакония превишиха главите ни и престъпленията ни пораснаха до небесата."

От дните на бащите си до днес ние сме били много виновни; и поради беззаконията си ние, царете ни и свещениците ни бяха предадени в ръката на другоземните царе под нож, в плен, на разграбване и на посрамяване на лицата ни, както е днес. И сега за твърде малко време Господ нашият Бог показва милост към нас, за да се опази между нас остатък и за да бъдем закрепени в Неговото свято място, за да може нашият Бог да просвещава очите ни и да ни даде малко отдих в робството ни. Защото сме роби; но и в робството ни нашият Бог не ни е оставил, а е благоволил да намерим милост пред персийските царе, та да ни съживи, за да издигнем дома на нашия Бог и да поправим развалините му и да ни даде ограда в Юда и в Ерусалим."

Но сега, Боже наш, какво да кажем след това? Защото оставихме заповедите, които си дал чрез слугите Си пророците... А след всичко, което е дошло върху нас поради нашите лоши дела и поради голямото наше престъпление, тъй като Ти, Боже наш, си се въздържал да не ни накажеш според беззаконията ни, а си ни дал такова избавление, трябва ли ние да нарушим пак Твоите заповеди и да се сродяваме с людете, предадени на тия мерзости? Ти не би ли се разгневил на нас докле ни довършиш, та да не остане никакъв остатък и никой оцелял? Господи Боже Израилев, праведен си, защото ние сме остатък оцелели, както сме днес; ето, пред Тебе сме с престъплението си! Защото поради него не можем да се изправим пред Тебе."

Мъката на Ездра и на съработниците му, породена от промъкналите се коварно в сърцевината на Господнето дело злини, предизвика покаяние. Много от съгрешилите бяха силно развълнувани. "Людете плачеха много горчиво." В известна степен започнаха да осъзнават отвратителния си грях и нетърпимостта на Бога към него. Проумяха светостта на изговорения на Синай закон и много от тях се уплашиха при мисълта за прегрешенията си.

Един от присъстващите на име Сехания призна за верни всички изговорени думи. "Ние извършихме престъпление против своя Бог - изповяда той, - като взехме чужденки от племената на земята; все пак, обаче, сега има надежда за Израила относно това нещо." Сехания предложи всички съгрешили да направят завет с Бога, да изоставят греха си и да бъдат съдени "според закона". "Стани - призова той Ездра, - защото това нещо на тебе принадлежи; и ние сме с тебе; бъди храбър и действай. Тогава Ездра стана, та закле началниците на свещениците, на левитите и на целия Израил, че ще постъпят според това заявление."

Това бе началото на чудна промяна. С безкрайно търпение и тактичност и с внимателно обмисляне на правата и благополучието на всеки засегнат Ездра и сътрудниците му се опитаха да поведат покаяния се Израил по правия път. Освен всичко друго Ездра бе и законоучител. Когато лично разглеждаше всеки отделен случай, се опитваше да разкрие на хората светостта на закона и благословенията, идващи в резултат на спазването му.

Където и да работеше, Ездра започваше да подновява изучаването на Святите писания. Бяха определени учители, които да наставляват народа. Господният закон бе възвеличен и направен почитаем. Пророческите книги бяха изследвани и текстовете, предсказващи идването на Месия, дадоха надежда и утеха на много наскърбени и отчаяни сърца.

Повече от две хиляди години са изминали от времето, когато "Ездра бе утвърдил сърцето си да изучава Господния закон и да го изпълнява". Но времето не е намалило влиянието на неговия пример на благочестие. През вековете разказът за неговия посветен живот е вдъхвал у мнозина решимостта да изучават Господния закон и да го изпълняват.

Подбудите на Ездра бяха възвишени и святи; той всичко правеше с дълбока любов към хората. Състраданието и нежността му към съгрешилите съзнателно или от невежество трябва да бъдат пример за всички, които се опитват да въведат реформи. Божиите служители трябва да бъдат твърди като скала, стане ли въпрос за принципи, и все пак, щом е необходимо - съчувстващи и търпеливи. Подобно на Ездра трябва да учат нарушителите на житейския път, като им разкриват основаващите се на правда принципи.

В този век, когато Сатана се опитва чрез различни влияния да заслепи очите на хората за изискванията на Божия закон, има нужда от мъже, които могат да накарат мнозина да "треперят от заповедта на нашия Бог". Има нужда от истински реформатори, които да посочат на нарушителите великия Законодател и да ги научат, че "законът Господен е съвършен, възвръща душата". Има нужда от хора, добре запознати с Писанието, чиито думи и дела възвеличават заповедите на Йехова, хора, които се стремят да укрепват вярата на другите. Има нужда и от учители, о, такава нужда от учители, които да вдъхват в сърцата почит и любов към Писанието.

Широко разпространеното беззаконие в наше време се дължи до голяма степен на липсата на познание за Писанието и на неспазването на неговите принципи. Когато Божието слово се отхвърля, това означава, че се отхвърля и силата му да обуздава злите страсти на плътското сърце. Хората сеят за плътта и от нея жънат тление.

От пренебрегването на Библията идва и незначителното на Божия закон. Учението, че хората са освободени от послушание към Божествените наредби, отслабва силата на моралните задръжки и отваря вратите за безчестието в света. Беззаконие, разпуснатост и поквара връхлитат като потоп. Навсякъде се срещат завист, злоба, лицемерие, отчуждение, съперничество, предателство спрямо святи отговорности, задоволяване на

страстите. Цялата система от религиозни принципи и учения, която би трябвало да бъде основа на социалния живот, сякаш се разпада.

В последните дни от историята на този свят гласът, който се чу на Синай, все още казва: "Да нямаш други богове освен Мене." Човекът е противопоставил своята воля на Божията, но не може да смълчи Божиите наредби. Човешкият ум не може да избегне отговорността си пред една по-висша сила. Може да има изобилие от теории и спекулации, може да има опити за противопоставяне на науката срещу Божието откровение и така да се премахне Господният закон, но все по-ясно и отчетливо се чува заповедта: "На Господа твоя Бог да се покланяш и само Нему да служиш."

Няма такова нещо като отслабване или подсилване на закона на Йехова. Той е такъв, какъвто е. Винаги е бил и винаги ще бъде свят, справедлив, добър и всеобхватен. Не може да бъде отменен или променен. Да го "почитаме" или "пренебрегваме" са само човешки понятия.

Последният голям конфликт между истината и заблудата ще бъде всъщност конфликт между човешките закони и закона на Йехова. В тази битка навлизаме сега - битка не между съперничи си църкви, а между библейската религия и религиите, породени от басни и предания. Обединилите се срещу истината бойци вече действат активно. Малко се цени Божието свято слово, стигнало до нас с цената на толкова много страдания и кръвопролития. Малцина го приемат като правило за живот. Неверието не само в света, но и в църквата е стигнало да обезпокоителни размери. Мнозина са започнали да отричат доктрини, които са стълбовете на християнската вяра. Великите факти на сътворението, представени от боговдъхновените писатели, грехопадението, изкуплението, непроменимостта на закона - всички тези учения на практика се отхвърлят от така наречения християнски свят. Хиляди хора, които се гордеят с познанията си, смятат, че да се доверят на Библията, е проява на слабост. Убедени са, че доказват своята ученост, като се подиграват с Писанието и представят в различна светлина най-важните му истини.

Християните трябва да се подготвят за събитието, което скоро ще връхлети света и ще предизвика най-голяма изненада. Тази подготовка трябва да правят, като изучават старателно Божието слово и се стремят да съобразяват живота си с неговите заповеди. Важните въпроси, определящи вечната ни участ, изискват от нас нещо повече от една въображаема религия - религия от думи и външни форми, при която истината остава в задния двор. Бог призовава за съживление и реформация. От амвона трябва да се чуват слова от Библията и само от Библията. Нейната сила обаче е ограбена и резултатът е понижаване равнището на духовния живот. В много от днешните проповеди няма изява на Божественото, което събужда съвестта и дава живот на душата. Слушателите не могат да кажат: "Не гореше ли в нас сърцето, когато ни говореше по пътя и когато ни тълкуваше Писанията?" Има много хора, които търсят живия Бог и копнеят за Божественото присъствие. Нека люде, слушали само предания и човешки теории и максими чуят гласа на Онзи, Който може да обнови душата и да й даде вечен живот.

Голяма светлина излизаше от патриарсите и пророците. Славни неща бяха казани за Сион, Божия град. Така Господ е определил и Неговите съвременни последователи да излъчват светлина. Ако старозаветните светии даваха толкова ярко свидетелство за вяроност, не трябва ли онези, върху които е огряла светлината на всички векове, да дават още по-ясно свидетелство за силата на истината? Славата на пророчествата озарява нашия път. Символът се среща със своето изпълнение при смъртта на Божия Син. Христос възкръсна от мъртвите и провъзгласи над отворената гробница: "Аз съм възкресението и животът." Той изпрати Светия си Дух в света, за да ни напомня всичко това. По чуден начин запази през вековете писаното Си Слово.

Реформаторите, чийто протест ни е дал името протестанти, знаеха, че Бог ги е призовал да дадат евангелската светлина на света. В усилието си за това те бяха готови да жертват материалните си притежания,

свободата и дори живота си. Въпреки преследванията и убийствата евангелието бе провъзгласявано надлъж и шир. Божието слово бе дадено на народа и всички класи – високопоставени и нисшестоящи, богати и бедни, учени и невежи – го изучаваха усърдно и без чуждо влияние. Дали и ние в този последен конфликт на великата борба сме верни на повереното ни от Бога, както бяха първите реформатори?

“Затръбете в Сион, осветете пост, свикайте тържествено събрание... свикайте старейшините, съберете младенците и сучещите... Нека плачат свещениците, служителите Господни, между предхрамието и олтара и нека рекат: Пощади, Господи, людете Си и не предавай наследството Си на позор...” “Но, казва Господ, даже и сега се обърнете към Мене с цялото си сърце, с пост, с плач и с ридание; и раздерете сърцето си, а не дрехите си, та се обърнете към Господа вашия Бог; защото е милостив и щедър, дълготърпелив и многомилостив и разкайва се за злото. Кой знае дали Той не ще се повърне и разкае, та остави благословение след Себе Си?”

Ездра 8:34
Ездра 8:35, 36
Ездра 9:1, 2
Ездра 9:3, 4
Ездра 9:6-15
Ездра 10:1
Ездра 10:2-5
Ездра 7:10
Ездра 10:3
Пс. 19:7
Изх. 20:3
Матей 4:10
Лука 24:32
Йоан 11:25
Йоил 2:15-17, 12-14.

Глава 52

Човек на действието

Неемия, един от еврейските пленници, заемаше влиятелен и почитан пост в персийския царски двор. Като виночерпец на царя той имаше свободен достъп до него. Благодарение на длъжността и на своите качества и вярност той бе станал приятел и съветник на монарха. Макар възнаграден с царската благосклонност Неемия не забрави Бога и народа си. Всичките му мисли бяха насочени към Ерусалим, надеждите и радостите му бяха свързани с преуспяването на града. Престоят му в персийския царски двор го приготви за делото, за което бе призван. Чрез него Бог възнамеряваше да дари людете Си с благословение в земята на башите им.

Вестители от Юдея съобщиха на еврейския родолюбец, че Ерусалим, избраният град, е подложен на голямо изпитание. Завърналите се пленници страдат от гонения и обвинения. Храмът и част от града са възстановени, но на общата работа по съграждането се пречи, храмовите служби са смушавани и хората живеят в постоянен страх, защото повечето градските стени все още са в развалини.

Неемия потъна в тъга. Не можеше нито да яде, нито да пие. Плака и скърбя няколко дни. В мъката си се обърна към небесния Помощник. “И се молих – казва той – пред небесния Бог.” Изповяда своите грехове и греховете на народа. Помоли Бог да поддържа делото Си, да възстанови смелостта и силата на израилтяните и да им помогне да застроят запустелите места в Юда.

Колкото повече се молеше, толкова повече се засилваха вярата и смелостта му. На устата му идваха святи пред Бога аргументи. Посочи, че Той ще бъде опозорен, ако народът остане слаб и потискан. Помоли Го да осъществи обещанието Си: "Но ако се обърнете към Мене и пазите заповедите Ми, и ги вършите, то даже ако има от вас изхвърлени до краищата на небесата, и оттам ще ги събера, и ще ги доведе на мястото, което избрах, за да настана там името Си". То бе дадено на израилтяните чрез Мойсей, преди да влязат в Ханаан, и остана непроменено през вековете. Сега Божият народ се бе обърнал към Господа с покаяние и вяра и обещанията Му нямаше да останат неизпълнени.

Неемия често бе изливал душата си в молитва за своя народ. Но сега, докато се молеше, в ума му се зароди нова идея. Реши, че ако успее да спечели одобрението на царя и получи необходимата помощ за снабдяване с материали, би могъл сам да се заеме с построяването на ерусалимските стени и с възстановяването на силата на Израил. Помоли Господ да му даде благосклонност пред царя, за да може да осъществи плана си. "И направи да благоуспее, моля Ти се, слугата Ти днес и дай му да намери милост пред тоя човек."

Неемия изчака четири месеца за благоприятна възможност да представи молбата си пред царя. През това време се опита да се държи жизнерадостно в присъствието на царя въпреки преливащото си от скръб сърце. В дворцовите зали, изпълнени с разкош и великолепие, всички трябваше да изглеждат весели и щастливи. Тъга не биваше да помрачава външния вид на който и да е царски служител. Но в моментите на уединение, когато беше скрит от човешките погледи, много бяха молитвите, изповедите и сълзите на Неемия, чути и видени от Бога и от ангелите.

Накрая мъката, обхванала сърцето на този родолюбец, не можеше да се крие повече. Безсънните нощи и изпълнените със загриженост дни оставяха печата си върху външния му вид. Боящият се за личната си сигурност цар бе свикнал да чете израженията на лицата и да прониква под маските. И разбра за тайната болка на виночерпеца. "Защо е посърнало лицето ти, като не си болен? - попита той. - Това не е друго освен скръб на сърцето."

Въпросът породил у Неемия лоши предчувствия. Нямаше ли да се разгневи царят, когато чуе, че въпреки заетостта си в царската служба служителят му непрестанно мисли за изстрадалия си народ? Няма ли да бъде отнет животът на нарушителя? Нима щеше да се провали планът за възстановяване на предишната сила на Ерусалим? "Тогава - пише Неемия - се уплаших твърде много." С треперещи устни и сълзи в очите той разкри причината за своята скръб. "Да живее царят до века! - отговори той. - Как да не е посърнало лицето ми, когато градът, мястото на гробищата на бащите ми, е запустял и портите му изгорени с огън?"

Загатването на условията в Ерусалим предизвика у монарха съчувствие, а не подозрение. Друг въпрос даде на Неемия възможността, очаквана от дълго време: "За какво правиш прошение?" Но Божият човек не се осмели да отговори, преди да е потърсил ръководство от Един, много по-висшестоящ от Артаксеркс. Предстоеше му да изпълнява свято поръчение, за което бе необходимо да моли царя за помощ. Осъзна колко важно е да представи нещата по такъв начин, че да спечели одобрението на царя и да си осигури неговата подкрепа. "И помолих се на небесния Бог." В тази кратка молитва Неемия застана в присъствието на Царя на царете и спечели на своя страна сила, способна да променя сърцата така, както може да се промени руслото на река.

Всеки християнин, намиращ се в обстоятелства, не позволяващи му да се помоли по обичайния начин, може да се помоли както Неемия в часа на изпитанието. Заетите с делова работа хора, затънали в трудности и объркани, могат да се помолят на Бога за Божествено ръководство. Също работници по море и суша, заплашени от някаква голяма беда, могат да се предадат в закрилящата Божия десница. В момент на внезапна трудност или опасност сърцето може да извика за помощ към Този, Който е обещал да

помогне на своите верни, щом Го призват. При всички обстоятелства и условия натежалата от скърби и грижи или жестоко атакувана от изкушения душа може да намери сигурност, подкрепа и издръжливост в неизменната любов и сила на пазещия Своя завет Бог.

В този кратък миг на молитва към Царя на царете Неемия събра смелост да каже на Артаксеркс за желанието си да бъде освободен за известно време от задълженията си в двореца. Помоли го да бъде упълномощен да застрои пустите места в Ерусалим и още веднъж да го възстанови като силен и укрепен град. Изключително сериозни последици за еврейския народ зависеха от тази молба. "И царят ми разреши всичко – добавя Неемия, – понеже добрата ръка на моя Бог беше над мене."

След като си осигури нужната подкрепа, Неемия благоразумно и добре обмислено продължи да прави приготовления, необходими за успеха на начинанието. Не пренебрегна нито една предпазна мярка, която би му помогнала да осъществи целта си. Знаеше, че мнозина ще се зарадват от успеха, но изпитваше и страх, че поради неблагоразумие някои могат да предизвикат завистта на враговете си и така да провалят делото.

Молбата му пред царя бе толкова благоприятно приета, че се почувства поощрен да помоли за още по-голяма помощ. Осигури си военен ескорт, който да служи не само за достолепие и авторитет на мисията, но и за охрана на пътуващите. Получи царски писма за управителите на провинциите отвъд Ефрат – територията, през която трябваше да мине на път за Юдея. Получи и писмо за пазителя на царската гора в ливанските планини, в което се съдържаше нареждане да му бъде даден толкова дървен материал, от колкото се нуждае. За да няма повод за оплакване, че е превишил правата си, Неемия благоразумно направи така, че пълномощията и привилегиите му да бъдат ясно дефинирани.

Този пример за мъдро обмисляне и решително действие трябва да се има предвид от всеки християнин. Необходимо е Божиите чада не само да се молят с вяра, но и да действат усърдно, обмислено и внимателно. Те се сблъскват с много трудности и понякога пречат на Провидението да работи за тях, защото смятат, че благоразумието и упоритите усилия нямат нищо общо с вярата. Неемия не сметна, че си е свършил работата само защото бе плакал пред Господа и се бе молил. Допълни молитвите си със свята дързост и положи искрени усилия за успеха на започнатото начинание. Внимателното обмисляне и "узряването" на планове и днес е толкова необходимо за осъществяване на Божествените поръчения, колкото бе и във времето на възстановяване на ерусалимските стени.

Неемия не разчиташе на сляпата случайност. Поиска необходимите средства от тези, които можеха да му ги предоставят. За да подпомогне делото на истината, Господ все още желае да въздейства върху сърцата на хора, притежаващи от Неговите блага. Работещите за Него трябва да се възползват от помощта Му, дадена по този начин. Получените дарове могат да отворят врата, през която светлината на истината на Христос и да не са запознати със Словото Му, но това не означава, че даровете им трябва да се отхвърлят.

Тази глава е основана на Неемия 1 и 2 гл.

Глава 53

Строители на стената

Пътуването на Неемия към Ерусалим завърши успешно. Царските писма до управителите на провинциите, през които минаваше по пътя си, му осигуриха почетен прием и незабавна помощ. Нито един неприятел не се осмели да попречи на човека, пазен от властта на персийския цар и

посрещан с явно внимание от областните управители. Пристигането му в Ерусалим с военен ескорт показва, че идва с някаква важна мисия. Това предизвиква недоволството на езическите племена, намиращи се в близост с града, които толкова често бяха изразявали враждебното си отношение към евреите с пакости и обвинения. Най-упорити в това зло дело бяха някои от водачите на племената - аронецът Санавалат, слугата Товия и арабинът Гисам. Още от самото начало те наблюдаваха с критични очи начинанията на Неемия и се опитваха по всякакъв възможен начин да осуетят плановете му и да попречат на работата.

Неемия продължаваше да се държи благоразумно и предпазливо - нещо характерно за досегашните му действия. Тъй като знаеше, че ожесточени и упорити врагове са готови да му се противопоставят, докато проучваше ситуацията, за да направи планове, криеше от тях целта на мисията си. По този начин се надяваше да осигури сътрудничеството на народа и да го подтикне към работа, преди враговете да разберат какво става.

Избра няколко мъже, на които можеше да се има доверие, и им разказа защо е дошъл в Ерусалим, какви са намеренията му и плановете, които възнамерява да осъществи. Интересът им бе събуден и те предложиха помощта си.

На третата нощ след пристигането си Неемия стана в полунощ и с няколко доверени придружители тръгна да разгледа пустите места в Ерусалим. Възседнал на осел, минаваше от една част на града в друга и проучваше разрушените стени и порти на града на дедите си. Тъжни спомени изплуваха в ума на еврейския родолюбец, когато разглеждаше със сразено от мъка сърце сринатите укрепления на любимия си Ерусалим. Сцени от отминало израилево величие преминаваха пред очите му в ярък контраст със свидетелствата за сегашното унижение.

Обиколката си завърши тайно и безшумно. "А по-видните мъже не знаеха где ходих или що сторих - заявява той - и дотогава не бях явил това на юдеите, ни на свещениците, ни на благородните, ни на по-видните мъже, ни на другите, които вършеха работата." Останалата част от нощта прекара в молитва, защото знаеше, че сутринта му трябва много усилия, за да окуражи и обедини своите унили и разделени съотечественици.

Неемия носеше заповед от царя, изискваща жителите да му сътрудничат в построяването на градските стени, но не разчиташе на своята власт. Предпочете да спечели доверието и симпатията на народа, тъй като знаеше, че за предстоящото велико дело е необходимо съединяване и на сърцата, и на ръцете. В ранното утро призова хората да се съберат и представи пред тях аргументи, които да пробудят спящите им сили и да ги обединят в едно.

Слушателите не знаеха за среднощната обиколка на Неемия, а и той не им каза нищо за нея. Но фактът, че я бе предприел, допринесе много за успеха. За състоянието на града можеше да говори толкова точно и осведомено, че това изуми присъстващите. Впечатленията за слабостта и упадъка на Ерусалим придаваха искреност и сила на думите му.

Той говори на людете за позора им сред езичниците - религията им бе обезславена, а техният Бог - похулен. Разказа им, че в далечната страна е чул за нещастията им, че се е молил Бог да ги дари с милост и че в момента на молитвата е решил да поиска разрешение от царя да дойде да им помогне. Бе помолил Бога не само да получи разрешение, но то да бъде облечено във власт, а той - снабден с необходимите за делото неща. На молитвата му бе отговорено по начин, доказващ, че планът е от Господа.

Разказа им всичко това и след като ги убеди, че е подкрепян и от израилевия Бог, и от персийския цар, апелира да се възползват от възможността и да се заемат със съграждането на стената.

Призивът бе посрещнат с цяло сърце. Мисълта за изявата на небесна благодат към тях изгони страховете и с подновена смелост те възкликнаха в един глас: "Да станем и да градим. Така засилиха ръцете си за добрата работа."

Неемия започна да работи за начинанието с цяла душа. Неговата надежда, енергия, ентузиазъм и решителност се предаваха на другите и им вдъхваха същата смелост и възвишеност на намеренията. Всеки се превърна в един Неемия и на свой ред започна да окуражава сърцето на ближния си и да укрепва ръцете му.

Когато израилевите врагове чуха какво смятат да правят евреите, започнаха да им се присмиват и да ги презират: "Що е това, което правите? Искате да се подигнете против царя ли?" Но отговорът на Неемия бе: "Небесният Бог, Той ще ни направи да благоуспеем; затова ние, слугите Му, ще станем и ще градим. Вие обаче нямате дял, нито право, нито спомен в Ерусалим."

Свещениците бяха сред първите, вдъхновени от Неемиевия дух на ревност и искреност. С влиянието си те можеха да направят много за напредъка или за спъването на работата. Показаната още в самото начало готовност за сътрудничество допринесе не малко за успеха на делото. Повечето израилеви управници и князе проявиха благородство и се заеха със своите задължения. Имената на тези верни мъже са записани в Божията книга. Има и някои, като големците на текойците, които "не се впрегнаха в делото на своя Господ". Споменът за тези мързеливи служители носи петното на позора и е стигнал до ден днешен като предупреждение за нас и за бъдещите поколения.

Във всяко религиозно движение има хора, които не отричат, че делото е Божие, но стоят настрана и отказват каквито и да е усилия, за да помогнат. Добре би било да помнят, че на небето се записва всичко, че има книги, в които не съществуват пропуски и грешки, а ще бъдат съдени точно според записаното в тях. Отбелязана е всяка пренебрегната възможност да се извърши нещо за Божието дело. Отбелязано е за вечни времена и всяко дело на вяра и любов.

Поведението на текойските благородници бе с малка тежест в сравнение с вдъхновяващото влияние на неемиевото присъствие. Народът като цяло бе обзет от чувство на патриотизъм и желание за работа. Способни и влиятелни хора организираха различни съсловия граждани в групи, като всеки ръководител бе отговорен за строежа на определен участък от стената. За някои е записано, че са поправяли стената всеки "срещу къщата си".

Енергията на Неемия не намаля след истинското започване на работата. Неуморно и внимателно надзираваше строежа, даваше указания на работниците, отбелязваше трудностите и се грижеше за преодоляване на неочакваните пречки. Влиянието му не преставаше да се чувства в строителството на стената, дълга три мили. С казани на място думи той вдъхваше смелост на страхливите, вдигаше на работа мързеливите и хвалеше усърдните. Непрекъснато наблюдаваше движението на израилевите врагове, които от време на време се събираха недалеч, започваха разговори, сякаш крояха някаква бяла, а след това се приближаваха до работниците и се опитваха да отклонят вниманието им.

Във всичките си задължения Неемия не забрави източника на своята сила. Сърцето му бе постоянно обърнато към Бога, великия Наблюдател на всички хора. "Небесният Бог, Той ще ни направи да благоуспеем", възкликна Неемия и думите му, повтаряни и преповтаряни, вълнуваха сърцата на всички строители.

Но възстановяването на ерусалимските укрепления не продължи без спънки. Сатана работеше, за да подбуди противопоставяне и да предизвика обезсърчение. Санавалат, Товия и Гисам, основните движещи сили на това противопоставяне, се заеха да спрат работата по строежа. Опитаха се да причинят разединение между работниците. Присмиваха се на усилията на строителите, като заявяваха, че начинанието не може да бъде завършено и предричаха провал.

"Що правят тия окаяни юдеи? - възкликна пренебрежително Санавалат. - Ще се закрепят ли?... Ще съживят ли камъните от купищата пръст, като

са изгорели?" Товия добави с още по-голямо презрение: "Даже това, що градят, лисица, ако се покачи по него, ще събори каменната им стена."

Скоро строителите срещнаха още по-враждебни действия. Бяха принудени да се защитават непрекъснато от заговорите на враговете си, които макар и да твърдяха, че са приятелски настроени, търсеха различни начини да причинят объркване и съмнения. Искаха да унищожат смелостта на евреите. Направиха заговор да привлечат Неемия към своите планове. Двучлени евреи бяха готови да помогнат в коварните начинания. Разпространен бе слух, че Неемия прави заговор срещу персийския монарх и иска да се провъзгласи за цар на Израил, а всичките му помощници са предатели.

Но Неемия продължи да се обръща към Бога за ръководство и подкрепа и "людете имаха присърце работата". Строежът напредваше, празните места бяха запълнени и цялата стена бе издигната до половината от планираната височина.

Израилевите врагове изгаряха от ненавист, когато виждаха колко безплодни са усилията им. Досега не се бяха опитвали да упражняват насилие, защото знаеха, че Неемия и сътрудниците му работеха по поръчение на царя. Страхуваха се, че активното противопоставяне може да предизвика неодобрението на монарха. Но в гнева си сами станаха виновни в престъплението, за което обвиняваха Неемия. Събрани на съвет, "заедно се сговориха да дойдат и да воюват против Ерусалим и да му напакостват".

В същото време самаряните правеха заговор срещу Неемия и делото му; някои от еврейските водачи загубиха чувство за отговорност и се опитаха да го обезсърчат, като преувеличиха трудностите в работата. "Силата на бременосците вече отслабна, а пръстта е много - казваха те. Ние не можем да градим стената."

Имаше и друг източник на обезсърчение. "Юдеите, които живееха при тях" - хората, незаети в работата - разказваха за думите на своите врагове и ги използваша, за да предизвикат уплаха и да създадат недоволство.

Но упреците и подигравките, противопоставянето и заплахите сякаш само вдъхваха у Неемия още по-голяма решителност и го подтикваша към по-голяма бдителност. Знаеше, че в битката с враговете има опасности, но смелостта му не спадна. "А ние се помолихме на своя Бог - казва той - и поставихме стражи да пазят против тях денем и нощем... Затова поставих зад по-ниските места в стената, зад по-изложените места - поставих людете по семействата им с мечовете им, с копията им и с лъковете им. И като разгледах, станах, та рекох на благородните, на по-първите човеци и на другите люде: Не се бойте от тях; помнете великия и страшния Господ и бийте се за братята си, за синовете си и дъщерите си, за жените си и за домовете си.

А когато неприятелите ни чуха, че намерението им било известно нам и че Бог осуетил проекта им, ние всинца се върнахме на стената, всеки на работата си. И от това време нататък половината от слугуващите ми бяха на работата, а половината от тях държаха копията, щитчетата, лъковете и броните... Всеки един от ония, които градяха стената и които носеха товарите, и които товареха, работеше работата с едната си ръка, а с другата държеше оръжието. И всеки от зидарите имаше меч си опасан на кръста си и така градеше."

До Неемия стоеше тръбач, а на различни места по продължението на стената имаше свещеници, държащи свещените тръби. В процеса на работата хората бяха разпръснати, но при опасност в която и да е точка бе даван сигнал, та всички да се отправят натам. "Така карахме работата - казва Неемия. - Половината от тях държаха копията от зазоряването до появяването на звездите."

От живеещите в градчета и села извън Ерусалим сега се изискваше да се настанят между стените, за да ги пазят нощем и да работят денем. Това бяха мерки срещу ненужно забавяне и срещу опасността от нападение над работниците, когато излизат и се завръщат в домовете си. Неемия и

сътрудниците му не бягаха от изпитанията и от трудните задължения. Не сваляха дрехите си и не оставяха настрана оръжието си нито денем, нито нощем, нито през нощта, нито дори през краткото време на сън.

Преживените от строителите по времето на Неемия противопоставяне и обезсърчение, предизвикани от откритите врагове и престорените приятели, показват нагледно какви преживявания ще имат в днешно време работещите за Божието дело. Християните биват изпитвани не само чрез гнева, подигравките и жестокостта на враговете, но и чрез леността, непоследователността, хладкостта и предателството на така наречените приятели и помощници. Върху тях се изсипват присмехи и укори. Същият враг, който подбужда подигравките, при по-благоприятна възможност използва много по-жестоки и насилнически методи.

Сатана се възползва от всеки безчестен човек, за да постигне целите си. Сред изповядващите, че са поддръжници на Божието дело има и такива, които се съюзават с враговете на Бога и така отварят врата за атаките на най-жестокия Му враг. Дори и желаещите преуспяването на Божието дело отслабват ръцете на Неговите служители, като слушат, разпространяват и в известна степен вярват на вражеските клевети, хвалби и заплахи. Чрез своите посредници Сатана действа със забележителен успех. Всички, които се поддават на влиянието им, са подчинени на омайната сила, унищожаваща разума на добрите и мъдростта на разумните. Но също като Неемия Божиите люде не бива нито да се страхуват от враговете си, нито да ги презират. Облегнати на Бога, те трябва да вървят упорито напред, да вършат делото себеотрицателно и да поставят в Господните ръце каузата, която защитават.

Въпреки неблагоприятните обстоятелства Неемия се довери на Бога и Го направи свое сигурно прибежище. Този, Който подкрепяше служителя си в онова време, подкрепя народа Си във всяка епоха. Във всички кризисни моменти Божият народ може уверено да заяви: "Ако Бог е откъм нас, кой ще бъде против нас?" Колкото и изкусни да са примките на Сатана и на служителите му, Бог може да ги открие и да ги обезсили. Днес отговорът на човека с вяра ще бъде същият като този на Неемия: "Нашият Бог ще воюва за нас", защото Той подкрепя делото Си и никой не може да попречи на крайния успех.

Тази глава е основана на Неемия 2, 3 и 4 гл.
Римл. 8:31

Глава 54

Упрек срещу изнудването

Ерусалимските стени още не бяха завършени, когато Неемия насочи вниманието си към тежкото положение на по-бедните слоеве от народа. Поради несигурното положение в страната земеделието бе до известна степен занемарено. Освен това в резултат от самолюбие на някои от завърналите се в Юдея нямаше Господне благословение над земята и житото не стигаше.

За да хранят семействата си, бедните трябваше да купуват на кредит, и то на непосилни цени. Бяха принудени да вземат пари на заем с голяма лихва, за да плащат тежките данъци, наложени им от персийските царе. За да се облагодетелстват, по-заможните от евреите се бяха възползвали от тежкото състояние на бедните, увеличавайки още повече мъката им.

Чрез Мойсей Господ бе наредил всяка трета година да се събира десятък за бедните. Освен това на всяка седма година земята трябваше да остане незасята, а добивът от нея да остане за нуждаещите се. Верността в даването на тези приноси за подпомагане на бедните и за други

благотворителни цели щеше да напомня на хората истината за Бога като стопанин на всичко и за възможността да бъдат проводници на благословение. Намерението на Йехова бе израилтяните да бъдат възпитани така, че егоизмът да се изкорени и да се развие благороден характер.

Също така Бог бе наредил чрез Мойсей: "Ако дадеш в заем пари на някой свой беден съсед между Моите люде, да не постъпваш с него като заемотел, нито да му налагаш лихва." "Да не заемаш на брата си с лихва, било пари с лихва, храна с лихва или какво да е друго нещо, което се заема с лихва." При друг случай Господ каза: "Ако в земята ти, която Господ твоят Бог ти дава, има у тебе сиромаси от братята ти извътре някои от градовете ти, да не закоравяваш сърцето си, нито да затваряш ръката си от бедния си брат; но непременно да отваряш ръката си към него и непременно да му заемаш доволно за нуждата му от каквото има потреба... Защото сиромасите никога няма да липсват от земята ти; затова ти заповядвам, като казвам: Непременно да отваряш ръката си към бедния си и към оскъдния си брат в земята си."

След завръщането на изгнаниците от Вавилон заможните евреи съвсем явно бяха нарушили тези заповеди. Когато бедните трябваше да вземат пари в заем, за да платят данъка на царя, богатите им даваха, но изискваха висока лихва. Като ипотекираха земята им, те постепенно бяха довели нещастните длъжници до неопишуема мизерия. Мнозина бяха принудени да продадат синовете и дъщерите си като слуги. Нямаха надежда да подобрят положението си, да откупят децата или земите си. Очакваха ги само все по-големи нещастия, бедност и робство без свършване. Все пак и те, подобно на по-заможните си братя, принадлежаха към същия народ, бяха чада на същия завет.

Накрая людето разказаха на Неемия какво е състоянието им. "И ето - възкликнаха те, - ние ще трябва да даваме синовете си и дъщерите си на работа като роби и някои от дъщерите ни са вече заведени в робство; нито е в силата ни да правим другояче, защото други имат нивите и лозята ни."

Когато чу за жестокото потисничество, душата на Неемия се изпълни с възмущение. "И оскърбих се твърде много, като чух вика им и тия думи." Той разбра, че за да пресече обичая да се изнудват хората, трябва да застане решително на страната на справедливостта. С характерната за него енергичност и решителност се зае да облекчи участието на братята си.

Нито за миг не се повлия от факта, че потисниците бяха богати хора, чиято подкрепа имаше голямо значение за работата по възстановяването на града. Остро изобличи благородниците и управниците и когато събра людето, им изложи Божиите изисквания, свързани с този случай.

Насочи вниманието им към събитията от времето на цар Ахаз. Повтори вестта, която тогава Бог бе дал на израилтяните с цел да изобличи тяхната жестокост и потисничество. Поради идолопоклонството си юдеите бяха предадени в ръцете на своите братя израилтяни - още по-големи идолопоклонници - убили в битка хиляди юдови мъже и заловили жените и децата с намерението да ги задържат като роби или да ги продадат на езичниците.

Поради греховете на Юда Господ не се бе намесил да предотврати битката, но чрез пророк Овид изобличи жестоките намерения на победоносната армия: "И сега възнамерявате да държите юдейците и ерусалимляните като роби и робини под себе си; обаче няма ли у вас, у сами вас престъпления против Господа вашия Бог?" Овид предупреди израилтяните, че Господният гняв е запален срещу тях и че несправедливите и потисническите им действия ще предизвикат Неговото наказание. Чули тези думи, въоръжените мъже от ефремовото племе "станаха, та взеха пленниците и облякоха от користите всичките голи между тях; облякоха ги, обуха ги, дадоха им да ядат и да пият и помазаха ги, а всичките слаби от тях пренесоха на осли и ги заведоха в Ерихон, града на палмите, при братята им".

Неемия, както и някои други, бяха откупили част от продадените на езичниците евреи. Той сравни това поведение с поведението и делата на онези, които заради земни почести продаваха братята си в робство. "Не е добро това, което правите. Не трябва ли да ходите в страха на нашия Бог, за да не ни укоряват езичниците, нашите неприятели?"

Разкри им, че с пълномощията от персийския цар би могъл да си осигури големи приходи за лично облагодетелстване. Но не само не бе направил това, но дори не бе взел полагаемото му се, а бе давал щедро средства за подпомагане на бедните. Апелира към виновните в изнудване еврейски водачи да прекратят безчестното си дело, да върнат земите на бедните и лихвите от заемите, както и да им предложат в заем средства без залог или лихва.

Тези думи бяха изречени в присъствието на целия народ. Ако искаха, управниците можеха да се оправдават, но не го направиха. "Ще ги повърнем - заявиха те - и нищо не ще искаме от тях; както казваш, така ще направим." При тези думи Неемия ги закле в присъствието на свещениците, "че ще направят според това обещание... И цялото събрание рече: Амин! и прославиха Господа. И людете постъпиха според това обещание."

Този разказ ни учи на нещо важно. "... сребролюбието е корен на всякакви злини..." В сегашното поколение желанието за печалба е най-силната страст. Често богатството се придобива с измама. Много хора се борят с бедността, принудени да работят за малки заплати и неспособни да си осигурят дори най-необходимите за живота неща. Тежкия труд и оскъдицата без никаква надежда за по-добро бъдеще правят бремето още по-тежко. Изтощени и потискани, те не знаят къде да се обърнат за помощ. И всичко това става, за да могат богатите да поддържат разточителните си навици и да задоволяват стремежа си за трупане на богатство!

Любовта към парите и към външната показност е направила този свят свърталище на крадци и разбойници. Священото писание описва алчността и потисничеството, които ще се ширят непосредствено преди второто идване на Христос. "Вие сте събирали съкровища в последните дни. Ето, заплатата за работниците, които са жънали нивите ви, от която ги лишихте, вика; и виковете на жетварите влязоха в ушите на Господа на Силите. Вие живяхте на земята разкошно и разпуснато, угоихте сърцата си като в ден на клане. Осъдихте, убихте Праведния; и Той не ви се противи."

Дори сред изповядващите, че живеят в страх от Господа, има някои, които живеят подобно на израилевите благородници. Тъй като имат власт, изискват повече, отколкото е справедливо и така се превръщат в потисници. Христовата религия бива презирана поради алчността и предателското поведение в живота на хора, нарекли се християни, и поради това, че църквата оставя в регистрите си имената на нечестно забогателите. Разкошът, разточителството и изнудването покваряват вярата на мнозина и ги убиват духовно. Църквата е до голяма степен отговорна за греховете на своите членове. Ако не успее да издигне гласа си срещу злото, тя го поддържа.

Обичаите на света не са критерий за християнина. Той не трябва да имитира нечестните му дела, разточителството и изнудването. Всяко несправедливо действие спрямо ближния е нарушаване на златното правило. Всяко зло, сторено на Божиите чада, е сторено на самия Христос, живеещ в Своите светии. Всеки опит да се възползваме от невежеството, слабостта или нещастията на някой друг се регистрира в небесната книга като измама. Този, който наистина се бои от Бога, би предпочел да се труди ден и нощ и да яде корав комат, отколкото да се отдаде на страстта да печели, да потиска вдовицата и сирачето и да гони странника от дома си.

И най-малкото отклонение от почтеността отнема задръжките и приготвя сърцето за още по-големи несправедливости. В степенята, в каквато човек придобива блага за сметка на други, в същата степен душата му става безчувствена към влиянието на Божия Дух. Придобитата на такава цена печалба е всъщност ужасна загуба.

Всички ние бяхме длъжници на Бога и нямахме с какво да заплатим дълга си, но Божият Син, Който изпитваше състрадание към нас, плати цената на нашето изкупление. Той стана беден, та чрез Неговата бедност ние да се обогатим. С дела на благотворителност към Неговите бедни, можем да докажем искрената си благодарност за проявената към нас милост. "... нека струваме добро на всички - пише апостол Павел, - а най-вече на своите по вяра." Думите му са в хармония с думите на Спасителя: "Защото сиромасите всякога се намират между вас и когато щете можете да им сторите добро". "... всяко нещо, което желаете да правят човеците на вас, така и вие правете на тях; защото това е същината на закона и пророците."

Тази глава е основана на Неемия 5 гл.

Изх 22:15; Второзак. 23:19

Второзак. 15:7,8,11

2Лет. 28:10

2Лет. 28:15

1Тимотей 6:10

Яков 5:3-6

Гал. 6:10

Марко 14:7; Матей 7:12

Глава 55

Езически заговори

Санавалат и неговите съучастници не се осмеляваха да започнат открита война с евреите, но не преставаха с все по-голяма злоба, тайно да се стремят да ги обезсърчат, объркват и нараняват. Стената около Ерусалим скоро щеше да бъде изцяло съградена. След това и след поставянето на портите израилевите врагове нямаше да могат да влязат в града със сила. Затова ставаха все по-нетърпеливи за незабавното спиране на строителните работи. Накрая съставиха план, според който се надяваха да изведат Неемия от града и докато са с него, да го убият или затворят.

Преструвайки се, че имат желание за компромис, те поискаха да разговарят с него и го поканиха в едно село, разположено в Оновото поле. Той обаче отказа, уведомен от Светия Дух за истинската им цел. "И пратих им човечи - пише Неемия - да кажат: Голяма работа върша и не мога да сляза; защо да се спира работата, като я оставя и сляза при вас?" Но изкусителите бяха настоятелни. Четири пъти изпращаха покана с подобно съдържание и всеки път получаваха същия отговор.

Като разбраха, че планът им няма да успее, прибегнаха до още по-изкусна уловка. Санавалат изпрати до него вестител с отворено писмо, в което се казваше: "Слух се носи между народите, пък и Гисам казва, че ти и юдеите мислите да се подигнете, за която причина ти и градиш стената; и според тия думи ти искаш да им станеш цар. Назначил си още и пророци да разгласяват за тебе в Ерусалим, като казват: Цар има в Юда. И сега ще се извести на царя според тия думи. Дойди сега, прочее, и нека се съветваме заедно."

Ако този слух наистина бъдеше разпространен, това би причинило безпокойство, защото скоро щеше да стигне до царя, който не би се поколебал да предприеме най-жестоки мерки дори при най-малко подозрение. Но Неемия бе убеден, че писмото е изцяло фалшиво и целта му е да го уплаши и вкара в капан. Това убеждение бе подкрепено от факта, че писмото бе отворено, явно за да могат повече хора да го прочетат и да се стреснат.

Той бързо изпрати отговор: "Няма такова нещо, каквото ти казваш; но ти ги измислюваш от себе си." Познаваше сатанинските примки. Знаеше,

че тези опити се правят, за да отслабят ръцете на строителите и да попречат на работата им.

Сатана бе побеждаван многократно. С най-голямата си злоба и коварство сега той постави още по-фин и опасен капан за Божия служител. Санавалат и съдружниците му наеха хора, твърдящи че са приятели на Неемия, които да му дадат лош съвет, все едно даден от Господа. Главният изпълнител на това нечестно дело бе Семая, човек, уважаван от Неемия. Той се затвори в стая близо до светилището, сякаш се страхуваше, че животът му е в опасност. По това време храмът бе защитен от стени и порти, но градските врати още не бяха поставени. Показвайки голяма загриженост за сигурността на Неемия, Семая го посъветва да се скрие в храма. "Нека се срещнем в Божия дом, всред храма, и нека затворим вратите на храма; защото тия идат да те убият, да! тая нощ ще дойдат да те убият."

Послушаше ли коварния съвет, Неемия щеше да пожертва вратата си в Бога и в очите на народа би станал презрян страхливец. Като се има предвид предприетата от него важна работа и доверието в Божията сила, което твърдеше, че има, щеше да бъде съвсем непоследователно от негова страна да се крие от страх. Хората биха се уплашили, всеки би се погрижил за собствената си сигурност и градът би останал незащитен и би паднал в ръцете на неприятелите. Едно необмислено негово действие би било отказване от всичко постигнато до този момент.

Не след дълго Неемия разбра целите на съветника. "И познах, че ето, Бог не бе го пратил, но той от себе си произнесе това пророчество против мене, и Товия и Санавалат бяха го подкупили. С тая цел бе подкупен, да се уплаша, та да направя така и да съгреша, и те да имат причина да злословят, за да ме укорят."

Нечестният съвет на Семая бе подкрепен и от други хора с добра репутация, които макар и да твърдяха, че са Неемиеви приятели, тайно се бяха съюзили с неговите врагове. Коварните им планове обаче останаха напразни. Неемия смело отговори: "Човек като мене бива ли да бяга? И кой човек като мене би влязъл в храма, за да избави живота си? Не ща да вляза."

Въпреки тайните и явни заговори на враговете работата по строежа напредваше бързо и след по-малко от два месеца след завръщането на Неемия в Ерусалим градът бе опасан от защитни стени, а строителите можеха да ходят по тях и да гледат отгоре своите победени и учудени врагове. "И когато чуха това всичките ни неприятели – пише Неемия, – тогава всичките езичници около нас се уплашиха и много се снишиха пред своите очи, защото познаха, че това дело стана от нашия Бог."

Но дори това доказателство за намесата на Бога не бе достатъчно да спре недоволството, бунтарството и предателството на израилтяните. "При това в ония дни юдовите благородници пращаха често писма до Товия и писма от Товия дохождаха до тях. Защото в Юда имаше мнозина, които се бяха заклели да му бъдат привързани, понеже бе зет на Сехания..." Тук се виждат лошите резултати от смесените бракове с идолопоклонници. Едно семейство от Юда бе свързано с Божиите врагове и тази връзка се превърна в капан. Много други бяха направили същото. Тези хора, също като смесеното множество, излязло заедно с Израил от Египет, бяха източник на непрекъснати неприятности. Те не бяха изцяло посветени на службата за Бога и когато Божието дело изискваше жертва, бяха готови да нарушат тържествената си клетва за сътрудничество и подкрепа.

Някои от най-усърдните заговорници срещу евреите сега изразиха желание да станат приятели с тях. Юдовите благородници, оплетени в езически бракове и поддържащи предателска кореспонденция с Товия, комуто бяха дали клетва да служат, сега го представяха като способен и далновиден човек, чиято съюзническа помощ би била от голяма полза за евреите. В същото време му предаваха плановете и действията на Неемия. Така делото на Божия народ бе открито пред атаките на враговете и се

създаваше възможност думите и делата на Неемия да бъдат тълкувани превратно и да се пречи на работата му.

Когато бедните и потиснатите се бяха обърнали към Неемия с молбата да бъдат премахнати несправедливостите, той бе застанал смело в тяхна защита и бе накарал злосторниците да отнемат лежащия върху тях укор. Но властта, която бе упражнил в полза на потиснатите си сънародници, не пожела да упражни в своя полза. Някои посрещнаха усилията му с неблагодарност и предателство, но той не се възползва от властта си да накаже предателите. Спокойно и всеотдайно продължи да работи за благото на хората и не отслаби нито усилията си, нито грижата си към тях.

Сатанинските атаки винаги са насочени срещу онези, които се стремят да работят за напредъка на Божието дело. Макар и често побеждаван, Сатана подновява нападенията си с нова сила, използвайки неопитвани досега средства. Но най-страшни са скришните действия на твърдящите, че са приятели на Божието дело. Откритото противопоставяне може да бъде жестоко и рисковано, но при него има много по-малко опасности за Божието дело, отколкото в тайната враждебност на хора, изповядващи, че служат на Бога, а в сърцата си са служители на Сатана. Те имат удобен случай да дадат благоприятни възможности в ръцете на онези, които ще използват тяхното познание, за да попречат на Божието дело и да навредят на Неговите служители.

Всяка уловка, която князът на тъмнината може да изнамери, ще бъде използвана с цел да се подведат Божиите служители към някаква форма на сътрудничество със сатанинските посредници. С много молби ще се правят опити те да бъдат отклонени от задълженията, но подобно на Неемия трябва твърдо да отговарят: "Голяма работа върша и не мога да слеза." Божиите работници могат уверено да продължават да работят и действията им да опровергават лъжите, които злобата на другите използва против тях. Нито за момент не бива да отслабват своята бдителност, защото враговете непрестанно ги следват по петите им. Винаги трябва да се молят на Бога и да поставят "стражи да пазят против тях денем и нощем".

Колкото повече приближава краят, с толкова по-особена сила ще действат сатанинските изкушения върху Божиите работници. Сатана ще използва като посредници хора, за да се присмива и да обвинява тези, които "строят стената". Но ако строителите слезат долу, за да посрещнат атаките на враговете, това само би забавило работата. Истината е по-силна от заблудата и правдата ще победи нечестията.

Не бива също така да допускат враговете им да спечелват тяхното приятелство и симпатия и по този начин да ги отклоняват от задълженията им. Онзи, който с необмислено действие изложи на укор Божието дело или отслаби ръцете на съслужителите си, поставя неизлечимо петно върху характера си и прегражда пътя за по-нататъшното си служене.

"Който отстъпват от закона, хвалят нечестивите." Когато хората, които се свързват със света, а твърдят, че са много чисти, пледират за съюз с винаги противопоставящите се на делото на истината, трябва да се страхуваме от тях и да ги избягваме така решително, както правеше Неемия. Такива съюзи се подклаждат от врага на всяко добро. Това е говор на лицемери и днес трябва да реагираме против тях така решително, както Неемия правеше в миналото. Необходимо е твърдо да се противим на всяко влияние, способно да разклати вярата на Божиите люде в направляващата сила на Бога.

В несломимото посвещение на Неемия на Божието дело и в по-слабото му доверие в Бога се крие причината за неуспеха на неговите врагове да го въвлечат в своите планове. Ленивата душа става лесна плячка на изкушенията. Злото не може да си намери място в живот, който има благородна цел и всепоглъщаща задача. Вярата на непрестанно вървящия напред човек не отслабва, защото навсякъде и във всичко вижда Безкрайната Любов, действаща за постигане на добрата Божия цел. Истинските Господни служители работят решително, защото винаги се уповават на трона на благодатта.

Бог е дал Божествена помощ за всички спешни случаи, за които нашите човешки възможности са недостатъчни. Той дава Светия Дух, за да помогне във всяко трудно обстоятелство, да подсили нашата надежда и увереност, да просветли умовете ни и да очисти сърцата ни. Той дава възможности и отваря затворени врати. Ако хората Му наблюдават знаците на Неговото провидение и са готови да си сътрудничат с Него, ще станат свидетели на велики резултати.

Тази глава е основана на Неемия 6 гл.

Неемия 4:9

Пр. 28:4

Глава 56

Напътвани в Божия закон

Бе празникът на тръбите. Много хора се събраха в Ерусалим. Картината бе едновременно интересна и тъжна. Ерусалимската стена бе възстановена и портите поставени, но голяма част от града все още бе в руини.

На дървена платформа, издигната сред една от най-широките улици и заобиколена отвсякъде с останки, напомнящи за отминалата слава на Юда, застана Ездра, вече на преклонна възраст. От лявата и дясната му страна стояха братята му левитите. От платформата погледът им се плъзгаше по морето от хора. Чадата на завета от цялата страна се бяха събрали. "И Ездра благослови Господа великия Бог; и всичките люде отговориха: Амин... и наведоха се, та се поклониха Господу с лицата си до земята."

Дори тук имаше свидетелство за греха на Израил. Поради смесени бракове с други народи еврейският език се бе променил и сега за говорителите бяха необходими големи усилия, за да могат да обяснят закона на народен език, така че всички да го разберат. Някои от свещениците и левитите помогнаха на Ездра да обясни принципите на закона. "Четоха ясно от книгата на Божия закон и дадоха значението, като им тълкуваха прочетеното."

"И вниманието на всичките люде беше в книгата на закона." Те слушаха словото на Всевишния с голямо внимание и страхопочитание. Когато законът бе обяснен, хората осъзнаха вината си и изпитаха мъка поради прегрешенията си. Но този ден се превърна в празник, време за доволство, свято събрание, ден, за който Господ бе наредил да бъде празнуван с веселие и радост. В този ден хората трябваше да потиснат скръбта си и да се веселят заради голямата милост от Господа. "Тоя ден е свят на Господа вашия Бог - каза Неемия. - Не тъжете, нито плачете... Идете яжте тлъсто и пийте сладко и пратете дялове на тия, които нямат нищо приготвено, защото денят е свет Господу; и не скърбете, защото да се радвате в Господа е вашата сила."

Ранната част на деня бе посветена на религията, а в останалата част от времето хората с благодарност си припомняха Божиите благословения и се радваха на дареното от Него изобилие. Бе даден дял и на бедните, които нямаха какво да приготвят. Празникът бе голям, защото думите на закона бяха прочетени и разбрани.

Четенето и разясняването на закона продължи на следващия ден. В определеното време - в деня на умилюванието, десетия ден от седмия месец - бе извършена свята служба според както Бог бе наредил.

От петнадесети до двадесет и втори същия месец хората и техните водачи още веднъж отпразнуваха празника на скинопигията. Те трябваше "да обнародват и прогласяват това във всичките си градове, па и в Ерусалим, казвайки: Излезте в гората, та донесете маслинени клони, клони от дива маслина, мирсинени клони, палмови клони и клони от гъстолистни дървета,

за да направите колиби според предписаното. И тъй, хората излязоха, та донесоха клони, и направиха се колиби всеки по покрива на къщата си, в дворовете си, в дворовете на Божия дом... И стана много голямо веселие. При това всеки ден, от първия ден до последния ден, четеше се от книгата на Божия закон."

Докато слушаха ден след ден думите на закона, осъзнаха прегрешенията си и греховете на своя народ в миналите поколения. Разбраха, че Господ е оттеглил закрилата Си и е разпръснал Авраамовите потомци по чужди страни поради отклоняването им от Божия път. Решиха да търсят Неговата милост и да дадат обет, че ще живеят според заповедите Му. Преди да започнат святата служба, провеждана на втория ден след края на празника на скинопигията, те се отделиха от езичниците сред тях.

Когато хората паднаха по очи пред Господа, като изповядаха греховете си и помолиха за прошка, водачите им ги окуражиха да вярват, че според обещанията Си Бог чува молитвите им. Трябваше не само да скърбят, да плачат и да се покаяват, но и да вярват, че Бог им е простил. Необходимо бе да изразят вярата си, като говорят за Божиите милости и Го възхваляват за Неговата доброта. "Станете - казва тези учители, - та благославяйте Господа вашия Бог от века и до века."

След това насъбралото се множество застана с вдигнати към небето ръце и изпя песента: "Да благославят, Боже, Твоето славно име, което е възвишено по-горе от всяко благословение и хвала. Ти си Господ, само Ти; Ти си направил небето, небето на небесата и цялото им множество, земята и всичко, що е на нея, моретата и всичко, що е в тях, и Ти оживотворяваш всичко това; и на Тебе се кланят небесните войнства."

Песента на възхвала свърши и ръководителите на събранието разказаха израилевата история, разкривайки колко голяма е била Божията доброта към тях и колко голяма неблагоприятността им към Него. Достатъчно много бяха страдали поради наказанията за греховете си. Сега признаха справедливостта на Божието отношение към тях и се зарекоха да спазват закона Му. За да бъде това "верен завет" и да остане завинаги като напомняне за поетите задължения, думите бяха написани и свещениците, левитите и първенците ги подписаха. Документът трябваше да подсеца за отговорностите и да бъде бариера срещу изкушенията. Хората се заклеха тържествено "да ходят по Божия закон, който бе даден чрез Божия слуга Мойсея, и да пазят и вършат всичките заповеди на Йехова нашия Господ, съдбите Му и повеленията Му". В клетвата се включваше и обещание да не встъпват в смесени бракове с хората от страната.

Преди да свърши денят на пост, народът пак изрази решимостта си да се върне при Господа, като обеща да престане да осквернява съботата. По това време Неемия не използваше властта си, както направи по-късно, за да попречи на езическите търговци да идват в Ерусалим. В усилието си да предпази народа от изкушения той обвърза хората с тържествен завет да не престъпват съботната заповед, като купуват от продавачите. Надяваше се, че така ще попречи на търговците и ще сложи край на търговията.

Бе направено всичко необходимо за поддържане на публичното поклонение пред Бога. Събралите се обещаха всяка година да дават определена сума за службата в светилището, като допълнение към десятъка. "И ние, свещениците, левитите и хората - пише Неемия - хвърлихме жребия помежду си за приноса на дървата, за да ги докарват в дома на нашия Бог... и да довеждаме в дома на нашия Бог, на свещениците, които служат в дома на нашия Бог, първородните от синовете си и от добитъка си според предписаното в закона, и първородните от говедата си и от стадата си."

Израилтяните се бяха върнали при Бога неизмеримо скърбящи за отстъплението си. Те бяха направили изповед с дълбоко жалеене. Бяха признали Божията правда в отношението Му към тях и бяха утвърдили завета да се подчиняват на закона Му. Сега трябваше да изявят вярата си в Неговите обещания. Бог бе приел покаянието им. Сега можеха да се радват на уверението, че греховете им са простени и Божията благосклонност е възстановена.

Усилията на Неемия да възобнови служенето на истинския Бог бяха увенчани с успех. Докато хората оставаха верни на клетвата си, докато оставаха послушни на Божието слово, Господ щеше да изпълнява обещанията Си, като излива върху тях богати благословения.

В тази история има урок на вяра и насърчение за хората, които чувстват угризение за греха и страдат поради собственото си недостойнство. Библията точно представя последиците от израилевото отстъпление, но същевременно описва дълбокото смирение и покаяние, искреното посвещение и щедрите дарения, отличаващи периода на завръщането им при Господа.

Всяко искрено обръщане към Бога донася преобладаваща радост в живота. Когато грешникът се поддаде на влиянието на Светия Дух, започва да вижда собствената си вина и низост в контраст със светостта на великия Изследовател на сърцата. Вижда, че е осъден като престъпник. Но това не бива да го отчайва, защото прощението му е вече осигурено. Може да се радва, защото греховете му са простени и небесният Отец го обича и му прощава. Бог се прославя, когато, в обятията на Своята любов, прегръща каещите се човешки същества, за да изцели раните им, да ги очисти от греха и да ги облече в одеждата на спасението.

Тази глава е основана на Неемия 8, 9 и 10 гл.

Глава 57

Реформация

Тържествено и публично жителите на Юда обещаха да се подчиняват на Божия закон. Но когато влиянието на Ездра и Неемия се оттегли за известно време, мнозина се отклониха от Господния път. Докато Неемия бе в Персия, далеч от Ерусалим, се появиха големи злини, застрашаващи да покварят нацията. Идолопоклонниците не само проникнаха в града, но с присъствието си оскверниха дворовете на храма. Чрез смесен брак бе създадено приятелство между първосвещеника Елиасив и амонца Товия, най-големия враг на Израил. Този безбожен съюз бе дал право на Елиасав да позволи на Товия да се настани в стая от храма, използвана дотогава като склад за десетъците и приносите на народа.

Поради жестокостта и коварството на амонците и моавците към Израил Бог бе заявил чрез Мойсей, че те трябва да бъдат завинаги отделени от събранието на Неговия народ. Пренебрегвайки тези думи, първосвещеникът бе изнесъл съхраняваните приноси от стаята в Божия дом, за да направи място на представителя на този прокълнат народ. Не би могло да бъде изразено по-голямо презрение към Бога от това, Божиите врагове и враговете на Неговата истина да бъдат удостоени с такава благосклонност.

Завърнал се от Персия, Неемия научи за дръзкото кощунство и предприе незабавни мерки да изгони натрапника. "И стана ми много мъчно - заяви той, - затова изхвърлих вѐн от стаята всичката покъщнина на Товия. Тогава заповядах, та очистиха стаите и пак внесох там вещите на Божия дом, хлебните приноси и ливана."

Не само храмът бе осквернен, но и приносите бяха използвани по недобър начин. Това бе разколебало щедростта на народа. Хората бяха загубили желание и неохотно даваха десетъка. В съкровищницата на Господния дом постъпваха малки приноси. Много от певците и от другите, заети в храмовата служба не получаваха достатъчна издръжка и затова бяха напуснали Божието дело, за да работят на друго място.

Неемия започна действия за премахване на тези злини. Събра хората, напуснали службата в Господния дом, и ги върна на местата им. Това вдъхна увереност на народа и "тогава целият Юда донесе във влагалищата десетъка от житото, от виното и от дървеното масло". Хора, които "се

считаха за верни“, бяха поставени “за пазители на влагалищата“ “и работата им бе да раздават на братята си”.

Друг резултат от общуването с идолопоклонниците бе пренебрегването на съботата – знака, отличаващ израилтяните като поклонници на истинския Бог от всички други народи. Неемия откри, че езически търговци от съседните области идват в Ерусалим и подвеждат много израилтяни да се занимават с търговия в съботния ден. Имаше и такива, които не можеха да бъдат убедени да престъпват принципите си, но други се присъединяваха към езичниците в усилията си да превъзмогнат доводите на по-съвестните. Мнозина се осмеляваха открито да нарушават съботата. “През ония дни – пише Неемия – видях неколцина в Юда, че в събота тъпчеха грозде в лина, внасяха снопи и товареха на осли вино, грозде, смокини и всякакви товари, които докарваха в Ерусалим в съботен ден... Също и тиряните, които живееха в града, донасяха риби и всякакви стоки, та продаваха в събота на юдейците и в Ерусалим.”

Тези прояви не биха станали обичайна практика, ако управниците бяха упражнили своята власт. Но стремежът да преследват собствените си интереси ги бе подвел да гледат благосклонно на безбожните. Неемия смело ги изобличи за пренебрегнатите задължения. “Какво е това зло, което правите, като осквернявате съботния ден? – попита строго той. – Не постъпиха ли така бащите ви, така щото нашият Бог докара всичко това зло на нас и на тоя град? А пък вие умножавате гняв върху Израил, като осквернявате съботата.” След това нареди ерусалимските порти да бъдат затваряни преди започването на съботата и отваряни след края на съботния ден. Тъй като имаше повече доверие в собствените си слуги, отколкото в посочените от магистратите на Ерусалим, той ги постави до портите, за да наблюдават дали нарежданията му се спазват.

Нежелаещи да изоставят търговията си, “един-два пъти търговците и продавачите на всякакви стоки пренощуваха във врата на Ерусалим”. Надяваха се да намерят възможност за търговия с гражданите или с хората от селата. Неемия ги предупреди, че ще бъдат наказани, ако продължават да постъпват така. “Защо нощувате пред стената? – попита той. – Ако повторите, ще туря ръка на вас. Оттогава не дойдоха вече в събота.” Нареди на левитите да пазят портите, защото знаеше, че те ще предизвикат по-голям респект от обикновените хора. Поради близката им връзка с храмовата служба би могло да се очаква, че ще бъдат по-ревностни в спазването на Божия закон.

Сега Неемия насочи вниманието си към опасността за Израил, идваща от смесените бракове и връзките с езичниците. “После, в ония дни видях юдеите, които бяха взели жени азотки, амонки и моавки, чиито деца говореха половин азотски, а не знаеха да говорят юдейски, но приказваха по езика на всеки от тия народи.”

Тези незаконни връзки предизвикваха голямо объркване в Израил, тъй като някои от обвързалите се бяха хора с високи постове, управници, към които хората имаха правото да се обръщат за съвет и наставление. Неемия предвидя какво би могло да стане, ако се позволи злото да продължи и говори откровено със злосторниците. Посочи им случая със Соломон и им напомни, че сред народите не е имало цар като него, на когото Бог да е дал по-голяма мъдрост. И въпреки това жените идолопоклоннички бяха откъснали сърцето му от Бога, а примерът му стана причина за покваряването на Израил. “А ние да позволим ли на вас да вършите всичкото това голямо зло”, попита строго Неемия. “Да не давате дъщерите си на синовете им и да не вземате от техните дъщери за синовете си или за себе си.”

Когато им представи Божиите заповеди и заплахи и страшните наказания, сполетели Израил в миналото за същия грях, съвестта им се пробуди. Те започнаха реформация, която задържа Божия гняв и спечели Неговото одобрение и благословение.

Имаше хора на свята служба, които се застъпваха за съпругите си езичнички и заявяваха, че не могат да се разделят с тях. Но не бе

направено никакво изключение. Не бяха зачетени пост и служба. Всеки свещеник или управник, отказал да прекъсне връзките си с идолопоклонниците, бе незабавно отстранен от службата за Господа. Първосвещеническият внук, който се бе оженил за дъщерята на печално известния Санавалат, бе не само отстранен от длъжност, но и изгонен от Израил. "Спомни си за тях, Боже мой – се помоли Неемия, – защото са осквернили свещенството и завета на свещенството и левитите."

Едва в съдния ден ще разберем колко душевни страдания костваше на верния Божи служител тази необходима строгост. Непрестанно трябваше да се бори с противостоящите му. Това дело бе извършено само с постене, смирение и молитва.

Мнозина, сключили бракове с езичници, предпочетоха да отидат със семействата си в изгнание. Те, както и изгонените изсред народа, отидоха при самаряните. Някои от заемалите високи постове в Божието дело също се присъединиха към тях и след известно време застанаха напълно на тяхна страна. В желанието си да укрепят този съюз самаряните обещаха да приемат в по-голяма степен еврейската вяра и обичаи. Отстъпниците, решени да надминат бившите си братя, издигнаха храм на хълма Гаризин, за да съперничи на Божия храм в Ерусалим. Религията им продължаваше да бъде смес от юдаизъм и езичество. Твърдението им, че са Божи народ бе източник на разкол и враждебност между двата народа, преминаваща от поколение в поколение.

В наше време извършването на реформа изисква хора, които подобно на Ездра и Неемия няма да омаловажават или извиняват греха, нито пък ще бягат от отговорността да се защитава Божията чест. Онези, върху които е легнала тежестта на делото, не биха останали спокойни, когато се върши нещо зло, нито биха прикрили злината с мантията на фалшива любезност. Те ще помнят, че Бог не гледа на лице и че строгостта, проявена към малцина, може да се окаже милост за мнозина. Ще помнят също, че в изобличаващия злото човек винаги трябва да се проявява Христовият дух.

В работата си Ездра и Неемия се смиряваха пред Бога, изповядваха своите грехове и греховете на народа и молеха за прошка, сякаш самите бяха злосторници. С търпение се трудеха, молеха и страдаха. Трудностите в работата се създаваха не от откритата враждебност на езичниците, а от тайното противопоставяне на престорените приятели, увеличили десетократно тежестта на бремето върху Божиите служители чрез използване на способностите си в служба на злото. Те предаваха на Господните врагове информация, която да използват в борбата си срещу Неговия народ. Безчестните им страсти и бунтовно поведение винаги противоречаха с ясните Божии изисквания.

Успехът на Неемиевите усилия показва какво може да се постигне с молитва, вяра и мъдри и енергични действия. Неемия не бе свещеник, нито пророк. Нямахше претенции за висок пост. Бе реформатор, издигнат за това важно време. Целта му бе да помири народа с Бога. Вдъхновен от тази велика цел, той се зае с всички сили да я осъществи. Действията му се характеризираха с непоклатима преданост. Когато влизаше в досег със злото и с действия срещу доброто, заемаше толкова решителна позиция, че хората се окуражаваха да заработят с подновено усърдие и смелост. Те не можеха да не признаят неговата вяроност, патриотизъм и силна любов към Бога. Виждайки всичко това, пожелаваха да следват примера му.

Усърдието в изпълняването на определената от Бога длъжност е важна част от истинската религия. Като инструменти на Господа хората трябва да се възползват от обстоятелствата и да работят за изпълняване на Неговата воля. Бързи и решителни действия в най-подходящото време ще спечелят славни победи, а забавянето и небрежността ще доведат до неуспехи и до обезславяне на Бога. Ако ръководителите в делото на истината не проявяват усърдие, ако са безразлични и работят безцелно, църквата ще бъде безотговорна, мързелива и ще обича удоволствията. Но ако хората са изпълнени със святата дързост да служат на Бога и само на Бога, ще бъдат единни, изпълнени с надежда, готови за работа.

Божие слово е пълно с контрастни ситуации. Грехът и светостта са в непосредствена близост, та като ги проумеем, да избягваме първото и да приемаме второто. На страниците, описващи омразата, измамите и предателствата на Санавалат, са представени и благородството, посвещението и самопожертвувателността на Ездра и Неемия. Свободни сме да изберем на кого да подражаваме. Ужасните резултати от нарушаването на Божиите заповеди контрастират на благословенията, произлизащи от послушанието. Сами трябва да решаваме дали да страдаме от първото, или да се радваме на второто.

Работата по възстановяването и реформата, провеждана от завърналите се изгнаници под ръководството на Зоровавел, Ездра и Неемия, ни показва едно духовно възстановяване, което ще бъде извършено в последните дни на земната история. Остатъкът от Израил се състоеше от слаби хора и бе подложен на вражески атаки, но чрез тях Бог възнамеряваше да запази в света познанието за Себе Си и за Своя закон. Те бяха пазителите на истинското духовно служене, притежателите на святите слова. Много неща им се случиха, докато строяха храма и ерусалимската стена, голямо бе противопоставянето, с което се сблъскаха. Тежко бе бремето на ръководителите в това дело, но те вървяха напред с твърдо упование, със смирен дух и с неизменно доверие, вярвайки, че Бог ще направи необходимото за триумфа на истината Му. Подобно на цар Езекия Неемия "се прилепи към Господа, не престана да Го следва, но упазил заповедите... И Господ бе с него".

Духовното възстановяване в дните на Неемия бе един символ, използван от Исая: "И ще съградят отдавна запустелите места, ще се издигнат досегашните развалини и ще се обновят пустите градове." "И родените от тебе ще съградят отдавна запустелите места. Ще възстановиш основите на много поколения; и ще те нарекат Поправител на развалините, Възобновител на места за население."

Тук пророкът описва народ, който във време на всеобщо пренебрегване на истината и правдата се стреми да възстанови принципите - основа на Божието царство. Този народ е поправител на развалините, направени в Божия закон - стената, поставена от Господа около избраните Му люде, за да ги пази. Послушанието към наредбите за справедливост, истинност и чистота ще бъдат тяхната защита.

Със съвсем ясни думи пророкът посочва какво трябва да правят хората на "остатъка", строители на стената. "Ако отдръпнеш ногата си в събота, за да не вършиш своята воля в светия ми ден. И наречеш събота на слава, света на Господа, почитаема, и Го почиташ, като не следваш в нея своите си пътища и не търсиш своето си удоволствие и не говориш своите си думи, тогава ще се наслаждаваш в Господа; и аз ще те направя да яздиш по високите места на земята и ще те храня в наследството на баща ти Якова; защото устата Господни изговориха това."

Във времето на края всяка Божествена институция трябва да бъде възстановена. Развалината в закона, която човекът направи, като промени съботата, трябва да бъде възстановена. Божиите люде на "остатъка", стоящи пред света като реформатори, трябва да показват, че Господният закон е основата на всяка трайна реформа и че е необходимо съботата от четвъртата заповед да остане паметник на творението, вечно напомняне за Божията мощ. С ясни и точни думи те трябва да говорят за необходимостта от спазване на всички заповеди от Декалога. Принудени от Божията любов трябва да сътрудничат на Господа във възстановяването на запустелите места. От тях се иска да бъдат поправители на развалините, възобновители на места за население.

Тази глава е основана на Неемия 13 гл.

Виж Второзак. 23:3-6

4Царе 18:6, 7

Исая 61:4, 58:12

Исая 58:13, 14

Раздел VII

Светлина в здрача

“А царството и владичеството, и величието на царствата, които са под цялото небе, ще се дадат на людете, които са светиите на Всевишния” (Даниил 7:27).

Глава 58

Идването на избавител

През дългите векове на “скръб и тъмнина”, на “мрак на измъчване”¹, отличаващи историята на човечеството от времето, когато нашите първи родители загубиха едемския си дом, до идването на Човешкия Син като Спасител на грешниците, надеждата на падналия човешки род се съсредоточаваше в явяването на Избавител, Който да освободи хората от робството на греха и гроба.

Такава надежда бе загатната за първи път в Едем пред Адам и Ева чрез присъдата над змията. Тогава Господ заяви на Сатана: “Ще поставя и вражда между тебе и жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата.”²

Тези думи вдъхнаха вяра у виновното семейство, защото в пророчеството за премахването на сатанинската власт Адам и Ева прозряха обещание за спасение от предизвиканата от прегрешението гибел. Те трябваше да страдат от силата на своя противник, тъй като се бяха поддали на прелъстителното му влияние и бяха решили да нарушат ясната заповед на Йехова. Но все пак не трябваше да се отчайват до крайност. Божият Син бе принос за изкупление на Своя род от греха му. Бе им даден период на благодат, през който с вяра в силата на Христос да спасява можеха още веднъж да станат Божи чада.

Сатана постигна успех, като отклони човека от пътя на послушанието и стана “богът на тоя свят.”³ Владението, принадлежало някога на Адам, стана собственост на узурпатора. Но Божият Син предложи да дойде на земята, за да плати наказанието за греха и така не само да изкупи човека, но и да възстанови загубеното притежание. Точно за това възстановяване пророкува Михей: “И ти, крепост на стадото, укрепление на Сионовата дъщеря, в тебе ще се върне предишната власт. Да! ще дойде царството на ерусалимската дъщеря.”⁴ Апостол Павел го нарича изкупено притежание на Бога.⁵ Псалмистът има предвид същото окончателно възстановяване на човека и на неговото първоначално притежание: “Праведните ще наследят земята. И ще живеят на нея до века.”⁶

Тази надежда за изкупление чрез идването на Божия Син като Спасител и Цар никога не е угасвала в сърцата на хората. Още от самото начало е имало хора, чиято вяра е проникнала през сенките на настоящето и е стигнала до бъдещата действителност. Адам, Сит, Енох, Матусал, Ной, Сим, Авраам, Исаак и Яков – чрез тях, както и чрез други достойни хора, Господ е запазвал скъпоценното познание за волята Си. Точно по този начин на израилтяните, избрания народ, чрез който обещаният Месия трябваше да бъде подарен на света, Бог даде знание за изискванията на закона Си и за спасението, което ще бъде осъществено благодарение на изкупителната жертва на Неговия възлюбен Син.

Надеждата на Израил бе възплътена в обещанието, дадено при призоваването на Авраам и след това многократно повтаряно на потомството му: "И в тебе ще се благословят всички земни племена."⁷ Когато Божието намерение за изкуплението на човечеството бе разкрито на Авраам, Слънцето на правдата озари сърцето му и тъмнината бе разпръсната. И когато след това самият Спасител ходеше сред човешките чада и говореше с тях, Той даде свидетелство на евреите за светлата надежда на патриарха за избавление чрез идването на Изкупител. "Баща ви Авраам се възхищаваше, че щеше да види Моя ден - каза Христос; - и видя го и се зарадва."

За същата блажена надежда се споменаваше в благословието на умираещия патриарх Яков към сина му Юда: "Юдо, тебе ще похвалят братята ти. Ръката ти ще бъде на врата на неприятелите ти. Синовете на баща ти ще ти се кланят... Не ще липсва скиптър от Юда, нито управителев жезъл отсрещ нозете му, докле дойде Сило; и нему ще се покоряват племената."

На границата на обещаната земя в пророчество на Валаам отново бе предсказано идването на Спасителя на света: "Виждам го, но не сега; гледам го, но не отблизо. Ще излезе звезда от Якова и ще се въздигне скиптър от Израила. Ще порази моавските първенци и ще погуби всичките Ситови потомци."

Планът да изпрати Сина Си като Изкупител на падналото човечество, Бог разкри на народа чрез Мойсей. При един случай малко преди смъртта си Мойсей заяви: "Господ твоят Бог ще ти въздигне отсрещ тебе, от братята ти, пророк, както е въздигнал мене; него слушайте... Аз ще им въздигна отсрещ братята им пророк, както съм въздигнал тебе, и ще туря думите Си в устата му; и той ще им говори всичко, което Аз заповядвам."

Във времето на патриарсите жертвените приноси, свързани с поклонението пред Бога, бяха непрекъснато напомняне за идването на Спасител. Това бе основата на всички ритуали и служби в светилището през цялата израилева история. В светилищната служба, а след това и в храмовите богослужения, хората бяха всеки ден учени посредством символите на великите истини за идването на Христос като Изкупител, Свещеник и Цар. Веднъж в годината мислите им бяха насочвани към заключителните събития от великата борба между Христос и Сатана - окончателното очистване на вселената от греха и грешниците. Жертвите и приносите от Мойсеевия ритуал винаги сочеха напред към една по-добра служба, към самото Небе. Земното светилище бе "образ на сегашното време" и в него се принасяха не само дарове, но и жертвоприношения. Двете святи отделения бяха "образ на небесните неща", тъй като днес Христос, нашият велик Първосвещеник, е "служител на светилището и на истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек".

Още от деня, когато Господ заяви на змията в Едем: "Ще поставя и вражда между тебе и жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата", стана ясно, че Сатана никога няма да има абсолютна власт над земните жители. Когато Адам и синовете му започнаха да принасят церемониалните жертви, отредени от Бога като символ на идещия Изкупител, Сатана видя в тях изразена връзката между земята и небето. През следващите векове той непрестанно се стареше да прекъсне тази връзка. Неуморно се опитваше да даде погрешна представа за Бога и за ритуалите, сочещи към Спасителя. Наистина успя да постигне целта си с повечето членове на човешкото семейство.

Докато Бог желаше да научи хората, че единствено от любов дава Дара, Който ги примирява с Него, противникът на човечеството се стареше да представи Бога като личност, наслаждаваща се на неговото унищожение. Така жертвите и службите, определени от Небето да разкриват Божията любов, бяха изопачени в средство, с което грешниците напразно се надяваха да изкупят, с дарения и добри дела, гнева на един оскърбен Бог. В същото време Сатана се опитваше да възбуди и засили у хората злите

страсти, та чрез многобройните нарушения да бъдат отвеждани все по-далеч от Бога и безнадежно оковани в оковите на греха.

Когато Божието писано Слово бе дадено чрез еврейските пророци, Сатана изучи много внимателно вестите за Месия. Направи връзка между изразите, описващи ясно и недвусмислено Христовото дело сред хората като страдаща жертва и побеждаващ цар. В старозаветните свитъци прочете, че Този, Който предстоеше да дойде, щеше да бъде "както агне, водено на клане". "Толкова бе погрозняло лицето му, повече от лицето на кой да е бил човек и образът му от образа на кой да е от човешките синове." Обещаният Спасител на човечеството щеше да бъде "презрян и отхвърлен от човеците, човек на скърби и навикнал на печал... поразен от Бога и наскърбен", но въпреки това щеше да упражни голямата Си сила, за да "съди справедливо угнетените между хората". Той трябваше да "избави чадата на немотните" и да "смаже насилника". От тези пророчества Сатана започна да се страхува и да трепери. Въпреки това не промени намерението си да осуети, ако е възможно, милостивия план на Йехова за изкуплението на падналото човечество. Дяволът реши да заслепи доколкото е възможно очите на хората за истинското значение на месианските пророчества, за да приготви пътя за отхвърлянето на Христос, щом дойде.

През вековете преди потопа Сатана успя в усилията си да осъществи всесветски бунт против Бога. Дори поуката от потопа не бе помнена дълго време. С изкусни клевети той отново стъпка по стъпка поведе човешките чада към открит бунт. Като че ли отново щеше да триумфира, но Божията цел за падналото човечество не можеше да бъде променена. Чрез потомството на верния Авраам от Симовия род познанието за намеренията на Йехова щеше да бъде запазено за бъдещите поколения. Определени от Бога вестители на истината щяха да се появяват от време на време, за да насочват вниманието към значението на жертвените церемонии и особено към обещанието на Йехова за идването на Един, към Когото сочеха всички наредби на жертвената система. Така светът щеше да бъде запазен от всеобщо отстъпничество.

Божият план бе проведен при огромно противопоставяне. Врагът на истината и правдата действаше по всеки възможен начин, за да накара Авраамовите потомци да забравят за високото си и свято призвание и да се обърнат към служене на фалшиви богове. Често усилията му бяха успешни. Векове преди първото идване на Христос тъмнина покриваше земята и голям мрак всички хора. Сатана хвърляше пъклената си сянка върху пътя на хората, за да им попречи да познаят Бога и бъдещия свят. Множествата стояха в сянката на смъртта. Единствената им надежда бе мракът да се разпръсне и Бог да им се открие.

С пророческа проникателност Давид, помазаният от Бога, бе предсказал, че идването на Христос ще бъде "като утринната виделина, когато изгрява слънцето в безоблачна зора". Осия пък даде свидетелството: "Той ще се появи сигурно както зората." Денят се развиделява тихо и спокойно, разпръсва сенките на мрака и събужда земята за живот. Така и Слънцето на правдата ще изгрее "с изцеление в крилата си". Множествата, обитаващи "в земя на мрачна сянка", щяха да видят "голяма светлина".

Пророк Исаия, гледайки с възхита към славното избавление, възкликна: "Защото ни се роди Дете, Син ни се даде и управлението ще бъде на рамото Му; и името Му ще бъде: Чудесен, Съветник, Бог могъщ, Отец на вечността, Княз на мира. Управлението Му и мирът непрестанно ще се увеличават на Давидовия престол и на неговото царство, за да го утвърди и поддържа чрез правосъдие и чрез правда отсега и довека. Ревността на Господа на Силите ще извърши това."

В израилевата история преди първото идване на Христос бе общоприето, че за идването на Месия се говори в пророчеството: "Малко нещо е да Ми бъдеш служител, за да възстановиш племената на Якова; и за да възвърнеш опазените на Израила. Ще те дам още за светлина на народите, за да бъдеш Мое спасение до земния край." "И славата Господня

ще се яви - бе предсказал пророкът - и всяка твар купно ще я види, защото устата Господни изговориха това." За тази предназначена за хората светлина по-късно Йоан Кръстител даде такова смело свидетелство: "Аз съм глас на едного, който вика в пустинята: Прав правете пътя за Господа, както рече пророк Исаия."

Точно за Христос се отнасяше пророческото обещание: "Така казва Господ, Изкупителят на Израила и Светият негов, на онзи, когото човек презира, на онзи, от когото се гнуса народът... Така казва Господ:... Ще те опазя и ще те дам за завет на людете, за да възстановиш земята, за да ги направиш да завладеят запустелите наследства, като кажеш на вързаните: Излезте, на ония, които са в тъмнината: Явете се... Няма да огладнеят, нито да ожаднеят; не ще ги удари нито жега, нито слънце, защото Она, Който се смиява за тях, ще ги води и при водни извори ще ги заведе."

Твърдите в убежденията си евреи, наследници на святия род, в който познанието за Бога се предаваше, бяха запазени. Те укрепваха вярата си, като размисляха не само върху тези, но и върху много други текстове. С голяма радост четяха как Господ ще помаже Един да благовества на кротките, да превърже сърцесъкрусените, да прогласи освобождение на пленниците и да прогласи годината на благоволенията Господне. Сърцата им обаче натежаваха от мъка, когато мислеха за страданията, които Той трябва да претърпи, за да изпълни Божия план. С дълбоко душевно смирение проследяваха думите в пророческия свитък: "Кой е повярвал известието ни? И на кого се е открила мишцата Господня? Защото израсна пред Него като отрасъл и като корен от суха земя. Нямаше благообразие, нито приличие, та да Го гледаме, нито красота, та да Го желаем. Той бе презрян и отхвърлен от човеците. Човек на скърби и навикнал на печал. И както човек, от когото отвръщат хората лице, презрян бе и за нищо Го не счетохме. Той наистина понесе печалта ни и със скърбите ни се натовари. А ние Го счетохме за ударен, поразен от Бога и наскърбен. Но Той биде наранен поради нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония. На Него дойде наказанието, докарвашо нашия мир и с Неговите рани ние се изцелихме. Всички ние се заблудихме както овце, отбихме се всеки в своя път и Господ възложи на Него беззаконието на всички ни. Той беше угнетяван, но смири Себе Си и не отвори устата Си. Както агне, водено на клане и както овца, която пред стригачите си не издава глас, така Той не отвори устата Си. Чрез угнетителен съд биде грабнат. А кой от Неговия род разсъждаваше, че биде отсечен отсред земята на живите поради престъплението на Моите люде, върху които трябваше да падне ударът? И определиха гроба му между злодеите, но по смъртта Му при богатия. Защото не беше извършил неправда, нито имаше измама в устата Му."

За страданията на Спасителя сам Йехова заяви чрез Захария: "Събуди се, мечо, против пастиря Ми, против мъжа, който ми е съдружник." Като заместник и гарант за грешния човек Христос трябваше да страда от Божиите справедливи наказания. Той трябваше да разбере какво означава справедливост, какво означава грешниците да застанат пред Бога без посредник.

Чрез псалмиста Изкупителят бе пророкувал за Себе Си: "Укор съкруши сърцето ми и съм много отпаднал; и чаках да ме пожали някой, но нямаше никой; и утешители, но не намерих. И дадох ми жлъчка за ядене и в жаждата ми ме напоиха с оцет."

Пророкува за отношението към Себе Си: "Защото кучета ме обиколиха, тълпа от злодейци ме окръжи; прободоха ръцете ми и нозете ми. Мога да преброя всичките си кости, хората се взират в мене и ме гледат. Разделиха си дрехите ми и за облеклото ми хвърлиха жребие."

Тези макар и тъжни картини на ужасното страдание и жестоката смърт на Обещания са изпълнени с обещания. За Този, Когото "Господ благоволи Той да бъде бит, предаде Го на печал", за да може да стане "принос за грях", Йехова заяви: "... ще види потомството, ще продължи дните Си и това, в което Господ благоволи, ще успее в ръката Му. Ще види плодовете

от труда на душата Си и ще се насити. Праведният Ми служител ще оправдае мнозина чрез знанието им за Него и Той ще се натовари с беззаконията им. Затова ще Му определя дял между великите и Той ще раздели корист със силните, защото изложи душата Си на смърт и към престъпници биде причислен. И защото взе на Себе Си греховете на мнозина и ходатайства за престъпниците."

Любовта към грешниците бе това, което накара Христос да плати цената на изкуплението. "Видя, че нямаше човек и почуди се, че нямаше посредник." Никой друг нямаше силата да изкупи хората от властта на противника, "затова Неговата мишца издейства за него спасение и правдата Му го подкрепи".

"Ето Моят служител, когото подкрепявам, Моят избраник, в когото благоволи душата Ми; турих Духа Си на него. Той ще постави правосъдие за народите."

В живота Му нямаше да има никакво себелюбие. Славата, отдавана от света на високия пост, на богатството и на таланта, бе чужда на Божия Син. Месия не се възползва от нито едно от средствата, до които хората прибегват, за да спечелят лоялност и уважение. Пълното Му отхвърляне на самолюбието бе предсказано с думите: "Няма да извика, нито ще издигне високо гласа си, нито ще го направи да се чуе навън. Смазана тръстика няма да пречупи и замъждял фитил няма да угаси. Ще постави правосъдие според истината."

Поведението на Спасителя сред хората бе в ярък контраст с поведението на тогавашните учители. В живота Му нямаше шумни спорове, показни молитви и дела, предназначени да предизвикат одобрението на хората. Месия трябваше да бъде скрит в Бога, а Бог трябваше да бъде разкрит в характера на Своя Син. Без познание за Бога човечеството би било загубено за вечността. Без Божествена помощ хората щяха да пропадат все по-надолу и по-надолу. Живот и сила трябваше да бъдат придадени от Този, Който е сътворил света. На човешките нужди не можеше да се отговори по друг начин.

За Месия бе пророкувано и нещо друго: "Няма да отслабне, нито да се съкруши, догдето установи правосъдие на земята. И островите ще очакват неговата поука." Божият Син щеше да възвеличи закона и да го направи почитаем. Той не биваше да омаловажава, а по-скоро да издига неговите изисквания. В същото време трябваше да освободи Божиите заповеди от непосилните наредби, наложени от хората, защото бяха обезсърчили мнозина в старанието им да служат правилно на Бога.

За мисията на Спасителя Йехова каза: "Аз, Господ, те призовах в правда и като хвана ръката ти, ще те пазя и ще те поставя за завет на людете, за светлина на народите. За да отвориш очите на слепите, да извадиш запрените от затвор и седешите в мрак из тъмницата. Аз Съм Господ, това е Моето име; и не ща да дам славата Си на друг, нито хвалата Си на изваяните идоли. Ето, нещата, предсказани отначало, се сбъднаха и Аз ви известявам нови, преди да се появят, казвам ви ги."

Чрез обещания Потомък Израилевият Бог щеше да донесе избавление на Сион. "И ще израсне пръчка из Йесеевия пън, и отрасъл из корените му ще носи плод." "Затова сам Господ ще ви даде знамение: Ето, девица ще зачне и ще роди син и ще го нарече Емануил. Стъстено мляко и мед ще яде, когато се научи да отхвърля лошото и да избира доброто."

"И Духът Господен ще почива на него, Дух на мъдрост и разум, Дух на съвет и на сила, Дух на знание и на страх от Господа; и Той ще се наслаждава в страха от Господа, тъй щото няма да съди според каквото гледа с очите си, нито ще решава според каквото слуша с ушите си, но с правда ще съди сиромасите и с правота ще решава за смирените на страната; ще порази страната с жезъла на устата си и с дишането на устните си ще умъртви нечестивия. Правдата ще бъде пояс на кръста му и верността - пояс на хълбоците му... И в оня ден към Йесеевия корен, Който ще стои като знаме на племената, към него ще прибегват племената; и неговото местоположение ще бъде славно."

“Ето мъжът, чието име е Отрасъл... Той ще построи храма Господен; и като приеме славата, ще седне на престола си като управител. Ще бъде и свещеник на престола си.”

“В оня ден ще се отвори извор... за грях и за нечистота.” Човешките синове трябваше да чуят благословената покана: “О, вие, които сте жадни, дойдете всички при водите; и вие, които нямате пари, дойдете, купете, та яжте. Да! дойдете, купете вино и мляко без пари и без плата. Защо иждивявате пари за онова, което не е хляб, и труда си за това, което не насища? Послушайте Ме с внимание и ще ядете благо и душата ви ще се наслаждава с най-доброто. Приклонете ухото си и дойдете при Мене, послушайте и душата ви ще живее. И Аз ще направя с вас вечен завет според верните милости, обещани на Давида.”

На Израил бе дадено обещанието: “Ето, дадох го за свидетел на племената, за княз и заповедник на племената. Ето, ще призовеш народ, когото ти не познаваш; и народ, който не те познаваше, ще тича при тебе заради Господа твоя Бог и заради светия Израилев, защото те е прославил.”

“Приблжих правдата Си; тя не ще бъде далеч; и спасението Ми няма да закъснее и ще дам спасение в Сион, славата Си на Израиля.”

По време на земната Си служба Месия трябваше с думи и дела да покаже на човечеството славата на Бог Отец. Всяко действие, всяка изговорена дума, всяко извършено чудо в живота му трябваше да разкриват на падналото човечество безграничната Божия любов.

“Ти, който носиш благи вести на Сион, изкачи се на високата планина; Ти, който носиш благи вести на Ерусалим, издигни силно гласа си; издигни го, не бой се. Кажи на юдовите градове: Ето вашият Бог! Ето, Господ Йехова ще дойде със сила и мишцата Му ще владее за него. Ето, наградата Му е с него и въздаянието Му пред него. Той ще пасе стадото Си като овчар, ще събере агнетата с мишцата Си, ще ги носи в пазухата Си и ще води полека доещата.”

“И в оня ден глухите ще чуят думи, като се четат из книга; и очите на слепите ще прогледат из мрака и тъмнината. Кротките тоже ще умножат радостта си в Господа и сиромасите между човеците ще се развеселят в Светия Израилев... Също и ония, които са заблудили духом, ще се вразумят и които са роптаели, ще приемат поука.”

Така чрез патриарсите и пророците, както и чрез символите, Бог говореше на света за идването на Избавителя от греха. Поредица от боговдъхновени пророчества сочеха към пристигането на “Желанието на всички народи”. С най-голяма точност бяха определени дори мястото на раждането Му и времето на идването Му.

Давидовият Син трябваше да бъде роден в Давидовия град. Пророкът каза, че от Витлеем “ще излезе... Един, Който ще бъде владетел в Израиля; чийто произход е отначало, от вечността”.

“И ти, Витлееме, земя Юдова, никак не си най-малък между юдовите началства, защото от тебе ще произлезе Вожд, Който ще бъде пастир на Моя народ Израил.”

Времето на първото идване и на някои от основните събития, свързани с живота на Спасителя, бяха разкрити на Даниил от ангел Гавриил. “Седемдесет седмици - каза ангелът - са определени за людете ти и за светия ти град за въздържането на престъплението, за довършване греховете и за правене умилостивение за беззаконието, и да се въведе вечна правда, да се запечата видението и пророчеството и да се помаже Пресветият.” В пророчеството ден е равен на година. Седемдесетте седмици, или 490 дни, са в действителност 490 години. Дадено е и началото на този период: “Познай, прочее, и разбери, че от излизането на заповедта, за да се съгради изново Ерусалим до Месия, Вожда, ще бъдат седем седмици и шестдесет и две седмици”, т.е. 69 седмици или 483 години. Заповедта да се възстанови и построи Ерусалим, издадена в пълен вид от Артаксеркс Лонгиман, влезе в сила през есента на 457 г.пр.Хр. От този момент 483 седмици стигат до пролетта на 27 г.сл.Хр. Според

пророчеството този период трябваше да обхване времето до Месия, Помазаника. В 27 г.сл.Хр. при кръщението Си Исус бе помазан от Светия Дух и скоро след това започна Своята дейност. Тогава се провъзгласи вестта: "Времето се изпълни..."

"И Той ще потвърди завет с мнозина за една седмица [седем години]" - каза ангелът. За период от седем години след започването на службата на Спасителя евангелието трябваше да се проповядва предимно на евреите: три години и половина от самия Христос, след това и от апостолите. "... а в половината на седмицата ще направи да престанат жертвата и приносът." През пролетта на 31 г.сл.Хр. Христос, истинският жертвен Агнец, бе принесен в жертва на Голгота. Тогава завесата в храма се раздра на две, което показва, че светостта и значението на жертвената служба са вече невалидни. Бе дошло време земното жертване и приношение да престанат.

Последната седмица - период от седем години - завърши в 34 г.сл.Хр. Тогава с убиването на Стефан с камъни евреите окончателно запечатаха отхвърлянето си на евангелието. Разпръснатите от гоненията ученици "обикаляха и разгласяваха благовестието". Малко по-късно гонителят Савел прие християнството и стана Павел, апостолът на езичниците.

Множеството пророчества за идването на Спасителя даваха основание на евреите да живеят в постоянно очакване. Мнозина умираха с вяра, без да са видели изпълнението на обещанията. Още от древността те ги предусещаха и вярваха, и изповядваха, че са странници и пътници на тази земя. Обещанията, повтаряни от дните на Енох чрез патриарсите и пророците, поддържаха жива надеждата им в идването на Месия.

Бог не разкри от самото начало точното време на първото идване и дори когато Данииловото пророчество стана известно, не всички тълкуваха вестта правилно.

Векове минаваха. Накрая гласът на пророците замлъкна. Десницата на потисниците тежеше над Израил. Колкото повече евреите се отдалечаваха от Бога, толкова повече вярата им избледняваше и надеждата им преставаше да осветява бъдещето. Думите на пророците оставаха неразбрани от мнозина. Онези, чиято вяра трябваше да се запази силна, бяха склонни да твърдят: "Дните минават, а никое видение не се сбъдва". Но часът на идването на Христос бе определен в небесния съвет и "когато се изпълни времето, Бог изпрати Сина Си..., за да изкупи ония, които бяха под закона, та да получим осиновението".

Уроците трябваше да бъдат предадени на човечеството с езика на хората. Вестителят на завета трябваше да говори. Гласът Му трябваше да се чуе в собствения Му храм. Той, авторът на истината, трябваше да отдели истината от плявата на човешките предания, които я обезличаваха. Принципите на Божието управление и планът на изкуплението трябваше да бъдат ясно определени. Уроците от Стария завет трябваше да бъдат представени на хората в пълнота.

Когато Спасителят дойде "подобен на човеците" и започна благодатната Си служба, Сатана успя само да Му "нарани петата", докато с всяко действие на смирение или страдание Христос "нараняваше главата" на противника си. Породената от греха мъка се изля в сърцето на Безгрешния. Когато претърпяваше противопоставянето на грешниците, Христос плащаше дълга им и разкъсваше веригите, сковали човечеството. Всяко страдание, всяка обида биваха понасяни заради спасението му.

Ако Сатана можеше да подбуди Христос да се поддаде на едно-единствено изкушение, ако можеше да Го подлже само с едно действие или дори с мисъл да опетни съвършената Си чистота, князът на тъмнината би триумфирал над Изкупителя на човечеството и би си спечелил целия човешки род. Той можеше да причини страдание, но не можеше да омърси. Можеше да причини болка, но не и да опозори. Дяволът направи живота на Христос поредица от конфликти и изпитания, но при всяка атака губеше все повече и повече властта си над човечеството.

В пустинята на изкушението, в Гетсиманската градина, на кръста Спасителят се пребори с княза на тъмнината. Раните Му станаха трофеи на победата, извожвана в полза на човека. Когато висях на кръста в агония, а нечистите духове се радваха и злите хора хулеха, тогава Сатана наистина нарани петата Му. Но същият този акт смаза главата на дявола. Чрез смъртта Исус унищожи "този, който има властта, сиреч дявола". С това се реши съдбата на главния бунтовник и спасителният план стана реалност. Със смъртта Си Исус спечели победа над Смъртта; с възкресението Си отвори вратите на гроба за всички Свої последователи. В тази последна велика борба виждаме изпълнението на пророчеството "То ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата."

"Възлюбени, сега сме Божии чада и още не е станало явно какво ще бъдем; но знаем, че когато стане явно, ще бъдем подобни Нему, защото ще Го видим, както е." Нашият Изкупител е открил пътя пред нас, така че и най-грешните, най-нуждаещите се, най-потиснатите и презрените да могат да намерят достъп до Бог Отец.

"Господи, Ти си мой Бог. Ще Те превъзнасвам, ще пея хваления на името Ти, защото си извършил чудни дела, отдавнашните Си намерения, с верност и истинност."

1 Исая 8:22
2 Битие 3:15
3 2Кор. 4:4
4 Михай 4:8
5 По Еф. 1:14
6 Пс. 37:29
7 Битие 12:3
Йоан 8:56
Битие 49:8-10
Числа 24:17
Второзак 18:15, 18
Евр. 9:9,23, 8:2
Битие 3:15
Исая 53:7, 52:14
Исая 53:3, 4; Пс. 72:4
2Царе 23:4
Осия 6:3
Малахия 4:2
Исая 9:2
Исая 9:6, 7
Исая 49:6, 40:5
Йоан 1:23
Исая 49:7-10
По Исая 61:1, 2
Исая 53:1-9
Захария 13:7
Пс. 69:20, 21
Пс. 22:16-18
Исая 53:10-12
Исая 59:16
Исая 42:1
Исая 42:2, 3
Исая 42:4, по ст. 21 - ЦП
Исая 42:6-9
Исая 11:1, 7:14, 15
Исая 11:2-5, 10
Захария 6:12, 13
Захария 13:1
Исая 55:1-3
Исая 55:4, 5

Исая 46:13
Исая 40:9-11
Исая 29:18, 19, 24
Агей 2:7 (англ. превод King James)
Михей 5:2
Матей 2:6
Даниил 9:24
Виж Числа 14:34; Езекиил 4:6
Даниил 9:25 - ЦП
Виж Ездра 6:14, 7:1, 9
Марко 1:15
Даниил 9:27
Деяния 8:4
Езекиил 12:22
Гал. 4:4, 5
Фил. 2:7
Евр. 2:14
Битие 3:15
1Йоаново 3:2
Исая 25:1

Глава 59

Израилевият дом

Като провъзгласява истините на вечното евангелие на всеки народ, племе, език и народ, Божията църква на земята в наше време изпълнява древното пророчество: "Израил ще напъпи и цъфне и те ще напълнят лицето на света с плод."¹ Исусовите последователи в сътрудничество с небесните вестители бързо се установяват в пустите места на земята и техните усилия се увенчават с изобилна жетва от скъпоценни души. Днес, както никога преди, разпространяването на библейската истина от една посветена църква дава на човешките чада плодовете, предсказани векове по-рано чрез пророчеството, обещано на Авраам и на целия Израил, и на Божията църква от всяка епоха: "Ще те благословя... и ще бъдеш за благословение."²

Това обещание би трябвало да бъде изпълнено в по-голяма степен през вековете след завръщането на израилтяните от земята на робството. Божият план бе цялата земя да бъде така подготвена за първото идване на Христос, както сега се подготвя за второто Му идване. В края на унижателното пленничество Бог чрез Захария милостиво даде на народа Си Израил уверението: "Върнах се към Сион и ще обитавам сред Ерусалим; и Ерусалим ще се нарече град на истината и хълм на Господа на Силите Светия хълм." За народа Си Господ казва: "Ето..., аз ще бъда техен Бог в истина и в правда."³

Тези обещания зависеха от послушанието. Характерните грехове за израилтяните преди робството не биваше да се повтарят. "Съдете справедливо - увеща Бог тези, които се бяха заели с възстановяването - и показвайте милост и състрадание всеки към брата си, не угнетявайте вдовицата, сирачето, чужденеца или сиромаха и никой от вас да не измислюва зло в сърцето си против брата си." "Говорете истина всеки на ближния си; и отсъдете в портите си съдбата на истина и на мир."⁴

Големи бяха както материалните, така и духовните награди, определени за онези, които на практика биха приложили принципите на правдата. "Защото ще има семе както във време на мир - заяви Господ, - лозата ще дава плода си, земята ще дава рожбите си и небето ще дава росата си; и на останалите от тия люде ще дам да наследят всички тия неща. И както бяхте предмет на проклетия между народите, доме юдов и

доме израилев, така ще ви избавя, щото да станете предмет на благословение.”⁵

Чрез вавилонското робство израилтяните бяха излекувани от поклонението на ваяни образи. След като се завърнаха, те отделиха голямо внимание на религиозното обучение и на изучаването на написаното в книгите на закона и на пророците за почитта към истинския Бог. Възстановяването на храма им даде възможност да провеждат в пълнота ритулните служби в светилището. Под водителството на Зоровавел, Ездра и Неемия израилтяните повториха завета да пазят всички заповеди и наредби на Йехова. Последвалото време на благословение даде достатъчно доказателства за Божието желание да приема и да прощава. Въпреки това, проявявайки фатално късогледство, те многократно изоставяха славната си съдба и егоистично запазваха само за себе си онова, което би донесло възстановяване и духовен живот на неизброими множества.

Във времето на Малахия неуспехът да се изпълни Божието намерение стана съвсем очевиден. Господният вестител строго избличаваше греховете, които лишаваха Израил от земно благоденствие и духовна сила. В упреците си към нарушителите пророкът не щадеше нито свещеници, нито народ. Според Господното слово към Малахия урокът бе: не трябва да се забравя миналото и заветът на Йехова с израилевия дом трябва да бъде спазван с вяност. Божиите благословения можеха да се осъществят само след искрено покаяние. “И сега помолете се Богу – апелира пророкът, – за да се смили над нас.”⁶

Неуспехът на Израил обаче не можеше да осуети плана на вековете за изкуплението на човечеството. Онези, за които говореше пророкът, може би не чуваха вестта, но намерението на Йехова бе да продължи да работи за изпълнение на плана Си. “Защото от изгрева на слънцето до заходването му – заяви Господ чрез Своя вестител – името Ми ще бъде велико между народите.”⁷

Бог бе направил с левиевите синове завет “за живот и за мир” – завет, който, ако бе спазван, щеше да донесе неизказани благословения – и сега предложи да го възстанови с бившите духовни водачи, но превърнали се чрез греховете си в “презрени и унижени пред всичките люде”⁸.

Грешниците бяха предупредени най-сериозно за предстоящия съд и за намерението на Йехова в миг да унищожи всеки съгрешил. И все пак никой не бе оставен без надежда. Пророчествата на Малахия за съда бяха придружени с поканата непокаяните да се помирят с Бога. “Върнете се при Мене – апелира Господ – и Аз ще се върна при вас.”⁹

Всяко сърце би трябвало да отговори на този призив. Небесният Бог умолява Своите съгрешили чада да се върнат при Него, за да Му сътрудничат в провеждането на Господния план на земята. Той протяга десница, за да хване ръката на принадлежащите към Израил и да им помогне да тръгнат по тесния път на себеотрицанието и саможертвата, и да станат сънаследници като Божии синове. Ще чуят ли молбата? Ще видят ли къде е единствената им надежда?

Колко тъжен е боговдъхновеният доклад от времето на Малахия, в който се казва, че израилтяните се поколебали да отдадат гордите си сърца на Бога в служене, любов, послушание и сътрудничество от цяло сърце! От възражението им личи, че се самооправдават: “В какво да се върнем?”

Божият отговор е съвсем ясен: “В десетъците и в приносите. Вие сте наистина проклетни. Защото вие, да! целият тоя народ Ме крадете. Донесете всичките десетъци във влагалището, за да има храна в дома Ми и опитайте Ме сега за това, казва Господ на Силите, дали не ще ви разкрия небесните отвори да излея благословение върху вас, тъй щото да не стига място за него. И заради вас ще смърря поглъщателя, та няма вече да поврежда рожбите на земята ви. И лозата ви на полето няма да хвърля плода си преждевременно, казва Господ на Силите. Всичките народи ще ви ублажават, защото ще бъдете желателна земя, казва Господ на Силите.”¹⁰

Бог благославя делото на човешките ръце, за да могат хората да Му върнат принадлежащото Нему. Той ги дарява със слънчева светлина и дъжд, дава здраве и способност за придобиване на материални блага. Всяко благословение идва от десницата на изобилието и Той желае хората да показват благодарността си, като Му връщат една част под формата на десетъци и дарения, благодарствени приноси, доброволни дарове и приноси за грях. Те трябва да посвещават средствата в служба за Бога, та лозето да се запази и да не се превърне в пустош. Трябва да се опитват да разбират какво би направил Господ, ако бе на тяхно място. Необходимо е пред Него да поставят с молитва всичките си трудности, да разкриват неегоистичен интерес в разпространяване на делото Му по всички части на света.

Чрез вести, подобни на вестите от Малахия, последен от старозаветните пророци, както и чрез потисничеството на неприятелите езичници, израилтяните осъзнаха накрая, че истинското благоденствие зависи от изпълнението на Божия закон. Но при повечето хора послушанието не бе породено от вяра и любов. Подбудите им бяха егоистични. Служенето се смяташе само като средство за постигане на национално величие. Избраният народ не стана светлина на света и се изолира от народите, да не би да бъде изкушен в идолопоклонство. Посочените от Бога ограничения, забраняващи смесените бракове между Неговите люде и езичниците, и неразрешаващи на Израил да се включва в поклонническите обичаи на околните езически народи, бяха изопачени до такава степен, че се издигна разделителна стена между израилтяните и всички други народи. По този начин бяха отнети благословенията, които Бог чрез Израил искаше да раздаде на целия свят.

В същото време греховете отделяха израилтяните от Бога. Те не можеха да разберат дълбокото духовно значение на символичната служба. В собствената си праведност се уповаха на дела, на жертви и на изпълнение на наредби вместо на заслугите на Този, към Когото всички те сочеха. И понеже искаха да се облягат на собствената си праведност¹¹, изпаднаха в егоизъм и формализъм. Тъй като не притежаваха Духа и Божията благодат, опитаха се да ги заместят със стриктно изпълнение на религиозните церемонии и ритуали. Недоволни от дадените от Бога заповеди, утежиха Божествените наредби с неизброими, измислени от самите тях изисквания. Колкото повече се отдалечаваха от Бога, толкова по-стриктни ставаха в съблюдаването на церемониите.

С всичките обширни и обременяващи претенции практически стана невъзможно народът да спазва закона. Великите принципи на правдата, представени в Декалога, и славните истини, разкрити в символичните служби, бяха съвсем забравени и зарити под купчината човешки предания и постановления. Тези, които наистина желаеха да служат на Бога и се опитваха да спазват целия закон според указанията на свещениците и управниците, станаха под тежко бремене.

Като народ израилтяните очакваха идването на Месия, но по сърце и дух бяха така разделени от Бога, че не можеха да получат истинска представа за естеството и мисията на обещания Изкупител. Вместо да копнеят за изкупление от греха, за славата и мира на светостта, умовете им се занимаваха с въпроса как да се избавят от националните врагове и да възстановят световната си сила. Очакваха Месия да дойде като победител, да премахне игото и да издигне Израил като владетел над всички народи. Така Сатана успя да подготви сърцата на хората да отхвърлят Спасителя, когато дойде. Гордите им сърца и фалшивите им представи за Неговия характер и мисия щяха да им попречат да преценят с искреност доказателствата за божествеността Му.

Повече от хиляда години бяха очаквали идването на обещания Спасител. Най-светлите им надежди бяха съсредоточени в това събитие. От хиляда години споменаваха името Му в песни и пророчества, в храмови ритуали и в домашни молитви. Но когато дойде, не Го признаха за така дълго очаквания Месия. "У Своите Си дойде, но Своите Му Го не приеха."¹²

За привързаните им към света сърца Възлюбеният от небето бе "като корен от суха земя". В очите им Той "нямаше благообразие, нито приличие". В Него не виждаха красота, която да Го направи желан.¹³

Животът на Исус от Назарет сред еврейския народ бе упрек против техния егоизъм, проявяващ се в нежеланието им да признаят справедливите искания на Собственика на лозето, над което бяха поставени за стопани. Намразиха Неговия пример на вярност и благочестие и когато дойде последното изпитание, разкрило им възможност за послушание, водещо до вечен живот, или за непослушание, водещо до вечна смърт, те отхвърлиха Светия Израилев и поеха отговорността да бъде разпънат на Голготския кръст.

В притчата за лозето Христос, стигнал почти до края на земната Си служба, насочи вниманието на еврейските водачи към дадените на Израил богати благословения, показващи Божието изискване за послушание. Той им разкри ясно славата на Своето намерение, което можеше да бъде изпълнено чрез пълно послушание. Отдръпвайки завесата на бъдещето, посочи, че като резултат от неуспеха им да го изпълнят целият народ губи благословието и се погубва.

"Имаше един стопанин - каза Христос, - който насади лозе, огради го с плет, изкопа в него лин и съгради кула; и като го даде под наем на земеделци, отиде в чужбина."¹⁴

Така Спасителят загатна за "лозето на Господа на Силите", което векове по-рано бе наречено от пророк Исаия "Израилевия дом"¹⁵.

"И когато наближи времето на плодовете" - продължи Исус, - собственикът на лозето "изпрати слугите си до земеделците да приберат плодовете му. А земеделците хванаха слугите му, един биха, друг убиха, а трети с камъни замериха. Пак изпрати други слуги, повече на брой от първите; и на тях сториха същото. Най-последно изпрати при тях сина си, като думаше: Ще почетат сина ми. Но земеделците, като видяха сина, рекоха помежду си: Той е наследникът, елате да го убием и да присвоим наследството му. И като го хванаха, изхвърлиха го вън от лозето и го убиха."

След като разкри на свещениците върха на тяхното безчестие, Христос им постави въпроса: "И тъй, когато си дойде стопанинът на лозето какво ще стори на тия земеделци?" Свещениците следяха разказа с голям интерес и без да размислят за връзката между историята и самите тях, отговориха заедно с народа: "Злосторниците люто ще погуби, а лозето ще даде под наем на други земеделци, които ще му дават плодовете на времето им."

Несъзнателно произнесоха присъда над себе си. Исус ги погледна и от изпитващия Му поглед разбраха, че четете тайните на сърцата им. Божественото Му естество блесна пред тях с голяма сила. В разказа за земеделците видяха себе си и несъзнателно възкликнаха: "Господ да ни пази!"

С тържествено и тъжно изражение Христос попита: "Не сте ли никога прочели в Писанията тая дума: "Камъкът, който отхвърлиха зидарите, Той стана глава на ъгъла. От Господа е това и чудно е в нашите очи." Затова ви казвам, че Божието царство ще се отнеме от вас и ще се даде на народ, който принася плодовете му. И който падне върху тоя камък, ще се смаже; а върху когото падне, ще го пръсне."¹⁶

Христос щеше да отклони бедствието за евреите, ако Го бяха приели. Но завистта и ревността ги направиха непреклонни. Те решиха да не признаят Исус от Назарет за Месия. Отхвърлиха Светлината на света и оттам нататък животът им потъна в тъмнина, гъста като среднощния мрак. Предсказаната участ сполетя еврейската нация. Свирепите им необуздани страсти предизвикаха гибелта им. В сляпата си ярост се унищожиха един друг. Бунтовният им дух, упоритостта и гордостта им навлякоха гнева на римските завоеватели. Ерусалим бе разрушен, храмът се превърна в развалини, а площта му бе разорана с плуг като нива. Юдовите чада

загинаха от най-ужасни видове смърт. Милиони бяха продадени като роби в езически страни.

Онова, което Бог възнамеряваше да направи за света чрез Израил, избрания народ, Той ще постигне чрез земната Си църква в наше време. Лозето е дал "под наем на други земеделци", а именно на Своя народ, който спазва завета, проявява вяност и дава "плодовете на времето им". Никога Господ не е оставал без Свои истински представители на земята, които да вземат присърце делото Му. Тези свидетели за Бога принадлежат към духовния Израил и за тях ще се изпълнят всички заветни обещания на Йехова към древния Му народ.

Днес Божията църква е свободна да завърши Божествения план за спасение на падналото човечество. Векове наред Божият народ страдаше от ограничаване на свободите. Проповядването на евангелието в неговата чистата бе забранено и на дръзналите да нарушат човешките заповеди, бяха налагани най-жестоки наказания. Хората бяха лишени от светлината на Божието слово. Тъмнината на заблудите и суеверията можеше да изличи познанието върху истинската религия. През дългия период на безмилостни гонения Божията църква на земята бе в такова робство, в каквото бяха и израилтяните във Вавилон.

Но да благодарим на Бога, църквата Му вече не е в окови. Привилегиите, дадени на Божия народ при освобождаването му от вавилонски плен, бяха възстановени за духовния Израил. Във всяко кътче на земята хората откликват на небесната вест, която според пророчеството на Йоан ще бъде провъзгласявана преди второто идване на Христос: "Бойте се от Бога и въздайте Нему слава, защото настана часът, когато Той ще съди."17

Пълчищата от нечисти сили не ще държат повече църквата в плен, защото "падна, падна великият Вавилон, който напои всичките народи от виното на своето разпалено блудстване". На духовния Израил е дадена вестта: "Излезте от нея, люде Мои, за да не участвате в греховете ѝ и да не споделяте язвите ѝ."18 Както някога пленниците чува предизвестията: "Бягайте отсрещ Вавилон"19 и бяха възстановени в обещаната земя, така всички, които днес се боят от Бога, се вслушват във вика да се оттеглят от духовния Вавилон и скоро ще застанат като трофеи на Божията благодат в обновената земя, небесния Ханаан.

В дните на Малахия на подигравателния въпрос на непокаяните: "Къде е Бог на правосъдието", бе отговорено: "И Господ... неочаквано ще дойде в храма Си. Да! Ангелът на завета... Но кой може да издържи деня на пришествието Му? И кой ще устои, когато Той се яви? Защото е като огъня на пречиствач и като сапуна на тепавичари. Ще седне като един, който топи и пречиства сребро, та ще очисти левийците и ще ги претопи като златото и среброто. И те ще принасят Господу приноси с правда. Тогава приносът на Юда и на Ерусалим ще бъде угоден Господу, както в древните дни, както в старите години."20

Когато времето за идването на Месия бе настъпило, вестта на Христовия предвестник бе: "Покайте се, бирници и грешници, покайте се, фарисеи и садукее, покайте се, понеже наближи небесното царство."21

Днес определени от Бога вестители в духа и силата на Илия и на Йоан Кръстител насочват вниманието на един обречен свят към предстоящите тържествени събития. Те ще настъпят скоро и са свързани с края на благодатното време и с идването на Христос Исус като Цар на царете и Господ на господарите. Скоро всеки човек ще бъде съден за делата, извършени в тялото. Часът на съда е настъпил и членовете на Неговата земна църква имат сериозната отговорност да предупредят застаналите пред прага на вечната гибел. На всеки човек в този широк свят, който би се вслушал в предупреждението, трябва да бъдат разяснени принципите, лежащи в основата на великата борба, принципи, от които зависи участието на цялото човечество.

В тези последни часове на благодатно време за човешките чада, когато съдбата на всяка душа ще бъде без бавене решена завинаги, Господарят на небето и земята очаква църквата Му да започне да работи

по-усърдно от всякога. Господ Исус приема за Свои избрани, почетени повече от всеки друг народ по лицето на земята, хората, освободени чрез познаване на скъпоценната истина за Него. Той вярва, че те ще възхвалят Този, Който ги е призовал от тъмнината в чудната светлина. Дарените с такава щедрост благословения трябва да бъдат дадени и на други. Благата вест за спасение трябва да бъде занесена до всеки народ, племе, език и люде.

Във виденията на древните пророци Господ на славата бе представен като дарител на особена светлина за Неговата църква в дните на тъмнина и неверие преди второто Му идване. Като Слънце на правдата Той трябваше да озари Своята църква "с изцеление в крилата си"²². От всеки истински Христов последовател трябваше да произлиза влияние за живот, насърчение, помощ и истинско възстановяване.

Христос ще дойде в най-мрачния час от човешката история. Дните на Ной и Лот показват какво ще бъде състоянието на света малко преди идването на Човешкия Син. В Свещеното писание, посочващо това време, се казва, че Сатана ще действа с "всякаква сила" и с "всичката измама на неправдата"²³. Действията му могат да се видят ясно в бързо разпростиращата се тъмнина, в многобройните заблуди, ереси и измами, ширещи се в последните дни. Сатана е запленил не само света, но е успял да вмъкне измамите си и в така наречени християнски църкви. Голямото отстъпление ще доведе до тъмнина, гъста като среднощен мрак. За Божия народ тя ще бъде нощ на изпитание, нощ на преследване заради истината. Но сред мрака ще осияе Божия светлина.

Христос прави така, че "светлината да изгрее из тъмнината"²⁴. Когато "земята беше пуста и неустроена и тъмнина покриваше бездната..., Божият Дух се носеше над водата. И Бог каза: Да бъде светлина. И стана светлина"²⁵. Господ казва на народа Си: "Стани, свети, защото светлина дойде за тебе и славата Господня те осия."²⁶

Писанието казва: "Защото ето, тъмнина ще покрие земята и мрак племената. А над тебе ще осияе Господ и славата Му ще ти се яви."²⁷ Христос, отражението на славата на Отец, дойде като светлина за света. Дойде да бъде представител на Бога пред човеците. За Него е писано, че е бил помазан "със Светия Дух и със сила" и че "обикаляше да прави благодеяния"²⁸. В назаретската синагога Той каза: "Духът на Господа е на Мене, защото Ме е помазал да благовестявам на сиромасите. Прати Ме да проглася освобождение на пленниците и прогледване на слепите, да пусна на свобода угнетените, да проглася благоприятната Господня година."²⁹ Това бе делото, което Исус повери на учениците Си. "Вие сте виделината на света... нека свети вашата виделина пред човеците, за да виждат добрите ви дела и да прославят вашия Отец, Който е на небесата."³⁰

Това е делото, което пророк Исаия описва с думите: "Не е ли да разделяш хляба си с гладния и да възвеждаш в дома си сиромаси без покрив? Когато видиш поля да го обличаш и да се не криеш от своите еднокръвни? Тогава твоята светлина ще изгрее като зората и здравето ти скоро ще процъфне. Правдата ти ще върви пред тебе и славата Господня ще ти бъде задна стража."³¹

Така в нощта на духовен мрак Божията слава ще свети чрез Неговата църква, за да издигне съкрушените и да утеши скърбящите.

Навсякъде около нас се чуват стонове от мъката на света. Около нас са хора в нужда и в скръб. Наш дълг е да помагаме и да облекчаваме житейските трудности и страдания. Нуждите на душата могат да бъдат задоволени единствено от Христовата любов. Ако Христос обитава в нас, сърцата ни ще бъдат изпълнени от Божествено съчувствие. Запечатаните извори на искрена християнска любов ще бъдат отворени.

Много хора живеят без всякаква надежда. Върнете им светлината. Мнозина са отчаяни. Насърчете ги. Много от тях се нуждаят от хляба на живота. Четете им от Божието слово. Душата на мнозина боледува и за нея няма балсам, нито лекар. Молете се за тези души. Доведете ги при Исус. Кажете им, че има галаадски балсам и истински Лекар.

Светлината е благословение, всемирно благословение. Тя излива съкровищата си върху един неблагоприятен, несправеден и неморален свят. Така е и със светлината, идваща от Слънцето на правдата. Цялата земя, обхваната от мрака на греха, мъката и болката, трябва да бъде осветена от познание за Божията любов. Някоя група, съсловие или класа не бива да бъдат изключени от идващата от небесния трон светлина.

Вестта на надежда и милост трябва да бъде занесена до всички краища на земята. Всеки желаещ може да протегне ръка, да се хване за Божията сила и да се помири с Бога; и ще получи мир. Езичниците не бива повече да живеят потънали в среднощен мрак. Мъката трябва да изчезне пред ярките лъчи на Слънцето на правдата.

Христос е дал всичко необходимо, за да бъде църквата Му една преобразена общност, озарена с Виделината на света и притежаваща славата на Емануил. Целта Му е всеки християнин да бъде заобиколен с духовна атмосфера на светлина и мир. Той желае всички ние да разкриваме Неговата радост в живота си.

"Стани, свети, защото светлина дойде за тебе и славата Господня те осия."32 Христос идва със сила и голяма слава. Идва със собствената Си слава и със славата на Отца и святите ангели ще Го придружават по целия път. Докато целият свят е хвърлен в тъмнина, в обиталищата на всички светии ще има светлина. Те ще доловят първите й лъчи от второто идване на Христос. От Неговото великолепие ще се излъчва истинска светлина. Изкупителят Христос ще бъде поздравен от всички, които са Му служили. Докато неправедните бягат, Христовите последователи ще се радват в присъствието Му.

Това е времето, когато изкупените ще спечелят обещаното наследство. Така Божият план за Израил ще получи буквалното си изпълнение. Божиите намерения не могат да бъдат осуетени от човек. Те са се осъществявали дори сред нечестни дела. Така бе и с Израилевия дом през цялата история на разделената монархия. Така е и с днешния духовен Израил.

Пророкът от Патмос, който, поглеждайки през вековете, видя дори времето на възстановяването на Израил в обновената земя, дава своето свидетелство: "... видях, и ето, голямо множество, което никой не можеше да изброи, от всеки народ и от всичките племена, люде и езици, стоящи пред престола и пред Агнето, облечени в бели дрехи с палмови клони в ръцете си; и викаха с висок глас, казвайки: Спасение на нашия Бог, Който седи на престола, и на Агнето!"

И всичките ангели стоеха около престола и около старците и четирите живи същества; и паднаха на лицето си пред престола, та се поклониха Богу, казвайки: Амин! Благословение, слава и премъдрост, благодарение и почит, сила и могъщество на нашия Бог до вечни векове.

И чух като глас от силни гърмежи, които казваха: Алилuia! Защото Господ, нашият Бог, Всемогъщият царува. Нека се радваме и се веселим и нека отдадем Нему слава..." "... защото е Господ на господарите и Цар на царете; тоже и ония, които са с Него, ще победят, които са звани, избрани и верни"33.

1 Исая 27:6

2 Бит. 12:2

3 Захария 8:3, 7, 8

4 Захария 7:9, 10, 8:16

5 Захария 8:12, 13

6 Малахия 1:9

7 Малахия 1:11

8 Малахия 2:5, 9

9 Малахия 3:7

10 Малахия 3:7-12

11 Виж Римл. 10:3

12 Йоан 1:11

- 13 Виж Исая 53:2
- 14 Матей 21:33
- 15 Исая 5:7
- 16 Матей 21:34-44
- 17 Откр. 14:7
- 18 Откр. 14:8; 18:4
- 19 Еремия 51:6
- 20 Малахия 2:17; 3:1-4
- 21 Виж Матей 3:2
- 22 Малахия 4:2
- 23 2Сол. 2:9, 10
- 24 2Кор. 4:6
- 25 Бит. 1:2, 3
- 26 Исая 60:1
- 27 Исая 60:2
- 28 Деяния 10:38
- 29 Лука 4:18, 19
- 30 Матей 5:14, 16
- 31 Исая 58:7, 8
- 32 Исая 60:1
- 33 Откр. 7:9-12, 19:6, 7, 17:14

Глава 60

Видения за бъдеща слава

В най-мрачните дни на дългия конфликт със злото на Божията църква са били давани откровения за непроменимата цел на Йехова. На Божия народ е било позволено да надникне отвъд изпитанията на настоящето време към триумфа на бъдещето, когато войната ще бъде завършена и изкупените ще спечелят обещаната земя. Тези видения за бъдеща слава, сцени, изобразени от Божията ръка, са скъпи и за съвременната църква, стигнала до епоха, когато конфликтът на вековете бърза към своя край и обещаните благословения предстои да бъдат дадени изцяло.

Древните пророци предадоха на църквата много вести на утеха. "Утешавайте, утешавайте людете Ми" – заръча Господ на пророк Исая. Заедно с това бяха дадени и чудни видения, станали надежда и радост за вярващите през всички следващи векове. Божиите сигурни обещания са поддържали чадата Му от всеки век, въпреки че са били презирани от другите, преследвани, изолирани. С вяра са очаквали времето, когато Бог ще изпълни даденото на църквата Си обещание: "Аз ще те направя вечно величие, радост за много поколения."

Воюващата църква често е била призовавана да издържи изпитанията и бедите, тъй като никога не би могла да триумфира без жесток конфликт. "Хляб на скръб и вода на утеснение" е обичайната участ на всички, но никой, доверил се изцяло на Всемогъщия, няма да бъде победен от трудностите. "А сега, така казва Господ Творецът ти, Якове, и Създателят ти, Израилю. Не бой се, защото Аз те изкупих, призовах те по име, Мой си ти. Когато минаваш през водите, с тебе ще бъде; и през реките – те не ще те потопят. Когато ходиш през огъня, ти няма да се изгориш; и пламъкът не ще те опали. Защото Аз съм Йехова твоят Бог, Светият Израилев, твоят Спасител. За твой откуп дадох Египет, за тебе Етиопия и Сева. Понеже ти бе скъпоценен пред очите Ми и почетен и Аз те възлюбих, затова ще дам човечи за тебе и племена за живота ти."

При Бога има прощение, а чрез заслугите на Исус, нашия разпнат и възкръснал Господ, има пълно и неоспоримо приемане. Исая чу какво каза Господ за Своите избрани: "Аз, Аз съм, Който изтривам твоите престъпления заради Себе Си и няма да си спомня за греховете ти. Подсети

ме, за да се съдим заедно; представи делото си, за да се оправдаеш." "И ще познаеш, че аз, Йехова съм твоят Спасител и твоят Изкупител, мощният Яковов."

"И ще отнеме укора от хората Си от цялата земя", заявява пророкът. "И ще ги наричат свят народ, изкупените от Господа." Бог е поръчал: "Да наредя за наскърбените в Сион, да им дам венец вместо пепел, мир на радост вместо плач, облекло на хваление вместо унил дух, за да се наричат дървета на правда, насадени от Господа, за да се прослави Той."

"Събуди се, събуди се, облечи силата си, Сионе, облечи великолепните си дрехи, Ерусалиме, свети граде; защото отсега нататък няма да влезе в тебе необрязан и нечист. Отърси от себе си пръстта; стани, седни, Ерусалиме! Освободи се от връзките по шията ти, пленена дъщерьо Сионова!"

"От наскърбена, смутена, безутешна, ето, аз ще постеля камъните ти в красиви цветове и ще положа основите ти от сапфири. Ще направя кулите ти от рубини, портите ти от антракс и цялата ти ограда от отбрани камъни. Всичките ти чада ще бъдат научени от Господа и голям ще бъде мирът на чадата ти. С правда ще се утвърдиш; далеч ще бъдеш от угнетението, защото не ще се боиш; далеч от ужасяването, защото не ще се приближи до тебе. Ето, всички може да се съберат против тебе, обаче не чрез Мене; всички ония, които се събират против тебе, ще паднат пред тебе... Ни едно оръжие, скроено против тебе, не ще успее; и ще победиш всеки език, който би се повдигнал против тебе в съд. Това е наследството на слугите Господни и правдата им е от Мене, казва Господ."

Църквата трябва да навлезе в последния конфликт въоръжена с оръжието на Божията праведност. "Красива като луната, чиста като слънцето, страшна като войска със знамена", тя трябва да отиде по целия свят и да го завладее.

Точно във времето преди деня на окончателното спасение ще настъпи най-мрачният час от борбата на църквата със силите на злото. Но никой от уповаващите се в Бога не бива да се страхува, защото, "когато устремът на насилниците нападне като буря върху стена", Бог ще бъде за църквата Си "прибежище от буря".

В този ден избавлението е обещано само на праведните. "Грешните в Сион се боят; трепет обзема безбожните и казват: "Кой от нас ще обитава при поглъщаш огън? Кой от нас ще обитава при вечни пламъци? Който ходи праведно и говори справедливо, който презира печалбата от насилствата, който отърсва ръцете си от дароприемството, който запушва ушите си, за да не чуе за кръвопролитие, и който затуля очите си, за да не види злото; Той ще обитава на високо. Крепостите на канарите ще бъдат мястото на защитата му. Хлябът му ще му се даде, водата му няма да липсва."

Божие слово към Неговите верни е: "Дойдете, люде мои, влезте в скришните си стаи и затворете вратите след себе си; скрийте се за един малък миг, додето премине гневът. Защото ето, Господ излиза от мястото Си, за да накаже жителите на земята за беззаконието им."

Във виденията за великия ден на съда на боговдъхновените вестители на Йехова бе позволено да видят колко смаяни ще бъдат неподготвените да посрещнат своя Господ с мир.

"Ето, Господ изпразва земята и я запустява. Превръща я и разпръсква жителите й..., защото престъпиха законите, не зачитаха повелението, нарушиха вечния завет. Затова клетва погълна земята и ония, които живеят на нея, се намериха виновни... Веселието на тъпанчетата престава; шумът на ликуващите се свършва; престава веселието на арфата."

"Уви за оня ден! Защото денят Господен приближи и ще дойде като гибел от Всесилния... Семената изсъхнаха под буците си, житниците запустяха, хранилищата се съсипаха, защото житото изсъхна. Как пъшка добитъкът! Скитат се чердите говеда, защото нямат пасбище. Да! изгнаха стадата овце." "Лозата изсъхна и смоковницата повяхна; нарът, палмата и ябълката, дори всичките полски дървета, изсъхнаха и радостта изчезна измежду човешките чада."

“Боли ме в дълбочините на сърцето ми – възкликна Еремия, когато видя запустяването в края на човешката история. – Сърцето ми се смущава в мене, не мога да мълча; защото си чула, душе моя, тръбен глас, тревога за бой. Погибел върху погибел се прогласява, защото цялата земя се опустошава.”

“Гордото носене на човека ще се наведе и надменността ще се унижи и само Господ ще се възвиси в оня ден. И идолите съвсем ще изчезнат... В оня ден човек ще хвърли на къртовете и на прилепите сребърните идоли и златните идоли, които си е направил, за да им се кланя, за да влезе в канаристите подземия и в пукнатините на скалите поради страха от Господа и поради славата на величието Му, когато стане да разтърси земята.”

За това време на преход, когато човешката гордост ще бъде стъпкана, Еремия свидетелства: “Погледнах на земята и ето, тя беше пуста и празна; на небето – и нямаше светлината му. Погледнах на планините и ето, трепереха и всичките хълмове се тресяха. Погледнах и ето, нямаше човек и всичките небесни птици бяха избягали. Погледнах и ето, плодородната страна бе пуста и всичките ѝ градове бяха съсипани... Горко! защото велик е оня ден, подобен нему не е бивал. Именно той е време на утеснението на Якова; но ще бъде избавен от него.”

Денят на Божия гняв срещу Неговите врагове ще бъде и ден на окончателното освобождение на Божията църква. Исая заявява: “Укрепете немощните ръце и утвърдете отслабналите колена. Кажете на ония, които са с уплашено сърце: Укрепете се! Не бойте се! Ето вашият Бог! Възмездието ще дойде с Божие въздаяние. Той ще дойде и ще ви избави.” “Ще погълне смъртта завинаги. И Господ Бог ще обърне сълзите от всичките лица и ще отнеме укора на людето Си от цялата земя, защото Господ е изговорил това.”

Когато вижда как Господ на славата слиза от небето с всичките Си святи ангели, за да събере от всички народи на земята църквата на “остатъка”, пророкът чува как чакащите възкликват с ликуване: “Ето, Тоя е наш Бог; чакахме Го и Той ще ни спаси. Тоя е Господ, чакахме Го; ще се възрадваме и развеселим в спасението Му.”

Чува как гласът на Божия Син призовава спящите светии. Вижда ги да излизат от тъмницата на смъртта и възкликва: “Твоите умрели ще оживеят; Моите мъртви тела ще възкръснат. Събудете се и запейте радостно вие, които обитавате в пръстта, защото росата Ти е като росата по тревите. И земята ще предаде мъртвите.” “Тогава очите на слепите ще се отворят и ушите на глухите ще се отпушат. Тогава куцията ще скача като елен и езикът на немия ще пее.”

Вижда как победилите на греха и гроба стоят щастливи в присъствието на своя Господ и разговарят свободно с Него така, както човекът е разговарял с Бога в началото. “Но вие веселете се и радвайте се винаги в онова, което създавам – казва Господ, – защото ето, създавам Ерусалим за радост и людето му за веселие. Аз ще се радвам на Ерусалим и ще се веселя за людето Си и няма да се чува вече в него глас на плач, нито на ридание.” “И жителят няма да рече: Болен съм. На людето, които живеят в него, ще се прости беззаконието им.”

“Защото в пустата земя ще избликнат води и потоци в пустинята. Нажеженият пясък ще стане езеро; и жадната земя – водни извори.” “Вместо драка ще израсте елха, вместо трън ще израсне мирта.”

“И там ще има друм и път, който ще се нарече път на светостта. Нечистият няма да мине през него, но ще бъде само за тях. Пътниците – даже и глупавите – няма да се заблуждават по него.”

“Говорете по сърцето на Ерусалим и извикайте към него, че времето на вожването му се изпълни, че беззаконието му се прости. Защото взе от ръката Господня двойно наказание за всичките си грехове.”

“Няма вече да се чува насилие в земята ти, опустошение и разорение в пределите ти, а ще наречеш стените си Спасение и портите си – Хвала. Слънцето не ще ти бъде вече светлина денем, нито луната със сиянието си ще ти свети, но Господ ще ти бъде вечна светлина и твоят Бог – твоя

слава. Слънцето ти няма вече да залезе, нито ще се скрие луната ти, защото Господ ще ти бъде вечна светлина и дните на жалеенето ти ще се свършат. Твоите люде всички ще бъдат праведни; земята ще им бъде вечно наследство. Те са клонче, което Аз Съм посадил, дело на Моите ръце, за да се прославям."

Пророкът долавя звук от музика и песни - такава музика и такива песни, каквито човешко ухо не е чуло, нито човешки ум е разбрал, освен във видение. "Изкупените от Господа ще се върнат и ще дойдат с възкликание в Сион. Вечно веселие ще бъде на главата им; ще придобият радост и веселие, а скръб и въздишане ще побегнат." "Веселие и радост ще се намери в него, славословие и глас на хваление." "Както певците, тъй и свирачите ще казват: Всичките ми извори са в Тебе." "Тия ще извикат с висок глас, ще издадат силен глас за величието Господне."

В обновената земя изкупените ще имат заниманията и радостите, които в началото правеха щастливи Адам и Ева. Отново ще има едемски живот в градини и поля. "Те ще построят къщи и ще живеят в тях; ще насадят лозя и ще ядат плода им. Няма те да построят, а друг да живее там. Няма те да насадят, а друг да яде. Защото дните на Моите люде ще бъдат като дните на дърво и избраните Ми за дълго ще се наслаждават в делото на ръцете си."

Там ще се развиват всички сили и всяка способност ще се увеличава. Ще се извършват велики дела, ще се осъществяват най-възвишени стремежи, ще бъдат реализирани най-високи начинания. И все пак ще останат нови висоти за покоряване, нови чудеса, будещи възхищение, нови истини за разбиране, нови предмети за изучаване, които да активизират силите на тялото, ума и душата.

Пророците, на които бяха разкрити тези велики сцени, копнееха да разберат истинското им значение. Те "претърсиха и изследваха...", като издирваха кое или какво време посочваше Христовият Дух... И откри им се, че не за себе си, а за вас служеха те в това, което сега ви се извести..."

За нас, които живеем пред прага на изпълнението им, от какво значение, от какъв жизнено голям интерес са тези описания на предстоящите неща - събития, които още след като първите ни родители излязоха от Едем, Божиите чада бдят и чакат, копнеят и се молят!

Скъпи пътнико, ние все още живеем сред сенките и бурите на земните събития, но скоро нашият Спасител ще се яви, за да донесе свобода и почивка. Нека с вяра гледаме на блаженото бъдеще, очертано от Божията десница. Този, Който умря за греховете на света, отваря широко вратите на рая за всички вярващи в Него. Скоро битката ще завърши и ще бъде спечелена. Скоро ще видим Този, в Когото са съсредоточени всичките ни надежди за вечен живот. В Негово присъствие изпитанията и страданията от този живот ще изглеждат съвсем незначителни. Предишните неща "няма да се спомнят нито ще дойдат на ум". "И тъй, не напускайте дръзнението си, за което имате голяма награда. Защото ви е нужно търпение, та като извършите Божията воля, да получите обещаното." "Защото още твърде малко време и ще дойде Тоя, Който има да дойде и не ще се забави." "А Израил ще се спаси... Вие няма да се посрамите нито да се смутите до вечни времена."

Гледайте нагоре, гледайте нагоре и нека вярата ви се увеличава непрекъснато. Тази вяра нека ви насочва по тесния път, водещ към портите на града и до великото отвъдно, до необхватното, безпределно славното бъдеще, което очаква изкупените. "И тъй, братя, останете твърди до Господнето пришествие. Ето, земеделецът очаква скъпоценния плод от земята и търпи за него докле получи и ранния и късния дъжд. Останете и вие твърди и укрепете сърцата си, защото Господнето пришествие наближи".

Народите от изкупените няма да имат друг закон освен закона на небето. Всички ще бъдат едно щастливо, единно семейство, облечено с одеждите на хвалението и благодарността. Над тази сцена утринните звезди

ще пеят, а Божиите синове ще възкликват от радост, докато Бог и Христос възвестяват: "Няма да има повече грях, нито смърт."

"И от новолуние до новолуние и от събота до събота ще дохожда всяка твар да се покланя пред Мене, казва Господ." "И славата Господня ще се яви и всяка твар купно ще я види." "... Господ Йехова ще направи правдата и хвалата да поникнат пред всичките народи." "В оня ден Господ на Силите ще бъде славен венец и красива корона за останалите от людетe Си..."

Защото Господ ще утеши Сиона. Той ще утеши всичките му запустели места и ще направи пустотата му като Едем." "Ще се даде на нея славата на Ливан, превъзходството на Кармил и Сарод." "Няма вече да се наричаш оставен, нито ще се нарича вече земята ти пуста, но ще се наричаш благоволение Мое е в него и земята ти венчана... И както младоженецът се радва на невестата, така и твоят Бог ще се радва на тебе."

Исаия 40:1
Исаия 60:15
Исаия 43:1-4
Исаия 43:25, 26, 60:16
Исаия 25:8, 62:12, 61:3
Исаия 52:1, 2
Исаия 54:11-17
Песен на песните 6:10
Исаия 25:4
Исаия 33:14-16
Исаия 26:20, 21
Исаия 24:1-8
Йойл 1:15, 18, 12
Еремия 4:19, 20
Исаия 2:17-21
Еремия 4:23-26, 30:7
Исаия 35:3, 4, 25:8
Исаия 25:9
Исаия 26:19, 35:5, 6
Исаия 65:18, 19, 33:24, 35:6, 7, 55:13, 35:8, 40:2
Исаия 60:18-21
Исаия 35:10, 51:3; Пс. 87:7; Исаия 24:14
Исаия 65:21, 22
1Петрово 1:10-12
Исаия 65:17; Евр. 10:35-37; Исаия 45:17
Яков 5:7, 8
Исаия 66:23, 40:5, 61:11, 28:5, 51:3, 35:2, 62:4, 5

Съдържание

Господнето лозе	7
ОТ СИЛА КЪМ СЛАБОСТ	
Соломон	13
Храмът и неговото осветяване	19
Гордост от благоденствието	27
Последиците от греха	33
Покаянието на Соломон	41
Разделяне на царството	47
Еровоам	53
Предателството на народа	57
ПРОРОЦИ ОТ СЕВЕРНОТО ЦАРСТВО	
Илия тесвиецът	63

Глас на строго изобличение	69
Кармил	77
От Езраел до Хорив	83
“Що правиш тук, Илие?”	89
В духа и силата на Илия	95
Йосафат	101
Падането на Ахаав	107
Призоваването на Елисей	113
Изцелението на водите	119
Пророк на мир	123
Нееман	127
Краят на Елисеевата служба	131
“Големият град Ниневия”	137
В плен на асирийците	145
“Загинаха от нямаване знание”	151
ПРОПОВЕДНИК НА ПРАВДАТА	
Призоваването на Исая	157
“Ето вашия Бог!”	161
Ахаз	167
Езекия	171
Посланици от Вавилон	175
Избавление от Асирия	179
Надежда за езичниците	187
НАКАЗАНИЕТО НАД ЕДИН НАРОД	
Манасия и Йосия	195
Книгата на закона	201
Еремия	207
Приближаваща се гибел	215
Последният цар на Юда	223
Отведени във вавилонски плен	229
Светлина в мрака	235
В ЕЗИЧЕСКА СТРАНА	
В царския палат на Вавилон	243
Сънят на Навуходоносор	249
Огнената пещ	255
Истинското величие	261
Невидимият Наблюдател	265
В рова на лъвовете	273
СЛЕД ПЛЕНА	
Завръщане на пленниците	281
“И с тях бяха Божиите пророци, та им помагаха”	289
Исус и Ангелът	297
“Не чрез сила, нито чрез мощ...”	303
В дните на царица Естир	307
Ездра – свещеник и книжник	311
Духовно съживление	317
Човек на действието	323
Строители на стената	327
Упрек срещу изнудването	333
Езически заговори	337
Напътвани в Божия закон	341
Реформация	345
СВЕТЛИНА В ЗДРАЧА	
Идването на избавител	353